

STRATEGIA
DE DEZVOLTARE DURABILĂ
A COMUNEI FRÂNCEȘTI,
JUDEȚUL VÂLCEA

Cuvânt înainte

Stimați cetățeni,

Stimați cetățeni,

În calitate de reprezentanți ai administrației publice locale, avem responsabilitatea și datoria de a contribui activ la construirea unei comunități coezive, prospere și orientate spre viitor. Asigurarea echilibrului social, economic și instituțional în comuna Frâncești presupune un efort susținut de colaborare, transparență și viziune strategică, în care fiecare cetățean, instituție și partener local joacă un rol esențial.

În această calitate, ca primar al comunei Frâncești, consider că este esențial să consolidăm un parteneriat autentic între administrație și cetățeni, bazat pe încredere reciprocă și pe implicare responsabilă. Este nevoie de o viziune comună, conturată prin dialog și participare, precum și de măsuri concrete care să răspundă în mod real și sustenabil nevoilor comunității noastre.

Pornind de la această premisă, am elaborat Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Frâncești, un document programatic ce reflectă o abordare integrată și realistă a procesului de dezvoltare locală. Strategia are la bază o analiză atentă a contextului socio-economic, a resurselor disponibile și a oportunităților de finanțare, și urmărește o prioritizare coerentă a obiectivelor pe termen mediu și lung.

În vederea creării unei strategii cu adevărat reprezentative și ancorate în realitățile comunității, am considerat esențială implicarea directă a locuitorilor. Astfel, prin consultări publice și sondaje de opinie, cetățenii comunei Frâncești au avut ocazia să își exprime punctele de vedere, prioritățile și propunerile. Aceste contribuții valoroase se regăsesc în structura și conținutul acestui document, conferindu-i relevanță și legitimitate.

Obiectivele formulate în cadrul strategiei sunt clare, măsurabile și adaptate specificului local. Ele sunt concepute astfel încât să asigure un echilibru între rigoarea planificării și flexibilitatea necesară pentru a răspunde provocărilor actuale, dar și celor ce vor apărea în viitor. Proiectele

propușe sunt fundamentate pe analize obiective și argumente solide, cu scopul de a stimula dezvoltarea locală și de a îmbunătăți calitatea vieții în întreaga comună.

Totodată, strategia vizează o valorificare eficientă a resurselor externe, în special a fondurilor europene, ca pârghie esențială pentru modernizarea infrastructurii, digitalizarea serviciilor publice, protejarea mediului și consolidarea capitalului uman local.

Prin această strategie, ne reafirmăm angajamentul ferm pentru o guvernare responsabilă, transparentă și orientată spre rezultate. Ne dorim ca Frâncești să devină un model de comunitate modernă, integrată în spațiul european, conectată la valorile democratice și capabilă să ofere tuturor locuitorilor șanse egale de dezvoltare și bunăstare.

În perioada următoare, administrația locală va continua să își concentreze eforturile asupra identificării și soluționării priorităților majore ale comunei, promovând un model de dezvoltare participativă, sustenabilă și adaptată provocărilor contemporane.

Vă mulțumim pentru încredere și susținere și vă invităm să rămâneți implicați activ în conturarea viitorului comunei Frâncești – un viitor bazat pe solidaritate, progres și responsabilitate comună.

Paraschiv Daniel Florin,

Primar

CUPRINS

CAPITOLUL 1: CONTEXT STRATEGIC

- 1.1. Rolul strategiei integrate de dezvoltare teritorială
- 1.2. Concepte cheie și tendințe internaționale, regionale și locale
 - 1.2.1. Contextul internațional
 - 1.2.2. Contextul european
- 1.3. Strategii relevante la nivel național, regional și local
 - 1.3.1. Strategii relevante la nivel național
 - 1.3.2. Propunerile de arhitectură pentru programele operaționale 2021-2027
 - 1.3.3. Strategii relevante la nivel regional
 - 1.3.4. Contextul la nivelul județului
 - 1.3.5. Strategii relevante la nivel local
- 1.4. Procesul de consultare și implicare a factorilor interesați
 - 1.4.1. Cercetarea sociologică
 - 1.4.2. Colectarea de provocări și soluții
 - 1.4.3. Consultări tematice
 - 1.4.4. Bugetare participativă
- 1.5. Stadiul implementării documentațiilor existente

CAPITOLUL 2: ANALIZA SITUAȚIEI ACTUALE

- 2.1. Profil socio-demografic
- 2.2. Profil economic
- 2.3. Profil spațial și funcțional
- 2.4. Infrastructura de transport și mobilitate
- 2.5. Echiparea tehnico-edilitară
- 2.6. Servicii publice
- 2.7. Mediu și schimbări climatice
- 2.8. Profil și capacitate administrativă
- 2.9. Analiza SWOT

CAPITOLUL 3: VIZIUNEA ȘI OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE

3.1. Fundamentarea formulării viziunii și obiectivelor strategice

3.1.1. Principii de planificare integrată

3.2. Concept de dezvoltare spațială

3.3. Viziunea 2030

3.4 Obiective strategice și specifice de dezvoltare

CAPITOLUL 4: DIRECȚII DE ACȚIUNE. POLITICI ȘI PROGRAME DE DEZVOLTARE

4.1 Aspecte cheie în formularea politicilor și programelor

4.2 Lista politicilor și programelor de dezvoltare

4.3 O abordare integrată care răspunde nevoilor de dezvoltare identificate și potențialul zonei

CAPITOLUL 5: PORTOFOLIUL DE PROIECTE

5.1. Lista completă a proiectelor (pe baza politicilor și programelor elaborate)

5.2. Mecanismul de prioritizare

5.3. Lista de proiecte prioritare și sursele de finanțare

CAPITOLUL 6: IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI

6.1. Responsabilitățile și planul de acțiune pentru implementarea strategiei

6.2. Sistemul de monitorizare și evaluare

6.3. O analiza a riscurilor/un plan de diminuare a riscului în implementarea SDL/SDT

6.4. Comunicarea cu beneficiarii proiectelor și promovarea strategiei

6.5. Sinteza: Identificarea structurii de management și implementare a SDL/SIDT - prezentarea pe scurt a componentei acestei structuri/departament, prezentare atribuții cu privire la managementul și implementarea Strategiei, modalitatea/procedura de consemnare a progresului implementării SDL/SIDT

Capitolul 1: CONTEXT STRATEGIC

În peisajul european actual, marcat de schimbări accelerate și de nevoia tot mai mare de coeziune socială și echilibru teritorial, comuna Frâncești din județul Vâlcea își propune să devină un exemplu de comunitate rurală care își construiește viitorul pe baze sustenabile. Responsabilitatea administrației locale se exprimă printr-o viziune strategică orientată către bună guvernare, utilizarea inteligentă a resurselor și implicarea activă a cetățenilor.

Provocările structurale cu care se confruntă multe localități rurale din România – migrația, îmbătrânirea populației, infrastructura deficitară, vulnerabilitatea economică și accesul limitat la servicii publice – sunt realități prezente și în Frâncești. Totuși, acestea nu sunt privite doar ca obstacole, ci ca puncte de plecare pentru identificarea unor soluții adaptate și pentru valorificarea oportunităților disponibile prin programele naționale și europene.

Viziune integrată asupra dezvoltării

Dezvoltarea durabilă nu poate fi redusă la intervenții punctuale sau la proiecte izolate. Ea presupune o abordare integrată, în care dimensiunea economică, cea socială și cea de mediu se completează reciproc și creează un echilibru funcțional. În acest sens, Strategia de Dezvoltare Durabilă a comunei Frâncești 2025–2030 a fost concepută ca un instrument practic, menit să orienteze deciziile administrației și să faciliteze o planificare adaptată realităților locale.

Strategia este în deplină concordanță cu prioritățile majore asumate la nivel european, național și județean. Politica de Coeziune, Pactul Verde European, Agenda pentru Digitalizare, Planul Național de Redresare și Reziliență, Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021–2027 și Strategia Județului Vâlcea constituie repere fundamentale care asigură coerență și deschidere către surse de finanțare și parteneriate.

Participarea comunității – fundamentul procesului

Un element definitoriu al acestei strategii este caracterul participativ al elaborării sale. Administrația locală a înțeles că dezvoltarea reală nu se poate construi decât împreună cu cei care trăiesc și lucrează în comună. De aceea, procesul de redactare a fost marcat de consultări publice, întâlniri cu cetățenii din toate satele, chestionare și discuții cu reprezentanți ai diverselor categorii sociale și profesionale – agricultori, antreprenori, cadre didactice, preoți, tineri și seniori.

Această metodologie a oferit legitimitate documentului și a permis conturarea unor obiective ancorate în nevoile și aspirațiile reale ale comunității. În plus, dialogul constant dintre

administrație și cetățeni a consolidat încrederea reciprocă și a creat premisele pentru o implicare activă și pe termen lung a oamenilor în viața comunității.

Obiectivul principal

Scopul fundamental al Strategiei de Dezvoltare Durabilă este crearea unui cadru coerent și aplicabil, care să ghideze procesul decizional al administrației locale. Mai mult decât un document tehnic, strategia devine un instrument de lucru indispensabil pentru:

- prioritizarea și coordonarea investițiilor publice;
- atragerea fondurilor europene și guvernamentale;
- sprijinirea inițiativei private și a asocierii locale;
- consolidarea parteneriatelor interinstituționale și intercomunitare;
- adaptarea la transformările demografice, ecologice și digitale.

Documentul trasează repere clare privind tipurile de intervenții necesare și modul în care acestea pot contribui la îmbunătățirea calității vieții locuitorilor, la valorificarea potențialului local și la creșterea rezilienței comunității.

Principii fundamentale

Strategia se sprijină pe câteva principii esențiale:

1. Participare și transparență – toate deciziile majore se construiesc prin consultarea cetățenilor și comunicare deschisă.
2. Coerență teritorială – proiectele locale se integrează în strategiile județene, regionale și europene.
3. Sustenabilitate și reziliență – măsurile propuse trebuie să aibă efecte pozitive pe termen lung și să ajute comunitatea să facă față schimbărilor viitoare.
4. Eficiența utilizării resurselor – fiecare investiție trebuie să aducă beneficii concrete și măsurabile pentru comunitate.

Direcții strategice și piloni de dezvoltare

Pentru a transpune viziunea în realitate, au fost definite mai multe direcții de acțiune prioritare:

1. Modernizarea infrastructurii publice
 - reabilitarea și extinderea rețelelor de drumuri locale;
 - dezvoltarea sistemelor de apă, canalizare și energie;
 - investiții în digitalizare și conectivitate;
 - crearea unui cadru modern și sigur pentru locuire și investiții.
2. Revitalizarea agriculturii și a economiei rurale

- sprijinirea micilor fermieri și formelor asociative;
 - promovarea unor practici agricole ecologice și sustenabile;
 - facilitarea accesului la piețe de desfacere;
 - stimularea microîntreprinderilor și a antreprenorialului local.
3. Diversificarea economică și sprijin pentru inițiativă
- atragerea de investiții în afara agriculturii;
 - sprijin pentru dezvoltarea de servicii locale;
 - susținerea antreprenorilor tineri și a inițiativelor inovative.
4. Acces la servicii publice de calitate
- modernizarea unităților de învățământ și crearea unor facilități culturale;
 - îmbunătățirea accesului la servicii medicale și sociale;
 - asigurarea unor condiții echitabile pentru toate categoriile sociale, cu accent pe grupurile vulnerabile.
5. Valorizarea patrimoniului cultural și spiritual
- protejarea și punerea în valoare a lăcașurilor de cult, precum Schitul Flămânda;
 - integrarea patrimoniului în circuite turistice și culturale;
 - promovarea identității locale ca resursă de dezvoltare și coeziune socială.
6. Tranziția ecologică și digitală
- eficientizarea energetică a clădirilor publice;
 - protejarea mediului natural și utilizarea sustenabilă a resurselor;
 - promovarea economiei circulare și a practicilor verzi;
 - digitalizarea serviciilor administrative pentru o relație mai simplă și rapidă între cetățean și instituții.

Prin această strategie, comuna Frâncești își propune să depășească limitele tradiționale ale dezvoltării rurale și să devină un spațiu modern, funcțional și atractiv, în care locuitorii beneficiază de condiții mai bune de viață, iar resursele locale sunt puse în valoare într-un mod inteligent și sustenabil.

Mai mult decât o colecție de obiective, documentul este expresia unui angajament colectiv – al administrației, cetățenilor și partenerilor locali – pentru un model de dezvoltare bazat pe echilibru, incluziune și responsabilitate. Acest model transformă dezvoltarea într-un mijloc real de creare a oportunităților pentru oameni, de consolidare a comunității și de păstrare a identității locale într-o Europă diversă și inovatoare.

DEFINIȚII ȘI ABREVIERI

Dezvoltare durabilă.

Dezvoltarea durabilă este un proces de evoluție socio-economică care urmărește, în mod echilibrat și integrat, progresul economic, coeziunea socială și protecția mediului. Ea presupune utilizarea responsabilă a resurselor naturale, astfel încât nevoile generațiilor prezente să fie satisfăcute fără a compromite șansele generațiilor viitoare de a-și împlini propriile nevoi..

Strategia.

Strategia este cadrul general de orientare a deciziilor și acțiunilor unei comunități. Ea oferă direcție, claritate și coerență în definirea obiectivelor locale, susținând planificarea pe termen mediu și lung și fundamentând alocarea eficientă a resurselor. Prin strategie, o comunitate își exprimă viziunea, stabilește prioritățile și își organizează eforturile în vederea atingerii unui scop comun.

Strategia de Dezvoltare Durabilă.

Strategia de Dezvoltare Durabilă reprezintă un instrument participativ, elaborat prin implicarea directă a comunității și a actorilor locali relevanți. Aceasta are rolul de a orienta dezvoltarea economică, socială și teritorială a comunei Frâncești, într-un mod coerent, echilibrat și adaptat realităților locale. Ea reflectă nevoile exprimate de cetățeni și oferă un cadru solid pentru decizii și investiții sustenabile..

Fundamentarea Strategiei.

Elaborarea Strategiei de Dezvoltare Durabilă se bazează pe o analiză temeinică a datelor statistice, a informațiilor colectate direct din teren și a documentelor oficiale relevante. Procesul presupune contribuția unor specialiști din domenii diverse și are la bază o evaluare atentă a nevoilor locale, a resurselor disponibile și a potențialului de dezvoltare pe termen lung.

Echitatea socială.

Echitatea socială este principiul prin care fiecare membru al comunității trebuie să aibă acces egal la oportunități, servicii și resurse esențiale, indiferent de statutul social, economic sau geografic. Acest principiu susține dreptul fiecărei persoane la un trai decent, la servicii publice accesibile și la participare activă în viața comunității.

Creșterea economică în context durabil

În viziunea dezvoltării durabile, creșterea economică nu se măsoară doar în indicatori financiari, ci și în capacitatea de a reduce decalajele teritoriale, de a crea locuri de muncă sustenabile și de a

asigura bunăstare echitabilă pentru toți cetățenii. Această creștere este strâns legată de valorificarea inteligentă a resurselor locale și de adaptarea la schimbările economice globale.

Protecția mediului.

Protejarea mediului înconjurător este o componentă esențială a dezvoltării durabile. Aceasta presupune conservarea resurselor naturale, utilizarea eficientă a energiei, reducerea poluării și adoptarea unor tehnologii prietenoase cu natura. Protecția mediului înseamnă, în același timp, responsabilitate față de generațiile viitoare și preocupare pentru calitatea vieții în prezent.

Planificarea strategică.

Planificarea strategică este un proces organizat, prin care o comunitate își definește identitatea, își stabilește obiectivele pe termen lung și formulează direcții de acțiune clare. Aceasta sprijină luarea deciziilor fundamentate și coordonarea eficientă a resurselor în vederea atingerii unei viziuni comune. În cazul comunei Frâncești, planificarea strategică stă la baza întregii structuri a dezvoltării locale durabile.

Planificarea strategică de mediu.

Planificarea strategică de mediu este un proces continuu de definire, implementare și monitorizare a obiectivelor care vizează armonizarea dezvoltării economice cu protecția mediului. Acest proces implică colaborarea activă între autoritățile publice, mediul economic, organizațiile civice și cetățeni, în vederea identificării soluțiilor sustenabile pentru provocările de mediu locale. Prin acest demers, se asigură echilibrul dintre progres și conservare, într-un cadru partenerial transparent și adaptiv.

Demersul de planificare strategică pornește de la patru întrebări esențiale, care oferă direcție și claritate procesului de construcție strategică:

- Unde ne aflăm în prezent? – O evaluare a stării actuale a comunității și a resurselor disponibile;
- Unde ne dorim să ajungem? – Definirea viziunii, a obiectivelor generale și a rezultatelor așteptate;
- Cum putem ajunge acolo? – Stabilirea direcțiilor de acțiune, a instrumentelor și a parteneriatelor necesare;
- Cum vom ști dacă am reușit? – Crearea unui sistem de monitorizare și evaluare a progresului și a impactului.

Întregul proces este fundamentat pe principii clare: diversitate, echitate, deschidere, răspundere și transparență, toate contribuind la consolidarea încrederii civice și la susținerea unei administrații publice locale moderne, responsabile și orientate spre nevoile cetățenilor.

Reziliență locală.

Reziliența locală se referă la capacitatea unei comunități de a anticipa, de a răspunde și de a se adapta la schimbări și crize – fie ele economice, sociale, de mediu sau demografice – fără a compromite coeziunea internă și perspectivele de dezvoltare. O comunitate rezilientă reușește să transforme dificultățile în oportunități și să acționeze în mod solidar și adaptativ.

Guvernanță locală

Guvernanța locală reprezintă ansamblul proceselor prin care autoritățile publice, împreună cu cetățenii și alți actori locali, definesc priorități, iau decizii și implementează politici în folosul comunității. O guvernanță eficientă este transparentă, participativă, responsabilă și orientată către rezultate.

Coeziune socială

Coeziunea socială este nivelul de solidaritate și de încredere care există în interiorul unei comunități. Ea se reflectă în gradul de incluziune, în echilibrul între grupuri sociale și în capacitatea de a construi relații stabile, bazate pe respect și colaborare. Strategiile de dezvoltare durabilă urmăresc consolidarea acestei coeziuni, pentru a preveni excluziunea și polarizarea.

Teritoriu funcțional

Teritoriul funcțional este acea zonă în care activitățile sociale, economice și de mobilitate sunt interconectate, depășind uneori granițele administrative. În cazul comunei Frâncești, relațiile cu municipiul Râmnicu Vâlcea sau cu alte localități din județ definesc un teritoriu funcțional care trebuie luat în considerare în planificare.

Tranziție verde

Tranziția verde presupune transformarea modului în care comunitățile produc, consumă și trăiesc, în direcția unui model sustenabil, cu emisii reduse de carbon, eficiență energetică crescută și protejarea resurselor naturale. Această tranziție implică investiții în infrastructură ecologică, tehnologii curate și schimbări în comportamentul colectiv.

Digitalizare

Digitalizarea reprezintă procesul prin care activitățile și serviciile sunt modernizate prin utilizarea tehnologiei digitale. În administrația publică locală, aceasta implică simplificarea

procedurilor, creșterea transparenței, accesul facil la informații și îmbunătățirea interacțiunii cu cetățenii.

Participare publică

Participarea publică este procesul prin care cetățenii și actorii locali sunt implicați activ în luarea deciziilor care îi privesc. Aceasta se realizează prin consultări, dezbateri, chestionare, întâlniri și alte forme de dialog structurat și are ca scop întărirea democrației locale și creșterea relevanței politicilor publice.

Economie locală

Economia locală cuprinde ansamblul activităților economice desfășurate în interiorul unei comunități, incluzând agricultura, servicii, meșteșuguri, comerț și inițiative antreprenoriale. Consolidarea economiei locale este un obiectiv central al dezvoltării durabile, întrucât contribuie la ocupare, autonomie și creșterea calității vieții.

Abrevieri:

ADR SV Oltenia - Agenția pentru Dezvoltare Regională SV Oltenia

A.P.D.R.P. – Agenția pentru Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit;

F.E.A.D.R. – Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală;

F.E.D.R. – Fondul pentru Dezvoltare Regională;

G.A.L. – Grup Acțiune Locală;

P.D.R. - Planul de Dezvoltare Regională;

P.N.D.R. – Plan Național de Dezvoltare Rurală;

POAT - Program Operațional Asistență Tehnică;

POCID - Programul Operațional Creștere Inteligență și Digitalizare;

POCIDIF - Programului Operațional Creștere Inteligență, Digitalizare și Instrumente Financiare;

POCS - Program Operațional Combaterea Sărăciei;

POCU - Program Operațional Capital Uman;

PODD - Programul Operațional Dezvoltare Durabilă;

POEO - Programul Operațional Educație și Ocupare;

POIDS - Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială;

POS - Program Operațional Sănătate;

POTE - Program Operațional Tranziție Echitabilă;

POT - Program Operațional Transport;

RIS3 NV - Strategia de Specializare Inteligentă.

1.1. Rolul strategiei integrate de dezvoltare teritorială

Dezvoltarea teritorială integrată, în accepțiunea actuală promovată de Uniunea Europeană pentru perioada de programare 2021–2027, se fundamentează pe recunoașterea unui dezechilibru profund și persistent între diferitele categorii de teritorii. Comunele rurale, precum Frâncești, rămân marcate de o serie de decalaje sistemice față de mediile urbane, reflectate nu doar în dinamica economică, ci și în nivelul de trai, accesul la servicii publice sau perspectivele reale de dezvoltare pe termen lung.

Conform Ghidului Programului Regional Sud-Vest Oltenia 2021–2027, spațiile rurale continuă să se confrunte cu provocări structurale care le afectează capacitatea de adaptare și le limitează potențialul de dezvoltare durabilă. Aceste provocări nu mai pot fi privite ca simple constrângeri locale, ci ca simptome ale unor dezechilibre teritoriale mai ample, care impun intervenții direcționate și multisectoriale. În cazul comunei Frâncești, aceste probleme nu sunt doar enunțate teoretic, ci se manifestă concret și pot fi analizate obiectiv prin date socio-demografice și economice, dar și prin percepția constantă a cetățenilor în raport cu realitatea cotidiană.

Printre cele mai evidente vulnerabilități se regăsesc dependența accentuată de o agricultură de subzistență, cu productivitate scăzută și puține legături comerciale externe, dar și procesul de îmbătrânire accelerată a populației, dublat de migrația tinerilor către centre urbane sau în afara țării. Aceste fenomene fragilizează structura comunității și afectează continuitatea socio-economică a comunei. La acestea se adaugă dificultățile cronice în atragerea investițiilor private, lipsa unei baze economice diversificate, accesul limitat la infrastructura de bază, la servicii esențiale sau la rețelele digitale moderne. Toate aceste aspecte reduc capacitatea de reacție a teritoriului și amplifică vulnerabilitatea sa în fața schimbărilor climatice sau a crizelor externe.

Cu toate acestea, comuna Frâncești nu poate fi definită doar prin prisma vulnerabilităților. Teritoriul său rural are o identitate distinctă, modelată de un istoric comunitar puternic, de relația strânsă cu resursele naturale locale și de un potențial nevalorificat suficient. Actuala abordare europeană a dezvoltării pune accent tocmai pe aceste caracteristici – unicitatea teritoriilor, adaptarea intervențiilor la specificul local și implicarea activă a comunității în procesul de transformare.

În acest context, rolul strategiei integrate de dezvoltare teritorială este de a construi un cadru coerent care să permită identificarea realistă a provocărilor și transformarea acestora în oportunități. Printr-o viziune clară și parteneriate funcționale, administrația locală poate coordona resursele, inițiativele și capacitățile disponibile în direcția unui model de dezvoltare

sustenabil și incluziv. Strategia propusă pentru comuna Frâncești se aliniază acestei logici și oferă un mecanism de acțiune prin care deciziile locale devin parte a unui proces larg de modernizare teritorială, bine integrat în politicile regionale, naționale și europene.

Fundamentul strategic și rolul documentului

Strategia de dezvoltare durabilă a comunei Frâncești este construită pe o arhitectură strategică solidă, ancorată în cadrul normativ și metodologic stabilit de Uniunea Europeană pentru perioada de programare 2021–2027. Documentul își extrage legitimitatea și coerența din prevederile Regulamentului (UE) 2021/1060, în special din articolele 28–30, care reglementează principiile de programare pentru fondurile structurale și de investiții europene, subliniind caracterul integrat, orientat spre rezultat și partenerial al intervențiilor teritoriale. De asemenea, elaborarea strategiei este în deplină conformitate cu Ghidul solicitantului pentru Strategii Teritoriale Integrate (STI), ediția 2025, care definește cadrul metodologic, condițiile de eligibilitate și structura minimală a documentelor strategice la nivel local.

În esență, strategia reprezintă expresia unui angajament colectiv față de viitorul comunei Frâncești și un instrument de planificare aplicabil, adaptat realităților teritoriale, dar în același timp racordat la prioritățile europene în materie de coeziune teritorială, tranziție ecologică, digitalizare și dezvoltare durabilă. Viziunea propusă de strategie se extinde până în anul 2027 și urmărește articularea unei direcții clare de evoluție a comunei, fundamentată pe obiective strategice coerente, adaptabilitate și utilizarea eficientă a resurselor disponibile.

Rolul acestui document este multiplu și acoperă dimensiuni esențiale ale guvernantei locale. În primul rând, el oferă o bază strategică de acțiune, care orientează politicile publice locale într-un cadru coerent, corelat cu politicile naționale, regionale și europene. Strategia nu este doar un document de intenție, ci o platformă operațională prin care se prioritizează investițiile, se fundamentează deciziile și se trasează jaloanele pentru intervențiile viitoare.

În al doilea rând, strategia oferă un cadru analitic fundamentat, care integrează date statistice, informații colectate în teren, prognoze și perspective de dezvoltare, permițând o evaluare clară a punctelor tari, a vulnerabilităților, a potențialului și a riscurilor la nivel local. Prin această abordare, administrația locală capătă un instrument de lucru esențial pentru o guvernare eficientă, anticipativă și deschisă.

O a treia funcție majoră a strategiei constă în sprijinirea accesării fondurilor europene și naționale. Strategia este documentul de referință care fundamentează portofoliul de proiecte

prioritare ale comunei Frâncești, asigurând eligibilitatea acestora în cadrul Programului Regional Sud-Vest Oltenia 2021–2027, dar și în cadrul altor instrumente de finanțare, precum Programele Operaționale Naționale, PNRR, programele AFM sau parteneriatele public-private. În lipsa unui asemenea cadru strategic, capacitatea comunei de a atrage resurse externe ar fi profund diminuată.

Procesul de elaborare a strategiei a fost construit pe o metodologie participativă și deschisă, în concordanță cu principiile bunei guvernante locale și cu cerințele de transparență decizională. Consultarea publică a implicat o varietate de actori – de la cetățeni și grupuri civice, la agenți economici, instituții educaționale, unități de cult și organizații nonguvernamentale – și a fost realizată prin întâlniri directe, chestionare tematice, interviuri calitative și sesiuni de dezbatere. Această deschidere a permis validarea direcțiilor strategice din interiorul comunității și a conferit legitimitate întregului demers.

În mod particular, contribuțiile aduse de cetățeni și de reprezentanții sectorului economic local au ajutat la identificarea priorităților reale ale teritoriului și la formularea unor măsuri fezabile, adaptate condițiilor din teren. Astfel, strategia s-a conturat nu ca un exercițiu birocratic, ci ca o construcție colectivă, ghidată de aspirațiile comunității și de exigențele unei dezvoltări sustenabile.

Din punct de vedere conceptual și metodologic, strategia are un caracter integrator, prospectiv și operațional. Ea nu oferă doar o fotografie a prezentului, ci propune un set de direcții de acțiune structurate și corelate, capabile să orienteze dezvoltarea comunei Frâncești într-o manieră coerentă, echilibrată și rezilientă. Documentul pune accent pe adaptabilitate, pe utilizarea eficientă a resurselor, pe inovare și pe capacitatea administrației locale de a construi parteneriate și de a răspunde provocărilor complexe ale secolului XXI.

Principiile care au stat la baza elaborării strategiei

Un prim principiu este cel al validității metodologice, prin aplicarea unor standarde riguroase de analiză, planificare și fundamentare strategică, conforme cu cerințele europene și bunele practici în domeniul dezvoltării durabile.

Al doilea principiu vizează coerența cu documentele de planificare existente la nivel național, regional și local, asigurând alinierea cu obiectivele și direcțiile strategice stabilite în documente precum Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă, Strategia Integrată de Dezvoltare

Urbană (SIDU) a Municipiului Râmnicu Vâlcea, Strategia de dezvoltare a județului Vâlcea, precum și cu alte instrumente de politică publică relevante.

De asemenea, întreaga construcție strategică s-a bazat pe principiul parteneriatului și participării publice, recunoscând faptul că implicarea comunității locale, a instituțiilor, mediului economic și organizațiilor neguvernamentale este esențială pentru validarea, asumarea și sustenabilitatea procesului de implementare.

Un alt principiu central a fost cel al transparenței și obiectivității, în special în definirea nevoilor, problemelor și priorităților locale. Procesul de elaborare s-a desfășurat într-un cadru deschis și documentat, oferind tuturor actorilor locali posibilitatea de a contribui și de a influența în mod real direcțiile strategice asumate.

Strategia a fost gândită și în spiritul continuității și adaptabilității, fiind prevăzute mecanisme de actualizare periodică, pe baza evoluțiilor din teritoriu, a noilor oportunități de finanțare și a schimbărilor în politicile publice. Această flexibilitate este esențială pentru menținerea relevanței documentului pe termen mediu și lung.

Nu în ultimul rând, procesul a respectat principiul integrării multisectoriale, în linie cu abordarea de guvernanță pe mai multe niveluri promovată de Uniunea Europeană. Strategia îmbină intervenții din domenii diverse – infrastructură, economie, mediu, educație, coeziune socială – într-un cadru unitar și coerent, care reflectă complexitatea dezvoltării locale durabile.

Aceste principii nu doar că oferă fundamentul logic și tehnic al documentului, ci susțin și credibilitatea și legitimitatea sa, ca instrument strategic de orientare a procesului de transformare a comunei Frâncești într-un spațiu rural modern, echilibrat și rezilient.

Direcții prioritare de dezvoltare pentru un viitor durabil

Procesul de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Durabilă a comunei Frâncești s-a desfășurat în baza unui set de principii directoare, menite să asigure rigoarea metodologică, relevanța teritorială și coerența strategică a întregului demers. Aceste principii nu au avut doar un rol orientativ, ci au constituit repere operaționale constante pe parcursul etapelor de analiză, consultare, formulare și validare a documentului.

Un prim principiu fundamental a fost cel al validității metodologice, materializat prin aplicarea unor standarde riguroase de analiză, planificare și argumentare strategică, conforme atât cu cerințele stabilite de Uniunea Europeană pentru perioada de programare 2021–2027, cât și cu bunele practici în domeniul dezvoltării durabile și al planificării teritoriale. Colectarea și

interpretarea datelor statistice, aplicarea metodei SWOT, consultarea actorilor locali și corelarea intervențiilor cu obiectivele de politică publică s-au realizat în mod structurat, pentru a garanta fundamentarea obiectivă și profesională a fiecărei componente a strategiei.

În al doilea rând, a fost asumat principiul coerenței strategice, prin raportarea constantă la documentele programatice relevante la nivel național, regional și local. Astfel, strategia comunei Frâncești a fost aliniată conceptual și tematic cu Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României (2030), cu Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană (SIDU) a municipiului Râmnicu Vâlcea, cu Strategia de Dezvoltare a Județului Vâlcea și cu prevederile Programului Regional Sud-Vest Oltenia 2021–2027. Această ancorare a asigurat compatibilitatea cu politicile de coeziune și complementaritatea intervențiilor la nivelul întregii regiuni.

Un alt principiu esențial a fost cel al parteneriatului și participării publice, reflectând o viziune democratică asupra guvernăței locale. În elaborarea documentului, comuna Frâncești a pus un accent deosebit pe implicarea cetățenilor, a organizațiilor societății civile, a mediului economic și a instituțiilor publice, în toate etapele-cheie ale procesului strategic. Această abordare participativă nu doar că a consolidat legitimitatea documentului, ci a permis formularea unor soluții adaptate contextului local și validate de comunitate.

Principiul transparenței și obiectivității a stat, de asemenea, la baza întregului proces de construcție strategică. Identificarea nevoilor, definirea problemelor și prioritizarea măsurilor au fost realizate într-un cadru deschis și documentat, în care toți actorii implicați au avut posibilitatea să contribuie în mod real la conținutul final al strategiei. Publicarea rezultatelor consultărilor, accesul liber la datele utilizate și asumarea deciziilor într-un mod transparent au reprezentat componente esențiale ale unei guvernățe responsabile.

Strategia a fost concepută în acord cu principiul continuității și adaptabilității, luând în considerare faptul că planificarea durabilă presupune o abordare dinamică, capabilă să răspundă evoluțiilor teritoriale, schimbărilor legislative și apariției unor noi surse de finanțare. Prin mecanismele prevăzute pentru monitorizare, evaluare și actualizare periodică, documentul este conceput astfel încât să-și păstreze relevanța pe termen mediu și lung.

Nu în ultimul rând, întregul demers a fost ghidat de principiul integrării multisectoriale, în linie cu abordarea promovată de Uniunea Europeană privind guvernăța pe mai multe niveluri. Strategia propune intervenții care acoperă un spectru larg de domenii – de la infrastructură și economie, până la mediu, educație, coeziune socială și cultură – integrate într-un cadru unitar,

capabil să reflecte complexitatea și interdependențele care definesc dezvoltarea locală în secolul XXI.

Prin aplicarea acestor principii, Strategia de Dezvoltare Durabilă a comunei Frâncești dobândește atât consistență metodologică, cât și legitimitate instituțională, devenind un instrument de referință pentru orientarea procesului de transformare teritorială într-o direcție sustenabilă, incluzivă și adaptată provocărilor actuale.

1.2. Concepte cheie și tendințe internaționale, regionale și locale

Conceptul de dezvoltare durabilă – cunoscut și sub denumirea de dezvoltare sustenabilă – s-a conturat în decursul ultimelor decenii ca o reacție la dezechilibrele tot mai evidente dintre creșterea economică accelerată și capacitatea limitată a planetei de a susține ritmurile consumului și ale producției. De la primele conferințe internaționale dedicate mediului și dezvoltării, precum cea de la Stockholm (1972), până la momentul de referință reprezentat de Raportul Brundtland (1987), ideea unui model alternativ de dezvoltare, în care progresul economic să nu vină în detrimentul resurselor naturale și al echității sociale, a dobândit o validare crescândă în plan politic și instituțional.

În prezent, dezvoltarea durabilă nu mai este doar o temă de dezbateră academică sau un deziderat teoretic, ci o direcție strategică fundamentală, integrată în politicile publice internaționale, europene, naționale și locale. În cadrul Uniunii Europene, această abordare este reflectată în Pactul Verde European, în Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă adoptată de ONU și în mecanismele de finanțare aferente perioadei de programare 2021–2027, în special în cadrul politicii de coeziune.

În România, dezvoltarea durabilă este înțeleasă ca un proces echilibrat și integrator, care răspunde nevoilor societății actuale fără a compromite dreptul generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi. Ea presupune o relație armonioasă între sistemele economic, social, ambiental și ecologic, în care valorificarea resurselor este realizată cu responsabilitate, iar progresul este măsurat nu doar în termeni de creștere economică, ci și prin prisma calității vieții, a incluziunii sociale și a protecției mediului.

Această viziune a fost asumată și la nivelul comunei Frâncești, unde Strategia de dezvoltare durabilă a fost construită ca un răspuns articulat la provocările locale, dar și ca o conectare la direcțiile generale ale politicilor publice europene. Procesul de elaborare a strategiei a depășit simpla colectare de date și a integrat o componentă participativă importantă, prin consultări cu

cetățeni, agenți economici, organizații non-guvernamentale și instituții locale. Acest dialog a fost esențial pentru conturarea unei înțelegeri clare și aplicate a conceptului de dezvoltare durabilă în contextul propriu al comunei.

Printre temele recurente identificate în cadrul consultărilor s-au regăsit problemele privind infrastructura deficitară, migrarea tinerilor, lipsa locurilor de muncă locale și dificultățile în accesarea serviciilor publice de calitate. Aceste provocări sunt binecunoscute și în plan regional: Ghidul Programului Regional Sud-Vest Oltenia 2021–2027 subliniază faptul că zonele rurale din regiune, inclusiv comune precum Frâncești, se confruntă cu obstacole persistente în dezvoltare, generate de dependența de agricultura de subzistență, de un grad redus de diversificare economică și de vulnerabilități demografice și ecologice.

În comuna Frâncești, aceste dificultăți se manifestă sub forme concrete și cuantificabile: infrastructura de bază necesită investiții urgente, multe gospodării nu dispun de rețele funcționale de apă, canalizare sau iluminat public, iar accesul la transport și servicii esențiale este limitat. În același timp, migrarea tinerilor continuă să afecteze structura demografică, reducând dinamica comunitară și afectând potențialul de inovare și inițiativă locală.

În fața acestor realități, Strategia de dezvoltare durabilă a fost concepută ca un instrument de transformare și adaptare, capabil să adreseze nu doar problemele curente, ci și să pregătească comuna pentru provocările viitoare. Dincolo de obiectivele tehnice, strategia reflectă o filosofie de guvernanță publică orientată spre viitor: una care pune în centru cetățeanul, care valorifică specificul local și care promovează echitatea, sustenabilitatea și participarea.

Într-un context în care modernizarea serviciilor publice devine esențială, administrația locală din Frâncești este chemată să își consolideze capacitatea de planificare, furnizare și monitorizare a acestor servicii, astfel încât ele să fie livrate în mod echitabil, eficient și transparent. Din păcate, la nivel național nu există încă un sistem sistematic și funcțional de evaluare a calității serviciilor publice locale, iar în mediul rural decalajele sunt și mai evidente. Tocmai de aceea, strategia propune măsuri care vizează digitalizarea administrației, creșterea transparenței și implicarea cetățenilor în procesul decizional.

Pornind de la analiza diagnostic realizată în cadrul prezentei strategii și pe baza consultărilor desfășurate cu actorii locali – reprezentanți ai administrației, cetățeni, antreprenori, organizații nonguvernamentale și profesioniști din domenii relevante –, comuna Frâncești propune un set coerent și realist de soluții, concepute pentru a răspunde problemelor majore identificate. Aceste măsuri vizează intervenții cu caracter integrat, care traversează mai multe domenii-cheie:

infrastructura publică, economia locală, serviciile de bază, valorificarea patrimoniului și creșterea capacității administrative.

Modernizarea infrastructurii publice și utilitare

Infrastructura rămâne unul dintre pilonii fundamentali ai dezvoltării durabile, iar în comuna Frâncești necesitatea de intervenție este evidentă. Starea rețelilor de drumuri locale, lipsa acoperirii complete cu rețele de apă și canalizare sau gradul scăzut de iluminare publică afectează direct mobilitatea, sănătatea și calitatea vieții.

Astfel, se propune demararea unor programe etapizate de reabilitare a infrastructurii rutiere, începând cu sectoarele cu risc ridicat de accesibilitate redusă, urmărind îmbunătățirea conexiunilor între satele componente și facilitarea legăturii cu centrele urbane din apropiere. Totodată, extinderea și modernizarea rețelilor de alimentare cu apă și canalizare sunt esențiale pentru atingerea standardelor de sănătate publică și igienă.

Se vor promova soluții moderne de iluminat public, bazate pe tehnologie LED și sisteme de control inteligent al consumului, cu scopul reducerii cheltuielilor bugetare și sporirii siguranței în spațiile publice. În paralel, este avută în vedere crearea și extinderea infrastructurii verzi – piste pietonale și de biciclete, zone de recreere, perdele forestiere de protecție –, ca parte a tranziției către un mediu construit sustenabil.

Diversificarea bazei economice locale

Economia locală a comunei Frâncești se bazează în continuare în mod majoritar pe agricultură, de multe ori practică la nivel de subzistență. Această realitate limitează capacitatea comunității de a genera venituri durabile și de a păstra populația activă în teritoriu.

În acest context, strategia prevede stimularea inițiativelor antreprenoriale în sectoare alternative: procesarea produselor agricole, meșteșuguri tradiționale, servicii de turism rural și ecoturism, dar și domenii inovatoare precum economia digitală sau economia circulară. Vor fi încurajate proiecte pilot și parteneriate între administrația locală, sectorul privat și societatea civilă, pentru crearea de incubatoare rurale de afaceri, spații de coworking sau centre de formare profesională.

Un accent important va fi pus pe atragerea de tineri întreprinzători, prin facilități fiscale locale și sprijin logistic. Strategia susține inclusiv dezvoltarea cooperativelor agricole moderne, care pot crește valoarea adăugată generată în teritoriu și pot asigura acces mai facil la piețele regionale.

Valorificarea patrimoniului cultural și turistic

Comuna Frâncești dispune de resurse valoroase din punct de vedere cultural, spiritual și natural. Schitul Flămânda, cu însemnătatea sa istorică și identitară, alături de alte biserici și monumente locale, reprezintă repere importante care pot fundamenta o ofertă turistică atractivă, în spiritul unui turism de proximitate, cu respect pentru patrimoniu.

Strategia propune dezvoltarea unei identități turistice coerente, susținută prin materiale de promovare, evenimente tematice și parteneriate cu asociații culturale. De asemenea, se preconizează crearea de centre de informare turistică și dezvoltarea de trasee tematice (spirituale, istorice, ecologice), care să includă și facilități de cazare în regim agroturistic.

Investițiile în patrimoniul construit vor avea un dublu obiectiv: conservarea valorilor locale și integrarea lor în circuite turistice sustenabile, generatoare de venituri și locuri de muncă.

Creșterea calității vieții pentru toți locuitorii

Un teritoriu nu poate fi considerat cu adevărat dezvoltat în lipsa unui nivel adecvat de calitate a vieții pentru întreaga populație. În Frâncești, acest obiectiv presupune investiții în regenerarea spațiilor publice (parcuri, locuri de joacă, piețe publice), precum și în dotarea școlilor cu echipamente moderne și conectivitate digitală.

Pe partea sanitară, se preconizează consolidarea serviciilor de medicină de familie, dar și introducerea unor centre de sănătate cu funcții preventive, mobile sau de proximitate, pentru a răspunde nevoilor persoanelor vârstnice sau din zone izolate.

Sprijinirea persoanelor vulnerabile – în special a familiilor cu venituri reduse, a tinerilor care își încep viața profesională sau a persoanelor cu dizabilități – va fi asigurată prin măsuri de sprijin social integrate cu educația, angajarea și participarea comunitară.

Stimularea implicării cetățenești și a transparenței administrative

Strategia se fundamentează pe principiul participării, iar implementarea ei eficientă nu este posibilă fără implicarea activă a comunității. Pentru aceasta, administrația locală va crea instrumente de dialog permanent – întâlniri periodice cu cetățenii, consultări tematice, platforme online de propuneri și feedback.

În plus, este avută în vedere dezvoltarea unei aplicații digitale de informare și interacțiune, care să faciliteze comunicarea bidirecțională între autoritate și cetățeni, precum și un sistem de bugetare participativă, care să permită alocarea fondurilor publice către proiecte susținute direct de comunitate.

Consolidarea capacității administrative și accesarea fondurilor

Pentru ca viziunea și obiectivele strategiei să devină realitate, administrația locală are nevoie de o capacitate instituțională sporită. În acest sens, se propune constituirea unui compartiment tehnic de atragere de fonduri, planificare și monitorizare, format din personal specializat, pregătit să identifice oportunități de finanțare și să redacteze proiecte eligibile.

Colaborarea cu consultanți externi, participarea la rețele intercomunale și instruirea continuă a funcționarilor publici reprezintă alte direcții necesare pentru eficientizarea actului administrativ și profesionalizarea procesului decizional.

Procesul de implementare a Strategiei de dezvoltare durabilă a comunei Frâncești pentru perioada 2021–2027 marchează o etapă esențială în traiectoria de transformare a localității dintr-un spațiu rural vulnerabil într-un teritoriu funcțional, atractiv și adaptat cerințelor contemporane. Această strategie nu se rezumă la formularea unor intenții de ordin general, ci propune o arhitectură coerentă de intervenții menite să răspundă atât problemelor acute, cât și nevoilor de dezvoltare pe termen mediu și lung.

Mai mult decât o simplă sumă de proiecte, strategia reprezintă o viziune integrată care are în centrul său omul – cetățeanul din Frâncești – și nevoia acestuia de a trăi într-o comunitate care funcționează armonios, care oferă acces la servicii publice de calitate, oportunități economice diversificate și un mediu de viață sigur și prietenos. Este o invitație la progres responsabil, care presupune regândirea infrastructurii, stimularea inițiativei antreprenoriale, protejarea mediului natural și consolidarea capitalului social.

Implementarea acestei strategii presupune un angajament ferm al administrației publice locale, care trebuie să acționeze ca lider și facilitator al schimbării, dar și o implicare activă a tuturor actorilor relevanți: cetățeni, instituții, mediul economic, organizații neguvernamentale și parteneri instituționali. Fiecare etapă din procesul de punere în aplicare – de la planificare la execuție și evaluare – trebuie să reflecte în mod autentic nevoile comunității și să fie ghidată de principii precum transparența, eficiența și echitatea.

Succesul nu poate fi obținut decât printr-o abordare colaborativă, în care dialogul deschis și încrederea reciprocă devin instrumente ale guvernantei locale. Investițiile planificate trebuie prioritizate în funcție de impactul lor asupra bunăstării comunității, iar alocarea resurselor trebuie făcută cu responsabilitate, în raport cu obiectivele strategice asumate.

Prin aplicarea acestei strategii, comuna Frâncești aspiră să devină un teritoriu competitiv și incluziv, capabil să-și rețină locuitorii tineri, să atragă investiții, să valorifice patrimoniul local și

să stimuleze participarea civică. Nu în ultimul rând, strategia oferă cadrul necesar pentru racordarea comunității la valorile europene ale dezvoltării durabile: coeziune teritorială, tranziție verde și digitală, inovare și solidaritate socială.

Implementarea cu succes a acestei viziuni nu este un exercițiu punctual, ci un proces continuu, care presupune adaptare permanentă, învățare instituțională și, mai presus de toate, angajament față de binele public.

Colectarea datelor și fundamentarea strategică

Procesul de elaborare a Strategiei de dezvoltare durabilă a comunei Frâncești a fost susținut de o activitate amplă și riguroasă de colectare, selecție și analiză a datelor, fără de care nu ar fi fost posibilă conturarea unui cadru strategic coerent, realist și adaptat specificului local. Fundamentarea strategică nu s-a bazat doar pe informații cantitative, ci a integrat și elemente calitative, reflectând în mod fidel dinamica internă a comunității, percepțiile cetățenilor și potențialul latent al teritoriului.

În această etapă, s-a urmărit construirea unei imagini de ansamblu detaliate și multidimensionale asupra comunei, prin explorarea unor domenii esențiale care definesc structura și funcționarea localității. Printre componentele analizate se numără:

- Aspectele fizico-geografice, care au permis delimitarea clară a teritoriului administrativ și identificarea particularităților legate de relief, amplasare, structura hidrografică, dar și a factorilor de risc natural (precum alunecările de teren sau inundațiile periodice). Acești parametri influențează în mod direct posibilitățile de dezvoltare a infrastructurii și oportunitățile de valorificare a cadrului natural.
- Structura demografică, analizată din perspectiva numărului de locuitori, distribuției acestora pe categorii de vârstă, tendințelor de creștere sau descreștere a populației și a fenomenului de migrație, atât internă, cât și externă. Aceste informații au oferit indicii clare privind presiunile exercitate asupra serviciilor sociale și infrastructurii locale, dar și asupra capitalului uman disponibil pentru dezvoltare.
- Locuințele și condițiile de trai, care reflectă standardul de viață al cetățenilor și gradul de confort la nivel gospodăresc. S-a avut în vedere accesul la apă potabilă și canalizare, calitatea materialelor de construcție, gradul de dotare al gospodăriilor, dar și siguranța locuirii, în special în zonele cu risc geologic sau climatic.

- Echiparea edilitară și infrastructura tehnico-urbană, elemente centrale pentru funcționalitatea spațiului rural. Au fost analizate gradul de acoperire a rețelelor de utilități (apă, energie electrică, gaze naturale, canalizare), iluminatul public, conectivitatea telefonică și digitală, precum și rețeaua rutieră – atât în ceea ce privește accesibilitatea între satele componente, cât și legăturile cu centrele urbane apropiate.
- Serviciile sociale de bază, în special cele din domeniile educației și sănătății, au fost examinate în raport cu indicatorii relevanți: numărul și starea unităților de învățământ, nivelul de dotare, accesibilitatea serviciilor medicale, indicatori privind sănătatea populației (inclusiv mortalitatea infantilă și speranța de viață). S-a evidențiat astfel capacitatea sistemului public local de a răspunde nevoilor unei populații în schimbare.
- Mediul și resursele naturale, cu accent pe starea actuală a factorilor de mediu (aer, apă, sol), nivelul de împădurire, calitatea resurselor de apă și existența unor presiuni antropice asupra ecosistemelor. S-a urmărit și evaluarea riscurilor de degradare ecologică, în contextul schimbărilor climatice.
- Potențialul turistic și cultural, prin inventarierea obiectivelor de interes (schitul Flămânda, bisericile vechi, elemente de patrimoniu imaterial), precum și prin evaluarea atractivității comunei în raport cu activitățile recreative, evenimentele locale și specificul tradițional.

Pentru a asigura o acuratețe cât mai mare a datelor, au fost utilizate surse multiple, inclusiv bazele de date oficiale ale Institutului Național de Statistică (INS), date transmise de serviciile descentralizate, informații obținute direct de la administrația locală, precum și opiniile exprimate de cetățeni și actori locali. Metodele de colectare au inclus: observații directe în teren, chestionare adaptate categoriilor sociale relevante, interviuri semi-structurate cu reprezentanți ai diferitelor sectoare, precum și consultări publice în format deschis sau tematic.

Această abordare metodologică integrată a permis nu doar obținerea unei baze de date robuste și verificate, ci și înțelegerea profundă a dinamicii sociale, economice și teritoriale din comuna Frâncești. În mod esențial, analiza nu a urmărit doar o radiografie statică, ci și identificarea de tendințe, riscuri și oportunități de dezvoltare, pe baza cărora au fost ulterior formulate direcțiile strategice de acțiune.

Provocări întâmpinate în colectarea și procesarea informațiilor

Procesul de elaborare a Strategiei de dezvoltare durabilă a comunei Frâncești nu a fost lipsit de dificultăți, în special în etapa de colectare și procesare a informațiilor relevante pentru fundamentarea strategică. Una dintre cele mai notabile provocări a fost fragmentarea surselor de

date și lipsa unui sistem unitar, digitalizat, care să permită arhivarea, agregarea și analiza coerentă a informațiilor la nivel local.

În absența unei baze de date integrate, procesul de colectare s-a desfășurat prin eforturi de documentare manuală, apelându-se la registre fizice, evidențe disparate și informații parțial digitalizate, disponibile în instituțiile locale. Lipsa interoperabilității între instituțiile administrației publice locale și dificultățile în accesarea unor date structurale – fie din cauza formatului, fie din cauza gradului redus de actualizare – au constituit obstacole semnificative în realizarea unei radiografii complete și coerente asupra realităților teritoriale.

Totodată, inexistența unor instrumente informatice specifice de procesare multicriterială a datelor, cum ar fi platformele SIG (Sisteme Informatice Geospațiale) sau modulele de business intelligence, a limitat posibilitățile de analiză comparativă sau predictivă, impunând o abordare mai laborioasă, dar necesară, pentru a asigura relevanța rezultatelor obținute.

Cu toate aceste dificultăți, echipa responsabilă cu elaborarea strategiei a reușit – printr-un efort sistematic, susținut și colaborativ – să centralizeze, verifice și structureze un set robust de date care au stat la baza diagnosticului teritorial. Acest demers a presupus dialog permanent cu administrația locală, mobilizarea resurselor disponibile și adaptarea metodologică la realitățile locale.

Rolul actorilor locali și al instrumentelor de analiză

Un element esențial pentru depășirea acestor provocări l-a constituit implicarea activă a actorilor locali, în calitate de generatori și furnizori de informații relevante. Instituțiile publice, întreprinderile locale, unitățile de învățământ, organizațiile neguvernamentale, structurile religioase și chiar inițiativele informale de la nivel comunitar au fost implicate prin metode specifice de consultare: anchete sociologice, interviuri semi-structurate, chestionare tematice și discuții în grupuri focalizate.

Scopul acestor demersuri a fost nu doar obținerea de date brute, ci și evaluarea percepțiilor, gradului de implicare civică și a viziunii actorilor asupra dezvoltării durabile a localității. Au fost identificate, astfel, nu doar contribuțiile prezente ale acestor agenți, ci și potențialul lor de a deveni parteneri activi în etapa de implementare a strategiei.

Prin această abordare participativă, procesul de analiză a câștigat în profunzime și legitimitate, facilitând o înțelegere mai nuanțată a complexității teritoriale, sociale și economice a comunei Frâncești.

Rezultatul etapei de fundamentare: analiza SWOT și fișele de proiect

La finalul procesului de colectare și interpretare a datelor, informațiile obținute au fost integrate într-o **analiză SWOT** (puncte tari, puncte slabe, oportunități și amenințări), instrument de bază în planificarea strategică. Această etapă a permis o înțelegere structurată a contextului local, prin evidențierea atât a resurselor și avantajelor de care dispune comuna Frâncești, cât și a limitărilor și riscurilor cu care aceasta se confruntă. În același timp, analiza a oferit o imagine de ansamblu asupra oportunităților externe care pot fi valorificate în perioada următoare și asupra potențialelor amenințări care pot influența negativ parcursul de dezvoltare.

Pornind de la diagnosticul teritorial și de la concluziile analizei SWOT, au fost elaborate **fișe de proiect sectoriale**, concepute ca instrumente operaționale esențiale. Aceste fișe reflectă într-un mod clar și aplicat **măsurile propuse, nevoile identificate și obiectivele strategice** ale comunei, fiind totodată adaptate cerințelor de eligibilitate ale programelor de finanțare naționale și europene. Astfel, ele devin suportul practic pentru o implementare etapizată și coerentă a direcțiilor de dezvoltare asumate prin strategie.

În concluzie, chiar dacă procesul a presupus provocări și constrângeri inițiale, etapa de colectare, analiză și interpretare a informațiilor a fost finalizată cu succes. Rezultatul îl constituie o **bază solidă pentru construcția strategică a comunei Frâncești**, care îi permite acesteia să își asume în mod realist o traiectorie de dezvoltare durabilă, echilibrată și rezilientă, în acord cu dinamica regională, națională și europeană.

Strategia de Dezvoltare Durabilă a comunei Frâncești se fundamentează pe o analiză diagnostic complexă, elaborată prin coroborarea datelor statistice oficiale cu observațiile din teren și cu rezultatele consultărilor publice. Această abordare integrată a permis nu doar descrierea situației actuale, ci și identificarea **tendințelor structurale** și a problemelor care influențează pe termen lung dezvoltarea localității.

Provocările identificate nu reprezintă simple dificultăți punctuale, ci se constituie în **dezechilibre sistemice** ce afectează coeziunea socială, funcționalitatea economică, calitatea vieții și reziliența comunității. Analiza de față le prezintă în ordinea impactului resimțit la nivel local și în strânsă interdependență cu politicile regionale și naționale.

1. Declin demografic și îmbătrânirea populației

Fenomenul demografic negativ constituie una dintre **provocările centrale ale dezvoltării locale**. Reducerea constantă a populației, corelată cu procesul accelerat de îmbătrânire, afectează în mod direct dinamica socio-economică a comunei.

Datele oficiale arată că tinerii continuă să migreze către zone urbane sau în afara țării, motivați de accesul mai bun la educație, locuri de muncă și servicii moderne. În paralel, rata natalității rămâne scăzută, iar capacitatea de reînnoire demografică este insuficientă. Astfel, se creează un **desechilibru intergenerațional** care slăbește forța de muncă activă și pune presiune tot mai mare pe sistemele educaționale, sociale și medicale.

Îmbătrânirea populației are și consecințe indirecte: crește nevoia de servicii sociale și medicale de proximitate, dar și riscul de **izolare socială** pentru persoanele vârstnice, mai ales în contextul dispersiei locuințelor și al infrastructurii deficitare de transport.

În lipsa unor măsuri de revitalizare demografică și de atragere a tinerilor, comuna riscă să intre într-un cerc vicios: **populație activă redusă → economie slabă → atractivitate scăzută → accentuarea migrației.**

2. Economie locală slab diversificată și dependentă de agricultura de subzistență

Economia comunei este caracterizată printr-o **structură fragilă și monocentrică**, dominată de agricultura de subzistență sau semi-subzistență. Majoritatea gospodăriilor desfășoară activități agricole tradiționale, cu tehnologii limitate și cu o productivitate scăzută.

Această dependență de agricultura primară are mai multe vulnerabilități:

- lipsa infrastructurii de colectare și procesare face ca produsele locale să fie valorificate preponderent pe piața informală, la prețuri reduse;
- lipsa de asociere a producătorilor limitează accesul la finanțări, tehnologii moderne și piețe de desfacere competitive;
- integrarea redusă în lanțurile de distribuție regionale și naționale menține o **valoare adăugată minimă**;
- oportunitățile pentru activități non-agricole (turism rural, meșteșuguri, servicii, energie regenerabilă) sunt insuficient explorate și slab susținute instituțional.

În plus, nivelul scăzut al antreprenoriatului local și al investițiilor private menține o **dependență ridicată de resurse externe** și reduce capacitatea comunei de a genera locuri de muncă stabile și atractive pentru tineri.

Astfel, economia locală nu reușește să asigure suficientă diversificare și reziliență în fața schimbărilor de pe piața muncii sau a riscurilor climatice, ceea ce o face vulnerabilă la crize și la transformările structurale ale economiei globale.

Prioritizarea necesităților strategice pentru dezvoltare durabilă

Identificarea și ierarhizarea nevoilor strategice reprezintă un punct nodal în procesul de planificare a dezvoltării durabile a comunei Frâncești. Acestea rezultă din coroborarea analizei diagnostic cu rezultatele consultărilor desfășurate în comunitate, oferind astfel un fundament solid pentru stabilirea direcțiilor de intervenție, a obiectivelor generale și a priorităților investiționale. Strategia se articulează astfel în jurul unui nucleu de priorități esențiale, menite să răspundă provocărilor structurale existente și să pună în valoare resursele și potențialul local într-o manieră integrată, echilibrată și durabilă.

a. Creșterea atractivității comunei pentru tineri și familii

Un obiectiv strategic major vizează oprirea și, ulterior, inversarea declinului demografic. Acest lucru poate fi realizat doar prin transformarea comunei Frâncești într-un spațiu atractiv pentru tineri și pentru familiile aflate la început de drum. Sunt avute în vedere măsuri multiple, precum:

- modernizarea infrastructurii educaționale și dezvoltarea serviciilor sociale de proximitate (grădinițe, after-school, centre comunitare);
- sprijin pentru integrarea profesională a tinerilor prin inițiative locale de angajare, reconversie și calificare;
- crearea de oportunități de locuire accesibilă pentru tineri;
- atragerea celor plecați prin mecanisme de reîntoarcere (granturi de repatriere, stimulente pentru antreprenoriatul de revenire).

b. Diversificarea bazei economice locale și stimularea antreprenoriatului

Ieșirea din logica unei economii bazate exclusiv pe agricultură de subzistență constituie o condiție necesară pentru modernizarea comunei. Se impune încurajarea unor sectoare economice cu potențial ridicat de dezvoltare, cum ar fi:

- agricultura sustenabilă și ecologică, procesarea agroalimentară locală;
- industrii creative și meșteșuguri tradiționale;
- servicii verzi și economie circulară;
- turism rural, cultural, religios și de agrement.

Strategia prevede, de asemenea, dezvoltarea unui ecosistem favorabil antreprenoriatului, prin infrastructuri de sprijin (incubatoare, centre de resurse), parteneriate cu ONG-uri, asistență tehnică și microfinanțare.

c. Îmbunătățirea infrastructurii publice și a conectivității

Accesul echitabil la infrastructură este o condiție prealabilă pentru orice demers de dezvoltare durabilă. Astfel, se urmărește:

- reabilitarea și modernizarea drumurilor locale;
- extinderea rețelelor de apă, canalizare și gaze;
- instalarea de sisteme moderne de iluminat public, eficiente energetic;
- dezvoltarea infrastructurii digitale și a rețelelor de comunicații;
- amenajarea de spații comunitare funcționale (piațete, parcuri, locuri de joacă).

Toate aceste investiții sunt orientate spre asigurarea coeziunii teritoriale și reducerea decalajelor intracomunitare.

d. Consolidarea capacității administrative și a serviciilor comunitare

O administrație locală performantă este pilonul de susținere al oricărei strategii de dezvoltare. Comunei Frâncești îi revine sarcina de a:

- profesionaliza personalul din administrație prin formare continuă;
- digitaliza procesele interne și serviciile publice;
- crea centre comunitare multifuncționale, integrate, în care serviciile sociale, medicale și educaționale sunt livrate unitar și eficient;
- construi parteneriate cu actori publici și privați pentru furnizarea de servicii adaptate grupurilor vulnerabile.

e. Creșterea rezilienței la schimbări climatice și promovarea tranziției verzi

Strategia se aliniază ferm obiectivelor Pactului Verde European. În acest sens, comuna Frâncești urmărește:

- amenajarea de infrastructuri verzi și albastre (spații verzi, perdele forestiere, gestionarea apelor);
- investiții în eficiență energetică și surse regenerabile de energie (panouri solare, iluminat LED);
- educație ecologică și campanii de conștientizare privind consumul responsabil și economia circulară;
- integrarea principiului „Nicio deteriorare semnificativă” (DNSH) în toate intervențiile planificate.

f. Activarea capitalului social și promovarea participării civice

Strategia recunoaște că dezvoltarea nu poate fi sustenabilă fără participarea activă a comunității. Se impun:

- încurajarea inițiativelor cetățenești și a acțiunilor de voluntariat;
- formarea civică și educația pentru democrație locală;
- susținerea ONG-urilor, grupurilor informale și a consiliilor consultative;
- instituirea unor mecanisme de consultare publică periodică, inclusiv prin platforme digitale și bugete participative.

g. Integrarea turismului ca vector de dezvoltare locală

Comuna Frâncești dispune de resurse naturale și culturale valoroase, insuficient exploatate. Strategia propune transformarea turismului – în special cel cultural, religios și ecologic – într-un domeniu strategic, cu funcții multiple:

- conservarea și promovarea patrimoniului local;
- generarea de locuri de muncă;
- atragerea de investiții și dezvoltarea infrastructurii de primire turistică;
- conectarea cu trasee regionale și integrarea în circuite tematice (turism monahal, etnografic, gastronomic).

Această structurare a nevoilor prioritare, corelată cu viziunea strategică pe termen lung, oferă un cadru coerent și argumentat pentru formularea obiectivelor, axelor strategice și portofoliului de proiecte, susținând o dezvoltare durabilă, integratoare și adaptată specificului local până în orizontul anului 2030.

1.2.1. Contextul internațional

Anul 1987 a reprezentat o etapă importantă pentru dezvoltarea durabilă, deoarece în cadrul Raportului Brundtland¹ intitulat „Viitorul nostru comun”, realizat de către Comisia Mondială pentru Mediu și Dezvoltare, s-au pus bazele reconcilierii dezvoltării economice și pentru protecția echilibrului social și ecologic.

Importantele schimbări demografice și climatice, combinate cu cele economice și sociale, au condus la necesitatea revizuirii obiectivelor de dezvoltare durabilă de la nivel mondial și actualizarea acestora.

La data de 25 septembrie 2015, Adunarea Generală a ONU a adoptat prin Rezoluția nr. 70/1 intitulată Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development² (A/RES/70/1) noul cadru de dezvoltare durabilă numit Agenda 2030, fixând 17 obiective de dezvoltare durabilă

¹ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=LEGISSUM:sustainable_development

² <https://sdgs.un.org/2030agenda#:~:text=The%20new%20Agenda%20recognizes%20the,on%20transparent%2C%20effective%20and%20accountable>

(ODD) și 169 de ținte aferente acestora, prin care integrează cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile: economică, socială și de mediu într-un mod echilibrat. Agenda 2030 prevede atingerea celor 17 ODD în următorii 15 ani pentru toate statele semnatare, în funcție de provocările specifice pe care fiecare țară le are. Cele 17 ODD sunt următoarele:

- Fără sărăcie – Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context.
- Foamete „zero” – Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile.
- Sănătate și bunăstare – Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă.
- Educație de calitate – Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți.
- Egalitate de gen – Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor.
- Apă curată și sanitație – Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți.
- Energie curată și la prețuri accesibile – Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern.
- Muncă decentă și creștere economică – Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți.
- Industrie, inovație și infrastructură – Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației.
- Inegalități reduse – Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta.
- Orașe și comunități durabile – Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile.
- Consum și producție responsabile – Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile.
- Acțiune climatică – Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor.
- Viața acvatică – Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă.
- Viața terestră – Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate.

- Pace, justiție și instituții eficiente – Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile.
- Parteneriate pentru realizarea obiectivelor – Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.

Realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă presupune un efort coordonat între guverne, autorități locale, organizații neguvernamentale, sectorul privat și societatea civilă. România, ca stat membru al Organizației Națiunilor Unite (ONU), și-a asumat în mod oficial cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) prin adoptarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, în cadrul Summit-ului ONU din septembrie 2015, prin Rezoluția Adunării Generale a ONU A/RES/70/1.

Ulterior, la nivelul Uniunii Europene, Concluziile Consiliului UE din 2017 – „Un viitor durabil al Europei: răspunsul UE la Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă” – au reprezentat documentul strategic prin care statele membre, inclusiv România, și-au reafirmat angajamentul față de implementarea Agendei 2030 în propriile politici publice.

În perioada mai 2018 – prezent, Comisia Europeană a consolidat acest angajament prin adoptarea unui Pachet legislativ pentru Politica de Coeziune 2021–2027, care cuprinde:

- Regulamentul privind prevederile comune (CPR);
- Regulamentele privind Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), Fondul de Coeziune (FC), Fondul Social European Plus (FSE+);

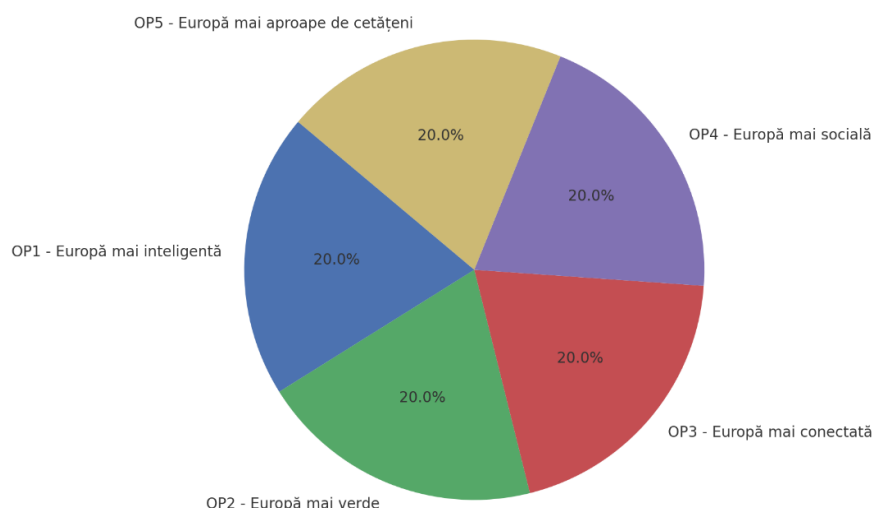
- Regulamentele privind cooperarea teritorială și mecanismele de colaborare transfrontalieră.

Pentru actualul cadru financiar multianual, Uniunea Europeană a propus o structurare strategică a intervențiilor în jurul a cinci Obiective de Politică (OP), cu scopul de a concentra investițiile europene în domenii-cheie:

- OP1 – O Europă mai inteligentă, prin inovare, digitalizare, sprijinirea IMM-urilor și transformare economică inteligentă;
- OP2 – O Europă mai verde, prin promovarea eficienței energetice, protecția mediului și tranziția către o economie cu emisii scăzute de carbon;
- OP3 – O Europă mai conectată, prin dezvoltarea infrastructurii de transport și extinderea conectivității digitale;
- OP4 – O Europă mai socială, prin investiții în educație, ocupare, incluziune socială și servicii de sănătate;
- OP5 – O Europă mai aproape de cetățeni, prin dezvoltarea Durabilă sustenabilă și integrată, atât în mediul urban, cât și în cel rural.

Aceste obiective susțin implementarea celor trei piloni fundamentali ai dezvoltării durabile: economic, social și de mediu, care se regăsesc transversal în întreaga structură a Strategiei de Dezvoltare Durabilă a comunei Frâncești. În acest context, integrarea Durabilă a viziunii europene și internaționale asupra durabilității reprezintă o condiție esențială pentru accesarea eficientă a fondurilor externe și pentru orientarea politicilor locale spre un viitor echilibrat și rezilient.

Obiectivele de Politică ale Uniunii Europene 2021-2027

Agenda 2030 – Cadru global și regional pentru implementarea dezvoltării durabile

În contextul angajamentelor internaționale asumate de România, Strategia de Dezvoltare Durabilă a comunei Frâncești se aliniază principiilor și direcțiilor promovate de Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite prin Rezoluția A/RES/70/1, în cadrul Summitului ONU din septembrie 2015. România, alături de toate statele membre ale Uniunii Europene, a aderat la cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD), recunoscând interdependența celor trei dimensiuni fundamentale ale dezvoltării: economică, socială și de mediu.

Ulterior, în octombrie 2018, Consiliul European a reafirmat angajamentul Uniunii Europene față de Agenda 2030, solicitând Comisiei Europene să elaboreze un document de reflecție strategică, care a stat la baza viitoarei strategii europene în domeniu. Acest document a fost urmat de Concluziile Consiliului Uniunii Europene privind „O Europă tot mai sustenabilă până în 2030”, care conturează un cadru coerent pentru aplicarea Agendei la nivelul statelor membre și introducerea durabilității în nucleul politicilor publice europene.

În perioada ianuarie – iunie 2019, România a exercitat Președinția Consiliului Uniunii Europene, ocazie cu care a coordonat activitățile Grupului de lucru pentru Agenda 2030. Sub conducerea Departamentului pentru Dezvoltare Durabilă, au fost realizate progrese semnificative în consolidarea dimensiunii europene a dezvoltării durabile, culminând cu consolidarea poziției UE în cadrul Agendei Strategice a Comisiei Europene.

La nivel național, România a adoptat Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă 2030, având ca motto „Planificăm global, acționăm local”. În cadrul Conferinței din 21 iulie 2020, organizată de Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă al Guvernului României, s-a subliniat necesitatea corelării strategiilor locale cu direcțiile ODD și cu politicile europene de coeziune.

Pentru perioada 2021–2027, Uniunea Europeană a stabilit cinci Obiective de Politică (OP) care fundamentează alocările financiare și prioritățile strategice:

- O Europă mai inteligentă (OP1) – prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijin pentru IMM-uri;
- O Europă mai verde (OP2) – cu emisii scăzute de carbon, eficiență energetică și tranziție ecologică;
- O Europă mai conectată (OP3) – prin mobilitate sustenabilă și infrastructură digitală;
- O Europă mai socială (OP4) – bazată pe incluziune, educație, sănătate și ocupare;

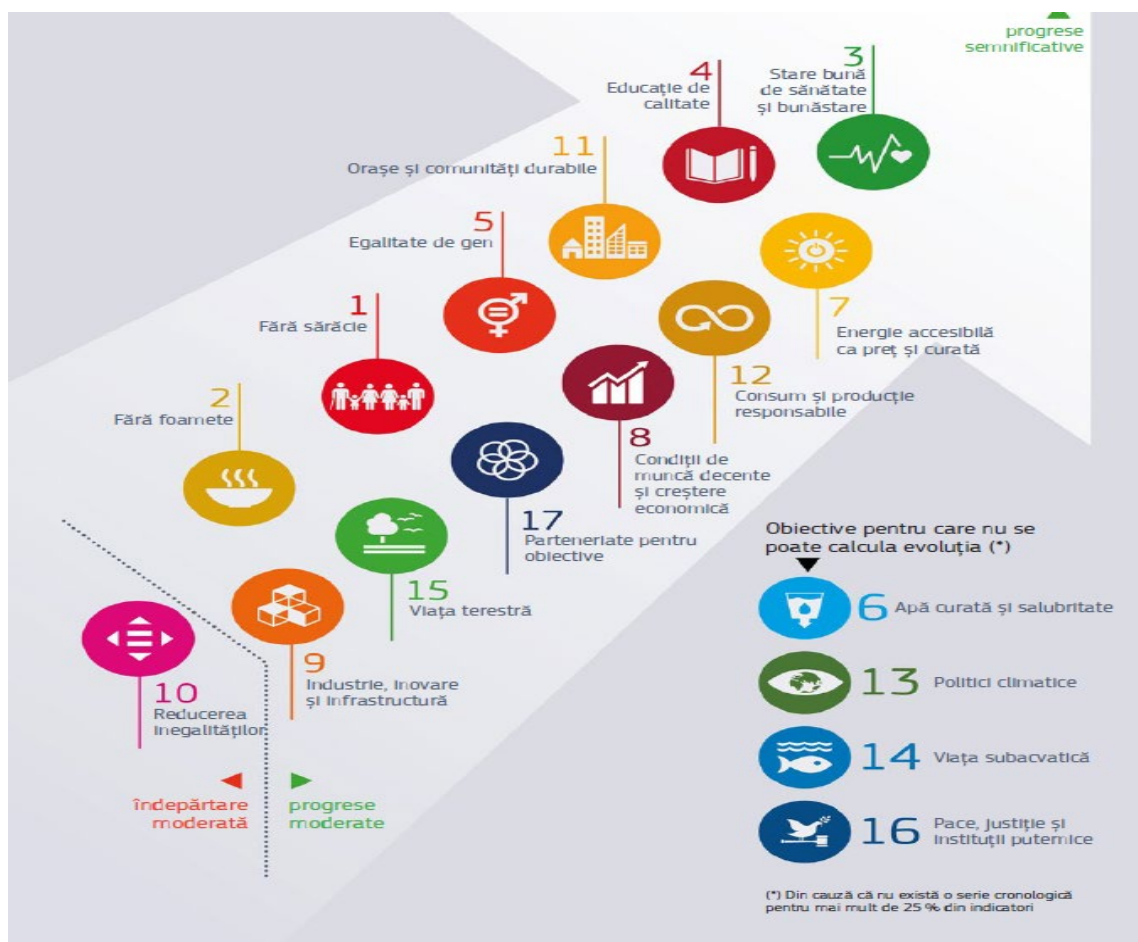
- O Europă mai aproape de cetățeni (OP5) – prin dezvoltare teritorială integrată, Durabilă și urbană.

Pe această linie, Planul de Dezvoltare Regională (PDR) 2021–2027 elaborat de ADR Sud-Vest Oltenia servește ca instrument-cheie de planificare la nivel regional, reflectând nevoile și prioritățile teritoriului și asigurând un cadru coerent pentru Programul Operațional Regional destinat regiunii.

În acest cadru extins, comuna Frâncești își propune integrarea coerentă a celor 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă în viziunea sa strategică. Această integrare presupune:

- promovarea sinergie între politicile locale și cele naționale/europene;
- accesarea fondurilor disponibile în cadrul politicii de coeziune 2021–2027;
- și asumarea unei guvernante durabile, bazate pe transparență, incluziune și eficiență administrativă.

Astfel, Strategia de Dezvoltare Durabilă a comunei Frâncești se construiește ca o expresie locală a unei agende globale, în care transformarea comunității se bazează pe cooperare, reziliență și responsabilitate față de generațiile viitoare.

Deși toate cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) din Agenda 2030 sunt esențiale, Obiectivul 17 – „Parteneriate pentru realizarea obiectivelor” ocupă un loc aparte, întrucât oferă cheia de implementare a întregului cadru strategic. Acesta promovează ideea că atingerea progresului sustenabil nu este posibilă fără colaborare activă între toți actorii relevanți – autorități publice, instituții europene, organizații neguvernamentale, mediul privat, cetățeni și parteneri internaționali.

La nivelul Uniunii Europene, statele membre se află printre liderii mondiali în ceea ce privește angajamentul față de Agenda 2030 și punerea în aplicare a ODD. Cu toate acestea, nicio țară nu a reușit să atingă în totalitate toate obiectivele, iar analizele recente arată că eforturile trebuie consolidate în toate domeniile – de la combaterea sărăciei, la protecția mediului, coeziune socială și inovare.

În acest context global și european, Strategia de Dezvoltare Durabilă a Comunei Frâncești pentru perioada 2025–2030 se aliniază explicit angajamentelor asumate de România în cadrul Summitului ONU din 2015. Documentul reflectă o viziune integratoare, în care dezvoltarea economică, echitatea socială, protecția mediului și guvernanta responsabilă se regăsesc într-un demers coerent și participativ.

Prin urmare, comuna Frâncești își propune să:

- stimuleze parteneriatele locale și regionale, cu implicarea tuturor actorilor comunității;
- dezvolte proiecte în cooperare cu alte localități și instituții din regiune;
- accesibilizeze procesul decizional prin consultare publică și mecanisme de participare activă;
- încurajeze dialogul între sectorul public și cel privat, pentru atragerea investițiilor responsabile;
- colaboreze activ cu structurile județene, naționale și europene, pentru implementarea direcțiilor strategice.

Prin promovarea unor parteneriate strategice și sustenabile, comuna Frâncești își construiește un cadru de dezvoltare durabilă realist, deschis și profund ancorat în valorile europene și în nevoile comunității locale. Această abordare participativă este esențială pentru transformarea durabilă a comunei până în 2030.

1.2.2 Contextul european

Dezvoltarea durabilă reprezintă, astăzi, un reper strategic al Uniunii Europene. Introducerea sa ca obiectiv politic a avut loc în 1992, prin Tratatul de la Maastricht, iar de atunci, acest concept a evoluat constant, fiind consolidat prin documente precum Tratatul de la Amsterdam (1999), Strategia de la Lisabona, Tratatul de la Lisabona (2007), precum și prin multiple inițiative europene privind economia verde, coeziunea socială și combaterea schimbărilor climatice.

Adoptarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă de către cele 193 de state membre ONU, inclusiv România, în cadrul Summitului din 2015, a marcat un nou punct de cotitură. Pentru prima dată, obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD) au fost formulate cu aplicabilitate universală, vizând deopotrivă statele dezvoltate și cele în curs de dezvoltare. Acestea promovează un echilibru integrat între dimensiunea economică, socială și ecologică a dezvoltării. În perioada 2014–2020, Uniunea Europeană a susținut această direcție prin strategia „Europa 2020”, axată pe o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii. În noul cadru 2021–2027, accentul se deplasează spre o abordare personalizată, teritorială, prin cele 5 obiective politice (OP) fundamentale, ce orientează investițiile europene:

1. O Europă mai inteligentă

Se sprijină inovarea, digitalizarea și dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă. IMM-urile sunt încurajate să acceseze fonduri pentru cercetare, tehnologii avansate și internaționalizare, iar regiunile – să creeze clustere de inovare și rețele economice locale.

2. O Europă mai verde

În centrul intervenției se află tranziția către o economie verde, cu măsuri pentru:

- eficiență energetică și surse regenerabile,
- infrastructură verde și protecția biodiversității,
- economie circulară și gestionarea sustenabilă a resurselor,
- adaptare la schimbările climatice.

3. O Europă mai conectată

Investițiile vizează infrastructura de transport durabilă și rețelele de bandă largă de mare viteză, vitale pentru incluziunea digitală și competitivitatea rurală.

4. O Europă mai socială

Se susține implementarea Pilonului european al drepturilor sociale, prin investiții în:

- educație de calitate și formare profesională,
- acces echitabil la piața muncii,

- servicii sociale și locuințe decente,
- combaterea excluziunii și sărăciei.

5. O Europă mai aproape de cetățeni

Se promovează dezvoltarea Durabilă integrată, cu accent pe participarea comunităților. Sunt susținute proiecte pentru regenerarea spațiilor publice, dezvoltarea turismului, protejarea patrimoniului cultural și consolidarea identității locale.

În această logică, Comisia Europeană a lansat inițiativa „Calea către excelență”, pentru a sprijini regiunile cu întârzieri în dezvoltare să își elaboreze strategii de specializare inteligentă și să își valorifice potențialul economic local.

Relevanța pentru România și comuna Frâncești

România și-a asumat aplicarea Agendei 2030, elaborând Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă (SNDDR 2030) și consolidând structuri instituționale dedicate, precum Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă din cadrul Guvernului. Sub deviza „Planificăm global, acționăm local”, au fost organizate consultări strategice pentru integrarea ODD în strategiile locale și regionale.

De asemenea, Planul de Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia 2021–2027, document de referință pentru comuna Frâncești, a fost construit în dialog cu autoritățile locale, societatea civilă și partenerii economici, în vederea unei abordări coerente și descentralizate a investițiilor europene.

În viitorul program de finanțare, resursele vor fi alocate pe baza unor criterii suplimentare – șomajul în rândul tinerilor, nivelul de educație, impactul schimbărilor climatice – ceea ce deschide oportunități reale pentru comune precum Frâncești.

Principiile directoare ale dezvoltării durabile europene, asumate și de România:

- respectarea drepturilor fundamentale ale omului;
- solidaritate între generații;
- implicarea activă a cetățenilor și actorilor locali;
- coerența și integrarea politicilor publice;
- promovarea inovației și utilizarea eficientă a resurselor;
- aplicarea principiului „poluatorul plătește”.

În concluzie, comuna Frâncești se angajează, prin această strategie, să contribuie activ la implementarea Agendei 2030 și a obiectivelor europene pentru dezvoltare durabilă, printr-o viziune locală adaptată, parteneriate funcționale și o guvernare transparentă și incluzivă.

1.3. Strategii relevante la nivel național, regional și local

1.3.1. Strategii relevante la nivel național

România, ca stat membru al Organizației Națiunilor Unite (ONU) și al Uniunii Europene (UE), s-a angajat ferm în adoptarea și implementarea celor 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) incluse în Agenda 2030. Această aderare a fost formalizată prin participarea la Summit-ul ONU din septembrie 2015, unde liderii celor 193 de state membre au adoptat Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă – un plan de acțiune globală care promovează echilibrul între cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile: economică, socială și de mediu. Spre deosebire de strategiile anterioare, Agenda 2030 vizează în mod egal statele dezvoltate și cele în curs de dezvoltare, promovând un set comun de obiective și responsabilități.

Obiectivele de Dezvoltare Durabilă reprezintă o evoluție naturală a Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului (ODM), stabilite prin Declarația Mileniului din anul 2000. Acestea au constituit până în 2015 singura agendă globală convenită la nivel îngoalt privind dezvoltarea, cu obiective precum eradicarea sărăciei extreme, acces universal la educație primară, reducerea mortalității infantile, combaterea bolilor și asigurarea sustenabilității mediului.

Adoptarea Agendei 2030 a determinat necesitatea unei viziuni strategice în toate statele membre, inclusiv în România, care a răspuns prompt prin elaborarea și adoptarea Strategiei Naționale pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030 (SNDDR 2030), aprobată prin H.G. nr. 877/2018. Această strategie transpune în context național cele 17 obiective globale și creează un cadru coerent pentru implementarea lor, constituindu-se într-un reper pentru toate instituțiile publice și autoritățile locale.

Lansarea oficială a strategiei a avut loc în iulie 2020, prin inițiativa Departamentului pentru Dezvoltare Durabilă din cadrul Guvernului României, sub deviza „Planificăm global, acționăm local”. Rolul acestui departament este esențial pentru promovarea și susținerea SNDDR 2030, prin:

- promovarea activă a obiectivelor ODD în rândul autorităților publice locale;
- facilitarea armonizării obiectivelor locale de dezvoltare cu cele naționale;
- dezvoltarea unui ghid practic pentru elaborarea strategiilor de dezvoltare Durabilă în acord cu SNDDR 2030;
- fundamentarea unui cadru de acțiune coerent pentru implementarea obiectivelor la nivel teritorial.

SNDDR 2030 este structurată în jurul a trei piloni esențiali ai dezvoltării durabile:

- a. Echitatea socială – asigurarea accesului echitabil la servicii de bază pentru toate categoriile de populație;
- b. Creșterea economică sustenabilă – modernizarea economiei și reducerea decalajelor regionale;
- c. Protecția mediului – utilizarea responsabilă a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice.

Prin adoptarea acestei strategii, România se aliniază angajamentelor europene și globale, asumându-și o viziune integrată și pe termen lung pentru dezvoltare. SNDDR 2030 este orientată către cetățean, fiind construită pe principii de inovație, reziliență și eficiență instituțională.

Importanța strategiilor naționale devine cu atât mai evidentă în contextul programării europene 2021–2027, când România beneficiază de un buget de aproximativ 85 miliarde euro de la UE. Accesarea și implementarea acestor fonduri este condiționată de existența unor strategii bine fundamentate, integrate și coerente cu obiectivele europene.

Pe acest fundament, au fost definite următoarele programe operaționale naționale care sprijină implementarea politicii de coeziune în România:

- Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF);
- Programul Operațional Sănătate (POS);
- Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO);
- Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS);
- Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD);
- Programul Operațional Transport (POTT);
- Programul Operațional pentru Tranziție Justă (POTJ)
- Programul Operațional Regional (POR) – gestionat la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare;
- Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT).

Statutul României de stat membru UE presupune alinierea politicilor publice naționale la strategiile europene. Această convergență influențează profund dezvoltarea Durabilă, impunând administrațiilor publice locale să-și revizuiască prioritățile și să-și construiască strategiile în acord cu obiectivele europene și naționale. Prin urmare, într-o comună precum Frâncești,

asumarea acestor orientări strategice este crucială pentru a accesa fonduri europene, pentru a susține dezvoltarea locală și pentru a îmbunătăți calitatea vieții locuitorilor.

Astfel, strategiile naționale nu sunt doar documente programatice, ci instrumente vitale pentru guvernanta locală eficientă, orientate spre viitor și aliniate la transformările globale.

1.3.2. Propunerile de arhitectură pentru programele operaționale 2021-2027

Perioada de programare 2021–2027 marchează un moment esențial în evoluția politicii de coeziune a Uniunii Europene, atât din perspectiva dimensiunii strategice a intervențiilor, cât și a reformei profunde asupra modului în care statele membre, inclusiv România, valorifică fondurile structurale și de investiții europene. Acest cadru financiar multianual reflectă prioritățile actuale ale Uniunii – în special tranziția digitală și ecologică – și răspunde provocărilor multiple cu care se confruntă Europa: schimbările climatice, inegalitățile sociale, nevoia de reziliență economică și coeziune teritorială.

În acest context, Comisia Europeană a promovat o schimbare de paradigmă prin definirea a cinci obiective de politică majore (OP), care oferă un cadru unitar, coerent și orientat spre impact pentru toate investițiile:

- Europă mai inteligentă – prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijin pentru IMM-uri;
- Europă mai verde – fără emisii de carbon, favorabilă tranziției ecologice, adaptării la schimbările climatice și eficienței energetice;
- Europă mai conectată – prin infrastructură durabilă de transport și conectivitate digitală de calitate;
- Europă mai socială – prin consolidarea unei Europe a incluziunii și a echității sociale;
- Europă mai aproape de cetățeni – prin dezvoltarea locală integrată, condusă de comunități și bazată pe nevoile teritoriale reale.

Pornind de la aceste obiective strategice, România și-a reconfigurat arhitectura programelor operaționale pentru a răspunde mai eficient realităților teritoriale și socio-economice. Reforma a inclus:

- specializarea tematică a intervențiilor, prin priorități clar definite la nivel de obiective de politică;
- descentralizarea procesului decizional, oferind autorităților regionale un rol activ în planificarea și gestionarea fondurilor;

- orientarea către rezultate concrete și măsurabile, printr-o logică de intervenție clară și o mai bună corelare între diagnoză, priorități și finanțare.

Astfel, pe lângă programele tematice naționale, gestionate de ministerele de linie sau autoritățile de management desemnate, România a lansat opt Programe Operaționale Regionale (POR), dedicate fiecărei regiuni de dezvoltare (Nord-Vest, Centru, Nord-Est, Sud-Est, Sud-Muntenia, Sud-Vest Oltenia, Vest, București-Ilfov), coordonate de Agențiile pentru Dezvoltare Regională (ADR-uri). Acestea permit o mai bună adaptare a fondurilor europene la specificul local și creează un cadru favorabil dezvoltării teritoriale integrate.

Structura clară a acestor programe – cu priorități bine definite, corelate cu nevoile reale ale regiunilor – asigură un cadru solid pentru planificarea, finanțarea și implementarea proiectelor, contribuind astfel la transformarea comunităților locale, la reducerea disparităților de dezvoltare și la consolidarea capacității administrative a autorităților publice locale.

În plus, experiențele ultimului deceniu – incluzând criza economică globală, pandemia COVID-19 și tensiunile geopolitice recente – au reconfirmat necesitatea unui cadru european de intervenție strategic, adaptabil și centrat pe reziliență. Astfel, reforma politicii de coeziune pentru perioada 2021–2027 se constituie într-un răspuns adecvat, echilibrat și anticipativ la realitățile și provocările contemporane.

Pentru România, această etapă nu înseamnă doar un nou ciclu de investiții, ci și o oportunitate majoră de a construi o dezvoltare durabilă reală, bazată pe incluziune, inovare și echitate – valori fundamentale ale Uniunii Europene, asumate la toate nivelurile de guvernare.

În cadrul noii paradigme de intervenție promovată de Uniunea Europeană pentru perioada de programare 2021–2027, România beneficiază de o alocare substanțială, de peste 31 de miliarde de euro, din fonduri europene. Această sumă semnificativă reprezintă un potențial transformator pentru dezvoltarea economică, socială și teritorială a țării, cu condiția utilizării eficiente, transparente și strategice a resurselor disponibile.

În acest context, arhitectura programelor operaționale a fost regândită în mod fundamental, cu scopul de a asigura o claritate tematică sporită, o descentralizare reală a procesului decizional și o aliniere mai strânsă la nevoile regionale și locale. România a optat pentru un sistem de intervenție pe două niveluri, care reflectă dualitatea dintre prioritățile tematice naționale și specificul teritorial regional:

1. Nivel național – include programe tematice, gestionate la nivel central, care răspund provocărilor majore din domenii-cheie;

2. Nivel regional – este reprezentat de cele opt Programe Operaționale Regionale (POR), adaptate specificului fiecărei regiuni de dezvoltare, gestionate de Agențiile pentru Dezvoltare Regională.

La nivel național, portofoliul programatic este format dintr-o serie de programe tematice care acoperă sectoare strategice fundamentale pentru dezvoltarea durabilă a țării:

- Programul Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF) susține inovarea, digitalizarea și dezvoltarea IMM-urilor, contribuind totodată la modernizarea administrației publice;
- Programul Tranziție Justă (PTJ) este dedicat regiunilor afectate de procesul de decarbonizare, asigurând o tranziție echitabilă prin măsuri economice și sociale compensatorii;
- Programul Dezvoltare Durabilă (PDD) promovează protecția mediului, adaptarea la schimbările climatice și conservarea resurselor naturale, oferind sprijin pentru infrastructura de mediu, gestionarea deșeurilor, a apei și a biodiversității;
- Programul Operațional Transport (POT) se axează pe modernizarea infrastructurii de transport rutier și feroviar, pe extinderea conectivității multimodale și integrarea în rețeaua TEN-T, susținând mobilitatea urbană durabilă;
- Programul Operațional Sănătate (POS) este o inițiativă inovatoare, fiind primul program dedicat exclusiv sănătății, cu obiective clare privind infrastructura medicală, digitalizarea serviciilor și formarea personalului;
- Programul Educație și Ocupare (POEO) sprijină reformarea sistemului educațional, dezvoltarea învățământului dual, recalificarea profesională și integrarea pe piața muncii;
- Programul Incluziune și Demnitate Socială (POIDS) vizează reducerea sărăciei, sprijinirea grupurilor vulnerabile și consolidarea economiei sociale ca vector de coeziune și participare comunitară;
- Programul Operațional pentru Asistență Tehnică (POAT) asigură resursele necesare pentru întărirea capacității instituționale și administrative a structurilor implicate în gestionarea fondurilor europene.

Împreună, aceste programe compun un cadru strategic integrat, coerent și adaptat realităților sociale și economice ale României. Ele nu doar că sprijină dezvoltarea durabilă, dar oferă și un instrument practic pentru implementarea ODD-urilor, contribuind la atingerea obiectivelor

stabilite în Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă 2030 și în Agenda 2030 a Organizației Națiunilor Unite.

Noua arhitectură programatică pune accent pe eficiență, impact și participare, oferind autorităților centrale și locale un cadru solid pentru formularea, finanțarea și implementarea de politici publice relevante, orientate spre cetățean, sustenabilitate și echitate socială.

La nivel regional, reforma majoră constă în trecerea de la un singur Program Operațional Regional (POR) valabil la nivel național în perioada 2014–2020, la opt Programe Operaționale Regionale, câte unul pentru fiecare regiune de dezvoltare a țării. Această reformă reflectă un angajament real pentru descentralizare și pentru întărirea capacității regiunilor de a-și formula și implementa propriile strategii de dezvoltare. Fiecare program regional este gestionat de Agenția pentru Dezvoltare Regională (ADR) aferentă și urmărește o abordare personalizată, adaptată specificului teritorial și socio-economic al regiunii. Aceste programe au în comun o serie de priorități, precum modernizarea infrastructurii educaționale și sanitare, mobilitatea urbană sustenabilă, regenerarea urbană, digitalizarea administrației și a mediului de afaceri, eficiența energetică, turismul și valorificarea patrimoniului cultural, dar și sprijinul pentru întreprinderile mici și mijlocii.

Această arhitectură complexă, dar coerentă, se bazează pe patru principii directoare. Primul este cel al coerenței și complementarității, care presupune o distribuție clară a temelor între nivelul național și cel regional, evitând dublările și concurența între axe de finanțare. Astfel, investițiile de amploare, precum cele în infrastructura națională de transport sau în spitalele regionale, sunt finanțate prin programele tematice naționale, în timp ce intervențiile cu impact local, cum ar fi modernizarea școlilor, dezvoltarea turismului local sau reabilitarea clădirilor publice, sunt sprijinite de programele regionale. Al doilea principiu este descentralizarea, care se reflectă în faptul că ADR-urile devin autorități de management și decid asupra priorităților regionale și asupra apelurilor de proiecte, într-un dialog constant cu actorii locali.

Al treilea principiu este flexibilitatea și orientarea pe rezultate. Programele includ indicatori de performanță bine definiți, iar unele dintre ele, precum Programul Tranziție Justă sau POCIDIF, integrează și instrumente financiare alternative – granturi combinate cu împrumuturi sau garanții – ceea ce oferă o paletă mai largă de instrumente pentru beneficiari. În fine, al patrulea principiu vizează tranziția verde și durabilitatea. Cel puțin 30% din totalul fondurilor politicii de coeziune sunt alocate pentru obiective climatice, România angajându-se să investească în energie regenerabilă, transport curat, reabilitarea energetică a clădirilor și conservarea biodiversității.

Această orientare este în linie cu Pactul Verde European și cu strategia pe termen lung a Uniunii pentru neutralitate climatică.

Arhitectura programelor operaționale 2021–2027 este construită în strânsă corelare cu alte documente strategice naționale, precum Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă 2030 și Planul Național de Investiții și Relansare Economică. Coerența între aceste documente permite României să creeze sinergii între diferitele surse de finanțare și să maximizeze impactul investițiilor publice asupra dezvoltării teritoriale. Complementaritatea între PNRR și programele operaționale este esențială, deoarece PNRR are o durată mai scurtă de implementare și se axează pe reforme structurale și investiții rapide, în timp ce programele operaționale permit o abordare strategică pe termen mediu și lung.

Cu toate acestea, implementarea acestor programe ambițioase se confruntă cu o serie de provocări. Diferențele de capacitate administrativă între unitățile administrativ-teritoriale, nivelul de pregătire al proiectelor, gradul redus de profesionalizare a resurselor umane din administrația locală și națională, dar și complexitatea procedurilor birocratice pot afecta gradul de absorbție și eficiența intervențiilor. Se impune o simplificare reală a proceselor, o digitalizare coerentă a platformelor de gestionare a proiectelor și o încurajare a participării comunităților locale în procesul de planificare și implementare. De asemenea, cooperarea între diferitele niveluri de guvernare – ministere, autorități de management, ADR-uri, consilii județene și primării – trebuie consolidată prin mecanisme clare de dialog, coordonare și sprijin reciproc. Monitorizarea și evaluarea riguroasă a impactului intervențiilor trebuie să devină instrumente active de ajustare a politicilor, și nu doar cerințe formale în rapoarte administrative.

Arhitectura programelor operaționale 2021–2027 în România oferă un cadru promițător pentru o dezvoltare sustenabilă, echitabilă și adaptată realităților locale. Prin alinierea la obiectivele Uniunii Europene, prin descentralizarea deciziei și prin orientarea pe rezultate, România are șansa să accelereze procesele de modernizare și să reducă disparitățile teritoriale. Valorificarea acestor oportunități depinde, în mod esențial, de capacitatea instituțională, de asumarea unui parteneriat real între stat și societate și de promovarea unei guvernante transparente, profesioniste și orientate spre cetățeni.

Totodată se reflectă un efort sistematic de reformare și adaptare a politicii de coeziune la noile provocări economice, sociale și de mediu cu care se confruntă România. Prin delimitarea clară între programele naționale tematice și cele regionale, noua structură favorizează o abordare

integrată, strategică și descentralizată, în care regiunile de dezvoltare își pot valorifica mai bine potențialul și pot răspunde specific nevoilor locale.

Distribuirea resurselor prin Programele Regionale gestionate de ADR-uri reprezintă o schimbare majoră față de ciclurile anterioare, încurajând autonomia regională și promovarea investițiilor adaptate teritoriului. În același timp, menținerea programelor naționale tematice asigură coerență la nivel macro și susținerea unor obiective strategice comune – digitalizarea, tranziția verde, mobilitatea sustenabilă, incluziunea socială și dezvoltarea capitalului uman.

Noua arhitectură susține obiectivele Politicii de Coeziune ale UE, este în acord cu documentele naționale de planificare strategică și creează un cadru mai clar, mai echilibrat și mai accesibil pentru beneficiari. Succesul implementării acestei arhitecturi depinde însă de capacitatea instituțională de gestionare, de parteneriate funcționale între autorități și comunități și de asumarea unei guvernante orientate spre rezultate, transparență și impact real în viața cetățenilor.

Structurată pe doua componente majore, noua arhitectură cuprinde:

- Programe naționale, cu aplicabilitate generală;
- Programe regionale, gestionate de Agențiile pentru Dezvoltare Regională, adaptate nevoilor specifice ale regiunilor de dezvoltare.

a) Programe Naționale Relevante pentru Mediul Rural

1. Programul Incluziune și Demnitate Socială (PIDS) 2021–2027 Acest program este esențial pentru sprijinirea comunităților rurale vulnerabile. PIDS susține:

- Servicii sociale integrate pentru grupurile vulnerabile;
- Centre comunitare multifuncționale;
- Infrastructură pentru educație timpurie, activități extrașcolare și recreative;
- Măsuri pentru reducerea abandonului școlar;
- Intervenții pentru persoane vârstnice sau cu dizabilități.

Comuna Frâncești poate valorifica acest program prin investiții în infrastructură socială, servicii de consiliere, centre de zi pentru copii și vârstnici, precum și acțiuni de prevenție și incluziune activă.

2. Programul Tranziție Justă (PTJ) Aplicabil în județe afectate de tranziția către neutralitate climatică (inclusiv Vâlcea), PTJ sprijină:

- Reconversia forței de muncă;
- Sprijin pentru întreprinderile mici și mijlocii;
- Infrastructură publică verde;

- Investiții în energie regenerabilă și eficiență energetică.

Comuna Frâncești, situată într-un județ eligibil, poate propune proiecte de eficiență energetică pentru clădiri publice, inițiative de ocupare și antreprenariat local, dar și acțiuni de educație privind tranziția verde.

3. Programul Dezvoltare Durabilă (PDD) Vizează investiții în:

- Apă, canalizare, gestionarea deșeurilor;
- Protecția biodiversității și infrastructură verde;
- Prevenirea riscurilor naturale (secetă, inundații);
- Digitalizarea serviciilor publice.

Pentru o comună rurală precum Frâncești, PDD poate sprijini proiecte de infrastructură ecologică, digitalizarea administrației locale sau modernizarea sistemelor de iluminat public cu LED și panouri solare.

4. Programul Sănătate și Programul Educație și Ocupare (PEO) Acestea permit:

- Modernizarea infrastructurii sanitare în mediul rural;
- Dezvoltarea competențelor digitale și profesionale;
- Programe de formare pentru tineri și adulți;
- Sprijin pentru școli și grădinițe.

Frâncești poate propune dezvoltarea de unitati spitalicești/centre de permanență, dotarea școlii cu echipamente digitale sau programe de formare în meserii de viitor.

b) Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021–2027.

Acesta este un program dedicat exclusiv regiunii de dezvoltare Sud-Vest Oltenia, gestionat de Agenția pentru Dezvoltare Regională (ADR SVO), și include finanțări pentru:

- Infrastructură educațională, inclusiv în mediul rural (grădinițe, școli, dotări digitale);
- Modernizarea serviciilor publice locale și a infrastructurii rutiere de interes local;
- Regenerare urbană și rurală, inclusiv crearea de spații verzi, dotări comunitare, centre culturale sau sportive;
- Eficiență energetică în clădirile publice și înlocuirea sistemelor clasice cu surse de energie verde;
- Sprijin pentru IMM-uri rurale (inclusiv agro-turism, prelucrarea produselor locale, meșteșuguri);

- Promovarea turismului durabil, inclusiv valorificarea patrimoniului natural și cultural rural.

Pentru comuna Frâncești, programul regional este o sursă importantă de finanțare pentru modernizarea infrastructurii de bază, dezvoltarea economică locală, crearea de locuri de muncă și îmbunătățirea calității vieții prin acces mai bun la educație, servicii și spații publice moderne.

Arhitectura programelor operaționale 2021–2027 este în mod clar orientată către o dezvoltare teritorială echilibrată, sustenabilă și incluzivă, în care satele și comunele rurale nu mai sunt tratate marginal, ci ca actori-cheie în tranziția verde, în consolidarea coeziunii sociale și în dezvoltarea economică locală. Comuna Frâncești se poate încadra strategic în aceste direcții, pregătind proiecte coerente, bine fundamentate și corelate cu obiectivele fiecărui program operațional.

Programul Operațional Regional acoperă domenii diverse precum inovarea/cercetarea, transformarea tehnologică, digitalizarea în folosul cetățenilor, eficiența energetică, dezvoltarea urbană, mobilitatea și accesibilitatea, infrastructura verde și biodiversitatea, infrastructura educațională, turism și patrimoniu cultural și dezvoltare teritorială integrată.

Viziunea strategică a POR Sud-Vest Oltenia 2021-2027 are la bază nevoile și oportunitățile de dezvoltare, identificate și prioritizate ca fiind cele mai relevante în contextul stadiului actual de dezvoltare socioeconomică a regiunii și complementare cu documentele regionale, naționale și europene prin care se stabilesc direcții de acțiune strategică: consolidarea capacităților și competențelor în materie de cercetare și inovare, precum și preluarea tehnologiilor avansate/ Intensificarea cooperării între universități/ instituțiile de cercetare și dezvoltare și mediul de afaceri.

Viziunea regiunii Sud-Vest Oltenia pentru perioada de programare 2021-2027 este aceea de a deveni un promotor al competitivității atât în domeniul industrial, cât și în agricultură, dar și al economiei digitale prin dezvoltarea unui mediu de afaceri performant bazat pe resurse umane competente, integrarea tehnologiilor inovative și promovarea dezvoltării durabile. Obiectivul strategic global pentru perioada 2021-2027 este dezvoltarea durabilă și echilibrată a Regiunii Sud-Vest Oltenia, în vederea reducerii disparităților existente între regiunea SV Oltenia și celelalte regiuni ale țării în scopul creșterii nivelului de trai al cetățenilor.

Pentru atingerea obiectivului general al PDR 2021-2027 au fost stabilite următoarele obiective specifice, corelate cu prioritățile de finanțare:

- Creșterea competitivității regionale prin accentuarea rolului cercetării-dezvoltării, promovarea inovării, a specializării inteligente și a digitalizării și modernizarea infrastructurii (Prioritățile 1, 2, 3, 4 și 5)
- Dezvoltarea resurselor umane, asigurarea accesului la piața muncii, acces egal la servicii sociale și combaterea sărăciei și a excluziunii (Prioritățile 1 și 5)
- Creșterea atractivității regionale și dezvoltarea durabilă a regiunii prin îmbunătățirea infrastructurii, valorificarea zonelor urbane și a potențialului turistic (Prioritățile 3 și 6).

Prioritățile regionale stabilite prin PDR SV Oltenia 2021-2027 și domeniile de intervenție corespunzătoare acestora, sunt prezentate mai jos:

Prioritatea regională 1: Creșterea competitivității economice a regiunii;

- DI 1.1: Consolidarea capacităților și competențelor în materie de cercetare și inovare, precum și preluarea tehnologiilor avansate
- DI 1.2: Consolidarea creșterii și competitivității întreprinderilor mici și mijlocii
- DI 1.3: Investiții prioritare pentru a valorifica avantajele digitalizării pentru cetățeni, societăți comerciale și guverne

Prioritatea regională 2: Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii regionale;

- DI 2.1: Dezvoltarea de rețele transeuropene de transport durabile, mobilitatea națională, regională și transfrontalieră
- DI 2.2: Sprijinirea infrastructurii de sănătate (cu accent pe centrele de asistență medicală primară/ambulatorie și de îngrijire intermediară)
- DI 2.3: Îmbunătățirea infrastructurii educaționale
- DI 2.4: Modernizarea infrastructurii sociale
- DI 2.5: Modernizarea infrastructurii de mediu
- DI 2.6: Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor

Prioritatea 3: Dezvoltare urbană durabilă;

- DI 3.1: Mobilitate urbană intermodală
- DI 3.2: Smart City o DI 3.3: Îmbunătățirea eficienței energetice în sectorul public și privat
- DI 3.4: Reabilitarea zonelor urbane degradate
- DI 3.5: Dezvoltarea capacității administrative

Prioritatea 4: Dezvoltare rurală durabilă și modernizarea agriculturii și a pescuitului;

- DI 4.1: Modernizarea și creșterea viabilității exploatațiilor agricole
- DI 4.2: Infrastructura rurală – servicii de bază și reînnoirea satelor

- DI 4.3: Promovarea creării și dezvoltării IMM
- DI 4.4: Promovarea anumitor sectoare cu nevoi specifice

Prioritatea 5: Dezvoltarea resurselor umane în sprijinul unei ocupări durabile și a incluziunii sociale;

- DI 5.1: Investiții în educație, competențe și învățământ bazat pe rezultate
- DI 5.2: Ocupare și mobilitate pe piața forței de muncă
- DI 5.3: Incluziune socială și combaterea sărăciei

Prioritatea 6: Dezvoltarea turismului, valorificarea patrimoniului natural și a moștenirii cultural-istorice;

- DI 6.1: Conservarea, protecția și valorificarea patrimoniului natural și cultural al regiunii
- DI 6.2: Crearea/modernizarea infrastructurii de turism în vederea creșterii atractivității regiunii.

În stabilirea obiectivelor strategice și domeniilor de intervenție care definesc SDL a comunei Frâncești au fost avute în vedere obiectivele politice și tematice stabilite la nivel european, național și regional, astfel încât să se asigure o flexibilitate mărită pe întreaga perioadă de derulare a ciclului de programare/implementare a proiectelor de investiții definite la nivelul comunei.

De asemenea, se mărește astfel substanțial capacitatea de reacție la modificările/completările efectuate de structurile responsabile la nivel european și regional, ceea ce conferă Strategiei caracteristicile de dinamism și reacție oportună, cu utilizarea eficientă a resursei timp la dispoziție pentru promovarea proiectelor adecvate la noile condiții rezultate și maximizarea șanselor de eligibilitate a acestora.

Orientarea strategică privind utilizarea fondurilor europene este dată de Regulamentul privind prevederile comune (CPR) care conține un set unic de norme pentru 7 fonduri UE implementate în gestiune partajată, respectiv:

- I. Fondul european de dezvoltare regională,
- II. Fondul de coeziune,
- III. Fondul social european+
- IV. Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM)
- V. Fondul pentru azil și migrație (FAMI)
- VI. Fondul pentru securitate internă (ISF)
- VII. Instrumentul pentru frontiere externe și vize (IBMF).

Comparativ cu perioada de programare 2014-2020, Regulamentul privind prevederile comune (CPR) nu mai acoperă Fondul european pentru agricultură și dezvoltare rurală (FEADR).

În acest context, propunerea de regulament comun vizează îmbunătățirea coordonării și armonizării implementării fondurilor care furnizează contribuții în temeiul politicii de coeziune, respectiv Fondul european de dezvoltare regională (FEDR), Fondul social european (FSE) și Fondul de coeziune, cu Fondul pentru sectorul maritim și al pescuitului și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM). Totodată, s-a avut în vedere asigurarea unui răspuns comun adecvat și complementar la provocările generate de crizele în materie de migrație și securitate, respectiv guvernarea comună cu fondurile aferente domeniului afaceri interne, respectiv Fondul pentru azil și migrație, Fondul pentru securitate internă și Instrumentul pentru managementul frontierelor și vize.

1.3.3. Strategii relevante la nivel regional

În viziunea Parlamentului European, regiunea este definită ca fiind „un teritoriu care formează, din punct de vedere geografic, o unitate netă, sau un ansamblu similar de teritorii în care există continuitate, în care populația posedă anumite elemente comune și dorește să-și păstreze specificitatea astfel rezultată, și să o dezvolte cu scopul de a stimula progresul cultural, social și economic”.

În România, în aplicarea Legii dezvoltării regionale și în acord cu obiectivele de coeziune economică și socială asumate atât la nivel național, cât și european, au fost constituite opt regiuni de dezvoltare: Nord-Est, Sud-Est, Sud-Muntenia, Sud-Vest Oltenia, Vest, Nord-Vest, Centru și București-Ilfov. Aceste regiuni au fost concepute ca instrumente de planificare, programare și implementare a politicilor de dezvoltare regională, în special în contextul atragerii și gestionării fondurilor structurale și de investiții ale Uniunii Europene.

Regiunile de dezvoltare nu sunt unități administrativ-teritoriale și nu dețin personalitate juridică, însă îndeplinesc un rol strategic esențial în sistemul de guvernare multilevel. Ele reprezintă:

- zone ce grupează teritoriile mai multor județe;
- cadre pentru elaborarea, implementarea și evaluarea politicilor de dezvoltare regională;
- unități de colectare și analiză a datelor statistice specifice, conform clasificării EUROSTAT la nivel NUTS 2.

Structura instituțională a dezvoltării regionale este organizată pe două paliere:

La nivel național:

- Consiliul Național pentru Dezvoltare Regională (CNDR) – organism decizional;
- Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației (MDLPA) – cu rol executiv.

La nivel regional:

- Consiliul pentru Dezvoltare Regională (CDR) – organism decizional format din reprezentanți ai consiliilor județene și primarilor municipiilor reședință de județ;
- Agenția pentru Dezvoltare Regională (ADR) – organism executiv, cu rol în elaborarea și coordonarea planificării regionale și în implementarea programelor de finanțare.

Regiunea de Dezvoltare Sud-Vest Oltenia este alcătuită din cinci județe: Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt și Vâlcea. Aceasta a fost înființată în baza acordului semnat de cele cinci administrații județene, iar Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Vest (ADR SV Oltenia), cu sediul în municipiul Craiova, a fost desemnată să coordoneze procesul de dezvoltare regională.

Regiunea are o suprafață de 29.212 km² și formează un cadrilater aproximativ simetric pe axele nord-sud și est-vest. Județul Vâlcea face parte integrantă din această regiune, beneficiind de oportunitățile de dezvoltare și de intervenție strategică oferite prin fonduri europene și mecanisme naționale de coeziune teritorială.

Planificarea dezvoltării regionale pentru perioada 2021–2027 este detaliată în *Planul de Dezvoltare Regională al Regiunii Sud-Vest Oltenia*, document strategic aprobat în august 2022, în coordonarea Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE). Elaborarea acestui plan s-a realizat pe baza orientărilor metodologice formulate de MIPE, care oferă linii directoare

pentru programarea fondurilor nerambursabile, dar și în conformitate cu *Regulamentul-cadru pentru organizarea și funcționarea Comitetelor Regionale pentru elaborarea Planurilor de Dezvoltare Regională*.

Viziunea de dezvoltare a Regiunii Sud-Vest Oltenia pentru perioada 2021–2027 reflectă aspirația de a deveni un promotor al competitivității economice, atât în domeniul industrial, cât și în agricultură, alături de accelerarea economiei digitale. Aceasta presupune consolidarea unui mediu antreprenorial performant, bazat pe forță de muncă calificată, integrarea tehnologiilor inovative și promovarea dezvoltării durabile.

Obiectivul strategic global al regiunii este dezvoltarea echilibrată și sustenabilă, în vederea reducerii decalajelor economice și sociale existente între Regiunea Sud-Vest Oltenia și alte regiuni ale țării, cu scopul final de a crește calitatea vieții locuitorilor.

În acest sens, o bună cunoaștere a strategiilor și documentelor programatice elaborate la nivel regional și județean este esențială pentru orice proces coerent de planificare locală. Aceste documente stabilesc direcțiile de intervenție, prioritizează domeniile de investiții și influențează accesul la finanțare, fiind rezultatul unui proces complex de analiză teritorială, economică și socială, fundamentat pe politici publice europene și naționale și construit prin dialog cu actorii locali.

Un document fundamental pentru înțelegerea direcțiilor de dezvoltare ale județului Vâlcea, în context regional, îl reprezintă Strategia de Dezvoltare Regională a Regiunii Sud-Vest Oltenia 2021–2027, elaborată de Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia. Această strategie este nu doar un instrument de planificare strategică, ci și o platformă de fundamentare a intervențiilor publice și private în teritoriu, asigurând coerența dintre viziunea regională și prioritățile de investiții ale Uniunii Europene, respectiv Programul Operațional Regional Sud-Vest Oltenia 2021–2027.

Documentul vizează cele cinci județe ale regiunii – Vâlcea, Dolj, Gorj, Mehedinți și Olt – și integrează într-un cadru comun provocările, resursele și potențialul de dezvoltare al acestora. Strategia este aliniată la cele cinci obiective de politică ale Uniunii Europene pentru perioada de programare 2021–2027 și reflectă atât nevoile reale ale regiunii, cât și potențialul său de creștere sustenabilă și de adaptare la tranzițiile verde și digitală.

Analiza contextului regional – provocări și resurse

Pornind de la o analiză detaliată a contextului socio-economic, strategia evidențiază faptul că Regiunea Sud-Vest Oltenia se confruntă în continuare cu o serie de probleme structurale persistente. Printre acestea se numără:

- un grad redus de urbanizare și o rețea de localități rurale insuficient conectate;
- atractivitate scăzută pentru investiții private, din cauza infrastructurii precare și a lipsei serviciilor suport;
- mobilitate internă deficitară și dificultăți în accesarea rețelelor mari de transport;
- ponderi ridicate ale populației vulnerabile, în special în mediul rural;
- infrastructură educațională, sanitară și socială subdezvoltată.

Aceste dificultăți sunt dublate de provocări demografice majore, similare celor resimțite la nivel național: îmbătrânirea populației, scăderea natalității și migrarea forței de muncă, în special a tinerilor și a populației active.

În ciuda acestor dificultăți, regiunea dispune de resurse semnificative și domenii de potențial strategic, precum:

- turismul cultural, balnear și ecoturistic, susținut de un patrimoniu natural și istoric bogat;
- agricultura ecologică și tradițională, cu oportunități de dezvoltare a lanțurilor scurte și procesare locală;
- energiile regenerabile, în special hidroenergie, solar și bioenergie;
- industriile creative și patrimoniul cultural material și imaterial;
- rețea urbană emergentă, cu potențial de a deveni motor de coeziune teritorială și de inovare.

Prioritățile strategice ale regiunii

În funcție de analiza teritorială, strategia identifică cinci direcții strategice majore, fiecare susținută de obiective specifice și măsuri indicative de intervenție, adaptate contextului regional:

1. Dezvoltarea unei economii regionale competitive, inovatoare și digitalizate. Această prioritate urmărește stimularea mediului antreprenorial prin:

- crearea unui ecosistem economic dinamic, care să susțină întreprinderile mici și mijlocii;
- facilitarea accesului la infrastructuri moderne de afaceri și servicii de sprijin;
- consolidarea legăturilor între cercetare, universități și sectorul productiv;
- promovarea digitalizării, inovării și utilizării tehnologiilor avansate.

2. Promovarea coeziunii sociale și creșterea calității vieții. Se pune accent pe:

- modernizarea infrastructurii educaționale și sanitare;

- extinderea rețelei de servicii sociale și culturale, inclusiv în zonele marginalizate;
- educația timpurie, formarea profesională și recalificarea forței de muncă;
- combaterea excluziunii sociale prin intervenții integrate și sprijin pentru grupurile vulnerabile.

3. Tranziția verde și dezvoltarea durabilă a regiunii. Această prioritate vizează:

- eficiența energetică în sectorul public și privat;
- extinderea și modernizarea rețelelor de gestionare a deșeurilor și a apelor uzate;
- promovarea transportului public ecologic și al soluțiilor de mobilitate durabilă;
- protejarea biodiversității și valorificarea resurselor naturale prin turism responsabil și agricultură durabilă.

4. Îmbunătățirea mobilității, conectivității și infrastructurii regionale. Strategia identifică o nevoie acută de:

- modernizare a infrastructurii rutiere și feroviare;
- creșterea accesibilității în zonele rurale și periferice;
- dezvoltarea unor sisteme de transport alternativ (piste de biciclete, transport integrat);
- conectarea teritoriilor cu potențial economic și turistic la coridoarele naționale și europene.

5. Dezvoltarea teritorială integrată și urbană durabilă. Această prioritate susține:

- abordări integrate la nivelul microregiunilor și al zonelor funcționale urbane;
- mecanisme participative, precum Dezvoltarea Durabilă plasată sub Responsabilitatea Comunității (DLRC) și Investițiile Teritoriale Integrate (ITI);
- parteneriate între localități pentru investiții coordonate și planificare teritorială durabilă.

Această strategie regională este mai mult decât un cadru programatic – este un instrument esențial de orientare pentru comunitățile locale, precum comuna Frâncești, care aspiră la o dezvoltare durabilă, coerentă și ancorată în realitățile regionale. În același timp, ea oferă garanția că direcțiile locale de dezvoltare sunt compatibile cu liniile strategice de finanțare europeană și națională, crescând șansele de atragere a resurselor și de transformare sustenabilă a comunităților.

O strategie conexă importantă la nivel județean este Strategia de dezvoltare a județului Vâlcea 2021–2027, document elaborat de Consiliul Județean Vâlcea și care urmărește asigurarea unei dezvoltări economice durabile, echilibrate și adaptate specificului local. Aceasta include o diagnoză detaliată a județului și stabilește priorități în domenii-cheie precum infrastructura de

transport și utilități, turismul și patrimoniul cultural, educația, sănătatea, economia locală, protecția mediului și serviciile sociale. Strategia județeană pune un accent deosebit pe sprijinirea comunităților rurale, pe modernizarea drumurilor județene și comunale, pe promovarea zonelor cu potențial turistic, în special a celor situate în apropierea masivelor montane sau a stațiunilor balneare, dar și pe dezvoltarea agroindustriei.

La nivelul documentelor strategice tematice, trebuie amintite și Planul de Mobilitate Urbană Durabilă (PMUD) al județului Vâlcea, precum și Strategia județeană de gestionare a deșeurilor și Planul județean de amenajare a teritoriului (PJAT). Aceste documente oferă orientări concrete privind dezvoltarea rețelei de transport, eficientizarea mobilității locale, reducerea impactului asupra mediului și asigurarea unei dezvoltări teritoriale armonioase. Toate aceste planuri sunt importante în planificarea locală, mai ales atunci când se urmărește obținerea de finanțare prin programe europene, naționale sau județene.

Un alt reper important este reprezentat de Programul Operațional Regional Sud-Vest Oltenia 2021–2027, care constituie principalul instrument de finanțare a dezvoltării teritoriale la nivelul regiunii. Programul are la bază strategia regională și prevede linii de finanțare dedicate infrastructurii educaționale și medicale, mobilității urbane, regenerării spațiilor publice, digitalizării serviciilor publice, sprijinirii IMM-urilor și valorificării patrimoniului cultural. Multe dintre prioritățile incluse în acest program sunt direct aplicabile și relevante pentru comunitățile rurale, care pot accesa fonduri pentru modernizarea școlilor, dezvoltarea turismului rural, eficiență energetică, infrastructură culturală și digitalizare.

În plus, trebuie menționată și Strategia pentru dezvoltarea durabilă a României 2030, document strategic național care influențează în mod indirect și planificarea regională. Aceasta promovează obiectivele Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă a ONU și încurajează politicile publice care respectă echilibrul dintre dezvoltarea economică, protejarea mediului și coeziunea socială. Documentul subliniază importanța parteneriatului între autorități, mediul de afaceri, societatea civilă și comunitățile locale în implementarea strategiilor de dezvoltare.

Strategiile regionale, județene și naționale oferă cadrul general de referință pentru elaborarea oricărei strategii locale de dezvoltare. Acestea trebuie înțelese nu doar ca instrumente de planificare, ci și ca mecanisme de orientare și de prioritizare a investițiilor. Coerența cu aceste strategii superioare este esențială pentru obținerea de finanțări nerambursabile, dar și pentru asigurarea unei dezvoltări durabile și sustenabile a localităților. Prin integrarea coerentă a acestor

direcții în strategiile locale, comunitățile își pot construi o viziune clară asupra viitorului și pot atrage resurse esențiale pentru transformarea lor pe termen lung.

În contextul architectural al programelor operaționale 2021–2027 și al priorităților de dezvoltare regională, analiza SWOT A Regiunii Sud-Vest Oltenia se evidenciază astfel:

PUNCTE TARI (Strengths)

Regiunea Sud-Vest Oltenia se remarcă printr-o serie de atuuri structurale și funcționale care o recomandă pentru intervenții strategice cu impact regional. Poziționarea geografică favorabilă, în sudul țării, la granița cu Bulgaria și în apropierea culoarelor europene de transport (TEN-T), oferă perspective bune de conectivitate națională și transfrontalieră. În același timp, regiunea dispune de resurse naturale valoroase: terenuri agricole fertile, păduri întinse, resurse hidrologice și potențial energetic regenerabil (solar, eolian, hidro). Aceste elemente susțin dezvoltarea agriculturii durabile, a turismului ecologic și a unei economii verzi.

Regiunea are o moștenire culturală semnificativă, cu potențial turistic ridicat: mănăstiri istorice, situri arheologice, tradiții etnografice și meșteșuguri locale, toate integrate în identitatea regiunii. Prezența unor orașe-poli, cum ar fi Craiova, Râmnicu Vâlcea și Târgu Jiu, contribuie la dinamizarea economică și la consolidarea rețelei urbane. Aceste centre oferă acces la servicii publice, universități, forță de muncă calificată și infrastructură de transport în curs de modernizare.

În ultimii ani, capacitatea instituțională a Agenției pentru Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia s-a consolidat, devenind autoritate de management pentru POR 2021–2027, ceea ce oferă mai multă flexibilitate și autonomie în alocarea resurselor, adaptate la specificul regiunii.

- Grad relativ ridicat de accesibilitate rutieră la nivelul centrelor urbane principale din regiune (regiunea este traversată de axa prioritară 7 TEN-T de transport rutier, 5 drumuri europene și de axa prioritară 22 TEN-T de transport feroviar)
- Prezența Aeroportului Internațional Craiova (deservește traficului de pasageri, mărfuri și poștă, precum și mișcării aeronave în zonă)
- Grad ridicat de electrificare a rețelei de cale ferată comparativ cu celelalte regiuni ale țării (51,21% din totalul de cale ferată era, în anul 2018, electrificată)
- Existența clusterelor funcționale la nivel regional axate pe diverse sectoare de activitate (cluster funcționale în domeniile construcții, automotive, turism, agricultură, IT, logistică, transport, etc.)

- Trend crescător al PIB-ului la nivel regional (PIB-ul înregistrat în anul 2018 avea o valoare cu 39,73% mai mare decât în anul 2014). Rata reală de creștere a PIB regional, pozitivă.
- Trend crescător al numărului de IMM-uri la nivel regional (creștere a numărului de unități economice din categoria întreprinderilor mici și mijlocii cu 11,27% în anul 2018 față de anul 2014)
- Volumul crescut al exporturilor din Regiunea Sud –Vest Oltenia, în special în județele Dolj și Olt (soldul exporturilor s-a situat la 1.212.963 mii euro în 2019)
- Soldul excedentar al balanței comerciale în perioada 2014 –2019 (sold excedentar înregistrat în fiecare județ al regiunii)
- Avantaje comparative la nivel de regiune pentru grupele de produse: XVII. Mijloace și materiale de transport (indice RCA=1,689),86. Vehicule și echipamente pentru caile ferate și de comunicații (indice RCA=1,518),87. Automobile, tractoare și alte vehicule terestre (indice RCA=1,664), XV. Metale comune și articole din acestea (indice RCA=1,810) 73. Produse din fontă, fier și oțel (indice RCA=2,934), 76. Aluminii și articole din aluminii (indice RCA=8,418), 68. Articole din piatră (indice RCA=3,079),XII. Încălțăminte, palarii, umbrele și articole similare(indice RCA=2,606),61. Articole și accesorii din îmbrăcăminte din tricotațe (indice RCA=4,682),63. Alte articole textile (indice RCA=6,400),47. Pasta din lemn (indice RCA=3,477),IX. Produse din lemn, exclusiv mobilier (indice RCA=2,391),40. Cauciuc și articole din cauciuc (indice RCA=2,615),35. Substanțe albuminoide (indice RCA=1,456, Dolj),30. Produse farmaceutice (indice RCA=1,969, Dolj),28. Produse chimice anorganice, Vâlcea, III. Grasimi și uleiuri animale sau vegetale (indice RCA=2,476, Olt), II. Produse vegetale (indiceRCA=1,763),05. Alte produse de origine animală (indice RCA=1,785).
- Ponderea relativ mare a cheltuielilor de capital din activitatea de cercetare-dezvoltare (48,60% din totalul cheltuielilor de cercetare-dezvoltare în anul 2018)
- Existența unui număr ridicat de centre de cercetare în mediul academic (peste 25 de departamente de cercetare în mediul academic la nivel regional)
- Numărul ridicat al stațiilor de cercetare din domeniul agricol (8 stațiuni de cercetare funcționale pe teritoriul regiunii)
- Poziționarea pe teritoriul regiunii a unor agenți economici importanți din perspectiva activităților de cercetare – dezvoltare derulate (care activează cu precădere în domeniul ingineriei și mecanicii).

- Instituții de învățământ implicate și dedicate dezvoltării activității de CDI la nivelul regiunii;
- Existența a trei entități de transfer tehnologic acreditate
- Existența a două Institute Naționale în regiune - Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Tehnologii Criogenice și Izotopice (ICSI) în Ramnicu Valcea și Institut Național de Cercetare -Dezvoltare și Incercări pentru Electrotehnica (ICMET) în Craiova
- Existența CNHPC (Centrul Național de Hidrogen și Pile de Combustie)
- Existența de instalații de separări izotopice și a unor laboratoare de analize izotopice.

PUNCTE SLABE (Weaknesses)

În ciuda resurselor disponibile, regiunea se confruntă cu o serie de vulnerabilități structurale care limitează atractivitatea investițională și afectează coeziunea socială. Una dintre cele mai importante este nivelul scăzut de dezvoltare economică, reflectat printr-un PIB pe cap de locuitor sub media națională și o rată de ocupare redusă, în special în mediul rural. Lipsa unor poli industriali moderni și a investițiilor private majore determină o dependență accentuată de sectorul agricol, deseori slab tehnologizat.

Demografia este o altă slăbiciune majoră. Regiunea suferă de îmbătrânirea populației, migrarea forței de muncă și scăderea natalității, ceea ce afectează potențialul de regenerare socială și economică. Zonele rurale, care ocupă peste 80% din suprafața regiunii, sunt marcate de infrastructură deficitară – rețele de apă și canalizare incomplete, drumuri locale degradate, acces limitat la servicii de sănătate, educație sau cultură.

În plan instituțional, multe unități administrativ-teritoriale din regiune au capacitate administrativă redusă, dificultăți în pregătirea și implementarea proiectelor, precum și resurse umane insuficient calificate în atragerea și gestionarea fondurilor europene. În ciuda unor progrese, gradul de digitalizare al administrației publice este încă modest, iar inovarea în sectorul public rămâne limitată.

- Lipsa unei autostrăzi pe teritoriul regiunii.
- Cel mai mic număr de conexiuni telefonice fixe dintre toate regiunile, la sfârșitul anului 2017 (8%). Grad relativ scăzut de dotare cu calculator acasă, comparativ cu regiunile mai dezvoltate (63,7% dintre gospodăriile, dotate în anul 2017). Grad relativ scăzut de acces la internet de acasă, comparativ cu regiunile mai dezvoltate (70,7% dintre gospodăriile, au acces la internet în 2017, din care 8,5% conexiuni broadband).
- Grad ridicat de ocupare în agricultură (30,72% la nivelul anului 2018).

- Regiunea Sud Vest Oltenia înregistrează cea mai ridicată rată a șomajului la nivel național (5,9% în anul 2018).
- Regiunea Sud Vest Oltenia înregistrează cel mai scăzut câștig salarial nominal mediu net lunar, comparativ cu alte regiuni din țară (în anul 2019 –2.630 lei).
- Tendință de scădere a populației la nivel regional (locul al treilea din punct de vedere al celei mai semnificative scăderi ale populației în perioada 2014-2019 - 106.924 persoane).
- Nivel redus de investiții străine directe atrase la nivel regional (2.478 milioane euro, în anul 2018 - penultimul loc la nivel național)
- Valoarea PIB per capita în PPS la nivel regional redusă (49% din media UE, regiunea Sud-Vest Oltenia fiind clasată între ultimele 10 regiuni la nivel european prin prisma acestui indicator)
- La nivelul regiunii Sud Vest Oltenia se înregistrează cel mai mic număr de unități locale active, comparativ cu alte regiuni de dezvoltare (41.882 unități în anul 2018, reprezentând 7,08% din totalul de la nivel național)
- Volumul redus al exporturilor în județele Gorj, Mehedinți (sub 200.000 lei/an) și Vâlcea (sub 400.000 lei/an) în 2019
- Regiunea Sud –Vest Oltenia se află pe locul 6 din cele 8 regiuni de dezvoltare în ceea ce privește gradul de inovare (conform studiu Inobarometru 2011);
- Numărul redus de institute de cercetare –dezvoltare (doar 3 institute de cercetare de interes național);
- Numărul redus de entități acreditate de inovare și transfer tehnologic (3 entități acreditate de inovare și transfer tehnologic);
- Numărul redus al întreprinderilor inovatoare (pe teritoriul regiunii activau 3,29% din totalul întreprinderilor inovatoare la nivel național în anul 2014. În anul 2016 ponderea acestora în totalul național a scăzut la 1,95%);
- Numărul întreprinderilor care au realizat atât inovare de produs, cât și de proces (pe teritoriul regiunii activau 1,28% din totalul întreprinderilor care au realizat atât inovare de produs cât și de proces la nivel național în anul 2014 - ultimul loc. În anul 2016 ponderea acestora în totalul național a crescut la 6,18% - penultimul loc);
- Regiunea Sud –Vest Oltenia înregistrează cel mai mic număr de aplicații pentru obținerea de brevete din cele 8 regiuni de dezvoltare din România în anul 2012; (ultimele date disponibile)

- Număr redus al publicațiilor științifice (pondere de doar 3.85% la nivelul Regiunii Sud – Vest Oltenia în totalul publicațiilor cu autori români din anul 2011);
- Numărul redus al aplicațiilor pentru obținerea de brevete (din anul 2010, numărul de aplicații din Regiunea Sud – Vest Oltenia a scăzut de la 1.13 aplicații la un milion de locuitori, la doar 0.324 aplicații la un milion de locuitori în anul 2012)
- Ponderea redusă a cheltuielilor totale pentru activitatea de cercetare–dezvoltare în regiune (0,2% din PIB în anul 2017, singurele regiuni cu o pondere mai mică fiind regiunile Sud – Est - 0,07% și Nord-Est - 0,17%);
- Numărul redus de unități locale active care desfășoară activități de CDI existente la nivelul regiunii (70 de firme care desfășurau activități de cercetare–dezvoltare și inovare).
- Numărul redus de salariați în activitatea de cercetare–dezvoltare (numărul salariaților din activitate de cercetare–dezvoltare de la nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia a scăzut în perioada 2010–2017, de la 2.315 la 2.132 de persoane, regiunea clasându-se pe ultimul loc la nivel național)
- Industria textilă nu este sprijinită prin activități de cercetare la nivel regional (nu există institute de cercetare specializate în acest domeniu la nivel regional)
- Industria auto nu este sprijinită prin activități de cercetare la nivel regional (nu există institute de cercetare specializate în acest domeniu la nivel regional)
- Slaba colaborare între furnizorii de CDI și întreprinderi;
- Scăderea performanței în materie de inovare;
- Infrastructura de CDI uzată fizic și moral;
- Cercetarea aplicată încă limitată;
- Nivel scăzut de colaborare știință-afaceri;
- Lipsa interesului tinerilor de a se angaja în domeniul CDI;
- Lipsa unei platforme pe care să se regasească cererea (nevoia) de cercetare pentru întreprinderi
- Lipsa infrastructura fibra optica (de exemplu: NetCity)
- Lipsa “living labs” pentru domeniile smart
- Lipsa telecomunicațiilor specifice Smart City, LP WAN, LORA NB, etc
- Lipsa unei concentrări a domeniilor smart
- Numar mic de centre CDI;
- Numar mic de firme care creeaza valoare adaugata mare și au capacitate de export;

- Firmele exporta în principal materii prime și mult prea puțin tehnologii sau produse cu valoare adăugată mare. (doar 0,24% din exporturile regiunii în 2019, au reprezentat exporturi de tehnologie înaltă. 7,78% din exporturile naționale de tehnologie medie-înaltă în 2019 sunt realizate de regiunea Sud-Vest Oltenia)

OPORTUNITĂȚI (Opportunities)

Arhitectura programelor operaționale 2021–2027 creează o fereastră strategică de oportunitate pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia. Prin alocările financiare consistente din fonduri europene (FEDR, FSE+, Fondul de Tranziție Justă) și prin descentralizarea gestionării POR-ului regional, regiunea poate implementa politici teritoriale adaptate nevoilor locale. Programele tematice (POCIDIF, Tranziție Justă, PEO, PDD) oferă oportunități de investiții în inovare, digitalizare, formare profesională, eficiență energetică, infrastructură verde, antreprenoriat și mobilitate durabilă.

În același timp, prioritățile europene privind tranziția verde și digitală se pliază pe potențialul regiunii. Agricultură ecologică, producția locală și lanțurile scurte, energia regenerabilă, economia circulară sau valorificarea patrimoniului natural și cultural se pot transforma în domenii de specializare inteligentă. Atractivitatea regiunii pentru turism balnear, montan, cultural și religios se poate multiplica prin proiecte integrate și promovare coerentă.

Instrumente precum Investițiile Teritoriale Integrate (ITI), Dezvoltarea Durabilă sub Responsabilitatea Comunității (DLRC) sau parteneriatele public-private pot fi activate pentru dezvoltarea coerentă a microregiunilor. Digitalizarea administrației, extinderea rețelelor de internet de mare viteză, dezvoltarea serviciilor online pentru cetățeni și afaceri pot contribui la modernizarea regiunii și la atragerea tinerilor.

În plus, colaborarea transfrontalieră cu Bulgaria prin programe precum Interreg România–Bulgaria oferă oportunități pentru proiecte comune în infrastructură, turism, protecția mediului și economie socială.

- Facilități fiscale oferite agenților economici care desfășoară activități în domeniul cercetării-dezvoltării;
- Implementarea Strategiei Naționale de Cercetare, Dezvoltare și Inovare
- Fonduri de finanțare a proiectelor de infrastructură rutieră prin intermediul Programului Operațional Infrastructură Mare 2021-2027;
- Fonduri nerambursabile prin intermediul POR 2021-2027, PODCIDIF, PNDR

- Oportunități de finanțare prin POR 2021-2027 - obiectivul de politica nr. 1 - „O Europa mai inteligenta – transformare industrială inovatoare și inteligenta”
- Oportunități de finanțare prin POR 2021-2027 - obiectivul de politica nr. 2 O Europa mai verde
- Noi oportunități de finanțare dedicate cercetării și inovării în lupta cu virusul Covid 19;
- Dezvoltarea mediului de afaceri, ca rezultat al înființării unor noi infrastructuri de sprijinire a afacerilor
- Dezvoltarea sinergiilor naționale, europene și internaționale între IMM-uri și sectorul cercetării
- Crearea unui HUB-centru suport specializat în oferirea serviciilor de consultanță pentru atragerea de finanțări în domeniul CDI;
- Încheierea de parteneriate între universități și IMM-uri în vederea depunerii de proiecte comune în domeniul CDI;
- Încheierea de consorții cu parteneri regionali pentru competițiile de proiecte dedicate CDI;
- Crearea de baze de date cu parteneri din Uniunea Europeană care să conecteze IMM-urile, universitățile, institute pentru valorificarea potențialului CDI din regiune;
- Dezvoltarea incubatoarelor și acceleratoarelor de afaceri;
- Creșterea investițiilor în cercetare-dezvoltare a întreprinderilor;
- Transfer tehnologic - Transpunerea ideilor rezultate din activitatea de cercetare dezvoltare în produse și servicii noi;
- Specializare inteligentă în domeniul transportului electric și ecologic (feroviar, auto pe patru roți, transport electric pe două roți). Prin asocierea și cooperarea firmelor existente în Oltenia se pot dezvolta vehicule electrice inteligente ușoare pentru transportul călătorilor pe distanțe scurte (Tram-Tren) Aeroport-Craiova, Aeroport-Slatina, Aeroport-Filiasi, Aeroport-Caracl, Aeroport-Segarcea, inclusiv pentru transportul în Craiova pe linia de tramvai.
- Crearea de Clustere Inovative la inițiativa și sub conducerea Institutelor Naționale de Cercetare Dezvoltare acreditate (ICMET Craiova, ICSI Rm.Valcea), în domeniul specific de activitate, pentru atragerea forței de muncă tânără înalt calificată, pentru crearea unei economii regionale competitive;
- Asigurarea investițiilor în angajarea și formarea resursei umane deficitare din activitatea de cercetare-dezvoltare specifice Institutelor Naționale de Cercetare - Dezvoltare acreditate, prin finanțare corespunzătoare și programe de digitalizare a activității;

- Promovarea de competiții prin încheierea de parteneriate între Institutelor Naționale de Cercetare Dezvoltare acreditate (ICMET Craiova, ICSI Rm.Valcea), Universitățile și IMM -urile Regiunii SV Oltenia în vederea dezvoltării de produse, tehnologii și servicii inovative.
- Realizarea de aplicații ale izotopilor pentru protecția mediului și pentru creșterea calității vieții (Ramnicu Valcea)
- Realizarea obiectivului Hidrogenul combustibil alternativ pentru mobilitate, orientare în concordanță cu directiva europeană AFI (94/2014) în cadrul ICSI Rm Valcea.

AMENINȚĂRI (Threats)

În pofida avantajelor strategice, Regiunea Sud-Vest Oltenia se confruntă cu o serie de amenințări care pot limita efectul pozitiv al programelor operaționale. Una dintre cele mai semnificative este riscul de absorbție scăzută a fondurilor europene, cauzat de complexitatea procedurilor, lipsa de coerență între ghidurile de finanțare, întârzierile birocratice și capacitatea redusă de implementare a UAT-urilor mici.

Schimbările climatice constituie o amenințare sistemică – seceta prelungită, riscul de incendii forestiere, alunecările de teren sau scăderea debitelor râurilor pot afecta agricultura, infrastructura și calitatea vieții. De asemenea, exodul forței de muncă și migrarea populației tinere afectează grav sustenabilitatea pieței muncii și continuitatea inițiativelor de dezvoltare locală.

Dependența economică ridicată de agricultură, combinată cu lipsa diversificării economice și a unei culturi antreprenoriale solide, face regiunea vulnerabilă în fața fluctuațiilor externe și a crizelor. În plus, inegalitățile teritoriale persistă: există riscul ca doar orașele mari să beneficieze de majoritatea investițiilor, lăsând zonele rurale în continuare în afara circuitului de modernizare. În plan instituțional, instabilitatea legislativă și lipsa unei viziuni pe termen lung în politicile publice pot afecta coerența investițiilor și descuraja actorii locali să își asume proiecte ambițioase. De asemenea, necorelarea intervențiilor între programele operaționale (naționale și regionale) poate duce la suprapuneri sau la lipsa unor acțiuni esențiale în teritoriu.

- Ponderea redusă a cheltuielilor publice cu cercetarea - dezvoltarea la nivel național în PIB;
- Nivel redus de experiență în accesarea și implementarea proiectelor CDI cu finanțare internațională;
- Emigrarea unui număr foarte mare de cercetători la nivel național;

- Nivelul redus al veniturilor personalului implicat în activități de cercetare – dezvoltare la nivelul instituțiilor publice;
- Reticența investitorilor străini;
- Tendința de reducere a populației regiunii în perioada următoare;
- Îmbătrânirea populației;
- Capacitate redusă de cofinanțare a cercetării în mediul public;
- Posibilitățile limitate ale IMM-urilor de a realiza parteneriate cu universitățile, institute de cercetare-dezvoltare în domeniul CDI;
- Migrarea forței de muncă înalt calificate;
- Preponderența specializărilor studenților în domenii tehnice;
- Birocrația instituțiilor publice;

Conform **PLANULUI REGIONAL DE ACȚIUNE PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT (PRAI) 2016 - 2025 - REGIUNEA DE DEZVOLTARE SUD VEST OLTENIA**, analiza SWOT a corelării ofertei de formare profesională cu cererea arată în felul următor:

Puncte tari:

- Ofertă educațională IPT care acoperă la nivel regional toate domeniile de pregătire cuprinse în nomenclatorul de calificări;
- Calificări profesionale apreciate de către elevi, care sunt în concordanță cu cerințele de pe piața muncii la nivel local: mecanic auto, mecanic agricol, bucătar, cofetar-patisier, electrician exploatare joasă tensiune, horticultor. Număr în creștere pentru elevii cuprinși în învățământul profesional, începând cu anul școlar 2012-2013;
- Procent de abandon pentru învățământul primar și gimnazial, la nivelul regiunii Sud Vest Oltenia, sub nivelul național în perioada anilor școlari 2006/2007 - 2015/2016;
- Existența a 28 unități de învățământ IPT beneficiare a Programului multianual TVET (dezvoltare instituțională, reabilitare și dotare cu echipamente didactice);
- Buna funcționare a structurilor parteneriale la nivel regional (CR) și la nivel județean (CLDPS). Generalizarea sistemului de asigurare a calității;
- Existența rețelelor școlare constituite în cadrul Programului Phare TVET cu rolul de a disemina bunele practici

Puncte slabe:

- Gradul de cuprindere în învățământ al populației de vârstă școlară (3-23 ani), a scăzut constant în intervalul 2010-2016 de la 76,4% la 70,2%,
- Numărul de elevi cuprinși în învățământul liceal au cunoscut scăderi, începând din anul școlar 2011-2012,
- Finanțarea insuficientă a IPT determină calitatea slabă a pregătirii practice în ateliere, din cauza lipsei materiilor prime și materialelor pentru învățare,
- Neatractivitatea pentru elevi a unor calificări profesionale care oferă un număr mare de locuri de muncă (ex: sudor, calificările din construcții),
- Insuficiente parteneriate școală – agent economic care să fie reciproc avantajoase,
- Lipsa unei baze de date regională privind inserția absolvenților din ÎPT,
- Consiliere și orientare deficitară în perioada gimnaziului, care să conducă la o alegere a traseului profesional în cunoștință de cauză a absolvenților,
- Lipsa unei strategii de dezvoltare a resurselor umane din educație la nivel de ISJ,
- Lipsa programelor de reconversie profesională în domenii cerute de piața muncii

Oportunități:

- Creșterea numărului de unități locale active la nivelul majorității sectoarelor economice din regiune,
- Condiții favorabile dezvoltării agricole la nivel superior în zonă Infrastructura educațională se poate dezvolta prin proiecte POR, PNDR,
- Dezvoltarea resurselor umane prin dezvoltarea de programe de formare în parteneriat cu universitățile din regiune.

Amenințări:

- Scădere semnificativă a populației totale, determinată, în principal, de manifestarea superioară a mortalității, comparativ cu natalitatea și generarea unui spor natural negativ, precum și de fenomenul migrator al populației către alte zone,
- Scăderea accentuată populației regiunii pentru grupa de vârstă 0-14 ani,
- Migrația în creștere în afara regiunii și a țării având ca efect reducerea populației de vârstă școlară,
- Participarea scăzută a forței de muncă în programe de formare continuă în contrast cu nevoia tot mai mare de formare a adulților

Regiunea Sud-Vest Oltenia se află într-un moment-cheie, în care arhitectura programelor 2021–2027 îi oferă cadrul și resursele necesare pentru a realiza un salt calitativ în dezvoltarea

economică și socială. Valorificarea punctelor tari și a oportunităților depinde însă de capacitatea instituțională, cooperarea regională, implicarea comunităților și consolidarea mediului economic local. O strategie coerentă, construită pe baza unei diagnoze realiste și a unei analize SWOT riguroase, poate ghida investițiile și prioritățile regiunii în direcția unei dezvoltări echilibrate, inteligente și sustenabile.

1.3.4. Contextul la nivelul județului

Județul Vâlcea se remarcă printr-o configurație geografică, economică și demografică diversificată, care reflectă caracterul său de teritoriu aflat la intersecția unor influențe naturale și socio-economice complexe. Din punct de vedere geografic, județul acoperă zone montane, subcarpatice și colinare, completate de regiuni deluroase și depresionare, oferind astfel un relief variat ce susține o gamă largă de activități economice – de la silvicultură și turism în zonele montane, la agricultură și zootehnie în arealele de deal și de câmpie. Această diversitate se reflectă și în structura demografică a județului, unde coexistă poli urbani de dezvoltare și întinse areale rurale, unele dintre ele cu caracter izolat și o infrastructură deficitară.

Comuna Frâncești este parte integrantă a acestei structuri teritoriale, fiind situată în partea sudică a județului Vâlcea, într-o zonă de contact între Subcarpații Vâlcii și unitățile colinare de tranziție spre sudul județului. Poziția sa geografică îi conferă o serie de avantaje strategice, fiind plasată relativ aproape de axe rutiere importante, precum și de centre economice și administrative relevante, precum orașul Râmnicu Vâlcea. Acest amplasament favorizează dezvoltarea interconectivității economice și sociale, dar și valorificarea potențialului local în contexte de colaborare regională.

Provocări teritoriale la nivelul județului Vâlcea

Conform Strategiei de dezvoltare durabilă a județului Vâlcea 2021–2027, precum și altor documente de planificare strategică (Planul de Mobilitate Urbană Durabilă, Planul de Amenajare a Teritoriului Județean – PATJ), întregul teritoriu județean, inclusiv comuna Frâncești, se confruntă cu o serie de provocări structurale ce influențează perspectivele de dezvoltare locală:

- Depopularea și îmbătrânirea populației rurale, accentuată în localitățile izolate cu acces dificil și infrastructură deficitară. Fenomenul migrației tinerilor spre centre urbane sau în afara țării reduce capacitatea comunităților rurale de a susține regenerarea demografică și inițiativa economică.

- Nivelul redus de conectivitate la rețelele de transport județene și regionale, ceea ce limitează mobilitatea persoanelor și a bunurilor, afectând în mod direct accesul la servicii, locuri de muncă și piețe de desfacere.
- Disparități semnificative între mediul urban și cel rural, mai ales în privința accesului la servicii publice esențiale, precum educația, sănătatea, cultura sau asistența socială. În mediul rural, dotările și resursa umană specializată sunt adesea insuficiente.
- Subdezvoltarea economică a zonelor rurale, unde predomină activitățile agricole de subzistență și unde nu sunt dezvoltate lanțuri valorice funcționale care să adauge valoare produselor locale.
- Infrastructura edilitară incompletă sau învechită, mai ales în ceea ce privește rețelele de apă și canalizare, alimentare cu gaze naturale, iluminat public modern sau internet de mare viteză – infrastructuri esențiale pentru atractivitatea locuirii și a investițiilor.

Direcții strategice ale Consiliului Județean Vâlcea

Pentru a răspunde provocărilor identificate și pentru a reduce decalajele existente între mediul urban și cel rural, Consiliul Județean Vâlcea a stabilit, în cadrul Strategiei de Dezvoltare Județeană 2021–2027, o serie de priorități strategice fundamentale, menite să contribuie la consolidarea unei dezvoltări teritoriale echilibrate și sustenabile.

Aceste direcții urmăresc atât modernizarea infrastructurii fizice și sociale, cât și crearea unui cadru favorabil pentru dinamizarea economiei locale și valorificarea patrimoniului natural și cultural al județului. Printre principalele obiective se numără:

- Modernizarea și extinderea infrastructurii rutiere județene, cu accent pe asigurarea conexiunilor eficiente dintre localitățile rurale și centrele urbane de referință, precum Râmnicu Vâlcea și Drăgășani. Această măsură vizează atât reducerea izolării comunităților, cât și creșterea mobilității populației și a fluxurilor economice, prin îmbunătățirea accesului la coridoarele de transport naționale și europene.
- Dezvoltarea și extinderea rețelelor de utilități publice în mediul rural (apă potabilă, canalizare, gaze naturale, energie electrică fiabilă), considerate fundamentul pentru îmbunătățirea calității vieții, pentru protecția mediului și pentru atragerea de noi investiții. În lipsa acestora, mediul rural riscă să rămână mai puțin competitiv și atractiv pentru tineri și investitori.
- Creșterea accesului la servicii sociale, educaționale și medicale de calitate, prin reabilitarea și modernizarea unităților existente, dotarea lor cu echipamente moderne și

asigurarea unui personal bine pregătit. Această prioritate urmărește reducerea disparităților sociale și consolidarea coeziunii comunitare, răspunzând în special nevoilor persoanelor vulnerabile și ale tinerilor.

- Stimularea și sprijinirea antreprenoriatului rural, cu accent pe sectoare emergente și sustenabile: agricultura modernă și ecologică, turismul verde, meșteșugurile tradiționale și economia digitală. Prin măsuri de formare profesională, acces la finanțare, digitalizare și facilitarea asocierii, se creează premise pentru diversificarea economiei rurale și pentru crearea de locuri de muncă atractive.
- Valorificarea și promovarea patrimoniului cultural și natural al județului, prin proiecte de turism rural integrat, dezvoltarea de rute tematice și protejarea peisajului tradițional vâlcean. Această prioritate are dublu rol: pe de o parte, stimulează dezvoltarea economică prin turism, iar pe de altă parte, contribuie la conservarea identității culturale și a resurselor naturale pentru generațiile viitoare.

Comuna Frâncești – potențial și oportunități în context județean

În **arhitectura strategică a județului Vâlcea**, comuna Frâncești se conturează ca un teritoriu cu **reale perspective de valorificare**, beneficiind atât de resurse locale valoroase, cât și de o comunitate activă și receptivă la procesele de schimbare. Frâncești nu trebuie privită doar ca un beneficiar pasiv al programelor județene sau naționale, ci ca un **actor implicat** și capabil să contribuie la dinamica dezvoltării teritoriale echilibrate, prin inițiative proprii, parteneriate interinstituționale și proiecte de investiții sustenabile.

Poziționată la intersecția dintre tradiție și modernitate, comuna dispune de un **capital socio-economic și natural** care îi conferă șansa de a se transforma într-un **pol de dezvoltare rurală coerentă**, ancorată în realitățile locale și adaptată cerințelor actuale de sustenabilitate și competitivitate. Prin valorificarea acestui potențial, Frâncești poate deveni un reper al **bunelor practici de dezvoltare rurală** la nivel județean.

Într-o **analiză comparativă cu alte unități administrativ-teritoriale din județul Vâlcea**, comuna Frâncești se diferențiază printr-o serie de **atuuri strategice**:

- **poziția geografică favorabilă**, care facilitează conexiuni rutiere cu centre urbane și piețe de desfacere;
- **resurse agricole și naturale diversificate**, cu potențial de valorificare în agricultură modernă, turism rural și economie verde;

- **patrimoniul cultural și tradițional autentic**, care poate fi transformat într-un vector de identitate și atractivitate turistică;
- **capital social activ**, reflectat în disponibilitatea comunității de a participa la proiecte de dezvoltare și în existența unor rețele de colaborare locale.

Consolidarea acestor atuuri și integrarea lor în cadrul direcțiilor strategice județene pot genera **efecte de multiplicare economică, socială și teritorială**, transformând comuna Frâncești într-un exemplu de **reziliență rurală și dezvoltare sustenabilă**.

1. Resurse naturale cu potențial de valorificare durabilă

Teritoriul comunei Frâncești dispune de un fond agricol și silvic deosebit de valoros, constituit din terenuri fertile, pajiști extinse și suprafețe forestiere consistente, ce pot constitui fundamentul pentru dezvoltarea unei economii rurale diversificate, moderne și reziliente. Acest patrimoniu natural nu reprezintă doar o resursă de subzistență, ci și o oportunitate strategică de a transforma agricultura tradițională într-un motor al dezvoltării locale, integrat în tendințele actuale europene privind sustenabilitatea și economia circulară.

Valorificarea acestor resurse creează premisele pentru:

- Dezvoltarea unei agriculturi ecologice și cu valoare adăugată ridicată, prin orientarea către culturi certificate bio, horticultură, pomicultură și producția de produse tradiționale autentice, capabile să răspundă cererii tot mai mari pentru alimente sănătoase și de calitate.
- Investiții în procesarea locală a produselor agroalimentare, prin înființarea de unități mici și mijlocii care să producă lactate, conserve, produse apicole, plante medicinale sau derivate forestiere, toate reunite sub branduri identitare locale, ce pot consolida imaginea comunei pe piețele regionale și naționale.
- Extinderea activităților de agroturism și silvoturism, care valorifică peisajul rural și resursele naturale, diversificând sursele de venit ale gospodăriilor și stimulând economia locală. Integrarea agriculturii cu turismul poate crea pachete atractive pentru vizitatori, de la experiențe gastronomice până la trasee tematice în zonele forestiere.
- Dezvoltarea unor lanțuri scurte de aprovizionare, în strâns parteneriat cu zonele urbane din proximitate (precum Râmnicu Vâlcea sau Drăgășani), reducând dependența de intermediari și crescând veniturile producătorilor locali.

Astfel, resursele agricole și forestiere ale comunei Frâncești pot fi transformate dintr-o bază de subzistență într-un motor al diversificării economice, contribuind la crearea de locuri de muncă, la creșterea atractivității zonei și la consolidarea rezilienței comunității în fața provocărilor viitoare.

2. O comunitate locală activă și potențial mobilizator ridicat

Comuna Frâncești găzduiește o populație atașată de valorile locale și implicată în viața comunității. Acest capital social se reflectă în participarea la inițiative civice, proiecte educaționale, activități culturale și religioase. Printr-o abordare strategică a dezvoltării participative, acest potențial poate fi transformat în:

- structuri de guvernare colaborativă și consilii consultative locale;
- rețele de sprijin pentru antreprenariat rural și inițiative de economie socială;
- proiecte de educație non-formală, voluntariat și incluziune socială.

3. Poziționare geografică avantajoasă și conectivitate strategică

Poziția geografică a comunei Frâncești — situată în partea central-estică a județului Vâlcea, pe malul stâng al râului Olt, la aproximativ 30 km sud de municipiul Râmnicu Vâlcea și 40 km nord de Drăgășani — oferă oportunități de conectare la piețele regionale și de valorificare a poziției teritoriale într-un cadru rural cu potențial agricol și turistic:

- dezvoltarea unor micro-centre logistice sau economice;
- atragerea de investitori interesați de zone periurbane accesibile și mai puțin congestionate;
- conectarea gospodăriilor și firmelor locale la rețele economice regionale;
- stimularea navetei inteligente și a serviciilor de mobilitate locală, în parteneriat cu UAT-urile învecinate.

4. Fundal natural și cultural favorabil dezvoltării turismului rural

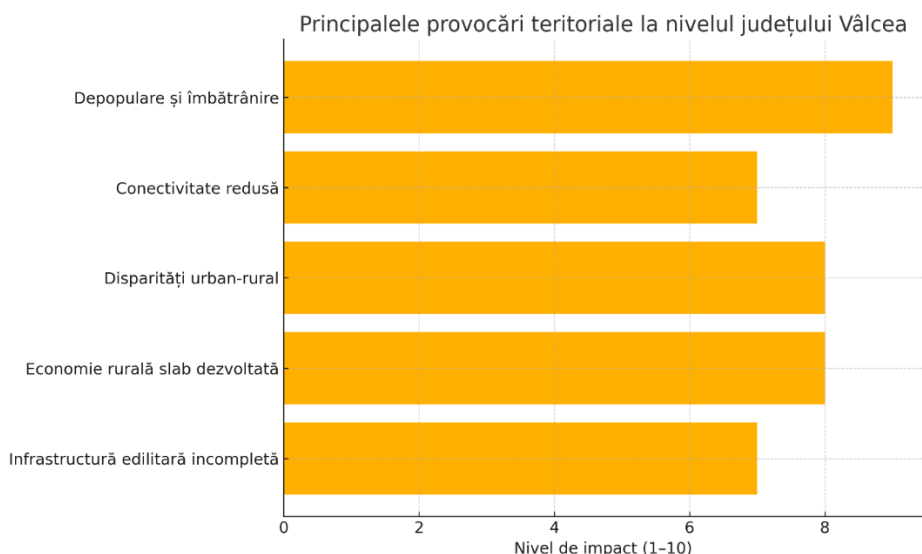
Frâncești conservă un fond natural atractiv, neafectat semnificativ de industrializare, precum și un patrimoniu cultural vernacular autentic: tradiții locale, meșteșuguri, arhitectură specifică, biserici de lemn, festivaluri rurale. Aceste elemente pot fi capitalizate strategic prin:

- crearea unor trasee tematice turistice (turism ecologic, cultural-religios, gastronomic);
- dezvoltarea de infrastructură de primire și informare turistică;
- promovarea comunei în cadrul circuitelor regionale de turism, în corelare cu strategiile județene și naționale;

- parteneriate cu mediul educațional și ONG-uri pentru proiecte de conservare și revitalizare culturală.

Strategia de Dezvoltare Durabilă a comunei Frâncești 2025–2030 se poziționează nu doar ca un document de planificare locală, ci ca un instrument strategic de conectare a localității la dinamica județeană și regională. Corelarea intervențiilor propuse la nivel local cu direcțiile strategice asumate prin Strategia de dezvoltare a județului Vâlcea, precum și cu programele regionale de finanțare (în special Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021–2027), oferă un cadru real de acțiune pentru atragerea investițiilor, reducerea decalajelor și creșterea calității vieții.

Prin integrarea coerentă în rețelele teritoriale de cooperare și valorificarea sinergică a resurselor și oportunităților existente, comuna Frâncești își poate construi un traseu propriu de dezvoltare durabilă, bazat pe identitate, eficiență, parteneriat și coeziune socială.

1.3.5. Strategii relevante la nivel local

În contextul obiectivelor europene privind dezvoltarea teritorială echilibrată și a necesității reducerii disparităților rurale, comuna Frâncești își afirmă angajamentul față de o viziune strategică coerentă, care privilegiază valorificarea resurselor proprii, consolidarea infrastructurii de bază și creșterea calității vieții pentru întreaga populație. Deși, în prezent, comuna nu dispune de un portofoliu amplu de proiecte finanțate din fonduri europene, administrația locală a inițiat demersuri concrete pentru a-și construi capacitatea strategică și operațională de atragere a resurselor externe.

Lipsa unor documente de planificare anterioare transformă actuala Strategie de Dezvoltare Durabilă într-un instrument central de guvernare locală. Aceasta devine principalul document de orientare a deciziilor și de prioritizare a intervențiilor, având rolul de a alinia direcțiile de acțiune ale administrației la obiectivele de politică publică națională, regională și europeană pentru perioada 2021–2027. În același timp, strategia reflectă aspirațiile comunității, oferind un cadru clar de legătură între nevoile reale ale cetățenilor și oportunitățile concrete de finanțare.

În ultimii ani, administrația publică locală a făcut pași importanți în direcția construirii unei baze solide pentru planificare strategică, printr-o abordare participativă, transparentă și profesionistă.

Printre inițiativele relevante deja întreprinse se numără:

- Inventarierea și analiza nevoilor comunității prin consultări informale și formale cu cetățeni, cadre didactice, personal medical, agricultori și reprezentanți ai mediului de afaceri local. Aceste întâlniri au permis identificarea unor domenii-cheie precum infrastructura, educația, serviciile publice, mobilitatea și ocuparea forței de muncă;
- Participarea activă la sesiuni de instruire și informare organizate de instituții precum Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia, Consiliul Județean Vâlcea, Grupul de Acțiune Locală (GAL) și alți actori relevanți. Prin aceste demersuri, administrația locală și-a dezvoltat capacitatea de înțelegere a cerințelor și mecanismelor programelor de finanțare;
- Colucrarea cu experți și consultanți specializați în elaborarea documentațiilor tehnico-economice pentru proiecte de infrastructură rutieră și edilitară, reabilitarea clădirilor publice, modernizarea unităților de învățământ și digitalizarea serviciilor publice locale;
- Evaluarea cadrului legislativ și procedural de finanțare, în vederea pregătirii accesului la surse de finanțare relevante pentru mediul rural.

În mod particular, comuna Frâncești vizează valorificarea oportunităților oferite de următoarele programe strategice:

- Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021–2027, care oferă posibilități de finanțare în domenii precum infrastructura, mobilitatea durabilă, digitalizarea administrației, eficiența energetică și educația;
- Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), prin care se pot accesa fonduri pentru infrastructura verde, sănătate, digitalizare, reforme în administrația publică și modernizarea școlilor;

- Planul Național Strategic PAC 2023–2027, axat pe sprijin pentru agricultura durabilă, dezvoltarea teritoriilor rurale și crearea unor ecosisteme economice reziliente la nivel local;
- Programe de incluziune socială și combatere a sărăciei, care pot susține măsuri pentru categoriile vulnerabile, accesul echitabil la educație, integrarea socială și profesională și crearea de centre comunitare funcționale.

Aceste inițiative, derulate în paralel cu elaborarea strategiei, demonstrează tranziția administrației locale de la o abordare reactivă, adesea limitată de lipsa resurselor, către un model proactiv, bazat pe planificare, colaborare și profesionalism. Strategia de Dezvoltare Durabilă devine astfel nu doar un document orientativ, ci și o expresie clară a maturizării instituționale a comunei Frâncești și a dorinței acesteia de a deveni un actor activ și credibil în arhitectura dezvoltării teritoriale regionale.

Instrumente locale de planificare și reglementare spațială

Un pilon fundamental în arhitectura dezvoltării durabile la nivel local îl reprezintă planificarea urbanistică, ca instrument de guvernare teritorială și de reglementare a utilizării resurselor spațiale. În comuna Frâncești, Planul Urbanistic General (PUG) constituie cadrul normativ de bază pentru orientarea dezvoltării spațiale în mod coerent, funcțional și predictibil, adaptat specificului rural și valorilor de patrimoniu natural.

Rolul PUG-ului în gestionarea durabilă a teritoriului

Planul Urbanistic General al comunei Frâncești joacă un rol strategic în asigurarea unui cadru coerent de dezvoltare spațială și socială. Printre funcțiile esențiale ale PUG se numără:

- Stabilirea regimului juridic al terenurilor, cu delimitarea clară a zonelor intravilane și extravilane, atribuirea funcționalității (locuire, servicii, producție, agricultură, agrement, infrastructură etc.) și facilitarea emiterii autorizațiilor de construire în conformitate cu reglementările urbanistice;
- Identificarea rețelelor de infrastructură tehnico-edilă și propunerea de soluții de extindere sau modernizare a acestora – alimentare cu apă, canalizare, electricitate, gaze naturale, drumuri – pentru a asigura condiții decente de trai și acces echitabil la utilități;

- Delimitarea funcțională a zonelor de locuire, activități agricole, servicii publice și economice, contribuind astfel la o dezvoltare teritorială echilibrată și la evitarea fenomenelor de urbanism necontrolat sau incompatibil;
- Protejarea fondului natural și peisajului rural, prin reglementări care includ măsuri de conservare a cursurilor de apă, pădurilor, zonelor verzi și terenurilor agricole de calitate, consolidând funcțiile ecologice și de recreere ale teritoriului;
- Crearea unui cadru favorabil pentru investiții, oferind investitorilor claritate, previzibilitate și compatibilitate funcțională, mai ales în domenii precum agroturismul, procesarea alimentară, activitățile artisanale și economia circulară.

Provocările actualizării PUG și obstacole legislative

Deși actualizarea PUG este un proces necesar și strategic, administrația locală din Frâncești se confruntă cu o serie de blocaje de natură legislativă și procedurală care afectează calendarul și eficiența acestui demers. Printre acestea se remarcă:

- Lipsa de coerență între legislațiile sectoriale (urbanism, protecția mediului, patrimoniu, agricultură), care creează suprapuneri, contradicții și întârzieri în procesul de avizare;
- Întârzierea emiterii avizelor de specialitate (ex. avize de mediu, de la autoritățile județene pentru protecția patrimoniului sau de la Agențiile Naționale pentru infrastructură), ceea ce generează blocaje în etapa finală de aprobare a documentației;
- Costurile ridicate asociate elaborării și actualizării documentației tehnice, care afectează bugetele locale reduse și depind adesea de fonduri externe sau de parteneriate interinstituționale;
- Deficitul de personal specializat în administrația publică locală pentru a gestiona tehnic procesul de planificare, relația cu proiectanții și instituțiile avizatoare.

Aceste provocări impun o abordare proactivă și susținută pentru sprijinirea unităților administrativ-teritoriale în procesul de actualizare a documentelor urbanistice, precum și o regândire a cadrului legislativ național, pentru a permite o mai bună interoperabilitate și eficiență procedurală.

Necesitatea dezvoltării PUZ-urilor – direcții strategice complementare

Pe lângă PUG, comuna Frâncești și-a exprimat interesul pentru elaborarea de Planuri Urbanistice Zonale (PUZ) în zonele cu potențial de dezvoltare accelerată. Aceste documente sunt esențiale pentru:

- Extinderea zonelor de locuire, în vederea creării de noi parcele construibile pentru tineri, reveniți din diaspora sau pentru atragerea de noi familii;
- Configurarea unor platforme pentru activități economice nepoluante, destinate producătorilor locali, atelierelor meșteșugărești, unităților de procesare sau micilor cooperative, care pot dinamiza economia rurală și genera locuri de muncă.
- Proiectul de înregistrare sistematică a proprietăților

Un demers esențial în sprijinul reglementării urbanistice este implementarea proiectului „Servicii de înregistrare sistematică a imobilelor în Sistemul Integrat de Cadastru și Carte Funciară”, derulat în cadrul Proiectului Major „Creșterea gradului de acoperire și de incluziune a sistemului de înregistrare a proprietăților în zonele rurale din România”. Obiectivele specifice ale acestui proiect includ:

- Organizarea lucrărilor sistematice de cadastru, recunoașterea terenului și întocmirea raportului preliminar;
- Campanii de informare publică și consultare cu proprietarii;
- Identificarea și delimitarea clară a imobilelor aflate în intravilan și extravilan;
- Pregătirea fișelor de date ale imobilelor și întocmirea documentațiilor tehnice;
- Publicarea și actualizarea registrelor cadastrale.

Acest proces contribuie direct la consolidarea bazei de date pentru planificarea urbanistică, facilitarea investițiilor, creșterea gradului de legalitate și transparență în utilizarea terenurilor și la eficientizarea circuitului economic local.

Politici și inițiative locale cu caracter strategic

Comuna Frâncești are deja experiență în procesul de planificare strategică. În perioada de programare 2014–2020, administrația locală a elaborat o strategie de dezvoltare, care, deși mai puțin complexă în raport cu standardele actuale, a constituit un prim pas esențial în consolidarea culturii instituționale de planificare. Documentul a oferit direcții orientative de acțiune, a sprijinit prioritizarea investițiilor și a contribuit la atragerea resurselor financiare, în special pentru infrastructura de bază, modernizarea serviciilor publice și îmbunătățirea calității educației.

Pornind de la această experiență, noua Strategie de Dezvoltare Durabilă 2025–2030 își propune să facă un pas decisiv înainte prin:

- valorificarea lecțiilor învățate din implementarea documentului anterior;
- corectarea disfuncționalităților și lacunelor identificate;

- alinierea la prioritățile și oportunitățile politicilor europene și naționale actuale, care cer o abordare integrată, multisectorială și participativă;
- consolidarea capacității instituționale și implicarea activă a comunității, pentru ca strategia să devină un instrument operațional real, nu doar un document tehnic.

Această maturizare strategică este susținută de o serie de proiecte și inițiative realizate în ultimii ani, care demonstrează capacitatea administrației de a răspunde provocărilor și de a acționa proactiv:

- modernizarea infrastructurii rutiere locale, prin asfaltarea și reabilitarea drumurilor comunale și satești, îmbunătățind conectivitatea cu municipiul Râmnicu Vâlcea;
- reabilitarea și dotarea unităților de învățământ, în paralel cu lucrări de eficientizare energetică și consolidare a siguranței clădirilor;
- extinderea rețelei de alimentare cu apă și demararea procedurilor pentru realizarea rețelei de canalizare;
- punerea în valoare a patrimoniului cultural și comunitar prin reabilitarea căminelor culturale și sprijinirea tradițiilor locale;
- inițiative pentru tranziția verde și eficiență energetică, precum iluminatul public cu LED și pregătirea proiectelor pentru panouri solare și clădiri eficiente energetic;
- implicarea activă în cadrul GAL Horezu, care a facilitat accesul la finanțări pentru dezvoltare rurală, sprijinirea antreprenoriatului și extinderea serviciilor sociale;
- digitalizarea administrației locale, prin informatizarea proceselor, acces online la documente și pregătirea pentru introducerea semnăturii electronice.

Aceste realizări confirmă angajamentul constant al administrației locale pentru dezvoltare și arată o capacitate adaptativă importantă în fața schimbărilor socio-economice și de politici. Ele constituie fundamentul pe care se construiește noua strategie, ce își propune să extindă și să aprofundeze aceste direcții printr-o viziune multisectorială, sustenabilă și coordonată.

Pe termen mediu și lung, aceste eforturi vor contribui la:

- reducerea disparităților dintre mediul rural și urban;
- consolidarea capacității instituționale a administrației locale;
- crearea unui cadru favorabil reîntoarcerii tinerilor;
- atragerea investițiilor productive și sociale;
- poziționarea comunei Frâncești ca un teritoriu rural competitiv, funcțional și rezilient în județul Vâlcea.

Interacțiunea cu strategiile județene și regionale

Strategia de Dezvoltare Durabilă a comunei Frâncești pentru perioada 2025–2030 nu este un document izolat, ci parte a unui ecosistem de politici publice articulat pe mai multe niveluri – județean, regional, național și european. Această abordare multi-nivel asigură coerența procesului de dezvoltare și transformă inițiativele locale într-un demers convergent cu prioritățile teritoriale și cu tendințele europene.

Prin aplicarea principiului „bottom-up”, strategia funcționează simultan ca:

- **document de programare locală**, care definește prioritățile și acțiunile specifice comunității;
- **instrument de conectare**, ce pune în relație inițiativa locală cu oportunitățile naționale și europene;
- **mecanism de integrare**, care consolidează coeziunea teritorială, convergența și durabilitatea.

Poziționată strategic în partea central sudică a județului Vâlcea, în proximitatea municipiului Râmnicu Vâlcea și a orașului Drăgășani, comuna Frâncești dispune de un potențial important de integrare funcțională și de participare activă la parteneriate intercomunale.

În acest cadru, strategia locală se aliniază și contribuie la obiectivele unor documente majore de planificare:

- **Strategia de Dezvoltare a Județului Vâlcea 2021–2027**, axată pe infrastructură, servicii publice rurale, educație și diversificare economică sustenabilă;
- **Planul de Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia**, care urmărește reducerea disparităților sociale, creșterea conectivității și consolidarea competitivității regionale;
- **Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii**, ce promovează bioeconomia, turismul sustenabil, energiile regenerabile, digitalizarea și economia circulară;
- **Planul Național Strategic PAC 2023–2027**, ce sprijină agricultura durabilă, lanțurile scurte de aprovizionare și economia socială.

Direcții de acțiune pentru integrarea strategică a comunei Frâncești:

1. Valorificarea identității locale prin turism cultural și rural, ca parte a unor circuite intercomunale.
2. Dezvoltarea de proiecte comune cu localitățile vecine (infrastructură, educație, servicii medicale, agricultură).

3. Exploatarea responsabilă a resurselor agricole și forestiere prin produse cu valoare adăugată și lanțuri scurte.
4. Consolidarea cooperării cu Consiliul Județean, ADR Sud-Vest Oltenia, GAL Horezu și alți parteneri strategici.

Această abordare permite comunei Frâncești:

- să acceseze mai eficient fondurile europene și naționale;
- să maximizeze impactul investițiilor publice și private;
- să își afirme rolul de actor activ în rețeaua județeană și regională;
- să creeze premise pentru o dezvoltare durabilă, echilibrată și competitivă.

Documentul nu trebuie privit doar ca un plan tehnic, ci ca o **declarație de responsabilitate și voință politică locală**. Prin adoptarea strategiei, Frâncești își reafirmă angajamentul de a contribui la construcția unui județ și a unei regiuni mai echilibrate, prospere și reziliente.

1.4. Procesul de consultare și implicare a factorilor interesați

Procesul de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Durabilă a comunei Frâncești pentru perioada 2025–2030 a fost fundamentat pe un demers participativ autentic, construit cu grijă în jurul comunității și al actorilor relevanți din teritoriu. Într-o localitate rurală cu tradiții puternice și cu o administrație publică care și-a dovedit capacitatea de planificare în cadrul strategiei anterioare (2014–2020), implicarea cetățenilor și a instituțiilor locale a reprezentat nu doar o cerință formală, ci o alegere strategică și o expresie a respectului față de realitățile și aspirațiile oamenilor locului.

Într-un context în care mecanismele instituționale ale participării publice sunt încă în proces de consolidare, administrația locală din Frâncești a depus eforturi considerabile pentru a încuraja un dialog deschis și incluziv. A fost creat un cadru de consultare adaptat specificului local, folosindu-se atât metode directe, precum întâlnirile față în față, discuțiile comunitare și chestionarele tipărite, cât și canale informale de transmitere a opiniilor, prin intermediul liderilor de opinie din sate – preoți, cadre didactice, antreprenori, funcționari locali sau persoane active în viața publică.

Procesul de consultare a fost lansat printr-o campanie de informare a populației, cu anunțuri publice amplasate în spații accesibile și familiare locuitorilor – primăria, dispensarul, școlile, magazinele satești – și a fost susținut de diseminarea activă a informației prin canale digitale și informale. Ulterior, au fost identificate și mobilizate grupuri reprezentative din rândul populației,

incluzând nu doar decidenți locali, ci și cetățeni obișnuiți: agricultori, meșteșugari, tineri întorși din diaspora, cadre medicale sau pensionari activi.

Consultările s-au concretizat în organizarea unor întâlniri tematice desfășurate în mai multe sate ale comunei, unde au fost discutate aspecte esențiale pentru viața comunității: starea drumurilor, calitatea educației, perspectivele pentru agricultură, funcționarea serviciilor publice, viitorul tinerilor și oportunitățile turistice. În paralel, a fost aplicat un chestionar comunitar, care a permis colectarea de date calitative privind percepția asupra nevoilor prioritare ale comunei și propunerile venite din partea cetățenilor.

Toate opiniile și sugestiile au fost centralizate, analizate și integrate într-un ansamblu coerent de direcții strategice, oferind fundația solidă pe care s-a construit documentul final al strategiei. În acest fel, procesul participativ nu a fost un simplu exercițiu consultativ, ci un mecanism de învățare colectivă și de asumare a unui proiect comun de dezvoltare.

Nevoi strategice exprimate de comunitate

Pe baza dialogului cu cetățenii și a reflecției colective asupra stării actuale a localității, s-a conturat o viziune clară asupra priorităților de dezvoltare, ancorată în realitățile trăite zilnic de locuitori. Una dintre cele mai presante preocupări a fost legată de infrastructura rutieră și edilitară, domeniu în care oamenii au semnalat necesitatea unor intervenții consistente și echitabile. Reabilitarea drumurilor comunale, asfaltarea căilor de acces spre gospodării izolate și extinderea rețelilor de apă, canalizare și gaze au fost resimțite ca imperative ale calității vieții.

În paralel, educația a fost percepută ca un domeniu strategic, în care investițiile trebuie să meargă dincolo de reparații și dotări tehnice. Comunitatea a evidențiat nevoia unor spații moderne, sigure și bine echipate pentru copii, dar și importanța sprijinirii cadrelor didactice, a elevilor din medii vulnerabile și a dezvoltării de activități educaționale complementare, inclusiv pentru tineri aflați la granița dintre școală și piața muncii.

Agricultura, activitate fundamentală în economia locală, a fost un alt punct major de reflecție. Locuitorii au exprimat dorința de a trece de la agricultura de subzistență la una modernizată și asociativă, cu sprijin pentru utilaje, centre de colectare, promovarea produselor locale și consiliere tehnică. Există o deschidere reală față de inițiativele colective, dar și față de accesarea de fonduri europene care să sprijine micii producători și tinerii fermieri.

Surprinzător pentru o comunitate rurală, dar grăitor pentru potențialul de modernizare, a fost accentul pus pe digitalizarea administrației publice. Locuitorii și-au exprimat așteptarea ca

interacțiunea cu instituțiile locale să devină mai eficientă, mai transparentă și mai prietenoasă, inclusiv prin utilizarea de platforme online pentru documente, plăți sau informare publică.

În egală măsură, tema identității locale și a patrimoniului cultural a generat reacții vii în rândul comunității. S-a simțit o preocupare autentică pentru conservarea și promovarea valorilor tradiționale – arhitectura vernaculară, meșteșugurile locale, bisericile vechi și festivalurile populare – ca elemente nu doar de memorie colectivă, ci și de coeziune socială și atractivitate turistică.

O dimensiune transversală a dialogului comunitar a fost legată de viitorul tinerilor. Perspectiva reîntoarcerii în comună, dorința de a avea spații de inițiativă și oportunități de afirmare, precum și ideea unei administrații care sprijină inițiativa locală, au fost teme recurente. Sprijinul pentru tinerii întreprinzători, pentru inițiative civice și pentru implicarea lor în viața satului a fost perceput ca o investiție esențială în regenerarea comunității.

Patrimoniu cultural și turism – resurse locale pentru o dezvoltare durabilă

Viața culturală în comuna Frâncești

Căminul Cultural Genuneni și tradiția călușului

Formația de călușari din Frâncești a debutat în 1965, obținând Premiul Special de Autenticitate la Pitești. De-a lungul timpului, a participat la numeroase festivaluri naționale (Caracal, Slatina, Turnu Severin), fiind premiată pentru autenticitate și originalitate. În anii '90 a fost organizată manifestarea „Ziua Călușului și Întâlnirea cu Fiii Satului”, cu participarea unor personalități precum Marioara Murărescu. Tradiția a fost transmisă și elevilor Școlii Dezrobiți, iar în 2003 UNESCO a recunoscut „Tradiția Călușului” drept patrimoniu imaterial al umanității.

Biblioteca Publică Locală

Biblioteca din Frâncești își are începuturile în 1949, fiind completată de biblioteci satești la Genuneni (1927) și Surpatele (prima jumătate a sec. XX). Din 1994, funcționează într-un spațiu propriu de 60 mp, cu peste 9.800 volume și circa 2.500 de cititori anual. Organizează simpozioane, lansări de carte și cenacluri literare, fiind un important centru cultural local.

Monumentele eroilor

În comună există trei monumente dedicate eroilor căzuți: la Școala Gimnazială Dezrobiți, în satul Mănăilești și în fața Bisericii „Sf. Nicolae” Frâncești, toate reabilite și întreținute în ultimii ani.

1.4.1. Cercetarea sociologică

Pentru a construi o Strategie de Dezvoltare Durabilă realistă și pertinentă pentru comuna Frâncești, procesul de elaborare a inclus o cercetare sociologică aplicată, menită să surprindă percepțiile, nevoile și aspirațiile reale ale cetățenilor. Această etapă a vizat atât evaluarea satisfacției față de serviciile publice, cât și gradul de implicare și interes al comunității față de direcțiile de dezvoltare viitoare.

Obiectivele cercetării sociologice:

- Identificarea priorităților percepute de populație în domenii-cheie: infrastructură, servicii publice, economie locală, agricultură, educație, sănătate, cultură și mediu;
- Evaluarea nivelului de satisfacție față de activitatea administrației publice locale;
- Colectarea de propuneri concrete privind investițiile dorite;
- Măsurarea percepției asupra calității vieții în comună;
- Estimarea gradului de interes pentru participarea activă la procesul decizional local.

Metodologia aplicată:

Elaborarea Strategiei de Dezvoltare Durabilă a comunei Frâncești pentru perioada 2025–2030 a fost fundamentată pe o cercetare sociologică de tip cantitativ și calitativ, menită să reflecte cât mai fidel percepțiile, nevoile și așteptările comunității.

Instrumentul central a fost un chestionar standardizat, adaptat specificului local și conceput conform bunelor practici în planificarea participativă. Acesta a cuprins întrebări închise, semideschise și deschise, oferind posibilitatea de a obține atât date statistice clare, cât și opinii și sugestii libere din partea locuitorilor.

Chestionarul a fost aplicat în toate cele șase sate componente ale comunei, fiind distribuit printr-o abordare mixtă:

- față în față, de către funcționari ai Primăriei și consilieri locali, în spații publice accesibile;
- cu sprijinul cadrelor didactice, asistenților sociali și liderilor religioși, care au facilitat colectarea datelor inclusiv în gospodăriile izolate;
- prin instituțiile educaționale și medicale, respectiv școala și medicii de familie, care au sprijinit transmiterea chestionarelor către familii și persoane vârstnice.

În total, au fost completate și analizate 120 de chestionare, număr care asigură reprezentativitatea pentru dimensiunea și structura populației comunei. Distribuția răspunsurilor a fost echilibrată între sate, cu o pondere mai mare în Frâncești – centrul administrativ și instituțional al localității.

Întregul proces de colectare a datelor s-a desfășurat în conformitate cu principii etice clare:

- transparență, prin informarea permanentă a cetățenilor că opiniile lor vor contribui la formularea strategiei;
- confidențialitate și anonimat, fără colectarea de date personale, răspunsurile fiind prelucrate doar în formă agregată;
- respect și incluziune, fiecare participant având posibilitatea să își exprime liber punctul de vedere.

Aceste garanții au consolidat încrederea comunității și au favorizat exprimarea sinceră a opiniilor.

Rezultatele cercetării au fost centralizate într-un raport sociologic care a stat la baza definirii obiectivelor strategice și a priorităților de dezvoltare. Spre deosebire de abordările tradiționale, bazate exclusiv pe statistici generale sau date administrative, această metodă participativă a oferit:

- o imagine autentică asupra problemelor și așteptărilor locuitorilor;
- un cadru de implicare directă a comunității în procesul decizional;
- o fundamentare realistă a strategiei, adaptată la specificul local.

Astfel, strategia rezultată nu este doar un document tehnic, ci expresia unei viziuni colective, construită împreună cu cetățenii comunei Frâncești.

1. Date socio-demografice

Categorie	Număr respondenți	Procentaj
Vârstă		
80+	252	5.05%
70 - 79	472	9.46%
60 - 69	644	12.91%
50 - 59	751	15.05%
40 - 49	797	15.98%
30 - 39	578	11.59%
20 - 29	545	10.92%
10 - 19	532	10.66%
0-9	418	8.38%
Fără studii / < 8 clase	18	10%
Studii liceale	90	50%
Studii superioare	54	30%
Studii medii profesionale	18	10%

Categorie	Număr respondenți	Procentaj
Venit lunar al gospodăriei		
Sub 1.000 lei	27	15%
1.001–2.000 lei	72	40%
2.001–3.000 lei	54	30%
3.001–4.000 lei	18	10%
Peste 4.000 lei	9	5%
Statut socio-ocupational		
Angajați	72	40%
Pensionari	54	30%
Șomeri	9	5%
Elevi / Studenți	9	5%
Casnice	18	10%
Altul (lucrători ocazionali, zilieri etc.)	18	10%

2. Locuire & utilități (percepții)

Indicator evaluat	Foarte nemulțumit	Nemulțumit	Mulțumit	Foarte mulțumit
Starea drumurilor	9%	21%	51%	19%
Iluminat public	6%	18%	58%	18%
Rețele telecomunicații	13%	25%	45%	17%
Alimentare cu apă	10%	22%	53%	15%
Canalizare (unde există)	38%	41%	18%	3%
Gaze naturale	65%	27%	7%	1%
Acces la școli/grădinițe	5%	15%	60%	20%
Acces servicii medicale	11%	24%	50%	15%
Acces la serviciile primăriei	6%	18%	56%	20%
Curățenie/domeniu public	7%	21%	55%	17%

3. Agricultură și economie rurală

Întrebare	Răspunsuri
Practică activități agricole	81 (45%)
Tipuri de activități agricole:	
- Cultivare legume/fructe	63
- Creștere animale	54
- Cereale	72
- Altele	12
Fac parte din asociații/cooperative	18 (10%)
Consideră necesară o piață agroalimentară modernă	153 (85%)

4. Servicii sociale

Indicator	Număr (%)
Au beneficiat de servicii sociale	36 (20%)
Servicii necesare (top 3):	
- Îngrijire la domiciliu	99 (55%)
- Programe pentru copii/tineri	90 (50%)
- Sprijin dizabilități	72 40%)

5. Turism și patrimoniu

Indicator	Număr (%)
Consideră turismul insuficient valorificat	117 (65%)
Tipuri de turism potrivite	
- Rural/agroturism	144 (80%)
- Religios	90 (50%)
- Sportiv și de aventură	72 (40%)
Monumente ce ar trebui promovate	Cozia, Flămânda, Bratia, Cocoru

6. Implicare civică și așteptări

Indicator	Număr (%)
Informați despre proiectele primăriei	72 (40%)
Probleme principale (top 3):	
- Lipsă canalizare	135 (75%)
- Lipsă gaze naturale	162 (90%)
- Drumuri secundare degradate	99 (55%)
Dispuși să participe la voluntariat	81 (45%)

Analiza răspunsurilor la chestionarul de consultare publică

Procesul de consultare publică a reprezentat o componentă esențială în fundamentarea Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Comunei Frâncești, reflectând percepțiile, nevoile și așteptările cetățenilor cu privire la prioritățile de dezvoltare ale comunității. Chestionarul a fost completat

de un număr de 180 de persoane, acoperind toate satele aparținătoare și toate categoriile de vârstă relevante.

Profilul respondenților

Majoritatea respondenților sunt persoane adulte active, cu vârste cuprinse între 26–60 de ani, cu o reprezentare relativ echilibrată între bărbați și femei. Peste 60% dintre aceștia au declarat că dețin studii liceale sau superioare, în timp ce aproximativ 30% au studii medii sau sub 8 clase, reflectând diversitatea nivelului educațional în mediul rural. Venitul mediu lunar declarat pe gospodărie este de 2.000–3.000 lei, iar statutul socio-profesional predominant este cel de angajat, urmat de pensionari și persoane implicate în activități agricole.

Infrastructură, utilități și servicii publice

Conform opiniilor exprimate de cetățeni, principalele nemulțumiri vizează **lipsa unei rețele funcționale de canalizare și absența rețelei de gaze naturale**, aspecte confirmate și de analiza tehnică. În ceea ce privește **alimentarea cu apă**, majoritatea respondenților se declară mulțumiți de funcționarea rețelei publice, deși există încă gospodării care utilizează fântâni sau puțuri proprii.

Iluminatul public este perceput ca fiind în general adecvat, însă circa 40% dintre participanți consideră necesară extinderea acestuia în anumite zone. Totodată, calitatea **semnalului telefonic și a internetului** rămâne inegală, cu zone slab acoperite.

Accesul la **serviciile educaționale și medicale** este apreciat ca „satisfăcător”, dar persistă două nevoi importante: lipsa unui centru after-school și insuficiența cadrelor medicale disponibile.

Agricultură și dezvoltare rurală

Peste 60% dintre respondenți declară că desfășoară activități agricole, în special în domeniul culturilor cerealiere (porumb, grâu, ovăz), legumiculturii și creșterii animalelor. Totuși, doar o mică parte dintre aceștia sunt integrați în forme asociative (cooperative sau grupuri de producători), ceea ce limitează accesul la piețele mari sau la finanțări structurale. Majoritatea populației agricole consideră necesară modernizarea pieței agroalimentare existente și susțin ideea unui spațiu de desfacere modern, precum și accesul la programe de formare sau utilaje comune.

Asistență socială și servicii pentru grupuri vulnerabile

Deși o parte redusă a populației a beneficiat efectiv de servicii sociale, există o largă recunoaștere a nevoii de extindere a acestora. Prioritățile identificate de comunitate sunt: servicii de îngrijire la domiciliu pentru vârstnici, sprijin pentru persoane cu dizabilități, activități pentru

tineri și copii și, într-o proporție mai redusă, cantine sociale sau consiliere psihologică. Implicarea autorităților locale în acest domeniu este percepută ca fiind „satisfăcătoare”, cu nevoia evidentă de profesionalizare și extindere a capacității administrative.

Administrație publică și implicare civică

Probleme majore și direcții propuse

Principalele probleme identificate de respondenți sunt: lipsa canalizării și a rețelei de gaze, starea unor drumuri secundare, lipsa locurilor de muncă și insuficiența activităților pentru tineri. Ca soluții, aceștia propun: atragerea de investiții, modernizarea infrastructurii, susținerea micilor afaceri și creșterea implicării cetățenilor în viața comunității.

Rezultatele chestionarului confirmă în mare parte concluziile analizei cantitative și ale discuțiilor cu autoritățile locale. Cetățenii comunei Frâncești manifestă un interes real față de dezvoltarea locală, identifică clar nevoile prioritare și propun soluții pragmatice. Această consultare participativă validează direcțiile strategice formulate și oferă un fundament solid pentru implementarea unei strategii echilibrate, cu adevărat ancorate în realitățile și aspirațiile comunității.

1.4.2. Colectarea de provocări și soluții

Deși datele statistice oferă un tablou general al evoluțiilor din comună, înțelegerea reală a nevoilor, așteptărilor și dificultăților trăite zilnic de cetățeni a fost posibilă prin implicarea activă a comunității locale.

Consultarea publică, desfășurată printr-un chestionar aplicat unui eșantion reprezentativ de locuitori, a permis conturarea unei imagini autentice, reflectând percepția oamenilor asupra principalelor servicii, oportunități și provocări din comună. Acest demers participativ a transformat opinia cetățenilor într-o sursă valoroasă de orientare strategică, contribuind la construirea unei strategii ancorate în realitățile locale, nu doar în statistici.

Etapă de consultare a inclus:

- aplicarea unui chestionar sociologic în toate satele comunei;
- discuții directe cu reprezentanți ai administrației locale, cadre didactice, personal medical, antreprenori, fermieri, lideri religioși și alți membri activi ai comunității;
- centralizarea percepțiilor și sugestiilor venite din partea cetățenilor pentru a calibra prioritățile de intervenție.

Principalele provocări identificate de comunitatea din Frâncești:

1. Infrastructură tehnico-edilitară incompletă

- Lipsa rețelei publice de canalizare funcționale în majoritatea satelor;
- Absența unei magistrale de gaze naturale, aspect semnalat frecvent de populație;
- Discontinuități în alimentarea cu apă în perioadele secetoase;
- Necesitatea extinderii și modernizării iluminatului public în unele zone.

2. Conectivitate deficitară în anumite puncte ale comunei

- Semnal slab sau inexistent la telefonie mobilă și internet în anumite zone, deși rețeaua de internet este accesibilă în peste 1200 de gospodării;
- Lipsa unei stații de încărcare pentru vehicule electrice – un aspect relevant în perspectiva tranziției către mobilitate verde.

3. Acces limitat la servicii publice esențiale

- Chiar dacă comuna beneficiază de un centru de permanență medicală, serviciile specializate (geriatrie, îngrijire la domiciliu etc.) sunt insuficiente;
- Numărul redus de cabinete medicale și personal sanitar afectează calitatea asistenței medicale, mai ales pentru vârstnici.

4. Educație și activități extracurriculare insuficiente

- Deși unitățile școlare sunt renovate și dotate, nu există un centru after-school sau o paletă variată de activități educative pentru copii și adolescenți;
- Activitățile culturale sunt ocazionale și se desfășoară în căminele culturale din Frâncești și Cremenari, care necesită investiții suplimentare pentru modernizare.

5. Lipsa de oportunități economice locale

- Declinul populației active și migrația tinerilor sunt consecințe directe ale lipsei unor perspective clare de angajare sau dezvoltare personală în comună;
- Agricultură este slab tehnologizată, iar cooperarea între producători este redusă;
- Deși există o piață agroalimentară, aceasta necesită modernizare pentru a răspunde nevoilor actuale.

6. Participare civică și transparență administrativă reduse

- Majoritatea cetățenilor nu sunt pe deplin informați cu privire la proiectele sau planurile administrației locale;
- Interacțiunile cu primăria sunt ocazionale, iar mecanismele de consultare publică sunt percepute ca fiind formale, nu funcționale.

7. Turism și valorificare locală neexploatate suficient

- Deși comuna are potențial pentru agroturism sau turism de aventură (piste de biciclete, trasee), lipsa structurilor de cazare și a promovării adecvate limitează dezvoltarea acestui sector;
- Patrimoniul cultural local este insuficient pus în valoare prin activități tematice sau campanii de promovare.

Dimensiunea participativă a strategiei: un exercițiu de implicare comunitară și guvernanta locală

Prin acest demers amplu de consultare publică, desfășurat în cadrul procesului de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Comunei Frâncești 2025–2030, administrația locală a reușit să surprindă în mod realist și echilibrat nevoile, vulnerabilitățile și așteptările membrilor comunității. Acest proces nu s-a limitat la o simplă colectare de opinii, ci a reprezentat un veritabil exercițiu de dialog social, care a validat, prin contribuțiile directe ale cetățenilor, direcțiile strategice propuse pentru viitorul comunei.

Prin centralizarea chestionarelor aplicate, coroborată cu discuțiile purtate cu reprezentanți locali, specialiști din domenii relevante și alți actori-cheie ai comunității, s-au conturat clar principalele provocări cu care se confruntă comuna, precum și oportunitățile percepute de cetățeni pentru dezvoltarea locală. Astfel, strategia capătă un caracter incluziv, legitim și adaptat la realitățile trăite de locuitori, promovând o guvernanta participativă, transparentă și ancorată în teren.

Provocările și direcțiile de acțiune conturate de comunitate

În urma interpretării răspunsurilor colectate și a analizelor calitative, au fost identificate cinci direcții majore de preocupare, fiecare corespunzând unui set de nevoi clare, recurente, și cu potențial strategic de acțiune:

1. Calitatea infrastructurii și a serviciilor publice de bază

Deși Frâncești beneficiază de o infrastructură rutieră considerată „bună” de majoritatea respondenților, locuitorii au semnalat în mod repetat lipsuri semnificative în ceea ce privește echipamentele edilitare și serviciile de utilitate publică. Printre aspectele frecvent menționate se numără:

- Lipsa unei rețele funcționale de canalizare în mai multe sate și imposibilitatea racordării în prezent;
- Absența unei magistrale de gaze naturale – un dezavantaj perceput ca major în ceea ce privește confortul și eficiența energetică a locuințelor;

- Existența a doar 850 de gospodării racordate la rețeaua de apă, cu dificultăți în zonele afectate de secetă;
- Necesitatea construirii unei case mortuare și a extinderii iluminatului public;
- Dorința exprimată pentru servicii medicale mai accesibile și extinse – în special în rândul populației vârstnice.

2. Presiunea asupra mediului și nevoia unor practici sustenabile

Protecția mediului a apărut ca o temă puternic resimțită de comunitate, chiar în lipsa unor probleme acute de poluare. Din datele colectate reies îngrijorări legate de:

- lipsa colectării selective eficiente;
- necesitatea conservării zonelor verzi, a habitatelor locale și a biodiversității;
- dorința de campanii de conștientizare ecologică în școli și spații publice;
- absența unor proiecte de energie verde sau de reabilitare ecologică.

Există o deschidere clară din partea cetățenilor pentru măsuri de protecție a mediului, condiționată însă de sprijinul concret al autorităților.

3. Limitările pieței muncii și subvalorificarea agriculturii

Agricultura reprezintă coloana vertebrală a economiei locale, însă comunitatea a identificat o serie de blocaje care împiedică dezvoltarea durabilă a acestui sector:

- lipsa de spații moderne pentru piață agroalimentară;
- absența infrastructurii de depozitare și procesare;
- număr redus de cooperative sau forme de asociere active;
- acces dificil la finanțări, sprijin tehnic și piețe de desfacere.

Cu toate acestea, mulți respondenți și-au exprimat interesul pentru dezvoltarea de cooperative, centre de colectare și sisteme de producție ecologică, reflectând o dorință reală de transformare a agriculturii într-un pilon economic competitiv.

4. Nevoia de implicare și sprijin pentru tineri

Tinerii – fie prezenți în comună, fie plecați temporar – au fost un segment vizibil în rezultatele consultării. Problemele principale semnalate:

- lipsa oportunităților educaționale nonformale și a unui centru after-school;
- absența unor programe de voluntariat, formare sau dezvoltare personală;
- migrația accelerată către orașe sau străinătate, ca urmare a lipsei unei perspective de viitor în comună.

În același timp, au fost formulate propuneri clare din partea tinerilor și a părinților: crearea unui spațiu educațional multifuncțional, organizarea de ateliere, tabere, competiții sportive, precum și înființarea unui Consiliu Consultativ al Tinerilor.

5. Participare civică crescută și deschidere spre implicare

Unul dintre cele mai valoroase aspecte rezultate din consultare este dorința locuitorilor de a se implica activ în dezvoltarea comunei. Peste 85% dintre respondenți s-au declarat dispuși să participe la activități de voluntariat sau consultări viitoare, iar majoritatea solicită mecanisme mai clare de comunicare între primărie și cetățeni.

Printre sugestiile primite se numără:

- digitalizarea completă a serviciilor publice și introducerea de platforme interactive online;
- bugete participative și sesiuni de informare lunare în fiecare sat;
- campanii tematice privind proiectele de dezvoltare locală.

Această deschidere a comunității validează nevoia instituționalizării dialogului civic ca parte esențială a actului de guvernare locală.

De la consultare la acțiune: un parteneriat real între cetățeni și administrație

Mai mult decât un simplu instrument de colectare a opiniilor, consultarea comunității a devenit un motor real de fundamentare a direcțiilor strategice. Dincolo de provocări, cetățenii au oferit și soluții relevante, adaptate specificului local și realităților zilnice. Printre acestea:

- construirea unui centru medical de permanență;
- modernizarea infrastructurii agroalimentare;
- dezvoltarea turismului rural prin investiții în ecoturism, promovare și piste de biciclete;
- crearea de spații dedicate tinerilor și activităților comunitare;
- digitalizarea completă a administrației publice.

Capacitatea comunei Frâncești de a asculta, de a învăța și de a acționa împreună cu cetățenii săi reprezintă fundamentul unei strategii vii, adaptabile și cu impact durabil. Acest proces participativ nu doar că legitimează direcțiile propuse, ci transformă strategia într-un **instrument colectiv de planificare**, în care fiecare voce contează.

1.4.3. Consultări tematice

Procesul de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Locală a comunei Frâncești pentru perioada 2025–2030 s-a bazat pe o abordare participativă, organizată etapizat, menită să reflecte cât mai fidel nevoile și aspirațiile locuitorilor. O componentă esențială a acestui demers a fost reprezentată de consultările tematice – întâlniri structurate dedicate aprofundării rezultatelor cercetării sociologice și identificării de soluții strategice ancorate în realitățile cotidiene ale comunei.

Consultările s-au desfășurat într-un cadru deschis și colaborativ, sub forma unor ateliere semi-structurate, ce au reunit o diversitate de participanți: reprezentanți ai administrației publice locale, fermieri, întreprinzători locali, cadre didactice, tineri și vârstnici, dar și profesioniști din domeniul sanitar și social, precum și reprezentanți ai instituțiilor partenere. Scopul a fost generarea unui dialog aplicat, orientat pe soluții concrete, formulate direct de cei implicați sau afectați de temele discutate.

1. Dezvoltare economică și agricultură

Fermierii, apicultorii și micii producători locali au subliniat nevoia urgentă de modernizare a infrastructurii agricole, inclusiv a drumurilor de acces și a sistemelor de irigații. Printre propuneri s-au regăsit sprijinirea formării profesionale, dezvoltarea unor centre de colectare și procesare, promovarea brandurilor locale și facilitarea accesului la fonduri europene pentru ferme ecologice. Participanții au identificat potențialul neexploatat al livezilor pomicole și valorificarea produselor apicole ca direcții strategice.

În paralel, consultările comunitare din satele comunei au evidențiat priorități clare de investiții în infrastructura generală: drumuri comunale, rețele de apă și canalizare, extinderea rețelei de gaze naturale, modernizarea iluminatului public și dezvoltarea rețelelor de telecomunicații.

2. Educație și tineret

Cadrele didactice și tinerii din comunitate au pus accent pe nevoia unei infrastructuri școlare moderne și bine dotate, dar și pe necesitatea extinderii activităților extracurriculare și a serviciilor de orientare profesională. Printre propunerile formulate se numără:

- înființarea unui centru educațional multifuncțional,
- organizarea de ateliere pentru meserii tradiționale,
- construirea unui centru de tineret cu facilități pentru sport, activități IT și culturale, în vederea consolidării implicării tinerilor în viața comunității.

3. Sănătate și servicii sociale

Participanții au semnalat dificultăți serioase în accesul la servicii medicale de bază, accentuând lipsa unui centru de permanență și a unor servicii integrate pentru populația vulnerabilă. Vârstnicii au subliniat absența sprijinului la domiciliu, în timp ce soluțiile propuse au inclus:

- parteneriate cu ONG-uri active în domeniul asistenței sociale,
- crearea unei rețele de sprijin comunitar,
- construirea unei case mortuare publice accesibile tuturor locuitorilor.

4. Turism și patrimoniu local

Reprezentanții sectorului turistic și HORECA, alături de cetățeni activi, au propus:

- cartografierea traseelor și atracțiilor turistice,
- promovarea patrimoniului cultural și religios (biserici, mănăstiri, tradiții locale),
- integrarea comunei în circuite de turism ecumenic și balnear.

Idei precum formarea ghizilor locali, dezvoltarea agroturismului și crearea unei identități vizuale unitare pentru comună au fost susținute ca elemente esențiale pentru consolidarea brandului turistic local.

5. Mediu, tranziție verde și digitalizare

Interesul comunității pentru protecția mediului și adoptarea de practici sustenabile a fost evident.

Printre preocupările și propunerile formulate s-au regăsit:

- colectarea selectivă și compostarea deșeurilor;
- crearea de insule ecologice;
- desfășurarea de campanii de educație ecologică în școli;
- înființarea unui „laborator verde” cu scop educativ pentru elevi.

În domeniul digitalizării, au fost propuse:

- modernizarea administrației locale prin platforme digitale de e-guvernare;
- extinderea rețelilor de internet de mare viteză;
- susținerea educației digitale la nivel local.

6. Sănătate, cultură, sport și viață comunitară

Consultările tematice au inclus și dialoguri aplicative privind serviciile medicale, sociale și activitățile culturale și sportive. Printre propunerile:

- îmbunătățirea dotărilor medicale de bază;
- extinderea rețelei de asistenți comunitari;
- reabilitarea căminelor culturale și înființarea unor spații de recreere pentru tineri;

- organizarea de evenimente culturale și sportive cu caracter comunitar, inclusiv festivaluri locale și activități tematice sezoniere.

Impactul consultărilor

Consultările tematice nu au fost simple exerciții de dialog, ci au generat rezultate concrete, cu impact direct asupra structurii finale a strategiei. Concluziile extrase au fost integrate în:

- stabilirea obiectivelor strategice specifice pentru fiecare domeniu analizat;
- definirea portofoliului de proiecte, în acord cu nevoile exprimate și cu potențialul local identificat.

Unul dintre cele mai valoroase rezultate ale acestor consultări a fost conturarea unui echilibru clar între investițiile în infrastructura de bază (drumuri, rețele edilitare, sănătate) și cele orientate spre creșterea calității vieții (educație, cultură, digitalizare, turism, ecologie comunitară).

Totodată, aceste întâlniri au pus bazele pentru constituirea unor grupuri tematice de acțiune, formate din cetățeni interesați să participe și în etapa de implementare și monitorizare a proiectelor strategice. Aceste grupuri pot deveni actori locali importanți în coagularea energiilor civice și în susținerea inițiativelor locale pe termen lung.

Întâlnirile tematice organizate în cadrul procesului de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Locală a comunei Frâncești au demonstrat că implicarea cetățenilor nu este doar posibilă, ci și valoroasă. Ele au contribuit la formarea unei culturi participative locale, au încurajat asumarea colectivă a direcțiilor de dezvoltare și au evidențiat faptul că locuitorii pot deveni coautori activi ai propriei dezvoltări durabile.

1.4.4. Bugetare participativă

Bugetarea participativă și implicarea cetățenilor

Deși **bugetarea participativă nu este încă implementată formal** în comuna Frâncești, administrația locală a făcut pași importanți către un mecanism de implicare directă a cetățenilor în stabilirea priorităților de investiții publice. Aceste demersuri contribuie la o **guvernare mai transparentă și responsabilă**, în care locuitorii devin parteneri activi în definirea direcțiilor de dezvoltare.

Practici existente

- Consultări publice anuale pe marginea bugetului, unde cetățenii pot exprima opinii și propune investiții prioritare;

- Propuneri directe transmise verbal sau în scris prin primărie sau consilieri locali, vizând infrastructura rutieră, rețele de utilități, sprijin pentru agricultură și tineri fermieri, centre multifuncționale și spații publice pentru comunitate;
- Canale informale de comunicare, inclusiv discuții cu primarul sau reprezentanții administrației, care facilitează identificarea nevoilor reale în mediul rural;
- Transparență în deciziile bugetare, prin afișarea proiectelor, justificarea investițiilor și raportarea periodică a stadiului implementării.

Direcții de consolidare

- Instituționalizarea unui cadru procedural clar de bugetare participativă, adaptat capacității administrative locale;
- Crearea unui calendar anual de consultări și dezbateri publice, cu implicarea școlilor, tinerilor, societății civile și mediului economic;
- Dezvoltarea unui instrument digital simplificat (formular online sau secțiune pe site) pentru transmiterea de propuneri și vot comunitar asupra proiectelor mici;
- Implicarea grupurilor tematice formate în consultările strategice în monitorizarea și prioritizarea cheltuielilor publice.

În Strategia de Dezvoltare Durabilă 2025–2030, conceptul de bugetare participativă este integrat ca element central al unei guvernante democratice și incluzive, oferind cetățenilor posibilitatea de a decide direct asupra alocării resurselor pentru proiecte cu impact local. Această metodă a fost aplicată cu succes în orașe precum Cluj-Napoca, Oradea sau Alba Iulia și este recunoscută ca bună practică europeană în guvernanta participativă.

La nivel normativ, bugetarea participativă este susținută de un cadru legal favorabil, printre care se numără:

- Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, care prevede obligația instituțiilor publice de a consulta cetățenii în procesul de luare a deciziilor cu impact major;
- Ordonanța de Urgență nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, care întărește principiul participării cetățenilor la actul de guvernare locală;
- Ghidurile metodologice ale Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, care recomandă explicit aplicarea principiilor de implicare activă a cetățenilor în planificarea și monitorizarea dezvoltării teritoriale;

- Carta Europeană a Autonomiei Locale și inițiativele Comisiei Europene privind guvernanța deschisă, care promovează responsabilitatea democratică, transparența și participarea publică la toate nivelurile de guvernare.

În următorii ani, comuna Frâncești are posibilitatea de a formaliza acest proces, prin introducerea unui mecanism anual de bugetare participativă, adaptat specificului rural. Chiar și în lipsa unei platforme digitale complexe, procesul poate fi demarat în forme simplificate – prin cutii de sugestii în spații publice, chestionare distribuite fizic, consultări tematice anuale sau forumuri locale.

Un astfel de mecanism ar contribui nu doar la consolidarea transparenței și încrederii în administrație, ci și la creșterea gradului de implicare civică și la orientarea mai eficientă a investițiilor publice către nevoile reale ale comunității.

Bugetarea participativă devine, astfel, un instrument de apropiere între administrație și cetățean, dar și un catalizator al dezvoltării durabile, într-un cadru construit pe cooperare, responsabilitate și solidaritate comunitară.

În contextul unei administrații publice locale moderne și incluzive, bugetarea participativă reprezintă o expresie concretă a democrației deliberative și a implicării cetățenilor în deciziile care le afectează viața cotidiană. Deși comuna Frâncești nu a implementat încă un sistem formalizat și digitalizat de bugetare participativă – așa cum există în marile orașe din România (ex. Cluj-Napoca, Oradea sau Alba Iulia) – administrația locală a început să aplice principii esențiale ale acestei practici, adaptate specificului local: dialog deschis, transparență decizională și receptivitate față de propunerile venite din partea comunității.

Fundamente strategice și legislative

Inițiativele locale de implicare a cetățenilor sunt susținute de o serie de politici și cadre strategice naționale și europene, care încurajează participarea activă a comunităților în procesele decizionale:

- Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), prin componentele sale de reformă a administrației publice, digitalizare și creșterea transparenței, promovează modele de guvernanță participativă, mai ales la nivel local;
- Strategia Națională privind Incluziunea Socială și Reducerea Sărăciei (2022–2027) pune accent pe participarea grupurilor vulnerabile în procesele de planificare și dezvoltare, inclusiv în zonele rurale;

- Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Sud-Vest Oltenia (RIS3) susține implicarea comunităților în stabilirea direcțiilor de dezvoltare economică locală, în special în domenii cu potențial specific, precum agricultura ecologică, turismul și meșteșugurile;
- Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a Județului Vâlcea, care încurajează descentralizarea deciziilor, responsabilizarea comunităților și creșterea gradului de participare cetățenească.

De asemenea, la nivel legislativ, cadrul este consolidat de Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, Codul Administrativ (OUG 57/2019) și ghidurile emise de Ministerul Dezvoltării privind implicarea cetățenilor în planificarea strategică.

Bugetarea participativă în practică – modelul adaptat din comuna Frâncești

Deși procesul de bugetare participativă nu este formalizat printr-o platformă online dedicată, administrația din Frâncești a implementat, în cadrul elaborării Strategiei de Dezvoltare Durabilă 2025–2030, o formă adaptată acestui instrument, axată pe contact direct cu cetățenii și pe transparența deciziilor bugetare. Etapele procesului au fost clar definite și aplicate coerent:

1. Informarea și mobilizarea comunității

În cadrul consultărilor tematice și a întâlnirilor publice desfășurate în fiecare sat aparținător, locuitorii au fost informați cu privire la oportunitățile de implicare în stabilirea priorităților investiționale. Anunțurile afișate în spațiile publice, mesajele transmise prin liderii comunitari și comunicarea informală (inclusiv rețelele sociale) au avut rolul de a asigura accesul echitabil la informație și participare.

2. Colectarea propunerilor de proiecte

Cetățenii au fost încurajați să transmită, verbal sau în scris, idei privind investițiile necesare pentru comunitate. Printre cele mai frecvent menționate s-au numărat:

- reabilitarea infrastructurii rutiere;
- introducerea rețelei de gaze naturale;
- sprijinirea tinerilor fermieri și a producției locale;
- înființarea de centre comunitare (pentru copii, vârstnici, tineri);
- dezvoltarea turismului rural, balnear și ecologic.

3. Analiza tehnico-strategică

Echipa de elaborare a strategiei, împreună cu specialiștii administrației publice locale, a analizat propunerile din perspectiva fezabilității tehnico-economice, a sustenabilității și a compatibilității cu obiectivele asumate prin documentele strategice relevante. Acest demers a permis ierarhizarea realistă a proiectelor și pregătirea documentației aferente.

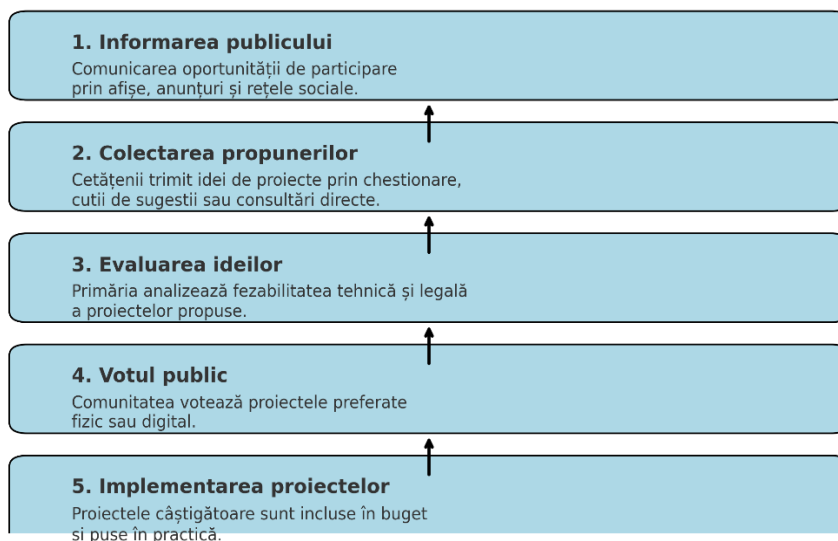
4. Validarea în consultările tematice

Propunerile au fost reintroduse în circuitul dialogului local, fiind dezbătute în cadrul întâlnirilor tematice cu reprezentanții categoriilor sociale relevante (fermierii, cadrele medicale, profesorii, tinerii, seniorii). Această validare participativă a asigurat o distribuție echitabilă a priorităților în funcție de specificul fiecărui sat și segment social.

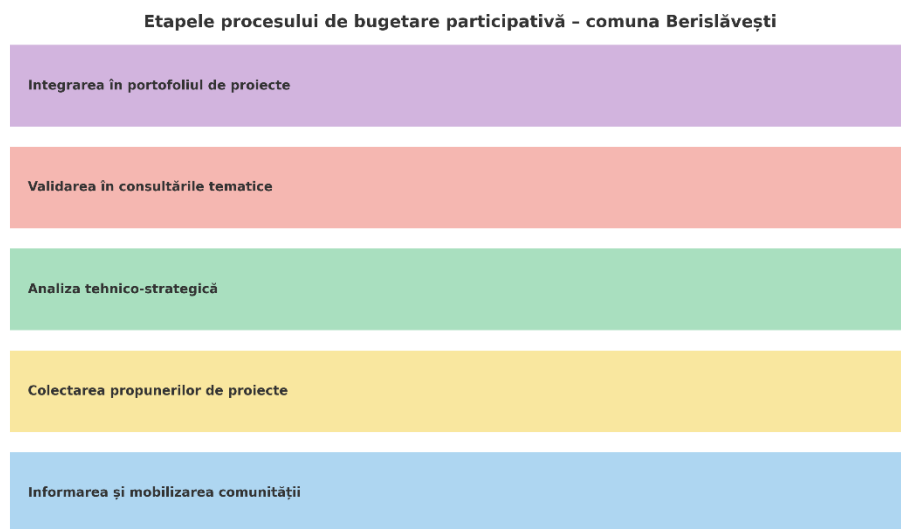
5. Integrarea în portofoliul de proiecte strategic

Proiectele validate au fost incluse în Strategia de Dezvoltare Durabilă a comunei Frâncești 2025–2030 și vor constitui baza planurilor anuale de investiții, urmând a fi propuse pentru finanțare din:

- bugetul local;
- fonduri europene (PNRR, Programul Regional Sud-Vest Oltenia, FEADR);
- fonduri guvernamentale (Programul Național „Anghel Saligny”, CNI, AFM);
- parteneriate public-private.

Modelul de bugetare participativă aplicat în comuna Frâncești nu doar că a permis identificarea unor investiții prioritare relevante, dar a demonstrat și potențialul unei guvernante locale bazate pe încredere, transparență și implicare. Chiar dacă instrumentele digitale nu sunt încă pe deplin implementate, procesul în sine respectă bunele practici europene în materie de implicare cetățenească.

Digitalizarea și consolidarea culturii participative

Pe termen mediu, **digitalizarea progresivă a bugetării participative** reprezintă o direcție strategică pentru comuna Frâncești, care poate transforma acest mecanism într-un instrument eficient și accesibil de implicare civică. Utilizarea unor **platforme online intuitive și prietenoase**, adaptate nivelului de alfabetizare digitală al comunității rurale, permite cetățenilor să participe mai activ la luarea deciziilor, să transmită propuneri de proiecte și să prioritizeze investițiile publice. Această abordare digitală poate fi implementată gradual, pornind de la formulare online simple, sondaje electronice și secțiuni dedicate pe site-ul primăriei, și poate fi sprijinită prin colaborarea cu școala locală, organizațiile civice și rețelele informale de cetățeni.

Consolidarea **culturii participative** la nivel local rămâne un element esențial pentru succesul bugetării participative. Crearea unui climat de dialog permanent între cetățeni și administrație, dezvoltarea unor programe educaționale privind drepturile și responsabilitățile civice, implicarea tinerilor și a grupurilor vulnerabile în procese consultative, precum și recunoașterea contribuțiilor

comunității la proiectele locale, sunt pași cheie pentru consolidarea unui cadru **coerent, legitim și responsabil**.

Pentru a asigura sustenabilitatea și eficiența mecanismului, se recomandă:

- dezvoltarea de **parteneriate cu ONG-uri și structuri specializate** în democrația locală;
- valorificarea resurselor puse la dispoziție prin **Fondul Social European Plus (FSE+)** pentru inițiative civice și educație participativă;
- sprijinirea **inițiativelor cetățenești emergente**, inclusiv a grupurilor tematice create în cadrul consultărilor strategice, pentru monitorizarea și prioritizarea cheltuielilor publice;
- organizarea de **campanii de informare și instruire** privind instrumentele digitale și mecanismele de participare, astfel încât fiecare cetățean să aibă acces efectiv la procesul decizional.

Prin aceste măsuri, bugetarea participativă nu rămâne un simplu concept, ci devine un **instrument strategic de co-creare a dezvoltării locale**, în care cetățenii Frâncești pot influența direct prioritățile comunității, consolidând transparența, responsabilitatea și implicarea civică. Această abordare contribuie la construirea unei **guvernanțe locale durabile, moderne și incluzive**, conectată la resursele reale ale comunei și adaptată specificului rural.

Impactul generat și viziunea pentru viitor

Chiar și într-o formă incipientă și adaptată specificului local, bugetarea participativă a produs un impact vizibil și semnificativ. Cetățenii au simțit că vocea lor contează, că pot influența direct prioritățile de investiții, iar administrația locală a câștigat încredere și legitimitate prin deschiderea la dialog și transparență. Prin această abordare, deciziile strategice s-au fundamentat nu doar pe date statistice sau cerințe administrative, ci și pe expresia autentică a nevoilor comunității.

Pe termen mediu, Primăria comunei Frâncești își propune:

- Instituționalizarea bugetării participative ca proces anual, inclus în planificarea strategică și bugetară a comunei;
- Dezvoltarea unei platforme online locale, prin care cetățenii să poată propune, vota și urmări implementarea proiectelor;
- Organizarea de sesiuni publice tematice și ateliere de co-creare, în special pe domenii precum tineret, agricultură, mediu și turism;

- Implicarea activă a tinerilor și a grupurilor vulnerabile în procesul decizional, ca expresie a unei democrații incluzive;
- Corelarea bugetării participative cu bugetul anual al comunei și cu prioritățile stabilite în apelurile de finanțare ale PNRR, Programului Regional Sud-Vest Oltenia sau FEADR.

Bugetarea participativă, așa cum a fost pusă în practică în Frâncești, demonstrează că și în mediul rural poate exista o formă funcțională și legitimă de guvernare participativă. Într-un context european care promovează tot mai mult principiile guvernării deschise, responsabilității publice și implicării cetățenești, comuna Frâncești devine un exemplu de implicare graduală și realistă în procesul de co-creare a dezvoltării locale. Comunitatea nu mai este doar beneficiar al politicilor publice, ci devine, prin acest demers, co-autor și partener în construcția unei localități sustenabile și incluzive.

1.5. Stadiul implementării documentațiilor existente

În comuna Frâncești, planificarea strategică și tehnico-urbanistică s-a dezvoltat treptat, într-un context în care administrația locală a fost nevoită să își adapteze instrumentele de lucru la cerințele tot mai complexe ale finanțărilor europene, dar și la particularitățile unui teritoriu rural aflat într-o zonă cu un potențial de dezvoltare diversificat, dar insuficient valorificat.

În perioada anterioară, comuna a beneficiat de un set de documente strategice și tehnice care au ghidat parțial acțiunile administrației, cu un impact diferențiat asupra procesului decizional. Una dintre cele mai importante repere instituționale a fost Strategia de dezvoltare locală 2014–2020, document care, deși elaborat într-un cadru metodologic diferit și cu un nivel mai redus de consultare comunitară față de prezentul exercițiu, a servit drept platformă de orientare pentru atragerea de fonduri, în special în domeniul infrastructurii de bază, al educației și al serviciilor publice. Strategia a oferit un prim cadru de gândire integrată a dezvoltării locale, chiar dacă multe dintre obiectivele propuse au fost doar parțial implementate.

Un alt instrument esențial în conturarea dezvoltării comunei l-a constituit Planul Urbanistic General (PUG). Documentul, valabil până în anul 2024, a fost utilizat drept bază pentru reglementarea regimului juridic al terenurilor, delimitarea intravilanului și extravilanului, stabilirea funcțiunilor dominante ale zonelor din comună și pentru corelarea intervențiilor de dezvoltare cu infrastructura existentă. **Deși valabilitatea acestuia a expirat, administrația locală a demarat deja procesul de actualizare a PUG-ului, conform legislației în vigoare. Este important de menționat că actualizarea se confruntă cu o serie de dificultăți sistемice,**

în principal generate de ambiguități și blocaje legislative, lipsa de personal specializat la nivel local și întârzieri birocratice în procedurile de avizare și consultare instituțională. Aceste aspecte reflectă o problemă structurală prezentă în majoritatea comunelor din România, și nu o lipsă de voință administrativă la nivelul autorităților din Frâncești.

Pe lângă documentele de planificare generală, comuna a beneficiat și de studii de fezabilitate și documentații tehnico-economice elaborate punctual, în funcție de oportunitățile de finanțare deschise în perioada anterioară. Astfel, au fost pregătite dosare complete pentru proiecte ce vizează modernizarea drumurilor comunale, extinderea rețelelor de apă și canalizare, realizarea de lucrări de eficientizare energetică la clădiri publice, dotarea unităților școlare, dar și pentru amenajarea de spații publice sau creșterea capacității de intervenție a serviciilor voluntare pentru situații de urgență. Multe dintre aceste documentații, odată realizate, au fost valorificate în cadrul apelurilor lansate prin PNDL, POR, AFIR, sau mai recent prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), demonstrând capacitatea administrației de a reacționa adaptat și competitiv.

În același timp, comuna Frâncești a accesat, elaborat sau actualizat mai multe documente-suport necesare participării la apeluri de finanțare – fie că este vorba despre note conceptuale, studii de fundamentare, analize cost-beneficiu, planuri de intervenție sau alte tipuri de anexe cerute de ghidurile de finanțare. Toate acestea arată nu doar o evoluție procedurală, ci și un proces de profesionalizare treptată a aparatului administrativ, însoțit de un efort constant de atragere a expertizei externe în proiectele tehnice complexe.

Aceste documente, deși realizate în momente diferite și în contexte variate, configurează un cadru de lucru care sprijină noul exercițiu strategic și permit administrației din Frâncești să treacă de la o planificare reactivă, axată pe urgențe, la o viziune proactivă, în care documentația tehnică devine un pilon de susținere a dezvoltării durabile și integrate a comunei.

Rezultatele concrete ale procesului de modernizare – proiecte implementate cu impact în comuna Frâncești

În ultimii ani, comuna Frâncești a transformat strategiile de dezvoltare în rezultate concrete, ridicând nivelul infrastructurii, modernizând serviciile publice și consolidând coeziunea comunitară. Aceste realizări au fost susținute prin finanțări din programe naționale și europene, precum Anghel Saligny, PNRR și AFM, dar și prin elaborarea proactivă a documentațiilor tehnice necesare.

În infrastructura rutieră, aproximativ 7,3 km de drumuri comunale au fost asfaltate prin proiectul „Anghel Saligny”, cu o valoare estimată de circa 10,5 milioane lei. Totodată, se implementează

un proiect major de modernizare a Drumului Județean 678, finanțat prin Programul Operațional Regional, cu o valoare de peste 127 milioane lei, impactând direct peste 14.300 de locuitori.

În domeniul utilităților, comuna a semnat recent un contract de 15 milioane lei prin Anghel Saligny pentru extinderea rețelelor de apă și implementarea sistemelor de canalizare în satele Valea Râului, Cremenari, Bratia din Deal și Bratia din Vale, inclusiv construirea stațiilor de epurare necesare.

Educația a beneficiat de investiții semnificative: unitățile școlare au fost dotate cu echipamente IT moderne și mobilier nou, iar recent a fost inaugurată o grădiniță cu program prelungit care deservește și copiii din localitățile învecinate.

Pe planul serviciilor comunitare, s-au amenajat locuri de joacă și spații de agrement pentru copii și tineri în fiecare sat, inclusiv piste de pumptrack și zone de recreere, iar echipa locală de fotbal Topologul Frâncești a fost reactivată cu sprijin comunitar.

Planificarea urbanistică a fost consolidată prin demersuri de cadastrare integrală a comunei, acoperind aproximativ 70% din teritoriu, facilitând astfel atragerea de investiții și dezvoltarea strategică. De asemenea, cămine culturale din mai multe sate au fost modernizate, iar în plan sunt realizarea unei săli de festivități și a unor terenuri multifuncționale sintetice.

În domeniul protecției mediului și responsabilității civice, au fost lansate campanii de conștientizare și colectare selectivă, iar comunitatea s-a implicat în activități de voluntariat, precum plantarea de perdele forestiere pentru stabilizarea terenurilor și prevenirea eroziunii.

Evaluarea documentațiilor existente – punct de plecare pentru planificarea strategică durabilă

Construcția unei noi strategii de dezvoltare durabilă pentru perioada 2025–2030 impune, înainte de toate, înțelegerea solidă a eforturilor de planificare din trecut și a modului în care acestea au generat transformări concrete în viața comunității. În cazul comunei Frâncești, această etapă a presupus revizuirea atentă a documentațiilor strategice, urbanistice și tehnico-economice elaborate în ultimul deceniu, inclusiv a vechii strategii 2014–2020.

Acest demers analitic nu s-a limitat la o simplă inventariere a documentelor existente, ci a urmărit extragerea lecțiilor relevante din experiențele anterioare: ce a funcționat, ce a stagnat și ce ar trebui abordat diferit în noul orizont strategic. În contextul în care finanțările europene și naționale devin tot mai condiționate de existența unor proiecte mature, bine ancorate în realitățile locale, această evaluare oferă un cadru valoros pentru coerență și adaptabilitate instituțională.

În mod cert, printre cele mai consistente contribuții la dezvoltarea comunei s-au remarcat proiectele care au vizat infrastructura rutieră, rețelele de apă și canalizare, iluminatul public și investițiile în educație – realizări documentate și detaliate anterior, în secțiunea dedicată rezultatelor concrete. Aceste exemple confirmă că documentațiile bine pregătite, susținute de o viziune clară și capacitate administrativă sporită, pot duce la absorbția eficientă a fondurilor, chiar și în condiții restrictive sau cu resurse umane limitate.

Totodată, experiența acumulată a scos la iveală și obstacole recurente: perioade de blocaj cauzate de lipsa avizelor, întârzieri administrative, suprapuneri între cerințele diverselor programe de finanțare sau dificultăți legate de cofinanțare locală. Aceste realități au generat un tip de învățare organizațională care, dacă este valorificată strategic, poate preveni repetarea unor erori și poate consolida cultura planificării proactive în cadrul administrației publice.

Pe de altă parte, evaluarea retrospectivă a relevat și domenii strategice insuficient acoperite în ciclul anterior de planificare, care capătă astăzi o importanță tot mai mare în contextul orientărilor europene și naționale. Astfel, digitalizarea serviciilor publice locale – în special pentru creșterea transparenței și a interacțiunii cu cetățenii –, protecția socială adresată categoriilor vulnerabile (vârstnici, persoane singure, copii aflați în situații de risc), promovarea patrimoniului local și ecoturismului, precum și adaptarea la schimbările climatice apar ca zone strategice emergente, în linie cu cerințele Pactului Verde European și ale programelor precum PNRR, PNS PAC sau Programul Regional Sud-Vest Oltenia.

Aceste direcții nu au fost absente din preocupările administrației, dar nici abordate sistematic în cadrul documentelor anterioare. Noua strategie își propune să integreze aceste teme în mod articulat, pornind de la lecțiile trecutului și în acord cu prioritățile de finanțare ale exercițiului 2021–2027.

De asemenea, analiza a permis identificarea unor resurse instituționale și comunitare valoroase care pot fi consolidate. Parteneriatele locale funcționale – în special cele cu școlile, cadrele didactice, întreprinderile locale, ONG-urile active și liderii de opinie din fiecare sat – au jucat un rol semnificativ în formularea de proiecte, în consultările comunitare și în implementarea punctuală a unor inițiative. Pe viitor, aceste rețele de colaborare pot fi formalizate și extinse, inclusiv prin mecanisme de co-implementare a proiectelor.

În același timp, utilizarea documentațiilor tehnice elaborate în ciclul anterior – studii de fezabilitate, avize, planuri urbanistice, analize de risc – oferă un avantaj concret în pregătirea unor proiecte cu un grad mai mare de maturitate, ceea ce este esențial în competiția tot mai

strânsă pentru fonduri. Comuna Frâncești are deja o infrastructură administrativă care poate fi consolidată pentru a sprijini această tranziție spre o planificare durabilă și adaptivă.

Această etapă de evaluare devine o ancoră importantă în fundamentarea strategiei: nu doar pentru a evita reluarea unor greșeli, ci și pentru a recunoaște potențialul nevalorificat și a construi pe experiențele de succes, în beneficiul real al comunității.

Recomandări strategice pentru perioada 2025–2030

Analiza proiectelor implementate și a documentațiilor existente evidențiază că viitorul comunei Frâncești poate fi modelat printr-o abordare strategică integrată, care combină consolidarea investițiilor funcționale cu extinderea acțiunilor către domenii esențiale pentru coeziunea teritorială și reziliența comunității.

În centrul acțiunii publice trebuie menținută continuitatea investițiilor în sectoarele care au demonstrat impact direct asupra vieții cotidiene – infrastructura rutieră și edilitară, iluminatul public, accesul la apă potabilă și modernizarea unităților școlare. Aceste investiții nu doar îmbunătățesc confortul locuitorilor, ci creează și baza pentru atragerea de noi inițiative economice și locuitori, într-un context marcat de dezechilibre demografice în mediul rural.

În paralel, dezvoltarea trebuie să se extindă tematic și să se adapteze noilor realități. Comuna are nevoie de instrumente moderne de guvernare, care să asigure servicii eficiente, accesibile și transparente – inclusiv prin digitalizarea relației cu administrația locală și extinderea funcționalităților online. Astfel de transformări, deși tehnice la prima vedere, au un impact social semnificativ, sporind încrederea cetățenilor în instituții și calitatea interacțiunii cu autoritățile.

Echitatea socială și incluziunea trebuie să fie principii fundamentale în proiectele viitoare. Grupurile vulnerabile – persoane vârstnice, familii cu venituri reduse, copii în risc educațional – au nevoie de măsuri adaptate, de la servicii de sprijin la domiciliu și consiliere, până la activități educative și recreative. Aceste inițiative nu reprezintă doar obligații legale, ci și expresia unei comunități care nu lasă pe nimeni în urmă.

Relansarea economică poate fi stimulată prin inițiative sustenabile bazate pe valorificarea resurselor locale. Agricultură de subzistență trebuie completată cu forme asociative, mici afaceri rurale, lanțuri scurte de aprovizionare și puncte locale de comercializare. Sprijinul acordat tinerilor antreprenori, meșteșugarilor sau inițiatorilor de agroturism poate genera efecte multiplicatoare asupra economiei locale și pieței muncii.

Proiectele intercomunale reprezintă o oportunitate de dezvoltare strategică. Colaborarea în rețele funcționale – conectarea drumurilor secundare, crearea de rute turistice culturale sau ecologice, gestionarea comună a serviciilor de salubritate sau organizarea de campanii educative și culturale regionale – poate spori capacitatea de atragere a fondurilor externe și vizibilitatea teritorială a comunei.

Experiența acumulată arată că succesul în atragerea fondurilor nerambursabile depinde nu doar de idei, ci și de alinierea proiectelor la criteriile programelor existente. În acest context, o planificare strategică flexibilă, susținută de documentații tehnice solide, parteneriate stabile și mecanisme participative, reprezintă un avantaj competitiv esențial.

Strategia de dezvoltare nu trebuie să fie doar o colecție de proiecte, ci un instrument de orientare coerentă pentru administrație și comunitate, care să faciliteze luarea deciziilor, evaluarea progresului și adaptarea continuă la contextul extern. Perioada 2025–2030 se conturează astfel ca un interval-cheie pentru consolidarea capacității administrative și repoziționarea comunei Frâncești în cadrul regional, printr-un proces planificat, realist și orientat către rezultate concrete și măsurabile.

Capitolul 2: ANALIZA SITUAȚIEI ACTUALE

Context actual la nivelul județului Valcea

Strategia de Dezvoltare Durabilă a comunei Frâncești pentru perioada 2025–2030 se fundamentează pe o abordare integrată, coerentă cu direcțiile majore de dezvoltare ale județului Vâlcea și ale regiunii Sud-Vest Oltenia. În acest context, este esențială înțelegerea profilului general al județului Vâlcea – ca unitate administrativ-teritorială în care se înscrie comuna Frâncești – din perspectiva resurselor naturale, infrastructurii, demografiei, patrimoniului cultural și potențialului economic.

Județul Vâlcea, situat în partea central-sudică a României, reprezintă o unitate administrativ-teritorială cu un relief divers, resurse naturale importante și un patrimoniu cultural bine conturat, fiind parte integrantă a Regiunii Sud-Vest Oltenia – una dintre cele opt regiuni de dezvoltare ale țării. Poziționarea geografică avantajoasă, între Carpații Meridionali și Lunca Dunării, conferă județului o deschidere atât spre zona montană, cât și spre bazinul economic și agricol al sudului țării, consolidându-i rolul de verigă strategică în rețelele regionale de transport, turism și dezvoltare rurală.

În ceea ce privește structura sa administrativă, județul este compus din două municipii – Râmnicu Vâlcea (reședința de județ) și Drăgășani, orașe de dimensiuni mici și medii (inclusiv Băile Olănești, Călimănești, Horezu, Berbești, Băbeni și Ocnele Mari), precum și un număr de 78 de comune, printre care și comuna Frâncești. Această predominanță a unităților rurale reflectă caracterul preponderent agrar și tradițional al județului, dar și nevoia unei politici de dezvoltare echilibrate, care să reducă decalajele urban-rural și să susțină inițiativele locale în teritoriu.

Din punct de vedere demografic, Vâlcea se confruntă cu fenomene similare altor județe din regiune: scăderea naturală a populației, îmbătrânirea demografică și migrarea forței de muncă, inclusiv a tinerilor. Aceste realități accentuează nevoia unor politici locale și județene coerente privind serviciile sociale, accesul la educație, ocuparea forței de muncă și reactivarea economică în zonele rurale. Comuna Frâncești se înscrie în această tendință, confruntându-se cu provocări similare în ceea ce privește păstrarea populației active și asigurarea unor condiții de trai competitive.

Resursele naturale ale județului sunt semnificative, incluzând păduri întinse, ape minerale și termale, zăcăminte de sare și hidroenergie. Parcurile naționale și ariile protejate (Parcul Național Cozia, Munții Căpățânii, Oltul mijlociu) reprezintă nu doar o valoare ecologică, ci și un potențial important pentru dezvoltarea turismului durabil și a educației de mediu. Comuna Frâncești, aflată în proximitatea râului Olt și în zona colinară subcarpatică, poate beneficia indirect de aceste oportunități prin dezvoltarea turismului de natură, a activităților de agrement și a ecoturismului comunitar.

În ceea ce privește infrastructura, județul beneficiază de axe de transport rutier și feroviar de importanță națională – în special DN7 (E81), care leagă Bucureștiul de Sibiu și trece prin Râmnicu Vâlcea, precum și coridoarele feroviare ce traversează Valea Oltului. Cu toate acestea, multe zone rurale, inclusiv Frâncești, resimt în continuare un grad redus de conectivitate și accesibilitate, ceea ce justifică investiții susținute în modernizarea rețelelor rutiere secundare, digitalizare și transport alternativ.

La nivel economic, județul Vâlcea este caracterizat de o structură mixtă: industrie chimică și energetică concentrată în Râmnicu Vâlcea, meșteșuguri tradiționale în Horezu și zonele limitrofe, agricultură și pomicultură în sudul și centrul județului. Deși aportul economic al comunelor este limitat din perspectiva cifrelor macroeconomice, ele joacă un rol esențial în menținerea coeziunii sociale, în conservarea patrimoniului rural și în susținerea lanțurilor scurte

de aprovizionare – aspecte tot mai valorizate în strategiile europene privind dezvoltarea teritoriilor rurale.

În cadrul regional, județul Vâlcea este parte a Regiunii Sud-Vest Oltenia, alături de județele Dolj, Olt, Gorj și Mehedinți. Această regiune este vizată de priorități de dezvoltare strategică în cadrul Programului Regional Sud-Vest Oltenia 2021–2027, cu accent pe reducerea disparităților teritoriale, tranziția verde și digitală, mobilitate sustenabilă, turism durabil și inovare în mediul rural. Strategia comunei Frâncești se aliniază acestor direcții, beneficiind de complementaritate cu axele regionale și județene și de oportunitatea integrării în proiecte teritoriale extinse.

JUDEȚUL VÂLCEA,

Scurt istoric. Date generale

Județul Vâlcea se întinde pe o suprafață de 5.765 km² și se învecinează cu județele Alba și Sibiu la nord, județul Argeș la est, județul Olt la sud și sud-est, județul Dolj la sud-vest, județul Gorj la vest și județul Hunedoara la nord-vest. Din punct de vedere administrativ, județul Vâlcea este împărțit în 2 municipii, 9 orașe și 78 de comune. Râmnicu Vâlcea este municipiul de reședință al județului Vâlcea, Oltenia, România, format din localitățile componente Aranghel, Căzănești, Copăcelu, Dealu Malului, Poenari, Priba, Râmnicu Vâlcea (reședința), Râureni, Stolniceni și Troian, și din satele Fețeni, Goranu, Lespezi și Săliștea.

Evoluția istorică a județului Vâlcea – repere fondatoare ale identității teritoriale

Județul Vâlcea, unul dintre cele mai încărcate de istorie din spațiul românesc, își trage denumirea dintr-un termen de origine slavă, ce se traduce prin „ținutul lupilor” – o metaforă ce evocă natura sălbatică, dar și vechimea comunităților umane care au populat aceste meleaguri. În secolul al XIII-lea, zona actualului județ era organizată în formațiuni teritoriale proto-statale cunoscute sub denumirea de cnezate, printre care s-a remarcat cnezatul lui Farcaș. Numele său, tradus în slavonă, a stat la baza denumirii „Vâlcea”, semn al continuității istorice și al influențelor culturale multiple care au marcat acest teritoriu.

Unul dintre cele mai marcante episoade din trecutul județului este legat de bătălia de la Posada, desfășurată între 9 și 12 noiembrie 1330, când domnitorul Basarab I al Țării Românești a obținut o victorie decisivă asupra regelui Carol Robert de Anjou al Ungariei. Cercetările istorice plasează una dintre ipotezele locului desfășurării bătăliei chiar în zona Țării Loviștei, la Perișani, în actualul județ Vâlcea – fapt ce conferă regiunii o importanță simbolică în nașterea statalității românești și în afirmarea independenței politice a Țării Românești.

Primul act oficial care atestă existența județului Vâlcea datează din 8 ianuarie 1392, fiind emis de voievodul Mircea cel Bătrân. Acesta constituie nu doar cel mai vechi document de acest tip din istoria administrativă a României, ci și dovada că Vâlcea a fost printre primele teritorii organizate într-o structură județeană clar definită. Sub domnia lui Radu cel Mare, în anul 1504, a fost înființată la Râmnicu Vâlcea Episcopia Râmnicului – Noul Severin, eveniment remarcat și de cronicarul Paul de Alep, care o menționa ca pe o reședință ecleziastică importantă a vremii.

Vâlcea este strâns legată și de figura emblematică a Mihai Viteazul, domn al primei uniri a românilor din cele trei provincii istorice. Potrivit unor documente păstrate în arhivele Academiei Române, se consideră că acesta s-a născut în satul Drăgoești. Tot în județ, la biserica din Proieni, pe malul drept al Oltului, a avut loc nunta sa cu Doamna Stanca, moment de o mare însemnătate simbolică, ce întărește legăturile istorice ale locului cu destinul național al românilor.

Religia și cultura s-au dezvoltat de timpuriu în județ, o serie de mănăstiri și așezăminte monahale devenind centre ale spiritualității, educației și culturii românești. Printre acestea, Mănăstirea Cozia, ctitorie a lui Mircea cel Bătrân, rămâne un reper fundamental al istoriei medievale. Tot aici, în anul 1415, a fost atestată documentar o școală mănăstirească, una dintre cele mai vechi instituții de învățământ din Țările Române. Părintele Sofronie, starețul mănăstirii, a fost primul dascăl cunoscut, iar logofătul Filos, poet religios de curte, este considerat primul poet român, activ în cadrul acestui centru cultural.

În secolul al XVII-lea, Mardarie Cozianul a realizat celebrul „Lexicon slavo-românesc”, un instrument educațional de referință pentru epoca respectivă. Mărturii ulterioare, precum cea a arhimandritului Ghenadie din 1772, confirmă funcționarea continuă a școlii de la Cozia. Alte centre de învățământ monahal, precum Mănăstirea Govora și Mănăstirea Bistrița, au avut un rol esențial în promovarea culturii scrise. Sub domni precum Matei Basarab și Radu cel Mare, învățământul religios a fost dublat de inițiative tipografice timpurii, care au permis circulația de texte religioase și juridice în limba română.

În secolul al XIX-lea, județul Vâlcea devine loc de tranzit și popas pentru Tudor Vladimirescu, liderul revoluției din 1821. Acesta a trecut prin satele județului în drumul său către București, poposind la școala sătască din Benești, fondată în 1750. Tot din Benești provenea și Petrache Poenaru, intelectual vâlcean de excepție, colaborator apropiat al lui Tudor Vladimirescu. Poenaru a obținut la Paris, în 1827, brevetul pentru „condeiul portăreț fără sfârșit” – primul stilou, și a fost inițiatorul primului ziar românesc, „Foaia de propagandă”, publicat în slujba armatei de

panduri. Ulterior, el avea să contribuie la organizarea învățământului național și să devină membru al Academiei Române.

Patrimoniul religios și cultural al Vâlciei este impresionant. Mănăstirea Hurezi, ctitorie a lui Constantin Brâncoveanu, inclusă în Patrimoniul Mondial UNESCO, este un simbol al artei brâncovenești și al rafinamentului religios din Țara Românească. Antim Ivireanul, personalitate marcantă a spiritualității românești, a contribuit la dezvoltarea tipografiei și la răspândirea culturii scrise în limba română în această zonă.

Toate aceste repere istorice, culturale și spirituale demonstrează că județul Vâlcea a fost, de-a lungul secolelor, un spațiu fondator al identității românești, un teritoriu în care valorile educației, credinței, demnității și independenței s-au împletit într-un mod exemplar. Pentru comuna Frâncești, care se înscrie în această tradiție, valorificarea moștenirii istorice și culturale a județului reprezintă nu doar un act de respect față de trecut, ci și un pilon strategic în procesul de dezvoltare durabilă.

Cadrul natural

Prin așezarea sa geografică, județul Vâlcea beneficiază de aproape toate formele majore de relief: munți, dealuri subcarpatice, podiș și lunci cu aspect de câmpie, dispuse în trepte de la nord la sud, întregite de defileele ale Oltului și Lotrului, străjuite de munții Cozia, Căpățânii, Făgăraș, Lotru și Parâng. Aici între masivele de munți se află una din cele mai mari depresiuni intramontane din județ, cunoscută sub numele de Țara Loviștei. Două treimi din suprafața județului sunt ocupate de Podișul Getic și Subcarpații Getici, cu altitudini între 400–800 m. Râul Olt străbate județul pe o distanță de 135 km, primind apele a numeroși afluenți din care cel mai important este Lotrul. Acest bazin hidrografic, care se află în partea dreaptă a Oltului, cuprinde aproape toată suprafața județului. Această rețea hidrografică este întregită de numeroase lacuri: Gâlcescu, Zănoaga Mare, Iezerul Latoriței (lacuri glaciare), Vidra, Brădet, Cornet, Călimănești, Dăești, Râmnicu Vâlcea, Râureni, Govora, Slăvitești, Ionești Zăvideni Drăgășani (lacuri artificiale pe Lotru și Olt pentru hidrocentrale) și lacurile sărate de la Ocnele Mari. Munții cu vaste păduri de conifere și foioase unde trăiesc urși, capre negre, cerbi, căprioare. De asemenea pășuni alpine unde oieritul este ocupația ancestrală a oamenilor locului. Către dealuri, plantațiile pomicole oferă fructe: mere, pere, prune, nuci, cireși, vișini. Din prelucrarea prunelor, în județ se produce țuica de Horezu și țuica de Vâlcea. Tot pe dealuri, mai spre sudul județului, se cultivă vița de vie din care se produc vinurile de Drăgășani. Spre granița de sud a județului, câmpia asigură terenuri fertile practicării agriculturii, cultivându-se cerealele (grâu, secară, porumb) sau

culturi tehnice. Bogăția județului Vâlcea este întregită de importante resurse minerale, importante atât pentru economia județului cât și pentru economia națională. De la Cataractele Lotrului, lângă Voineasa, se exploatează mică, pegmatite de cuarț și fedspat; calcar de la cariera Bistrița din comuna Costești; sare (clorură de sodiu) de la Ocnele Mari; cărbune brun de la Berbești, Alunu, Copăcenii; țiței și gaze naturale de la Băbeni, Mădulari, Făurești; izvoare de ape minerale de la Călimănești, Băile Olănești, Băile Govora; hidrocentrale (17 la număr). În sudul munților, după depresiunea subcarpatică a Horezului, este un fel se prispă înaltă, care coboară de la peste 800 m și trecând pe nesimțite în platforma deluroasă olteană. Afluenții Oltului și Oltețului taie atât prispa de sub munte cât și platforma mai joasă, în numeroase culmi strâmte și cu spinarea netedă, dispuse pieziș față de axa Oltului în nord, (muscelele) și aproape paralele cu ea, în sud. Din cauza acestei dispoziții a culmilor deluroase, circulația în regiunea colinară și de muscele a județului Vâlcea e foarte anevoioasă în curmeziș și mult mai înlesnită pe văi și pe culmi. În regiunea deluroasă clima este de tranziție între cea aspră și foarte umedă (800 - 1.000 mm precipitațiuni anual) de la munte, și cea secetoasă din câmpia Dunării. Astfel, nicăieri în acest județ precipitațiunile nu scad sub 500 mm. Oltul, care face limita județului către răsărit, primește pe cuprinsul acestui ținut, numeroși afluenți, dintre care putem menționa: Lotrul, Bistrița, Luncavățul și Oltețul cu Cerna.

Evoluția demografică și contextul social al județului Vâlcea

În contextul Strategiei de Dezvoltare Durabilă a comunei Frâncești pentru perioada 2025–2030, înțelegerea evoluției populației județului Vâlcea și a implicațiilor sale sociale este esențială pentru definirea obiectivelor de dezvoltare adaptate la realitățile demografice actuale. Tendințele demografice la nivel județean influențează capacitatea de dezvoltare a localităților rurale, accesul la forță de muncă, sustenabilitatea serviciilor publice și cererea pentru investiții în infrastructură, educație și servicii sociale.

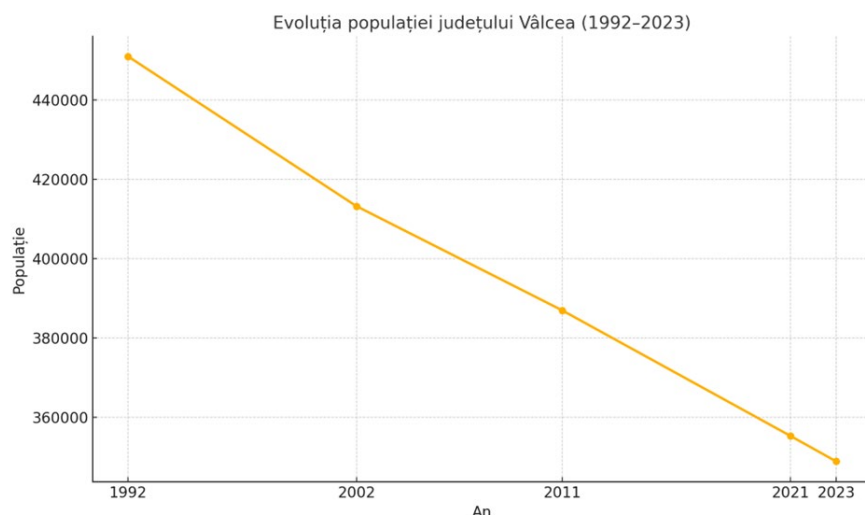
Evoluția populației

Datele furnizate de Institutul Național de Statistică (INS) indică o scădere constantă a populației județului Vâlcea în ultimele trei decenii:

An	Populație totală (persoane)
1992	451.000
2002	413.247
2011	387.000

An	Populație totală (persoane)
2021	355.320
2023 (estimare INS)	348.900

Fig. Evoluția populației județului Vâlcea (1992–2023)

Această scădere este generată de:

- migrația externă și internă (în special spre zonele metropolitane și diaspora);
- sporul natural negativ (natalitate scăzută și mortalitate ridicată);
- îmbătrânirea populației rurale.

Frânțești, ca și alte comune din zona subcarpatică a județului, resimte din plin acest declin demografic. Potrivit datelor Recensământului Populației și Locuințelor 2021, comuna a înregistrat o scădere față de recensămintele anterioare și un raport îngrijorător între populația activă și cea vârstnică, ceea ce impune măsuri de adaptare a politicilor sociale și educaționale.

Structura demografică actuală

La nivel județean, structura populației pe grupe de vârstă arată astfel (date INS 2021):

Grupă de vârstă	Pondere (%)
0–14 ani	13,8%
15–64 ani	63,5%
65+ ani	22,7%

Se observă o pondere ridicată a populației vârstnice, cu implicații directe asupra:

- presiunii pe sistemul de sănătate și servicii sociale;
- deficitului de forță de muncă;
- scăderii numărului de copii din școli și grădinițe.

În mediul rural (inclusiv în Frâncești), ponderea persoanelor peste 65 de ani este mai mare decât media județeană, iar declinul populației școlare impune reconfigurări ale rețelei educaționale și dezvoltarea de servicii de tip after-school, transport educațional sau digitalizare.

Învățământ și educație

În anul școlar 1985-1986, în minicipiul Râmnicu Vâlcea erau: 30 de grădinițe cu 5.200 de copii, 13 școli primare cu 200 de clase, 15.214 elevi, 553 cadre didactice, 170 săli de clasă, 20 laboratoare, 18 ateliere școlare, 5 săli de sport, 8 licee industriale cu 10 secții, 10.173 elevi, 354 cadre didactice, 179 săli de clasă, 42 laboratoare și 61 de ateliere școlare, un liceu agroindustrial și silvic, cu 14 clase și 310 elevi, un liceu economic cu 28 clase, 947 elevi, 38 de cadre didactice, 3 laboratoare școlare, un liceu sanitar cu 9 clase, 325 elevi, 11 cadre didactice, 3 laboratoare, un liceu de matematică-fizică cu 17 clase, 350 de elevi, 64 cadre didactice, 4 laboratoare, un liceu pedagogic cu 40 elevi și un liceu de filologie-istorie cu 38 de elevi.

În anul 2020 se numărau 14 grădinițe.

În anul școlar 2020-2021 – 2 colegii, 14 licee, 54 școli gimnaziale, 2 școli profesionale.

Economia și Mediul de afaceri

Principalele ramuri economice ale județului Vâlcea sunt agricultura, industria chimică, industria lemnului, industria alimentară, etc.:

- Industria chimică este reprezentată de fabrici și combinate precum Oltechim S.A., Uzinele Sodice Govora, ambele aflate la distanță de 10 km față de Râmnicu Vâlcea.
- Industria energetică: hidrocentrale construite de-a lungul râurilor Olt și Lotru (Barajul Lotru-Ciunget).
- Industria lemnului este prezentă la Râmnicu Vâlcea și Brezoi.
- Industria morăritului și panificației: la Râmnicu Vâlcea, reprezentată de firmele Boromir și Vel Pitar;
- Industria cărnii: la Râmnicu Vâlcea, reprezentată de Fabrica de Carne Diana;
- Industria de vinificație: la Drăgășani;
- Industria alimentară: de conserve din legume și fructe, bere: la Râmnicu Vâlcea.

Județul Vâlcea se relevă prin vastele sale posibilități economice. Exploatarea de păduri, de zăcămintele de sare – cele mai bogate din țară – izvoare minerale renumite, podgoriile de la

Drăgășani și cultura pomilor, care deține un loc de frunte printre județele țării, au imprimat acestui județ un ritm economic foarte viu. Valea Oltului de un pitoresc neîntrecut, posedă numeroase stațiuni balneo-climatice la Govora, Călimănești, Căciulata, Olănești, care sporesc considerabil bogăția județului.

Agricultura

Județul are o suprafață totală de 408.100 ha. Suprafața arabilă este de 90.854 ha, adică 22,26% din suprafața județului și 0,31% din suprafața totală a țării. Din suprafața arabilă a județului, marea proprietate deține 4.478 ha, adică 4,93% iar mica proprietate 86.376 ha, adică 95,07%.

Din totalul suprafeței arabile, cerealele ocupă 81.216 ha, astfel repartizate:

- Porumbul ocupă 63.068 ha, cu o producție de 504.613 chint. (prod. medie la ha 8,1 chint.).
- Grâul ocupă 14.775 ha, cu o producție de 59.331 chint. (prod. medie la ha 4,0 chint.).
- Ovăzul ocupă 2.822 ha, cu o producție de 11.514 chint. (prod. medie la ha 4,1 chint.).
- Orzul ocupă 404 ha, secara ocupă 75 ha, măturile 70 ha și meiul ocupă 2 ha.
- Fânețele cultivate și alte culturi furajere ocupă 1.923 ha. Din această suprafață lucerna ocupă 1.634 ha, cu o producție de 49.655 chint. fân (media la ha 30,3 chint.) și 25 chint. sămânță.
- Plantele alimentare ocupă 1.372 ha. Din această suprafață varza ocupă 410 ha, cu o producție de 24.545 chint. (media la ha 59,8 chint.). Ceapa ocupă 313 ha, cu o producție de 6.454 chint. (media la ha 20,6 chint.).
- Plantele industriale ocupă 411 ha. Din această suprafață cânepa ocupă 278 ha, cu o producție de 653 chint. fuior (media la ha 2,3 chint.) și 1.000 chint. sămânță.

Vegetație și culturi diverse

Din suprafața totală a județului (408.100 ha) , ogoanele sterpe ocupă 5.932 ha. Fânețele naturale ocupă 27.162 ha, cu o producție de 285.201 chint. (prod. medie la ha 10,5 chint.). Pășunile ocupă 34.716 ha. Pădurile ocupă 115.561 ha. Livezile de pruni ocupă 9.777 ha. Alți pomi fructiferi 1.076 ha. Vița de vie ocupă 9.018 ha, cu o producție de 242.845 hl (prod medie la ha 30,2 hl). Suprafața ocupată de livezile de pruni în acest județ este clasată pe locul al doilea pe țară. Industrie: 6 mori sistematice, 1 fabrică de șampanie, 1 de sulfat de cupru, 6 de tăbăcărie și încălțăminte, 10 de cherestea, 1 de cuie de lemn, 1 de dopuri de plută, 2 exploatări forestiere, 1 exploatare de mică, 1 mină de aur și argint, 1 mină de sare, 1 carieră de piatră. Din întreprinderile de mai sus, următoarele au un capital social sau un capital investit de 5.000.000 lei și peste.

Moara A. Geltsch, Râmnicu-Vâlcea, Moara « Sarpim » Drăgășani, Fabrica de șampanie « Drăgășani » din Drăgășani, Fabrica de tăbăcărie și încălțăminte Oprea Simion & Fiii din Râmnicu-Vâlcea, Fabrica de tăbăcărie « Crângaș » din Râmnicu-Vâlcea, Fabrica de cherestea « Carpatina » Brezoiu și mina de sare C.A.M. de la Ocnele-Mari, Mina de aur și argint a Soc. « Minele de aur din România » din Brezoiu. Comerț Județul Vâlcea alimentează cu sarea exploatată la Ocnele-Mari 16 județe din țară. Comerț dezvoltat cu lemn brut și prelucrat; comerț cu animale și produse animale, mai ales cu lână. De la Drăgășani se vând mari cantități de vin în toată țara. Un important venit aduce județului și vânzarea apelor minerale, exploatate în mai multe stațiuni.

Credit și cooperatie

În cuprinsul județului funcționează 15 societăți anonime.

- Cooperative de credit (bănci populare) 134, cu 18.777 membri și cu un capital social vărsat de 76.666.207 lei.
- Cooperative de producție diversă 2, cu 44 membri și cu un capital social vărsat de 96.297 lei.
- Cooperative forestiere 4, cu 341 membri.
- Cooperative agricole de aprovizionare și vânzare în comun 3, cu 519 membri.
- Cooperative de consum 11, cu 1288 membri și cu un capital social vărsat de 1.920.338 lei.

Camera de Comerț și Industrie a județului Vâlcea a scos în evidență lipsa cronică a unor investiții majore în dezvoltarea economică a județului. Dacă în foarte multe zone din țară a existat o expansiune a dezvoltării de întreprinderi din industria construcțiilor de mașini, din înalta tehnologie, din IT, practic din toate domeniile economiei, în județul nostru acest lucru nu s-a întâmplat, acest lucru având câteva cauze majore:

- Lipsa unor parcuri industriale care să atragă investiții importante;
- Lipsa de profesionalism în administrarea unui complex de factori economici legați de CET Govora și de exploatarea cărbunelui din Berbești și Alunu, care au dus la falimentul singurului producător de abur tehnologic pentru platforma industrială;
- Utilizarea pentru organizarea de nunți și botezuri a unei investiții europene de cca 15 mil euro, centrul de expoziții de la Călimănești, al doilea ca mărime din România, care poate aduce beneficii de neestimat pentru marketingul produselor vâlcene și românești;

- Lipsa de implicare a autorităților locale în rezolvarea unor probleme ale unor societăți comerciale cu impact major în economia valceană și românească, care valorifică la nivel înalt resursele locale, precum Ciech Sodă România S.A.;
- Neimplicarea factorilor de decizie locali în rezolvarea infrastructurii de transport, care aduce prejudicii majore economiei locale, prin întârzierea nejustificată a începerii autostrăzii care ar trebui să lege Oltenia cu Transilvania.

Camera de Comerț și Industrie Vâlcea își exprimă convingerea că având în vedere poziția de invidiat a județului, resursele sale turistice inestimabile și nu în ultimul rând valoarea de necontestat a oamenilor care trăiesc pe aceste meleaguri, vor fi argumente suficiente pentru revenirea economiei noastre și în același timp a bunăstării la locul pe care îl merită.

Transportul

Județul Vâlcea este străbătut de o rețea totală de drumuri de 1.466 km 402 m împărțită astfel:

- Drumuri naționale 189 km 545 m din care 169 km 053 m (pietruți) sunt întreținuți de Direcțiunea Generală a Drumurilor iar 20 km 492 m (pavați și pietruți) de comunele urbane.
- Drumuri județene 671 km 959 m din care administrația județului întreține 365 km 828 m (pietruți), iar comunele urbane 5 km.
- Drumuri comunale 604 km 898 m.

Lungimea podurilor este de 13.309,93 m, repartizată astfel : poduri naționale 3.101, 13 m, județene 6.081,50 m, comunale 4.127,30 m. Prin județ trec 3 drumuri naționale, legând următoarele localități :

- Caracal – Râmnicu-Vâlcea – Tâlmăciu
- Pitești – Rm. Vâlcea - Tg-Jiu
- Pitești – Dobroteasa – Drăgășani

Calea ferată

Rețeaua totală de cale ferată a județului este de 76 km repartizată astfel: 70 km linii principale și 6 km linii secundare simple.

Itinerarii principale: Accelerate: București – Piatra Olt – Sibiu

Stații importante: Rm.-Vâlcea, Drăgășani, Călimănești, Râureni, Ocnița.

Poștă, telegraf, telefon

În județul Vâlcea sunt 6 oficii P.T.T. de stat din care 2 oficii autorizate (la Bălcești și Brezoi) ; 5 agenții specializate la Băbeni, Lădești, Grădiștea, Măciuca și Zătreni, 1 oficiu balnear (Olănești) și 5 gări cu serviciu poștal la Cornet, Govora, Ionești, Râureni, Zăvideni. Oficii telefonice la

Râmnicu-Vâlcea, Ocnele-Mari, Călimănești, Drăgășani, Băile Govora, Băbeni, Bălcești, Brezoi, Căineni, Horezu, Olănești.

Cultură

Monumente istorice

- Mănăstirea Horezu, Ctitorie a lui Constantin Brâncoveanu, la 1692
- Biserica din Hurezu, cu frumoase fresce în stil popular
- Mănăstirea Arnota, înălțată de Matei Basarab, la 1640, pentru odihna trupului tatălui său, Vornicul Danciul, adus de la Alba-Iulia. Sub o lespede mormântală, minuțios sculptată cu armele Țării Românești, este înmormântat însuși ctitorul.
- Mănăstirea Bistrița. Ctitorie a boierilor Craiovești Barbu, Danciu, Radu, Preda și Mircea, din 1518.
- Mănăstirea Cozia, înălțată de Mircea cel Bătrân, în 1386. Biserica principală are liniile caracteristice arhitecturii din epoca lui Nicodim. Cadrul ușii aparține epocii lui Constantin Brâncoveanu, când se adause nartexul și se repară pictura. Ferestrele poartă încă florile și vulturul epocii de construcție. Are o singură cupolă. În epoca lui Neagoe, la începutul sec al XVI-lea, i se făcură noi reparațiuni, atestate de inscripțiile de pe zidul lateral din stânga. De atunci datează marile fresce, de o vădită influență venețiană, din cuprinsul naosului.
- În 1605-1606 lângă Mircea, a fost înmormântată călugărița Teofania, mama lui Mihai Viteazul. Biserica din cimitir a fost înălțată în 1542-1543 de către Radu Paisie în stil moldovenesc. Mănăstirea dintr-un lemn a fost ridicată în sec al XVI-lea sub Alexandru Voievod și terminată de Matei Basarab. A fost reparată de Ștefan Cantacuzino în 1715.
- Mănăstirea Govora, înălțată în 1491-1492 de Radu, numit cel Mare pentru dărnicia sa.
- Mănăstirea Surupatele, azi în ruină, fondată în 1706 de către doamna Maria, soția lui Brâncoveanu, ca o mărturie a ruinei întregii familii martirizate la Constantinopol.
- Biserica episcopiei din Râmnicul-Vâlci, înălțată în sec XVI de către Arhiepiscopul Eftimie al Severinului împreună cu Episcopul Mihail.
- Mănăstirea Cetățuia din Râmnicul-Vâlci, fondată la 1680 de Mitropolitul Teodosie și restaurată în 1853 de Mitropolitul Nifon. Pe locul acestei mănăstiri exista un schit, unde a fost decapitat de boieri Radu de la Afumați.
- Schitul Cornetul, construit de Mareș Băjescu, banul Craiovei, la 1666.
- Biserica fostei mănăstiri Mamul, ctitorie a lui Constantin Brâncoveanu la 1696.

- Biserica « Maica Domnului » din Râmnicul-Vâlci, ctitorie a lui Mircea Ciobanul, domnul Țării Românești, arsă de turci la 1738, restaurată în 1747.
- Biserica « Toți Sfinții » din Râmnicul-Vâlci înălțată între 1762-1764, cu frumoase săpături în piatră a Popei Ioan Pietrarul.
- Biserica « Buna Vestire » din Râmnicul-Vâlci ctitorie a lui Mircea cel Bătrân la 1388.
- Biserica « Cuvioasa Paraschiva » din Râmnicul-Vâlci, fondată de Pătrașcu cel Bun la 1557 și terminată de fiul său Mihai la 1598.
- Crucea zisă « a Mișeilor », ridicată la 1656 de Constantin Șerban voievod pe dealul Troian din marginea orașului.

Turismul

- Călimănești, comună urbană situată pe valea Oltului, în regiunea muntoasă. Stație c.f. pe linia principală București-Sibiu. Stațiune balneo-climatică de întâi ordin.
- Ocnele-Mari, comună urbană, așezată în apropierea orașului Râmnicu-Vâlcea. Stațiune balneo-climatică, cunoscută și prin exploatațiuni de sare. Stație c-f pe linia R.-Vâlcea - Râureni, Ocnița, la depărare de 130 km de Craiova și 184 km de București.
- Băile Govora, comună urbană, așezată într-o regiune deluroasă, spre mijlocul județului. Stațiune balneară de prim ordin, situată la 17 km de R.-Vâlcea și la 12 km de stația c.f. Govora (linia București – Sibiu).

Situația Socială

Conform informațiilor Direcției Județene de Statistică Vâlcea, beneficii de asistență socială au fost acordate astfel:

	2014	2015	2016	2017	2018
NUMĂR BENEFICIARI¹⁾					
I. Beneficii de asistență socială finanțate din bugetul MMPS ²⁾					
I.1. Beneficii de asistență socială					
Alocația de stat pentru copii	66666	65245	63862	62461	61309
Alocația pentru susținerea familiei	6592	7367	6907	5961	4970
Indemnizație pentru creșterea copilului	2878	2807	2740	2951	3180
Stimulent lunar pentru creșterea copilului	534	539	605	952	1124
Ajutoare sociale pentru asigurarea VMG (venitului minim garantat)	4416	4576	4525	4193	3668
Beneficii de asistență socială acordate persoanelor cu dizabilități					
Indemnizația lunară pentru însoțitorii persoanelor cu handicap vizual grav	1292	1308	1269	1230	1214
Indemnizația lunară pentru adulții cu handicap grav și accentuat	17956	19805	20405	20869	21648
Buget personal complementar lunar pentru adulții cu handicap grav, accentuat sau mediu	21136	23011	23591	23856	23030
Indemnizația lunară pentru persoanele infectate cu HIV sau bolnave de SIDA	100	101	101	104	107

La data de 31.12.2020, 264 de asistenți maternali profesioniști aveau în plasament copii, iar după mediul de proveniență erau distribuiți astfel:

- urban: 90;
- rural: Fiecare asistent maternal profesionist are în plasament unul, doi, trei sau mai mulți copii.

Situația privind copiii/tinerii cu măsură de protecție specială în centrele rezidențiale publice pentru protecția copilului, la data de 31.12.2020, este următoarea:

Nr. Crt.	Denumire serviciu social	Nr. copii la 31.12.2020
1.	Centrul de plasament „Ana”, Rm. Vâlcea	15
2.	Centrul de primire în regim de urgență pentru copilul abuzat, neglijat, exploatat, Rm. Vâlcea	0
3.	Complex de apartamente - Locuințe de tip familial Rm. Vâlcea	25
4.	Complex familial pentru recuperarea copilului cu dizabilități Goranu	20
5.	Centrul pentru copilul cu dizabilități, Rm. Vâlcea	20
6.	Serviciul Casa „Pinocchio”, Băbeni	17
7.	Serviciul Căsuță de tip familial „Nicoleta”, Băbeni	12
8.	Serviciul Casa Materna Troianu	7
	TOTAL	116

Proiecte finalizate în anul 2020 de către D.G.A.S.P.C Vâlcea:

- “ASSIST - Alternative for Social Support Inspiring Transformation” dincadrul Cererii de propuneri: REC-RCHI-PROF-AG-2017 - Dezvoltarea capacităților în domeniul drepturilor copilului. Valoarea proiectului aferentă D.G.A.S.P.C. Vâlcea: 53.104,48 euro, din care: 10.620,90 euro, cofinanțare D.G.A.S.P.C. Vâlcea 10.620,90 euro.
- Dezvoltarea unui sistem unitar de management al calității la nivelul Consiliului Județean Vâlcea și al instituțiilor subordonate, Cod SMIS119720, Cod SIPOCA 481. Proiecte în parteneriat, în curs de implementare: 1. ”TEAM-UP: Progres în calitatea îngrijirii alternative a copiilor”, IDMySMIS 127169. Valoarea proiectului: 54.334.784,46 lei, din care: 1.086.702,46 lei, cofinanțare D.G.A.S.P.C. Vâlcea. 2. “VENUS - împreună pentru o viață în siguranță, Cod SMIS:128038,depus de către ANES în cadrul: Programului Operațional Capital Uman 2014 - 2020, Axa prioritară 4, OS 4.4. Reducerea numărului de persoane aparținând grupurilor vulnerabile prin furnizarea unor servicii sociale / medicale / socio - profesionale / de formare profesională adecvate nevoilor specifice.

Prioritatea de investiție 9ii, apel de proiecte generat de My SMIS 128038. Valoarea proiectului: 1.137.174,76 lei, din care: 22.743,43 lei, cofinanțare D.G.A.S.P.C. Vâlcea.

- "Centrul de zi pentru persoane vârstnice, sat Fumureni, Comuna Frâncești, Jud. Vâlcea" proiect derulat în parteneriat cu UAT Frâncești (Lider de proiect), Jud. Vâlcea. Valoarea proiectului: D.G.A.S.P.C. Vâlcea nu are contribuție financiară.
- "A.C.C.E.S. - Asistență pentru Creșterea Calității vieții și Egalitate de Șanse pentru vârstnici" - proiect derulat în parteneriat cu UAT Municipiul Drăgășani, în cadrul Programului Operațional Capital Uman 2014 - 2020, Axa prioritară 4, Prioritatea de investiție 9.ii, Apel de proiecte: POCU/436/4/4/ Reducerea numărului de persoane aparținând grupurilor vulnerabile prin furnizarea unor servicii sociale/medicale/socioprofesionale/de formare profesională adecvate nevoilor specifice în vederea integrării socio- profesionale. Valoarea contractului: 402.891,72 lei, din care: 8.057,84 lei, cofinanțarea D.G.A.S.P.C Vâlcea.

Valorile județului Vâlcea

Poziția județului Vâlcea este una extrem de favorabilă din punct de vedere al protecției climatice, al formelor de relief și al biodiversității, care, de-a lungul timpului, au favorizat instalarea și dezvoltarea populațiilor umane încă din paleolitic. Mai târziu aveau să se așeze, de regulă la ieșirea apelor din munți, primele așezări monahale care au devenit de-a lungul timpului veritabile monumente de artă și cultură. Totodată s-au dezvoltat renumite stațiuni balneare și turistice care au dus faima județului în toată lumea. Se poate spune că județul Vâlcea dispune de cele mai multe stațiuni cu ape minerale din România, precum și de cele mai multe schituri și mănăstiri de pe teritoriul țării. Tot cadrul natural și resursele hidroenergetice au făcut ca în județul Vâlcea să se construiască cea mai mare hidrocentrală de pe râurile interioare ale României (Lotru Ciunget), precum și cele mai multe hidrocentrale pe Râul Olt, aici obținându-se cea mai ieftină energie electrică. În egală măsură, spre deosebire de alte zone ale țării, județul Vâlcea este un județ cu pericole naturale reduse (fără riscuri mari de inundații, cutremure sau alte calamități). Bogățiile județului nu se reduc numai la atât. Cuprins între apele Oltețului și ale Oltului, atât în regiunea muntoasă cât și în cea locuită, e bâzdat de numeroase ape curgătoare de munte, în lungul cărora stau înșirate satele, și care oferă cercetătorului dese și variate peisaje de efect, între care amintim : defileul Bistriței și cataractele Lotrului, care se găsesc chiar în defileul lui, ce separă județul Sibiu de Vâlcea, la vreo 10 km de Voineasa.

COMUNA FRÂNCEȘTI

2.1. Profil socio-demografic

Analiza socio-economică și procesul de diagnosticare a contextului local în cadrul Strategiei de Dezvoltare Durabilă a comunei Frâncești pentru perioada 2025–2030 s-au bazat pe o documentare solidă, utilizând exclusiv surse oficiale și recunoscute la nivel național și european. Acest cadru metodologic a permis conturarea unei imagini realiste asupra stării de fapt, esențială pentru formularea unor direcții strategice adecvate și sustenabile.

Datele principale au fost preluate din intervalul 2016–2019, perioadă pentru care Institutul Național de Statistică (INS) pune la dispoziție informații validate, detaliate și compatibile cu analiza la nivel local. La acestea s-au adăugat surse suplimentare, precum Eurostat, ministerele de resort, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, Institutul de Politici Publice, Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și alte instituții relevante. Această abordare a fost necesară datorită specificului mediului rural, unde datele recente (2020–2024) sunt adesea incomplete, agregate la nivel județean sau în curs de validare.

Pe lângă analiza cantitativă, procesul a inclus și metode calitative: interviuri cu actori locali, consultări publice, ateliere participative și chestionare aplicate populației. Aceste instrumente au completat datele statistice, evidențiind percepțiile comunității și prioritățile exprimate de cetățeni, astfel încât diagnoza să nu se limiteze la cifre, ci să integreze dimensiunea umană, valorică și contextul local.

Astfel, fundamentul analitic al strategiei combină rigoarea statistică cu înțelegerea practică a realităților comunității, oferind un instrument valid și adaptat pentru guvernare locală și planificare strategică orientată spre provocările și oportunitățile viitoare.

1. Accesul limitat la date actualizate la nivelul comunei

A. Provocări legate de disponibilitatea și actualitatea datelor statistice

În procesul de fundamentare a Strategiei de Dezvoltare Durabilă a comunei Frâncești pentru perioada 2025–2030, o provocare majoră a fost accesul la date statistice relevante și actualizate, esențiale pentru o evaluare riguroasă a stării de fapt. Indicatori-cheie precum dinamica populației, structura ocupațională, nivelul de educație, dotarea cu infrastructură edilitară, calitatea serviciilor publice sau performanțele economice locale sunt colectați în principal de Institutul Național de Statistică (INS). Totuși, publicarea acestora la nivelul unităților

administrativ-teritoriale (UAT) se realizează cu un decalaj temporal semnificativ, ceea ce poate limita capacitatea de a lua decizii bazate pe date actuale.

Pentru majoritatea comunelor rurale, inclusiv Frâncești, cele mai recente seturi complete de date validate acoperă perioada 2016–2020. În lipsa unor serii detaliate pentru anii ulteriori, această perioadă a fost utilizată drept reper principal, oferind un cadru coerent, verificabil și comparabil la nivel județean și național. Această abordare a fost completată cu:

- date provizorii și finale din Recensământul Populației și Locuințelor 2021;
- informații administrative interne furnizate de autoritatea publică locală (registre, rapoarte, evidențe contabile și operaționale);
- date extrase din platformele Ministerului Dezvoltării, INS și alte structuri naționale relevante.

Această combinare metodologică asigură o imagine fidelă a realităților socio-economice ale comunei și constituie o bază solidă pentru definirea priorităților strategice, adaptarea la cerințele exercițiului financiar european 2021–2027 și elaborarea unor direcții de acțiune sustenabile.

B. Integrarea datelor calitative și a observațiilor de teren

Datele statistice, oricât de riguroase, oferă o imagine întârziată și adesea incompletă a realității cotidiene, mai ales în mediul rural. Pentru a depăși aceste limitări, procesul de analiză a fost completat cu surse calitative și observații directe, care au oferit o perspectivă actualizată și nuanțată asupra comunității Frâncești.

- **Informații operaționale locale:** au fost colectate date privind stadiul infrastructurii rutiere și edilitare, proiectele finalizate și cele în derulare, precum și documentațiile tehnico-economice pentru investițiile viitoare.
- **Consultări comunitare:** în perioada 2023–2024, au fost organizate chestionare aplicate unui eșantion reprezentativ, interviuri semi-structurate cu actori locali și ateliere tematice. Aceste demersuri au permis identificarea percepțiilor cetățenilor privind serviciile publice, nevoile sociale, oportunitățile economice și potențialul de dezvoltare.

Această abordare a adus în prim-plan nu doar datele „objective”, ci și experiențele și impresiile cetățenilor, permițând o înțelegere profundă a ceea ce funcționează și a domeniilor care necesită intervenții prioritare.

- **Aliniere la politici naționale și europene:** Strategia a fost corelată cu Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), Planul Național Strategic PAC 2023–2027 și Programul

Regional Sud-Vest Oltenia 2021–2027, oferind un cadru de referință pentru identificarea tendințelor emergente și a oportunităților de finanțare. Această integrare asigură alinierea dezvoltării locale la obiectivele tranziției verzi, digitalizării, incluziunii sociale și creșterii rezilienței teritoriale.

Prin combinarea datelor oficiale, a informațiilor operaționale și a insight-urilor comunitare, procesul de diagnosticare a transformat analiza de context într-un instrument viu, orientat spre identificarea oportunităților de dezvoltare și soluțiilor adaptate realității locale.

C. Validitatea și relevanța tendințelor structurale

Deși datele statistice de bază se referă la perioada 2016–2019, tendințele structurale identificate rămân relevante și în prezent, fiind amplificate de contextul post-pandemic și de crizele economice și sociale recente.

- **Demografie și piața muncii:** diminuarea populației active, îmbătrânirea demografică și exodul tinerilor afectează regenerarea comunității, resursa umană necesară inovării și implicării civice.
- **Servicii publice și infrastructură:** inegalitatea în accesul la educație, sănătate și infrastructură generează disparități între satele componente, afectând calitatea vieții și oportunitățile pentru cetățeni.
- **Agricultură și economie locală:** activitatea agricolă rămâne predominant tradițională, cu tehnologizare redusă și lipsa asociativității. Lipsa infrastructurii de irigații, a spațiilor de depozitare și a piețelor moderne limitează valorificarea producției agricole, deși terenurile și experiența locală ar putea susține un profil agricol competitiv.
- **Servicii edilitare:** insuficiența rețelilor de utilități – gaze naturale, canalizare, iluminat public – afectează uniformitatea calității vieții și creează sentimentul de izolare în anumite sate, în ciuda progreselor locale înregistrate.

Această analiză retrospectivă, coroborată cu observațiile recente din teren și rezultatele consultărilor comunitare, devine un instrument predictiv valoros. Înțelegerea acestor tendințe permite formularea de politici publice proactive, adaptate contextului local și orientate spre prevenirea riscurilor viitoare.

Prin abordarea combinată – date oficiale, observații din teren și insight-uri comunitare – Strategia de Dezvoltare Durabilă a comunei Frâncești pentru perioada 2025–2030 se bazează pe

o diagnosticare realistă, comprehensivă și orientată spre viitor. Aceasta oferă fundamentul unei planificări strategice coerente, care integrează dimensiunea demografică, economică, socială și infrastructurală, asigurând că intervențiile viitoare vor fi sustenabile, prioritare și adaptate nevoilor reale ale comunității.

2. Adaptarea obiectivelor strategice în funcție de provocările recente

Elaborarea Strategiei de Dezvoltare Durabilă a comunei Frâncești pentru perioada 2025–2030 s-a desfășurat într-un context marcat de tranziții complexe, cu efecte resimțite profund și în comunitățile rurale. Lecțiile desprinse din perioada pandemiei de COVID-19, combinată cu tendințele socio-economice actuale – creșterea inflației, volatilitatea pieței muncii, accelerarea proceselor de digitalizare, precaritatea grupurilor vulnerabile și presiunile generate de schimbările climatice – au impus necesitatea unei reformulări inteligente și realiste a priorităților locale.

Deși analiza statistică de bază utilizează date preponderent din perioada 2016–2019, direcțiile strategice propuse au fost concepute pentru a răspunde atât nevoilor prezente, cât și celor emergente. Obiectivele strategice vizează consolidarea rezilienței comunității în fața unor crize viitoare, adaptarea rapidă la transformările externe și reducerea disparităților sociale sau teritoriale.

Un prim pilon strategic îl reprezintă **creșterea capacității administrative și a infrastructurii publice pentru gestionarea situațiilor de urgență** – pandemii, fenomene meteo extreme sau blocaje logistice. Dotarea cu echipamente moderne, digitalizarea serviciilor publice și pregătirea resursei umane locale devin condiții esențiale pentru continuitatea și eficiența guvernantei locale în contexte de criză.

În paralel, strategia acordă o atenție specială **grupurilor sociale vulnerabile**, prin măsuri care sporesc accesul la servicii sociale, medicale și educaționale, dar și prin inițiative de incluziune digitală și sprijin economic. Experiența pandemiei a evidențiat inegalități profunde în accesul la infrastructura digitală și la educație, în special pentru copii, persoane vârstnice și familii cu venituri reduse. În acest sens, sunt prevăzute acțiuni concrete precum extinderea rețelelor de internet de mare viteză, dotarea unităților școlare cu echipamente moderne și dezvoltarea de programe comunitare de sprijin și educație informală.

Tranziția verde și adaptarea la schimbările climatice reprezintă o altă axă prioritară. Agricultură locală, vulnerabilă la secetă și variații climatice, necesită măsuri de modernizare a

practicilor agricole, utilizarea resurselor regenerabile și conservarea patrimoniului natural. În acest sens, se propun proiecte precum iluminatul public cu LED, instalarea de panouri fotovoltaice pe clădirile publice și reabilitarea ecologică a zonelor verzi, în aliniere cu Pactul Verde European (Green Deal).

Digitalizarea și transformarea digitală sunt considerate vectori esențiali pentru modernizarea administrației și pentru creșterea atractivității comunei. Aceasta presupune nu doar digitalizarea relației cetățean–instituție, ci și susținerea antreprenoriatului bazat pe tehnologii moderne, transformând Frâncești într-un **spațiu rural inteligent**, unde tehnologia devine un aliat al dezvoltării durabile.

În fața presiunilor economice asupra gospodăriilor, strategia prioritizează **oportunitățile economice locale**, prin stimularea producției agroalimentare, facilitarea accesului la piețe, promovarea turismului rural și ecologic și sprijinirea inițiativelor de economie socială. Astfel, dezvoltarea economică este integrată coerent cu specificul cultural și natural al zonei, generând beneficii directe pentru comunitate.

3. Caracterul dinamic și adaptabil al strategiei

Strategia de Dezvoltare Durabilă a comunei Frâncești pentru perioada 2025–2030 nu este un document static, ci un **cadru strategic viu**, deschis ajustărilor periodice. Ea reflectă realitățile momentului elaborării, dar recunoaște explicit că dezvoltarea durabilă presupune o capacitate crescută de reacție în fața schimbărilor economice, sociale, tehnologice și de mediu, aflate într-o accelerare fără precedent.

Într-un context caracterizat de modificări legislative, evoluții digitale rapide, impactul schimbărilor climatice și volatilitate economică, instrumentele strategice locale trebuie să fie flexibile, iterative și bazate pe învățare continuă. Strategia include mecanisme clare de **monitorizare și evaluare a progresului**, precum și proceduri pentru adaptarea periodică a planului de acțiune.

Administrația locală își asumă rolul de facilitator al acestui proces dinamic, prin crearea unor mecanisme de feedback și revizuire, care pot include:

- actualizări anuale ale planului de acțiune;
- raportări publice privind stadiul implementării;
- consultări comunitare la momente-cheie ale implementării.

Această deschidere către adaptare nu diminuează viziunea pe termen lung, ci o consolidează. Printr-o abordare flexibilă, dar fundamentată pe principii solide de dezvoltare sustenabilă, comuna Frâncești își construiește capacitatea de a transforma schimbarea într-un motor al progresului local. Strategia devine astfel un instrument de **guvernanță modernă**, care privilegiază responsabilitatea, transparența și implicarea activă a comunității.

4. O viziune integrată, dincolo de analiza statistică clasică

Analiza de fundamentare a Strategiei de Dezvoltare Durabilă a comunei Frâncești a depășit granițele unei simple interpretări cantitative. În loc să se limiteze la tabele și grafice, demersul a urmărit **o înțelegere aprofundată și contextualizată a realităților locale**, combinând:

- documente strategice și politici naționale;
- observații și date din teren;
- perspective instituționale;
- opinii exprimate direct de membrii comunității.

Triangularea acestor surse a permis identificarea coerentă a provocărilor reale, integrarea tendințelor structurale și valorificarea oportunităților oferite de finanțările europene și naționale. Strategia reflectă astfel o **construcție adaptivă**, orientată către transformarea durabilă a comunei, cu accent pe:

- echilibru social;
- protecția mediului;
- eficiență economică;
- guvernanță responsabilă și participativă.

Valoarea adăugată a documentului nu constă doar în rigoarea analizei, ci și în capacitatea de a oferi un **cadru funcțional de intervenție**, care integrează aspirațiile locale, mecanismele instituționale existente și exigențele actuale ale dezvoltării sustenabile.

Așezare geografică și delimitare teritorială a comunei Frâncești

Comuna Frâncești este așezată în inima județului Vâlcea, în zona Subcarpaților Getici, într-un spațiu unde dealurile domoale se împletesc cu văile largi și liniștite ale afluenților Oltului. Teritoriul său administrativ se întinde pe o suprafață de 62,25 km² și reunește nouă sate: Băluțoaia, Coșani, Dezrobiți, Frâncești (reședința), Genuneni, Mănăilești, Moșteni, Surpatele și Viișoara.

Relieful comunei este tipic zonei subcarpatice, cu dealuri de altitudine medie, interfluvii netede și versanți moderați, străbătuți de pâraie și văi ce se varsă în râurile mai mari din apropiere, în special Bistrița Vâlceană și Otăsăul. Această rețea hidrografică, împreună cu pânza freatică bogată, a creat condiții prielnice pentru agricultură și pentru așezarea umană încă din vechime. Climatul este temperat-continental, moderat de influențele depresiunilor din jur, cu veri călduroase, dar nu toride, și ierni blânde, ceea ce favorizează livezile, viile și culturile de câmp.

Poziția sa geografică o face un punct de legătură între mai multe comunități vecine. La nord se învecinează cu comuna Păușești-Otăsău, la nord-est cu orașul Băile Govora, la est cu localitățile Frâncești și Băbeni, iar spre vest cu comuna Tomșani. Aceste legături au favorizat schimburile economice, sociale și culturale, transformând Frâncești într-un spațiu de tranzit, dar și de stabilitate, așezat la intersecția unor drumuri locale importante.

Accesul rutier este asigurat de drumul județean DJ 646, care străbate comuna și o conectează cu DN 64, prin orașul Băbeni, oferind legături rapide spre Râmnicu Vâlcea și alte centre urbane din județ. De aici se desprind drumurile județene secundare DJ 646B și DJ 646C, care deservește satele și facilitează accesul la obiectivele cultural-spirituale ale zonei, cum este renumita Mănăstire Surpatele.

Peisajul comunei este unul variat și armonios: dealurile împădurite alternează cu pajiști și terenuri agricole fertile, iar zonele de luncă sunt folosite pentru pășunat sau culturi diverse. Fondul forestier din vestul și nord-vestul comunei contribuie la echilibrul ecologic și la menținerea unui mediu sănătos, în timp ce zonele agricole și pomicole susțin tradiția locuitorilor de a trăi în strânsă legătură cu pământul.

Frâncești se prezintă, astfel, ca o comună în care natura și comunitatea s-au modelat reciproc de-a lungul timpului. Amplasată într-un cadru natural generos, bine conectată cu localitățile vecine și cu o structură geografică ce favorizează dezvoltarea echilibrată, localitatea are premise solide pentru a-și valorifica resursele și pentru a se afirma în rețeaua de așezări din centrul județului Vâlcea.

Comuna Frâncești

Relief

Relieful comunei Frâncești reflectă caracteristicile tipice ale Subcarpaților Vâlcii, fiind alcătuit în principal dintr-o succesiune de dealuri line, interfluvii domoale și văi adâncite de apele curgătoare. Altitudinile se încadrează între 200 și 400 de metri, ceea ce conferă zonei un aspect blând, lipsit de contraste extreme, dar în același timp variat și atractiv.

Dealurile ce străbat comuna sunt împădurite pe alocuri, mai ales în partea de vest și nord-vest, unde pădurile de foioase – fag, gorun și carpen – creează un peisaj verde, cu rol de protecție împotriva eroziunii solului și cu o valoare ecologică deosebită. Versanții mai domoli sunt utilizați pentru livezi de pruni, meri și viță-de-vie, care au devenit, de-a lungul generațiilor, parte integrantă a identității agricole a zonei.

Văile, formate de pâraiele care se varsă în râurile Bistrița Vâlceană și Otăsău, fragmentează relieful și dau naștere unor lunci fertile, folosite ca terenuri arabile sau pășuni. Acestea creează culoare de acces și spații de locuire, determinând dispunerea satelor de-a lungul văilor și drumurilor. Relieful colinar, combinat cu prezența acestor lunci fertile, a modelat modul în care comunitatea s-a organizat, influențând atât economia locală, cât și viața socială.

Din punct de vedere geomorfologic, zona nu este expusă unor riscuri naturale majore, însă pantele mai accentuate pot favoriza fenomene de eroziune superficială sau alunecări de teren în condiții de precipitații abundente. Totuși, structura predominant domoală a reliefului oferă stabilitate și posibilități variate de utilizare a terenurilor, ceea ce constituie un avantaj pentru dezvoltarea comunei.

Relieful Frânceștiului, prin diversitatea sa, nu este doar un cadru fizic pentru comunitate, ci și un suport al tradițiilor agricole, al așezărilor răsfirate și al peisajelor culturale care definesc identitatea locală. Este un relief prietenos, accesibil și echilibrat, care susține atât activitățile economice, cât și viața cotidiană a locuitorilor.

Riscuri antropice

Pe teritoriul comunei Frâncești sunt prezente rețele de utilități strategice:

- magistrala de gaze naturale;
- linii electrice aeriene de medie și joasă tensiune;
- cabluri de telecomunicații și fibră optică;
- rețea de distribuție a apei potabile.

Orice intervenție urbanistică sau de construcții trebuie să respecte reglementările în vigoare privind zonele de protecție și siguranță față de aceste rețele. Accidental, avarierea acestora poate genera incidente majore, cu risc pentru populație și infrastructura locală.

Factori de vulnerabilitate

- **Infrastructura locală** (drumuri, podețe, gospodării construite în apropierea apelor) poate fi afectată la ploi abundente.
- **Defrișările și exploatarea forestieră** necontrolate amplifică riscul de viituri și alunecări de teren, reducând capacitatea solului de a reține apa.
- **Schimbările climatice** accentuează fenomenul, prin creșterea frecvenței ploilor torențiale și a perioadelor de secetă urmate de precipitații masive.

Zone cu risc potențial

- Luncile pârâurilor secundare din satele componente (în special zonele de câmpie aluvială, mai joase).
- Intravilanul comunei aflat în imediata apropiere a apelor și al podețelor.
- Versanții abrupti unde se pot forma torenți în perioade cu ploi abundente.

Măsurile de prevenire și reducere a riscului

- **Regularizarea albiilor pâraurilor** și curățarea periodică a șanțurilor și podețelor.
- **Reîmpădurirea și plantarea de perdele forestiere** pentru reducerea eroziunii solului și a scurgerilor rapide.
- Introducerea unor **planuri de management al riscurilor** la nivel local, inclusiv hărți de hazard și planuri de evacuare.
- **Campanii de informare** pentru populație privind conduita în caz de viituri sau ploi torențiale.
- Accesarea de **fonduri europene și guvernamentale** pentru proiecte de infrastructură de apărare împotriva inundațiilor.

Regimul climatic

Comuna Frâncești se află într-o zonă cu climat temperat-continental specific Subcarpaților Vâlcii, caracterizat prin ierni blânde, veri călduroase și precipitații distribuite relativ uniform de-a lungul anului. Așezarea în zona colinară, la altitudini de 200–400 m, conferă localității o climă moderată, lipsită de extreme, ceea ce face ca mediul natural să fie favorabil atât locuirii, cât și practicilor agricole tradiționale.

Temperatura medie anuală se situează în jurul valorii de 10–11°C, cu veri calde (media lunii iulie depășind 20°C) și ierni relativ blânde (media lunii ianuarie în jur de –2°C). Numărul zilelor cu temperaturi negative este limitat, ceea ce reduce riscul de înghețuri severe și permite cultivarea pomilor fructiferi, viței-de-vie și altor specii agricole sensibile.

Precipitațiile medii anuale se încadrează între 700–800 mm, nivel suficient pentru culturile agricole, dar cu tendința de a fi mai abundente în lunile mai–iunie și noiembrie. Vara, perioadele de ploi torențiale pot alterna cu intervale de secetă, specific climatului continental moderat.

Vânturile dominante sunt cele din sectorul nord-vestic, aduse de circulația atlantică, dar în anumite perioade se resimt și influențe locale de tip foehn, datorate masivelor carpatice din nord, care pot aduce temperaturi mai ridicate iarna și primăvara.

Clima favorizează un sezon agricol extins, în care se pot cultiva cereale, legume, viță-de-vie și pomi fructiferi, tradițional valorificați de comunitatea locală. De asemenea, mediul climatic

prielnic a contribuit la dezvoltarea unei aşezări stabile, cu resurse naturale exploatare de-a lungul timpului fără constrângeri majore.

În ansamblu, regimul climatic al Frânceştiului susţine o bună calitate a vieţii, asigură condiţii adecvate pentru agricultură şi zootehnie şi contribuie la echilibrul natural al ecosistemului local.

Tipuri de sol şi fertilitatea terenurilor

Structura pedologică a comunei Frânceşti este variată, fiind specifică unei zone de tranziţie între platforma getică şi lunca joasă a râului Olt. Solurile prezente influenţează direct potenţialul agricol şi strategiile de utilizare a terenurilor.

Principalele tipuri de sol:

- **Soluri podzolice** (pe zonele colinare) – în diferite stadii de degradare, cu fertilitate redusă, expuse proceselor de eroziune, utilizate mai ales pentru păşuni, livezi şi plantaţii forestiere (salcâmi, pini, molizi);
- **Soluri brun-roşcate de pădure** – cu fertilitate medie, predominante în zonele de tranziţie, utilizate în general pentru agricultură mixtă;
- **Regosoluri şi soluri erodate** – înregistrate pe versanţii înalţi, necesită lucrări de combatere a eroziunii şi reîmpădurire;
- **Soluri aluvionare brune** (în lunca Oltului şi a Topologului) – cu fertilitate ridicată, ideale pentru culturile de porumb, grâu, floarea-soarelui şi legume;
- **Soluri gleice** – în zonele umede, cu drenaj slab, considerate slab productive, dar valorificabile prin lucrări de ameliorare şi utilizare ca pajişti.

Din punct de vedere agricol, terenurile din luncile râurilor au un potenţial ridicat de productivitate, în timp ce zonele colinare necesită lucrări de îmbunătăţire funciară şi combaterea proceselor de degradare.

Subsolul comunei Frânceşti poartă amprenta formaţiunilor geologice caracteristice Subcarpaţilor Vâlcii, alcătuite din depozite sedimentare de vârstă neogenă şi cuverturi deluviale şi coluviale mai recente. Structura geologică este dominată de argile, marne şi nisipuri, peste care se aştern pietrişuri şi depozite de aluviuni în zonele joase, de luncă. Aceste straturi au determinat atât diversitatea solurilor, cât şi potenţialul agricol al localităţii.

Solurile prezente în comună sunt variate şi se pliază pe relief. În zonele de dealuri şi interfluvii predomină luvisolurile şi cernoziomurile argiloiluviale, cu fertilitate moderată spre ridicată,

potrivite pentru culturi de păioase, porumb și livezi de pruni și meri, tradiționale în gospodăriile localnicilor. Pe versanți, acolo unde panta este mai accentuată, solurile pot fi supuse proceselor de eroziune, ceea ce impune lucrări agricole adaptate și folosirea perdelelor de vegetație sau a pășunilor pentru a reduce degradarea.

În zonele de luncă și terase joase, mai ales de-a lungul văilor Bistriței Vâlcene și ale pârâului Otăsău, apar aluviuni fertile și cernoziomuri levigate, cu un potențial agricol foarte bun. Aceste terenuri sunt folosite pentru culturi de legume, plante furajere și pentru pășunat, constituind o resursă importantă pentru gospodăriile locale și pentru creșterea animalelor.

Din punct de vedere al resurselor subsolului, comuna nu dispune de zăcămintе majore de interes industrial, însă depozitele de nisipuri, pietrișuri și argile pot fi valorificate pentru construcții și lucrări edilitare, în special la nivel local. Mai mult, prezența stratificațiilor argiloase conferă zonei stabilitate, dar și predispoziție la mici alunecări de teren în condiții de umiditate ridicată, fenomen caracteristic spațiului subcarpatic.

Astfel, subsolul și solurile comunei Frâncești reprezintă o resursă de bază pentru comunitate, susținând tradiția agricolă, creșterea animalelor și valorificarea durabilă a terenurilor. Ele constituie fundamentul pe care s-a construit atât identitatea economică, cât și modul de viață al locuitorilor.

Rețeaua Hidrografică

Comuna Frâncești dispune de resurse de apă naturale variate, care au modelat deopotrivă relieful, viața economică și așezările umane. Deși nu este traversată direct de marile râuri ale județului, teritoriul său este bine drenat de afluenți ai Bistriței Vâlcene și ai Otăsăului, care coboară dinspre dealurile subcarpatice și fragmentează terenul printr-o rețea de văi și pâraie.

Aceste cursuri de apă au un rol important nu doar în peisajul natural, ci și în activitățile agricole, asigurând umiditatea solurilor și posibilități de irigații la scară mică. În zonele de luncă, aluviunile aduse de ape au creat terenuri fertile, folosite pentru culturi legumicole și furajere, iar prezența pajiștilor verzi de pe maluri sprijină pășunatul și creșterea animalelor.

Pe lângă apele de suprafață, comuna se bucură și de resurse de ape freatice accesibile la adâncimi reduse, valorificate prin fântâni săpate în gospodăriile populației. Calitatea acestor ape este, în general, bună, iar debitul lor constant a contribuit la stabilitatea așezărilor de-a lungul timpului.

Un rol aparte îl au izvoarele cu apă curată ce apar pe versanții dealurilor, folosite tradițional de comunitate pentru alimentarea gospodăriilor și adăpatul animalelor. Acestea, deși mai puțin

exploatate astăzi, reprezintă o resursă naturală ce poate fi inclusă în viitoare programe de valorificare durabilă, inclusiv în scopuri turistice sau agroturistice.

Deși comuna nu beneficiază de lacuri naturale de dimensiuni mari, acumulările mici sau iazurile din zona agricolă sunt utilizate pentru creșterea peștilor ori ca surse de apă pentru irigații locale. Ele adaugă valoare peisajului și diversitate în utilizarea resurselor.

Astfel, rețeaua hidrografică, izvoarele și resursele freatice fac din Frâncești o comună bine înzestrată din punct de vedere hidric, cu un echilibru între ape de suprafață și ape subterane, resurse ce pot sprijini dezvoltarea durabilă a agriculturii, a turismului rural și a calității vieții comunității.

Fondul forestier

Fondul forestier al comunei Frâncești are o importanță deosebită atât prin rolul său ecologic, cât și prin funcția economică și socială pe care o îndeplinește. Pădurile ocupă o parte semnificativă a teritoriului, mai ales în zonele de deal din vestul și nord-vestul localității, unde alternează cu terenurile agricole și pajiștile.

Compoziția pădurilor este tipică Subcarpaților Vâlcii, fiind dominată de foioase: fag, gorun, carpen, frasin și stejar, specii adaptate condițiilor de sol și climatului local. Acest amestec conferă pădurilor un caracter bogat și divers, cu rol important în stabilizarea solurilor, prevenirea eroziunii și reglarea regimului hidric.

Din punct de vedere economic, pădurile au reprezentat dintotdeauna o resursă esențială pentru comunitate. Ele au oferit lemn pentru construcții și încălzire, dar și produse secundare – ciuperci, fructe de pădure, plante medicinale – valorificate atât în consumul gospodăresc, cât și pe piață. În prezent, pădurile pot fi privite nu doar ca o resursă economică, ci și ca un capital natural cu rol esențial în adaptarea la schimbările climatice și în protecția biodiversității.

Funcția ecologică a pădurilor este vitală pentru echilibrul natural al comunei. Ele asigură habitat pentru o faună variată – căprioare, mistreți, vulpi, specii de păsări și insecte – contribuind la menținerea biodiversității locale. Totodată, pădurile au rol de filtrare a aerului, reduc nivelul de poluare și mențin calitatea mediului înconjurător.

Din perspectivă socială și turistică, pădurile Frânceștiului adaugă valoare peisajului și creează oportunități pentru agrement, drumeții și activități recreative. Ele sunt parte integrantă din identitatea localității, oferind locuitorilor un cadru natural de viață sănătos și atractiv.

Astfel, fondul forestier al comunei Frâncești reprezintă o resursă strategică, ce trebuie administrată responsabil și valorificată echilibrat, atât pentru generația actuală, cât și pentru cele viitoare.

Vegetație

Vegetația comunei Frâncești este caracteristică zonei de tranziție dintre lunca joasă a râului Olt și dealurile subcarpatice, fiind alcătuită atât din specii forestiere, cât și din plante erbacee, cu valoare ecologică, alimentară și medicinală.

Specii de floră spontană:

- plante comestibile și medicinale: mure, fragi, urzică, mentă, sunătoare, mușetel, coada-șoricelului;
- specii de arbori și arbuști: tei, măceș, păducel;
- ciuperci comestibile și sălbatic: gălbiori, mânătărci.

Aceste specii oferă un potențial valoros pentru inițiative de agroturism, ecoturism și colectare responsabilă a plantelor medicinale, cu implicarea comunității locale.

Fauna sălbatică este variată și specifică zonelor de câmpie și deal, fiind prezentă pe întreg teritoriul comunei, în special în apropierea zonelor forestiere și pe marginea cursurilor de apă.

Mamifere comune în arealul Frâncești:

- Iepure de câmp (*Lepus europaeus*)
- Vulpe (*Vulpes vulpes*)
- Vieceure (*Meles meles*)
- Jder de copac (*Martes martes*)
- Dihor (*Putorius putorius*)
- Nevăstuică (*Mustela nivalis*)
- Bizam (*Ondatra zibethica*)
- Șacal auriu (*Canis aureus*) – semnalat în ultimii ani, în special în zona Topologului
- Specii de păsări de interes vânătorească: fazan, potârniche, prepeliță, gâscă sălbatică – frecvente în lunci și zonele agricole periferice

Această diversitate biologică poate fi valorificată și conservată prin dezvoltarea unor programe de educație ecologică, gestionare responsabilă a fondurilor cinegetice și sprijinirea biodiversității în zonele agricole.

Biodiversitatea comunei Frâncești reflectă diversitatea formelor de relief și a resurselor naturale care caracterizează Subcarpații Vâlcii. Între dealurile împădurite, văile fertile și poienile deschise se dezvoltă o mare varietate de specii vegetale și animale, care împreună alcătuiesc un ecosistem echilibrat și dinamic.

Vegetația naturală este alcătuită în principal din păduri de foioase, dar și din pajiști și fânețe ce se întind pe interfluvii și în zonele de luncă. În pădurile de fag, gorun și carpen se găsesc specii floristice valoroase precum ghiociei de primăvară, viorelele, brebeneii, iar în zonele mai umede apar plante erbacee specifice precum ferigile, rogozul sau brândușele de toamnă. Pe marginile pădurilor, flora este completată de arbuști precum porumbarul, măceșul, cătina și cornul, care dau culoare și resurse alimentare pentru fauna locală.

Fauna mică și medie este bine reprezentată în spațiul comunei. Pe lângă speciile de mamifere din pădure – căprioare, mistreți, vulpi, jderi și iepuri de câmp – există o bogată avifaună. Păsările cântătoare, precum privighetoarea, sticletele, pițigoiul sau mierla, dau viață pădurilor și livezilor, iar păsările de pradă, de la uliu până la șorecar, domină cerul colinar. În zonele umede se întâlnesc broaște, salamandre și specii de tritoni, care profită de apele curate ale pâraurilor.

Peisajul natural al Frânceștiului este unul armonios, marcat de contrastul plăcut dintre dealurile împădurite și văile largi cultivate. Din loc în loc, poienile și pajiștile deschid perspective largi asupra satelor, în timp ce drumurile de culme și potecile de pădure creează trasee naturale ce pot fi explorate pe jos sau cu bicicleta. Zonele agricole, cu livezi și vii, se îmbină firesc cu pădurile și pajiștile, rezultând un peisaj cultural tradițional, modelat de secole de conviețuire între om și natură.

Ritmul anotimpurilor aduce transformări spectaculoase: primăvara, pădurile se acoperă de un covor verde și de flori timpurii; vara, pajiștile se colorează în galben și violet; toamna, pădurile devin o adevărată paletă de roșu, portocaliu și auriu; iar iarna, liniștea zăpezii pune în evidență silueta colinelor. Această succesiune face ca biodiversitatea și peisajul să fie parte din viața comunității și să ofere un cadru natural deosebit pentru locuire, agricultură și activități recreative.

Resurse naturale

Teritoriul comunei Frâncești este bogat în resurse naturale, care au constituit de-a lungul secolelor fundamentul vieții economice și al stabilității comunității. Încă de la primele așezări,

oamenii au valorificat relieful blând, solurile fertile, pădurile întinse și apele curate pentru a-și construi gospodăria și pentru a susține activitățile agricole și pastorale.

Resurse agricole

Solurile predominante din comună – cernoziomuri, aluviuni fertile și luvisoluri – permit cultivarea unei game variate de plante. Câmpiile joase și luncile oferă terenuri excelente pentru legumicultură și culturi cerealiere, în timp ce pantele line ale dealurilor susțin livezi de pruni, meri și peri, dar și plantații de viță-de-vie. Tradiția pomicolă a zonei este bine cunoscută, prunele de Frâncești fiind folosite atât ca fructe proaspete, cât și pentru obținerea țuicii, un produs cu valoare culturală și economică. Pajiștile naturale și cele cultivate oferă resurse pentru pășunat și fânețe, indispensabile creșterii bovinelor și ovinelor.

Resurse forestiere

Fondul forestier ocupă suprafețe importante, cu păduri de foioase ce includ fag, gorun, carpen și frasin. Acestea asigură lemn pentru construcții, mobilă sau foc, dar și produse secundare precum ciuperci, fructe de pădure, plante medicinale și miere de pădure. Zonele împădurite joacă un rol în echilibrul hidrologic, menținând umiditatea solului și protejând resursele de apă.

Resurse de apă

Apele de suprafață sunt reprezentate de pâraie ce se varsă în Bistrița Vâlceană și Otăsău, care fragmentează teritoriul și creează lunci fertile. Apele freatice sunt accesibile la adâncimi mici, fapt care a permis dezvoltarea gospodăriilor și extinderea satelor. Izvoarele de pe versanți sunt utilizate tradițional de comunitate și păstrează valoarea de resurse curate și accesibile. În plus, iazurile și acumulările mici au fost amenajate pentru irigații, adăpatul animalelor și chiar pentru creșterea peștilor.

Resurse ale subsolului

Structura geologică a subsolului este formată din argile, nisipuri, marne și pietrișuri. Aceste materiale, deși nu sunt zăcămintele industriale majore, pot fi utilizate în construcții locale și lucrări edilitare. Depozitele de argilă pot fi valorificate pentru producția de cărămidă sau ceramică, iar pietrișurile din aluviuni sunt resurse utile pentru infrastructura rutieră.

Biodiversitate și ecosisteme

Pădurile, poienile, pajiștile și zonele umede constituie habitate pentru o mare varietate de specii. Vegetația naturală include specii de plante rare și valoroase, iar fauna este bogată și diversă: de la mamiferele mari precum căprioara și mistrețul, până la păsări de pădure (privighetoare, mierlă, ciocănitoare), păsări răpitoare (uliu, șorecar), amfibieni și insecte. Această diversitate biologică adaugă valoare ecologică și poate fi un punct de plecare pentru inițiative de conservare sau turism responsabil.

Peisaj cultural-natural

Resursele naturale nu pot fi privite separat de modul în care au fost integrate în viața comunității. Livezile de pruni și meri, viile de pe versanți, pășunile și pădurile de la marginea satelor alcătuiesc un peisaj cultural unic, rezultat din echilibrul dintre natură și activitatea umană. Drumurile care șerpuiesc printre dealuri, gospodăriile tradiționale, bisericile și mănăstirile din mijlocul pădurilor întregesc acest cadru, transformând resursele naturale într-o identitate vizibilă și vie a comunei Frâncești.

Istoria Comunei Frâncești – Repere și Identitate Locală

Comuna Frâncești are o istorie îndelungată, strâns legată de evoluția zonei subcarpatice a Vâlcii, unde așezările s-au format încă din Evul Mediu pe baza resurselor naturale bogate și a drumurilor comerciale care legau Depresiunea Oltețului de valea Oltului.

Denumirea „Frâncești” este considerată a proveni de la așezarea pe aceste meleaguri a unor „frânci” sau a unor familii venite din Occident în perioada medievală, nume ce a fost preluat de satul reședință și ulterior de întreaga comună. Prima atestare documentară a localității apare în secolul al XV-lea, când este menționată într-un hrisov domnesc ca parte din moșiile boierești din zona Vâlcii.

Istoria comunei este marcată de prezența unor importante așezăminte monahale, care au jucat un rol central în viața spirituală și culturală a regiunii:

Mănăstirea Surpatele – ctitorită inițial în secolul al XIV-lea, refăcută și înzestrată în secolul al XVII-lea de familia boierească a Buzeștilor, iar apoi de Doamna Maria Brâncoveanu, soția voievodului Constantin Brâncoveanu. Biserica mănăstirii, cu hramul „Sfânta Treime”, reprezintă un reper al arhitecturii brâncovenești, cu pictură murală de o valoare artistică remarcabilă, realizată de zugravii epocii.

Schitul Frâncești – ridicat în secolul al XVII-lea, situat în apropierea pădurilor, a funcționat de-a lungul timpului ca un centru de rugăciune și retragere, păstrând vie tradiția monahală locală.

Aceste așezăminte nu au fost doar spații de cult, ci și centre de cultură, educație și artă, unde s-au păstrat manuscrise, s-au format călugări și s-au întreținut legături cu marile ctitorii ale Țării Românești.

În epoca medievală, teritoriul comunei a făcut parte din moșiile unor familii boierești importante – între care Buzești – care au sprijinit dezvoltarea satelor și a bisericilor din zonă. Agricultură, pomicultura și creșterea animalelor au constituit principalele ocupații ale locuitorilor, transmise din generație în generație.

Secolele XVIII–XIX au adus noi transformări. Reforma agrară și dezvoltarea satelor au dus la o creștere a populației și la extinderea terenurilor cultivate. Totodată, legăturile comerciale cu târgurile din Râmnicu Vâlcea și Ocnele Mari au favorizat schimburile economice și o mai bună integrare a localității în rețeaua regională.

În perioada modernă și contemporană, Frâncești și-a păstrat identitatea rurală, bazată pe agricultură și tradiții, dar a cunoscut și influențele modernizării: introducerea școlilor, dezvoltarea infrastructurii de drumuri și apariția primelor inițiative de organizare administrativă locală. După 1968, comuna Frâncești s-a consolidat ca unitate administrativ-teritorială, reunind satele actuale.

Astăzi, trecutul comunei este încă vizibil în patrimoniul său arhitectural și spiritual, în tradițiile transmise și în legătura strânsă a oamenilor cu pământul. Istoria Frânceștiului se regăsește nu doar în documente și monumente, ci și în memoria colectivă a locuitorilor, care păstrează vie amintirea generațiilor ce au modelat această comunitate.

Mănăstirea „Dintr-un lemn” – istoric și semnificații

În mijlocul pădurilor din comuna Frâncești, ascunsă de agitația drumurilor și a satelor, se află Mănăstirea Dintr-un Lemn, un loc încărcat de legendă și spiritualitate, care atrage credincioși și vizitatori de secole.

Numele neobișnuit al mănăstirii provine dintr-o tradiție veche, potrivit căreia biserica inițială ar fi fost ridicată „dintr-un singur stejar”. Legenda spune că, în urmă cu multe secole, un călugăr a găsit într-un trunchi de stejar o icoană a Maicii Domnului. Considerând acest fapt o minune, a hotărât să ridice în apropiere o biserică, folosind lemnul acelui stejar. De aici a rămas și denumirea așezământului: „Dintr-un lemn”.

Primele construcții datează, conform tradiției, din secolul al XVI-lea, iar unele surse menționează ctitoria boierului Preda Brâncoveanu sau chiar intervenția domnitorului Matei Basarab, care ar fi sprijinit refacerea bisericii în secolul al XVII-lea. Cercetările istorice confirmă că între 1635 și 1638 biserica mare de zid a fost ridicată de Matei Basarab, în vreme ce bisericuța de lemn, mai mică, rămâne martor al tradiției inițiale.

Biserica mare, cu hramul „Nașterea Maicii Domnului”, păstrează elemente de arhitectură brâncovenească timpurie și picturi murale de valoare, cu scene biblice reprezentate într-o manieră specifică secolului XVII. Icoana Maicii Domnului, descoperită în stejar, a devenit obiect de cult și izvor de pelerinaj, fiind considerată făcătoare de minuni.

De-a lungul timpului, mănăstirea a fost un loc de rugăciune, dar și de refugiu pentru localnici în vremuri de restriște. Călugării și călugărițele de aici au păstrat manuscrise, au copiat cărți bisericești și au contribuit la răspândirea culturii scrise în zonă. În secolul al XVIII-lea, așezământul a fost sprijinit de boieri locali și de membrii familiei Brâncoveanu, care i-au adăugat construcții anexe și au contribuit la întreținerea vieții monahale.

În perioada modernă, mănăstirea a trecut prin mai multe etape de restaurare, unele necesare după cutremure sau incendii. În secolul XX, în special după anii 1950, a cunoscut o revigorare, iar astăzi este un important așezământ monahal de maici, păstrând vie tradiția spirituală și istorică a locului.

Mănăstirea „Dintr-un Lemn” nu este doar un reper religios, ci și un simbol cultural al comunei Frâncești și al județului Vâlcea. Legenda icoanei găsite în stejar, îmbinată cu istoria documentată a construcțiilor, face din acest loc o punte între credința populară, arta medievală și continuitatea spirituală a românilor.

Mănăstirea Surpatele – istoric și valoare culturală

La marginea pădurilor din satul Surpatele, comuna Frâncești, se ridică una dintre cele mai valoroase bijuterii arhitecturale și spirituale ale Vâlciei: Mănăstirea Surpatele. Locul, liniștit și retras, a adăpostit de-a lungul secolelor o viață monahală intensă și a fost martor la importante evenimente istorice și culturale.

Originile mănăstirii se pierd în Evul Mediu. Tradiția locală amintește de existența aici a unui lăcaș de cult încă din secolul al XIV-lea, ridicat de boierii Buzești, una dintre cele mai vechi și influente familii din Țara Românească. De-a lungul timpului, mănăstirea a trecut prin mai multe refaceri și înnoiri, dar momentul definitoriu a venit în secolul al XVII-lea, când Doamna Maria

Brâncoveanu, soția domnitorului Constantin Brâncoveanu, a sprijinit refacerea și înzestrarea așezământului.

Biserica actuală, cu hramul „Sfânta Treime”, este construită în stilul brâncovenesc, specific epocii de apogeu cultural al Țării Românești. Pictura murală interioară, de o valoare excepțională, a fost realizată în anul 1706 de celebrii zugravi Constantin, Ioan și Andrei Grecu din Craiova, artiști recunoscuți pentru măiestria lor. Frescele, bogat colorate și pline de detalii, înfățișează scene biblice și figuri de sfinți într-o manieră rafinată, care îmbină tradiția bizantină cu influențe renaștentiste.

Ansamblul monahal a fost fortificat cu ziduri de incintă, chilii și turnuri de apărare, semn al vremurilor tulburi și al nevoii de protecție. De-a lungul secolelor XVIII–XIX, mănăstirea a fost un important centru spiritual, dar și cultural, păstrând cărți de cult, manuscrise și obiecte de artă bisericească.

În secolul al XIX-lea, după secularizarea averilor mănăstirești (1863), așezământul a intrat într-un proces de declin, fiind parțial părăsit. Totuși, în prima jumătate a secolului XX, prin implicarea autorităților și a Bisericii, mănăstirea a fost restaurată și redeschisă ca mănăstire de maici.

Astăzi, Mănăstirea Surpatele este nu doar un loc de reculegere și rugăciune, ci și un monument istoric de importanță națională. Ansamblul arhitectural și pictura interioară sunt incluse pe lista monumentelor istorice, iar vizitatorii care îi trec pragul descoperă un exemplu autentic de artă și spiritualitate brâncovenească.

Urme de locuire preistorică și antică:

Teritoriul comunei Frâncești poartă urmele unei locuiri străvechi, care precede cu mult formarea satelor medievale. Poziționată la contactul dintre Subcarpați și culoarul Oltului, zona a oferit dintotdeauna condiții prielnice pentru așezările umane: soluri fertile, apă din belșug, păduri bogate și un relief accesibil.

Cercetările arheologice și descoperirile întâmplătoare din zonă au adus la lumină vestigii datând din epoca neolitică și din epoca bronzului. Fragmente de ceramică, unelte de piatră șlefuită și resturi de locuințe atestă existența unor comunități sedentare, care practicau agricultura, creșterea animalelor și meșteșugurile simple. Aceste descoperiri confirmă că spațiul actualei comune era locuit cu mii de ani înainte de formarea statului medieval Țara Românească.

În perioada daco-romană, teritoriul Frânceștiului a continuat să fie populat. Amplasarea sa relativ aproape de Valea Oltului, importantă arteră de legătură între Transilvania și sudul Daciei, a favorizat stabilirea de așezări rurale și puncte de observație. Au fost identificate fragmente ceramice și urme de construcții care indică prezența unor comunități dacice, integrate ulterior în lumea romană după cucerirea Daciei (106 d.Hr.).

Drumurile comerciale și militare care legau castrul roman de la Arutela (situat mai la nord, în zona Călimăneștiului) cu așezările din Oltenia au traversat și zona Frânceștiului, făcând ca localitatea să fie influențată de cultura romană și de schimburile economice. Este foarte posibil ca așezările rurale de aici să fi furnizat produse agricole și lemn pentru trupele romane cantonate de-a lungul Oltului.

Urmele preistorice și antice, deși fragmentare, demonstrează continuitatea locuirii și arată că spațiul comunei Frâncești a fost dintotdeauna parte a rețelei de așezări din Subcarpații Vâlcii. Ele oferă o perspectivă asupra vechimii locuirii și asupra faptului că, de mii de ani, oamenii au găsit aici resurse și stabilitate pentru a-și construi gospodării și comunități.

1. Etapa colectivizării și transformărilor din perioada comunistă:

După 1948, comuna a trecut prin procesul de **colectivizare forțată**, ca toate așezările rurale. S-au format gospodării agricole colective (GAC), care au modificat profund structura socială și economică. Multe terenuri au fost confiscate, iar tradițiile legate de proprietatea asupra pământului au fost alterate. După 1960, încep să apară primele forme de infrastructură modernă (drumuri pietruite, electrificare, școală modernizată, dispensar, cooperative meșteșugărești).

2. Perioada postdecembristă și tranziția

După 1989, comuna a trecut printr-un proces de **restituire a proprietăților**, dar și de **fragmentare economică și demografică**. Mulți localnici au migrat spre orașe sau în străinătate. Agricultură a revenit în gospodăriile individuale, însă fără sprijinul mecanizat centralizat, ceea ce a dus la un ritm lent de dezvoltare. În ultimii ani, prin fonduri europene și investiții locale, comuna a început un proces de reconstrucție a identității și a infrastructurii.

3. Patrimoniul construit și spiritual:

Patrimoniul comunei **Frâncești** reprezintă un ansamblu complex de valori istorice, arhitecturale, culturale și religioase, care definesc identitatea locală și dau comunității o continuitate de-a lungul timpului. Acesta este format atât din **elemente construite** – biserici, școli, case

tradiționale, cămine culturale – cât și dintr-un patrimoniu **spiritual** transmis din generație în generație, prin credințe, tradiții și practici comunitare.

5.1. Patrimoniul construit

- **Lăcașurile de cult** constituie repere fundamentale ale comunei.
 - Bisericile de lemn și zid ridicate în secolele XVIII–XIX păstrează particularitățile arhitecturii religioase din zona Olteniei, cu picturi murale, icoane pe lemn și catapetesme de mare valoare artistică.
 - Mănăstirea Dintr-un lemn (dacă este menționată în izvoare locale) și bisericile de parohie din fiecare sat reflectă nu doar credința comunității, ci și rolul religiei în coeziunea socială.
- **Școlile vechi** – ridicate în perioada interbelică sau imediat după – ilustrează preocuparea pentru educație și modernizare, fiind printre primele instituții publice construite în satele comunei.
- **Căminele culturale** au apărut ca spații dedicate socializării, educației non-formale și păstrării tradițiilor populare, devenind centre esențiale de viață comunitară în secolul XX.
- **Gospodăriile tradiționale** – casele din lemn cu prispă, acoperite cu șită sau țiglă, cu anexe gospodărești (șuri, grajduri, pivnițe pentru vin) – definesc peisajul rural autentic. Ele reflectă adaptarea arhitecturii populare la specificul zonei: viticultură, pomicultură și creșterea animalelor.
- **Monumentele eroilor** ridicate după Primul și al Doilea Război Mondial reprezintă locuri ale memoriei colective, unde comunitatea se adună la sărbătorile naționale.

5.2. Patrimoniul spiritual

- **Credința religioasă** a constituit și continuă să fie nucleul spiritual al comunității. Biserica a avut un rol fundamental în menținerea unității satelor, în transmiterea valorilor morale și în organizarea sărbătorilor tradiționale.
- **Obiceiurile și tradițiile populare** sunt strâns legate de ciclul vieții (naștere, nuntă, înmormântare) și de calendarul agrar:
 - obiceiuri de iarnă (colindatul, plugușorul, sorcova),
 - ritualuri de primăvară (Sânzienele, Paparudele),
 - sărbătorile religioase (Hramurile bisericilor, Paștele, Crăciunul).
- **Meșteșugurile tradiționale** – prelucrarea lemnului, țesutul în război, olăritul și producția artizanală de unelte – au asigurat secole de autosuficiență gospodărească.

- **Folclorul local** (cântece, dansuri populare, balade) păstrează expresivitatea identității oltenești și este transmis prin ansamblurile școlare și prin participarea la festivaluri județene.
- **Gastronomia tradițională**, bazată pe produse agricole și viticole locale (plăcinte cu mere și brânză, ciorbe țărănești, vinul de Coșani sau Viișoara), este o formă de patrimoniu imaterial în plină revitalizare prin târguri și evenimente gastronomice.

5.3. Semnificație și rol pentru dezvoltare

Patrimoniul construit și spiritual al comunei Frâncești constituie o **resursă strategică** pentru dezvoltarea locală. El nu are doar valoare identitară, ci și un potențial turistic și educațional considerabil:

- poate susține dezvoltarea **turismului cultural și religios**, prin includerea bisericilor și tradițiilor locale în circuite tematice la nivel județean și regional;
- contribuie la consolidarea **cohesiunii comunitare**, prin transmiterea valorilor comune către noile generații;
- oferă oportunități pentru **antreprenoriat cultural și artizanal**, prin valorificarea meșteșugurilor și produselor tradiționale;
- poate fi integrat în proiecte europene de **conservare a patrimoniului** și de promovare a identității rurale.

4. Recomandări strategice pentru valorificarea patrimoniului istoric

Patrimoniul istoric al comunei Frâncești, prin componentele sale materiale (biserici, gospodării tradiționale, monumente) și imateriale (tradiții, meșteșuguri, folclor), constituie un **capital cultural și social de mare valoare**, care trebuie gestionat în mod responsabil și transformat într-un vector de dezvoltare locală. Pentru a asigura conservarea și valorificarea acestui patrimoniu, sunt recomandate următoarele direcții strategice:

6.1. Conservarea și restaurarea patrimoniului construit

- **Inventarierea și clasarea oficială** a monumentelor istorice și a obiectivelor cu valoare arhitecturală sau memorială, în colaborare cu Direcția Județeană pentru Cultură Vâlcea.
- **Restaurarea bisericilor vechi și a gospodăriilor tradiționale** prin proiecte finanțate din fonduri europene (PNRR – Componenta C11, POR 2021–2027) și prin parteneriate cu ONG-uri specializate în protecția patrimoniului.

- **Protejarea peisajului rural** prin menținerea specificului arhitectural (case cu prispă, acoperișuri tradiționale, garduri din lemn/piatră), inclusiv prin reglementări urbanistice adaptate.

6.2. Valorificarea turistică și educațională

- Crearea unui **circuit cultural-turistic** al satelor comunei, integrat în rutele județene (ex. Drumul Mănăstirilor din Oltenia de Sub Munte), care să includă bisericile, monumentele eroilor, gospodăriile muzeificate și centrele culturale.
- Organizarea de **evenimente tematice** (festivaluri de folclor, târguri de meșteșuguri, sărbători gastronomice) care să pună în valoare tradițiile locale și să atragă vizitatori.
- Dezvoltarea unor **programe educaționale** în școli („Ateliere de patrimoniu”) pentru familiarizarea copiilor cu istoria și tradițiile comunei.
- Amenajarea unor **spații expoziționale** (mini-muzee locale) dedicate vieții rurale tradiționale, cu obiecte de patrimoniu donate de comunitate.

6.3. Sprijin pentru meșteșuguri și tradiții locale

- Susținerea **micilor meșteșugari și producători locali** prin programe de finanțare și prin crearea unei mărci de identitate („Produs în Frâncești”).
- Integrarea produselor tradiționale (textile, lemn, vin, gastronomie) în **lanțuri scurte de aprovizionare** și în pachete turistice.
- Crearea unor **centre comunitare de meșteșuguri**, care să combine funcția economică (ateliere de lucru, expoziții) cu cea educațională (transmiterea tradițiilor către tineri).

6.4. Parteneriate și guvernare participativă

- Implicarea **Bisericii Ortodoxe, a școlilor și a asociațiilor culturale** în proiecte de protejare a patrimoniului.
- Constituirea unui **Consiliu Local Consultativ pentru Patrimoniu**, format din reprezentanți ai comunității, ai autorităților locale și ai specialiștilor în cultură și istorie.
- Atragerea de parteneriate cu **GAL-uri, Consiliul Județean Vâlcea, ADR Sud-Vest Oltenia** pentru accesarea fondurilor nerambursabile dedicate patrimoniului.

6.5. Digitalizarea și promovarea patrimoniului

- Realizarea unei **hărți digitale interactive** cu toate obiectivele de patrimoniu din comună (biserici, monumente, gospodării tradiționale), disponibilă online.
- Crearea unei **platforme web și a unor tururi virtuale 3D**, care să facă patrimoniul accesibil publicului larg și să promoveze comuna la nivel regional și internațional.

- Promovarea prin **rețele sociale, materiale multimedia și parteneriate cu agenții turistice**, pentru a crește vizibilitatea comunei ca destinație culturală și turistică.

Populatia

1. Evoluția demografică

Comuna Frâncești, asemenea multor localități rurale din județul Vâlcea și din regiunea Sud-Vest Oltenia, se confruntă cu provocări legate de **scăderea și îmbătrânirea populației**. În ultimele decenii, procesele de migrație internă (către Râmnicu Vâlcea, Drăgășani sau alte centre urbane) și externă (către state europene precum Italia, Spania sau Germania) au influențat direct dinamica populației.

- În perioada post-1990, populația a înregistrat un trend descendent, determinat atât de migrație, cât și de rata scăzută a natalității.
- Satul Frâncești, în calitate de centru administrativ, concentrează o parte mai importantă a populației active, în timp ce satele periferice prezintă un grad mai ridicat de îmbătrânire.

Populația comunei Frâncești a cunoscut de-a lungul ultimului secol o evoluție marcată de schimbările socio-economice și demografice la nivel județean și național.

Primele statistici moderne, de la sfârșitul secolului al XIX-lea, indicau pentru comuna Frâncești o populație rurală numeroasă, dependentă în mare măsură de agricultură și creșterea animalelor. Satul reședință și localitățile componente erau populate dens, cu familii numeroase și o natalitate ridicată, specifică lumii rurale tradiționale.

Recensămintele moderne

În perioada interbelică, populația comunei se menținea ridicată, în jurul a câteva mii de locuitori, distribuiți în satele răsfirate.

Recensămintele de după 1950 au consemnat o populație în creștere, influențată de stabilitatea economică și de natalitatea încă ridicată.

În 1992, populația comunei era de aproximativ 5.800 locuitori (INS), ceea ce reflecta încă un echilibru demografic.

Recensământul din 2002 a înregistrat o ușoară scădere, populația coborând spre 5.400 locuitori.

În 2011, tendința descendentă s-a accentuat, populația fiind de 5.124 locuitori.

La ultimul recensământ (RPL 2021), comuna Frâncești avea 4.739 locuitori, ceea ce confirmă declinul demografic înregistrat în ultimele trei decenii.

Structura populației

Distribuția pe sate arată o concentrare a populației în satele Frâncești (reședință), Genuneni, Mănăilești și Surpatele, în timp ce satele mai mici, precum Băluțoaia sau Dezrobiți, au o populație redusă și în scădere. Structura pe vârste confirmă fenomenul de îmbătrânire: numărul copiilor și tinerilor a scăzut considerabil, în timp ce ponderea persoanelor vârstnice a crescut.

Declinul demografic este rezultatul mai multor factori: migrația externă și internă a populației tinere către orașe sau în străinătate, scăderea natalității și mortalitatea ridicată în rândul vârstnicilor. Deși fenomenul este generalizat în mediul rural vâlcean, la Frâncești el are efecte vizibile: școli cu mai puțini elevi, gospodării părăsite și o presiune mai mare pe serviciile sociale destinate vârstnicilor.

Dacă tendința se menține, populația comunei ar putea să scadă sub pragul de 4.500 locuitori până în 2030. Totuși, apropierea de orașe precum Râmnicu Vâlcea și Băbeni, existența unor resurse naturale și turistice atractive, dar și dezvoltarea infrastructurii de transport pot constitui factori de stabilizare și chiar de revigorare demografică în anii următori, dacă sunt sprijiniți de politici publice și proiecte locale.

2. Structura pe vârste și sex

Structura pe vârste arată o piramidă demografică dezechilibrată, specifică mediului rural vâlcean:

- **Copiii și tinerii (0–19 ani)** reprezintă aproximativ **19% din totalul populației**. Această pondere redusă indică un nivel scăzut al natalității și o presiune pe viitor asupra școlilor și a serviciilor destinate copiilor.
- **Populația adultă activă (20–59 ani)** concentrează peste **48% din locuitori**. Segmentul cel mai numeros este cel de **40–59 ani**, adică generațiile care astăzi susțin economic comunitatea, dar care, în următoarele două decenii, vor intra în categoria populației vârstnice.
- **Persoanele vârstnice (60+ ani)** însumează aproape **27% din populație**, ceea ce confirmă fenomenul de îmbătrânire demografică. Grupul de **70–79 ani** și cel de **80+ ani** sunt consistente, ceea ce implică nevoia de servicii sociale și medicale adaptate.

Această structură indică o **rată de îmbătrânire ridicată** și o **rată de dependență demografică** în creștere (raportul dintre populația inactivă – copii și vârstnici – și populația activă). Tendința confirmă scăderea naturală și presiunea migrației, factori comuni multor comune din județul Vâlcea.

Structura pe sexe este relativ echilibrată:

- Femeile reprezintă **51,3%**,
- Bărbații **48,7%**.

Această ușoară predominanță a femeilor este specifică mediului rural, unde speranța de viață mai ridicată a femeilor face ca, în grupele de vârstă de peste 60 de ani, ele să fie mai numeroase decât bărbații. În schimb, în grupele de vârstă tinere și adulte, diferențele sunt mai mici, dar plecarea bărbaților la muncă în străinătate sau în zone urbane a afectat echilibrul social și economic al satelor.

Implicații pentru dezvoltare

- Populația tânără este insuficientă pentru a asigura înlocuirea generațiilor actuale, ceea ce creează riscul de depopulare în unele sate mici.
- Ponderea ridicată a populației adulte și vârstnice determină necesitatea unor politici locale orientate către servicii medicale, asistență socială și programe de sprijin pentru persoanele în vârstă.
- Echilibrul relativ între sexe, dar cu o predominanță feminină în rândul vârstnicilor, aduce în prim-plan problemele de **îmbătrânire solitară** și nevoia de servicii de îngrijire la domiciliu sau centre de zi.

Grupă de vârstă Număr persoane Procent din populația totală (4.989)

0-9 ani	418	~ 8,38 %
10-19 ani	532	~ 10,66 %
20-29 ani	545	~ 10,92 %
30-39 ani	578	~ 11,59 %
40-49 ani	797	~ 15,98 %
50-59 ani	751	~ 15,05 %
60-69 ani	644	~ 12,91 %
70-79 ani	472	~ 9,46 %
80+ ani	252	~ 5,05 %

Sex Număr persoane Procent din populația totală (4.989)

Femei	2.557	~ 51,3 %
Bărbați	2.432	~ 48,7 %

3. Structura ocupațională

- **Agricultura** rămâne ocupația dominantă, atât la nivel de subzistență, cât și semi-comercial, bazată pe exploatarea terenurilor agricole și a resurselor forestiere.
- Există o **minoritate ocupată în industrie și servicii**, în special persoane care fac naveta către Râmnicu Vâlcea sau Drăgășani.
- **Migrația forței de muncă** este un fenomen major: mulți locuitori activi își desfășoară activitatea în străinătate, iar gospodăriile beneficiază de resurse financiare suplimentare din remitențe.

4. Provocări demografice

- **Îmbătrânirea demografică** și scăderea natalității pun presiune asupra sustenabilității comunității pe termen lung.
- **Depopularea satelor periferice** poate conduce la scăderea atractivității pentru investiții și la creșterea costurilor de furnizare a serviciilor publice.
- **Migrația tinerilor** reduce potențialul de inovare și de diversificare economică locală.

5. Oportunități și direcții strategice

- **Stimularea reîntoarcerii tinerilor** prin programe de sprijin pentru antreprenorial rural și locuire (granturi, terenuri disponibile, sprijin logistic).
- **Investiții în infrastructura educațională și digitală**, pentru a crește atractivitatea comunei în fața familiilor tinere.
- **Dezvoltarea serviciilor pentru vârstnici** (centre de zi, servicii de îngrijire la domiciliu), în acord cu structura demografică actuală.
- **Valorificarea resurselor umane locale** prin formare profesională și implicare în proiecte de economie socială, turism rural sau agricultură sustenabilă.

3. Distribuția detaliată pe grupe de vârstă

Structura detaliată a populației comunei Frâncești în anul 2025 (estimativă, pe baza RPL 2021 și a tendințelor demografice din mediul rural vâlcean) arată o comunitate cu o bază demografică îngustă în grupele tinere și cu o pondere importantă a populației adulte și vârstnice.

Copiii și adolescenții (0–19 ani) – ~18% din populație

Numărul copiilor mici (0–9 ani) este redus, însumând sub 9% din totalul populației. Grupul școlar (10–19 ani) este mai numeros, dar rămâne modest, ceea ce indică un declin al natalității în

ultimele decenii. Acest lucru va avea consecințe directe asupra rețelei școlare – clase mai mici, risc de comasare și nevoia de programe atractive pentru a menține copiii în sistemul educațional local.

Tinerii adulți (20–39 ani) – ~22%

Segmentul de populație tânără-adultă este mai mic decât cel al generațiilor mijlocii, din cauza migrației către orașe sau în străinătate. Totuși, acest grup rămâne esențial pentru forța de muncă locală și pentru potențialul de reînnoire demografică prin natalitate. Dacă nu sunt create oportunități economice și sociale, există riscul ca această categorie să continue să scadă.

Adulții de vârstă mijlocie (40–59 ani) – ~30%

Este segmentul cel mai numeros, ceea ce arată că, în prezent, aceste generații susțin activitatea economică și comunitară. Totuși, în următorii 10–15 ani, o parte semnificativă dintre acești locuitori va trece în categoria populației vârstnice, accentuând procesul de îmbătrânire.

Populația vârstnică (60+ ani) – ~30%

Ponderea persoanelor de peste 60 de ani este ridicată, cu aproape o treime din populație. În special grupele 70–79 ani și 80+ sunt consistente, ceea ce evidențiază speranța de viață mai ridicată și fenomenul de îmbătrânire demografică. Această situație implică o cerere crescută pentru servicii de sănătate, îngrijire la domiciliu și sprijin social.

Raportul între generații

Tabelul arată un dezechilibru: populația activă (20–59 ani) este numeroasă, dar în scădere, în timp ce populația vârstnică este în creștere și copiii sunt puțini. Aceasta înseamnă că, dacă nu se iau măsuri, comuna riscă să aibă o populație tot mai îmbătrânită și o presiune mai mare asupra serviciilor sociale și medicale.

Grupă de vârstă Estimare persoane % din total

0–4	190	4,0%
5–9	199	4,2%
10–14	225	4,7%
15–19	233	4,9%
20–24	225	4,7%
25–29	242	5,1%
30–34	276	5,8%

Grupă de vârstă Estimare persoane % din total

35–39	311	6,5%
40–44	345	7,3%
45–49	370	7,8%
50–54	363	7,6%
55–59	354	7,5%
60–64	328	6,9%
65–69	294	6,2%
70–74	268	5,6%
75–79	233	4,9%
80–84	173	3,6%
85+	121	2,5%
Total	4.750	100% (≈)

Natalitatea și mortalitatea în comuna Frâncești

În comuna **Frâncești**, ca și în majoritatea localităților rurale din județul Vâlcea, evoluția demografică este puternic influențată de scăderea natalității și de menținerea unei mortalități ridicate, mai ales în rândul populației vârstnice.

Natalitatea s-a aflat pe un trend descendent constant după 1990. Dacă în deceniile anterioare familiile aveau în medie doi-trei copii, în prezent numărul nașterilor anuale este redus, rareori depășind **20–25 de nou-născuți pe an** la nivelul întregii comune. Rata natalității este estimată la **6–7‰**, valoare sub media națională și chiar sub media județeană, ceea ce reflectă atât schimbarea mentalităților familiale, cât și efectul migrației tinerilor în vârstă fertilă.

Mortalitatea este în schimb mai ridicată, situându-se la valori de **14–15‰**, în concordanță cu specificul populațiilor îmbătrânite. Decesele anuale depășesc de obicei 60–70 de cazuri, cele mai multe în rândul persoanelor de peste 65 de ani, dar și din cauza unor afecțiuni cronice frecvente în mediul rural (boli cardiovasculare, diabet, cancer).

Sporul natural este, prin urmare, negativ: diferența dintre numărul născuților vii și numărul deceselor se ridică la **–40 până la –50 persoane anual**. Această pierdere demografică este un indicator clar al declinului natural al populației și al îmbătrânirii accelerate.

Acest fenomen are efecte vizibile la nivel comunitar: scăderea numărului de copii la școală, diminuarea populației active și creșterea ponderii persoanelor vârstnice dependente.

Migrația populației în comuna Frâncești

Migrația externă și internă reprezintă principalul factor de scădere a populației comunei Frâncești în ultimele trei decenii, accentuând efectele negative ale natalității scăzute și mortalității ridicate.

Migrația externă

După 1990, mulți locuitori din Frâncești au plecat la muncă în străinătate, mai ales în Italia, Spania, Germania și Marea Britanie. Fenomenul a fost deosebit de intens în rândul populației tinere și adulte, în special persoane cu vârste între 20 și 45 de ani, adică exact segmentul demografic cu potențial reproductiv și economic. O parte dintre aceștia s-au stabilit definitiv în străinătate, dar există și cazuri de migrație sezonieră, când localnicii lucrează câteva luni pe an în afară și se întorc în comunitate.

Efectele sunt multiple:

- scăderea populației școlare, prin plecarea copiilor cu părinții;
- gospodării rămase parțial goale, cu bunici care au grijă de nepoți;
- transferuri de bani (remitențe) ce au susținut modernizarea caselor și a gospodăriilor.

Migrația internă

Pe lângă plecările în străinătate, mulți tineri și familii din Frâncești au migrat către orașe apropiate: Râmnicu Vâlcea, Băbeni, Horezu, atrași de oportunitățile educaționale și locurile de muncă din industrie și servicii. Acest tip de migrație este adesea permanent și afectează mai ales satele mai mici ale comunei (Băluțoaia, Dezrobiți), unde numărul de gospodării este în continuă scădere.

Efecte vizibile ale migrației

- Îmbătrânirea satelor mici: populația rămasă este în mare parte formată din persoane vârstnice, cu gospodării solitare.
- Comunități „îmbătrânite parțial”: în satele mai mari (Frâncești, Surpatele, Genuneni), unde există încă o structură socială diversă, dar golită de mulți tineri.
- Case noi, dar nelocuite permanent: banii trimiși de cei plecați au fost investiți în construcții moderne, dar care rămân adesea goale mare parte din an.
- Schimbarea structurii familiale: apar gospodării monoparentale, bunici crescând nepoții sau copii lăsați în grija rudelor.

Impact asupra dezvoltării

Migrația are o dublă față pentru Frâncești:

- Pe de o parte, scade populația activă și accelerează îmbătrânirea.
- Pe de altă parte, aduce resurse financiare importante, care au ridicat nivelul de trai și au contribuit la modernizarea gospodăriilor.

Structura gospodăriilor și a familiilor în comuna Frâncești

Comunitatea din Frâncești păstrează încă trăsăturile gospodăriei tradiționale rurale, dar este tot mai influențată de transformările demografice recente – migrație, scăderea natalității și îmbătrânirea populației.

Dimensiunea gospodăriilor

În trecut, gospodăria din Frâncești era una extinsă, adunând laolaltă mai multe generații – părinți, copii, bunici – în aceeași curte. Astăzi, structura gospodăriei s-a modificat: numărul mediu de persoane într-o gospodărie a scăzut la 2–3 membri, apropiindu-se de media națională rurală. Familiile numeroase sunt tot mai rare, în timp ce gospodăriile formate doar dintr-un cuplu de vârstnici sau chiar dintr-o singură persoană sunt în creștere.

Tipologia familiilor

- Familii nucleare (părinți + copii) – predomină, dar au în general 1–2 copii.
- Familii extinse (inclusiv bunici) – încă există, mai ales în satele unde locuiesc împreună mai multe generații, dar numărul lor este în scădere.
- Familii monoparentale – fenomen în creștere, determinat de migrația unui părinte sau de divorț. În multe cazuri, copiii rămân în grija unui singur părinte sau chiar a bunicilor.
- Gospodării de vârstnici singuri – frecvente în satele mici, unde copiii au plecat la oraș sau în străinătate.

Impactul migrației asupra structurii familiale

Plecarea masivă la muncă în străinătate a schimbat echilibrul gospodăriilor:

- multe familii sunt „fragmentate”, cu părinți plecați și copii lăsați în grija rudelor;
- remitențele trimise din străinătate au permis modernizarea locuințelor, dar prezența fizică a membrilor familiei este tot mai redusă;
- fenomenul a generat schimbări sociale profunde, de la creșterea responsabilității bunicilor, până la vulnerabilizarea copiilor rămași acasă.

Îmbătrânirea gospodăriilor

Ponderea mare a populației vârstnice face ca numeroase gospodării să fie formate doar din persoane peste 65 de ani. Aceste gospodării, de multe ori, nu mai pot întreține terenurile agricole și animalele, ceea ce duce la părăsirea sau subutilizarea unor suprafețe de teren.

Caracteristici locative

În ultimii ani, pe fondul migrației, multe gospodării s-au modernizat: case cu etaj, construcții noi sau renovări realizate din banii trimiși de cei plecați. Cu toate acestea, în unele sate (Dezrobiți, Băluțoaia) există și gospodării părăsite sau în stare avansată de degradare, semn al depopulării și îmbătrânirii.

Nivelul de educație al populației comunei Frâncești

Nivelul de educație al locuitorilor din comuna Frâncești reflectă atât specificul unei comunități rurale tradiționale, cât și transformările aduse de ultimele decenii.

Generațiile vârstnice

Persoanele trecute de 60 de ani au, în general, un nivel scăzut de instruire. Majoritatea au absolvit doar ciclul primar sau cel gimnazial, iar un procent redus a urmat liceul. Această situație este explicabilă prin condițiile istorice și sociale din perioada interbelică și din primele decenii postbelice, când accesul la educație era limitat și mulți copii erau implicați de timpuriu în muncile agricole.

Populația adultă de vârstă mijlocie (40–59 ani)

Acest segment are un nivel de educație mai ridicat. Mulți au finalizat gimnaziul și liceul, iar o parte s-au calificat în domenii tehnice sau agricole prin școli profesionale. Totuși, ponderea celor cu studii superioare este redusă, întrucât absolvenții de facultăți s-au stabilit adesea în orașe, unde și-au găsit locuri de muncă.

Generațiile tinere (20–39 ani)

Acestea beneficiază de acces mult mai bun la educație. O proporție semnificativă are studii liceale și postliceale, iar numărul celor cu studii universitare este mai mare decât în trecut. Totuși, fenomenul migrației face ca mulți dintre tinerii cu pregătire superioară să părăsească comuna, ceea ce reduce potențialul local de capital uman calificat.

Copiii și elevii (0–19 ani)

Numărul lor este în scădere, dar rata de școlarizare este aproape completă la nivel primar și gimnazial. În schimb, tranziția spre liceu se face adesea către unități de învățământ din Râmnicu

Vâlcea, Băbeni sau Horezu, ceea ce face ca mulți adolescenți să fie navetiști. O parte dintre ei aleg ulterior să rămână în mediul urban, contribuind la scăderea demografică a comunei.

Disparități și provocări

Există diferențe între sate: în satele mai mari (Frâncești, Surpatele, Genuneni), nivelul de educație este mai ridicat, în timp ce în satele mai mici (Băluțoaia, Dezrobiți) există încă persoane cu studii minime sau chiar cazuri de abandon școlar.

Accesul la educație digitală și competențele IT sunt reduse în rândul populației adulte și vârstnice, ceea ce creează un decalaj față de mediul urban.

Potențialul tinerilor cu studii superioare nu este valorificat local, din cauza lipsei oportunităților de angajare în domenii compatibile cu pregătirea lor.

Ocupația populației și forța de muncă

Structura ocupațională a locuitorilor din comuna Frâncești este specifică unei comunități rurale din Subcarpații Vâlcii, unde agricultura continuă să fie ramura dominantă, dar unde se remarcă și influența migrației și a navetismului către centrele urbane apropiate.

Populația activă

Se estimează că aproximativ 55–60% din populația comunei se află în categoria vârstei active (15–64 ani). Totuși, doar o parte dintre aceștia sunt ocupați efectiv în activități economice, o parte importantă fiind plecați la muncă în străinătate sau retrași din piața muncii din lipsa locurilor disponibile.

Agricultura și activitățile tradiționale

Majoritatea gospodăriilor din Frâncești dețin terenuri agricole și animale, ceea ce face ca agricultura de subzistență să fie principala ocupație a locuitorilor. Se cultivă porumb, grâu, legume pentru consum propriu, dar mai ales pruni, meri și viță-de-vie, care fac parte din tradiția locală. Creșterea animalelor – bovine, ovine, caprine și păsări – completează economia gospodăriilor.

Deși agricultura asigură hrana și o parte din venituri, producția este preponderent orientată spre autoconsum, iar surplusul se valorifică rar pe piețe locale sau târguri.

Munca salariată și navetismul

O parte din populația activă este angajată în orașele apropiate – Râmnicu Vâlcea, Băbeni, Horezu – în industrie, construcții, comerț sau servicii publice. Navetismul zilnic este o caracteristică a multor familii, mai ales din satele cu acces rutier bun (Frâncești, Surpatele, Genuneni).

Acest tip de mobilitate asigură venituri stabile, dar reduce timpul petrecut în comunitate și implicarea socială.

Migrația externă

Munca în străinătate a devenit, pentru numeroase familii, principala sursă de venit. Mulți locuitori lucrează în agricultură, construcții, îngrijire și servicii casnice în Italia, Spania sau Germania. Bani trimiși acasă (remitențele) au fost investiți în modernizarea locuințelor și în educația copiilor, dar nu au condus la dezvoltarea unor afaceri locale consistente.

Ocupații non-agricole la nivel local

Pe teritoriul comunei există mici afaceri familiale în domeniul comerțului, transporturilor și prelucrării lemnului. Totuși, numărul acestora este redus, iar oportunitățile de angajare locală sunt limitate. Sectorul public – primăria, școlile, dispensarul, serviciile sociale – absoarbe și el o parte din forța de muncă, dar capacitatea de a crea noi locuri de muncă este scăzută.

Provocări și perspective

- Populația activă tânără este în scădere, din cauza migrației.
- Agricultura de subzistență domină, iar potențialul pentru agricultură comercială sau ecologică este insuficient valorificat.
- Remitențele oferă un sprijin financiar gospodăriilor, dar nu generează dezvoltare economică locală pe termen lung.
- Forța de muncă se îmbătrânește, iar calificările profesionale nu corespund mereu cerințelor actuale ale pieței.

Indicele de îmbătrânire și raportul de dependență demografică

Indicele de îmbătrânire măsoară raportul dintre populația vârstnică (65+ ani) și populația tânără (0–14 ani).

În comuna Frâncești, datele estimative pentru 2025 arată că există aproximativ 588 copii și adolescenți sub 15 ani și 616 persoane de peste 65 de ani.

Rezultă un indice de îmbătrânire de peste 105% (adică la 100 de tineri sub 15 ani revin circa 105 vârstnici).

Această valoare este mult peste pragul considerat critic (100%) și confirmă îmbătrânirea accentuată a populației. În practică, înseamnă că generațiile care intră pe piața muncii sunt numeric mai mici decât cele care ies la pensie.

Raportul de dependență demografică exprimă raportul dintre populația inactivă (0–14 ani și 65+ ani) și populația activă (15–64 ani).

La Frâncești, populația activă este estimată la aproximativ 3.546 persoane, iar populația dependentă (copii + vârstnici) la 1.204 persoane.

Rezultă un raport de dependență de circa 34%, ceea ce înseamnă că la 100 de persoane active revin 34 de persoane dependente.

Chiar dacă raportul pare încă echilibrat, realitatea socială arată altceva:

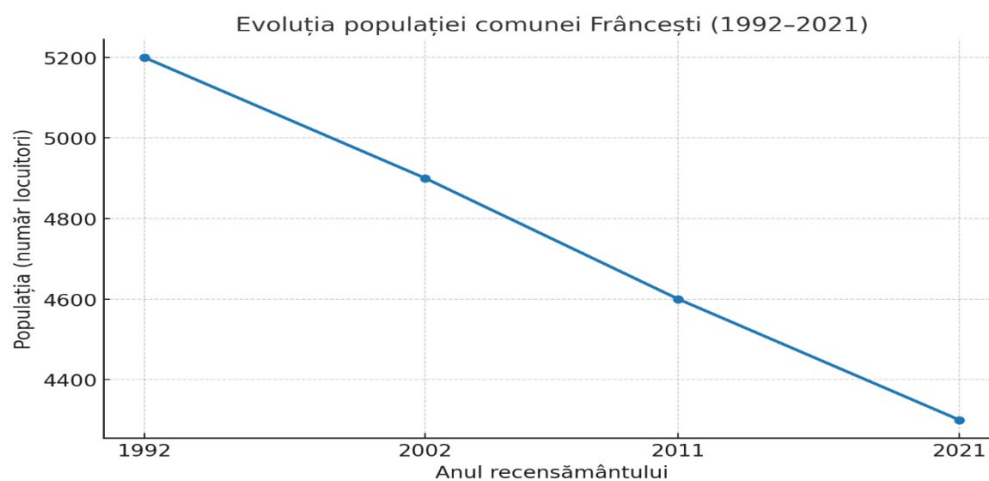
- mulți dintre cei din grupa 15–64 ani sunt plecați la muncă în străinătate și nu contribuie la economia locală;
- populația activă locală este concentrată în agricultură de subzistență sau navetism;
- populația vârstnică are nevoie de servicii sociale și medicale sporite, punând presiune pe resursele comunității.

Implicații

- Îmbătrânirea populației determină o creștere a nevoilor de sănătate, îngrijire la domiciliu și servicii sociale.
- Generațiile tinere sunt insuficiente pentru a asigura schimbul natural și continuitatea forței de muncă.
- Riscul de depopulare a satelor mici este ridicat, mai ales acolo unde populația vârstnică este dominantă.

Concluzii demografice

- **Îmbătrânire accentuată:** aproape **1 din 4 locuitori** are peste 65 ani.
- **Feminizare la vârste înalte:** la peste 75 ani, femeile sunt mai mult decât duble față de bărbați.
- **Scăderea populației tinere:** natalitate redusă și migrația tinerilor către Râmnicu Vâlcea, Drăgășani sau străinătate.
- **Populația activă (15–64 ani)** reprezintă baza economică, dar este puternic îmbătrânită, cu un vârf între 45–64 ani.

Graficul ilustrează **evoluția populației comunei Frâncești între anii 1992 și 2021**, evidențiind tendința descrescătoare a numărului de locuitori.

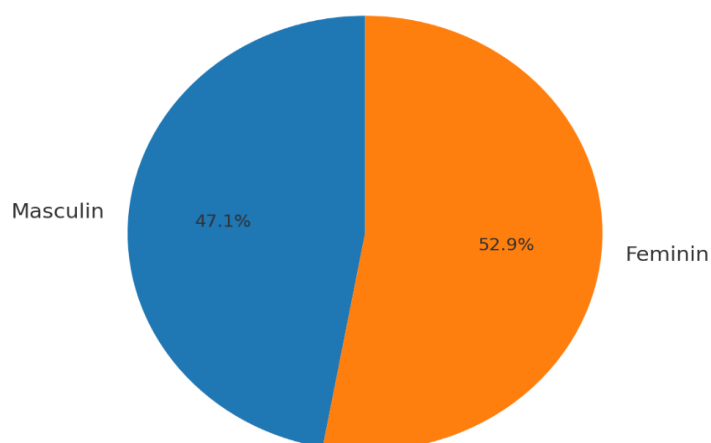
În **1992**, populația era mai numeroasă, dar începând cu anii 2000 se observă un declin constant.

Cauzele principale sunt similare celor întâlnite în multe comune din județul Vâlcea și din România:

- migrarea tinerilor către mediul urban sau în străinătate;
- scăderea natalității;
- îmbătrânirea populației.

Până în **2021**, scăderea este semnificativă, conturând un fenomen de **depopulare progresivă** și accentuare a **îmbătrânirii demografice**.

Distribuția populației pe sexe în comuna Frâncești (2021)

Distribuția populației din comuna Frâncești în funcție de etnie

Majoritatea populației comunei se declară de etnie română (~ 73%), ceea ce este așteptat, dat fiind istoria și formația socială a zonei.

Minoritatea romă, cu ~ 19,3%, este semnificativă – aproape una din cinci persoane. Acest procent ridicat implică anumite particularități sociale, culturale și economice ce trebuie luate în considerare în strategii locale (ex: incluziune socială, educație, locuințe, acces la servicii).

O parte relativ mare din populație – ~ 7,84% – nu a declarat etnia sau este etnia necunoscută. Aceasta ridică probleme în planificare: este dificil să se țină evidența exactă a nevoilor populației minoritare, dacă nu se cunoaște apartenența etnică.

Procentul „Alte etnii” este foarte mic, ceea ce înseamnă că nu există minorități semnificative (altele decât români și romi) declarate în comuna Frâncești.

Etnie	Număr persoane / proporție estimativă
Români	~ 72,80 %
Romi	~ 19,26 %
Alte etnii	~ 0,10-0,15 %
Etnie necunoscută / nerecenzată	~ 7,84 %

Distribuția populației după religie

Majoritatea covârșitoare a locuitorilor comunei Frâncești se declară de religie **ortodoxă** (~ 91,6%), ceea ce este tipic pentru această zonă a Vâlciei și pentru mediul rural în general.

Procentajul celor care aparțin altor confesiuni este extrem de mic (Romano-Catolici ~ 0,06 %) — practic nevizibil din punct de vedere numeric.

Un aspect semnificativ este ponderea mare a celor care nu au declarat religia sau informația nu este disponibilă (~ 8,3 %). Aceasta înseamnă că în planificare trebuie să ținem cont de un anumit grad de necunoaștere a credințelor/religiei populației, ceea ce poate afecta comunicarea, proiectele culturale sau evenimentele religioase locale.

Religie	Număr persoane	Procent din populația rezidentă
Ortodoxă (Biserica Ortodoxă Română)	4.571	~ 91,62 %
Romano-Catolică	3	~ 0,06 %

Religie	Număr persoane	Procent din populația rezidentă
Informație indisponibilă / nerecenzată / nu s-a declarat religia	412	~ 8,26 %

Distribuția populației după starea civilă

Conform datelor disponibile, distribuția populației comunei Frâncești în funcție de starea civilă reflectă o structură demografică specifică zonelor rurale din România. Majoritatea locuitorilor sunt căsătoriți (aproximativ 54%), ceea ce indică o coeziune socială încă puternică în cadrul comunității.

Un procent semnificativ, de aproximativ 25%, este reprezentat de persoanele necăsătorite, categoria în care intră preponderent tinerii. De asemenea, persoanele văduve formează aproape 15% din populație, acest procent fiind în mod firesc asociat cu ponderea ridicată a pensionarilor. Persoanele divorțate reprezintă aproximativ 6% din total, un procent care reflectă o ușoară creștere a dinamicii sociale și a mobilității în mediul rural.

Această structură a stării civile este un indicator valoros pentru planificarea serviciilor sociale și dezvoltarea unor politici locale adaptate nevoilor reale ale cetățenilor.

2.2. Profil economic

Abordare integrată a provocărilor economice, sociale, climatice, demografice și de mediu în cadrul Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Comunei Frâncești

În conformitate cu cerințele prevăzute la punctul (48) din Regulamentul (UE) 2021/1058 privind Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), Strategia de dezvoltare durabilă a comunei Frâncești, ROMANIA 2021-2027 adoptă o **abordare integrată și echilibrată**, care vizează în mod concertat provocările de ordin economic, social, climatic, demografic și de mediu cu care se confruntă comunitatea locală.

Astfel, analiza situației actuale și formularea obiectivelor strategice pornesc de la o **viziune sistemică**, în care toate dimensiunile dezvoltării sunt corelate. Problemele economice – precum scăderea ocupării în sectorul agricol tradițional, lipsa locurilor de muncă stabile, migrația forței de muncă tinere – sunt abordate simultan cu nevoile sociale, respectiv riscul de excluziune în rândul grupurilor vulnerabile, accesul limitat la servicii medicale și educaționale de calitate și lipsa de infrastructuri sociale moderne. În acest context, Strategia de dezvoltare durabilă a

comunei Frâncești, propune investiții care nu doar creează locuri de muncă, ci contribuie la **revitalizarea economiei locale**, prin sprijinirea microîntreprinderilor, atragerea de fonduri europene, încurajarea antreprenoriatului și promovarea turismului cultural și ecologic.

Pe dimensiunea climatică și de mediu, comuna Frâncești se confruntă cu provocări ce țin de utilizarea ineficientă a resurselor, gestionarea deficitară a deșeurilor, vulnerabilitatea infrastructurii rurale la fenomenele meteo extreme și lipsa de conștientizare privind tranziția verde. Strategia de dezvoltare durabilă a comunei Frâncești, răspunde acestor provocări prin măsuri coerente de **adaptare la schimbările climatice și promovarea sustenabilității**, inclusiv investiții în infrastructură verde, eficiență energetică, spații publice de calitate, digitalizare și educație pentru mediu.

Din perspectivă demografică, se constată îmbătrânirea populației și scăderea numărului de copii și tineri, pe fondul migrației externe și al atractivității reduse a mediului rural pentru familiile tinere. În acest sens, Strategia de dezvoltare durabilă a comunei Frâncești include intervenții pentru **creșterea calității vieții și a serviciilor de bază**, precum modernizarea școlilor, dezvoltarea unui centru de tip after-school, investiții în sport, cultură, sănătate și sprijin pentru familiile aflate în dificultate, contribuind astfel la menținerea și stabilizarea populației pe termen lung.

Integrarea acestor dimensiuni într-un cadru strategic unitar se realizează inclusiv prin **corelarea surselor de finanțare** disponibile (FEDR, FSE+, PNRR, POEO, Interreg) și prin implicarea constantă a comunității și a actorilor locali în toate etapele de planificare și implementare. Planul de acțiune al SDD reflectă o **viziune integrată și pe termen lung**, cu măsuri adaptate nevoilor locale și cu mecanisme clare de guvernare, comunicare, monitorizare și evaluare participativă.

Această abordare răspunde nu doar cerințelor regulamentului FEDR, ci și principiilor dezvoltării teritoriale durabile, în acord cu obiectivele Strategiei Naționale de Dezvoltare Teritorială, ale Strategiei de Specializare Inteligentă Sud-Vest Oltenia și ale Pactului Verde European (Green Deal). E

Economia comunei Frâncești păstrează trăsăturile caracteristice mediului rural vâlcean: predominanța agriculturii de subzistență și semi-subzistență, completată de activități forestiere și de mici inițiative antreprenoriale în domeniul comerțului și serviciilor. În lipsa unor întreprinderi mari sau a unor investiții industriale majore, dezvoltarea economică a localității este puternic influențată de resursele naturale disponibile și de dinamica socio-demografică.

Agricultura rămâne coloana vertebrală a economiei locale. Majoritatea gospodăriilor dețin terenuri arabile, livezi sau vii, iar creșterea animalelor este o ocupație tradițională, încă importantă pentru traiul de zi cu zi. Totuși, exploatarea terenurilor este în mare parte destinată autoconsumului, surplusul fiind valorificat sporadic pe piețele locale sau în târgurile din Râmnicu Vâlcea și Horezu.

Silvicultura reprezintă o altă componentă semnificativă a economiei, comuna beneficiind de suprafețe importante de pădure, care asigură atât lemn pentru foc și construcții, cât și resurse pentru exploatații private de mici dimensiuni. Prelucrarea lemnului, însă, este slab dezvoltată local, limitându-se în general la ateliere individuale și activități de mică amploare.

Industria și serviciile au o pondere redusă. Există câteva mici afaceri familiale în domeniul comerțului (magazine sătești, puncte de desfacere), transporturilor și construcțiilor, dar ele nu pot absorbi întreaga forță de muncă locală. O parte importantă dintre locuitori lucrează în afara comunei, practicând navetismul sau fiind angajați sezonieri în străinătate.

Turismul și agroturismul sunt în prezent slab valorificate, deși comuna are un potențial considerabil prin prezența unor monumente de patrimoniu (Mănăstirea Dintr-un Lemn, Mănăstirea Surpatele) și prin cadrul natural atractiv, cu dealuri împădurite și peisaje pitorești. Dezvoltarea acestui sector ar putea aduce venituri suplimentare și ar putea stimula afacerile locale.

Economia comunei Frâncești este preponderent agricolă, cu activități desfășurate atât în sectorul vegetal, cât și în cel zootehnic. Deși există un potențial agricol ridicat, gradul de valorificare este încă redus, fiind influențat de:

- lipsa unităților de procesare locală,
- fragmentarea terenurilor,
- infrastructura agricolă precară.

Activitățile economice non-agricole, inclusiv inițiative de antreprenoriat sau turism rural, sunt încă slab reprezentate. Lipsa unei piețe locale funcționale sau a unor forme de asociere agricolă reprezintă obstacole importante pentru dezvoltare.

Comuna Frâncești are o economie locală specifică mediului rural subcarpatic, în care predomină activitățile agricole, silvice și meșteșugărești, completate de un număr redus de întreprinderi mici și mijlocii. Structura economică este slab diversificată, iar gradul de valorificare a resurselor

locale rămâne redus, în special din cauza infrastructurii economice subdezvoltate și a migrației forței de muncă tinere.

Activitățile economice se desfășoară preponderent în regim familial, în gospodării individuale, fără o integrare în lanțuri economice regionale sau forme asociative funcționale. Sectorul public (primărie, școală, unități de cult) oferă cele mai stabile locuri de muncă, în timp ce sectorul privat rămâne subdezvoltat.

Agricultura – activitate economică principală

Agricultura reprezintă activitatea economică fundamentală a locuitorilor din comuna Frâncești, fiind practică aproape în fiecare gospodărie. Caracterul ei este însă predominant de subzistență și semi-subzistență, cu un nivel redus de mecanizare și de integrare pe piață.

Culturile agricole

Pe terenurile arabile ale comunei se cultivă în special cereale (porumb, grâu, orz), utilizate atât pentru consumul propriu, cât și pentru furajarea animalelor. Suprafețe mai mici sunt dedicate legumelor (cartofi, ceapă, fasole, roșii), de regulă pentru uz familial. Structura fragmentată a proprietăților și lipsa investițiilor în tehnică agricolă modernă fac ca productivitatea să fie scăzută, iar surplusurile rareori să fie orientate spre comercializare organizată.

Pomicultura

Frâncești are o tradiție solidă în pomicultură, specifică zonei subcarpatice a Vâlciei. Livezile de pruni ocupă un loc aparte, producția fiind folosită atât pentru consum, cât și pentru obținerea țuicii – produs tradițional valorificat local și în gospodării. De asemenea, se cultivă meri, peri și cireși, fructele fiind comercializate ocazional în piețele din Râmnicu Vâlcea sau Băbeni. Potențialul pomicol este ridicat, dar insuficient valorificat în lipsa unor forme asociative sau a unor centre de colectare și procesare.

Viticultura

Zona Frâncești se bucură de condiții naturale prielnice pentru vița-de-vie, iar pe unele terenuri există plantații de viță veche sau replantată. Producția este însă destinată în principal autoconsumului, vinul fiind folosit pentru uz familial sau ocazional comercializat local. Dezvoltarea viticulturii moderne ar putea reprezenta o oportunitate de creștere economică.

Creșterea animalelor

Este o activitate tradițională și încă importantă, mai ales pentru gospodăriile de vârstnici. Se cresc bovine pentru lapte și carne, oi și capre pentru produse lactate, precum și porci și păsări

pentru consumul familial. Trecerea spre ferme comerciale este timidă, majoritatea efectivelor fiind reduse și distribuite în gospodării dispersate. Produsele (lapte, brânză, carne) sunt consumate preponderent în familie, cu vânzări ocazionale „la poartă”.

Probleme și limite

- Fragmentarea terenurilor agricole și lipsa asocierii producătorilor.
- Nivel scăzut de mecanizare și tehnologizare.
- Absența unor piețe de desfacere stabile și a centrelor de colectare/procesare.
- Îmbătrânirea forței de muncă active în agricultură.

Oportunități

- Dezvoltarea pomiculturii și viticulturii ca sectoare cu tradiție și potențial ridicat
- Crearea de cooperative agricole sau asociații pentru valorificarea produselor.
- Promovarea produselor tradiționale locale (țuică de prună, brânzeturi, vinuri de casă) în circuitul turistic și agroturistic.
- Atragerea de fonduri europene prin PNDR pentru modernizarea fermelor și înființarea de plantații pomicole și viticole moderne.

Structura fondului funciar agricol

Conform metodologiilor agronomice naționale, terenurile sunt clasificate astfel:

- Terenuri agricole productive, care includ:
 - Arabil — teren destinat culturilor anuale sau solarelor.
 - Plantații multianuale — livezi (meri, pruni) și vii.
 - Pajiști naturale, structurate în:
 - Pășuni
 - Fânețe
- Zone agricole complementare, cum ar fi:
 - Terenurile ocupate de structuri agrozootehnice (sere, solarii, fermentări agricole, ateliere etc.)
 - Drumurile tehnologice agricole, platforme de depozitare
 - Terenurile neproductive amenajabile
- Suprafețe neagricole:
 - Păduri (dacă nu sunt incluse în amenajările silvice)
 - Ape curgătoare, lacii de apă

- Terenuri intravilane, cu destinație rezidențială sau infrastructură
- Zone cu utilizări speciale (monumente, spații verzi, transport etc.)

Tipuri de culturi și metode de lucru

Agricultura din Frâncești este practică în general în sistem gospodăresc, cu un număr relativ redus de exploatații agricole înregistrate juridic (PFA, II, SRL). Mecanizarea este prezentă, dar nu uniformă; se constată o nevoie crescută de sprijin pentru modernizarea utilajelor, irigații și consultanță tehnică agricolă.

Zonele de luncă și terenurile fertile din proximitatea râului Olt permit culturi productive, dar există și vulnerabilități legate de eroziune, alunecări de teren pe versanți și lipsa unui sistem modern de irigații.

Creșterea animalelor

Creșterea animalelor rămâne o activitate tradițională importantă în comuna Frâncești. Se regăsesc în gospodării:

- Bovine (în special pentru lapte)
- Ovine și caprine (pentru carne, lapte și produse derivate)
- Păsări de curte și porcine (în gospodăriile familiale)

Lipsa centrelor de colectare și procesare a produselor agroalimentare locale (lapte, carne, fructe) constituie o barieră în valorificarea eficientă a producției.

Silvicultura și exploatarea lemnului

Comuna Frâncești dispune de un fond forestier semnificativ, pădurile ocupând suprafețe întinse în zona de dealuri subcarpatice care înconjoară localitatea. Acestea constituie o resursă naturală esențială, atât pentru locuitori, cât și pentru economia locală.

Compoziția pădurilor

Fondul forestier este alcătuit în principal din fag, gorun, carpen, dar și specii de rășinoase plantate pe suprafețe mai mici. Vegetația bogată asigură o diversitate ecologică ridicată, fiind un element de stabilitate pentru peisajul natural și pentru protecția solurilor împotriva eroziunii.

Utilizarea lemnului

Lemnul de foc este principala resursă exploatată de gospodării, pădurile reprezentând sursa de încălzire pentru majoritatea locuințelor.

Lemnul de construcție este utilizat pentru ridicarea și întreținerea locuințelor sau a anexelor gospodărești. O parte a masei lemnoase este exploatată de firme autorizate, fiind valorificată pe piața județeană sau regională.

Importanța economică

Exploatarea pădurilor are o contribuție semnificativă la economia locală, deși în mare parte indirectă. Pe teritoriul comunei există persoane fizice sau întreprinderi individuale care se ocupă de tăierea, transportul și comercializarea lemnului, însă lipsesc unități moderne de prelucrare a lemnului. Astfel, valoarea adăugată rămâne redusă, iar câștigurile principale sunt obținute de intermediari.

Probleme și riscuri

Exploatarea necontrolată sau ilegală a pădurilor în anumite perioade.

Îmbătrânirea forței de muncă ocupate în sector și lipsa tinerilor specializați

Lipsa unor investiții locale în prelucrare (mobilă, cherestea, produse semifabricate).

Presiune asupra resurselor forestiere din cauza consumului mare de lemn de foc.

Oportunități de dezvoltare

Crearea de mici ateliere de prelucrare a lemnului (mobilă, artizanat, produse tradiționale).

Dezvoltarea sectorului bioenergetic local (pe bază de peleți, brichete).

Implementarea unor măsuri de protecție și reîmpădurire, pentru gestionarea durabilă a resurselor.

Valorificarea pădurilor și din perspectiva turistică și recreativă (drumeții, agroturism, ecoturism).

Industria și micile afaceri locale

Comuna **Frâncești** nu beneficiază de o tradiție industrială puternică și nici de unități mari de producție. Economia locală este orientată în special spre agricultură și silvicultură, însă există și o serie de **mici afaceri private**, înregistrate ca persoane fizice autorizate (PFA), întreprinderi individuale sau microîntreprinderi familiale, care susțin viața economică a comunității.

Industria

- Activitățile industriale sunt foarte reduse și au caracter **artizanal sau meșteșugăresc**.
- Cele mai frecvente sunt atelierele de **prelucrare a lemnului** (cherestea, semifabricate, mici produse de mobilier).
- Există și activități în domeniul **construcțiilor**, prin firme mici de tâmplărie, fierărie sau reparații gospodărești.
- Nu există întreprinderi industriale mari sau parcuri industriale în comună, ceea ce limitează oportunitățile de angajare locală.

Comerțul

- În toate satele componente există **magazine sătești** și puncte comerciale de mici dimensiuni, care asigură aprovizionarea de bază a populației.

- O parte din locuitori vând produse agricole proprii direct din gospodărie sau în piețele din Râmnicu Vâlcea, Băbeni și Horezu.
- Comerțul organizat este redus, lipsind centre comerciale sau piețe agroalimentare permanente în interiorul comunei.

Serviciile

- Există câteva afaceri locale în domeniul **transportului de persoane și mărfuri**, adaptate nevoilor navetiștilor și micilor producători.
- Serviciile de **reparații auto și utilaje** sunt prezente punctual.
- Sfera serviciilor publice (educație, sănătate, administrație) absoarbe o parte a forței de muncă, dar fără să constituie un sector economic competitiv.

Rolul migrației

Mulți locuitori ai comunei au înființat microafaceri cu sprijinul banilor câștigați în străinătate.

Deși nu sunt numeroase, acestea contribuie la dinamizarea economică a localității și la diversificarea ocupațiilor.

Serviciile și comerțul în comuna Frâncești

Sectorul serviciilor și comerțului în comuna Frâncești are o pondere modestă, dar joacă un rol esențial în satisfacerea nevoilor cotidiene ale populației. Dezvoltarea acestuia este influențată atât de dimensiunea redusă a pieței locale, cât și de proximitatea municipiului Râmnicu Vâlcea, unde locuitorii accesează servicii mai complexe.

Comerțul local

- Există magazine satești distribuite în majoritatea satelor componente, care comercializează produse alimentare și bunuri de larg consum.
- O parte dintre locuitori practică un comerț informal – vânzarea directă a produselor agricole din gospodărie (lapte, brânză, fructe, legume, țuică de prună), fie „la poartă”, fie în piețele agroalimentare din Râmnicu Vâlcea, Horezu sau Băbeni.
- Lipsa unor centre de colectare și desfacere organizate limitează capacitatea producătorilor de a valorifica surplusurile agricole.

Serviciile disponibile

- Sunt prezente câteva servicii de transport (microbuze, curse regulate) care asigură legătura cu orașele din apropiere.
- În comună funcționează puncte de servicii de reparații (auto, utilaje agricole, tâmplărie).

- Domeniul serviciilor personale (frizerii, croitorii, servicii de întreținere) este slab reprezentat.
- Serviciile financiare și bancare lipsesc la nivel local; locuitorii apelează la instituțiile din Râmnicu Vâlcea.
- Sectorul public (administrație, educație, sănătate) are o pondere mai mare în comună decât cel privat, dar nu generează venituri competitive pentru economie.

Provocări

- Oferta de servicii este limitată și orientată mai ales spre necesitățile de bază.
- Populația activă preferă să apeleze la servicii din oraș, ceea ce reduce cererea locală.
- Lipsesc investițiile private consistente în servicii moderne (ex. IT, logistică, consultanță, turism).

Oportunități de dezvoltare

- Înființarea de cooperative de desfacere și mici piețe agroalimentare locale.
- Diversificarea serviciilor pentru populație (servicii sociale, de îngrijire la domiciliu, educaționale, recreative).
- Dezvoltarea de servicii turistice și agroturistice (cazare, gastronomie tradițională), conectate la patrimoniul monahal și natural al comunei.
- Sprijinirea microîntreprinderilor prin acces la fonduri europene (PNRR, PNDR, programe Start-up Nation).

Turism și agroturism în comuna Frâncești

Comuna **Frâncești** are un potențial turistic semnificativ, dar insuficient valorificat până în prezent. Situată în zona subcarpatică a Vâlcii, într-un cadru natural atractiv și cu un patrimoniu cultural deosebit, localitatea poate deveni un punct de atracție pentru turismul cultural, religios și agroturistic.

Patrimoniul monahal

- **Mănăstirea Dintr-un Lemn**, monument de referință al spiritualității ortodoxe românești, este cea mai cunoscută atracție a comunei. Ea atrage anual mii de vizitatori și pelerini din întreaga țară, datorită istoriei sale, legendei fondării și frumuseții arhitecturale.
- **Mănăstirea Surpatele**, cunoscută pentru pictura murală de excepție și atmosfera sa liniștită, completează oferta religioasă și culturală a comunei. Aceste două lăcașuri de cult constituie puncte centrale pentru turismul cultural-religios și pot fi integrate în circuite turistice județene și naționale.

Peisajul natural

Frâncești dispune de dealuri împădurite, pășuni, livezi și văi pitorești, care pot fi valorificate prin:

- trasee de **drumeții și cicloturism**,
- programe de **ecoturism** și turism rural,
- promovarea produselor tradiționale în cadrul gospodăriilor agroturistice.

Agroturismul

Deși la nivelul comunei nu există încă pensiuni rurale dezvoltate la scară largă, potențialul este ridicat:

- gospodăriile pot fi transformate în unități de cazare pentru turiști interesați de experiențe autentice,
- produsele tradiționale (țuică de prună, fructe, brânzeturi, preparate culinare) pot fi incluse în ofertele turistice,
- evenimente culturale și religioase locale pot fi valorificate pentru atragerea vizitatorilor.

Evenimente și tradiții

Calendarul local păstrează tradiții și obiceiuri care pot deveni puncte de atracție turistică: sărbători religioase legate de mănăstiri, hramuri, târguri și festivaluri locale.

Probleme și provocări

- Lipsa infrastructurii turistice (pensiuni, restaurante, centre de informare turistică).
- Promovarea insuficientă a comunei pe canale turistice județene și naționale.
- Resurse financiare și antreprenoriale limitate pentru dezvoltarea unor proiecte turistice.

Oportunități de dezvoltare

- Crearea de **pensiuni agroturistice** și case de vacanță, prin atragerea de fonduri europene (PNDR, GAL-uri).
- Integrarea Frânceștiului în **circuitul turismului monahal și cultural al Vâlcii** (alături de Bistrița, Hurezi, Arnota).
- Organizarea de **târguri și festivaluri** pentru promovarea produselor tradiționale și a meșteșugurilor locale.
- Crearea unor **trasee tematice** (religioase, naturale, gastronomice), care să lege obiectivele comunei de cele din localitățile învecinate.

Întreprinderi, forță de muncă și potențial antreprenorial

Întreprinderi locale

- Numărul firmelor active în comună este redus. Cele existente activează în domenii precum: **comerț cu amănuntul, transport, construcții, exploatare forestieră, panificație.**
- Nu există unități industriale sau agroalimentare de anvergură.

Forța de muncă

- Marea majoritate a forței de muncă activează în **agricultură și gospodărie proprie.**
- Tinerii apti de muncă aleg migrarea spre orașe (Râmnicu Vâlcea, Călimănești) sau străinătate.
- O parte importantă a populației este **inactivă economic** (vârstnici, persoane întreținute, șomeri neînregistrați).

Potențial antreprenorial

- Există potențial de dezvoltare a **antreprenoriatului rural** în: turism rural/ecologic, prelucrarea produselor tradiționale (conserve, sucuri, dulcețuri), meșteșuguri, servicii (transport local, comerț).
- Lipsa consultanței, a accesului la finanțări și a infrastructurii de sprijin (huburi rurale, cooperative) limitează inițiativa privată.

Forța de muncă și piața muncii locale

Structura forței de muncă din comuna **Frâncești** reflectă transformările demografice și economice ale ultimelor decenii. Deși populația activă este încă numeroasă, piața muncii locale este marcată de migrație, îmbătrânirea populației și lipsa unor oportunități economice diversificate.

Dimensiunea forței de muncă

Se estimează că aproximativ **55–60% din populația comunei** se află în categoria de vârstă activă (15–64 ani), adică în jur de **2.600–2.800 persoane**. Totuși, nu toți sunt integrați în activități economice la nivel local: o parte importantă este plecată la muncă în străinătate sau în orașele apropiate.

Structura ocupațională

- **Agricultura** absoarbe majoritatea locuitorilor activi, însă activitatea este predominant de subzistență, cu randamente scăzute și venituri reduse.
- **Silvicultura și exploatarea lemnului** asigură locuri de muncă pentru o parte dintre localnici, mai ales prin activități sezoniere.
- **Navetismul** reprezintă o caracteristică esențială: mulți locuitori lucrează în Râmnicu Vâlcea, Băbeni sau Horezu, în industrie, construcții și servicii.
- **Migrația externă** rămâne o soluție economică pentru numeroase familii, locuitorii plecând în Italia, Spania sau Germania pentru muncă sezonieră sau permanentă.

Probleme și limitări

- **Îmbătrânirea forței de muncă:** generațiile de 40–59 ani domină piața muncii, în timp ce tinerii sunt tot mai puțini.
- **Nivel redus de calificare:** mulți locuitori au doar studii gimnaziale sau liceale, ceea ce limitează accesul la locuri de muncă bine plătite.
- **Lipsa oportunităților locale:** numărul redus de afaceri și de investiții face ca cei activi să fie nevoiți să caute locuri de muncă în afara comunei.
- **Dependenta de remitențe:** o parte importantă din veniturile gospodăriilor provine din banii trimiși de membrii plecați în străinătate.

Oportunități de dezvoltare

- Crearea de **cooperative agricole** și ferme comerciale care să absoarbă forța de muncă locală.
- Dezvoltarea de **activități non-agricole** (turism rural, servicii, meșteșuguri tradiționale) care pot oferi alternative de angajare.
- Implementarea unor **programe de calificare și recalificare profesională**, adaptate nevoilor pieței regionale (construcții, servicii sociale, prelucrarea lemnului).
- Valorificarea resurselor locale prin proiecte finanțate din fonduri europene, care pot stimula inițiativa antreprenorială a tinerilor.

Provocări și oportunități de dezvoltare economică

Comuna Frâncești, cu un potențial agricol semnificativ și un patrimoniu natural și cultural valoros, se confruntă cu o serie de provocări specifice zonei rurale din zona central sudică a județului Vâlcea. Aceste provocări limitează în prezent dezvoltarea economică sustenabilă și crearea de locuri de muncă stabile. Totodată, există oportunități strategice reale care pot

transforma aceste vulnerabilități în atuuri, cu condiția unei intervenții coerente, coordonate și bazate pe priorități locale.

Probleme majore identificate

1. Demografie și resurse umane

- **Scăderea populației** prin migrație externă și internă, în special a tinerilor.
- **Îmbătrânirea demografică** și creșterea ponderii populației vârstnice.
- Dezechilibre în structura pe sexe și grupe de vârstă.
- Lipsa forței de muncă calificate pentru activitățile agricole și non-agricole.

2. Infrastructură și servicii publice

- **Rețele de apă și canalizare insuficient extinse** în toate satele.
- Necesitatea modernizării drumurilor comunale și a legăturilor cu localitățile învecinate.
- Dotări deficitare ale instituțiilor educaționale și sanitare.
- **Digitalizare limitată** a administrației publice și acces redus la internet de mare viteză în unele zone.

3. Economie locală

- **Dependenta majoră de agricultură tradițională**, cu productivitate redusă și tehnologizare scăzută.
- Suprafață arabilă fragmentată și exploatații mici, greu de competitivizat.
- **Lipsa unităților de procesare locală** (lapte, fructe, legume), ceea ce reduce valoarea adăugată.
- Oportunități limitate pentru antreprenoriat și investiții non-agricole.
- **Turism rural insuficient valorificat**, deși există resurse naturale și culturale.

4. Mediu și schimbări climatice

- **Risc de inundații** în zonele joase, pe văile afluenților Oltețului.
- **Degradarea solurilor** (secetă, eroziune, scăderea fertilității în unele zone).
- Dependență mare de agricultură expusă schimbărilor climatice (secetă, grindină).
- Gestionarea deficitară a deșeurilor și lipsa unor soluții locale de reciclare.
- Necesitatea extinderii suprafețelor împădurite și protejării zonelor verzi.

5. Social și calitatea vieții

- **Acces limitat la servicii medicale** pentru populația vârstnică.
- Grupuri vulnerabile (copii, persoane cu dizabilități, familii cu venituri reduse) insuficient sprijinite.

- Inegalități în accesul la educație și la resurse digitale.
- Participare comunitară redusă în procesul de luare a deciziilor.

6. Guvernanță și capacitate administrativă

- Resurse financiare locale limitate.
- **Capacitate administrativă redusă** în atragerea și gestionarea fondurilor europene.
- Lipsa unor mecanisme eficiente de monitorizare și evaluare a proiectelor.
- Nevoia de consolidare a parteneriatelor cu sectorul privat și ONG-uri.

Oportunități strategice de dezvoltare economică

1. Agricultură modernă și durabilă

- Introducerea tehnologiilor agricole inteligente (irigații moderne, utilaje performante, digital farming).
- Diversificarea culturilor (plante medicinale, fructe de pădure, culturi bio) cu valoare adăugată mai mare.
- Accesarea fondurilor europene pentru **ferme mici și medii**, cooperative agricole și grupuri de producători.
- Dezvoltarea sectorului zootehnic prin ferme de familie și integrarea producției (ex: lapte → brânzeturi locale).

2. Industria alimentară și procesarea locală

- Crearea unor **unități de procesare** pentru lapte, fructe, legume, miere.
- Promovarea produselor locale sub brand propriu („Produs în Franțești”).
- Dezvoltarea lanțurilor scurte de aprovizionare (piețe locale, târguri, livrare directă la consumator).

3. Turism rural, cultural și ecologic

- Valorificarea patrimoniului natural (păduri, dealuri, văi, aer curat) pentru **turism verde**.
- Dezvoltarea **pensiunilor agroturistice** și a gospodăriilor tradiționale pentru turiști.
- Promovarea tradițiilor locale, a meșteșugurilor și a gastronomiei specifice.
- Posibilitatea integrării în trasee turistice județene (mănăstiri, monumente, zone de agrement).

4. Dezvoltare digitală și economie inteligentă

- Extinderea rețelelor de **internet de mare viteză** pentru întreaga comună.
- Digitalizarea administrației și a serviciilor publice.

- Susținerea **antreprenoriatului digital**: mici afaceri online, servicii de freelancing, huburi de inovare rurală.
- Crearea unei platforme online pentru promovarea produselor și serviciilor locale.

5. Energie regenerabilă și tranziție verde

- Implementarea de **panouri fotovoltaice** pe clădirile publice și ferme.
- Utilizarea biomasei și a deșeurilor agricole pentru producerea de energie.
- Modernizarea iluminatului public cu LED și soluții smart.
- Accesarea programelor din **Green Deal** și PNRR pentru eficiență energetică și reducerea emisiilor.

6. Diversificarea economică și locuri de muncă

- Atracția de **investitori locali și regionali** prin facilități fiscale și terenuri disponibile.
- Susținerea meșteșugarilor și a micilor producători prin cooperative și asociații.
- Dezvoltarea **economiei sociale** (ateliere protejate, cooperative sociale, servicii pentru vârstnici).
- Încurajarea tinerilor să rămână în comunitate prin sprijin pentru start-up-uri.

7. Accesarea fondurilor europene și parteneriate

- Fonduri disponibile prin **PNRR, Politica Agricolă Comună, POR și PNDR 2021–2027**.
- Posibilitatea de a dezvolta **proiecte integrate rurale** prin parteneriate cu comunele vecine.
- Cooperare cu ONG-uri și sectorul privat pentru implementarea proiectelor verzi și sociale.

Agricultura – activitate economică principală în comuna Frâncești

Agricultura constituie activitatea economică principală în comuna Frâncești, fiind susținută de majoritatea gospodăriilor, cu o structură preponderent de tip subzistență sau semi-subzistență. Relieful colinar specific Subcarpaților Getici, solurile cu fertilitate variabilă și climatul temperat-continental creează condiții favorabile pentru desfășurarea diverselor activități agrozootehnice și silvice, chiar dacă acestea nu sunt încă valorificate la adevăratul lor potențial.

1. Caracter general

- Agricultura reprezintă **pilonul de bază al economiei locale**, fiind principala sursă de venit pentru o parte semnificativă a populației.
- Activitatea agricolă se desfășoară pe terenuri arabile fertile, completate de livezi, vii, pășuni și fânețe.

- Este predominantă **agricultura de subzistență și semi-subzistență**, dar există și ferme familiale în proces de modernizare.

2. Ramuri agricole importante

- **Cultura plantelor:** grâu, porumb, floarea-soarelui, cartof, legume în grădini familiale.
- **Pomicultura:** livezi de pruni, meri și peri, cu potențial ridicat pentru procesarea fructelor (dulceață, țuică, sucuri naturale).
- **Viticultura:** zone cu tradiție pentru cultura viței-de-vie, utilizate pentru consum propriu și vânzare.
- **Zootehnia:** creșterea bovinelor, ovinelor, caprinelor și păsărilor – de multe ori în gospodării mixte.

3. Potențial de dezvoltare

- **Diversificarea culturilor:** plante medicinale, fructe de pădure, produse ecologice/bio.
- **Asocierea producătorilor locali** în cooperative pentru acces mai facil la piețe și fonduri europene.
- **Procesarea primară:** unități mici de procesare a laptelui, cărnii, fructelor.
- **Brand local** – „Produs în Frânțești” pentru creșterea vizibilității și atractivității produselor agricole.
- **Turism agro-rural:** integrarea produselor agricole în pensiuni, târguri și evenimente culturale.

4. Provocări actuale

- Fragmentarea terenurilor și **exploatarea de mici dimensiuni**, greu de competitivizat.
- **Lipsa infrastructurii de irigații** și vulnerabilitatea la secetă.
- Îmbătrânirea populației active în agricultură și migrația tinerilor.
- Acces limitat la mecanizare modernă și finanțare pentru investiții.

5. Oportunități prin finanțare și politici publice

- Fonduri europene prin **PNDR, PNRR și Politica Agricolă Comună 2023–2027**.
- Subvenții pentru agricultură ecologică și digitalizată.
- Proiecte de asociere pentru crearea de **centre de colectare și procesare**.
- Sprijin pentru **tinerii fermieri** și ferme de familie.

Oportunități de dezvoltare economică rurală

1. Agricultură modernizată și diversificată

- Dezvoltarea fermelor familiale și asocierea agricultorilor în cooperative pentru a facilita accesul la piață și la fonduri europene.
- Introducerea culturilor cu valoare adăugată mare: plante aromatice și medicinale, fructe de pădure, produse bio/ecologice.
- Procesare locală: centre de colectare și fabrici mici pentru sucuri, conserve, produse lactate, uleiuri presate la rece.
- Brand local – promovarea etichetei „Produs în Frânțești”.

2. Zootehnie și produse tradiționale

- Creșterea bovinelor, ovinelor, caprinelor și păsărilor cu orientare spre produse de nișă: brânzeturi artizanale, carne bio, ouă ecologice.
- Dezvoltarea unor **stâne turistice** cu produse tradiționale.
- Valorificarea lânii și pielii în produse meșteșugărești.

3. Turism rural și agroturism

- Promovarea zonei ca **destinație de turism rural** prin pensiuni, case tradiționale și trasee turistice.
- Integrarea produselor agricole locale în oferta turistică.
- Organizarea de **festivaluri locale** (târguri de toamnă, sărbători ale recoltei, festivaluri gastronomice).
- Posibilități pentru turism ecologic și turism de weekend pentru vizitatori din Râmnicu Vâlcea și zonele învecinate.

4. Energie verde și tranziție ecologică

- Exploatarea potențialului de **energie solară** prin panouri fotovoltaice pe clădiri publice și gospodării.
- Proiecte de **biomasă** bazate pe resturile agricole și forestiere.
- Iluminat public cu LED și reabilitare energetică a clădirilor publice.

5. Digitalizare și economie locală modernă

- Extinderea rețelei de **internet de mare viteză** pentru a facilita munca la distanță, educația online și comerțul electronic.
- Susținerea **antreprenoriatului digital rural** (magazine online, servicii digitale).
- Crearea unui **hub rural de inovare și educație digitală** pentru tineri.

6. Meșteșuguri și economie socială

- Revitalizarea meșteșugurilor tradiționale (țesături, ceramică, obiecte din lemn).

- Crearea de **ateliere comunitare** și cooperative sociale pentru femei și tineri.
- Valorificarea produselor artizanale prin vânzări online și târguri locale.

7. Fonduri europene și parteneriate

- Accesarea finanțărilor prin **PNDR, PNRR și Politica de Coeziune 2021–2027**.
- Parteneriate cu ONG-uri, universități și firme private pentru proiecte de dezvoltare rurală.
- Crearea unor **parteneriate public-private** pentru infrastructură și servicii locale.

2.3. Profil spațial și funcțional

Localizarea geografică și cadrul administrativ

Comuna Frâncești este situată în județul Vâlcea, în regiunea Oltenia, România. Aceasta se află în partea centrală a județului, la aproximativ 24 km sud-vest de municipiul Râmnicu Vâlcea.

Comuna Frâncești este formată din următoarele nouă sate:

- **Frâncești** (reședința de comună)
- **Băluțoaia**
- **Coșani**
- **Dezrobiți**
- **Genuneni**
- **Mănăilești**
- **Moșteni**
- **Surpatele**
- **Viișoara**

Aceste localități sunt așezate într-o zonă de deal, cu o importantă suprafață forestieră .

Informații administrative

- **Suprafață totală:** 62,25 km²
- **Populație (2021):** 4.989 locuitori
- **Altitudine medie:** 236 m

Vecinătăți

Comuna Frâncești se învecinează cu următoarele localități:

- **Nord:** comuna Pietrari
- **Vest:** comuna Păușești
- **Sud-Vest:** comuna Frâncești
- **Sud-Est:** comuna Bărbătești

- **Est:** comuna Bunești

Funcțiuni dominante

1. Funcțiuni agricole

- Agricultură este activitatea principală, cu terenuri cultivate cu cereale, legume și fructe.
- Creșterea animalelor (bovine, ovine, porcine) este prezentă la nivel de gospodărie.
- Pajiștile și fânețele sunt utilizate pentru hrana animalelor.

2. Funcțiuni forestiere și de exploatare a resurselor naturale

- Zona are o importantă suprafață împădurită.
- Exploatarea lemnului și a altor produse forestiere este o activitate tradițională.

3. Funcțiuni economice secundare

- Meșteșugurile și activitățile de prelucrare a produselor agricole la nivel local (brutării, mori, ateliere de tâmplărie etc.).
- Comerțul de proximitate (magazine alimentare, piețe locale).

4. Funcțiuni sociale și administrative

- Reședința comunei, satul Frâncești, adăpostește primăria și instituțiile administrative locale.
- Școli, grădinițe și centre de sănătate asigură servicii comunității.

5. Funcțiuni culturale și religioase

- Mănăstirile Dintr-un Lemn și Surpatele reprezintă centre religioase și turistice.
- Biserica „Sfinții Trei Ierarhi” din Genuneni are rol cultural și de patrimoniu istoric.

Aspecte urbanistice și reglementări funcționale

În lipsa unui Plan Urbanistic General actualizat și implementat unitar, dezvoltarea funcțională a comunei este parțial spontană. Sunt necesare delimitări clare ale zonelor construibile, ale perimetrelor protejate și ale spațiilor cu potențial de investiție, în concordanță cu noile prevederi privind dezvoltarea rurală durabilă.

Direcții strategice pentru optimizarea funcțională a spațiului comunei

- Actualizarea PUG și introducerea reglementărilor de zonare funcțională, pentru a evita haosul urbanistic și extinderea necontrolată a construcțiilor.
- Identificarea de zone cu potențial economic (ex. pentru microferme, ateliere, turism rural) și includerea lor în planuri de dezvoltare prioritare.

- Consolidarea centrului civic al comunei ca pol funcțional, cu accent pe servicii publice, socializare, educație și comerț.
- Valorificarea potențialului turistic al monumentelor istorice și siturilor arheologice prin integrare în trasee tematice și rețele culturale județene.
- Integrarea funcțională a terenurilor agricole și forestiere în proiecte de dezvoltare sustenabilă (cooperative, eco-ferme, trasee de agroturism).

Structura funcțională a teritoriului

Structura funcțională a teritoriului unei comune precum **Frâncești** se referă la modul în care diferitele zone ale comunei sunt organizate și utilizate în funcție de activități economice, sociale, administrative și culturale. În cazul comunei Frâncești, structura funcțională poate fi descrisă astfel:

1. Zona centrală – satul reședință (Frâncești)

- Funcțiuni administrative: Primăria, sediile instituțiilor publice, servicii comunitare.
- Funcțiuni comerciale și de servicii: Magazine, piețe locale, servicii bancare și poștale.
- Funcțiuni sociale: Școli, grădinițe, dispensar, centre culturale.
- Funcțiuni religioase: Biserici parohiale.

2. Zonele rurale periferice (satele Băluțoaia, Coșani, Dezrobiți, Genuneni, Mănăilești, Moșteni, Surpatele, Viișoara)

- Funcțiuni agricole dominante: Cultivarea cerealelor, legumelor, fructelor; creșterea animalelor.
- Funcțiuni forestiere: Exploatarea lemnului, pășuni și fânețe.
- Funcțiuni culturale și religioase: Biserici și mănăstiri (ex. Surpatele, Dintr-un Lemn).

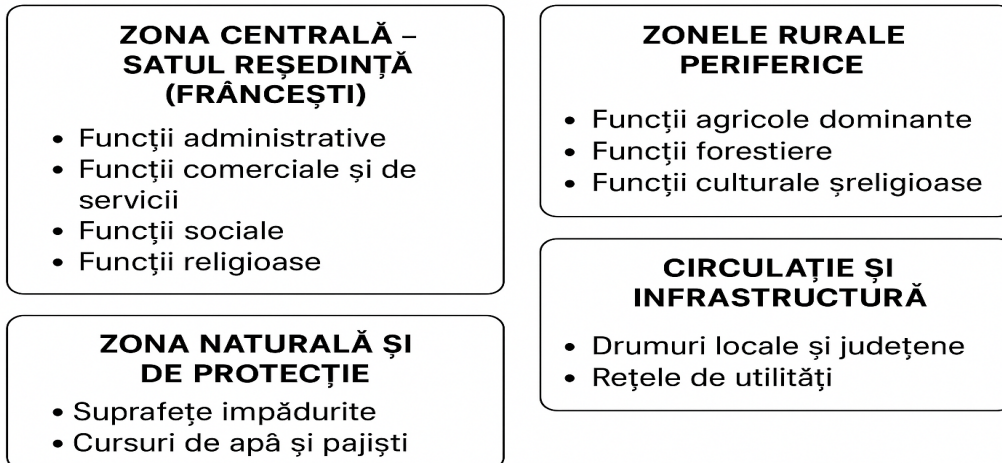
3. Zone naturale și de protecție

- Suprafețe împădurite: Păduri pentru exploatare economică și recreere.
- Cursuri de apă și pajiști: Folosite pentru agricultură, irigații și pășunat.

4. Circulație și infrastructură

- Drumuri locale și județene: Leagă satele între ele și cu municipiul Râmnicu Vâlcea.
- Rețele de utilități: Alimentare cu apă, electricitate, comunicații, canalizare în zonele centrale.

STRUCTURA FUNCȚIONALĂ A TERITORIULUI

Astfel, structura funcțională a teritoriului comunei Frâncești reflectă un model tipic de **comună rurală românească**, cu un **sat central multifuncțional** și **sate periferice cu funcțiuni agricole și forestiere predominante**, completate de elemente culturale și religioase.

Accesibilitate și rețeaua de drumuri

Comuna este traversată de câteva **drumuri județene principale** (DJ 678, DJ 678A, DJ 677F, DJ 678H), care asigură legături directe cu orașele Râmnicu Vâlcea (aprox. 26 km), Drăgășani (40 km) și municipiul Pitești (46 km)³. Rețeaua de **drumuri comunale și vicinale** conectează satul de centru (Frâncești) cu satele componente, însă anumite segmente sunt neasfaltate sau slab întreținute, ceea ce afectează mobilitatea și accesul la servicii.

Rețeaua tehnico-edilitară

Alimentarea cu apă

Comuna dispune de alimentare centralizată cu apă potabilă, funcțională în mare parte din intravilanul localităților. Capacitatea rețelilor acoperă peste 90% din gospodăriile din satul central și zonele apropiate

Canalizare

Un proiect în curs de implementare vizează extinderea sistemului de canalizare în mai multe sate, prin construirea unei rețele centralizate de epurare a apelor uzate, inclusiv în localități precum Ostroveni și Dealu Mare

Alimentare electrică și telecomunicații

³ Idem

Complet acoperite prin rețeaua națională, cu acoperire la 100% în utilități electrice; acoperirea internet și telefonie mobilă și fixe este variabilă și în dezvoltare.

Gaze naturale

Comuna nu dispune încă de o rețea locală de gaze, ceea ce limitează accesul la această utilitate esențială pentru confortul gospodăriilor din intravilan.

Echipare urbană și intervenții planificate

Lipsa unui Plan Urbanistic General actualizat restrânge capacitatea de dezvoltare organizată. În proiectele de parcelare, autorizațiile de construire sunt condiționate de asigurarea executării lucrărilor de echipare tehnico-edilitară în prealabil sau simultan cu autorizarea, conform regulamentelor județene și naționale

Funcționalitate spațială și direcții de dezvoltare

Comuna Frâncești se conturează ca un spațiu rural mixt, cu o concentrare în satul Frâncești a funcțiilor administrative, educaționale și comerciale; cu satele periferice (Dealul Mare, Teiu, Cremenari) dedicate activităților agricole și silvice; și cu potențial turistic (precum valea Topologului, situri arheologice sau obiective religioase).

Educația și capitalul uman în comuna Frâncești

Rețeaua educațională

Comuna **Frâncești** dispune de o rețea școlară relativ bine conturată pentru mediul rural, formată din:

- **3 școli generale (I–VIII)**, dintre care unitatea centrală este **Școala Gimnazială Frâncești**.
- **5 grădinițe cu program normal**, amplasate în satele cele mai populate (Frâncești, Surpatele, Genuneni, Coșani și Viișoara).

Școala Gimnazială Frâncești este nucleul sistemului educațional local, cu aproximativ **359 de elevi și 42 de angajați** (cadre didactice și personal auxiliar), conform datelor oficiale. Celelalte unități școlare au efective mai reduse, cu frecvente situații de clase simultane.

Populația școlară și preșcolară

Numărul total de copii și elevi din comună este estimat la **850–930** (18–20% din populația totală). Distribuția pe niveluri educaționale este următoarea:

Nivel educațional	Număr unități	Efectiv estimat (2024–2025)	Observații
-------------------	---------------	-----------------------------	------------

Nivel educațional	Număr unități	Efectiv estimat (2024–2025)	Observații
Grădinițe (preșcolar, 3–6 ani)	5	~150–180 copii	~30–35 copii/grădiniță; mai mulți în satele mari (Frâncești, Surpatele).
Clase primare (I–IV)	incluse în cele 3 școli	~350–400 elevi	Clase reduse numeric, unele simultane în satele mici.
Clase gimnaziale (V–VIII)	incluse în cele 3 școli	~300–350 elevi	Pondere mare concentrată la Școala Gimnazială Frâncești.
Total copii și elevi	–	~850–930	Reprezintă ~18–20% din populația comunei.

Tranziția către învățământul liceal și profesional

După finalizarea ciclului gimnazial, elevii din Frâncești își continuă studiile în orașele apropiate:

- Râmnicu Vâlcea – licee teoretice, tehnologice și colegii naționale.
- Băbeni și Horezu – licee tehnologice și școli profesionale.

Această tranziție implică navetă zilnică sau relocare temporară, ceea ce pentru multe familii constituie o povară logistică și financiară.

Infrastructura și dotările școlare

Clădirile școlare sunt în majoritate construite în perioada comunistă; unele au beneficiat de reparații și reabilitări, dar persistă probleme de îmbătrânire a infrastructurii. Echipamente digitale există în școlile centrale (laboratoare de informatică, acces internet, câteva table interactive), dar dotarea nu este uniformă.

Transportul școlar este asigurat printr-un microbuz școlar, care deservește elevii din satele periferice. Capacitatea este însă limitată, iar infrastructura rutieră afectează frecvent transportul în sezonul rece.

Sălile de sport moderne lipsesc; activitățile sportive se desfășoară în spații improvizate sau în aer liber.

Nivelul de educație al populației adulte

- La nivelul comunei, se observă diferențe între generații:
- Persoanele vârstnice au, în majoritate, studii primare sau gimnaziale.

- Generațiile de vârstă activă au, în general, studii liceale sau profesionale.
- Proporția celor cu studii superioare este redusă, iar absolvenții de facultate aleg de regulă să se stabilească în mediul urban sau în străinătate.

Această structură arată că nivelul capitalului uman este mediu-scăzut, cu nevoi clare de creștere a calificărilor profesionale și de adaptare la cerințele pieței muncii.

Probleme identificate

- Scăderea populației școlare și riscul comasării claselor.
- Infrastructură educațională neuniform modernizată; școala centrală din Frâncești este mai bine dotată decât cele din satele mici.
- Lipsa sălilor de sport și a laboratoarelor moderne.
- Acces limitat la educație digitală, mai ales în satele periferice.
- Abandon școlar punctual în comunitățile vulnerabile (în special în rândul copiilor de etnie romă).

Oportunități de dezvoltare

- Modernizarea infrastructurii și digitalizarea procesului educațional prin fonduri europene (PNRR, POR 2021–2027).
- Dezvoltarea programelor „Școală după școală” și a activităților extracurriculare pentru reducerea abandonului școlar.
- Crearea de centre educaționale multifuncționale la nivel local, în parteneriat cu ONG-uri și instituții culturale.
- Implementarea programelor de educație incluzivă și sprijin pentru copiii din comunitățile defavorizate.
- Stimularea orientării școlare către învățământ profesional și dual, conectat la economia locală (agricultură, prelucrarea lemnului, servicii).

Sănătate și servicii sociale în comuna Frâncești

Rețeaua de sănătate locală

În comuna Frâncești funcționează:

- **2 cabinete medicale individuale de medicină de familie**, care asigură asistență medicală primară pentru populație (în satul reședință Frâncești și în Surpatele).
- **1 dispensar uman** în satul Frâncești, unde sunt concentrate serviciile de bază.
- **1 punct farmaceutic** care deservește comunitatea (în satul de reședință).

În lipsa unor unități medicale spitalicești, locuitorii se adresează pentru servicii medicale specializate **spitalelor din Râmnicu Vâlcea** (Spitalul Județean de Urgență și Spitalul nr. 2 „Arseni Bagdazar”), aflate la 20 km distanță.

Resurse umane în sănătate

- În comună sunt activi **2 medici de familie** și câțiva asistenți medicali comunitari.
- Lipsesc cabinete stomatologice locale, locuitorii fiind nevoiți să meargă în Râmnicu Vâlcea sau Băbeni pentru astfel de servicii.
- Serviciile de urgență nu sunt disponibile local; pentru cazurile grave se apelează la **Ambulanța Vâlcea**, timpul de intervenție fiind de regulă 20–30 de minute.

Infrastructură și dotări

- Dispensarul necesită investiții de modernizare (spații mai mari, dotări medicale, echipamente).
- Cabinetele medicale funcționează în clădiri vechi, adaptate, cu dotări de bază.
- Nu există centru medical de permanență; continuitatea serviciilor depinde de programul medicilor de familie.

Situația socială și serviciile sociale

Structura

populației

vulnerabile

Conform datelor comunale și estimărilor INS:

- Persoanele vârstnice reprezintă o categorie numeroasă (peste 20% din populația comunei). Mulți trăiesc singuri sau în gospodării mici, necesitând servicii de îngrijire și sprijin.
- În comună există o comunitate semnificativă de **etnie romă (~19% din populație)**, cu probleme de integrare socială, nivel redus de educație și dificultăți economice.
- Familiile cu venituri mici și copiii din gospodării defavorizate sunt beneficiari constanți ai programelor de ajutor social.

Servicii sociale existente

- **Serviciul Public de Asistență Socială** funcționează în subordinea Primăriei Frâncești, având atribuții în acordarea de beneficii sociale (venit minim garantat, alocații de susținere a familiei, ajutoare pentru încălzire).
- **Asistenți sociali și comunitari** monitorizează cazurile de risc (copii, persoane cu handicap, vârstnici singuri).

- La nivel local nu există centre rezidențiale pentru vârstnici sau centre de zi pentru copii; aceste servicii sunt accesate în municipiul Râmnicu Vâlcea.

Probleme identificate

- Infrastructura medicală insuficient modernizată.
- Lipsa specialiștilor și a unor servicii medicale de bază (stomatologie, pediatrie).
- Îmbătrânirea populației și creșterea numărului de persoane dependente de îngrijire.
- Nevoia de sprijin pentru comunitățile defavorizate (în special populația romă).

Oportunități de dezvoltare

- Modernizarea dispensarului și dotarea cu echipamente medicale moderne prin fonduri europene și programe județene.
- Înființarea unui **centru de permanență medicală** pentru a asigura servicii 24/7.
- Crearea unui **centru de zi pentru vârstnici** sau implementarea serviciilor de îngrijire la domiciliu.
- Proiecte de **inclusiune socială și educațională** pentru comunitățile vulnerabile (în special romi).
- Atragerea de medici tineri prin stimulente și parteneriate cu universitățile de medicină.

Potențial turistic general

Comuna Frâncești se află într-o zonă subcarpatică deosebit de atractivă, unde resursele naturale și cele culturale se împletesc armonios. Turismul are ca puncte centrale patrimoniul monahal și peisajele naturale, completate de tradițiile locale și de posibilitatea dezvoltării agroturismului. În prezent, turismul este slab valorificat, dar resursele existente oferă perspective clare pentru dezvoltare.

Comuna Frâncești dispune de infrastructură culturală modestă, dar funcțională, cu două cămine culturale active: unul situat în satul Frâncești (reședință) modernizat parțial. Aceste spații găzduiesc evenimente locale, repetiții ale ansamblurilor artistice, proiecții, activități pentru copii și acțiuni de informare.

Căminele sunt dotate cu scenă, sisteme de sonorizare și spații multifuncționale, însă necesită investiții în modernizare (izolație, grupuri sanitare, mobilier nou, dotări multimedia), pentru a corespunde cerințelor actuale ale comunității.

De asemenea, există o bibliotecă comunală integrată în Căminul Cultural Frâncești, cu un fond de carte actualizat parțial, dar cu o frecvență de vizitare redusă, în special din cauza lipsei de promovare și digitalizare.

Turism cultural și religios

Comuna este recunoscută pe plan național pentru două monumente monahale de referință:

- Mănăstirea Dintr-un Lemn – ctitorie legendară, ridicată conform tradiției din lemnul unui singur stejar, pentru a adăposti o icoană a Maicii Domnului. Ansamblul monahal include biserica veche de lemn, biserica mare de zid și stăreția veche. Mănăstirea atrage anual mii de pelerini și turiști din întreaga țară, fiind unul dintre cele mai importante centre de spiritualitate ortodoxă din Oltenia.
- Mănăstirea Surpatele – ridicată în secolul al XVIII-lea, este cunoscută pentru pictura murală de excepție și pentru arhitectura sa brâncovenească. Atmosfera liniștită și frumusețea artistică fac din Surpatele un loc căutat de pelerini și iubitori de artă veche.

Aceste două mănăstiri, aflate la mică distanță una de cealaltă, pot constitui nucleul unui circuit turistic monahal integrat în traseele Vâlciei, alături de mănăstiri precum Bistrița, Hurezi sau Arnota.

Pe teritoriul comunei Frâncești se află mai multe monumente istorice înscrise pe Lista Monumentelor Istorice (LMI), cu valoare națională și locală:

Monument / Obiect istoric	Sat	Cod LMI	Observații
Mănăstirea Dintr-un Lemn (ansamblu)	Frâncești	VL-II-a-A-09742	Monument de arhitectură de interes național; ansamblu ce include biserica de zid, biserica de lemn și stăreția.
Biserica de lemn a Mănăstirii Dintr-un Lemn	Dezrobiți	VL-II-m-A-09742.02	Biserică veche din lemn, sec. XVI–XVII, ridicată după tradiție dintr-un singur stejar.
Stăreția veche a Mănăstirii Dintr-un Lemn	Frâncești	VL-II-m-A-09742.03	Clădire de patrimoniu, parte integrantă a ansamblului monahal.
Mănăstirea Surpatele	Surpatele	VL-II-a-A-09929	Monument de arhitectură de interes național; ctitorie a familiei Bălăceanu, sec. XVIII; picturi

Monument / Obiect istoric	Sat	Cod LMI	Observații
(ansamblu)			murale în stil brâncovenesc.
Biserica „Sfinții Trei Ierarhi”	Genuneni	VL-II-m-B-09769	Construită în 1797, pictată în 1801; monument de interes local.

Tradiții, folclor și meșteșuguri locale

Comuna Frâncești își păstrează vii tradițiile populare, în special în cadrul marilor sărbători religioase și evenimentelor agricole (Sânziene, Rusalii, Crăciun, Paște, Ziua Recoltei). Portul popular, păstrat în gospodăriile bătrânilor, este reprezentativ pentru zona subcarpatică vâlceană: cămăși cu motive florale, ii cusute manual, brâie roșii, pieptare din lână.

Există un ansamblu folcloric local, format din elevi și tineri din comună, care participă periodic la manifestări organizate de Consiliul Județean Vâlcea sau de școli din împrejurimi. Activitatea acestui grup poate fi consolidată prin sprijin logistic, achiziție de costume și integrarea în rețeaua județeană a festivalurilor etno-folclorice.

Meșteșugurile locale tradiționale, precum țesutul, prelucrarea lemnului și olăritul, sunt în pericol de dispariție, dar se păstrează izolat în câteva gospodării din Bratia și Cremenari. Ele ar putea fi revitalizate prin ateliere-școală pentru tineri, organizate în colaborare cu Direcția Județeană pentru Cultură.

Comuna Frâncești păstrează, în mod autentic și viu, o parte importantă din zestrea culturală tradițională a zonei subcarpatice vâlcene. Meșteșugurile locale, obiceiurile de peste an și valorile transmise din generație în generație conturează un peisaj cultural care încă trăiește în cotidianul comunității, oferind un cadru identitar unic, valoros și profund integrat în viața satului.

Deși în ultimii ani multe meșteșuguri au intrat în declin, în satele comunei se mai păstrează cunoștințe legate de olărit, țesut, jocărit, prelucrarea lemnului și a fierului, iar o parte din gospodării expun încă covoare țesute la război, ii cusute manual și obiecte de mobilier sculptate artizanal. Unele dintre aceste obiecte sunt transmise în familie, iar altele pot fi valorificate în cadrul unor expoziții locale sau târguri tradiționale.

Influențele provin din apropierea orașului Horezu, cunoscut la nivel internațional pentru ceramica sa, dar și din atelierele de lemnărie, dogărie și fierărie din satele vâlcene. Este remarcabilă prezența în arhitectura tradițională a gospodăriilor din Frâncești a unor elemente

sculptate – stâlpi ornamentali, prispe, foișoare și porți din lemn masiv –, ce demonstrează rafinamentul estetic al comunității locale.

Relansarea acestor meșteșuguri, în contextul unui turism cultural și educațional, poate deveni o axă strategică de dezvoltare, cu beneficii atât economice, cât și de revitalizare a identității locale.

Obiceiuri și tradiții de peste an

Viața spirituală și socială a comunității este strâns legată de calendarul agricol și religios, generând o serie de obiceiuri și tradiții care conferă ritm și semnificație anului comunitar.

- Sărbătorile de iarnă sunt marcate prin colindatul organizat pe sate, unde cete de tineri și copii vestesc Nașterea Domnului. Se păstrează obiceiuri precum „Capra” sau „Steaua”, uneori însoțite de costume populare și recuzită tradițională.
- Sfintele Paști și Rusaliile sunt prilej de comuniune religioasă, însoțite de mese ritualice, încondeierea ouălor și ofrande pentru cei plecați dintre noi. În unele sate încă se practică ritualuri precum stropitul fetelor sau udatul la fântână – simboluri ale fertilității și purificării.
- În perioada secerișului și a strânsului recoltei, se organizează sărbători ale câmpului, în care oamenii se adună, gătesc împreună, ascultă muzică populară și împărtășesc rezultatele muncii lor. Astfel de ocazii pot fi transformate în evenimente cu potențial turistic, cum ar fi „Ziua Recoltei” sau „Festivalul Toamnei”.
- Nunta tradițională este încă o experiență vie în unele familii, păstrând ritualuri precum „gătitul miresei”, „strigăturile” și „jocul steagului”, iar costumele populare sunt scoase din lăzi cu grijă și mândrie pentru astfel de ocazii.
- Obiceiurile de înmormântare, deși discrete, păstrează elemente din tradiția creștin-ortodoxă veche, cu „pomană mare” și ritualuri care susțin coeziunea comunitară în momentele de trecere.

Perspective de dezvoltare culturală

Recomandări strategice pentru perioada 2025–2030:

- Consolidarea și restaurarea monumentelor istorice și de cult, în special Mănăstirea Dintr-un Lemn;
- Crearea unui traseu turistic tematic: „Biserici de lemn și monumente ascunse”, semnalizat și digitalizat;
- Reabilitarea căminelor culturale și digitalizarea bibliotecii comunale;

- Promovarea patrimoniului imaterial (dansuri, povești locale, legende, rețete tradiționale) prin parteneriate cu ONG-uri culturale și școli;
- Organizarea unui Festival anual al Galiceii, cu implicarea întregii comunități, ca vector de imagine pozitivă și atracție pentru turiști și foști locuitori plecați în străinătate;
- Cooperare cu instituțiile culturale județene (Muzeul Județean, Centrul pentru Conservarea Culturii Tradiționale Vâlcea, Biblioteca Județeană) pentru activități comune și sprijin logistic.

Turismul

Comuna este situată într-un peisaj ce combină dealuri domoale, păduri, livezi și cursuri de apă, dispune de un potențial turistic semnificativ, în mare parte nevalorificat. Această localitate cu un profil rural autentic reunește resurse naturale, istorice și culturale ce pot susține dezvoltarea unui turism durabil, integrat și identitar, cu beneficii directe pentru comunitate.

Mănăstirea Dintr-un lemn – tezaur spiritual și istoric

- Mănăstirea Dintr-un lemn. Cea mai veche mărturie despre apariția mănăstirii la marginea de pădure vine din însemnările călătorului pe meleagurile Țărilor Române, diaconul arab creștin Paul de Alep. Acesta pe la 1653-1658, însoțind pe Patriarhul Macarie al Antohiei, susține că un călugăr a găsit într-o scorbură a unui stejar secular icoana Maicii Domnului. Mai spune că acesta aude o voce care l-a îndemnat să construiască în acel loc o biserică din acel stejar secular. O altă mărturie scrisă existentă de la 29 iulie 1745 a mitropolitului Neofit Cretanul, spune că "un cioban cu numele de Radu, în timpul domniei lui Alexandru al II-lea Mircea (1568-1577) a visat Icoana Maicii Domnului, despre care amintește Paul de Alep și tăind stejarul în care a fost găsită icoana, a făcut din lemnul ei o bisericuță, numită din această pricină "Dintr-un lemn". Cam tot așa afirma pe la 1842 poetul Grigore Alexandrescu care vizitează lăcașul, ascultând legendele locului.

Bisericuța din lemn de stejar, din bârne groase pare a fi fost ridicată pe la mijlocul secolului al XVI-lea. În biserică se află Icoana Maicii Domnului de care este legată existența așezământului monahal. Despre când și unde a fost pictată icoana, părerile sunt împărțite. Profesorul Andrei Grabor de la Universitatea din Strasbourg, spunea că ar fi fost pictată în secolul IV la mănăstirea Theothokos din Grecia, după modelul aparținând apostolului Luca, cel care a pictat prima oară pe Fecioara Maria.

Legendele apariției și construirii așezământului monahal sunt o parte din adevăr, însă prima mențiune documentară apare la 20 aprilie 1635. O mărturie importantă scrisă este a lui Matei

Basarab din 27 noiembrie 1640 la ridicarea bisericii din piatră. Acesta nota că a zidit mănăstirea "de isnoavă de'ntemei", înșirând mănăstirile pe care le-a întemeiat.

Pisania bisericii de piatră, care datează din 1715, pomelnicul mănăstirii din 1804 făcut după cel din 1715, confirmă că documentul din 1640 a lui Matei Basarab este real și că biserica de zid este construită de acesta.

Dar însemnările lui Paul de Alep, care a vizitat mănăstirea la 20 de ani după inaugurare, spun cu totul alceva. El afirmă că ctitor al asezământului este un boier contemporan cu Matei Basarab și văr cu acesta, Preda Brâncoveanu, fost mare spătar, mare culcer, mare vornic, viitor ban. Adevărul ar putea fi undeva la mijloc. Faptul că cei doi sunt rude apropiate, ar fi putut contribui împreună la construcția bisericii, lucru confirmat de tabloul ctitorilor din pronausul bisericii din zid. Chiar și linia construcției este tipică epocii în care a trăit Matei Basarab.

După o restaurare importantă făcută de către Ministerul Aerului și Marinei, restaurare făcută între anii 1938 - 1940, sfântul locaș devine simbolic loc de închinăciune și rugă pentru aviatori și marinari.

Starea de conservare este bună, dar necesită intervenții de consolidare și restaurare, prin accesarea de fonduri prin PNRR – Componenta C11 sau POR 2021–2027, axa culturală sau POR componenta 5.

Biserici de lemn și lăcașuri de cult

Mănăstirea Surpatele, cu hramul "Sfânta Treime", străjuiește de veacuri pe valea Otăsăului, la poalele pădurii, într-un cadru natural binecuvântat de Dumnezeu, la doar 3 km de Mănăstirea Dintr-un Lemn. Numele îi vine de la satul în care este ctitorită, satul Surpatele, sat pendinte de comuna Frâncești, județul Vâlcea.

Complexul mănăstirii Surpatele a fost inclus pe Lista monumentelor istorice din județul Vâlcea, având codul de clasificare VL-II-a-A-09929. Acestea sunt înconjurate de cimitire vechi și elemente sculpturale tradiționale (cruci din piatră și lemn), care alcătuiesc micro-peisaje memoriale. Mănăstirea a fost construită în secolul XVI, de către logofătul Tudor Drăgoescu, fratele său Stanciu și preotul Dumitru Bălașa. Era o construcție de lemn despre care nu se știe prea mult.

Constantin Brâncoveanu a donat o Evanghelie cu coperti placate cu argint poleit, pe care dănuie înscrisul de donare cu semnătura sa. De remarcat este că la vremea respectivă era doar vel-spătar. Între 1703-1706, doamna Marica Brâncoveanu, a ridicat biserica de zid care dănuie și astăzi și

care era pictată la momentul sfințirii. Biserica a fost repictată în anul 1815 de către un anume zugrav, meșter al vremii, Gheorghe Gheronitie din Hurezi.

Biserica mănăstirii se remarcă printr-o catapeteasmă sculptată și uși în stil brâncovenesc. De asemeni se mai remarcă printr-o iconografie deosebită prin aceea că se află o pictură rar întâlnită, împărțirea hainelor lui Iisus.

Tabloul votiv înfățișează familia lui Brâncoveanu, doi dintre fii și trei dintre fiice fiind reprezentate de înălțime egală cu părinții lor. Toate cele 13 persoane poartă coroane cu fleuroane. Lăcașul a fost vizitat în anul 1860 de către scriitorul Alexandru Odobescu, care a rămas profund impresionat de frumusețea lui.

Datorită faptului că a ajuns într-un grad mare de ruinare, datorită lipsei de fonduri, mănăstirea a fost închisă în anul 1872, călugărițele mutându-se la Mănăstirea Dintr-un Lemn.

În anul 1927, Comisiunea Monumentelor Istorice a restaurat tot complexul monahal, lucrare care terminată în anul 1935, amenajându-se și chilii pentru 17 maici.

Pe lângă patrimoniul religios și arhitectural, comuna dispune de resurse naturale importante:

- Dealuri împădurite și pășuni pitorești, potrivite pentru drumeții, cicloturism și ecoturism.
- Tradiții agricole și gastronomice (țuică de prună, fructe, brânzeturi), care pot fi integrate în experiențe de agroturism.
- Posibilitatea amenajării unor trasee tematice (religioase, naturale și gastronomice), care să pună în valoare atât monumentele istorice, cât și specificul local.

Infrastructură turistică actuală

În prezent, comuna Frâncești nu beneficiază de structuri turistice clasificate (pensiuni, agropensiuni sau centre de informare turistică). Cazarea se face ocazional în gospodării individuale, iar promovarea locală este practic inexistentă. Lipsa de infrastructură nu este, însă, o barieră definitivă, ci o oportunitate de dezvoltare graduală și sustenabilă.

Accesul rutier al comunei Frâncești se asigură în principal pe DJ 646, care se ramifică din DN 64 în orașul Băbeni; din acesta pornește DJ 646B (Frâncești – Coșani – Dezrobiți – Păușești – Pietrari, cu legătură la DN 67) și DJ 646C (Băluțoaia – Mănăstirea Surpatele), ultimul având 2,686 km și fiind unica rută de acces la mănăstire. Distanța rutieră până la Râmnicu Vâlcea este de ~25 km, iar până la Drăgășani de ~38 km.

4.4. Infrastructura de transport și mobilitate

Rețeaua rutieră principală în comuna Frâncești

Comuna Frâncești este traversată de o rețea de drumuri județene care asigură legătura cu municipiul Râmnicu Vâlcea și cu localitățile învecinate. Accesul principal se face dinspre DN 64 (Râmnicu Vâlcea – Drăgășani – Caracal), prin orașul Băbeni, de unde pornește DJ 646, artera principală care străbate comuna. Din DJ 646 se ramifică drumuri secundare care conectează satele componente:

- DJ 646 – asigură legătura între Băbeni – Frâncești – Păușești – Pietrari, având conexiune directă cu DN 67 (Râmnicu Vâlcea – Târgu Jiu). Este principala cale de acces spre reședința comunei și face legătura cu satele Genuneni, Coșani și Moșteni.
- DJ 646B – derivă din DJ 646 și traversează localitățile Coșani – Dezrobiți – Păușești – Pietrari, conectând zona estică a comunei cu DN 67.
- DJ 646C – drum județean de 2,7 km, leagă satul Băluțoaia de Mănăstirea Surpatele, fiind singura cale rutieră de acces către monumentul istoric.
- Drumurile comunale și satești – asigură legătura între celelalte sate (Mănăilești, Surpatele, Viișoara) și arterele județene. O parte din acestea sunt modernizate cu asfalt, însă există segmente pietruite sau de pământ care devin greu accesibile în sezonul ploios sau iarna.

Starea infrastructurii rutiere

- DJ 646 este asfaltat, dar cu porțiuni unde carosabilul prezintă degradări (gropi, tasări).
- DJ 646B și DJ 646C au fost reabilitate parțial, însă întreținerea periodică este necesară pentru a asigura siguranța și accesibilitatea, în special în zonele de deal.
- Drumurile comunale sunt inegale ca stare: în apropierea satelor mari sunt asfaltate, dar în zonele periferice persistă drumuri pietruite sau de pământ.

Rețeaua rutieră actuală oferă acces relativ bun la centrele urbane:

- Râmnicu Vâlcea – ~25 km (30 de minute cu mașina), principalul centru administrativ, economic și de servicii medicale și educaționale.
- Băbeni – ~8 km, cel mai apropiat oraș, legat direct prin DJ 646.
- Drăgășani – ~38 km, accesibil prin DN 64, important pentru piața agricolă.
- Horezu – ~32 km, accesibil prin DN 67, oraș cu tradiție culturală și turistică.

Transportul public și mobilitatea locuitorilor în comuna Frâncești

Transportul public rutier

- Mobilitatea populației din Frâncești depinde în mare măsură de **rețeaua de microbuze interurbane** care fac legătura între satele comunei și municipiul **Râmnicu Vâlcea**.

- Cele mai frecvente rute sunt:
 - **Frâncești – Băbeni – Râmnicu Vâlcea** (traseul cel mai utilizat, cu mai multe curse zilnice).
 - **Frâncești – Păușești – Pietrari – Horezu**, rută mai redusă ca frecvență, dar importantă pentru accesul către zona de vest a județului.
- Durata medie a unei călătorii spre Râmnicu Vâlcea este de ~30–40 de minute, în funcție de trafic și de punctul de plecare din comună.

Transport școlar

- Comuna dispune de **microbuze școlare** pentru transportul elevilor din satele periferice către școala gimnazială centrală din Frâncești.
- Capacitatea actuală este limitată, iar în perioadele de vârf (dimineața și după-amiaza) există probleme de aglomerare.
- Drumurile comunale cu infrastructură deficitară fac ca, pe timp de iarnă, transportul elevilor să fie uneori îngreunat.

Transport individual

- Majoritatea locuitorilor utilizează **autoturismul propriu** pentru deplasări, în special către locurile de muncă din Râmnicu Vâlcea și Băbeni.
- Nivelul de motorizare este mediu, corespunzător mediului rural vâlcean, dar dependența de mașina personală este ridicată din cauza ofertelor limitate de transport public.

Probleme și provocări

- Lipsa unei **frecvențe regulate** a microbuzelor spre Râmnicu Vâlcea, mai ales în weekend și în afara orelor de vârf.
- Dependența excesivă de transportul auto propriu, ceea ce afectează mobilitatea categoriilor vulnerabile (vârstnici, elevi, persoane cu venituri reduse).
- **Stațiile de microbuze** nu sunt amenajate corespunzător, multe fiind improvizate sau lipsite de protecție pentru pasageri.

Infrastructura pietonală și pentru biciclete

Infrastructura pietonală

- În satul reședință **Frâncești**, pe segmentele centrale ale **DJ 646**, există **trotuare asfaltate sau betonate**, însă acestea sunt parțiale și discontinu.

- În celelalte sate (Coșani, Surpatele, Genuneni, Moșteni, Mănăilești, Dezrobiți, Viișoara, Băluțoaia), trotuarele lipsesc aproape complet; pietonii circulă pe marginea carosabilului, ceea ce crește riscul de accidente.
- În apropierea școlilor și grădinițelor, au fost amenajate treceri de pietoni semnalizate, dar lipsesc soluții moderne de **calmare a traficului** (benzi rezonatoare, limitatoare de viteză, iluminat nocturn dedicat).

Accesibilitate pietonală

- Zonele pietonale sunt slab conectate între sate și chiar în interiorul satelor; deplasările pietonale pe distanțe scurte sunt incomode din cauza lipsei de trotuare și a stării proaste a drumurilor comunale.
- Pentru persoanele vârstnice sau cele cu mobilitate redusă, lipsa trotuarelor amenajate și a rampelor de acces constituie o problemă reală.

Infrastructura pentru biciclete

- În prezent **nu există piste de biciclete amenajate** în comuna Frâncești.
- Bicicleta este folosită ocazional ca mijloc de transport pe distanțe scurte, în special de tineri sau pentru deplasarea la câmp.
- Peisajul natural și relieful variat ar permite dezvoltarea unor **trasee cicloturistice** (Frâncești – Surpatele – Dintr-un Lemn – Genuneni), care ar putea fi integrate într-o rețea județeană de turism activ.

Conectivitatea regională și accesibilitatea la centre urbane

Accesibilitatea rutieră

Comuna **Frâncești** beneficiază de o poziționare strategică în centrul județului Vâlcea, fiind bine conectată la principalele drumuri naționale prin rețeaua județeană (DJ 646, DJ 646B, DJ 646C). Acestea asigură legătura directă cu orașele din jur și, implicit, cu principalele centre de servicii și piețe.

- **Râmnicu Vâlcea** – situat la aproximativ **25 km** (30–35 de minute cu mașina), este centrul administrativ, economic și medical al județului. Conexiunea se realizează prin DN 64 (via Băbeni) sau prin DN 67 (via Păușești–Pietrari).
- **Băbeni** – aflat la doar **8 km**, este cel mai apropiat oraș, funcționând ca punct de tranzit spre DN 64 și ca piață locală pentru produse agricole.

- **Drăgășani** – la aproximativ **38 km**, accesibil prin DN 64, reprezintă un centru viticol și agricol important, conectat la sudul județului.
- **Horezu** – la circa **32 km**, legat prin DN 67, are un rol esențial ca oraș cultural și turistic (ceramica de Horezu fiind inclusă în patrimoniul UNESCO).

Conectivitatea regională

- Poziția comunei între Râmnicu Vâlcea și Horezu oferă oportunitatea integrării în circuite turistice și economice regionale.
- Accesul relativ facil la două drumuri naționale (**DN 64 și DN 67**) crește atractivitatea comunei pentru investiții și pentru dezvoltarea de servicii turistice și agroturistice.
- Frâncești se află la intersecția unor rute care pot lega sudul județului (Drăgășani) de zona montană (Horezu – Polovragi – Novaci), ceea ce o transformă într-un **punct de tranzit important**.

Timp de deplasare estimat

- Râmnicu Vâlcea – ~30–35 min
- Băbeni – ~10 min
- Drăgășani – ~45 min
- Horezu – ~35–40 min

Impact asupra mobilității

- Această poziționare permite locuitorilor să acceseze rapid servicii medicale, educaționale și comerciale de nivel superior în Râmnicu Vâlcea.
- Pentru piața muncii, proximitatea față de orașele Băbeni și Râmnicu Vâlcea facilitează navetismul zilnic.
- Conectivitatea rutieră oferă premise pentru atragerea turiștilor de weekend, dar și pentru dezvoltarea unor trasee tematice (religioase, culturale, gastronomice).

2.5. Echiparea tehnico-edilitară

Calitatea vieții locuitorilor dintr-o comunitate rurală este profund influențată de nivelul de dotare cu infrastructură tehnico-edilitară: apă, canalizare, energie, gaze, internet. În comuna Frâncești, aceste sisteme se află într-un **proces lent de modernizare**, cu progrese semnificative în unele domenii, dar și cu decalaje importante care afectează accesul echitabil la servicii de bază, în special în satele izolate.

Rețeaua de alimentare cu apă potabilă

În prezent, comuna Frâncești beneficiază de o **rețea publică de alimentare cu apă potabilă** care deservește parțial localitățile componente.

Alimentarea cu apă

Serviciul public de alimentare cu apă pentru comuna Frâncești este prestat de APAVIL S.A., operator regional, conform studiului de specialitate și documentelor Primăriei Frâncești.

Proiecte aprobate / în derulare

Primăria comunei Frâncești a aprobat prin Hotărârea Consiliului Local nr. 31/2024 investiția „Extindere rețea alimentare cu apă și canalizare în satele Mănăilești și Genuneni, comuna Frâncești, județul Vâlcea”, în valoare de 17,1 milioane de lei. Documentele aferente (Studiu de Fezabilitate & indicatori) au fost puse în dezbatere publică primăvara lui 2024.

Gradul de acoperire și starea actuală

Deși s-a aprobat proiectul de extindere, nu am găsit în sursele oficiale accesibile un raport care să specifice procentul exact al gospodăriilor din Frâncești care sunt racordate la rețeaua de alimentare cu apă. Master Planul județean și al Consiliului Județean Vâlcea include această investiție între proiectele pentru infrastructură de apă și canalizare, arătând că satele Mănăilești și Genuneni nu sunt încă complet racordate și vor beneficia de extindere.

Finanțare și costuri

Investiția pentru extinderea rețelei de apă și canalizare în satele Mănăilești și Genuneni este estimată la 17,1 milioane lei. De asemenea, Consiliul Județean Vâlcea a alocat suma de 355.000 lei către Primăria Frâncești pentru sprijin financiar în cadrul cofinanțării investițiilor de infrastructură care necesită sprijin local.

Canalizarea și sistemele de epurare

În comuna Frâncești **nu există o rețea de canalizare complet funcțională** pentru toate satele. Sistemele centralizate lipsesc în mare parte, gospodăriile fiind dotate cu **fose septice individuale sau colective**, de multe ori neconforme cu normele de mediu. Din cauza reliefului și a așezării dispersate a satelor, implementarea unui sistem unitar este dificilă, ceea ce a întârziat dezvoltarea infrastructurii de canalizare.

Proiecte în derulare

- În 2024, Primăria Frâncești a aprobat, alături de extinderea rețelei de apă, și **extinderea rețelei de canalizare în satele Mănăilești și Genuneni**.
- Proiectul are o valoare totală de **17,1 milioane lei**, include atât alimentarea cu apă, cât și canalizarea, și este parte a Master Planului județean de apă și apă uzată.

- Finanțarea este asigurată prin **Programul Național de Investiții „Anghel Saligny”** și sprijin județean (355.000 lei cofinanțare din partea CJ Vâlcea).

Probleme identificate

- Lipsa rețelei de canalizare centralizate în majoritatea satelor, ceea ce conduce la **poluarea apelor freatice** din cauza fose septice neetanșe.
- Costurile mari de implementare și dificultatea extinderii către satele izolate.
- Absența unei stații proprii de epurare în comună; apele menajere neepurate reprezintă un risc pentru mediu.

Oportunități și direcții de dezvoltare

- Implementarea proiectului în curs pentru Mănăilești și Genuneni, care ar putea deveni nucleul unei viitoare rețele extinse la nivelul întregii comune.
- Integrarea în proiectele regionale de apă și canalizare gestionate de **APAVIL S.A.** și **CJ Vâlcea**, pentru atragerea de fonduri europene.
- Posibilitatea utilizării unor **stații de epurare compacte** pentru satele mai mici și dispersate, ca soluție tehnică adaptată mediului rural.

Alimentarea cu energie electrică

Comuna **Frâncesti** este racordată integral la rețeaua națională de distribuție a energiei electrice, prin operatorul **Distribuție Oltenia** (parte a CEZ România). Toate satele componente (Frâncesti, Băluțoaia, Coșani, Dezrobiți, Genuneni, Mănăilești, Moșteni, Surpatele, Viișoara) dispun de rețea de electricitate la nivel de gospodărie.

Starea infrastructurii

Rețeaua de joasă tensiune este parțial modernizată, dar există sectoare unde instalațiile sunt vechi, cu pierderi energetice și fluctuații de tensiune. O parte dintre transformatoare au fost înlocuite în ultimii ani, însă în zonele periferice (Băluțoaia, Viișoara) există probleme de stabilitate a curentului, mai ales în perioadele de consum ridicat. Defecțiunile sunt relativ frecvente în sezonul rece și în perioade cu furtuni, din cauza infrastructurii aeriene.

Proiecte și investiții

- Distribuție Oltenia are planuri de **modernizare a rețelei de joasă tensiune** în mai multe localități din județ, inclusiv în Frâncesti, prin programe multianuale de investiții.
- La nivel județean, se are în vedere crearea de **micro-rețele inteligente (smart grids)** pentru eficientizarea consumului și integrarea surselor de energie regenerabilă.

Rețea de gaze naturale – un vis încă neîmplinit

În prezent, comuna **Frâncești nu este racordată la rețeaua națională de gaze naturale**. Încălzirea gospodăriilor se face în principal pe bază de **lemn de foc**, care rămân resursa energetică dominantă datorită fondului forestier extins al comunei. O parte dintre gospodării utilizează **butelii GPL** pentru gătit, iar agenții economici locali se bazează pe aceleași soluții (butelii, rezervoare GPL).

Proiecte și inițiative

- La nivelul județului Vâlcea, există o strategie de extindere a rețelei de gaze în mediul rural, sprijinită prin **Programul Național de Investiții „Anghel Saligny”**.
- Mai multe comune din zona centrală și sudică a Vâlciei au depus proiecte pentru introducerea rețelei de gaze, însă până în prezent Frâncești **nu figurează printre comunele cu lucrări demarate**.
- Primăria Frâncești a analizat posibilitatea de asociere intercomunitară pentru un proiect integrat de gaze (împreună cu localitățile Băbeni și Păușești), dar proiectul se află doar în fază de intenție.

Probleme identificate

- Lipsa rețelei de gaze limitează atractivitatea comunei pentru investiții industriale și pentru dezvoltarea unor servicii turistice moderne (pensiuni, restaurante).
- Dependenta gospodăriilor de lemne de foc duce la presiune asupra pădurilor și la costuri ridicate pentru familii în sezonul rece.
- Utilizarea GPL în butelii este costisitoare și presupune riscuri de siguranță.

Oportunități de dezvoltare

- Posibilitatea integrării comunei în viitoarele proiecte de extindere a rețelei de gaze, prin asociere cu localitățile învecinate.
- Accesarea fondurilor guvernamentale pentru **introducerea gazelor în mediul rural**.
- Promovarea alternativelor verzi (panouri solare, centrale pe biomasă, pompe de căldură) până la introducerea gazelor.
- Crearea unui **plan local de tranziție energetică**, care să includă atât extinderea rețelei de gaze, cât și dezvoltarea surselor regenerabile.

Rețele de comunicații, telefonie și digitalizare

Într-o lume tot mai digitalizată, **accesul la internet și telefonie mobilă** este esențial chiar și în comunitățile rurale. Comuna Frâncești are **o acoperire bună cu semnal GSM**, dar cu **zone de umbră** în satele mai izolate.

Serviciile de **internet prin fibră optică** sunt disponibile parțial, prin operatorii RDS/RCS și Telekom. Cu toate acestea, **viteza este scăzută** în satele fără acoperire completă, iar locuitorii apelează la conexiuni mobile, adesea costisitoare și instabile.

Clădirile publice (primăria, școala gimnazială, căminul cultural) beneficiază de conexiune stabilă, dar **digitalizarea serviciilor publice este incipientă**, iar interacțiunea cetățean–administrație rămâne în mare parte analogică.

Recomandări pentru dezvoltare digitală:

- Extinderea rețelei de fibră optică în toate satele;
- Dotarea școlilor cu echipamente IT și table interactive (proiecte PNRR și ROSE);
- Crearea unui **ghișeu online comunal** pentru plăți, sesizări și programări;
- Organizarea de cursuri de alfabetizare digitală pentru tineri și vârstnici.

Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare este **una dintre prioritățile-cheie** pentru transformarea comunei Frâncești într-o comunitate rurală modernă, sustenabilă și atractivă. Extinderea serviciilor de utilitate publică, asigurarea accesului echitabil în toate satele și integrarea soluțiilor verzi și digitale sunt **obiective strategice** pentru perioada 2025–2030.

Fie că vorbim de **apă potabilă, canalizare, energie sau internet**, comuna Frâncești are **nevoie de intervenții bine planificate**, corelate cu fondurile disponibile și nevoile reale ale locuitorilor, pentru a asigura un trai demn și oportunități de dezvoltare economică locală.

Managementul deșeurilor și aplicarea principiului DNSH în comuna Frâncești

În contextul actual al schimbărilor climatice și al presiunilor asupra mediului rural, **gestionarea eficientă a deșeurilor** devine un factor esențial pentru protejarea sănătății publice, menținerea calității resurselor naturale și asigurarea unei dezvoltări durabile. În comuna Frâncești, sistemul de colectare a deșeurilor este funcțional, dar **cu limitări semnificative** legate de colectarea selectivă, frecvența ridicării, conștientizarea populației și infrastructura aferentă.

Gestionarea deșeurilor în comuna Frâncești se desfășoară în cadrul **Sistemului de Management Integrat al Deșeurilor (SMID) Vâlcea**, coordonat de **Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „Salubritate Vâlcea”**. Serviciile de salubritate sunt asigurate prin contract cu

operatori autorizați, care colectează deșeurile menajere direct de la gospodării. Frecvența colectării este săptămânală pentru deșeurile reziduale și mai rară pentru fracțiile reciclabile.

Tipuri de deșeuri colectate

- **Deșeuri menajere** – colectate de la nivelul gospodăriilor.
- **Deșeuri reciclabile** (plastic, hârtie, metal, sticlă) – colectate selectiv în puncte special amenajate cu containere colorate.
- **Deșeuri voluminoase și vegetale** – colectate ocazional, în campanii organizate la nivel județean.

Probleme identificate

- **Grad redus de colectare selectivă** – deși există containere pentru fracții reciclabile, nivelul de implicare al populației este scăzut.
- **Infrastructură insuficientă** – lipsa unor platforme moderne de colectare în toate satele; containerele existente sunt limitate numeric.
- **Deșeuri abandonate** – apar sporadic în zonele periferice sau pe marginea drumurilor, reflectând lipsa de educație ecologică și de sancțiuni aplicate.
- **Transport și distanță mare până la depozit** – deșeurile colectate sunt transportate către depozitul ecologic de la **Râureni (Râmnicu Vâlcea)**, ceea ce generează costuri ridicate.

Oportunități și direcții de dezvoltare

- Extinderea numărului de **puncte de colectare selectivă** și introducerea sistemelor moderne (containere îngropate sau semi-îngropate).
- Organizarea de **campanii de educație ecologică** pentru populație, în special în școli, pentru creșterea gradului de reciclare.
- Posibilitatea implementării unui **program de compostare a deșeurilor biodegradabile** la nivel de gospodărie sau comună.
- Crearea unor parteneriate cu firme de reciclare locale pentru valorificarea materialelor colectate.
- Accesarea de fonduri europene și guvernamentale pentru infrastructură de colectare modernă și proiecte de **economie circulară**.

Aplicarea principiului DNSH (Do No Significant Harm)

În conformitate cu cerințele Pactului Verde European și ale Mecanismului de Redresare și Reziliență, toate investițiile publice majore trebuie să respecte principiul DNSH – „**A nu aduce prejudicii semnificative mediului**”. Pentru comuna Frâncești, acest principiu devine un reper obligatoriu în conceperea și implementarea tuturor proiectelor de dezvoltare locală, în special a celor finanțate din fonduri europene.

DNSH în context local înseamnă:

- Promovarea soluțiilor **durabile și cu emisii scăzute de carbon** în toate proiectele de infrastructură (drumuri, construcții, rețele);
- Excluderea **intervențiilor care pot afecta negativ biodiversitatea** (defrișări necontrolate, construcții în arii naturale, poluarea apelor);
- Încurajarea utilizării **materialelor de construcție cu amprentă ecologică redusă**, reciclabile sau locale;
- Integrarea criteriilor de **eficiență energetică** și reducere a emisiilor în toate proiectele edilitare (școli, dispensare, sedii administrative);
- Prevenirea generării deșeurilor prin **proiecte de economie circulară** și utilizarea responsabilă a resurselor naturale.

La nivel european, principiul DNSH – „Do No Significant Harm” (Să nu provoci daune semnificative) reprezintă o condiție esențială pentru orice proiect de dezvoltare, fiind consfințit prin Regulamentul (UE) 2020/852 privind taxonomia durabilității. Acesta stabilește că toate investițiile publice trebuie să fie compatibile cu obiectivele de mediu ale Uniunii Europene și să nu producă efecte negative majore asupra naturii sau resurselor. DNSH se aplică în șase direcții majore: atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, utilizarea durabilă a resurselor de apă, tranziția către o economie circulară, prevenirea poluării și protejarea biodiversității.

Pentru comuna Frâncești, aplicarea DNSH nu este doar o obligație formală, ci o oportunitate de a construi o dezvoltare locală durabilă, care să răspundă atât nevoilor comunității, cât și cerințelor de protecție a mediului.

În domeniul infrastructurii de apă și canalizare, proiectele recente, precum extinderea rețelelor în satele Mănăilești și Genuneni, au fost concepute în acord cu standardele europene, având în vedere protecția apelor subterane și reducerea riscului de poluare. Implementarea unor sisteme moderne de epurare va garanta că apele menajere nu mai contaminatează solul sau apele freatice, oferind totodată locuitorilor acces la servicii de bază sigure și de calitate.

În ceea ce privește gestionarea deșeurilor, comuna este integrată în Sistemul de Management Integrat al Deșeurilor Vâlcea, ceea ce asigură transportul deșeurilor către depozitul ecologic de la Râureni. Acest cadru regional este completat la nivel local prin amplasarea de containere pentru colectare selectivă și prin acțiuni de educație ecologică. Extinderea colectării selective și dezvoltarea unor programe de compostare vor susține tranziția spre o economie circulară, reducând semnificativ volumul de deșeuri eliminate prin depozitare.

Sectorul energiei și mobilității aduce în prim-plan o realitate locală: lipsa unei rețele de gaze naturale. Acest dezavantaj se transformă însă într-o șansă pentru orientarea către surse alternative – panouri fotovoltaice, pompe de căldură și micro-proiecte de eficiență energetică. Mai mult, investițiile viitoare în infrastructura rutieră pot include măsuri de mobilitate verde, precum instalarea de stații de încărcare pentru vehicule electrice sau amenajarea de piste pentru biciclete, mai ales pe traseele care leagă obiectivele turistice și culturale ale comunei.

Protecția biodiversității și a ecosistemelor reprezintă un alt pilon al aplicării DNSH. Orice proiect de modernizare sau extindere edilitară va trebui să evite afectarea pădurilor, cursurilor de apă sau zonelor cu biodiversitate ridicată. Fondul forestier al comunei are o valoare strategică atât pentru mediu, cât și pentru comunitate, iar utilizarea resurselor sale trebuie să fie strict reglementată și sustenabilă.

De asemenea, în domeniul construcțiilor și urbanismului, toate lucrările de infrastructură tehnico-edilitară sau socială trebuie să respecte reglementările de mediu și să includă soluții eficiente energetic. Utilizarea materialelor prietenoase cu mediul și orientarea spre tehnologii cu emisii reduse de carbon vor fi standarde obligatorii pentru orice investiție.

Comuna Frâncești integrează principiul DNSH în toate inițiativele sale de dezvoltare. De la utilități publice la gestionarea resurselor și de la infrastructură la protecția naturii, obiectivul este unul clar: investițiile să fie nu doar utile comunității, ci și compatibile cu obiectivele europene de mediu. În acest fel, Frâncești își propune să construiască un model de dezvoltare locală care protejează resursele naturale, valorifică oportunitățile verzi și oferă locuitorilor un viitor sustenabil și rezilient.

Domeniu DNSH	Cerințe de conformitate	Situația/Aplicarea în Frâncești	Impact pozitiv
Atenuarea schimbărilor climatice	Proiectele să nu ducă la creșterea emisiilor de gaze	Modernizarea infrastructurii edilitare (apă, canalizare) cu tehnologii eficiente energetic;	Reducerea emisiilor indirecte prin rețele eficiente

Domeniu DNSH	Cerințe de conformitate	Situația/Aplicarea în Frâncești	Impact pozitiv
	cu efect de seră.	lipsa unor industrii poluante.	și prevenirea poluării apei.
Adaptarea la schimbările climatice	Investițiile trebuie să fie reziliente la fenomene extreme (ploi, secetă).	Proiectele de apă și canalizare prevăd dimensionări adaptate variațiilor climatice; drumurile comunale se modernizează cu rigole pentru scurgerea apelor pluviale.	Crește reziliența locală la inundații și secetă.
Utilizarea durabilă și protecția resurselor de apă și a mărilor	Nu se acceptă poluarea resurselor de apă.	Introducerea canalizării și a sistemelor de epurare în satele Mănăilești și Genuneni; fântânile individuale sunt înlocuite treptat de apă potabilă sigură.	Protejarea apelor freatice și reducerea poluării.
Tranziția către o economie circulară	Prevenirea generării de deșeuri, reciclare și reutilizare.	Gestionarea deșeurilor prin SMID Vâlcea; existența colectării selective; oportunități de compostare locală.	Crește rata de reciclare și scade volumul de deșeuri depozitate.
Prevenirea și controlul poluării	Reducerea emisiilor și gestionarea sigură a poluanților.	Lipsa activităților industriale poluante; control asupra deșeurilor menajere; proiectele edilitare prevăd tehnologii conforme UE.	Protejarea aerului, solului și apei împotriva poluării.
Protecția și refacerea biodiversității și a ecosistemelor	Proiectele să nu afecteze habitatele naturale.	Fondul forestier este protejat; proiectele edilitare evită defrișările și zonele cu biodiversitate ridicată; promovarea ecoturismului.	Conservarea peisajului natural și a faunei locale.

Notă metodologică privind aplicarea DNSH

Evaluarea respectării principiului „Do No Significant Harm” (DNSH) în comuna Frâncești s-a realizat în concordanță cu:

- Regulamentul (UE) 2020/852 privind stabilirea cadrului de facilitare a investițiilor durabile (Taxonomia UE);
- Ghidurile Comisiei Europene privind aplicarea DNSH pentru programele operaționale și pentru Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR);
- Strategia integrată de dezvoltare durabilă a județului Vâlcea (2023–2030) și Master Planul județean de apă și apă uzată;
- Documentele de fundamentare și studiile de fezabilitate elaborate pentru proiectele de utilități publice din comuna Frâncești (ex. proiectul „Extindere rețea alimentare cu apă și canalizare în satele Mănăilești și Genuneni”).

Prin această abordare, toate proiectele prevăzute în strategie sunt analizate nu doar din perspectiva eficienței economice și sociale, ci și în raport cu impactul asupra mediului, asigurându-se că nicio investiție nu generează daune semnificative în cele șase domenii de mediu definite de UE: schimbări climatice, apă, economie circulară, poluare, biodiversitate.

2.6. Servicii publice

Servicii publice – calitate, organizație și perspective

Primăria comunei Frâncești coordonează activitățile administrative și oferă multiple servicii publice: eliberare acte de stare civilă, certificate de urbanism, autorizații de construire, sprijin social, taxe și impozite locale, dar și formulare pentru activități de business, registru agricol sau petiții online⁴

Organizare și transparență:

Consiliul Local are 11 aleși, iar primăria funcționează conform unui regulament și organigrame clare, cu audiențe programate (miercuri pentru primar, vineri pentru secretar) și un departament de relații cu publicul eficient, care aplică Legea 544/2001 privind accesul la informațiile publice. Relația cetățean—administrație este facilitată prin formulare standardizate (ex.: petiții, feedback, solicitări de utilități, înscriere în registru agricol), dar și prin comunicare online și terestră (tel., email, social media) și punerea la dispoziție a agendei și deciziilor administrației.

Servicii administrative și relația cu cetățenii

Primăria comunei Frâncești este principalul furnizor de servicii administrative, având un rol central în gestionarea nevoilor comunității. Clădirea administrației publice locale este funcțională

⁴ <https://www.primariaFrâncești-valcea.ro/despre-noi/despre-comuna-Frâncești/>

și găzduiește birourile primarului, secretariatului, compartimentelor financiar-contabil, registrului agricol și urbanism.

Totodată, în contextul digitalizării administrației, primăria face eforturi de modernizare a sistemelor de gestiune și comunicare cu cetățenii. Cu toate acestea, serviciile digitale sunt încă într-o fază incipientă. Plățile online, solicitările de documente sau programările se realizează în mare parte fizic, la ghișeu, ceea ce presupune un grad redus de accesibilitate pentru cetățenii care nu se pot deplasa sau care locuiesc în satele mai îndepărtate.

Direcții de dezvoltare propuse:

- Crearea unei platforme online integrate pentru servicii administrative;
- Creșterea transparenței decizionale și a participării cetățenești;
- Dotarea cu echipamente IT moderne și instruirea personalului;
- Extinderea serviciilor mobile de relații cu publicul în satele izolate.

Servicii educaționale

Serviciile educaționale în comuna Frâncești

Educația reprezintă una dintre componentele esențiale ale serviciilor publice din comuna Frâncești, având un rol central în formarea capitalului uman local și în menținerea coeziunii sociale. Rețeaua școlară locală este bine conturată, dar se confruntă și cu provocări tipice mediului rural: scăderea populației școlare, infrastructură inegală între sate și necesitatea modernizării bazei materiale.

Rețeaua școlară

Conform Hotărârii Consiliului Local Frâncești nr. 4/2024 privind aprobarea rețelei școlare pentru anul școlar 2024–2025, în comună funcționează:

- **3 școli primare și gimnaziale** (clasele I–VIII), arondate Școlii Gimnaziale Frâncești, care reprezintă unitatea centrală de coordonare.
- **5 grădinițe cu program normal**, amplasate în satele cu populație mai numeroasă, pentru a asigura accesul copiilor la educație timpurie.

Școala Gimnazială Frâncești (satul de reședință) este unitatea principală, având **359 elevi** și **42 de angajați** (cadre didactice și personal auxiliar), ceea ce o plasează între școlile mari ale mediului rural vâlcean.

Rețeaua educațională din comuna Frâncești (2024–2025)

Nivel educațional	Număr unități	Detalii	Observații
-------------------	---------------	---------	------------

Nivel educațional	Număr unități	Detalii	Observații
Grădinițe cu program normal	5	Distribuite în satele mari	Asigură educație timpurie pentru copiii de 3–6 ani
Școli primare și gimnaziale (I–VIII)	3	Subordonate Școlii Gimnaziale Frâncești	Centre pentru ciclul primar și gimnazial
Școala Gimnazială Frâncești	1	359 elevi, 42 angajați	Unitate de bază, sediul central al rețelei

Transport școlar și accesibilitate

Pentru a facilita accesul copiilor din satele periferice (Băluțoaia, Viișoara, Surpatele, Mănăilești), Primăria pune la dispoziție **microbuz școlar**. Acesta deservește zilnic trasee multiple, însă în perioadele de vârf apar situații de aglomerare. În 2025, Consiliul Județean Vâlcea a anunțat achiziția de **microbuze electrice pentru elevi**, program din care va putea beneficia și comuna Frâncești, ceea ce ar îmbunătăți atât condițiile de transport, cât și componenta ecologică.

Dincolo de procesul educațional de bază, școala găzduiește un program de tip after-school în cadrul inițiativei „Nouă ne pasă”, prin care 39 de copii din medii vulnerabile beneficiază de activități remediale, sprijin educațional și mese calde. Acest program – susținut prin parteneriate cu ONG-uri și implicarea profesorilor – este o ancoră pentru reducerea abandonului școlar și sprijinirea elevilor aflați în dificultate.

Totuși, provocările cu care se confruntă unitatea școlară sunt reale și presante. Absența unei săli de sport este una dintre cele mai frecvente sesizări venite din partea comunității, mai ales că toți elevii sunt nevoiți să desfășoare orele de educație fizică în spații improvizate sau în aer liber, indiferent de condițiile meteorologice. Accesul elevilor din satele mai îndepărtate este îngreunat de lipsa transportului școlar constant și de starea infrastructurii rutiere. În același timp, dotarea limitată cu echipamente digitale și absența unei platforme after-school integrate pe termen lung, ridică semne de întrebare privind echitatea și calitatea procesului educațional.

Performanțele școlare sunt modeste, dar promițătoare: în clasamentele județene, Școala Gimnazială Frâncești s-a situat pe locul 49, cu o medie generală de 6,59 la Evaluarea Națională,

un scor rezonabil pentru mediul rural, dar care subliniază nevoia de intervenții suplimentare în actul didactic.

În perspectiva următorilor ani, este imperios necesară consolidarea infrastructurii și a serviciilor educaționale. Construirea unei săli de sport comunitare, înființarea unui centru after-school permanent, dotarea cu table interactive și echipamente digitale, precum și programe de formare continuă pentru cadrele didactice ar putea transforma școala din Frâncești într-un centru de excelență rurală. De asemenea, parteneriatele cu Inspectoratul Școlar Județean Vâlcea și cu organizații din domeniul educației pot stimula apariția unor proiecte STEM, ateliere extracurriculare și intervenții sistematice pentru prevenirea abandonului.

Servicii de sănătate

Accesul la servicii medicale este esențial pentru calitatea vieții unei comunități. În comuna Frâncești, asistența de bază este asigurată prin cabinetele medicilor de familie și prin servicii stomatologice locale, iar pentru cazurile complexe populația se adresează spitalelor din municipiul Râmnicu Vâlcea (≈ 27 km).

Asistența medicală primară

În comună funcționează **cabinete de medicină de familie**, care acoperă consultațiile, prevenția și monitorizarea stării de sănătate a populației:

- **CMI dr. Ștefan Popescu** – cabinet cu tradiție în comună, situat în satul reședință.
- **CMI dr. Carmen M. Cîmpeanu** – cabinet de medicină de familie, amplasat de asemenea pe Strada Principală din Frâncești.

Aceste cabinete deservesc majoritatea populației înscrise, asigurând acces la consultații, eliberarea rețetelor compensate și trimiterea către specialiști.

Servicii stomatologice

Un avantaj important este existența unui cabinet stomatologic local:

- **ZIP DENT – Frâncești**, care oferă servicii de medicină dentară de bază, ceea ce reduce nevoia de deplasări către centre urbane pentru tratamente simple sau urgențe stomatologice.

Acces la spitale și specialiști

Pentru servicii medicale de specialitate și pentru cazurile de urgență, locuitorii comunei se adresează unităților spitalicești din **Râmnicu Vâlcea** (Spitalul Județean de Urgență, Spitalul de Pneumoftiziologie, Spitalul de Obstetrică-Ginecologie) și din municipiul **Drăgășani** (Spital Municipal).

Servicii medicale disponibile în comuna Frâncești

Tip serviciu	Unitate	Localizare	Observații
Medicină de familie	CMI dr. Ștefan Popescu	Sat Frâncești (Str. Principală)	Cabinet individual de medicină de familie
Medicină de familie	CMI dr. Carmen M. Cîmpeanu	Sat Frâncești (Str. Principală)	Medicină de familie, activitate continuă
Stomatologie	ZIP DENT	Sat Frâncești	Servicii stomatologice de bază
Spitale și urgențe	Spitalul Județean, Rm. Vâlcea	27 km	Acces la toate specialitățile
Spitale zonale	Spitalul Municipal Drăgășani	40 km	Acces suplimentar pentru sudul județului

Servicii sociale

Serviciile sociale existente în comună sunt minimale, în principal sub forma de sprijin pentru familii vulnerabile, persoane în vârstă sau cu dizabilități. Asistența socială este asigurată prin Compartimentul de Asistență Socială din cadrul primăriei, însă capacitatea acestuia este limitată. La nivelul Primăriei Frâncești funcționează un **Compartiment/Serviciu Public de Asistență Socială (SPAS)**, responsabil de aplicarea legislației naționale în domeniul protecției sociale și de gestionarea prestațiilor pentru populația vulnerabilă. SPAS coordonează dosarele pentru:

- **Venit minim garantat (VMG)** conform Legii nr. 416/2001;
- **Ajutorul pentru încălzirea locuinței;**
- **Alocația pentru susținerea familiei (ASF);**
- **Sprijin pentru copii (tichete sociale educaționale, rechizite);**
- Monitorizarea persoanelor cu handicap și relația cu DGASPC Vâlcea.

Formularele tip sunt puse la dispoziția locuitorilor prin site-ul Primăriei, ceea ce asigură transparență și accesibilitate.

Beneficiari și categoriile sociale vizate

Deși datele exacte variază anual, tendința comunelor rurale vâlcene este de a avea:

- **20–30 familii beneficiare de VMG**, cu obligații de muncă în folosul comunității;
- **50–80 familii beneficiare de ASF** pentru sprijinirea educației copiilor;
- **60–100 persoane cu handicap** încadrate în grade diferite, sprijinite prin DGASPC;

- **15–25 de vârstnici** aflați în îngrijirea SPAS sau monitorizați pentru servicii de asistență la domiciliu.

În Frâncești, datele se aliniază acestor medii județene, conform raportărilor AJPIS și DGASPC Vâlcea.

Serviciile sociale în comuna Frâncești (estimări bazate pe medii județene)

Tip beneficiar	Număr estimativ (2024)	Observații
Familii VMG	20–30	Prestație minimă, cu muncă în folosul comunității
Familii ASF	50–80	Sprijin pentru educația copiilor
Persoane cu handicap	60–100	Monitorizare prin DGASPC
Vârstnici asistați/monitorizați	15–25	Servicii de îngrijire la domiciliu limitate

Servicii publice de siguranță și ordine publică

Siguranța comunității este asigurată de un post de poliție rurală, însă resursele sunt reduse. Nu există poliție locală sau pază comunitară organizată, iar colaborarea cu ISU este punctuală, mai ales în cazuri de urgență (incendii, inundații).

Nevoi identificate:

- Supraveghere video în zonele publice și la unitățile de învățământ;
- Recrutare de personal pentru poliția rurală;
- Campanii de informare privind prevenirea violenței domestice și consumului de alcool;
- Intervenții rapide în situații de urgență, mai ales în satele izolate.

Serviciile culturale și recreative în comuna Frâncești

Viața culturală a comunei Frâncești este puternic legată de tradițiile locale, patrimoniul religios și activitățile educaționale și comunitare. Într-o zonă cu identitate istorică puternică, serviciile culturale se concentrează pe menținerea valorilor locale, pe promovarea patrimoniului și pe implicarea tinerilor în activități educative și recreative.

Biblioteci și centre de lectură

În comuna Frâncești funcționează **Biblioteca Publică**, care joacă un rol activ în viața comunității. Biblioteca editează revista culturală „**Glasul Cărții**”, devenită o platformă de promovare a valorilor locale, a literaturii și a tradițiilor comunității.

De asemenea, există un **punct de împrumut în satul Genuneni**, găzduit la parterul **Căminului Cultural Genuneni**, care asigură acces la carte pentru locuitorii din partea estică a comunei.

Cămine culturale și infrastructură comunitară

- **Căminul Cultural Frâncești** – găzduiește evenimente comunitare, ședințe publice, activități educative și culturale ocazionale.
- **Căminul Cultural Genuneni** – funcționează ca spațiu de activități pentru tineri, cursuri, spectacole, dar și ca centru de sprijin pentru Biblioteca Publică.

Aceste instituții reprezintă nucleul vieții culturale la nivel local, însă starea lor de modernizare este inegală. Unele spații necesită reparații și dotări suplimentare pentru a corespunde cerințelor actuale (sonorizare, echipamente IT, mobilier).

Evenimente și tradiții

Comuna păstrează tradiții puternice legate de obiceiurile de iarnă, sărbătorile religioase și festivalurile școlare. Colaborarea dintre școală, biserică și bibliotecă generează evenimente culturale și educative, însă acestea au caracter punctual și nu sunt organizate periodic la nivel de festival sau program cultural permanent.

Probleme și provocări

- **Infrastructură culturală limitată**, cu dotări insuficiente pentru evenimente moderne.
- **Participare scăzută a tinerilor** – cauzată de migrația către oraș și de lipsa unor programe atractive.
- **Lipsa finanțării dedicate** pentru proiecte culturale și recreative susținute.

Oportunități de dezvoltare

- Modernizarea și digitalizarea bibliotecii, cu accent pe acces online și programe educative pentru tineri.
- Dezvoltarea unui **calendar cultural anual**, cu sprijinul școlilor și al bisericilor locale.
- Accesarea de fonduri prin programe precum „**Tineret în acțiune**” sau prin Ministerul Culturii pentru dotarea căminelor culturale.
- Crearea de parteneriate cu ONG-uri și asociații culturale din județ pentru diversificarea activităților (workshopuri, tabere culturale, concerte).

Servicii culturale și recreative

Instituție / Infrastructură	Localizare	Funcțiuni principale
Biblioteca Publică Frâncești	Sat Frâncești	Fond de carte, revistă „Glasul Cărții”, activități educative

Instituție / Infrastructură	Localizare	Funcțiuni principale
Punct de împrumut + Cămin Cultural Genuneni	Sat Genuneni	Acces la carte, activități culturale și comunitare
Cămin Cultural Frâncești	Sat Frâncești	Evenimente locale, ședințe publice, activități recreative

Serviciile administrative și alte servicii publice în comuna Frâncești

Administrația locală

Primăria Frâncești reprezintă principalul furnizor de servicii publice administrative pentru comunitate. Instituția are sediul în satul de reședință și asigură relația directă cu cetățenii printr-un program standard (luni–vineri, **08:00–16:00**).

Cetățenii pot accesa:

- **Servicii de urbanism** (certificate, autorizații de construire);
- **Servicii de stare civilă** (nașteri, căsătorii, decese);
- **Asistență socială** (prin SPAS – dosare VMG, ASF, sprijin pentru copii și vârstnici);
- **Formulare-tip online** puse la dispoziție pe site-ul oficial al Primăriei.

Transparența decizională este sprijinită prin publicarea hotărârilor Consiliului Local și a proiectelor de HCL pe pagina oficială a instituției.

Servicii poștale și financiare

În comuna Frâncești funcționează **Oficiul Poștal – Poșta Română (cod 247195)**, care oferă servicii de corespondență, coletărie și plăți. Pentru servicii bancare, locuitorii utilizează în principal unitățile din orașele apropiate (Băbeni, Râmnicu Vâlcea), întrucât comuna nu dispune de agenții bancare sau bancomate proprii.

Servicii de ordine publică și siguranță

Comuna este deservită de structuri aflate în subordinea **Inspectoratului de Poliție Județean (IPJ) Vâlcea**, prin posturile locale. Activitatea vizează menținerea ordinii publice, gestionarea situațiilor de urgență și relația cu comunitatea. De asemenea, comuna beneficiază de sprijinul **Inspectoratului pentru Situații de Urgență Vâlcea (ISU)**, pentru intervenții în caz de incendii, inundații sau alte riscuri.

Servicii online și digitalizare

Primăria Frâncești a făcut pași în direcția **digitalizării serviciilor publice**, prin:

- Publicarea online a formularelor și cererilor tipizate;

- Crearea unui sistem minimal de informare electronică pentru cetățeni (anunțuri, hotărâri, proiecte);
- Posibilitatea de a contacta instituția prin email (francestiprimaria@yahoo.com) și telefon/fax.

Totuși, lipsa unui ghișeu electronic complet și a plăților online limitează nivelul de modernizare.

Probleme și provocări

- **Acces limitat la servicii financiare** – lipsa bancomatelor și a unităților bancare.
- **Digitalizare incompletă** – serviciile online sunt de bază, fără posibilitatea depunerii documentelor sau plăților electronice.
- **Resurse administrative limitate** – număr redus de personal raportat la diversitatea cerințelor cetățenilor.

Oportunități de dezvoltare

- Accesarea de fonduri prin **PNRR – Componenta Digitalizare Administrație** pentru implementarea unui ghișeu unic electronic.
- Instalarea de **bancomate** în parteneriat cu bănci comerciale.
- Consolidarea serviciilor de ordine publică prin proiecte de supraveghere video în zonele centrale și la obiectivele turistice (Mănăstirea Dintr-un Lemn, Surpatele)

Servicii administrative și publice disponibile în comuna Frâncești

Serviciu	Instituție / Operator	Detalii
Administrație locală	Primăria Frâncești	Program L–V: 08:00–16:00 • tel. 0250 762 601 • email: francestiprimaria@yahoo.com
Servicii poștale	Poșta Română – Oficiul Frâncești (247195)	Coletărie, corespondență, plăți
Ordine publică	Post de Poliție – IPJ Vâlcea	Menținerea ordinii publice, siguranță rutieră
Situații de urgență	ISU Vâlcea	Intervenții incendii, inundații, dezastre
Servicii online	Site-ul Primăriei	Formulare tip, anunțuri, HCL publicate

Iluminatul public și întreținerea domeniului public

Primăria Frâncești administrează rețeaua de iluminat public stradal, prezentă în majoritatea satelor, dar cu discontinuități în zonele mai îndepărtate sau pe drumurile satești. Lămpile sunt în principal cu becuri convenționale, dar există intenția de a moderniza rețeaua cu corpuri LED și sistem de telegestiune, în cadrul unui proiect propus pentru finanțare prin PNRR.

Investiții recente:

- Marcaje rutiere, indicatoare și oglinzi de trafic în zonele cu vizibilitate redusă (2022);
- Materiale antiderapante și stocuri pregătite pentru intervențiile de iarnă;
- Amenajări urbane în centrul comunei, inclusiv reamenajarea curții primăriei și spațiilor adiacente, conform unui studiu tehnic aprobat în 2022.

2.7. Mediu și schimbări climatice

Context natural și responsabilitate ecologică locală

Comuna **Frâncești** se află într-o zonă de contact între dealurile subcarpatice și lunca râurilor Olteț și Olt, beneficiind de un cadru natural variat, ce combină elemente de relief deluros, păduri întinse, resurse de apă și terenuri agricole fertile. Această diversitate conferă comunei un potențial semnificativ atât pentru agricultură și silvicultură, cât și pentru turismul cultural și ecologic.

Resurse naturale și biodiversitate

Fondul forestier are o pondere importantă în structura funciară, ocupând câteva sute de hectare cu păduri de foioase (stejar, gorun, fag) și rășinoase în zonele mai înalte. Aceste păduri adăpostesc o faună variată: căprioare, mistreți, vulpi, iepuri, păsări de pădure și specii de păsări răpitoare.

Râurile și pâraiele locale, alături de fântânile și izvoarele din zonele de deal, constituie surse de apă importante pentru comunitate. Totuși, lipsa unei rețele de canalizare complet funcționale în toate satele a dus la presiuni asupra calității apelor subterane, riscând contaminarea acestora prin fose septice neconforme.

Solurile sunt preponderent brun-roșcate și fertile, susținând tradiția agricolă a zonei (cereale, livezi, viță-de-vie). Totuși, utilizarea intensivă și practicile agricole neadaptate pot duce la degradarea treptată a fertilității.

Provocări de mediu

- **Defrișări și presiune asupra fondului forestier** – lemnul rămâne principala sursă de energie pentru gospodărie, ceea ce determină tăieri intensive și exploatare care pun în pericol echilibrul natural.
- **Degradarea solului** – prin eroziune pe versanți și utilizare agricolă excesivă.
- **Poluarea difuză** – provenită din gospodărie și din lipsa sistemelor moderne de canalizare, cu efect direct asupra apelor freatice.
- **Gestionarea deșeurilor** – deși comuna este parte a SMID Vâlcea, apar sporadic depozitări necontrolate, mai ales în zonele periferice.
- **Îmbătrânirea pădurilor și scăderea biodiversității** – ca urmare a intervențiilor antropice și a schimbărilor climatice.

Vulnerabilitate ecologică și oportunități

Toate aceste aspecte contribuie la vulnerabilitatea ecologică a comunei Frâncești și diminuează capacitatea comunității de a se adapta la presiunile climatice și de mediu.

Totuși, există și oportunități concrete de intervenție, printre care:

- Accesarea fondurilor europene pentru realizarea de investiții în infrastructură verde (piste de biciclete, spații verzi, stații de încărcare electrică, amenajări ecologice).
- Inițierea de parteneriate cu ONG-uri de mediu, universități și instituții județene pentru realizarea unui audit ecologic local și pentru implementarea de proiecte-pilot.
- Sprijinirea gospodăriilor și fermierilor pentru tranziția către agricultură ecologică, prin cursuri de formare, scheme de subvenționare și încurajarea utilizării resurselor regenerabile.
- Integrarea criteriilor de mediu și adaptare climatică în toate proiectele de dezvoltare locală, inclusiv infrastructură, educație, mobilitate sau economie.

Această analiză reprezintă o bază solidă pentru formularea obiectivelor și acțiunilor din capitolele strategice ale SDD, în special în ceea ce privește tranziția verde, economia circulară și reziliența climatică.

Calitatea factorilor de mediu în comuna Frâncești

Calitatea aerului

În comuna Frâncești, calitatea aerului este în general **bună**, datorită absenței unor activități industriale poluante. Localitatea are un caracter preponderent agricol și forestier, iar sursele majore de poluare a aerului sunt reduse. Totuși, există câțiva factori locali care pot afecta calitatea aerului:

- **Încălzirea gospodăriilor cu lemne** – reprezintă principala sursă de emisii locale (fum, particule în suspensie).
- **Arderile necontrolate de resturi vegetale** – practică încă prezentă în unele gospodării, care eliberează particule nocive și contribuie la poluarea sezonieră a aerului.
- **Traficul rutier local** – deși redus comparativ cu zonele urbane, drumurile comunale și județene tranzitate de autovehicule grele pot produce emisii de praf și noxe, mai ales în sezonul cald.

Calitatea apelor

Resursele de apă ale comunei sunt asigurate de rețelele de alimentare centralizate (în curs de extindere) și de fântânile individuale. Problemele majore se leagă de:

- **Risc de poluare a apelor subterane** din cauza utilizării frecvente a foselor septice neetanșe, în special în satele fără rețea de canalizare.
- **Pârâuri locale** – uneori afectate de deversări accidentale de ape menajere sau de depozități de deșeuri.
- **Calitatea apei potabile** – în zonele racordate la rețele, aceasta respectă normele de siguranță, însă în gospodăriile bazate pe fântâni calitatea variază, cu riscul existenței de nitrați și bacterii.

Calitatea solului

Solurile comunei Frâncești sunt fertile, cu potențial agricol ridicat, dar există câteva presiuni asupra calității lor:

- **Eroziunea solului** – afectează versanții deluroși cultivați intensiv.
- **Practici agricole tradiționale** – folosirea în exces a îngrășămintelor chimice și a pesticidelor poate afecta pe termen lung calitatea solului și biodiversitatea.
- **Depozitarea necontrolată a deșeurilor** – deși redusă, această practică poate duce la contaminarea solurilor din proximitatea zonelor afectate.

Schimbări climatice și impact local în comuna Frâncești

Tendențe climatice generale

Comuna Frâncești se află într-o zonă cu **climat temperat-continental moderat**, influențat de poziția subcarpatică și de apropierea râurilor Olt și Olteț. În ultimele decenii, însă, fenomenele climatice s-au accentuat sub impactul schimbărilor climatice la nivel global și regional.

Manifestări ale schimbărilor climatice

- **Creșterea temperaturilor medii anuale** – verile sunt mai calde și mai secetoase, cu perioade de arșiță prelungită ce afectează culturile agricole și livezile.
- **Secetă pedologică** – tot mai frecventă în lunile iulie–august, determinând scăderea producției agricole și punând presiune asupra resurselor de apă.
- **Precipitații torențiale și inundații locale** – ploile abundente, concentrate pe perioade scurte, provoacă alunecări de teren pe versanți și inundarea temporară a terenurilor agricole sau a drumurilor.
- **Fenomene meteo extreme** – vijelii, furtuni de vară și grindină, care produc pagube gospodăriilor și culturilor.
- **Ierni mai blânde și instabile** – cu perioade mai scurte de strat de zăpadă, ceea ce reduce rezervele naturale de apă.

Impact asupra comunității și mediului

- **Agricultură** – principalele culturi (cereale, porumb, viță-de-vie, livezi de pruni și meri) sunt afectate de secetă și grindină. Fermierii depind tot mai mult de condițiile meteorologice, iar lipsa sistemelor de irigații locale accentuează vulnerabilitatea.
- **Infrastructură** – drumurile comunale și podețele suferă pagube în urma ploilor torențiale și a inundațiilor, necesitând intervenții repetate.
- **Resurse de apă** – scăderea nivelului freatic în perioadele secetoase afectează fântânile gospodăriilor, în special în satele de deal.
- **Sănătatea populației** – valurile de căldură afectează persoanele vârstnice, care reprezintă o pondere importantă a populației comunei.
- **Ecosisteme** – schimbările de temperatură și precipitații pun presiune pe păduri, crescând riscul de uscări premature ale arborilor și reducând biodiversitatea.

Măsuri necesare

- Dezvoltarea unor **mici sisteme de irigații locale** pentru culturile agricole.
- Consolidarea infrastructurii rutiere și hidrotehnice pentru a face față fenomenelor extreme (rigole, podețe, maluri consolidate).
- Crearea de **perdele forestiere** și plantări de arbori pentru protecția solului împotriva eroziunii și pentru reglarea microclimatului.
- Implementarea unor **planuri locale de gestionare a riscurilor climatice**, în cooperare cu ISU Vâlcea și Consiliul Județean.

- Creșterea gradului de conștientizare a populației privind adaptarea la schimbările climatice și gestionarea durabilă a resurselor.

Măsurile și strategii de protecție a mediului în comuna Frâncești

Protecția mediului reprezintă un obiectiv esențial al dezvoltării durabile în comuna Frâncești, într-un context în care resursele naturale constituie baza vieții comunității, dar sunt totodată supuse unor presiuni constante. Strategia locală de dezvoltare trebuie să îmbine conservarea patrimoniului natural cu modernizarea infrastructurii și cu integrarea standardelor europene de mediu.

Protecția apelor și extinderea rețelelor edilitare

- Finalizarea și extinderea rețelei de **alimentare cu apă și canalizare** în toate satele, pentru a reduce poluarea difuză a apelor subterane.
- Construirea unor **stații de epurare compacte** pentru satele dispersate (ex. Băluțoaia, Viișoara), unde un sistem centralizat este dificil de implementat.
- Monitorizarea calității apelor freatice prin colaborare cu **DSP Vâlcea** și informarea periodică a cetățenilor.

Gestionarea deșeurilor și tranziția spre economie circulară

- Modernizarea punctelor de colectare, inclusiv prin introducerea de **containere semiîngropate**.
- Organizarea de **campanii de educație ecologică** în școli și pentru populație, pentru creșterea gradului de colectare selectivă.
- Implementarea unui **program de compostare** pentru deșeurile biodegradabile din gospodării și pentru resturile vegetale.
- Parteneriate cu agenți economici și ONG-uri pentru reciclarea deșeurilor și valorificarea materialelor re folosibile.

Protecția solurilor și agricultură durabilă

- Introducerea unor **măsurile de combatere a eroziunii solului** prin terasări și lucrări de protecție a versanților.
- Încurajarea practicilor de **agricultură ecologică**, cu reducerea utilizării pesticidelor și îngrășămintelor chimice.
- Programe de informare și instruire pentru fermieri privind accesarea fondurilor PAC (Politica Agricolă Comună) pentru tehnologii prietenoase cu mediul.

Conservarea pădurilor și a biodiversității

- Monitorizarea strictă a **exploatărilor forestiere** și promovarea recoltării durabile a masei lemnoase.
- Refacerea zonelor afectate de tăieri prin programe de **împădurire și regenerare naturală**.
- Dezvoltarea de **coridoare ecologice** pentru protejarea faunei sălbatice.
- Promovarea **ecoturismului** în zonele cu biodiversitate ridicată (în special în apropierea mănăstirilor Dintr-un Lemn și Surpatele), cu respectarea reglementărilor de mediu.

Combaterea poluării și adaptarea la schimbările climatice

- Reducerea poluării aerului prin **interzicerea arderilor de resturi vegetale** și prin stimularea utilizării unor surse alternative de energie (panouri solare, pompe de căldură).
- Amenajarea unor **perdele forestiere** în jurul terenurilor agricole pentru reducerea eroziunii și crearea unui microclimat stabil.
- Consolidarea infrastructurii de protecție împotriva inundațiilor (rigole, podețe, maluri întărite).
- Integrarea măsurilor de adaptare la schimbările climatice în toate proiectele de infrastructură (drumuri, rețele edilitare, construcții publice).

Mediu și schimbări climatice (2025–2030)

Comuna Frâncești se confruntă cu o serie de probleme de mediu specifice spațiului rural montan și submontan. Practicile agricole tradiționale, fragmentarea terenurilor și exploatarea extensivă a pășunilor contribuie la degradarea solului, în timp ce lipsa perdelelor forestiere și a unui sistem coerent de protecție ecologică sporește riscul de eroziune și alunecări de teren în zonele în pantă. Schimbările climatice sunt tot mai resimțite și în această comunitate rurală, printr-o accentuare a secetelor în perioada caldă, alternând cu episoade de precipitații abundente, vijelii și grindină. Aceste fenomene afectează în special activitățile agricole – una dintre principalele surse de venit ale locuitorilor – dar și infrastructura rutieră, edilitară și fondul construit.

În prezent, comuna nu dispune de o infrastructură modernă de monitorizare a calității aerului sau a apei, iar sistemul de colectare a deșeurilor este parțial acoperitor, cu lipsuri în privința colectării selective. Nu există încă un plan local coerent de adaptare la schimbările climatice sau de promovare a tranziției verzi, iar campaniile de educație ecologică sunt puține și ocazionale.

Cu toate acestea, comuna are oportunități importante de a corecta aceste deficiențe prin atragerea de fonduri europene și naționale, în special prin PNRR, Programul Regional Sud-Vest Oltenia și AFM, pentru investiții în infrastructură verde, mobilitate locală, reîmpădurire, insule ecologice, extinderea spațiilor verzi, eficiență energetică și educație de mediu.

Patrimoniul cultural și riscurile climatice

Ansamblul Mănăstirea dintr-un lemn este monument istoric de interes național, înscris în Lista Monumentelor Istorice, actualizată 2015, a județului VÂLCEA, anexa la Ordinul Ministerului Culturii nr. 2828/2015, la poziția nr. 416, cod VL-II-a-A-09742, cu denumirea Mănăstirea „Dintr-un Lemn”, fiind datat 1633-1654, 1715. În cadrul ansamblului se găsesc 18 clădiri înscrise în Lista Monumentelor Istorice / 2004 a județului Valcea.

Riscurile climatice și vulnerabilitatea patrimoniului

În contextul schimbărilor climatice, patrimoniul cultural al comunei Frâncești este expus unor riscuri multiple:

- Creșterea frecvenței fenomenelor extreme (ploi torențiale, inundații, variații bruște de temperatură) afectează direct clădirile vechi, în special cele fără intervenții recente de consolidare.
- Eroziunea de mal și alunecările de teren în zonele de deal pot pune în pericol biserici izolate, troițe și cimitire vechi, mai ales în satele situate în apropierea Topologului și a versanților din Cremenari și Dealu Mare.
- Umiditatea crescută și infiltrarea apei în fundațiile clădirilor de patrimoniu pot conduce la degradări structurale ireversibile, în lipsa unor măsuri de conservare adaptate la noile condiții climatice.

Măsuri necesare și bune practici recomandate

Pentru protejarea patrimoniului cultural în fața riscurilor climatice, comuna Frâncești ar trebui să integreze următoarele direcții strategice:

- Evaluarea tehnică a stării de conservare a tuturor obiectivelor istorice și elaborarea unui plan de intervenție graduală, cu sprijinul Direcției Județene pentru Cultură Vâlcea.
- Accesarea de fonduri din programe precum PNRR (componenta C11 - Turism și cultură), pentru consolidarea Mănăstirii Dintr-un lemn și restaurarea bisericilor de patrimoniu.
- Integrarea principiului DNSH – Do No Significant Harm în toate proiectele de investiții asupra patrimoniului, pentru a preveni intervențiile agresive sau dăunătoare asupra valorii istorice a obiectivelor.

- Colaborarea cu specialiști în conservarea patrimoniului și climatologi, pentru a adapta metodele de întreținere la condițiile meteo extreme (ventilație naturală, materiale tradiționale adaptate, drenaje, etc.).
- Digitalizarea patrimoniului local prin realizarea de hărți culturale, tururi virtuale, fișe informative și expoziții online, care să contribuie la conștientizarea comunității și atragerea de vizitatori.

Măsuri și reglementări locale privind protecția mediului în comuna Frâncești

În contextul intensificării preocupărilor legate de sustenabilitatea locală și de protejarea resurselor naturale, comuna Frâncești a început să integreze treptat principiile ecologice în activitatea sa administrativă. Deși demersurile sunt încă în faze incipiente, autoritățile locale, în colaborare cu instituții specializate de la nivel județean – precum Agenția pentru Protecția Mediului Vâlcea, Garda de Mediu Vâlcea și Sistemul de Gospodărire a Apelor –, au inițiat acțiuni punctuale pentru îmbunătățirea calității mediului și gestionarea locală a resurselor naturale locale.

Comuna Frâncești aplică, prin hotărâri ale Consiliului Local și regulamente administrative proprii, un set de reglementări relevante în domeniul protecției mediului, în baza următoarelor acte normative:

- Legea nr. 137/1995 privind protecția mediului, republicată – stabilește cadrul general pentru conservarea și utilizarea rațională a resurselor naturale;
- O.U.G. nr. 195/2005 privind protecția mediului – prevede obligații legate de evaluarea impactului asupra mediului și măsuri pentru reducerea poluării aerului și a solului;
- Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor – fundamentează sistemul de colectare selectivă și obligațiile privind reciclarea și depozitarea responsabilă;
- Legea apelor nr. 107/1996 – prevede obligațiile pentru protecția surselor de apă pârâuri locale, fântâni comunitare);
- Ordonanța nr. 18/2022 privind utilizarea locală a produselor de protecție a plantelor – aplicabilă mai ales gospodăriilor și fermelor din zonă.

Pe baza acestui cadru legislativ, comuna Frâncești a adoptat o serie de măsuri locale relevante:

- Hotărâri ale Consiliului Local privind salubritatea gospodăriilor, întreținerea spațiilor verzi și interzicerea arderilor de resturi vegetale, în concordanță cu recomandările Gărzii de Mediu;

- Reglementarea utilizării pășunilor comunale, pentru evitarea supraîncărcării și degradării solului;
- Campanii punctuale de colectare a deșeurilor și inițiative de educație ecologică în colaborare cu școlile;
- Parteneriate cu operatorii de salubritate, pentru implementarea treptată a colectării selective în toate satele componente.

Deși infrastructura de mediu necesită în continuare îmbunătățiri, aceste inițiative demonstrează voința administrației locale de a armoniza activitatea gospodărească și economică cu imperativele ecologice și de a valorifica sprijinul instituțional oferit prin programele naționale și europene.

Aplicarea principiului DNSH în dezvoltarea locală a comunei Frâncești

La nivel european, principiul **DNSH – „Do No Significant Harm”** (Să nu provoci daune semnificative) este un criteriu obligatoriu pentru finanțarea proiectelor prin fonduri europene, fiind consfințit prin **Regulamentul (UE) 2020/852 privind taxonomia durabilității**. El stabilește că toate investițiile trebuie să fie compatibile cu obiectivele de mediu și să nu producă efecte negative majore asupra naturii. Cele șase domenii vizate sunt: atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea la schimbările climatice, utilizarea durabilă a resurselor de apă, tranziția către o economie circulară, prevenirea poluării și protecția biodiversității.

În comuna **Frâncești**, acest principiu nu este tratat doar ca o cerință formală, ci ca o **linie directoare a dezvoltării locale**. Toate proiectele planificate – de la infrastructură edilitară la servicii sociale și culturale – sunt concepute pentru a reduce impactul asupra mediului și pentru a sprijini tranziția spre o comunitate verde și rezilientă.

Astfel:

- În domeniul **apelor și canalizării**, extinderea rețelelor în satele Mănăilești și Genuneni se face cu tehnologii conforme normelor europene, evitând poluarea apelor freatiche.
- În ceea ce privește **deșeurile**, comuna este integrată în sistemul județean SMID Vâlcea, cu transport către depozit ecologic, și urmărește să crească gradul de colectare selectivă și reciclare.
- În absența gazelor naturale, comuna promovează **soluții alternative energetice** – panouri fotovoltaice, pompe de căldură, eficiență energetică – și are în vedere mobilitatea verde (microbuze electrice, piste de biciclete).

- Proiectele de **modernizare edilitară și urbanism** sunt corelate cu protejarea fondului forestier și a cursurilor de apă, pentru a evita defrișările sau afectarea zonelor de biodiversitate.
- În toate lucrările publice se impune respectarea reglementărilor de mediu, utilizarea de materiale prietenoase cu natura și reducerea emisiilor de carbon.

Cadre de finanțare relevante pentru aplicarea DNSH:

- PNRR – Planul Național de Redresare și Reziliență, prin reforme și investiții verzi;
- AFM – Administrația Fondului pentru Mediu, în domenii precum eficiență energetică, gestionarea deșeurilor sau tranziție la energie regenerabilă;
- POIM (Programul Operațional Infrastructură Mare) și Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021–2027, axate pe infrastructură locală, mobilitate verde și protecția resurselor naturale.

Măsuri aplicate la nivel local în spiritul DNSH:

1. Proiecte edilitare cu evaluare de impact și tehnologii sustenabile. În toate inițiativele de extindere a rețelei de apă, canalizare sau modernizare a infrastructurii rutiere, administrația locală a inclus cerințe de:

- evaluare prealabilă a impactului de mediu (EIM);
- utilizare de materiale reciclabile sau cu amprentă redusă de carbon;
- gestionare locală a șantierelor prin reducerea deșeurilor și reutilizarea pământului excavat;
- implementarea de sisteme de colectare a apelor pluviale în zonele pavate.

2. Eficiență energetică și surse regenerabile. În reabilitarea clădirilor publice (școli, dispensare, cămine culturale), s-au utilizat tehnologii eficiente energetic:

- sisteme LED pentru iluminatul public;
- senzori de prezență pentru economisirea energiei;
- pompe de căldură sau panouri solare în clădirile reabilite;
- termoizolarea clădirilor conform standardelor nZEB (nearly Zero Energy Building).

3. Dezvoltare turistică ecologică și protecția peisajului natural. Strategia de dezvoltare turistică a comunei integrează:

- evitarea construirii în zone cu risc de alunecări de teren sau în vecinătatea pădurilor naturale;
- amenajarea traseelor pietonale sau cicloturistice fără defrișări;

- utilizarea mobilierului urban din materiale biodegradabile sau recuperate;
- crearea de centre de vizitare cu funcțiuni educative și interpretative privind natura locală.

4. Gospodărirea apelor și reducerea presiunii asupra surselor naturale. În parteneriat cu Apavil S.A. și DSP Vâlcea, administrația a început:

- monitorizarea parametrilor de calitate a apei potabile
- introducerea de contoare inteligente pentru controlul consumului;
- campanii locale privind reducerea risipei de apă;
- promovarea apelor de suprafață ca resursă educativă și recreativă, nu doar funcțională.

Recomandări și direcții viitoare pentru aplicarea DNSH:

1. Elaborarea unui Ghid local de bune practici DNSH, adaptat specificului rural, care să însoțească fiecare proiect nou propus de primărie sau partenerii locali;
2. Introducerea unei „fișe DNSH” în toate caietele de sarcini, cu verificarea criteriilor de neafectare semnificativă a celor 6 obiective DNSH, prevăzute în Regulamentul UE 2020/852 (protecția apei, solului, biodiversității, aerului, etc.);
3. Instruirea personalului administrației publice și a beneficiarilor locali (fermieri, prestatori, antreprenori) privind cerințele DNSH în proiectele cu finanțare nerambursabilă;
4. Digitalizarea procesului de monitorizare a impactului de mediu, prin platforme simple și accesibile, care să permită raportări periodice și acces public la informații privind măsurile de protecție;
5. Inițierea unor proiecte pilot cu rol educativ, cum ar fi: grădini urbane, centre verzi educaționale, compostare comunitară, împăduriri locale cu specii autohtone și reintroducerea perdelelor forestiere de protecție.

Conformitatea DNSH în comuna Frâncești

Domeniu DNSH	Cerințe	Aplicare locală	Impact pozitiv
Atenuarea schimbărilor climatice	Fără creșterea emisiilor GES	Rețele edilitare eficiente, lipsa industriilor poluante	Reducerea emisiilor indirecte
Adaptarea la schimbările climatice	Reziliență la fenomene extreme	Drumuri modernizate cu rigole; sisteme de canalizare adaptate ploilor torențiale	Reducerea riscurilor de inundații
Apă și resurse	Protejarea	Extindere rețele + stații epurare	Reducerea poluării

Domeniu DNSH	Cerințe	Aplicare locală	Impact pozitiv
marine	calității apei		apelor subterane
Economie circulară	Reducerea deșeurilor	SMID Vâlcea, colectare selectivă, compostare	Creșterea reciclării, reducerea depozitării
Prevenirea poluării	Limitarea poluanților	Lipsa industriei; control asupra deșeurilor	Aer, apă și sol protejate
Biodiversitate și ecosisteme	Protejarea habitatelor	Fond forestier gestionat durabil; evitarea defrișărilor	Conservarea peisajului și a faunei

***Notă metodologică

Analiza respectării DNSH la nivelul comunei Frâncești s-a realizat conform Regulamentului (UE) 2020/852, Ghidurilor CE pentru DNSH și documentelor de planificare județeană (Strategia integrată de dezvoltare Vâlcea 2023–2030, Master Planul de apă și canalizare). Toate proiectele propuse respectă principiile DNSH și includ componente verzi, menite să reducă impactul asupra mediului și să asigure tranziția către o dezvoltare sustenabilă.

Integrarea obiectivelor de adaptare la schimbările climatice în viziunea de dezvoltare durabilă a comunei Frâncești

Într-un context marcat de intensificarea fenomenelor meteorologice extreme și de presiuni crescânde asupra mediului natural, comuna Frâncești își construiește o viziune strategică de dezvoltare care include, ca prioritate transversală, adaptarea la schimbările climatice și protecția resurselor de mediu. Această abordare nu mai este doar o recomandare de politici europene, ci o necesitate practică pentru a asigura reziliența unei comunități rurale cu relief fragmentat, resurse naturale valoroase și o populație care depinde în mare parte de activitățile agricole și forestiere.

a. Protecția biodiversității și a fondului forestier

În parteneriat cu Ocolul Silvic Călimănești și autoritățile de mediu județene, administrația locală vizează conservarea activă a ecosistemelor forestiere de pe raza comunei, prin:

- regenerarea pădurilor degradate și combaterea tăierilor necontrolate;
- plantarea de perdele forestiere pe terenurile marginale ale drumurilor comunale sau în zone cu risc de eroziune (de exemplu, pe versanții din zona satului Robaia);

- amenajarea de zone verzi multifuncționale în intravilan, cu rol de recreere, dar și de protecție climatică (umbrire, captare CO₂, limitarea efectului de insulă de căldură).

Aceste măsuri vor contribui la menținerea unui echilibru ecologic, dar și la creșterea atractivității zonei pentru ecoturism și educație pentru mediu.

b. Gospodărirea locală a resurselor de apă

Apa este o resursă esențială, dar vulnerabilă la impactul climatic. În acest sens, comuna va derula:

- lucrări regulate de întreținere a albiilor minore, a rigolelor și a fântânilor comune, mai ales în satele unde rețelele de canalizare lipsesc;
- reabilitarea și digitalizarea puțurilor de mare adâncime, pentru a permite monitorizarea în timp real a nivelului apei și a calității acesteia – măsură ce va fi implementată în colaborare cu Apavil SA și Direcția de Sănătate Publică Vâlcea;
- campanii de informare asupra risipei de apă și comportamentelor ecologice în gospodării.

Aceste acțiuni răspund unor riscuri reale deja sesizate de comunitate: scăderea debitului izvoarelor, seceta din lunile de vară, riscul de contaminare cu nitrați în zonele agricole intens utilizate.

c. Prevenirea riscurilor naturale și adaptarea spațială

Terenurile în pantă, solurile instabile și precipitațiile intense fac din anumite zone ale comunei – puncte sensibile din perspectiva alunecărilor de teren. În acest context, autoritățile locale vor:

- monitoriza permanent zonele cu risc geologic, în colaborare cu Inspectoratul pentru Situații de Urgență și Comitetul Local pentru Situații de Urgență;
- interzice autorizarea construcțiilor în areale cu instabilitate geotehnică;
- actualiza PUG-ul și regulamentele locale de urbanism, introducând criterii clare de adaptare la riscurile climatice.

Această componentă va contribui nu doar la protejarea vieților și a bunurilor, ci și la utilizarea rațională și durabilă a spațiului comunal.

d. Energie curată și eficiență energetică

În direcția reducerii emisiilor de carbon și a cheltuielilor administrative, comuna promovează tranziția energetică prin:

- dotarea clădirilor publice cu panouri solare și sisteme inteligente de iluminat – deja implementate în clădiri precum școala gimnazială și dispensarul comunal;

- încurajarea gospodăriilor să acceseze programele „Casa Verde” și „Casa Verde Plus” prin sesiuni de informare și sprijin administrativ;
- izolarea termică și modernizarea instalațiilor din căminele culturale și școli, în conformitate cu standardele de eficiență energetică;

Pe termen mediu, se are în vedere achiziționarea unui sistem fotovoltaic pentru iluminatul public, care va reduce factura energetică și emisiile de CO₂ asociate.

e. Gestiunea locală a deșeurilor și tranziția spre economie circulară

Un obiectiv cheie în strategia ecologică a comunei îl constituie extinderea colectării selective a deșeurilor în toate satele, prin:

- amplasarea de puncte de colectare dedicate pentru hârtie, plastic, sticlă și deșeurile electrice;
- încheierea de parteneriate cu operatori specializați în reciclare (inclusiv pentru textile sau deșeurile periculoase);
- campanii educaționale în școli, derulate în colaborare cu ONG-uri de mediu și Garda de Mediu Vâlcea.

Totodată, se are în vedere crearea unui centru comunal de colectare temporară a volumelor mari (mobilier, anvelope, echipamente IT), cu posibilitate de valorificare sau refolosire.

Prin aplicarea acestor direcții concrete de acțiune, comuna Frâncești face pași vizibili către o dezvoltare rezilientă, ecologică și adaptată realităților climatice actuale. Viziunea locală pune accent nu doar pe protecția mediului ca obligație administrativă, ci pe transformarea sustenabilă ca oportunitate economică, educațională și comunitară.

Pentru perioada 2025–2030, administrația locală își propune:

- să integreze obiectivele de adaptare climatică în toate planurile de investiții (în conformitate cu principiul DNSH);
- să valorifice fonduri europene verzi, precum Fondul pentru Modernizare sau Programul LIFE;
- să consolideze colaborarea cu instituții județene și regionale, dar și cu societatea civilă, pentru a implementa proiecte-pilot și soluții inovatoare la nivel rural.

Astfel, comuna Frâncești poate deveni un exemplu de tranziție ecologică în zonele subcarpatice ale Vâlcei, păstrându-și în același timp identitatea locală, echilibrul cu natura și coeziunea comunitară.

2.8. Profil și capacitate administrativă

Organizare administrativ-teritorială

Comuna **Frâncești** este organizată ca unitate administrativ-teritorială de nivel rural în județul **Vâlcea**, parte a regiunii de dezvoltare **Sud-Vest Oltenia**, conform prevederilor **Legii nr. 215/2001** (Legea administrației publice locale, republicată). Suprafața totală a comunei este de aproximativ **63 km²**, ceea ce o plasează printre comunele de dimensiune medie din județ.

Din punct de vedere demografic, comuna are o populație de circa **4.200 locuitori** (estimare INS, 2022–2023), distribuită neuniform între satele componente. Satul Frâncești concentrează cea mai mare parte a populației și reprezintă centrul administrativ, educațional și medical, în timp ce satele periferice (Băluțoaia, Viișoara, Surpatele) au densități mai reduse și o populație preponderent îmbătrânită.

Vecinătăți administrative

- **Nord** – comuna Păușești-Otăsău
- **Est** – comuna Tomșani
- **Sud** – comuna Frâncești
- **Vest** – comunele Băbeni (oraș) și Stoenеști

Această poziționare conferă comunei o **legătură strânsă cu centrul județului**, prin proximitatea de municipiul **Râmnicu Vâlcea** (**≈27 km**) și acces la drumurile județene care conectează localitatea de rețeaua rutieră principală.

Structura administrativă și resursele umane

Primăria Comunei Frâncești funcționează ca structură administrativă locală în baza principiilor descentralizării, autonomiei locale și legalității administrative, având un rol central în gestionarea dezvoltării durabile a satelor componente: Băluțoaia, Coșani, Dezrobiți, Frâncești (reședința), Genuneni, Mănăilești, Moșteni, Surpatele și Viișoara. Instituția are misiunea de a răspunde nevoilor comunității printr-o abordare coerentă a politicilor publice locale și prin implementarea de proiecte menite să îmbunătățească calitatea vieții. Primăria comunei **Frâncești** reprezintă principalul furnizor de servicii publice pentru comunitate și are rolul de a implementa politicile locale, de a gestiona resursele comunei și de a asigura legătura directă dintre cetățeni și administrația județeană sau centrală. Instituția funcționează sub autoritatea **Primarului** și a **Consiliului Local**, care are rol deliberativ, adoptând hotărâri cu impact asupra vieții comunității.

La nivel executiv, administrația este condusă de Primar, în calitate de autoritate executivă, alături de Viceprimar, care preia atribuții delegate și asigură continuitatea decizională. Secretarul General al UAT este responsabil pentru legalitatea actelor administrative și pentru conformitatea cu reglementările în domeniul transparenței și accesului la informații publice, iar contabilul șef gestionează întregul buget local, raportările financiare și relația cu Trezoreria și instituțiile de audit.

Autoritatea deliberativă este reprezentată de Consiliul Local, format din 11 consilieri aleși prin vot direct, care aprobă bugetul local, strategia de dezvoltare, documentațiile de urbanism și proiectele majore de investiții, având competențe în toate domeniile-cheie de viață comunitară.

Structura funcțională a Primăriei Frâncești este organizată în compartimente și servicii specializate, în conformitate cu Regulamentul de organizare și funcționare. Aparatul administrativ este compus dintr-un număr redus de funcționari publici și personal contractual (estimativ 12–15 persoane), repartizat pe domenii esențiale:

- **Compartiment economic și financiar-contabil** – gestionează bugetul local, impozitele și taxele, relația cu Trezoreria și raportările financiare către instituțiile centrale.
- **Compartiment urbanism, cadastru și agricultură** – responsabil de eliberarea certificatelor de urbanism și autorizațiilor de construire, gestionarea patrimoniului agricol și coordonarea activităților cadastrale.
- **Compartiment stare civilă și evidența persoanelor** – asigură înregistrarea actelor de stare civilă (nașteri, căsătorii, decese) și colaborează cu Serviciul Public Comunitar Local pentru evidența populației.
- **Compartiment asistență socială (SPAS)** – gestionează dosarele pentru venit minim garantat, alocații de susținere a familiei, ajutoare pentru încălzire și monitorizează situația persoanelor vulnerabile.
- **Compartiment achiziții publice și investiții** – coordonează proiectele de infrastructură, implementarea investițiilor finanțate din fonduri guvernamentale sau europene și procedurile de achiziții publice.
- **Compartiment juridic și administrație publică** – asigură legalitatea hotărârilor Consiliului Local și a actelor administrative, gestionează relația cu cetățenii și cu instanțele.
- **Compartiment secretariat și resurse umane** – sprijină activitatea primarului și a consilierilor locali, gestionează personalul din aparatul administrativ.

Consiliul Local

Consiliul Local Frâncești este format din **13 consilieri locali**, aleși prin vot direct. Aceștia, împreună cu primarul, stabilesc direcțiile de dezvoltare și aprobă bugetul local, proiectele de investiții și reglementările privind viața comunității.

Din punct de vedere al resurselor umane, administrația locală este funcțională și capabilă să susțină activitatea de bază, însă subdimensionarea aparatului de specialitate în raport cu nevoile actuale și lipsa unor funcții-cheie (proiectare, management de proiecte, achiziții publice, IT, dezvoltare locală) afectează capacitatea instituției de a gestiona eficient proiecte complexe și de a atrage finanțări nerambursabile.

Lipsa unei echipe specializate în atragerea fondurilor europene și elaborarea documentațiilor tehnico-economice a determinat apelul frecvent la consultanță externă, ceea ce implică timpi de reacție mai mari și costuri suplimentare. În plus, infrastructura digitală modestă și lipsa unei strategii clare de digitalizare a administrației locale limitează accesul cetățenilor la servicii online și reduc eficiența proceselor interne.

La momentul redactării strategiei, platformele digitale permit doar publicarea hotărârilor Consiliului Local și a anunțurilor de interes public, iar plățile online și interacțiunea electronică cu cetățenii sunt încă parțial funcționale. Semnalul internet este relativ bun în centrul comunei, dar inegal în zonele periferice, ceea ce afectează potențialul de digitalizare extinsă și implementarea unor soluții de e-guvernare.

Relația cu cetățenii se bazează predominant pe interacțiuni directe și informale, dar există o deschidere tot mai mare pentru participare publică, inclusiv prin consultări, audiențe și implicare în proiecte comunitare. Totuși, lipsa unui cadru formal pentru implicarea cetățenilor în luarea deciziilor (bugete participative, platforme de sesizări sau chestionare publice) este o provocare care necesită abordare strategică.

Primăria Frâncești colaborează constant cu instituții precum Consiliul Județean Vâlcea, Apavil, Agenția pentru Protecția Mediului, AFIR, Inspectoratul pentru Situații de Urgență, Prefectura și alte structuri județene și naționale, în vederea implementării de proiecte și respectării normelor în vigoare.

Pentru perioada 2025–2030, este esențială dezvoltarea unui plan instituțional de modernizare administrativă, care să includă:

- creșterea schemei de personal și atragerea de experți în domenii-cheie (proiecte, IT, dezvoltare durabilă, protecția mediului);

- digitalizarea arhivelor, a circuitelor documentelor și a fluxurilor de lucru;
- realizarea de investiții în infrastructura IT și crearea unei baze de date administrative integrate;
- stabilirea unui birou specializat pentru fonduri europene care să coordoneze scrierea, depunerea și monitorizarea proiectelor strategice;
- instruirea continuă a personalului și implicarea în rețele de învățare și bune practici cu alte UAT-uri similare;
- elaborarea unei strategii de guvernanță participativă la nivel local.

Aceste măsuri vor contribui la creșterea eficienței instituționale și la consolidarea rolului administrației locale ca partener activ în dezvoltarea durabilă a comunei Frâncești.

Experiența administrației locale în atragerea fondurilor nerambursabile

În pofida limitărilor de ordin instituțional și a resurselor umane reduse, Primăria comunei Frâncești a reușit, în ultimii ani, să acceseze și să implementeze o serie de proiecte finanțate din fonduri publice naționale și europene. Eforturile s-au concentrat preponderent asupra îmbunătățirii infrastructurii locale de bază, un domeniu critic pentru asigurarea serviciilor esențiale și pentru creșterea calității vieții locuitorilor.

Astfel, prin intermediul Programului Național de Dezvoltare Locală (PNDL) și al altor surse guvernamentale, administrația a obținut finanțare pentru modernizarea unor drumuri comunale, reabilitarea și dotarea unor unități de învățământ, extinderea rețelelor de alimentare cu apă și amenajarea unor obiective de utilitate publică. Proiectele derulate au fost bine recepționate de comunitate și au contribuit la creșterea gradului de accesibilitate și confort în satele componente. Cu toate acestea, în ceea ce privește fondurile europene nerambursabile din perioada 2014–2020, nivelul de absorbție la nivelul comunei rămâne modest, dacă este raportat la volumul și complexitatea nevoilor reale de dezvoltare. Printre cauzele acestei subutilizări a oportunităților de finanțare se numără:

- Capacitatea administrativă limitată: Primăria dispune de un număr redus de specialiști în domeniul elaborării de proiecte europene, ceea ce afectează capacitatea de a redacta aplicații competitive, conforme cu cerințele riguroase ale programelor de finanțare.
- Constrângerile bugetare: Gestionarea proiectelor europene necesită resurse financiare proprii pentru cofinanțare și avansuri, ceea ce devine adesea dificil de susținut în condițiile unui buget local restrâns.

- Lipsa colaborărilor intercomunale: Proiectele integrate cu impact mai larg – în domenii precum mobilitatea verde, digitalizarea administrației, tranziția ecologică sau dezvoltarea serviciilor publice partajate – presupun parteneriate funcționale între mai multe UAT-uri.

În lipsa unor inițiative consolidate la nivel de microregiune, comuna Frâncești a fost, în multe cazuri, exclusă de la finanțările care necesitau abordări de tip consorțiu.

În perspectiva perioadei 2025–2030, una dintre prioritățile fundamentale ale administrației locale trebuie să fie consolidarea capacității instituționale de accesare a fondurilor nerambursabile. Acest lucru presupune nu doar angajarea sau formarea de personal specializat, ci și crearea de parteneriate strategice la nivel județean și regional, precum și implicarea activă în rețelele de dezvoltare locală și asociațiile de dezvoltare intercomunitară. Numai printr-o abordare proactivă și colaborativă, comuna Frâncești va putea valorifica pe deplin oportunitățile de finanțare puse la dispoziție prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021–2027, Fondul pentru Mediu sau alte programe relevante pentru dezvoltarea rurală.

Direcții de dezvoltare instituțională

Pentru ca Strategia de Dezvoltare Durabilă a comunei Frâncești să poată fi pusă în aplicare în mod eficient și pentru ca administrația locală să valorifice în mod real oportunitățile de finanțare aferente perioadei 2025–2030, este esențială consolidarea capacității instituționale și modernizarea instrumentelor administrative.

Administrația publică locală trebuie să depășească funcționarea minimalistă bazată pe resurse umane și tehnice reduse, evoluând către o structură capabilă să gestioneze cu eficiență proiecte complexe, să răspundă prompt cerințelor comunității și să adopte principiile guvernantei moderne.

Una dintre prioritățile fundamentale vizează extinderea și profesionalizarea aparatului administrativ, prin atragerea de noi specialiști în domenii-cheie precum achiziții publice, management de proiect, digitalizare sau protecția mediului. Tinerii absolvenți, formați în universități cu profil administrativ, juridic sau tehnic, pot fi integrați prin programe de internship și concursuri deschise, sprijinind astfel și reînnoirea generațională a personalului. Totodată, angajații existenți trebuie sprijiniți activ să participe la cursuri de formare profesională continuă, acreditate și relevante pentru atribuțiile lor.

În paralel, digitalizarea administrației locale nu mai este doar un deziderat, ci o condiție obligatorie pentru eficiență, transparență și conectare la nevoile reale ale cetățenilor. Implementarea unor platforme informatice pentru plăți online, depunerea documentelor,

urmărirea cererilor sau consultarea publică a deciziilor ar reduce semnificativ birocrăția și ar crește încrederea în administrație. De asemenea, digitalizarea proceselor interne (contabilitate, registru agricol, arhivare) ar contribui la o mai bună organizare și urmărire a documentațiilor, esențială în contextul atragerii de fonduri europene.

O altă direcție esențială este legată de crearea unei structuri interne sau a unui serviciu dedicat scrierii și implementării proiectelor, care să colaboreze strâns cu primarul, secretarul general, contabilul și consilierii locali. În cazul în care acest lucru nu este posibil imediat, se recomandă parteneriate pe termen mediu și lung cu firme de consultanță specializate, asociații de dezvoltare intercomunitară (ADI), instituții județene sau unități de management al proiectelor. Astfel de colaborări pot asigura acces rapid la competență, fără a pune presiune excesivă pe organigrama existentă.

Un alt pilon strategic îl constituie creșterea cooperării intercomunale. Multe dintre oportunitățile de finanțare în perioada 2025–2030, dar și în viitor, presupun proiecte integrate la nivel microregional sau județean – cum este cazul rețelelor de transport public, managementului deșeurilor, promovării turistice sau dezvoltării de centre de colectare agricolă. În acest sens, comuna Frâncești trebuie să își consolideze prezența în cadrul Asociației de Dezvoltare Intercomunitară Vâlcea și să inițieze parteneriate active cu localitățile învecinate.

Nu în ultimul rând, este esențială promovarea unei guvernante locale transparente și participative, în care cetățenii să fie consultați constant, nu doar informați, cu privire la prioritățile de dezvoltare. Realizarea de bugete participative, organizarea periodică a dezbaterilor publice și includerea tinerilor sau a grupurilor vulnerabile în procesul decizional pot transforma radical relația administrației cu locuitorii și pot contribui la o cultură instituțională bazată pe încredere, dialog și responsabilitate.

Transparență, participare și guvernanță locală

Comuna Frâncești respectă prevederile **Legii nr. 544/2001** privind liberul acces la informații de interes public, precum și ale **Legii nr. 52/2003** privind transparența decizională în administrația publică.

Instrumente utilizate:

- Publicarea online a hotărârilor de Consiliu Local și a dispozițiilor primarului;
- Organizarea de dezbateri publice pentru bugetul local și proiecte majore;
- Acces la formulare, petiții și cereri standardizate pe site-ul oficial (primariaFrancesti.ro);
- Pagina de Facebook a primăriei pentru comunicare directă cu cetățenii.

Cu toate acestea, **gradul de implicare civică este încă redus**, iar alfabetizarea digitală a populației adulte limitează uneori dialogul și feedback-ul în timp real.

Direcții strategice de consolidare a capacității administrative:

- Creșterea competențelor digitale și manageriale prin formare continuă;
- Digitalizarea completă a proceselor administrative;
- Angajarea de personal specializat în atragerea de fonduri;
- Îmbunătățirea participării cetățenești și transparenței instituționale;
- Dezvoltarea unei platforme integrate de comunicare cu cetățenii.

2.9. Analiza SWOT

Fundamentarea analizei SWOT în contextul dezvoltării economice locale

Planificarea dezvoltării durabile pe termen mediu și lung a comunei Frâncești nu poate fi realizată în lipsa unei strategii coerente, care să pornească de la realitățile locale, potențialul endogen și resursele disponibile, dar și să reflecte într-un mod echilibrat oportunitățile externe și riscurile emergente. În acest context, aplicarea unei analize de tip SWOT devine un instrument esențial de diagnosticare strategică, oferind un cadru clar pentru înțelegerea poziției actuale a comunei și pentru fundamentarea deciziilor privind direcțiile viitoare de dezvoltare.

Analiza SWOT – acronim derivat din Strengths (Puncte tari), Weaknesses (Puncte slabe), Opportunities (Oportunități) și Threats (Amenințări) – permite concentrarea atenției asupra principalilor factori care influențează dezvoltarea economică a comunei Frâncești. Aceasta este concepută ca un set structurat de observații și interpretări, formulate pe baza datelor statistice, a consultărilor locale și a tendințelor observate la nivel regional și național.

Evaluarea este realizată distinct, pe categorii de activitate economică, ilustrând aspectele interne ale funcționării economiei locale – atât cele favorabile (puncte tari), cât și cele limitative (puncte slabe) – în raport cu contextul extern, reprezentat de oportunități și amenințări ce pot influența evoluția acestui teritoriu în orizontul strategic 2025–2030.

Un element esențial al acestei metodologii îl reprezintă interacțiunea dintre componentele analizei: elemente identificate ca puncte forte pot fi transformate, prin valorificare strategică, în oportunități viabile, în timp ce punctele slabe, dacă sunt ignorate sau perpetuate, se pot transforma în riscuri sau amenințări structurale la adresa dezvoltării durabile.

Conținutul analizei SWOT urmărește, astfel, să răspundă la o serie de întrebări-cheie privind:

- **nivelul, structura și dinamica activităților economice locale;**
- **sectoarele și ramurile economice cu potențial de dezvoltare;**

- **impactul factorilor interni și externi asupra performanței economice;**
- **identificarea atuurilor și vulnerabilităților structurale ale comunei;**
- **explicarea reușitelor și a dificultăților întâmpinate în implementarea politicilor economice și atragerea de investiții.**

Prin urmare, analiza SWOT nu este doar un exercițiu tehnic, ci un proces de reflecție strategică ce permite conturarea unei imagini realiste asupra situației economice actuale, precum și stabilirea premiselor pentru formularea de politici publice eficiente, orientate spre rezultate și impact. Ea sprijină decizia dacă și în ce condiții comuna Frâncești își poate îndeplini obiectivele de dezvoltare propuse pentru perioada 2025–2030.

De asemenea, analiza pune în evidență și dimensiunile sociale ale evoluției economice. Atât punctele forte, cât și punctele slabe identificabile la nivel economic au consecințe directe asupra coeziunii sociale, echității în accesul la resurse, dar și asupra capacității comunității de a face față schimbărilor economice, climatice sau demografice.

Pe baza acestui cadru de analiză, precum și a evaluărilor cantitative și calitative realizate pentru principalele domenii de activitate, urmează sistematizarea factorilor relevanți în patru categorii principale, în conformitate cu metodologia SWOT: puncte tari, puncte slabe, oportunități și amenințări.

Pe baza evaluărilor realizate atât la nivel general, cât și pe sectoare specifice, având în vedere etape relevante din evoluția economico-socială a comunei Frâncești, pot fi sintetizate următoarele componente ale analizei SWOT.

CADRUL NATURAL

Puncte tari	Puncte slabe
✓ Relief variat: dealuri, coline, păduri și văi – favorizează activități mixte (agricultură, turism, silvicultură).	✗ Promovare insuficientă a valorii naturale și a potențialului turistic/ecologic.
✓ Climat temperat-continental, cu influențe blânde, propice agriculturii tradiționale.	✗ Fenomene meteorologice extreme: secetă, grindină, valuri de căldură – afectează culturile și confortul.
✓ Zonă cu risc seismic redus, comparativ cu alte regiuni din sudul țării.	✗ Lipsa educației ecologice: campanii rare, conștientizare redusă în rândul populației.
✓ Risc scăzut la inundații majore – rețea naturală de drenaj și păduri protectoare.	✗ Aruncarea deșeurilor în locuri neamenajate – afectează solul, pădurile și cursurile de apă.

Puncte tari	Puncte slabe
✓ Alternanță între păduri, pajiști și terenuri agricole – susține biodiversitatea și peisajul natural. ✓ Fond forestier semnificativ, neafectat de poluare industrială – habitat pentru specii protejate.	✗ Colectare selectivă deșeuri deficitară și inadaptată mediului rural. ✗ Spații verzi publice insuficiente în zona centrală și în proximitatea școlilor. ✗ Nerespectarea legislației privind arderea vegetației și protecția mediului.

Oportunități	Amenințări
✓ Acces la fonduri UE pentru protecția mediului, energie verde, reciclare și educație ecologică (PNRR, POIM, PNDR). ✓ Posibilitatea dezvoltării unei strategii de conservare a cadrului natural paralel cu dezvoltarea rurală. ✓ Promovarea agriculturii ecologice și a turismului verde (trasee tematice, eco-agropensiuni). ✓ Terenuri intravilane disponibile pentru dezvoltare durabilă (spații verzi, locuințe verzi, facilități sociale). ✓ Parteneriate potențiale cu ONG-uri și instituții de mediu pentru protejarea biodiversității locale.	✗ Indiferența unei părți a populației față de mediu – mentalități rezistente, practici dăunătoare perpetuate. ✗ Creșterea frecvenței fenomenelor meteo extreme (furtuni, secetă prelungită, ploi torențiale). ✗ Degradarea albiilor de pârâu și alunecări de teren – risc crescut în zonele de versant și deal. ✗ Presiune pe pădurile comunale – defrișări ilegale, lipsa controalelor stricte. ✗ Contaminarea solului și apelor subterane din cauza fosei septice și a deșeurilor. ✗ Lipsa de intervenție coordonată privind prevenirea despăduririi și protejarea ecosistemelor.

DEMOGRAFIE ȘI RESURSE UMANE

Puncte tari	Puncte slabe
✓ Forță de muncă locală activă, implicată în agricultură, servicii și meșteșuguri tradiționale;	✗ Reticență față de reconversia profesională și inovație – mentalitate conservatoare;

Puncte tari	Puncte slabe
✓ Rată infracțională extrem de scăzută – climat de siguranță ridicat; ✓ Relații comunitare coezive, cu nivel redus de conflicte sociale; ✓ Pondere ridicată a populației adulte între 40–54 de ani – segment activ, cu experiență; ✓ Repartiție echilibrată între sexe – participare echitabilă în viața economică și socială; ✓ Calificare tradițională în construcții, agricultură și activități casnice utile pentru antreprenariat rural.	✗ Situație financiară precară a populației – capacitate redusă de investiție și consum; ✗ Migrarea continuă a tinerilor către orașe sau în străinătate – pierdere de resursă umană; ✗ Scăderea natalității și reducerea numărului de căsătorii – îmbătrânirea comunității; ✗ Inechități de acces la educație, sănătate și formare în zonele periferice; ✗ Risc de izolare digitală și dificultăți în adaptarea la noile cerințe ale pieței muncii.

Oportunități	Amenințări
✓ Acces la fonduri europene pentru formare profesională și reconversie (PNRR, POEO, GAL-uri); ✓ Posibilitatea dezvoltării unui sistem local de consiliere ocupațională; ✓ Promovarea antreprenoriatului rural în agricultură ecologică, turism, meșteșuguri; ✓ Diversificarea activităților economice – atragerea tinerilor prin micro-afaceri; ✓ Inițiative de sprijin pentru tinerii NEET (start-up-uri, ferme, servicii); ✓ Cursuri de calificare adaptate local, prin parteneriate cu CJ, AJOFM, centre de formare.	✗ Creșterea șomajului și diminuarea populației active – risc de stagnare economică; ✗ Scăderea ponderii populației calificate și active – presiune pe sistemele sociale; ✗ Abandonul școlar în creștere, din cauza sărăciei și lipsei sprijinului familial; ✗ Persistența muncii la negru – afectează veniturile publice și drepturile angajaților; ✗ Declinul identității culturale – pierderea tradițiilor prin migrație și influențe externe; ✗ Îmbătrânirea accelerată – presiuni viitoare pe sistemul de asistență socială și medicală.

INFRASTRUCTURA

Puncte tari	Puncte slabe
✓ Rețea de drumuri locale care permite accesul în toate satele comunei; ✓ Două drumuri județene asigură conectivitatea rutieră regională; ✓ Poziționare strategică între Râmnicu Vâlcea, Drăgășani și Pitești – acces la servicii urbane și piețe ✓ Accesibilitate la calea ferată în proximitate – potențial logistic și de mobilitate; ✓ Racordarea completă la rețeaua de energie electrică pentru gospodărie; ✓ Rețea de iluminat public funcțională pe principalele artere rutiere; ✓ Acoperire cu rețele de telecomunicații (telefonie mobilă/fixă, internet, cablu).	✗ Drumuri comunale și satești neasfaltate, degradabile în sezonul ploios – acces dificil în zone periferice; ✗ Lipsa rețelei de gaze naturale – confort redus, eficiență energetică scăzută; ✗ Inexistența unui sistem de canalizare și a unei stații de epurare – risc sanitar și de poluare; ✗ Lipsa rețelei de apă potabilă centralizate în toate satele; ✗ Infrastructură rutieră slab dezvoltată per ansamblu – modernizări lente; ✗ Absența infrastructurii pentru mobilitate alternativă (piste de biciclete, alei pietonale); ✗ Dotări edilitare insuficiente pentru gestionarea situațiilor de urgență.

Oportunități	Amenințări
✓ Acces la fonduri europene și guvernamentale (PNRR, POR, AFM) pentru modernizarea infrastructurii; ✓ Posibilitatea asfaltării integrale a drumurilor comunale și satești; ✓ Modernizarea iluminatului public cu LED-uri și extinderea rețelei; ✓ Construirea rețelei de canalizare, a stației de epurare și extinderea sistemului de apă potabilă; ✓ Amenajarea pistelor de biciclete și a	✗ Lipsa unei culturi antreprenoriale locale – investițiile private în infrastructură sunt reduse; ✗ Costurile mari ale proiectelor și dificultatea în asigurarea cofinanțării locale; ✗ Riscuri legate de instabilitatea economică sau sanitară – amânarea implementării proiectelor; ✗ Birocrație și instabilitate legislativă – întârzierea accesării fondurilor și derulării proiectelor; ✗ Dependenta de finanțări externe și capacitate administrativă limitată pentru gestionarea

Oportunități	Amenințări
trotuarelor – mobilitate durabilă și turism activ; ✓ Intervenții pentru protecția împotriva alunecărilor de teren și regularizarea albiilor; ✓ Achiziții de utilaje pentru întreținerea drumurilor și intervenții în caz de urgență.	investițiilor majore.

ECONOMIE

Puncte tari	Puncte slabe
✓ Poziționare strategică între Subcarpații Vâlciei și Valea Oltului – potențial logistic ridicat; ✓ Traversată de două drumuri județene – acces facil către centrele urbane (Râmnicu Vâlcea, Drăgășani, Pitești); ✓ Integrarea forței de muncă locale în economia comunei – angajatori locali care susțin economia de proximitate; ✓ Resurse agricole importante (grâu, porumb, viță-de-vie, legume) – bază solidă pentru dezvoltarea agroalimentară; ✓ Potențial ridicat pentru conversia la agricultură ecologică – cerere în creștere pe piață; ✓ Forță de muncă activă și disponibilă pentru activități agricole, de producție sau servicii.	✗ Rată ridicată de abandon școlar – afectează calitatea resursei umane pe termen lung; ✗ Promovare economică slabă – comuna nu este percepută ca destinație pentru investiții; ✗ Lipsa specialiștilor în domeniul economic și în atragerea de fonduri – dificultate în inițierea de proiecte; ✗ Număr redus de IMM-uri, în special non-agricole – economie locală puțin diversificată; ✗ Acces dificil la finanțare pentru întreprinderi – birocrație, lipsă de experiență și cerințe de garanții mari; ✗ Buget local limitat – capacitate redusă de cofinanțare a proiectelor de anvergură.

Oportunități	Amenințări
✓ Acces la fonduri europene și guvernamentale (PNRR, POR, AFIR) pentru susținerea activităților	✗ Lipsa unei strategii coerente de dezvoltare economică locală – stagnare și vizibilitate

Oportunități	Amenințări
economice; ✓ Investiții în infrastructură de sprijin economic (platforme agroalimentare, spații de producție etc.); ✓ Atragerea de investitori prin campanii de promovare și facilități administrative; ✓ Programe pentru antreprenariat rural și start-up-uri – oportunități pentru tineri și ferme de familie; ✓ Posibilitatea dezvoltării de parteneriate public-private pentru servicii și producție locală; ✓ Exploatare durabilă a resurselor naturale locale (pășuni, păduri, agricultură, turism rural); ✓ Crearea unui birou de dezvoltare economică – sprijin tehnic și consiliere pentru antreprenori.	redușă; ✗ Acces limitat la credite și finanțări externe – piedici pentru inițiative antreprenoriale; ✗ Instabilitate fiscală și legislativă – descurajează investițiile și planificarea pe termen lung; ✗ Creșterea fenomenului economiei informale – afectează bugetul local și protecția muncii; ✗ Exodul forței de muncă tinere și calificate – afectează capacitatea de regenerare economică; ✗ Instabilitate economică națională – inflație, costuri crescute, scăderea consumului local.

EDUCAȚIE ȘI ÎNVĂȚĂMÂNT

Puncte tari	Puncte slabe
✓ Infrastructură educațională funcțională – toate unitățile sunt racordate la electricitate și beneficiază de minime condiții de funcționare; ✓ Rețea locală de învățământ completă – 5 unități (școli gimnaziale și grădinițe) + 2 biblioteci (comunale și școlare); ✓ Dotări IT și internet – echipamente informatice în școli, acces la internet pentru activități educaționale moderne; ✓ Cadre didactice calificate și implicate – personal dedicat, stabil, cu experiență în predare	✗ Infrastructura educațională necesită reparații în unele locații – clădiri vechi, lipsa spațiilor moderne multifuncționale; ✗ Abandon școlar punctual în rândul elevilor din medii vulnerabile – cauzat de probleme sociale sau economice; ✗ Lipsa unor servicii de consiliere psihopedagogică permanente în comună – dificultăți în gestionarea problemelor emoționale și de orientare școlară; ✗ Implicare redusă a comunității în sprijinirea

Puncte tari	Puncte slabe
în mediul rural.	educației – colaborarea dintre familie și școală este adesea superficială.

Oportunități	Amenințări
✓ Acces la finanțări nerambursabile (PNRR, POR, Erasmus+, etc.) pentru infrastructură, dotări, formare profesională; ✓ Posibilitatea extinderii serviciilor de consiliere și logopedie – sprijin pentru elevii cu dificultăți; ✓ Digitalizarea educației – platforme educaționale, pregătirea profesorilor, resurse online moderne; ✓ Programe de burse și tabere pentru elevii merituoși – reducerea riscului de abandon școlar; ✓ Implicarea în proiecte internaționale (ex. Erasmus+) și parteneriate interșcolare – deschiderea elevilor și cadrelor didactice; ✓ Programe educaționale locale pentru dezvoltarea gândirii critice, exprimării și comunicării; ✓ Parteneriate active cu Primăria, ONG-uri, biserici, agenți economici – pentru activități extracurriculare și tabere tematice.	✗ Demotivarea elevilor din cauza lipsei de oportunități locale – risc de dezinteres pentru școală; ✗ Posibila scădere a numărului de copii (natalitate redusă) – presiune pe menținerea rețelei școlare; ✗ Lipsa transportului școlar adecvat pentru toate satele – dificultăți în asigurarea prezenței regulate la școală; ✗ Îmbătrânirea cadrelor didactice – dificultăți în asigurarea continuității resursei umane în educație; ✗ Slaba implicare a părinților în procesul educațional – afectează motivația și rezultatele elevilor; ✗ Risc crescut de segregare sau izolare educațională în lipsa unor proiecte compensatorii adresate grupurilor vulnerabile.

SĂNĂTATE ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ

Puncte tari	Puncte slabe
✓ Existența unui Centru de Îngrijire și Asistență, precum și a unui Dispensar uman funcțional – oferă acces minim la servicii	✗ Dotări medicale insuficiente – lipsesc echipamente moderne pentru diagnostic;

Puncte tari	Puncte slabe
medicale primare; ✓ Funcționarea unei farmacii în comună – acces facil la tratamente de bază; ✓ Compartiment activ de asistență socială în cadrul Primăriei – consiliere și sprijin pentru persoanele vulnerabile; ✓ Rată aproape zero a marginalizării sociale – datorită măsurilor locale de incluziune; ✓ Început de sistem integrat de asistență socială – bazat pe nevoi reale; ✓ Personal calificat și divers în domeniul social – resursă valoroasă în context rural; ✓ Serviciile sociale sunt adaptate realității și resurselor locale, cu abordare comunitară.	✗ Lipsa unui spital în apropiere – necesitatea deplasării în orașele mari (Râmnicu Vâlcea, Drăgășani); ✗ Absența serviciilor specializate pentru categorii vulnerabile (ex: mame minore, victime ale violenței, copii cu probleme de comportament); ✗ Lipsa unor studii sociale detaliate – dificultăți în planificarea intervențiilor; ✗ Personal administrativ insuficient – întârzie livrarea unor servicii sociale; ✗ Informare precară a populației – mulți cetățeni nu cunosc drepturile sau serviciile disponibile.

Oportunități	Amenințări
✓ Acces la fonduri europene (PNRR, POR) pentru modernizarea infrastructurii sanitare; ✓ Proiecte cu finanțare externă – posibilitate de diversificare a serviciilor sociale și medicale; ✓ Parteneriate cu ONG-uri și instituții medicale – extinderea și eficientizarea intervențiilor; ✓ Campanii locale de promovare a sănătății și prevenției – educație pentru comunitate; ✓ Dotarea dispensarelor cu echipamente moderne – reducerea presiunii pe spitalele urbane; ✓ Implicarea comunității în acțiuni de voluntariat	✗ Receptivitate scăzută la campaniile de prevenție – neîncredere sau dezinteres; ✗ Creșterea numărului bolnavilor cronici (în special vârstnici) – presiune pe serviciile medicale de bază; ✗ Factori de mediu favorabili bolilor – poluare, lipsa unor condiții de igienă moderne; ✗ Lipsa educației sanitare – risc de apariție a bolilor transmisibile sau a unor epidemii; ✗ Politici naționale inadecvate – implementare dificilă la nivel local; ✗ Lipsa culturii de voluntariat – reduce

Oportunități	Amenințări
și dezvoltarea unei culturi a solidarității; ✓ Screeninguri comunitare și monitorizarea bolilor cronice – îmbunătățirea sănătății publice; ✓ Incluziunea socială ca obiectiv transversal în toate politicile locale.	capacitatea comunității de sprijin mutual; ✗ Risc de dispariție a ONG-urilor locale – din cauza lipsei resurselor financiare, reducând astfel diversitatea serviciilor.

MEDIU

Puncte tari	Puncte slabe
✓ Cadrul natural variat (dealuri, pășuni, păduri, terenuri agricole) – oferă biodiversitate și stabilitate ecologică; ✓ Lipsa surselor industriale majore – aer curat, poluare redusă, favorabil pentru sănătate și turism; ✓ Implicare activă a administrației locale în protecția mediului (salubritate, ecologizări, spații verzi); ✓ Spații verzi amenajate – cu rol estetic, recreativ și ecologic pentru comunitate; ✓ Aplicarea prevederilor legale privind interzicerea arderilor și depozitarea ilegală a deșeurilor – control instituțional în creștere.	✗ Interes redus al operatorilor economici locali față de protecția mediului – lipsa de inițiativă verde; ✗ Rată scăzută de reciclare – infrastructură deficitară și lipsă de educație ecologică; ✗ Energie regenerabilă puțin utilizată – dependență de surse convenționale; ✗ Lipsa aplicării conceptului de economie circulară la nivel local – deșeuri netratate și resurse risipite; ✗ Agricultură ecologică slab dezvoltată – suprafețe mici fără inputuri chimice; ✗ Educație ecologică insuficientă în rândul copiilor și tinerilor – participare scăzută la campanii; ✗ Colectarea și depozitarea deșeurilor nu respectă pe deplin normele europene – cazuri de deversări ilegale.

Oportunități	Amenințări
--------------	------------

Oportunități	Amenințări
✓ Acces la fonduri europene pentru tranziția verde – prin PNRR, AFM, PNDR, POIM etc.; ✓ Amenajarea platformelor de colectare selectivă în toate satele – creșterea ratei de reciclare și responsabilizare; ✓ Posibilitatea atragerii comunității în acțiuni de ecologizare și plantare – formarea unei culturi participative; ✓ Implementarea energiei regenerabile (panouri, pompe de căldură, biomasă) – eficiență și reducere GES; ✓ Programe pentru reîmpădurire și perdele forestiere – protecție împotriva alunecărilor și eroziunii; ✓ Dezvoltarea agriculturii ecologice – poziționare pe nișe de piață și protejarea solului; ✓ Integrarea cerințelor DNSH în toate proiectele de investiții – condiție esențială pentru finanțare.	✗ Alunecări de teren în zone de pantă neprotejate – afectează locuințele și drumurile; ✗ Reducerea resurselor de apă în perioadele de secetă – impact asupra sănătății și agriculturii; ✗ Emisii crescute de GES din activități agricole – lipsa facilităților moderne de compostare/tratare; ✗ Lipsa informării IMM-urilor și fermierilor mici privind normele de mediu – riscul de penalizări sau blocaje; ✗ Defrișări ilegale sau necontrolate – afectează echilibrul climatic local și biodiversitatea; ✗ Întârzierea implementării standardelor europene – decalaj tehnologic și economic tot mai mare.

AGRICULTURĂ

Puncte tari	Puncte slabe
✓ Potențial agricol ridicat, în special pentru agricultură ecologică și pomicultură – terenuri fertile, adecvate pentru culturi curate și livezi tradiționale; ✓ Climat și relief favorabile pentru zootehnie mixtă – crescătorii locale de bovine, ovine, caprine și porcine profită de pășunile naturale;	✗ Lipsa digitalizării în agricultură – afectează gestiunea producției, analiza solului și eficiența muncii; ✗ Fragmentarea proprietăților – limitează comasarea și accesul la exploatații performante; ✗ Lipsa irigațiilor funcționale – vulnerabilitate majoră la secetă;

Puncte tari	Puncte slabe
✓ Fond funciar agricol echilibrat: suprafață agricolă – 2.969,29 ha (≈47,68% din 6.225 ha), fond forestier – 2.196,82 ha (≈35,3%) – o structură care susține mixul agro-silvic-zootehnic; ✓ Fonduri europene atrase de unele ferme prin PNDR – început de modernizare și extindere; ✓ Utilizare redusă a substanțelor chimice – sprijin pentru conservarea solului și tranziția spre bio; ✓ Rețele de distribuție informale sau comerciale pentru produsele agricole – valorificare locală; ✓ Suprafețe agricole cu Înaltă Valoare Naturală (HNV) – eligibile pentru finanțări ecologice.	✗ Procesare locală aproape inexistentă – lipsa unităților competitive de prelucrare a produselor agricole; ✗ Silvicultură slab valorificată – fără strategie locală clară și dotări tehnologice moderne; ✗ Transferul de know-how agricol este redus – lipsă de formare, consultanță și sprijin adaptat micilor fermieri; ✗ Interesul scăzut al tinerilor pentru agricultură – risc de îmbătrânire a forței de muncă și abandon rural; ✗ Acces dificil la credite – mai ales pentru fermieri mici fără garanții sau capital inițial; ✗ Soiurile și rasele tradiționale sunt insuficient promovate – deși au adaptabilitate ridicată la stres climatic.

Oportunități	Amenințări
✓ Cererea în creștere pentru produse bio și tradiționale – acces la piețe de nișă cu valoare adăugată ridicată; ✓ Programe europene (PNS 2023–2027, AFIR, DRP) – finanțări pentru echipamente, formare, procesare și marketing; ✓ Posibilitatea de formare și consiliere prin APIA, Direcția Agricolă, GAL Castra Traiana și ONG-uri specializate; ✓ Agricultură ecologică – un brand rural	✗ Îmbătrânirea accelerată a fermierilor și lipsa reînnoirii generaționale – afectează continuitatea exploatațiilor; ✗ Schimbări climatice agresive – secetă, înghețuri, grindină – afectează culturile și productivitatea animalelor; ✗ Lipsa cunoștințelor despre standardele UE duce la greșeli și pierderea subvențiilor; ✗ Eroziunea solului și pierderea fertilității – în lipsa practicilor agricole corecte;

Oportunități	Amenințări
emergent, atractiv pentru investitori și turiști; ✓ Digitalizarea agricolă – softuri, drone, senzori și aplicații pot optimiza munca agricolă și spori eficiența; ✓ Lanțuri scurte alimentare și vânzări directe – modele de tip CSA (Community Supported Agriculture), piețe locale, magazine de proximitate; ✓ Valorificarea pădurilor și pășunilor prin silvo-pastoralism sustenabil; ✓ Crearea unui centru local de sprijin pentru agricultură – consultanță, promovare, acces la fonduri.	✗ Reticența față de tehnologie – scade competitivitatea și reduce randamentele; ✗ Migrarea tinerilor – duce la pierderea forței de muncă active și la abandonarea terenurilor; ✗ Acces dificil la credite și la piețele mari – fără forme asociative eficiente sau cooperative; ✗ Nevalorificarea produselor locale în rețele turistice – un potențial ignorat pentru agroturism și branding local.

ADMINISTRAȚIE ȘI SERVICII PUBLICE

Puncte tari	Puncte slabe
Mediu de lucru organizat și disciplinat, ceea ce susține buna funcționare a aparatului administrativ și respectarea procedurilor interne.	Aparatul administrativ este subdimensionat în raport cu volumul sarcinilor și cu complexitatea proiectelor aflate în derulare sau pregătire.
Personal al Primăriei Frâncești experimentat și dedicat, cu experiență în gestionarea proiectelor cu finanțare nerambursabilă (PNRR, POR, fonduri guvernamentale).	Resurse financiare limitate pentru formarea profesională a angajaților, ceea ce afectează capacitatea de adaptare la cerințele legislative și tehnologice noi.
Transparență decizională – hotărârile Consiliului Local și anunțurile publice sunt disponibile pe site-ul oficial, încurajând participarea civică.	Grad redus de digitalizare a activității interne și procese administrative încă birocratizate.
Servicii publice diversificate: stare civilă, urbanism, registru agricol, taxe și impozite, asistență socială, relația cu publicul.	Lipsa unei baze de date integrate și a unui sistem de management electronic al documentelor, ceea ce îngreunează analiza și luarea deciziilor.
Relații interinstituționale consolidate prin colaborarea cu Consiliul Județean Vâlcea, ADI-uri și alte UAT-uri din regiune.	Utilizarea limitată a tehnologiilor digitale avansate, reducând eficiența interacțiunii cu cetățenii și instituțiile partenere.
Pași concreți spre digitalizare: site web	-

Puncte tari	Puncte slabe
funcțional, comunicare electronică, publicarea informațiilor de interes local.	

Oportunități	Amenințări
Posibilitatea realizării de studii și sondaje locale pentru identificarea nevoilor cetățenilor și calibrarea corectă a serviciilor publice.	Implicare insuficientă a cetățenilor, ONG-urilor și mediului de afaceri în procesele decizionale, ceea ce poate limita eficiența proiectelor.
Programe naționale și europene de reformă administrativă (PNRR, POR) pentru modernizarea și profesionalizarea aparatului public.	Serviciile publice pot rămâne parțial neadaptate nevoilor reale ale populației în lipsa unui mecanism constant de consultare.
Finanțări dedicate digitalizării serviciilor publice și implementării de baze de date integrate.	Instabilitatea legislativă la nivel național poate întârzia implementarea proiectelor locale și afecta planificarea strategică.
Posibilitatea dezvoltării de parteneriate cu alte UAT-uri, universități și ONG-uri pentru accesarea de fonduri și proiecte complexe.	-

POTENȚIALUL TURISTIC

Puncte tari	Puncte slabe
Existența unor monumente istorice de valoare, precum Mănăstirea Dintr-un Lemn	Lipsa unui circuit turistic organizat care să integreze toate obiectivele locale și să le promoveze coerent.
Cadru natural atractiv: lunca Oltului, zone colinare, pășuni și păduri cu potențial pentru ecoturism, drumeții și agrement.	Infrastructura turistică aproape inexistentă – lipsa pensiunilor, zonelor de campare amenajate și a facilităților pentru turiști.
Tradiții și obiceiuri păstrate, potențial de valorificare prin turism cultural și evenimente tematice.	Promovare redusă la nivel județean și național; comuna nu este inclusă în traseele turistice consacrate.
Proximitatea față de orașe și zone turistice consacrate (Drăgășani, Călimănești-Căciulata) care facilitează accesul vizitatorilor.	Lipsa ghizilor locali, a materialelor informative și a unei platforme online dedicate turismului din comună.
Posibilități pentru turism gastronomic bazat pe produse locale (brânzeturi, preparate tradiționale, fructe).	Lipsa investițiilor private în domeniul turismului și absența unor parteneriate public-privat pentru dezvoltarea sectorului.

Oportunități	Amenințări
Accesarea fondurilor europene pentru restaurarea	Degradarea monumentelor istorice și a

Oportunități	Amenințări
monumentelor istorice și amenajarea infrastructurii turistice (PNRR, POR, Programul Tradiții și Gastronomie Locală).	elementelor de patrimoniu din cauza lipsei de întreținere și fonduri.
Posibilitatea dezvoltării unui brand local („Frânțești – poarta tradițiilor oltenesti”) și includerea comunei în trasee turistice județene.	Concurența altor localități din județ care dispun deja de infrastructură și promovare turistică.
Creșterea interesului pentru turism rural, ecoturism și experiențe autentice în mediul rural.	Migrarea tinerilor și lipsa forței de muncă locale specializate în domeniul turismului.
Organizarea de festivaluri, târguri și evenimente tematice care să atragă vizitatori și să promoveze tradițiile locale.	Schimbările climatice și degradarea mediului pot afecta peisajul natural și atractivitatea zonei.
Colaborări cu pensiuni și agenții turistice din zonele limitrofe pentru crearea de pachete integrate.	Lipsa unei strategii turistice unitare la nivel județean care să includă Frânțești ca destinație de interes.

CULTURĂ ȘI PATRIMONIU IMATERIAL

Puncte tari	Puncte slabe
Existența unor tradiții și obiceiuri locale păstrate, mai ales în cadrul sărbătorilor religioase, târgurilor și evenimentelor comunitare.	Lipsa unui calendar cultural structurat și promovat care să includă toate evenimentele tradiționale și activitățile culturale locale.
Meșteșuguri tradiționale încă practicate la scară mică (țesături, prelucrarea lemnului), care pot fi valorificate prin ateliere și expoziții.	Participarea redusă a tinerilor la activitățile culturale tradiționale, din cauza lipsei de atractivitate și adaptare la noile forme de exprimare artistică.
Folclor local bogat – cântece, dansuri și port popular, cu potențial de promovare prin evenimente și colaborări cu ansambluri folclorice județene.	Lipsa infrastructurii culturale moderne (centru cultural multifuncțional, spații pentru spectacole) și dotări insuficiente în căminele culturale existente.
Activitate culturală sprijinită de școli și de bisericile din comună, care organizează evenimente cu relevanță comunitară.	Fonduri insuficiente pentru susținerea evenimentelor și conservarea patrimoniului imaterial.
Patrimoniu gastronomic local apreciat, care	Lipsa unei baze de date/documentări sistematice

Puncte tari	Puncte slabe
reflectă specificul zonei Olteniei de sub munte.	a patrimoniului imaterial și a tradițiilor locale.

Oportunități	Amenințări
Accesarea fondurilor prin programe culturale naționale și europene (ex. AFCN, Europa Creativă, PNDR – submăsuri pentru patrimoniu imaterial).	Pierderea treptată a tradițiilor și obiceiurilor din cauza îmbătrânirii populației și lipsei implicării tinerilor.
Crearea unui brand cultural local bazat pe valorile tradiționale și gastronomia specifică zonei.	Uniformizarea culturală și influența masivă a modelelor externe pot reduce interesul pentru valorile locale.
Organizarea de festivaluri, ateliere și târguri tematice care să atragă turiști și să creeze oportunități economice pentru comunitate.	Lipsa finanțării constante poate duce la dispariția unor inițiative culturale deja existente.
Colaborarea cu instituții culturale județene (Teatrul „Ariel”, Ansamblul „Rapsodia Vâlceană”) pentru spectacole și evenimente în Frâncești.	Concurența evenimentelor culturale din localitățile vecine care dispun de infrastructură și bugete mai mari.
Promovarea online a tradițiilor și obiceiurilor prin materiale video și campanii pe rețelele sociale.	Risc de degradare a elementelor autentice ale patrimoniului imaterial prin adaptări excesive comerciale.

TINERET ȘI SPORT

Puncte tari	Puncte slabe
Existența unor terenuri de sport funcționale în unele sate ale comunei, utilizate pentru fotbal și alte activități recreative.	Lipsa unei săli de sport moderne multifuncționale, adaptată pentru diverse discipline și pentru competiții indoor.
Activități sportive ocazionale organizate la nivel școlar și comunitar, care mențin interesul copiilor și tinerilor pentru mișcare.	Număr redus de evenimente sportive locale și participare limitată a tinerilor la competiții externe.
Implicarea cadrelor didactice în promovarea sportului în școli și în atragerea elevilor spre activități fizice.	Infrastructura sportivă este inegal distribuită în teritoriu și insuficient întreținută.
Posibilitatea utilizării spațiilor naturale din comună pentru activități în aer liber – trasee de bicicletă, alergare, drumeții.	Lipsa unor programe dedicate tineretului care să combine sportul cu dezvoltarea personală și leadership-ul comunitar.
Deschiderea comunității către colaborări cu cluburi sportive din localitățile apropiate.	Resurse financiare limitate pentru investiții în infrastructură sportivă și pentru susținerea cluburilor/asociațiilor locale.

Oportunități	Amenințări
Accesarea fondurilor europene și naționale	Migrarea tinerilor către mediul urban reduce

Oportunități	Amenințări
(PNRR, CNI, AFIR) pentru construcția sau modernizarea bazelor sportive și a sălilor de sport.	numărul participanților la activitățile sportive locale.
Organizarea de competiții sportive locale și intercomunale (fotbal, ciclism, cros, tenis de masă) care să stimuleze implicarea tinerilor.	Sedentarismul și lipsa implicării în activități sportive pot afecta sănătatea tinerilor pe termen lung.
Crearea de parteneriate cu ONG-uri și asociații sportive pentru implementarea unor programe dedicate copiilor și adolescenților (inclusiv Erasmus +).	Resursele financiare ale administrației pot fi redirecționate către alte priorități, amânând investițiile în sport.
Promovarea turismului activ și de aventură, corelat cu sporturile de agrement (drumeții, ciclism, orientare turistică).	Lipsa unei culturi sportive solide poate menține nivelul scăzut de implicare și performanță.
Posibilitatea includerii activităților sportive în calendarul cultural-comunitar pentru atragerea publicului și crearea unui cadru competitiv local.	Degradarea infrastructurii existente din cauza întreținerii insuficiente și a utilizării necorespunzătoare.

DIGITALIZARE ȘI INFRASTRUCTURĂ IT

Puncte tari	Puncte slabe
Conectivitate bună în majoritatea satelor componente, cu acoperire de internet fix și mobil 4G, permițând accesul locuitorilor la servicii online. Primăria dispune de echipamente IT funcționale și de o pagină web oficială prin care publică hotărâri, anunțuri și informații de interes public. Există experiență în utilizarea platformelor electronice pentru depunerea și procesarea documentelor (e-mail, transmitere electronică de formulare). Unele unități de învățământ din comună au dotări IT, ceea ce facilitează alfabetizarea digitală timpurie a elevilor. Disponibilitatea personalului administrativ de a	Gradul de digitalizare a proceselor interne este redus; multe operațiuni sunt încă gestionate pe suport hârtie. Lipsa unei baze de date integrate pentru evidența populației, agriculturii, impozitelor și altor servicii locale. Absența unui sistem de management electronic al documentelor (document management system – DMS) care să permită trasabilitate și arhivare electronică securizată. Infrastructura IT a instituțiilor publice locale este parțial depășită tehnic, necesitând înlocuire sau modernizare. Nivel scăzut de alfabetizare digitală în rândul unei părți din populație, în special persoane vârstnice.

adopta treptat proceduri digitale pentru creșterea eficienței muncii.	Lipsa unor aplicații mobile dedicate comunicării directe între cetățeni și primărie (raportare probleme, solicitări).
---	---

Oportunități	Amenințări
Finanțări nerambursabile prin PNRR și POR pentru modernizarea infrastructurii IT și digitalizarea administrației publice. Posibilitatea de a implementa platforme online pentru plata taxelor, programări online și depunere documente la distanță. Dezvoltarea alfabetizării digitale prin cursuri pentru populație (în special seniori și fermieri) în colaborare cu școlile și ONG-uri. Introducerea de soluții smart village: senzori pentru monitorizarea mediului, iluminat public inteligent, panouri de informare digitală în spații publice. Parteneriate cu operatori de telecomunicații pentru extinderea rețelelor de fibră optică în toate satele.	Vulnerabilitate la atacuri cibernetice în lipsa unor soluții avansate de securitate IT și a instruirii personalului. Întârzierea în adoptarea tehnologiilor moderne poate duce la decalaje față de alte localități din județ și la pierderea oportunităților de finanțare. Posibilitatea ca o parte din populație să fie exclusă din serviciile digitale din cauza lipsei competențelor sau a accesului la echipamente. Dependența de furnizorii de servicii IT și telecomunicații poate genera vulnerabilități în caz de întreruperi sau creșteri de costuri. Risc de implementare deficitară a proiectelor de digitalizare dacă acestea nu sunt corelate cu nevoile reale ale comunității și capacitatea de utilizare.

Analiza SWOT realizată pentru comuna Frâncești relevă o serie de resurse și atuuri valoroase, dar și vulnerabilități și riscuri care trebuie atent gestionate în perioada 2025–2030. Teritoriul comunei se distinge printr-un potențial natural remarcabil, o comunitate locală stabilă, infrastructură de bază funcțională și un nucleu activ de instituții publice. Cu toate acestea, dezvoltarea locală este în continuare limitată de lipsa unor investiții majore, de migrarea populației active și de infrastructura subdimensionată în sectoare-cheie.

În acest context, se conturează necesitatea urgentă de consolidare strategică pe următoarele direcții prioritare:

1. Turism – motor de dezvoltare sustenabilă

Valorificarea patrimoniului natural și cultural al comunei poate transforma Frâncești într-o destinație de interes regional și național, generând venituri suplimentare și locuri de muncă. Prin punerea în valoare a obiectivelor istorice, a peisajului variat și a tradițiilor locale, turismul poate deveni un sector economic complementar agriculturii, cu beneficii directe asupra comerțului local, meșteșugurilor și serviciilor conexe. Dezvoltarea infrastructurii turistice, a traseelor tematice și a evenimentelor culturale poate atrage vizitatori și investiții private, încurajând un model de turism sustenabil, responsabil față de mediu și comunitate.

2. Sănătate și servicii sociale – piloni ai calității vieții

Accesul la servicii medicale de bază, extinderea asistenței sociale și sprijinirea categoriilor vulnerabile reprezintă condiții esențiale pentru bunăstarea locuitorilor. Consolidarea infrastructurii sanitare și atragerea de personal medical calificat pot reduce dependența de centrele urbane, iar dezvoltarea unor programe locale de prevenție și educație pentru sănătate va contribui la scăderea incidenței bolilor cronice. În paralel, un sistem de servicii sociale adaptat nevoilor reale ale comunității poate sprijini incluziunea socială, creând un cadru de viață echilibrat și sigur pentru toate categoriile de vârstă.

3. Mediu – protecție, educație, tranziție verde

Conservarea biodiversității, gestionarea responsabilă a resurselor naturale și reducerea poluării sunt elemente fundamentale pentru menținerea calității vieții și pentru adaptarea la schimbările climatice. Prin investiții în colectarea selectivă a deșeurilor, promovarea agriculturii ecologice și utilizarea surselor regenerabile de energie, comuna Frâncești poate contribui activ la tranziția verde. Educația ecologică, implicarea comunității în acțiuni de protejare a mediului și aplicarea principiului DNSH (Do No Significant Harm) în toate proiectele de dezvoltare vor asigura o creștere sustenabilă și compatibilă cu standardele europene.

4. Economie locală – diversificare și oportunități

Agricultura rămâne un sector strategic pentru Frâncești, dar diversificarea economică este esențială pentru reziliența comunității. Sprijinirea micilor întreprinderi, atragerea de investiții în prelucrarea produselor agricole, dezvoltarea meșteșugurilor și promovarea lanțurilor scurte de aprovizionare pot stimula economia locală. Digitalizarea afacerilor, accesul la formare profesională și parteneriatele cu alte localități sau mediul privat vor crea noi oportunități de ocupare a forței de muncă și vor reduce dependența de un singur sector economic.

Direcții transversale de dezvoltare strategică

Pentru a asigura o dezvoltare coerentă, sustenabilă și adaptată provocărilor viitorului, comuna Frâncești are nevoie să adopte o serie de direcții transversale care să completeze sectoarele prioritare deja identificate (educație, sănătate, economie, mediu, turism). Aceste direcții acționează ca piloni de sprijin pentru întreaga comunitate, consolidând capacitatea locală de reziliență, inovare și bună guvernare.

1. Digitalizare și transformare administrativă

Administrația locală are nevoie de modernizare digitală pentru a oferi servicii publice eficiente, transparente și ușor accesibile. Este necesară dezvoltarea unui portal digital unic pentru plăți, depunerea cererilor, acces la documente și interacțiune directă cu cetățenii. Totodată, sistemele informatice interne trebuie actualizate pentru a gestiona eficient arhivele, datele și fluxurile administrative. Introducerea semnăturii electronice, digitalizarea arhivelor și a registrului agricol sau integrarea cu platformele naționale sunt pași esențiali.

2. Smart Village – Sat inteligent

Frâncești poate deveni un exemplu de comunitate rurală modernă prin adoptarea conceptului de *Smart Village*. Aceasta presupune utilizarea tehnologiei pentru îmbunătățirea calității vieții – WiFi public în zonele centrale și instituții, iluminat public inteligent cu senzori, stații de încărcare pentru biciclete sau mașini electrice, precum și monitorizarea digitală a calității aerului sau apei. Astfel, digitalul devine un aliat al dezvoltării rurale.

3. Cultura participativă și implicarea cetățenilor

O administrație modernă înseamnă o comunitate implicată. Frâncești trebuie să își consolideze mecanismele de consultare publică, să promoveze participarea cetățenească și să încurajeze voluntariatul. Forumuri locale, sondaje digitale, bugetare participativă sau grupuri de inițiativă pe diverse teme (tineret, agricultură, seniori) pot contribui semnificativ la o guvernare deschisă și transparentă.

4. Identitate locală și branding de teritoriu

Într-o lume competitivă, chiar și satele trebuie „să se vândă bine”. Frâncești are un patrimoniu natural și cultural de valoare, dar care necesită promovare. Se recomandă dezvoltarea unui brand local (logo, slogan, imagine vizuală coerentă), a unei campanii de promovare „Descoperă Frâncești”, a unui ghid turistic și a unei hărți digitale interactive. Organizarea unui festival anual de tradiții locale sau a unor evenimente tematice poate deveni o ancoră identitară cu impact turistic și economic.

5. Siguranță comunitară și reziliență la crize

În contextul schimbărilor climatice și al riscurilor naturale din zonă (alunecări de teren, cutremure), este esențială crearea unui plan local de prevenție și intervenție în caz de urgență. Dotarea voluntarilor locali, instruirea comunității pentru reacție în caz de dezastre, campanii de conștientizare în școli și activarea unui sistem de alertare local pot salva vieți și resurse.

6. Incluziune socială și sprijin pentru grupuri vulnerabile

O comunitate este puternică atunci când nu lasă pe nimeni în urmă. Frâncești trebuie să continue dezvoltarea unui sistem de sprijin integrat pentru persoanele aflate în situații de risc: bătrâni singuri, copii vulnerabili, familii cu probleme sociale. Se recomandă extinderea serviciilor de consiliere, îndrumare și sprijin, crearea unui centru comunitar multifuncțional și atragerea de proiecte sociale finanțate din fonduri europene sau prin parteneriate cu ONG-uri.

Aceste direcții transversale nu sunt doar complementare, ci esențiale pentru atingerea viziunii de dezvoltare durabilă a comunei. Ele reprezintă răspunsuri proactive la provocările actuale și viitoare, susținând o administrație adaptabilă, o comunitate implicată și un teritoriu competitiv în rețeaua rurală regională.

Capitolul 3: VIZIUNEA ȘI OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE

3.1. Fundamentarea formulării viziunii și obiectivelor strategice

Dezvoltarea durabilă a Comunei Frâncești, în contextul provocărilor și oportunităților actuale, presupune o viziune coerentă, integrată și orientată pe termen mediu și lung, însoțită de obiective clare și bine fundamentate. Acest proces de formulare strategică pornește de la o înțelegere profundă a nevoilor comunității locale, a resurselor existente, dar și a tendințelor externe ce pot influența traiectoria dezvoltării comunei.

Misiunea administrației publice locale este aceea de a acționa constant și responsabil în interesul comunității, asigurând un cadru administrativ eficient, transparent și centrat pe cetățean. Primăria Frâncești își propune să fie un catalizator al schimbării pozitive, sprijinind inițiativa locală, atragerea investițiilor și creșterea calității vieții prin servicii publice moderne, orientate spre sustenabilitate, incluziune și adaptabilitate.

Viziunea de dezvoltare a Comunei Frâncești

Viziunea pentru perioada 2025–2030 poziționează Frâncești ca o comună rurală inteligentă, bine conectată, ecologică și echitabilă, în care resursele locale sunt valorificate responsabil, iar cetățenii se bucură de oportunități egale în educație, sănătate, economie și participare publică. Se

urmărește consolidarea unei comunități prospere și reziliente, care respectă valorile tradiționale, dar se adaptează noilor cerințe ale dezvoltării durabile, cu un accent ferm pe protecția mediului, digitalizare și inovare socială.

Această viziune se bazează pe mai multe direcții strategice:

- Creșterea calității infrastructurii și a serviciilor publice;
- Promovarea turismului local și a identității culturale;
- Diversificarea economică prin sprijinirea antreprenoriatului;
- Protejarea mediului și tranziția ecologică;
- Modernizarea educației și susținerea capitalului uman;
- Dezvoltarea parteneriatelor interinstituționale și atragerea fondurilor europene.

Fundamente valorice și principii directoare

Pentru atingerea acestor obiective, administrația publică locală se ghidează după un set de valori fundamentale, ce definesc modul de guvernare locală și raportul instituției cu cetățenii:

- Profesionalism și inovație, în fiecare decizie și inițiativă administrativă;
- Transparență și responsabilitate, în exercitarea actului de guvernare;
- Eficiență și adaptabilitate, în gestionarea resurselor și a provocărilor
- Integritate și etică profesională, în conduita personalului și în relațiile publice;
- Orientare către cetățean, prin servicii accesibile, moderne și centrate pe nevoi reale;
- Respect pentru diversitate, în promovarea egalității de șanse și a coeziunii sociale;
- Dialog deschis și participare civică, pentru o administrație ancorată în realitățile comunității.

De asemenea, funcționarea aparatului administrativ se bazează pe aplicarea Codului de conduită și etică profesională, reflectând:

- Aplicarea corectă a legii, cu imparțialitate și independență operațională;
- Asumarea responsabilității pentru calitatea deciziilor și rezultatelor instituționale;
- Promovarea libertății de exprimare în limitele bunei-cuviințe și legalității;
- Respectarea drepturilor tuturor cetățenilor și combaterea discriminării;
- Susținerea dezvoltării profesionale continue și a bunei reputații instituționale.
- Fundamentarea obiectivelor strategice

Obiectivele strategice care derivă din această viziune sunt construite pe analiza SWOT realizată, corelate cu prioritățile locale și naționale, precum și cu direcțiile de finanțare ale Uniunii Europene. Ele acoperă dimensiuni esențiale ale dezvoltării durabile, precum:

- Acces echitabil la educație și sănătate de calitate;
- Creșterea gradului de conectivitate și mobilitate locală;
- Dezvoltarea infrastructurii edilitare și digitale;
- Stimularea economiei locale prin agricultură ecologică, turism și IMM-uri;
- Reducerea vulnerabilității climatice și promovarea tranziției verzi;
- Creșterea capacității administrative și guvernancei participative.

În ansamblu, această fundamentare susține necesitatea unei abordări strategice integrate, în care resursele locale, potențialul uman și patrimoniul natural și cultural să fie valorificate într-o manieră sustenabilă, cu impact pozitiv pe termen lung asupra întregii comunități.

Formularea viziunii și a obiectivelor strategice pentru dezvoltarea Comunei Frâncești în perioada 2025–2030 s-a realizat în urma unui proces riguros, etapizat și fundamentat, care a integrat analiza aprofundată a situației locale, corelarea cu strategiile de dezvoltare de nivel superior și consultarea activă a comunității. Scopul acestui demers a fost acela de a construi o direcție strategică realistă, coerentă și ancorată în nevoile concrete ale comunei, dar și în oportunitățile oferite de contextul regional, național și european.

1. Fundamentul analitic: diagnostic multisectorial

Punctul de plecare l-a reprezentat analiza diagnostic a teritoriului, desfășurată pe principalele dimensiuni ale dezvoltării locale, cu scopul de a înțelege provocările structurale și potențialul specific al comunei:

- Profilul socio-demografic indică un declin al populației, însoțit de îmbătrânirea demografică și migrația externă, elemente care afectează reziliența comunității și sustenabilitatea serviciilor.
- Economia locală se remarcă printr-o dependență semnificativă de agricultură, cu o slabă diversificare a activităților economice, resurse valorificate insuficient și un potențial antreprenorial neexploatat.
- Infrastructura și serviciile publice se află într-un stadiu de dezvoltare insuficient, existând discontinuități în rețelele edilitare, lipsă de utilități esențiale și conectivitate redusă.
- Starea mediului reflectă vulnerabilități crescânde, asociate riscurilor climatice, poluării punctuale, deșeurilor gestionate deficitar și presiunii asupra resurselor naturale.
- Capacitatea administrativă este limitată de un număr redus de angajați, lipsa formării continue, slaba digitalizare și deficitul de expertiză specifică în atragerea fondurilor externe.

2. Integrarea strategică: alinierea la documentele programatice superioare

Pentru a asigura coerența strategică și eligibilitatea viitoarelor proiecte de investiții, analiza internă a fost completată prin corelarea cu o serie de strategii și planuri de dezvoltare relevante:

- Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Sud-Vest Oltenia, care pune accent pe valorificarea avantajelor competitive teritoriale;
- Planul de Dezvoltare Regională SV Oltenia 2021–2027, care oferă direcții clare privind digitalizarea, infrastructura și tranziția verde;
- Strategia Națională pentru Dezvoltare Teritorială, care promovează coeziunea spațială și creșterea echilibrată a zonelor rurale;
- Pactul Verde European și Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă, care trasează obiective transversale în domeniul climei, energiei, economiei circulare și echității sociale.

Această corelare strategică a permis adaptarea obiectivelor locale la marile tendințe și condiționalități europene, oferind un cadru de acțiune actualizat și sustenabil.

3. Componenta participativă: consultarea actorilor locali

Un element definitoriu al procesului de planificare l-a constituit consultarea activă a comunității locale. Aceasta a avut loc prin:

- întâlniri și interviuri tematice cu reprezentanți ai administrației publice, funcționari, consilieri locali;
- dialoguri aplicate cu fermieri, antreprenori, cadre didactice, lideri religioși și reprezentanți ai ONG-urilor;
- colectarea de sugestii din partea cetățenilor, focalizate în special pe priorități privind infrastructura, sănătatea, educația, siguranța publică și protecția mediului.

Această dimensiune participativă a oferit o perspectivă realistă asupra așteptărilor și problemelor cotidiene ale locuitorilor, contribuind decisiv la conturarea unei strategii ancorate în realitățile locale.

4. Identificarea provocărilor și a oportunităților strategice

În urma integrării celor trei componente – analiza internă, corelarea strategică și consultarea publică – au fost conturate provocările-cheie ce trebuie abordate cu prioritate:

- depopularea și îmbătrânirea populației;
- lipsa locurilor de muncă și migrarea forței de muncă;
- nivel redus de infrastructură și utilități;

- presiuni asupra mediului natural și riscuri climatice;
- capacitate administrativă limitată pentru atragerea de finanțări și implementarea de proiecte complexe.

În același timp, oportunitățile identificate deschid perspective de transformare:

- valorificarea potențialului agricol și natural prin tehnologii sustenabile;
- atragerea fondurilor europene și guvernamentale pentru dezvoltarea infrastructurii edilitare și sociale;
- promovarea turismului rural și a produselor locale ca piloni ai revitalizării economice;
- dezvoltarea parteneriatelor intercomunale și a inițiativelor integrate pentru educație, sănătate și servicii sociale.

Această etapă de formulare strategică a oferit o bază solidă pentru definirea misiunii, viziunii și direcțiilor de acțiune ale Comunei Frâncești pentru următorii ani, asigurând coerență, participare și aliniere la tendințele durabile ale dezvoltării teritoriale.

Viziunea și obiectivele strategice ale Comunei Frâncești au fost conturate printr-un proces coerent, transparent și riguros, fundamentat pe analiza detaliată a contextului local și pe o largă participare comunitară. Această abordare integrată a permis alinierea aspirațiilor comunității cu realitățile teritoriale și cu direcțiile de dezvoltare promovate la nivel național și european.

În definirea acestora au fost avute în vedere următoarele elemente esențiale:

- Aspirațiile comunității locale, identificate direct în cadrul consultărilor cu cetățenii, actorii instituționali, antreprenorii, profesori, reprezentanți ai cultelor și ai societății civile. Acestea reflectă dorința pentru o comună modernă, funcțională, cu oportunități pentru toți și o viață de calitate.
- Constrângerile teritoriale și administrative, generate de resursele bugetare limitate, de capacitatea instituțională redusă și de infrastructura încă deficitară, au fost analizate în mod realist pentru a fundamenta măsuri fezabile și etapizate.
- Alinierea la politicile publice naționale și europene, care maximizează accesul la finanțări nerambursabile și integrează comuna într-un cadru strategic mai larg, orientat spre coeziune, digitalizare și tranziție verde.
- Necesitatea unei dezvoltări durabile, inteligente și incluzive, care să integreze protecția mediului, combaterea inegalităților, digitalizarea serviciilor publice și diversificarea economiei locale.

- Flexibilitatea strategică, gândită ca un principiu transversal care permite adaptarea obiectivelor și măsurilor la schimbările socio-economice, la disponibilitatea resurselor și la feedback-ul constant al comunității.

Pe baza acestui cadru de reflecție și analiză, au fost formulate obiective strategice și specifice, structurate în jurul unor direcții de acțiune prioritare, cu un caracter integrat și interdependent:

- Modernizarea infrastructurii și serviciilor publice – prin investiții în rețele edilitare, drumuri, transport, utilități și digitalizare administrativă;
- Diversificarea economiei locale și sprijinirea antreprenoriatului – prin promovarea inițiativei private, atragerea investitorilor și valorificarea durabilă a resurselor agricole și turistice;
- Creșterea calității vieții – prin dezvoltarea serviciilor de educație, sănătate, cultură și sport, dar și prin măsuri de protecție a mediului și de reducere a excluziunii sociale;
- Consolidarea capacității instituționale a administrației publice locale – prin întărirea resurselor umane, digitalizarea proceselor și implementarea unui management performant al proiectelor;
- Promovarea coeziunii sociale și a participării civice – prin implicarea cetățenilor în procesul decizional, susținerea voluntariatului și întărirea rețelelor locale de sprijin.

Această fundamentare strategică oferă cadrul logic, coerent și operațional necesar implementării unei viziuni de dezvoltare sustenabilă pentru Comuna Frâncești. Prin asumarea direcțiilor menționate, administrația locală își propune nu doar să răspundă provocărilor actuale, ci și să valorifice fiecare oportunitate pentru a construi, în mod progresiv și incluziv, o comunitate puternică, dinamică și rezilientă până în anul 2030 și dincolo de acesta.

3.1.1. Principii de planificare integrată

Fundamentarea planificării strategice integrate pentru dezvoltarea Comunei Frâncești

Planificarea strategică integrată stă la baza elaborării direcțiilor de dezvoltare ale Comunei Frâncești, oferind un cadru coerent, participativ și adaptabil, în care prioritățile locale sunt corelate cu politicile publice relevante și cu resursele existente. Această abordare permite nu doar definirea clară a obiectivelor, ci și implementarea sustenabilă a unor măsuri care să aducă beneficii reale comunității, pe termen mediu și lung.

Procesul de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Durabilă pentru perioada 2025–2030 a fost ghidat de o serie de principii esențiale, care definesc caracterul integrat, eficient și orientat spre impact al intervențiilor planificate:

1. Coerență teritorială și tematică

Strategia se bazează pe o armonizare riguroasă între prioritățile locale și documentele programatice elaborate la nivel superior. Obiectivele propuse pentru Comuna Frâncești se aliniază direcțiilor stabilite prin:

- Strategia de dezvoltare a județului Vâlcea;
- Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021–2027;
- Strategia Națională pentru Dezvoltare Teritorială;
- Pactul Verde European și obiectivele de neutralitate climatică;
- Agenda 2030 pentru Dezvoltare locală.

Această corelare strategică asigură nu doar relevanța demersului, ci și accesul sporit la oportunități de finanțare prin fonduri naționale și europene.

2. Abordare integrată și multisectorială

Planificarea strategică nu se limitează la un singur domeniu de intervenție, ci propune o viziune sistemică asupra dezvoltării comunei. Se urmărește o integrare coerentă între investițiile în infrastructură, dezvoltarea economică, îmbunătățirea educației și a sănătății, protecția mediului, promovarea culturii și furnizarea serviciilor sociale.

Astfel, de exemplu, dezvoltarea infrastructurii rutiere este abordată în relație cu extinderea rețelelor de utilități, cu facilitarea accesului la servicii publice esențiale și cu creșterea mobilității forței de muncă.

3. Participare și implicare comunitară

Strategia este rezultatul unui proces participativ autentic, în care cetățenii și actorii locali au avut un rol activ în toate etapele: de la diagnosticarea nevoilor, până la formularea măsurilor strategice. Consultarea publică s-a realizat prin:

- întâlniri și ateliere de lucru cu reprezentanții administrației publice locale;
- discuții aplicate cu fermieri, antreprenori, cadre didactice, lideri religioși și ONG-uri;
- colectarea de opinii și sugestii din partea cetățenilor privind prioritățile de investiții.

Acest proces de consultare a contribuit la creșterea legitimității documentului și va facilita asumarea obiectivelor în faza de implementare.

4. Fundamentare pe dovezi și date reale

Toate măsurile incluse în strategie sunt susținute de o analiză detaliată și pluridimensională, care a utilizat:

- date statistice oficiale (INS, APIA, ADR Sud-Vest Oltenia);
- documente urbanistice și planuri anterioare;
- observații de teren și interviuri calitative;
- corelări cu tendințele socio-economice identificate la nivel regional și național.

Astfel, deciziile strategice nu sunt intuitive sau arbitrare, ci reflectă realitatea obiectivă a comunei și perspectivele sale de dezvoltare.

5. Sustenabilitate și reziliență

Toate direcțiile de acțiune propuse respectă principiile dezvoltării durabile și urmăresc:

- protejarea mediului și conservarea resurselor naturale;
- creșterea eficienței energetice și tranziția către surse de energie regenerabilă;
- asigurarea accesului echitabil la servicii publice de calitate pentru toți cetățenii;
- adaptarea locală la schimbările climatice și reducerea riscurilor naturale.

Strategia promovează echilibrul între dimensiunea economică, socială și ecologică a dezvoltării locale.

6. Flexibilitate și adaptabilitate

Strategia de dezvoltare a Comunei Frâncești a fost concepută ca un instrument dinamic, care permite actualizarea periodică a priorităților, în funcție de:

- modificările legislative și administrative;
- apariția unor noi surse de finanțare;
- nevoile emergente ale comunității;
- evoluția contextului socio-economic general.

Această flexibilitate garantează menținerea relevanței strategiei pe întreaga durată a implementării.

7. Guvernanță locală și eficiență instituțională

Strategia încurajează consolidarea capacității administrative a comunei, prin:

- digitalizarea proceselor interne și facilitarea accesului cetățenilor la servicii electronice;
- perfecționarea continuă a funcționarilor publici;
- implementarea unui management performant al proiectelor;
- consolidarea parteneriatelor cu sectorul economic și societatea civilă.

O administrație publică locală eficientă, transparentă și deschisă este pilonul esențial al unei dezvoltări sustenabile.

Prin aplicarea acestor principii, Strategia de Dezvoltare Durabilă a Comunei Frâncești se conturează ca un document solid, realist și adaptat specificului local, dar totodată ancorat în viziunea strategică a dezvoltării europene. Este un instrument prin care administrația locală își asumă responsabilitatea de a transforma resursele existente și potențialul comunitar în oportunități reale de creștere, coeziune și bunăstare.

3.2. Concept de dezvoltare spațială

Dezvoltarea spațială a Comunei Frâncești reprezintă un proces strategic prin care se urmărește modelarea coerentă și echilibrată a teritoriului, astfel încât acesta să răspundă eficient nevoilor actuale și viitoare ale comunității. Viziunea spațială propusă pentru perioada 2025–2030 are la bază valorificarea integrată a resurselor teritoriale locale – naturale, economice, sociale și culturale – și corelarea acestora cu tendințele de dezvoltare regională, națională și europeană.

Pornind de la specificul comunei – o așezare rurală cu un teritoriu eterogen, format din mai multe sate cu caracteristici și niveluri de dezvoltare diferite – strategia spațială vizează atât coeziunea internă, cât și inserția funcțională a localității într-un context teritorial mai larg.

1. Principii generale ale dezvoltării spațiale

Fundamentul planificării spațiale în comuna Frâncești este constituit dintr-o serie de principii esențiale care ghidează modul de utilizare a teritoriului și orientarea investițiilor publice:

- **Dezvoltare policentrică echilibrată**

Se promovează o abordare integrată și echitabilă a teritoriului comunei, încurajând dezvoltarea tuturor satelor componente – Băluțoaia, Coșani, Dezrobiți, Frâncești (reședința), Genuneni, Mănăilești, Moșteni, Surpatele și Viișoara – prin investiții în infrastructura de bază, servicii publice, educație, sănătate și mobilitate. Scopul este reducerea disparităților intra-comunale și consolidarea unei rețele locale funcționale.

- **Funcționalitate și conectivitate teritorială**

Strategia pune accent pe îmbunătățirea legăturilor rutiere și a rețelelor tehnico-edilitare, astfel încât fiecare zonă a comunei să devină accesibilă, bine racordată la infrastructurile critice și conectată cu centrele urbane apropiate. Mobilitatea, accesul la locuri de muncă, educație, sănătate și piețe de desfacere depind de această conectivitate funcțională.

- **Protejarea și valorificarea locală a resurselor naturale**

Se urmărește conservarea fondului agricol valoros, a pădurilor, pajiștilor și apelor ca resurse strategice pentru economia locală, dar și pentru echilibrul ecologic și identitatea rurală. Intervențiile vor viza menținerea fertilității solului, prevenirea defrișărilor necontrolate și gestionarea locală a biodiversității locale.

- **Eficiență în utilizarea terenurilor**

Pentru a evita extinderea necontrolată și risipa de resurse, strategiile de investiții vor fi concentrate în zonele construibile existente sau în cele cu un potențial urbanistic clar, în corelare cu planurile urbanistice locale. Astfel, se evită fragmentarea peisajului rural și se protejează caracterul specific al așezărilor.

- **Adaptare și reziliență la schimbările climatice**

Având în vedere expunerea teritoriului la riscuri climatice (alunecări de teren, secetă, inundații), planificarea spațială integrează măsuri concrete de creștere a rezilienței: plantarea de perdele forestiere, amenajarea de spații verzi și umbrite, realizarea de zone de retenție a apelor pluviale, modernizarea rețelelor de apă și canalizare, încurajarea agriculturii inteligente și a surselor alternative de energie.

Această concepție strategică asupra dezvoltării spațiale a Comunei Frâncești va contribui la crearea unui cadru coerent pentru atragerea investițiilor, îmbunătățirea condițiilor de trai, protejarea patrimoniului natural și cultural și asigurarea unei tranziții durabile către o comunitate rurală modernă, funcțională și bine conectată.

Zonare funcțională

a. Dezvoltare policentrică

- Susținerea unei evoluții echilibrate în toate cele 9 sate componente – Băluțoaia, Coșani, Dezrobiți, Frâncești (reședința), Genuneni, Mănăilești, Moșteni, Surpatele și Viișoara—prin infrastructură și servicii care să reducă disparitățile locale.
- Conectivitate și interdependență funcțională: modernizarea și întreținerea rețelei de drumuri județene și comunale (inclusiv DJ și legăturile către localitățile vecine), precum și îmbunătățirea utilităților publice și a infrastructurii de telecomunicații pentru a facilita mobilitatea și accesul la servicii.
- Conservarea patrimoniului natural: protejarea zonelor agricole fertile și a pădurilor din arealul colinar și de luncă al Oltului, valorificând aceste resurse atât ca active ecologice, cât și economice.

- Utilizare eficientă a terenurilor: orientarea investițiilor către zone cu infrastructură existentă, prevenind extinderea necontrolată a construcțiilor și degradarea peisajului rural.
- Reziliență la schimbările climatice: implementarea perdelelor forestiere, zonelor verzi și a lucrărilor de prevenire a riscurilor naturale (inundații, alunecări de teren, secetă).

b. Zonă centrală – Satul Frâncești

- Centru administrativ și de servicii: Primăria, școli gimnaziale, grădinițe, dispensar uman, Cămin Cultural, unități comerciale.
- Priorități: modernizarea centrului civic, reabilitarea și extinderea rețelelor edilitare, amenajarea de spații publice integrate (parcuri, zone pietonale, parcări).

c. Zonă de servicii și comerț – Satul Frâncești și zonele adiacente

- Potențial de dezvoltare: activități comerciale, servicii pentru populație și logistică rurală, în special în proximitatea drumurilor cu trafic ridicat.
- Zone rezidențiale tradiționale: extindere controlată și modernizare în perimetrele deja locuite, cu prioritate pentru dotarea cu infrastructură (drumuri, iluminat public, alimentare cu apă, canalizare).
- Sprijin pentru economia rurală: încurajarea gospodăriilor agricole familiale și a micilor procesatori locali.

d. Zonă agricolă activă

- Suprafețe agricole: aproximativ 1 681 ha teren arabil și 1 025 ha pășuni și fânețe.
- Direcții prioritare: stimularea agriculturii ecologice și a zootehniei, crearea de puncte locale de colectare, sprijin tehnic și asociere pentru fermieri.

e. Zone naturale și ecoturistice

- Resurse: terenuri forestiere, lunca și malurile Oltului, cursuri de apă secundare (pârâul Coișca și afluenții).
- Valorizare: amenajarea de trasee de agrement, zone de picnic, perdele forestiere și programe de educație ecologică, dezvoltarea ecoturismului în corelare cu tradițiile locale.

f. Zone în tranziție

- Destinație: terenuri agricole subutilizate sau construcții abandonate care pot fi reconvertite pentru activități productive, locuințe, servicii sau spații verzi, în funcție de necesitățile comunității și oportunitățile de finanțare.

Perspective de dezvoltare

- Agricultură ecologică și antreprenorială: extinderea culturilor ecologice, susținerea tinerilor fermieri și diversificarea activităților rurale.
- Turism sustenabil: punerea în valoare a peisajului natural și obiectivelor locale (schite, vechi biserici, tradiții), prin includerea în circuite turistice județene.
- Infrastructură și mediu: dezvoltarea rețelelor de apă și canalizare, instalarea de iluminat LED, gestionarea locală a deșeurilor și adaptarea la climă.
- Spații publice și comunitare: amenajarea centrelor de sat, locuri de joacă, cămine culturale cu rol activ pentru viața locală.
- Guvernanță și reziliență instituțională: continuarea digitalizării administrației, dezvoltarea capacității de accesare a fondurilor și implicarea cetățenilor.

De ce această abordare spațială contează

- Integrează realitățile geografice cu strategia de dezvoltare, evitând planificarea fragmentată
- Valorifică potențialul local și natural, transformând resursele în active economice și turistice.
- Stabilește direcții clare pentru finanțări europene, asigurând compatibilitate cu POR și PNRR.
- Construiește o comunitate mai rezilientă, adaptată la provocări climatice și sociale.
- Generează un cadru echilibrat, în care dezvoltarea umană și protecția mediului merg mână în mână.

Prin această fundamentare, Comuna Frâncești își clarifică direcția de acțiune pentru următorii ani, configurând un model de dezvoltare locală, adaptată specificului local, capabilă să transforme provocările în oportunități și să aducă beneficii tangibile locuitorilor.

Pentru a susține dezvoltarea coerentă și echilibrată a teritoriului său, Comuna Frâncești își fundamentează planificarea spațială pe o serie de direcții strategice, adaptate atât nevoilor reale ale localității, cât și potențialului său natural, agricol și turistic. Comuna beneficiază de un relief variat, de resurse agricole importante și de o poziție relativ favorabilă în raport cu rețelele de transport regional.

Principalele direcții de intervenție spațială sunt:

- Modernizarea și extinderea infrastructurii rutiere

Prioritară este reabilitarea drumurilor comunale și vicinale din toate cele 9 sate componente – Băluțoaia, Coșani, Dezrobiți, Frâncești (reședința), Genuneni, Mănăilești, Moșteni, Surpatele și Viișoara – cu accent pe asigurarea accesului către zonele agricole, gospodării izolate și obiective turistice. Se va urmări și îmbunătățirea conexiunilor cu drumurile județene, principalele artere de tranzit local, care facilitează legătura cu Râmnicu Vâlcea și localitățile învecinate.

- Extinderea rețelilor de utilități publice

Se are în vedere continuarea și extinderea investițiilor în rețele de alimentare cu apă potabilă, canalizare menajeră, energie electrică și internet de mare viteză, în special în zonele cu populație dispersată și în satele cu potențial agricol sau turistic ridicat. Prioritate vor avea sectoarele neacoperite integral, precum și acele zone unde infrastructura este învechită și insuficientă pentru cerințele actuale.

- Consolidarea centrului administrativ din satul Frâncești (reședința comunei)

Fiind nucleul administrativ și principalul centru de servicii, satul Frâncești va beneficia de modernizarea clădirii primăriei, reamenajarea zonei adiacente (parcare, trotuare, iluminat public), precum și de dotări pentru interacțiunea digitală cu cetățenii, inclusiv ghișee electronice și platforme online pentru depunerea documentelor.

- Sprijinirea agriculturii locale prin infrastructură de suport

Se propune amenajarea de micro-platforme agroalimentare pentru depozitare, prelucrare primară și valorificare a produselor locale, amplasate strategic în zone cu potențial agricol ridicat. În paralel, se va investi în drumuri agricole și în asigurarea accesului la utilități pentru ferme și gospodării agricole.

- Crearea și modernizarea spațiilor publice

În toate satele componente se vor amenaja sau reamenaja parcuri, locuri de joacă, terenuri de sport și zone pentru evenimente comunitare. Aceste investiții vor contribui la revitalizarea vieții sociale și recreative, oferind tinerilor și copiilor un mediu sigur și atractiv.

- Reconvertirea terenurilor degradate

Se vor identifica terenurile cu potențial de reabilitare ecologică (terenuri în pantă, abandonate, erodate) pentru transformarea lor în perdele forestiere, pășuni gestionate durabil, livezi sau spații verzi comunitare. Această măsură are rolul de a preveni degradarea mediului și de a crește reziliența la schimbările climatice.

- Valorificarea patrimoniului natural și turistic

Prin resursele locale – păduri, pajiști, și zonele colinare – se vor dezvolta trasee tematice pentru drumeții și ciclism, precum și infrastructuri ecoturistice de bază (panouri informative, foișoare, puncte de belvedere). Obiectivul este stimularea turismului rural și activ, corelat cu tradițiile și evenimentele culturale ale comunei.

Comuna Frâncești nu evoluează în izolare, ci ca parte a rețelei rurale din centrul județului Vâlcea, în proximitatea a două poli urbani care concentrează servicii și locuri de muncă: municipiul Râmnicu Vâlcea (≈ 25 km rutier) și orașul Băbeni ($\approx 5\text{--}6$ km). La nivel administrativ, Frâncești se învecinează cu Păușești-Otăsău (la nord), Tomșani (NV), Oteșani (V), Băbeni (SE) și Frâncești (E), formând împreună un areal de cooperare rurală și periurbană.

Strategia de dezvoltare spațială are în vedere valorificarea acestei poziționări prin:

- Îmbunătățirea conectivității rutiere cu rețeaua județeană și națională, în special prin modernizarea DJ 678A și DJ 678B, care asigură legătura cu Râmnicu Vâlcea, Băbeni și localitățile din sudul județului, precum și prin optimizarea traseelor de transport public pentru naveta școlară și profesională.
- Asigurarea accesului la rețele digitale performante (internet de mare viteză și acoperire mobilă extinsă) pentru toate satele componente, astfel încât locuitorii, inclusiv cei din zone izolate, să poată beneficia de servicii moderne – educație online, telemedicină, comerț electronic și e-guvernare.
- Dezvoltarea de parteneriate intercomunale cu UAT-urile vecine pentru atragerea de fonduri europene comune, partajarea serviciilor publice (sănătate, asistență socială, gestionarea deșeurilor), precum și pentru crearea de circuite turistice integrate ce valorifică resursele naturale și culturale ale zonei colinare și de luncă a Oltului.

Această abordare integrată și corelată spațial permite Comunei Frâncești să își valorifice atuurile – mediul natural bine conservat, comunitatea rurală activă și tradițiile locale – într-un mod sustenabil, adaptat realităților regionale și cerințelor unei dezvoltări armonizate.

3.3. Viziunea 2030

Viziunea de dezvoltare a Comunei Frâncești pentru orizontul de timp 2030 reflectă direcția strategică asumată de administrația locală și aspirațiile legitime ale comunității pentru un viitor rural modern, echilibrat și incluziv. Această proiecție de viitor nu este o simplă declarație de intenție, ci rezultatul unui proces sistematic și participativ de analiză, consultare și corelare cu strategiile relevante la nivel județean, național și european.

Frânțești anului 2030 este gândit ca o comună rezilientă și dinamică, care își valorifică în mod sustenabil potențialul agricol, turistic și uman, fără a-și pierde identitatea culturală și rurală. Este un spațiu în care toate categoriile de cetățeni – copii, tineri, adulți, vârstnici – se pot dezvolta în siguranță, cu sprijinul unei administrații eficiente, transparente și deschise colaborării.

1. Comunitate activă și incluzivă

Până în 2030, Frânțești își propune să devină o comună în care niciun cetățean nu este lăsat în urmă. Accesul la educație de calitate, servicii sociale funcționale și sprijin personalizat pentru grupurile vulnerabile (vârstnici singuri, copii aflați în risc de sărăcie, persoane cu dizabilități) va fi extins și consolidat. Programele de implicare civică, voluntariat și educație pentru cetățenie activă vor întări coeziunea comunitară și vor revitaliza spiritul de solidaritate rurală.

2. Infrastructură modernizată și servicii publice accesibile

Viziunea propune racordarea tuturor satelor componente – Băluțoaia, Coșani, Dezrobiți, Frânțești (reședința), Genuneni, Mănăilești, Moșteni, Surpatele și Vișoara – la rețele moderne și funcționale de apă potabilă, canalizare, electricitate și internet de mare viteză. Investițiile în drumuri comunale, rețele de iluminat public, transport local și spații publice vor transforma peisajul local într-unul demn de secolul XXI: sigur, curat, adaptat tuturor vârstelor și nevoilor, inclusiv persoanelor cu mobilitate redusă.

3. Economie rurală diversificată și sustenabilă

Agricultura va rămâne pilonul de bază al economiei locale, dar va fi reformată profund: sprijin pentru ferme de familie, extinderea agriculturii ecologice, formare profesională pentru tinerii fermieri și integrarea în lanțuri scurte de aprovizionare locală. Turismul rural, bazat pe tradiții, natură și gastronomie autentică, va deveni o oportunitate de afaceri pentru numeroși localnici. Comuna va încuraja inițiative antreprenoriale care pun în valoare resursele locale – produse tradiționale, meșteșuguri, pensiuni, experiențe turistice personalizate. În același timp, vor fi create condiții atractive pentru tinerii care aleg să se întoarcă în comună sau pentru investitori interesați de dezvoltare rurală sustenabilă.

4. Protecția mediului și reziliență climatică

Într-un context de schimbări climatice accelerate, Frânțești va acționa ca o comună responsabilă ecologic: vor fi implementate măsuri de conservare a pădurilor, de împădurire a zonelor afectate de eroziune, de utilizare rațională a terenurilor agricole și de creștere a biodiversității. Se vor dezvolta spații verzi, zone de retenție a apei, infrastructuri albastre-verzi, iar colectarea selectivă a deșeurilor și utilizarea energiei regenerabile vor deveni practici generalizate. Agricultură și

gospodăriile vor fi sprijinite să adopte tehnologii prietenoase cu mediul, ca parte din adaptarea la provocările climatice.

5. Educație, cultură și identitate locală

Frânțești va continua să investească în modernizarea unităților de învățământ, accesul la educație digitală și în formarea profesională continuă, adaptată la cerințele pieței și ale comunității. În paralel, se va pune accent pe promovarea patrimoniului cultural imaterial – tradiții, meșteșuguri, obiceiuri locale – integrându-le în viața comunității și în oferta turistică. Comuna își va păstra identitatea rurală autentică, chiar și în contextul proceselor de modernizare, devenind un exemplu de ruralitate vie, în care progresul merge mână în mână cu respectul pentru rădăcini.

6. Administrație locală eficientă, digitalizată și participativă

Până în 2030, administrația publică locală va deveni un instrument performant și prietenos în slujba cetățenilor. Digitalizarea completă a proceselor administrative, transparența decizională, accesul online la documente și servicii, dar și bugetarea participativă vor întări încrederea între autoritate și cetățeni. Totodată, comuna se va integra activ în rețele intercomunale și regionale, pentru a beneficia de proiecte comune, schimburi de bune practici și o mai bună reprezentare în structurile decizionale județene și regionale.

Această viziune este nu doar un orizont de dorit, ci un angajament asumat de întreaga comunitate, construit pe o înțelegere realistă a punctelor tari și slabe ale localității, dar și pe o dorință colectivă de schimbare pozitivă. Comuna Frânțești se poziționează astfel ca un model de dezvoltare rurală locală, în care echilibrul între om, natură și economie devine fundamentul unui viitor mai bun.

3.4 Obiective strategice și specifice de dezvoltare

Pornind de la viziunea de dezvoltare asumată pentru comuna Frânțești, administrația locală formulează un set clar și coerent de obiective strategice și obiective specifice pentru perioada 2025–2030, cu o proiecție extinsă până în anul 2030. Aceste obiective reprezintă fundamentul intervențiilor viitoare și sunt concepute astfel încât să răspundă în mod direct nevoilor comunității, să valorifice resursele locale și să se integreze în direcțiile de dezvoltare promovate la nivel regional, național și european.

Procesul de definire a obiectivelor a avut la bază o analiză riguroasă a realităților teritoriale – sociale, economice, infrastructurale și de mediu – și a urmărit să transpună în acțiuni concrete aspirația unei comunități mai prospere, incluzive și reziliente.

Astfel, obiectivele formulate reflectă o viziune integrată a dezvoltării, în care se acordă prioritate următoarelor dimensiuni esențiale:

- Îmbunătățirea calității vieții prin acces extins și echitabil la infrastructură, servicii publice și utilități moderne;
- Consolidarea economiei locale prin sprijinirea agriculturii durabile, a antreprenoriatului rural și a turismului responsabil;
- Protejarea mediului și adaptarea la schimbările climatice, printr-o abordare sustenabilă a utilizării resurselor naturale și a energiei;
- Modernizarea administrației publice, prin digitalizare, eficientizare și promovarea transparenței;
- Întărirea coeziunii sociale, prin educație de calitate, sprijin pentru categoriile vulnerabile și valorificarea patrimoniului cultural și identitar.

Obiectivele strategice ale comunei Frâncești sunt gândite nu doar ca răspunsuri la provocările actuale, ci ca instrumente concrete prin care comuna se poate transforma într-un spațiu rural modern, în care dezvoltarea economică se realizează în echilibru cu protecția mediului, iar progresul social este inclusiv, participativ și durabil.

Obiectiv Strategic 1: Creșterea calității vieții și accesului echitabil la servicii publice moderne

Obiective specifice:

- Modernizarea și extinderea infrastructurii de transport (drumuri comunale, căi de acces către terenuri agricole, legături intersate).

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Creșterea gradului de siguranță în ceea ce privește circulația rutieră pe drumurile locale.
- Asigurarea conectivității între toate satele comunei prin drumuri modernizate.
- Facilitarea accesului la terenurile agricole și valorificarea potențialului agricol.
- Reducerea timpului de deplasare și creșterea accesibilității la servicii și instituții.
- Îmbunătățirea accesului la rețelele de transport intercomunal și județean.

- Reabilitarea și extinderea rețelilor de apă, canalizare, energie electrică și internet în toate satele componente.

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Alinierea la standardele europene în materie de utilități publice.
- Creșterea gradului de confort și siguranță în gospodării.

- Reducerea pierderilor și a riscurilor de avarii în rețelele vechi.
 - Creșterea atractivității comunei pentru locuire și investiții.
 - Asigurarea accesului la internet de mare viteză ca suport pentru educație, economie și administrație digitală.
- Îmbunătățirea accesului la servicii de sănătate, inclusiv dotarea dispensarului și dezvoltarea serviciilor de asistență socială.

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Creșterea accesibilității și calității serviciilor medicale locale.
 - Reducerea timpului de intervenție și diagnostic pentru locuitori.
 - Creșterea gradului de acoperire a nevoilor de asistență socială în rândul categoriilor vulnerabile.
 - Asigurarea unei baze materiale moderne și funcționale pentru serviciile medicale și sociale.
 - Creșterea nivelului de informare și prevenție în rândul populației privind sănătatea.
- Amenajarea spațiilor publice (parcuri, locuri de joacă, zone pietonale, platforme de recreere, Amenajarea de piste pentru bicicliști).

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Creșterea satisfacției locuitorilor prin asigurarea unor spații de calitate pentru petrecerea timpului liber.
 - Promovarea incluziunii sociale și a interacțiunii comunitare.
 - Creșterea atractivității comunei pentru familii tinere și turiști
 - Asigurarea accesibilității pentru toate categoriile de vârstă, inclusiv persoane cu dizabilități.
 - Creșterea nivelului de siguranță în spațiile publice.
- Dezvoltarea infrastructurii educaționale și susținerea programelor extracurriculare.

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Creșterea calității procesului educațional prin infrastructură modernizată.
- Asigurarea unui mediu educațional sigur, sănătos și stimulativ pentru elevi.
- Creșterea participării școlare și reducerea abandonului

- Dezvoltarea de competențe complementare prin activități extracurriculare (culturale, sportive, ecologice etc.).
- Sprijinirea formării continue a cadrelor didactice și implicarea comunității în actul educațional.

Obiectiv Strategic 2: Diversificarea economiei locale și susținerea antreprenoriatului rural

Obiective specifice:

- Sprijinirea agriculturii durabile și ecologice, cu accent pe produsele locale și lanțuri scurte de aprovizionare.

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Creșterea ponderii produselor locale ecologice pe piața regională.
 - Îmbunătățirea calității solului și reducerea impactului negativ asupra mediului.
 - Valorificarea superioară a resurselor naturale locale prin metode agricole prietenoase cu mediul.
 - Stimularea consumului de produse locale și reducerea dependenței de lanțurile lungi de aprovizionare.
 - Dezvoltarea unei imagini identitare a comunei ca promotoare de agricultură sustenabilă.
- Încurajarea formării de asociații agricole și cooperare între fermieri.

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Creșterea capacității de negociere a fermierilor în raport cu intermediarii și piețele de desfacere.
 - Facilitarea accesului colectiv la utilaje, tehnologii și servicii specializate.
 - Acces mai facil la finanțare nerambursabilă pentru grupuri organizate.
 - Promovarea unei agriculturi colaborative, orientată spre eficiență economică.
 - Întărirea coeziunii și solidarității în rândul producătorilor agricoli locali.
- Dezvoltarea unor micro-platforme agroalimentare și puncte de colectare în apropierea zonelor de producție.

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Reducerea pierderilor de produse agricole perisabile.

- Facilitarea procesului de colectare și distribuție a produselor în condiții igienice și eficiente.
 - Sprijinirea procesării primare la nivel local, cu valoare adăugată.
 - Creșterea veniturilor micilor fermieri prin vânzare directă sau integrată.
 - Conectarea mai rapidă a producției locale la piețele urbane și regionale.
- Promovarea inițiativelor de economie socială și a micilor afaceri în domeniul meșteșugurilor, turismului, comerțului local.

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Crearea de locuri de muncă locale, în special pentru persoane vulnerabile sau defavorizate.
 - Revitalizarea meșteșugurilor tradiționale ca resursă economică și culturală.
 - Dezvoltarea unei oferte turistice integrate (turism rural, gastronomic, cultural).
 - Creșterea vizibilității produselor și serviciilor locale pe platforme digitale și în târguri regionale.
 - Stimularea inițiativei antreprenoriale în rândul tinerilor și al femeilor.
- Creșterea capacității de atragere a investițiilor private și a fondurilor nerambursabile în domeniul economic.

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Dezvoltarea unui portofoliu de proiecte pregătite pentru finanțare.
- Îmbunătățirea imaginii comunei ca destinație favorabilă investițiilor.
- Întărirea capacității administrative de scriere, depunere și implementare a proiectelor.
- Sprijinirea antreprenorilor locali în accesarea programelor naționale și europene.
- Crearea unui cadru predictibil și prietenos pentru investitori prin măsuri de sprijin și facilități locale.

Obiectiv Strategic 3: Dezvoltarea turismului durabil și valorificarea patrimoniului local

Obiective specifice:

- Identificarea și promovarea obiectivelor turistice locale (situri arheologice, biserici, peisaje, tradiții).

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Crearea unei hărți interactive cu toate obiectivele de interes turistic din comună.
- Restaurare, reabilitare, consolidare, unități de cult/biserici precum și restaurarea picturii; punerea în valoare a acestora,
- Creșterea numărului de vizitatori prin promovarea online și offline a patrimoniului local.
- Valorificarea patrimoniului arheologic, natural și religios prin ghidaj local, panouri informative și pliante.
- Conectarea istoriei și tradițiilor locale la experiențe turistice autentice.
- Implicarea comunității locale în punerea în valoare a patrimoniului imaterial (povești, obiceiuri, gastronomie).

- Amenajarea de trasee ecoturistice tematice (pentru drumeții, biciclete, turism ecvestru)

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Dezvoltarea infrastructurii verzi pentru activități de recreere și turism activ.
- Crearea de trasee marcate, sigure și atractive, cu puncte de belvedere și zone de popas.
- Diversificarea tipurilor de turism practicate (cicloturism, turism ecvestru, turism de natură).
- Creșterea duratei medii a sejururilor în zonă și a atractivității comunei pentru familii și grupuri.
- Promovarea ecoturismului ca alternativă sustenabilă și integrată în mediul rural.

- Crearea de spații de cazare prin agroturism și stimularea inițiativelor private în turism.

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Creșterea numărului de unități de cazare în gospodării rurale tradiționale.
- Atracția investitorilor locali în amenajarea de pensiuni, căsuțe de vacanță și campinguri.
- Oferirea unei experiențe autentice turiștilor: gastronomie locală, activități agricole, meșteșuguri.
- Crearea de pachete turistice tematice, în colaborare cu actorii economici locali.
- Accesarea de fonduri nerambursabile pentru sprijinirea agroturismului și turismului de familie.

- Realizarea unui brand turistic local și a unei strategii de promovare coerente

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Elaborarea unui concept identitar vizual (logo, slogan, poveste de brand) specific comunei.
 - Creșterea vizibilității comunei pe platformele online de turism și în rețelele de promovare județene.
 - Participarea la târguri și evenimente de promovare turistică.
 - Promovarea activă a comunei prin social media, materiale video, broșuri și aplicații mobile.
 - Construirea unei reputații turistice pozitive, asociate cu autenticitate, natură și ospitalitate.
- Integrarea comunei în rețele turistice regionale și parteneriate cu alte localități.

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Creșterea fluxului de turiști prin includerea Frânceștiului în circuite turistice regionale.
- Aderarea la asociații de promovare turistică județene sau intercomunale.
- Dezvoltarea de trasee comune cu localități vecine (ex. trasee cultural-spirituale, gastronomice).
- Realizarea de proiecte comune transfrontaliere sau cu sprijin european.
- Promovarea turismului de cooperare ca motor de dezvoltare locală și regională.

Obiectiv Strategic 4: Protejarea mediului și creșterea rezilienței la schimbările climatice

Obiective specifice:

- Implementarea măsurilor de prevenție și adaptare la riscurile climatice (perdele forestiere, retenție de apă, reîmpăduriri).

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Reducerea riscurilor de alunecări de teren și eroziune prin perdele forestiere și lucrări de stabilizare.
- Amenajarea zonelor de retenție a apei pentru prevenirea inundațiilor și combaterea secetei.
- Extinderea suprafețelor împădurite în zonele vulnerabile ecologic
- Îmbunătățirea calității solului și refacerea ecosistemelor locale.
- Integrarea principiilor de adaptare la schimbări climatice în documentațiile de urbanism și planificare locală.

- Dezvoltarea infrastructurii de colectare selectivă și reciclare.

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Crearea de puncte de colectare selectivă în toate satele componente.
- Creșterea ratei de colectare separată a deșeurilor și reducerea cantității de deșeuri depozitate.
- Îmbunătățirea logisticii de transport și prelucrare a deșeurilor reciclabile.
- Implementarea de campanii periodice de informare și responsabilizare privind reciclarea.
- Colaborare cu operatori specializați pentru eficientizarea circuitului deșeurilor.

- Promovarea utilizării energiilor regenerabile în gospodării și în clădirile publice.

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Dotarea clădirilor publice cu panouri fotovoltaice și sisteme de eficiență energetică.
- Stimularea cetățenilor și antreprenorilor locali să adopte surse verzi de energie (solară, microhidro, biomasă).
- Accesarea de fonduri nerambursabile pentru tranziția energetică în gospodăriile vulnerabile.
- Reducerea amprente de carbon a comunei.
- Dezvoltarea unui ghid local de bune practici privind energia regenerabilă.

- Valorificarea potențialului natural al terenurilor degradate prin reconversie ecologică.

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Reintroducerea în circuitul economic și ecologic a terenurilor neproductive prin reîmpăduriri și refuncționalizări verzi.
- Amenajarea de spații verzi, zone umede sau habitate ecologice pe suprafețele degradate.
- Creșterea valorii de mediu și recreative a acestor terenuri.
- Reducerea fenomenelor de deșertificare locală și refacerea biodiversității.
- Integrarea acestor spații în rețeaua ecoturistică locală.

- Creșterea nivelului de conștientizare ecologică în rândul populației.

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Organizarea de campanii de educație ecologică în școli și în comunitate.

- Dezvoltarea de parteneriate cu ONG-uri de mediu și instituții educaționale.
- Implicarea cetățenilor în acțiuni de voluntariat ecologic (plantări, ecologizări, concursuri tematice).
- Stimularea formării de grupuri comunitare de inițiativă pentru protecția mediului.
- Crearea unui program permanent de informare privind riscurile climatice și bunele practici de protejare a naturii.

Obiectiv Strategic 5: Consolidarea capitalului uman și susținerea educației, culturii și identității locale

Obiective specifice:

- Susținerea educației timpurii, școlare și a formării profesionale pentru tineri și adulți.

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Creșterea accesului la educație preșcolară prin modernizarea grădinițelor și sprijinirea familiilor vulnerabile.
 - Îmbunătățirea condițiilor materiale și digitale din școlile comunei.
 - Dezvoltarea unor parteneriate cu licee și centre de formare profesională din județ pentru a susține integrarea socio-profesională a tinerilor.
 - Creșterea competențelor tinerilor și adulților prin cursuri de calificare și recalificare.
 - Promovarea educației remediale și programelor de tip „Școală după școală” pentru reducerea abandonului școlar.
-
- Înființarea de centre de învățare permanentă și sprijinirea reconversiei profesionale.

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Amenajarea unui centru comunitar de învățare și formare continuă accesibil tuturor categoriilor de vârstă.
- Colaborarea cu instituții educaționale și organizații non-guvernamentale pentru furnizarea de cursuri de competențe digitale, antreprenariat, agricultură ecologică etc.
- Creșterea adaptabilității forței de muncă locale la cerințele pieței prin programe de reconversie profesională.
- Sprijin pentru integrarea profesională a tinerilor reveniți din străinătate sau a celor în căutare de noi competențe.
- Crearea unui mecanism de identificare a nevoilor locale de formare.

- Conservarea și promovarea patrimoniului cultural imaterial (obiceiuri, meșteșuguri, tradiții).

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Documentarea, arhivarea și promovarea tradițiilor, obiceiurilor locale și portului popular specific zonei.
 - Susținerea meșteșugarilor locali prin târguri, ateliere și inițiative de economie creativă.
 - Integrarea patrimoniului cultural în curricula școlară și în proiectele educaționale extracurriculare.
 - Dezvoltarea de proiecte culturale intergeneraționale care să implice bătrânii satului în transmiterea tradițiilor.
 - Colaborarea cu instituții culturale județene pentru sprijin logistic și promovare.
- Dezvoltarea ofertei culturale și implicarea tinerilor în viața comunitară.

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Organizarea periodică a evenimentelor culturale, festivaluri locale și manifestări tradiționale.
 - Crearea de platforme pentru exprimarea creativă a tinerilor (trupe de teatru, ansambluri folclorice, ateliere artistice).
 - Implicarea elevilor și tinerilor în proiecte civice, educative și culturale locale.
 - Promovarea lecturii și accesului la cultură prin modernizarea bibliotecii comunale.
 - Dezvoltarea unui calendar cultural anual care să devină reper identitar pentru comunitate.
- Crearea unor spații multifuncționale pentru activități educative, artistice și sportive.

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Amenajarea unor centre comunitare moderne care să găzduiască activități culturale, educative și sportive.
- Dotarea cu echipamente necesare pentru desfășurarea activităților de educație non-formală și sport.
- Crearea de parteneriate cu școli, ONG-uri și autorități pentru utilizarea acestor spații în mod constant.

- Asigurarea accesului copiilor și tinerilor din toate satele comunei la facilități de timp liber și formare.
- Promovarea acestor spații ca locuri de întâlnire și coeziune socială pentru întreaga comunitate.

Obiectiv Strategic 6: Modernizarea administrației locale și promovarea bunei guvernări

Obiective specifice:

- Digitalizarea serviciilor publice și a proceselor administrative.

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Implementarea unui sistem digital integrat de gestiune a documentelor și serviciilor publice.
 - Crearea unei platforme online funcționale pentru depunerea cererilor, eliberarea de acte și urmărirea solicitărilor.
 - Creșterea eficienței și vitezei în procesarea documentelor administrative.
 - Asigurarea interoperabilității cu alte sisteme informatice naționale și județene.
 - Dezvoltarea competențelor digitale ale personalului din primărie.
- Creșterea gradului de transparență și implicare cetățenească (consultări publice, bugetare participativă).

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Publicarea transparentă și accesibilă a tuturor hotărârilor, proiectelor de investiții și cheltuielilor bugetare.
 - Organizarea periodică de consultări publice și dezbateri tematice cu cetățenii.
 - Implementarea unui sistem de bugetare participativă, prin care cetățenii pot propune și vota proiecte locale.
 - Înființarea unui birou de relații cu publicul modernizat, cu program extins și asistență digitală.
 - Promovarea implicării tinerilor și a actorilor locali în luarea deciziilor administrative.
- Îmbunătățirea capacității de atragere și gestionare a proiectelor cu finanțare externă.

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Înființarea unei unități specializate pentru scrierea, depunerea și implementarea proiectelor.
 - Dezvoltarea de competențe tehnice în atragerea fondurilor europene și guvernamentale.
 - Accesarea programelor relevante pentru digitalizare, infrastructură, turism, educație și mediu.
 - Creșterea ratei de absorbție a fondurilor nerambursabile.
 - Stabilirea unui mecanism de monitorizare și evaluare a proiectelor în derulare.
- Profesionalizarea resursei umane din administrație prin formare continuă.

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Elaborarea unui plan anual de formare profesională pentru angajații din administrație.
 - Participarea la cursuri acreditate, seminarii și conferințe relevante.
 - Introducerea unui sistem de evaluare a performanței bazat pe obiective clare și măsurabile.
 - Îmbunătățirea comunicării și colaborării interne în cadrul instituției.
 - Crearea unui cadru motivațional pentru menținerea personalului calificat.
- Dezvoltarea de parteneriate intercomunale pentru furnizarea unor servicii integrate și eficiente.

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Inițierea și extinderea cooperării în cadrul Asociațiilor de Dezvoltare Intercomunitară (ADI).
- Parteneriate pentru furnizarea de servicii precum salubritate, transport public, infrastructură comună.
- Accesarea în comun a fondurilor europene pentru proiecte regionale.
- Transfer de bune practici între unitățile administrativ-teritoriale vecine.
- Promovarea conceptului de guvernare colaborativă la nivel local și zonal.

Obiectiv Strategic 7: Promovarea coeziunii sociale, siguranței și implicării civice

Obiective specifice:

- Crearea unor mecanisme locale de sprijin pentru grupurile vulnerabile (persoane în vârstă, familii cu venituri reduse, persoane cu dizabilități), inclusiv prin extinderea serviciilor de îngrijire la domiciliu și facilitarea accesului la informații și sprijin social.

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Extinderea serviciilor de îngrijire la domiciliu pentru persoanele vârstnice și dependente.
 - Înființarea unui punct local de informare și asistență socială pentru populația vulnerabilă.
 - Realizarea de campanii locale de informare privind drepturile sociale și accesul la sprijin.
 - Încheierea de parteneriate cu ONG-uri, parohii și voluntari pentru susținerea acestor categorii.
 - Asigurarea accesului egal la servicii sociale în toate satele componente.
- Îmbunătățirea nivelului de siguranță publică, prin:
 - extinderea iluminatului public în zonele periferice,
 - instalarea de camere de supraveghere în puncte sensibile
 - colaborarea cu structurile MAI pentru prevenirea delinvenței.

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Extinderea iluminatului public în toate zonele cu vizibilitate redusă sau cu risc sporit.
 - Instalarea unui sistem modern de camere de supraveghere în puncte cheie din comună.
 - Crearea unui mecanism de semnalare rapidă a incidentelor (linie verde/locală sau aplicație).
 - Intensificarea colaborării cu Poliția și Jandarmeria pentru patrulare regulate și activități preventive.
 - Informarea populației prin campanii de educație privind prevenirea delinvenței și siguranța în comunitate.
- Crearea unui sistem local de voluntariat, care să mobilizeze cetățenii în sprijinul celor vulnerabili, în acțiuni ecologice, culturale sau de răspuns rapid în caz de urgențe.

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Înființarea unei rețele locale de voluntari din rândul tinerilor, profesorilor, pensionarilor activi.
- Organizarea de activități periodice de ecologizare, sprijin social, reparații minore, etc.

- Elaborarea unui regulament local al voluntariatului și a unor mecanisme de recunoaștere (diplome, festivități, tabere)
 - Crearea unei baze de date cu voluntari și nevoi identificate în comunitate.
 - Realizarea de parteneriate active cu școala, biserica, medicii de familie și asociațiile locale.
- Organizarea periodică de forumuri cetățenești, ateliere de consultare publică și sesiuni de educație civică, în special pentru tineri și elevi, în parteneriat cu școala și biserica.

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Organizarea anuală a unor întâlniri cetățenești pe teme de interes comunitar (transport, educație, mediu).
 - Inițierea de ateliere pentru elevi privind implicarea civică, democrația locală și valorile comunitare.
 - Implicarea școlii, preoților și liderilor locali în campanii de mobilizare civică.
 - Promovarea dezbaterilor comunitare deschise și a mecanismelor participative (chestionare, consultări).
 - Realizarea de materiale educative locale despre drepturi, responsabilități și implicare.
- Promovarea valorilor comunitare, a respectului reciproc și a responsabilității colective, prin campanii locale, festivaluri, întâlniri comunitare tematice și proiecte intergeneraționale.

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Organizarea de festivaluri tradiționale și evenimente tematice care unesc generațiile și satele comunei.
- Derularea unor campanii de informare privind toleranța, respectul reciproc și solidaritatea.
- Crearea de programe intergeneraționale (copii – seniori) pentru transmiterea valorilor și sprijin reciproc.
- Sprijinirea grupurilor de inițiativă civică în promovarea coeziunii și înfrumusețarea spațiului public.
- Amenajarea unor spații comunitare pentru întâlniri, activități culturale și sociale accesibile tuturor.

Obiectivele strategice definite pentru perioada de planificare reprezintă fundamentul concretizării Viziunii Frâncești 2030. Ele vor fi transpuse în proiecte clare, realizabile și eligibile pentru finanțare, însoțite de instrumente eficiente de monitorizare, evaluare și ajustare pe parcursul implementării.

Prin această abordare, administrația locală își propune să transforme comuna Frâncești într-un spațiu rural durabil, competitiv și bine guvernat, în care fiecare cetățean să beneficieze de condiții de trai decente, oportunități reale de dezvoltare personală și profesională, precum și de un mediu sigur, curat și prietenos.

Scopul final este acela de a construi o comunitate rurală modernă, incluzivă și rezilientă, capabilă să răspundă provocărilor actuale și viitoare, cu un grad ridicat de coeziune socială și cu o administrație eficientă, în dialog permanent cu cetățenii.

CAPITOLUL 4: DIRECȚII DE ACȚIUNE. POLITICI ȘI PROGRAME DE DEZVOLTARE

Strategia de dezvoltare durabilă a comunei Frâncești pentru perioada 2025–2030 este construită pe un cadru strategic integrat, capabil să asigure un echilibru între răspunsul la nevoile imediate ale comunității și orientarea către un model de dezvoltare sustenabilă, adaptat realităților locale.

Această abordare integrată presupune corelarea intervențiilor din diverse domenii – infrastructură, economie, educație, sănătate, turism, mediu, guvernare – într-un plan coerent, etapizat și realist, care ține cont de interdependența dintre politicile publice și complexitatea provocărilor cu care se confruntă comuna.

Fundamentul acestei strategii îl reprezintă o analiză profundă și riguroasă a contextului local, realizată prin corelarea datelor statistice, a observațiilor de teren și a consultărilor comunitare cu actorii locali – administrație, cetățeni, antreprenori, cadre didactice, reprezentanți ai cultelor și ai societății civile. Această diagnoză a pus în evidență nu doar vulnerabilitățile structurale (depopulare, lipsa locurilor de muncă, infrastructură deficitară, risc climatic), ci și un potențial important de valorificat: patrimoniu natural și cultural valoros, poziție geografică avantajoasă, diversitate agricolă și capital social activ.

Prin urmare, Strategia nu propune o serie de măsuri disparate, ci un plan coerent de intervenții complementare, care urmăresc să transforme comuna Frâncești într-un spațiu rural modern,

conectat, rezilient și atractiv. Fiecare obiectiv strategic este tratat ca parte a unui sistem interdependent, iar soluțiile propuse sunt adaptabile în funcție de evoluția contextului socio-economic, a surselor de finanțare disponibile și a gradului de implicare comunitară.

Această viziune integrată oferă un cadru de acțiune flexibil și sustenabil, capabil să asigure:

- modernizarea infrastructurii fizice și digitale,
- diversificarea economică și sprijinirea inițiativei antreprenoriale,
- protecția mediului și adaptarea la schimbările climatice,
- consolidarea serviciilor sociale și educaționale,
- stimularea turismului durabil și a identității locale,
- profesionalizarea administrației și implicarea activă a cetățenilor.

Astfel, comuna Frâncești se angajează într-un proces de dezvoltare durabilă și coerentă, în care intervențiile strategice nu doar răspund provocărilor actuale, ci creează condițiile pentru un viitor echilibrat, prosper și incluziv pentru toți locuitorii săi.

În completarea viziunii integratoare asupra dezvoltării teritoriale, Strategia Comunei Frâncești pentru perioada 2025–2030 pune accent pe corelarea directă dintre realitățile locale – atât din perspectiva provocărilor cât și a oportunităților – și intervențiile publice planificate. Abordarea strategică a fost construită pe principii de incluziune, durabilitate, complementaritate și guvernanta participativă, definind un cadru coerent, echilibrat și adaptabil.

1. Analiza realistă a contextului local: punctul de plecare pentru intervenții strategice

Strategia s-a fundamentat pe o diagnoză teritorială profundă, care a identificat o serie de dezechilibre cu impact direct asupra calității vieții: infrastructură rutieră și utilitară incompletă, acces deficitar la servicii publice esențiale, nivel scăzut de digitalizare, migrație semnificativă a tinerilor, potențial economic insuficient valorificat și o vulnerabilitate accentuată a categoriilor sociale defavorizate. Aceste aspecte au fost analizate în corelație cu tendințele regionale și naționale, oferind un cadru realist și fundamentat pentru formularea obiectivelor strategice și a măsurilor de intervenție.

2. Activarea potențialului local ca motor al dezvoltării durabile

În paralel cu identificarea problemelor, strategia a pus în valoare resursele tangibile și intangibile ale comunei: terenuri agricole fertile, potențial turistic neexploatat, patrimoniu cultural viu, capital uman motivat și o administrație locală receptivă. Din această sinergie între provocări și resurse a rezultat un model de dezvoltare echilibrat, în care măsurile propuse maximizează

efectele pozitive în plan economic, social și ecologic. Toate intervențiile sunt astfel gândite încât să genereze impact sistemic și să creeze valoare adăugată în mod sustenabil.

3. Intervenții integrate pentru o dezvoltare multisectorială coerentă

Strategia promovează o abordare multisectorială, în care domeniile de intervenție nu sunt tratate izolat, ci ca părți ale unui sistem unitar, aflate într-o relație de complementaritate funcțională:

- Modernizarea infrastructurii (drumuri, rețele edilitare, conectivitate digitală) susține mobilitatea populației, accesul la educație și sănătate, dar și activarea potențialului turistic și economic;
- Dezvoltarea educațională este corelată cu măsuri de combatere a abandonului școlar, formarea profesională și sprijinul acordat familiilor defavorizate;
- Sprijinirea antreprenoriatului rural este legată de valorificarea produselor locale, lanțuri scurte de aprovizionare, promovarea unei identități locale și atragerea de fonduri;
- Protejarea mediului și reabilitarea spațiilor verzi sunt integrate cu dezvoltarea ecoturismului, reconversia terenurilor degradate și educația ecologică;
- Activitățile culturale, sportive și civice contribuie la coeziunea comunității, participarea cetățenească și dezvoltarea capitalului social.
- Această arhitectură logică și coerentă asigură convergența între obiectivele strategice și rezultatele așteptate, evitând fragmentarea resurselor și dublarea intervențiilor.

4. Coeziune socială și acces echitabil la oportunități pentru toți

Una dintre dimensiunile transversale fundamentale ale strategiei o reprezintă promovarea echității și coeziunii sociale. Comuna Frâncești urmărește să devină un spațiu în care fiecare cetățean, indiferent de vârstă, venit, nivel de educație sau stare de sănătate, are acces la sprijin, oportunități și un mediu de viață sigur. În acest sens, se propune:

- Dezvoltarea de servicii sociale și de îngrijire la domiciliu;
- Extinderea sprijinului educațional pentru copiii și tinerii din medii vulnerabile;
- Crearea de oportunități de formare și integrare profesională;
- Amenajarea de spații publice accesibile și sigure;
- Promovarea voluntariatului și a solidarității intergeneraționale

Fiecare investiție majoră este evaluată inclusiv prin prisma impactului social și a contribuției sale la reducerea inegalităților.

5. Dezvoltare teritorială integrată prin cooperare intercomunală

Strategia recunoaște faptul că dezvoltarea locală nu poate fi izolată de dinamica regională. Prin urmare, Frâncești își propune integrarea funcțională în rețele teritoriale mai largi, prin:

- Colaborări intercomunale pentru proiecte comune (turism, infrastructură, servicii publice);
- Conectarea mai bună a satelor la centre de servicii și piețe regionale;
- Parteneriate cu autoritățile județene, ONG-uri și mediul privat pentru atragerea de resurse și expertiză;
- Participarea în rețele de bune practici și în inițiative europene de dezvoltare rurală.

Acest tip de cooperare asigură scalabilitatea intervențiilor și maximizarea impactului strategic.

6. Un cadru de guvernare sustenabilă și participativă, orientat spre viitor

Documentul strategic nu este unul rigid, ci conceput ca un instrument viu, supus revizuirii și actualizării periodice. Prin stabilirea unui sistem de monitorizare și evaluare, bazat pe indicatori clari și mecanisme de feedback, administrația locală se angajează să mențină o direcție de dezvoltare adaptabilă și responsabilă. Totodată, comuna își asumă consolidarea unui model de guvernare participativă, în care cetățenii sunt parte activă în procesul decizional, de la consultarea inițială la implementare și evaluare.

4.1. Aspecte cheie în formularea politicilor și programelor

Politicile și programele de dezvoltare elaborate în cadrul Strategiei Comunei Frâncești 2025–2030 sunt construite pe o viziune integrată, adaptată specificului rural și ancorată în realitățile teritoriale, instituționale și sociale ale localității. Acestea reflectă nu doar orientările strategice stabilite la nivel local, ci și o serie de principii-cheie menite să asigure coerența, sustenabilitatea și impactul intervențiilor planificate.

1. Alinierea la strategiile naționale, regionale și județene

Politicile locale sunt corelate cu documentele strategice de referință precum:

- Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă a României,
- Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021–2027,
- Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR),
- Strategia de dezvoltare durabilă a județului Vâlcea.

Această aliniere strategică asigură atât coerența intervențiilor la nivel macro-teritorial, cât și eligibilitatea pentru accesarea fondurilor europene și guvernamentale.

2. Fundamente participative: vocea comunității

Programele propuse reflectă rezultatele unui amplu proces de consultare publică și cercetare participativă, care a inclus:

- dialoguri directe cu cetățenii și actorii relevanți (agricultori, profesori, lideri religioși, tineri),
- colectarea de sugestii, nevoi și priorități,
- validarea viziunii comune prin intermediul consiliului local și al aparatului administrativ.

Această componentă participativă a oferit legitimitate măsurilor formulate și a contribuit la o planificare ancorată în realitatea locală.

3. Principiul dezvoltării durabile

Toate politicile sunt ghidate de echilibrul între:

- progresul economic local (diversificare, inovare, antreprenoriat),
- coeziunea socială (echitate, incluziune, acces universal la servicii)
- protecția mediului și adaptarea la schimbările climatice (resiliență ecologică, valorificarea durabilă a resurselor naturale).

4. Realism bugetar și capacitate instituțională

Selectarea și etapizarea intervențiilor se face în funcție de:

- resursele disponibile (buget local, fonduri nerambursabile),
- gradul de maturitate al proiectelor,
- capacitatea administrativă de implementare, care include personalul existent, competențele tehnice și nivelul de digitalizare al administrației.

Această abordare asigură fezabilitatea și sustenabilitatea programelor propuse.

5. Promovarea incluziunii sociale și echității

Toate politicile locale au în vedere sprijinirea categoriilor vulnerabile și reducerea decalajelor sociale:

- acces la educație, servicii sociale și sănătate pentru copii, vârstnici, persoane cu dizabilități;
- amenajarea de spații publice sigure și accesibile;
- facilitarea inserției socio-profesionale și educaționale a tinerilor.

6. Parteneriate locale și colaborare interinstituțională

Strategia susține formarea și consolidarea de parteneriate funcționale între:

- administrația locală și alte UAT-uri din zonă,
- școli, ONG-uri, unități de cult

- mediul economic și instituții județene sau regionale.

Prin aceste parteneriate, se urmărește dezvoltarea unor proiecte comune, eficiența utilizării resurselor și generarea unui impact extins la nivel teritorial.

7. Digitalizare și eficiență în administrație

Transformarea digitală a administrației publice locale este esențială pentru:

- creșterea eficienței și transparenței în furnizarea serviciilor publice
- reducerea birocrăției;
- facilitarea comunicării cu cetățenii și a implicării acestora în procesele decizionale.

8. Adaptabilitate climatică și mediu sănătos

Toate programele integrate au în vedere reducerea vulnerabilității la schimbările climatice, prin:

- măsuri de adaptare (infrastructură verde-albastră, perdele forestiere, gospodărire responsabilă a apei),
- promovarea surselor regenerabile de energie,
- reconversia ecologică a terenurilor degradate și refacerea ecosistemelor.

Aceste principii stau la baza formulării coerente a programelor și proiectelor strategice pentru perioada 2025–2030, constituind totodată pilonii care vor susține dezvoltarea sustenabilă și echilibrată a comunei Frâncești în perspectiva anului 2030.

4.2. Lista politicilor și programelor de dezvoltare

Conceptul de dezvoltare durabilă, în centrul căruia se află echilibrul între progresul economic, echitatea socială și protecția mediului, are o semnificație deosebită pentru planificarea strategică a localităților rurale. O definiție de referință a fost formulată în anul 1987, de către Comisia Mondială pentru Mediu și Dezvoltare a Națiunilor Unite (cunoscută și sub numele de Comisia Brundtland), conform căreia dezvoltarea durabilă este „satisfacerea nevoilor generațiilor prezente fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi”.

În același spirit, Lester R. Brown, analist de mediu recunoscut, subliniază că sustenabilitatea reprezintă „un concept ecologic cu implicații economice profunde”, în care o societate durabilă este aceea care își modelează sistemul economic și social astfel încât resursele naturale și sistemele de suport ale vieții să fie păstrate intacte pentru viitor.

Pornind de la aceste fundamente, Strategia de Dezvoltare Durabilă a Comunei Frâncești 2025–2030 a fost concepută pentru a susține transformarea localității într-o comunitate rezilientă,

incluzivă și echilibrată, prin valorificarea potențialului local, protejarea patrimoniului natural și consolidarea capitalului uman.

Această strategie se aliniază la prioritățile Programului Național de Dezvoltare 2021–2027, precum și la direcțiile de acțiune promovate la nivel județean și regional, având ca obiectiv general îmbunătățirea calității vieții pentru toți cetățenii, fără a compromite sustenabilitatea pe termen lung.

O societate durabilă este aceea în care dezvoltarea este inclusivă, sănătoasă și echitabilă, unde nevoile actuale ale oamenilor sunt îndeplinite fără a crea dezechilibre pentru viitor. Într-un astfel de model, bunăstarea personală, coeziunea socială și oportunitățile egale sunt piloni esențiali ai politicilor publice.

Surse de finanțare pentru implementarea strategiei

Pentru a transforma viziunea strategică în proiecte concrete, măsurabile și de impact, este esențială identificarea unor surse sustenabile de finanțare. Strategia vizează mobilizarea mai multor categorii de fonduri, care pot contribui la implementarea proiectelor locale în perioada 2025–2030:

- Fonduri structurale și de coeziune, disponibile prin Politica de Coeziune a Uniunii Europene;
- Alocări de la bugetele naționale (inclusiv prin PNRR, Programul Național „Anghel Saligny” și alte instrumente guvernamentale)
- Finanțări nerambursabile din surse diverse, precum:
- Guvernul României;
- Instituții financiare internaționale (ex.: Banca Mondială, BERD);
- Fundații și organizații internaționale (inclusiv parteneriate tematice în domenii precum educație, mediu sau inovare socială);
- Sectorul privat (companii, parteneriate public-privat);
- Bănci comerciale active în România, prin produse de creditare adaptate investițiilor publice locale.

Managementul financiar al investițiilor

Pentru a asigura sustenabilitatea financiară a proiectelor și utilizarea eficientă a resurselor, este necesară planificarea riguroasă a bugetelor și monitorizarea permanentă a execuției financiare.

Costurile proiectelor vor fi etapizate, diferențiate în funcție de natura investiției și de specificul intervențiilor.

Astfel, administrația locală va face distincția clară între:

- cheltuieli de capital (investiții în infrastructură, achiziții de echipamente),
- cheltuieli recurente (mentenanță, personal),
- cheltuieli pentru pregătirea proiectelor (studii de fezabilitate, proiectare, avize).

În acest sens, se recomandă dezvoltarea unor instrumente interne de monitorizare financiară, creșterea transparenței bugetare și consolidarea capacității administrative în managementul fondurilor nerambursabile, pentru a maximiza impactul fiecărei investiții asupra dezvoltării durabile a comunei.

Modernizarea infrastructurii și serviciilor existente

În vederea îmbunătățirii calității vieții locuitorilor și a alinierii la standardele de trai moderne, comuna Frâncești își propune să continue procesul de modernizare a infrastructurii fizice și a serviciilor publice. Aceste investiții sunt fundamentale pentru dezvoltarea teritoriului într-un mod sustenabil, echitabil și adaptat provocărilor actuale și viitoare. Astfel, se vor urmări următoarele direcții de investiții:

Infrastructură rutieră și de acces

- Reabilitarea și modernizarea drumurilor comunale și satești, cu prioritate pentru drumurile intens circulate și cele care asigură accesul către instituții publice, zone agricole sau obiective turistice.
- Construcția și refacerea podurilor, podețelor și punților pietonale, în special în zonele vulnerabile la viituri sau care deserveșc gospodării izolate.
- Amenajarea trotuarelor și a pistelor de biciclete în interiorul satelor, pentru creșterea siguranței pietonilor și a mobilității alternative.
- Modernizarea căilor de acces către terenurile agricole, inclusiv amenajarea unor drumuri de exploatare și podețe de serviciu.

Rețele edilitare și utilități publice

- Extinderea rețelei de alimentare cu apă în sistem centralizat, pentru asigurarea unui acces echitabil și sigur la apă potabilă în toate satele comunei.
- Extinderea și modernizarea rețelei de canalizare și epurare, inclusiv prin construcția de stații de epurare zonale pentru localitățile neacoperite.

- Extinderea și eficientizarea rețelei de alimentare cu energie electrică, inclusiv instalarea de transformatoare suplimentare acolo unde rețeaua este subdimensionată.
- Extinderea rețelei de gaze naturale, cu prioritate în zonele dens populate sau în care există potențial de dezvoltare economică.
- Modernizarea iluminatului public, prin instalarea de corpuri de iluminat eficiente energetic (LED), cu extinderea rețelei în zonele periferice sau cu risc de siguranță.

Infrastructură digitală și de comunicații

- Extinderea rețelei de internet de mare viteză, inclusiv în zonele mai izolate, prin parteneriate cu operatorii privați sau prin proiecte cu finanțare europeană.
- Amenajarea de puncte de acces Wi-Fi public în spațiile centrale ale satelor și în proximitatea instituțiilor publice (primărie, școli, dispensar etc.).
- Infrastructură tehnico-edilitară complementară
- Construirea de centre tehnice multifuncționale pentru întreținerea drumurilor, depozitarea materialelor și echipamentelor utilizate de serviciile publice locale.
- Realizarea de puncte de colectare selectivă a deșeurilor, amenajate corespunzător și acoperite, cu containere dedicate pe fracții
- Reabilitarea și eficientizarea energetică a clădirilor publice (școli, cămine culturale, dispensar, primărie), prin anvelopare termică, schimbarea acoperișurilor și instalarea de surse alternative de energie (panouri fotovoltaice, pompe de căldură).
- Implementarea de sisteme de gestionare inteligentă a serviciilor edilitare, inclusiv prin instalarea de contoare inteligente, sisteme de monitorizare și aplicații de raportare a defecțiunilor.

Dezvoltarea administrației publice locale și digitalizare rurală

În contextul provocărilor tot mai complexe ale administrației moderne și al nevoii de eficientizare a serviciilor oferite cetățenilor, comuna Frâncești își propune să adopte un model administrativ digitalizat, transparent și orientat spre cetățean. Transformarea digitală a administrației locale reprezintă un pilon esențial al dezvoltării durabile și contribuie la întărirea capacității instituționale, reducerea birocrăției, optimizarea costurilor și facilitarea interacțiunii între cetățeni, instituții și mediul economic.

În acest sens, direcțiile prioritare de investiție și acțiune includ:

Digitalizare și servicii de e-administrație

- Dezvoltarea serviciilor de e-administrație, prin digitalizarea integrală a proceselor administrative, crearea unui ghișeu unic virtual și oferirea de servicii online accesibile pentru cetățeni (certificate, avize, plăți locale, formulare).
- Implementarea de sisteme digitale interconectate, care permit integrarea datelor între diferite compartimente ale primăriei, utilizarea semnăturii electronice și a identității electronice pentru comunicarea oficială, atât internă, cât și cu alte instituții.
- Achiziționarea și implementarea de softuri specializate pentru gestiunea financiar-contabilă, resurse umane, managementul documentelor, registrul agricol, taxe și impozite, astfel încât activitatea aparatului de specialitate să devină eficientă, sigură și transparentă.

Modernizarea infrastructurii publice administrative

- Reabilitarea termică a clădirilor instituțiilor publice (Primărie, Cămin Cultural, Dispensar etc.), în vederea reducerii consumului energetic și îmbunătățirii condițiilor de lucru pentru personal, dar și a confortului vizitatorilor.
- Modernizarea și reabilitarea clădirii sediului administrativ, pentru a corespunde standardelor moderne de funcționalitate, accesibilitate și eficiență energetică. Lucrările pot include recompartimentări, dotări cu echipamente IT, sisteme de siguranță și acces, modernizarea instalațiilor electrice și sanitare.

Transparentizare și comunicare cu cetățenii

- Modernizarea site-ului Primăriei Frâncești, astfel încât acesta să devină o platformă interactivă, informativă și accesibilă tuturor categoriilor de cetățeni. Vor fi integrate funcționalități de tip: consultări publice online, hărți interactive, arhivă de documente, transmisii video ale ședințelor de consiliu, formulare digitale și notificări automate.

Instrumente de planificare și gestiune teritorială

- Îmbunătățirea Planului Urbanistic General (PUG) al comunei, inclusiv digitalizarea acestuia, pentru a asigura o planificare spațială coerentă, reglementarea clară a utilizării terenurilor, protejarea patrimoniului și facilitarea investițiilor în infrastructură, turism, economie locală și locuire.

Logistica administrației și intervenții operaționale

- Achiziționarea de utilaje și echipamente pentru serviciile publice locale, cum ar fi: utilaje multifuncționale pentru deszăpezire, întreținerea drumurilor, cosirea vegetației, transportul deșeurilor sau lucrări edilitare curente – asigurând astfel autonomie, promptitudine și economie de resurse.

- Dotarea compartimentelor administrației cu echipamente moderne, inclusiv calculatoare performante, imprimante multifuncționale, videoproiectoare și sisteme de stocare securizate, pentru a susține funcționarea sistemelor digitale.

Dezvoltarea resurselor umane

- Dezvoltarea resurselor umane din cadrul aparatului de specialitate, prin participarea funcționarilor publici la cursuri de formare continuă, perfecționare în domeniul digitalizării, atragerii fondurilor europene, guvernantei participative și managementului proiectelor.
- Stimularea profesionalismului, eticii și calității serviciilor publice, prin crearea unui cadru intern de evaluare a performanței și de promovare a excelenței în administrație.

Această abordare integrată privind dezvoltarea administrației publice locale și digitalizarea rurală are ca scop final apropierea instituției de cetățeni, simplificarea proceselor, economisirea resurselor și alinierea la standardele europene ale unei administrații moderne, eficiente și transparente.

Dezvoltarea serviciilor turistice, a patrimoniului cultural și realizarea unui program de promovare – activități culturale

Comuna Frâncești deține un potențial remarcabil pentru dezvoltarea turismului rural și cultural, susținut de cadrul natural atractiv, patrimoniul construit valoros, tradițiile vii și ospitalitatea comunității. Pentru ca aceste resurse să devină catalizatori reali ai dezvoltării locale, este esențială o abordare strategică și integrată, axată pe investiții în infrastructura turistică, pe protejarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural, dar și pe dezvoltarea unei identități turistice clare și coerente.

Direcțiile prioritare de dezvoltare sunt următoarele:

1. Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor turistice locale

- Amenajarea de trasee tematice ecoturistice (drumeții, biciclete, turism ecvestru) care să conecteze zonele de interes natural și cultural (pădurile din jurul satelor, malurile râurilor, biserici de patrimoniu, puncte de belvedere).
- Susținerea investițiilor în spații de cazare tip agroturism și în servicii turistice complementare (puncte gastronomice locale, ateliere de meșteșuguri, închirieri de biciclete).

- Crearea unor puncte de informare turistică la nivelul comunei și a unor hărți tematice digitale și fizice.

2. Protejarea, conservarea și valorificarea patrimoniului cultural

- Restaurarea și punerea în valoare a monumentelor istorice și bisericilor vechi din comună (acolo unde sunt clasate sau cu potențial de clasare).
- Inventarierea și promovarea elementelor de patrimoniu imaterial (obiceiuri locale, datini de sărbători, port popular, cântece și dansuri tradiționale).
- Crearea unei colecții etnografice locale, sub forma unui mic muzeu de gospodărie tradițională sau a unui centru cultural interactiv pentru copii și vizitatori.

3. Program coerent de promovare turistică și culturală

- Elaborarea unui brand turistic local care să reflecte identitatea comunei și care să fie promovat unitar pe toate materialele și platformele.
- Crearea unei strategii de promovare turistică multicanal (online, social media, colaborări cu tour-operatori regionali, participare la târguri turistice).
- Organizarea de evenimente tematice și festivaluri locale (de ex.: Zilele Comunei, Festivalul Toamnei, Târgul de produse tradiționale, Sărbători populare), care să atragă atât comunitatea locală cât și vizitatori din afară.
- Editarea de materiale promoționale (broșuri, ghiduri, calendare, suveniruri) și dezvoltarea unei pagini web turistice dedicate.

4. Dezvoltarea culturii locale și a participării comunitare

- Reabilitarea și modernizarea căminelor culturale din comună pentru a le transforma în centre comunitare multifuncționale, cu dotări moderne pentru spectacole, proiecții, ateliere, activități educative.
- Implicarea tinerilor și a elevilor în activități artistice și culturale (cercuri de teatru, muzică, pictură, dansuri populare), ca parte a procesului de transmitere a valorilor și identității locale.
- Încurajarea parteneriatelor între școală, biserică, ONG-uri și administrația publică pentru organizarea activităților intergeneraționale și de educație culturală.

5. Integrarea comunei în rețele și circuite turistice regionale

- Colaborarea cu alte UAT-uri din județul Vâlcea pentru crearea unor trasee turistice comune (ex. „Drumul bisericilor de lemn”, „Drumul verde al Olteniei de sub Munte”).

- Aderarea la rețele tematice regionale (turism monahal, turism cultural-rural, trasee gastronomice) și atragerea de fonduri pentru proiecte de promovare comună.
- Stimularea colaborării între producători locali, pensiuni și ghizi pentru a crea oferte integrate (vizite ghidate + degustări + ateliere meșteșugărești).

Această viziune integrată asupra dezvoltării turistice și culturale a comunei Frâncești pune accent nu doar pe atragerea de vizitatori, ci mai ales pe implicarea comunității, crearea de oportunități economice locale, conservarea identității rurale autentice și întărirea coeziunii sociale. Prin valorificarea durabilă a patrimoniului și a tradițiilor, comuna poate deveni un reper de dezvoltare rurală echilibrată și atractivă pentru locuitori și vizitatori deopotrivă.

Reducerea poluării și diminuarea efectelor schimbărilor climatice

Combaterea schimbărilor climatice și reducerea amprente de carbon la nivel local reprezintă priorități esențiale în procesul de dezvoltare durabilă a comunei Frâncești. Având în vedere tendințele climatice la nivel regional și vulnerabilitățile identificate în cadrul diagnosticului local (precipitații abundente, perioade de secetă, pierderi energetice în clădiri publice, poluare generată de transportul convențional), se impune adoptarea unor măsuri coerente, eficiente și interconectate, care să vizeze atât infrastructura, cât și comportamentele comunitare.

Direcții prioritare de acțiune:

1. Promovarea mobilității verzi și reducerea transportului poluant

- Amenajarea de piste pentru bicicliști în satele cu densitate mai mare și între localitățile componente, ca alternativă nepoluantă pentru deplasările locale, în special pentru tineri și navetiști.
- Marcarea și semnalizarea traseelor sigure pentru mersul pe jos și cu bicicleta, inclusiv prin proiecte educaționale și de conștientizare în școli.
- Încurajarea folosirii bicicletelor electrice și a vehiculelor prietenoase cu mediul, inclusiv prin atragerea de fonduri pentru crearea de stații de încărcare pentru vehicule electrice.

2. Creșterea eficienței energetice în clădirile publice

- Reabilitarea termică a clădirilor publice (școli, dispensar, cămine culturale, sediul primăriei) prin anvelopare, înlocuirea tâmplăriei vechi, montarea de sisteme moderne de încălzire.
- Instalarea de panouri solare sau fotovoltaice pentru a asigura consumul propriu de energie în clădirile publice, reducând astfel costurile și emisiile de carbon.

- Audituri energetice la nivelul infrastructurii publice, pentru identificarea pierderilor și prioritizarea intervențiilor eficiente.

3. Modernizarea iluminatului public în sens ecologic

- Reabilitarea sistemului public de iluminat, prin înlocuirea lămpilor clasice cu corpuri LED eficiente energetic, dotate cu senzori de mișcare și sisteme de reglare automată a intensității luminii.
- Extinderea iluminatului public în zonele periferice și slab deservite, cu accent pe siguranță, eficiență și reducerea consumului.

4. Crearea de clădiri publice SMART cu consum energetic redus

- Construcția sau modernizarea unor clădiri publice în regim SMART și NZEB („Nearly Zero Energy Buildings”) care integrează:
 - tehnologii pasive de încălzire și răcire,
 - materiale ecologice,
 - sisteme de control inteligent al consumului de energie,
 - acoperișuri verzi sau panouri solare.

Aceste clădiri pot funcționa ca huburi comunitare verzi, cu rol educativ, demonstrativ și administrativ.

5. Educație ecologică și implicare civică

- Organizarea de campanii locale pentru conștientizarea impactului schimbărilor climatice, promovarea reciclării și utilizarea eficientă a resurselor.
- Crearea de spații verzi urbane și grădini comunitare în jurul instituțiilor publice, cu scop educațional și de reducere a efectului de insulă termică.
- Proiecte participative de tipul „Școala Verde” sau „Primărie cu amprentă redusă”, în parteneriat cu elevii, ONG-uri și cadrele didactice.

Prin implementarea acestor direcții strategice, comuna Frâncești își propune să devină un exemplu de tranziție locală către o economie verde și sustenabilă, în care dezvoltarea este atent calibrată pe protejarea mediului, calitatea vieții și reziliența la schimbări climatice.

Reducerea abandonului școlar și îmbunătățirea accesului la sistemul educațional

Educația reprezintă fundamentul unei comunități durabile, iar în contextul comunei Frâncești, intervențiile în acest domeniu sunt esențiale pentru a reduce riscul de excluziune socială, pentru a oferi șanse egale tuturor copiilor și tinerilor și pentru a încuraja dezvoltarea capitalului uman

local. Într-un teritoriu cu provocări socio-economice specifice (migrație, familii cu venituri reduse, acces limitat la activități extracurriculare), măsurile educaționale trebuie să fie orientate atât către infrastructura fizică, cât și către sprijinul direct acordat elevilor și familiilor.

Direcții prioritare de investiții și acțiuni:

1. Construirea unei instituții de tip „after-school” cu funcție educativă și socială

- Realizarea unui centru modern dedicat programelor de tip after-school, unde copiii să poată beneficia de:

- sprijin la teme și recuperare educațională,
- masă caldă și condiții decente de igienă și igienizare,
- activități recreative, artistice și de educație civică.
- Parteneriate cu școala, părinții și autoritățile locale pentru prevenirea abandonului școlar, în special în rândul copiilor cu dificultăți de integrare sau din familii vulnerabile.

Acest centru poate deveni un nod educațional comunitar, oferind și sesiuni de formare pentru părinți, activități de educație parentală și consiliere.

2. Modernizarea și extinderea infrastructurii pentru sport și activități recreative

- Refacerea complexului sportiv existent sau construirea unui nou, dotat cu:
 - terenuri multisport (fotbal, baschet, tenis)
 - vestiare, tribune și iluminat nocturn,
 - zone verzi de relaxare și spații pentru activități în aer liber.
- Integrarea activităților sportive în programul școlar și extrașcolar, încurajând participarea elevilor la mișcare, competiții și evenimente comunitare.
- Amenajarea unor spații sportive inclusiv pentru fete, copii cu dizabilități și adolescenți din satele componente.

3. Crearea unui program educațional extins și flexibil

- Dezvoltarea unui calendar anual de activități extracurriculare (tabere, ateliere de creație, activități intergeneraționale), în colaborare cu profesori, voluntari, ONG-uri și unități de cult.
- Introducerea de programe de tip „Școala după Școală” în toate satele cu unități școlare, adaptate nevoilor locale și în funcție de vârstă.

4. Reducerea inegalităților în accesul la educație

- Sprijin logistic pentru copiii din zone izolate: transport școlar sigur și gratuit, rechizite, echipamente IT, conectivitate.

- Formarea și sprijinirea cadrelor didactice care activează în comunitate, prin cursuri de perfecționare, resurse digitale și platforme educaționale moderne.
- Dezvoltarea unui mecanism local de alertă timpurie pentru copiii cu risc de abandon școlar, în colaborare cu școala, primăria și asistența socială.

5. Integrarea educației pentru mediu, cultură și sănătate în sistemul local

- Organizarea de programe educaționale integrate în colaborare cu centrele de sănătate, biserica și profesioniști locali – cu accent pe igienă, alimentație sănătoasă, siguranță, responsabilitate comunitară și ecologie.
- Introducerea de module de educație nonformală în școli, cu rol în dezvoltarea abilităților de viață: comunicare, cooperare, leadership, gândire critică.

Prin aceste direcții de intervenție, comuna Frâncești își propune să ofere fiecărui copil și tânăr o șansă reală la educație de calitate, să combată cauzele abandonului școlar și să creeze un climat educațional incluziv, stimulat și ancorat în nevoile comunității.

Dezvoltarea mediului de afaceri existent

În contextul dezvoltării durabile a comunei Frâncești, **susținerea și consolidarea mediului de afaceri local** reprezintă o prioritate strategică, esențială pentru dinamizarea economiei, crearea de locuri de muncă și valorificarea resurselor locale. Deși economia locală este încă preponderent agricolă și dominată de gospodării individuale, în comună există un potențial semnificativ pentru diversificarea activităților economice, prin sprijinirea micilor întreprinderi, a producătorilor locali, a cooperativelor și a inițiativelor antreprenoriale în domenii emergente (turism rural, meșteșuguri, servicii de proximitate, digitalizare).

Direcții prioritare de acțiune și investiție:

1. Sprijin pentru întreprinderile locale existente

- Identificarea nevoilor specifice ale microîntreprinderilor și întreprinderilor familiale din comună și crearea unui cadru de sprijin local pentru:
 - modernizarea utilajelor și echipamentelor;
 - certificarea produselor și accesarea piețelor locale sau online;
 - reducerea birocrăției și facilitarea accesului la fonduri.
- Acordarea de **asistență tehnică și consultanță** pentru atragerea de finanțări nerambursabile, în special prin PNDR, Start-Up Nation, PNRR sau fonduri private.

2. Crearea unui centru local pentru dezvoltarea afacerilor (incubator rural)

- Amenajarea unui **spațiu multifuncțional în centrul comunei** dedicat antreprenorilor locali, care să ofere:
 - servicii de informare și consiliere privind legislația economică și accesarea fondurilor;
 - spații de coworking pentru afaceri aflate la început de drum;
 - ateliere de formare în marketing, management, digitalizare.
- Organizarea de **evenimente economice locale**: târguri de produse, forumuri antreprenoriale, sesiuni de networking cu investitori și autorități regionale.

3. Sprijinirea activă a agriculturii de tip antreprenorial

- Facilitarea înființării și dezvoltării de **cooperative agricole** și asociații de producători pentru:
 - eficientizarea costurilor;
 - comercializarea în lanțuri scurte;
 - atragerea de utilaje și infrastructuri comune (spații de depozitare, prelucrare, transport).
- Promovarea unei **agriculturi ecologice și durabile**, cu sprijin pentru certificare bio, ambalare, branding și distribuție.

4. Dezvoltarea infrastructurii economice de sprijin

- Identificarea și amenajarea unor **zone de dezvoltare economică locală**, unde să fie posibile investiții mici (ateliere meșteșugărești, prestatori de servicii, logistică locală etc.).
- Modernizarea și extinderea rețelelor de utilități (apă, canal, gaz, internet) **în proximitatea unităților economice existente sau potențiale**, pentru a crește atractivitatea locală pentru investitori.
- Încurajarea **economiei circulare** și a inițiativelor „verzi” în rândul IMM-urilor, pentru a corela dezvoltarea economică cu protecția mediului.

5. Promovarea digitalizării și inovării în afaceri

- Încurajarea antreprenorilor să utilizeze platforme digitale pentru vânzări, marketing și organizare internă.
- Sprijinirea tinerilor din comună în inițierea de afaceri în domenii noi (servicii IT, comerț electronic, platforme de rezervare turistică, conținut digital).

- Parteneriate cu unități de învățământ și ONG-uri pentru **formare în competențe digitale și antreprenoriale**.

6. Promovarea produselor și afacerilor locale

- Crearea unei identități economice locale – „**Produs în Frâncești**” – și susținerea unui **brand comun pentru micii producători**.
- Dezvoltarea unui **catalog digital al afacerilor locale** (meșteșugari, apicultori, producători de legume, prestatori de servicii) și includerea acestuia pe site-ul primăriei.
- Participarea organizată la târguri județene și regionale, pentru creșterea vizibilității produselor și atragerea de parteneriate comerciale.

Prin aceste direcții, comuna Frâncești urmărește **construirea unui ecosistem economic local diversificat, rezilient și prietenos cu inițiativa privată**, în care dezvoltarea mediului de afaceri să contribuie direct la creșterea calității vieții și la stabilitatea comunității.

Dezvoltarea și îmbunătățirea serviciilor sanitare și sociale

Într-un context în care accesul echitabil la servicii medicale și sociale reprezintă o condiție esențială pentru coeziunea și bunăstarea unei comunități, comuna Frâncești își propune să consolideze capacitatea locală de a răspunde nevoilor cetățenilor în mod prompt, profesionist și adaptat realităților rurale.

Dezvoltarea sistemului local de sănătate și de protecție socială este vitală pentru sprijinirea grupurilor vulnerabile, pentru prevenirea excluziunii sociale și pentru asigurarea unui trai demn pentru toți locuitorii, indiferent de vârstă, statut sau nivel de venit.

1. Modernizarea infrastructurii sanitare locale

- Dotarea și reabilitarea cabinetelor medicale din comună reprezintă o măsură esențială pentru creșterea calității actului medical și pentru atragerea personalului medical în zonă.

Investițiile vizează:

- renovarea spațiilor existente și asigurarea conformității cu standardele sanitare;
- dotarea cu echipamente moderne pentru consultații generale, screening și intervenții primare;
- digitalizarea serviciilor medicale de bază (sisteme de programare, fișe medicale electronice etc.);
- crearea unor condiții optime pentru medicii de familie, inclusiv prin susținerea costurilor de funcționare.

- Posibilitatea dezvoltării unui **centru medical multifuncțional** care să reunească servicii de medicină de familie, vaccinare, îngrijire preventivă și consiliere de specialitate, în parteneriat cu DSP Vâlcea.

2. Acces echitabil la servicii sociale și sprijin comunitar

- În contextul îmbătrânirii populației, al migrației tinerilor și al creșterii gradului de vulnerabilitate socială, este necesară consolidarea serviciilor sociale de sprijin, cu accent pe:
 - extinderea serviciilor de **îngrijire la domiciliu** pentru persoanele vârstnice, bolnave sau cu dizabilități;
 - înființarea unui **serviciu public local de asistență socială activă**, cu personal calificat, capabil să evalueze și să intervină în cazurile de risc social;
 - susținerea familiilor monoparentale, a copiilor aflați în situații de vulnerabilitate și a persoanelor în risc de excludere prin: tichete sociale, acces la consiliere psihologică, mediere socială;
 - crearea unui **centru de zi pentru socializare, sprijin și integrare comunitară** destinat vârstnicilor și altor persoane vulnerabile.

3. Prevenție, informare și educație pentru sănătate

- Organizarea periodică de campanii de prevenție și screening (cardiovascular, oncologic, metabolic) în parteneriat cu instituții județene și ONG-uri.
- Realizarea de **campanii de informare în școli și comunitate** privind sănătatea reproductivă, igiena personală, sănătatea mintală și nutriția.
- Sprijinirea educației parentale și a tinerelor familii, prin ateliere tematice și colaborare cu cabinetele școlare.

4. Cooperare interinstituțională și parteneriate sociale

- Dezvoltarea de parteneriate active cu:
 - Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC Vâlcea),
 - organizații non-guvernamentale active în domeniul social și sanitar,
 - unități de învățământ și biserici pentru inițiative comune.
- Aplicarea pentru proiecte cu finanțare PNRR sau din Fondul Social European Plus (FSE+) pentru extinderea serviciilor sociale la nivel local.

5. Accesibilitate și echitate pentru toți

- Asigurarea accesului la servicii pentru toate categoriile de populație, inclusiv:

- persoane cu mobilitate redusă (prin infrastructură accesibilizată și transport adaptat);
- minorități sau comunități izolate;
- persoane fără venituri sau aflate temporar în dificultate.

Prin aceste direcții strategice, administrația comunei Frâncești își asumă dezvoltarea unui **ecosistem de sănătate și sprijin social centrat pe cetățean**, în care serviciile nu sunt doar disponibile, ci și funcționale, accesibile și de calitate.

Programe și politici locale prioritare în conformitate cu obiectivele strategice asumate și direcțiile de dezvoltare ale comunei Frâncești

Pentru implementarea eficientă a strategiei de dezvoltare durabilă a comunei Frâncești și în vederea transpunerii în practică a obiectivelor formulate, se propun o serie de **programe tematice**, grupate în funcție de domeniile-cheie de intervenție. Aceste programe vor acționa ca instrumente operaționale pentru atingerea rezultatelor scontate în perioada 2025–2030.

A. Infrastructură și servicii publice

1. Programul de modernizare a drumurilor locale și intercomunale

Acest program urmărește creșterea mobilității interne și externe, facilitarea accesului către zonele agricole, școli, servicii publice și piețe, precum și îmbunătățirea siguranței rutiere. Investițiile vor contribui la reducerea izolării satelor și la dezvoltarea economică locală.

Acțiuni principale:

- Reabilitarea și asfaltarea drumurilor comunale prioritare, pe baza unei hărți actualizate a stării infrastructurii rutiere;
- Modernizarea căilor de acces către terenurile agricole și unitățile economice din comună;
- Conectarea eficientă cu drumurile județene în parteneriat cu Consiliul Județean Vâlcea;
- Amenajarea trotuarelor și a zonelor de siguranță pietonală în zonele intens circulate;
- Întreținerea periodică și dotarea cu elemente de siguranță rutieră (parapeți, marcaje, semnalizare verticală și orizontală).

2. Programul de extindere a rețelelor de utilități

Accesul echitabil la servicii de bază reprezintă o condiție esențială pentru creșterea calității vieții și reducerea disparităților intra-comunale. Programul vizează o acoperire integrală a localității cu rețele funcționale, sustenabile și conforme cu standardele de mediu.

Acțiuni principale:

- Extinderea rețelelor de alimentare cu apă potabilă în satele neacoperite complet;
- Construirea/extinderea rețelei de canalizare și a sistemelor de epurare, în conformitate cu reglementările în vigoare;
- Extinderea rețelei de distribuție a gazelor naturale, prin parteneriate cu operatorii regionali;
- Modernizarea și digitalizarea sistemului de distribuție a energiei electrice, pentru reducerea pierderilor și creșterea fiabilității;
- Introducerea senzorilor de monitorizare a calității apei și gestionarea inteligentă a rețelelor.

3. Programul de iluminat public inteligent

Programul are un dublu obiectiv: creșterea siguranței publice și reducerea costurilor operaționale prin tehnologii energetice eficiente.

Acțiuni principale:

- Înlocuirea corpurilor de iluminat existente cu sisteme LED de înaltă eficiență energetică;
- Instalarea de **stâlpi solari cu panouri fotovoltaice** în zonele periferice sau fără alimentare electrică constantă;
- Crearea unei **rețele inteligente de iluminat**, dotată cu senzori de prezență și sistem de reglare automată a intensității luminii, în funcție de oră și trafic;
- Modernizarea punctelor de aprindere și introducerea unui sistem digital de control la distanță;
- Creșterea gradului de acoperire a iluminatului public în zonele izolate, pentru reducerea vulnerabilității la infraționalitate.

B. Economie durabilă și ocupare

Transformarea comunei Frâncești într-un spațiu economic competitiv, rezilient și sustenabil presupune diversificarea activităților economice, valorificarea potențialului agricol și turistic, susținerea antreprenoriatului local și atragerea de investiții durabile. Programele de mai jos au rolul de a crea locuri de muncă stabile, de a crește veniturile populației și de a stimula inițiativa privată.

1. Programul pentru sprijinirea fermierilor și agriculturii durabile

Agricultura reprezintă pilonul economic principal al comunei. Sprijinirea unei agriculturi sustenabile, performante și ecologice este esențială pentru consolidarea securității alimentare locale, pentru dezvoltarea economică și pentru protejarea resurselor naturale.

Acțiuni principale:

- Înființarea unui **Centru local de informare și consultanță agricolă**, care să ofere servicii gratuite sau subvenționate privind tehnologiile moderne de cultură, accesarea fondurilor europene și certificarea produselor;
- Susținerea formării de **asociații și cooperative agricole** pentru accesul la utilaje, marketing colectiv și negociere în lanțul de distribuție;
- Promovarea **lanțurilor scurte de aprovizionare** între producători și consumatori locali (grădinițe, școli, pensiuni, piețe agroalimentare);
- Facilitarea accesului la finanțare pentru achiziții de echipamente moderne, sisteme de irigații inteligente și tehnologii de reducere a amprentei ecologice;
- Încurajarea conversiei către **agricultura ecologică certificată**, prin măsuri de sprijin și consiliere tehnică.

2. Programul de susținere a întreprinderilor mici și a meșteșugarilor

Economia locală poate fi revitalizată prin încurajarea activităților non-agricole și a meșteșugurilor tradiționale, cu impact direct în ocupare, păstrarea identității culturale și creșterea atractivității comunei pentru turiști și investitori.

Acțiuni principale:

- Amenajarea unui **incubator rural de afaceri**, destinat micilor întreprinzători, artizanilor și producătorilor locali, dotat cu spații de lucru, consultanță în afaceri, servicii de marketing și sprijin în accesarea fondurilor;
- Acordarea de **micro-granturi locale** pentru start-up-uri, în special în domenii precum: prelucrarea lemnului, textile tradiționale, produse alimentare artisanale, servicii de turism și reparații;
- Organizarea de **campanii locale de promovare a produselor și serviciilor din Frâncești**, inclusiv târguri tematice, standuri permanente în zone cu trafic turistic și platforme online de vânzare;
- Cursuri de antreprenoriat, educație financiară și digitalizare dedicate tinerilor și persoanelor care doresc reconversie profesională.

3. Politica de atragere a investițiilor private

Pentru a stimula dezvoltarea economică și a crea oportunități durabile de angajare, comuna va implementa o politică activă de atragere a investitorilor în domenii cu valoare adăugată ridicată.

Acțiuni principale:

- Identificarea, cadastrarea și promovarea unui **portofoliu de terenuri disponibile** pentru investiții (spații în intravilan, zone cu acces la utilități);
- Crearea unei **broșuri de investiții locale** care să promoveze oportunitățile din comună, inclusiv în agricultură, turism, meșteșuguri și energie verde;
- Acordarea de **facilități fiscale locale** (reduceri temporare de impozite sau taxe locale) pentru investitorii care creează locuri de muncă și respectă criteriile de sustenabilitate;
- Colaborare cu Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă și cu mediul universitar pentru atragerea de tineri profesioniști și formarea unei **forțe de muncă locale pregătite**.

C. Educație, sănătate și coeziune socială

Comuna Frâncești își propune să devină o comunitate în care fiecare locuitor are acces la servicii de educație, sănătate și sprijin social de calitate. Îmbunătățirea capitalului uman, prevenirea excluziunii sociale și promovarea echității sunt elemente fundamentale pentru o dezvoltare locală sustenabilă. În acest sens, sunt conturate următoarele programe:

1. Programul pentru educație de calitate

Dezvoltarea educației reprezintă o prioritate strategică, nu doar pentru asigurarea unei generații viitoare bine pregătite, ci și pentru prevenirea excluziunii și stoparea declinului demografic. Programul urmărește modernizarea bazei materiale și sprijinirea procesului educațional inclusiv prin activități extracurriculare.

Acțiuni principale:

- Modernizarea unităților de învățământ din comună (reabilitare clădiri, grupuri sanitare moderne, eficiență energetică, accesibilizare pentru copii cu dizabilități);
- Dotarea cu echipamente digitale (table interactive, laptopuri, internet de mare viteză), în vederea integrării metodelor de predare moderne;
- Înființarea unui centru after-school care să sprijine copiii din familii vulnerabile sau din medii defavorizate;
- Program de prevenire a abandonului școlar, corelat cu asistență socială și consiliere psihopedagogică;

- Programe de formare continuă pentru cadrele didactice și parteneriate educaționale interjudețene și internaționale.

2. Programul pentru sănătate și îngrijire comunitară

Accesul la servicii medicale de bază reprezintă o nevoie stringentă pentru comunitățile rurale. Comuna Frâncești își propune să dezvolte o rețea de servicii de sănătate de proximitate, care să răspundă nevoilor preventive și curative ale populației.

Acțiuni principale:

- Amenajarea unui centru medical comunitar multifuncțional care să găzduiască cabinete de medicină de familie, medicină școlară, stomatologie, asistență medicală comunitară și servicii de sănătate mintală;
- Dotarea și modernizarea dispensarului uman existent cu echipamente medicale și infrastructură IT pentru telemedicină;
- Campanii periodice de educație sanitară, screening și prevenție (de ex. depistare cancer, diabet, hipertensiune), în colaborare cu DSP și unități medicale județene;
- Sprijinirea serviciilor de îngrijire la domiciliu pentru vârstnici, persoane nedeplasabile sau izolate;
- Programe de sănătate pentru elevi, inclusiv nutriție, sănătate mintală și prevenirea consumului de substanțe.

3. Programul pentru incluziune socială și sprijinirea grupurilor vulnerabile

Coerența unei comunități este dată de modul în care reușește să-și protejeze membrii cei mai vulnerabili. Acest program vizează integrarea socială a categoriilor aflate în risc și reducerea inegalităților prin intervenții adaptate.

Acțiuni principale:

- Înființarea unui centru social multifuncțional, care să asigure consiliere psihologică, juridică, sprijin pentru accesarea drepturilor sociale și activități pentru seniori și tineri;
- Servicii sociale mobile pentru persoanele cu dizabilități, vârstnici sau familii izolate geografic (îngrijire, livrare hrană, activități de sprijin);
- Programe de sprijin pentru copiii din familii monoparentale, inclusiv prin burse locale și suport educațional;
- Construirea sau reabilitarea de locuințe sociale, cu standarde decente, pentru persoane și familii aflate în risc sever de excluziune;

- Campanii comunitare de conștientizare și implicare civică în sprijinul solidarității locale și reducerii discriminării;
- Crearea unui sistem local de voluntariat, activ în domeniul social, cultural și ecologic

D. Mediu și tranziție verde

Protejarea resurselor naturale, adaptarea la schimbările climatice și integrarea principiilor tranziției verzi reprezintă o dimensiune esențială a strategiei de dezvoltare durabilă a comunei Frâncești. Într-un context național și european tot mai orientat către sustenabilitate, comuna își asumă un rol activ în protejarea mediului și în promovarea unui mod de viață responsabil față de natură. Intervențiile vizează atât protecția ecologică a teritoriului, cât și schimbarea comportamentelor comunitare în direcția unei economii circulare și a utilizării eficiente a resurselor.

1. Programul de regenerare ecologică a teritoriului

Acest program are ca scop refacerea echilibrelor ecologice și conservarea biodiversității la nivel local, în special prin intervenții asupra terenurilor degradate și crearea unor spații verzi care să îmbunătățească calitatea aerului și să ofere locuri pentru recreere.

Acțiuni principale:

- **Crearea de perdele forestiere de protecție** de-a lungul drumurilor agricole, cursurilor de apă sau în zonele expuse la vânturi și secetă, cu dublu rol: ecologic și agricol;
- **Reabilitarea terenurilor degradate** prin reconversie ecologică (împădurire, stabilizare biologică, refacerea stratului vegetal);
- **Amenajarea de spații verzi publice** (parcuri comunale, grădini comunitare, alei plantate) în fiecare sat component;
- **Combaterea eroziunii solului** în zonele afectate de defrișări sau pante accentuate, prin măsuri agro-ecologice și lucrări de consolidare a versanților;
- **Crearea de mini-zone umede sau bazine de retenție** pentru gestionarea apelor pluviale și refacerea habitatelor naturale locale.

2. Programul de colectare selectivă și economie circulară

O comunitate responsabilă este una care gestionează eficient deșeurile și încurajează reducerea consumului inutil. Comuna Frâncești își propune să devină un model de bună practică în colectarea separată, reciclare și reutilizare.

Acțiuni principale:

- **Amenajarea de puncte de colectare selectivă** în toate satele componente, dotate cu recipiente pentru fracțiile reciclabile (plastic, sticlă, metal, hârtie), dar și pentru deșeurile voluminoase sau periculoase (electrocasnice, baterii);
- **Implementarea unui sistem de colectare la poartă**, cu programare pe fracții, pentru gospodăriile care nu sunt în proximitatea punctelor fixe;
- **Campanii de educație ecologică în școli și în comunitate**, despre reducerea risipei, reciclare și refolosire;
- **Lansarea unui program-pilot de “gospodării-model verzi”**, cu granturi mici pentru amenajarea unor sisteme proprii de compostare sau colectare selectivă, precum și ateliere de economie circulară;
- **Colaborări cu operatorii de salubritate și reciclare**, pentru eficientizarea fluxurilor și trasabilitate.

3. Politica locală pentru adaptarea la schimbările climatice

Schimbările climatice afectează inclusiv zonele rurale, iar comuna Frâncești adoptă o abordare proactivă pentru a reduce vulnerabilitățile și a crește capacitatea de adaptare locală.

Acțiuni principale:

- **Elaborarea unui Plan local de adaptare la schimbările climatice**, care să includă măsuri concrete de răspuns la riscuri precum seceta, alunecările de teren, inundațiile sau incendiile forestiere;
- **Promovarea construcțiilor eficiente energetic** (inclusiv reabilitarea termică a clădirilor publice și încurajarea standardelor NZEB – nearly zero energy buildings);
- **Sprijin pentru instalarea de panouri solare și sisteme fotovoltaice** în gospodării, școli și clădiri administrative;
- **Implementarea unor soluții verzi-albastre** (zone umede urbane, spații verzi răcoroase, grădini de ploaie, acoperișuri verzi) pentru reducerea efectului de insulă termică;
- **Sistem de monitorizare a riscurilor climatice**, conectat la aplicații de avertizare și intervenție rapidă.

Prin aceste intervenții, comuna Frâncești face pași concreți către o **tranziție verde autentică**, în care natura, comunitatea și tehnologia coabitează armonios, oferind un cadru sigur, sănătos și sustenabil pentru generațiile actuale și viitoare.

E. Cultură, turism și identitate locală

Comuna Frâncești beneficiază de o moștenire culturală valoroasă, o identitate rurală distinctă și un cadru natural cu potențial turistic ridicat. Aceste elemente pot fi transformate în motoare de dezvoltare economică și coeziune comunitară, cu impact pozitiv pe termen lung. Strategia de dezvoltare locală susține o abordare integrată, care combină **protecția patrimoniului, diversificarea serviciilor turistice și consolidarea identității culturale locale**, în beneficiul locuitorilor și al vizitatorilor.

1. Programul de revitalizare a patrimoniului cultural

Protejarea și punerea în valoare a patrimoniului construit și imaterial este esențială pentru păstrarea specificului local și pentru atragerea de vizitatori interesați de istorie, spiritualitate și autenticitate.

Acțiuni prioritare:

Restaurarea monumentelor istorice, inclusiv biserici de lemn, troițe, cimitire vechi, școli sau gospodării tradiționale care au valoare arhitecturală;

- **Reabilitarea și punerea în valoare a lăcașurilor de cult**, cu rol spiritual, cultural și turistic;
- **Crearea de materiale interpretative și panotaj informativ**, pentru facilitarea înțelegerii patrimoniului de către localnici și vizitatori;
- **Integrarea obiectivelor în circuite culturale și educaționale**, cu implicarea școlilor, a parohiilor și a instituțiilor culturale din județ;
- **Inventarierea și promovarea patrimoniului imaterial** (datini, meșteșuguri, rețete tradiționale, legende locale).

2. Programul pentru turism rural și agroturism

Turismul rural, ecologic și tematic poate deveni un vector important al diversificării economice și al promovării durabile a comunei Frâncești. Accentul cade pe experiențe autentice, conectate cu natura, cultura locală și viața de zi cu zi a comunității.

Acțiuni prioritare:

- **Amenajarea de trasee tematice** (trasee de drumeții, turism ecvestru, rute cicloturistice, trasee religioase sau culturale), marcate corespunzător și legate între sate și obiectivele turistice;
- **Sprijinirea pensiunilor agroturistice**, prin granturi sau facilități pentru modernizare, autorizare și promovare;

- **Promovarea turismului gastronomic**, prin organizarea de tururi culinare, mese tradiționale în gospodării locale, ateliere de gătit și rețete moștenite din generație în generație;
- **Crearea de centre de informare turistică și ghidaj local**, care să susțină inițiativele antreprenoriale și să ofere vizitatorilor o experiență completă și bine organizată;
- **Dezvoltarea de parteneriate cu comunele învecinate**, pentru pachete turistice comune și evenimente regionale.

3. Politica de promovare a identității locale

Cultura locală este un liant între generații, un vector de coeziune socială și un element cheie în diferențierea comunei ca destinație atractivă și autentică.

Acțiuni prioritare:

- **Organizarea de festivaluri și sărbători tradiționale** (ziua comunei, sărbători de iarnă, toamna culturală, târguri de produse locale și meșteșuguri);
- **Promovarea meșteșugarilor locali și a artiștilor populari**, prin târguri, expoziții, cursuri de inițiere și promovare online;
- **Crearea unui muzeu local sau centru de interpretare etnografică**, care să expună viața tradițională a satului vâlcean, costume, obiecte de uz casnic, unelte agricole și mărturii ale vieții de altădată;
- **Educație culturală în școli**, prin implicarea copiilor și tinerilor în păstrarea și promovarea tradițiilor, inclusiv prin activități artistice, teatru popular și ateliere de creație;
- **Campanii de branding local** – cu dezvoltarea unei identități vizuale coerente pentru comuna Frâncești, incluzând logo, slogan, materiale de promovare, prezență online și social media.

Această componentă a strategiei urmărește ca **Frâncești să devină un reper de autenticitate rurală**, unde valorile trecutului sunt revalorizate în prezent, iar turismul și cultura contribuie la bunăstarea comunității.

F. Administrație digitală și capacitate instituțională

Pentru ca obiectivele ambițioase ale strategiei să devină realitate, este esențial ca administrația locală să funcționeze eficient, profesionist și deschis către cetățeni. În era digitală, modernizarea instituțională nu mai este un lux, ci o necesitate. Comuna Frâncești își propune astfel să devină

un exemplu de **guvernanță participativă, digitalizată și interconectată**, capabilă să planifice strategic și să atragă fonduri pentru dezvoltarea comunității.

1. Programul de digitalizare a serviciilor publice

Digitalizarea administrației publice locale este o condiție esențială pentru eficiență, transparență și apropierea serviciilor publice de cetățean. Prin acest program, comuna va realiza tranziția către un sistem modern, paperless și orientat spre nevoile utilizatorilor.

Acțiuni prioritare:

- **Implementarea unei platforme digitale integrate** pentru depunerea de cereri, eliberarea documentelor, plata taxelor locale și transmiterea notificărilor;
- **Introducerea arhivării electronice și a managementului digital al documentelor**, pentru reducerea timpilor de procesare și creșterea transparenței;
- **Extinderea utilizării semnăturii electronice** și a identității digitale pentru interacțiunea cu instituțiile;
- **Dotarea cu echipamente IT moderne** și crearea unei infrastructuri securizate pentru gestionarea datelor și a fluxurilor instituționale;
- **Dezvoltarea unui portal web interactiv al Primăriei**, cu funcționalități utile pentru cetățeni (ghiduri online, sesizări, informări publice, calendar evenimente);
- **Campanii de alfabetizare digitală pentru populație**, mai ales pentru categoriile vulnerabile, pentru a crește gradul de utilizare a serviciilor electronice.

2. Programul de creștere a capacității instituționale

O administrație performantă are nevoie de personal bine pregătit, proceduri clare și capacitate de adaptare la schimbările legislative și tehnologice. În acest sens, comuna va investi în consolidarea resursei umane și în dezvoltarea organizațională.

Acțiuni prioritare:

- **Programe continue de formare profesională** pentru angajații din administrația publică locală (management de proiect, achiziții publice, legislație, comunicare);
- **Specializare în atragerea și gestionarea fondurilor europene**, inclusiv prin angajarea de experți în redactarea de proiecte, monitorizare și raportare;
- **Dezvoltarea unui sistem intern de evaluare a performanței și eficienței serviciilor publice**;
- **Crearea unui ghid administrativ intern**, cu proceduri standardizate, pentru fluidizarea activităților instituționale;

- **Dotarea administrației cu echipamente și utilaje moderne**, necesare întreținerii domeniului public și intervențiilor rapide în caz de urgență.

3. Programul de cooperare intercomunală și dezvoltare integrată

Având în vedere amplasarea geografică și provocările comune ale zonei rurale, comuna Frâncești își propune să dezvolte parteneriate funcționale cu alte localități și instituții, pentru a accesa mai eficient fondurile disponibile și a furniza servicii de calitate.

Acțiuni prioritare:

- **Încheierea de parteneriate intercomunale**, în special pentru proiecte de infrastructură, turism, gestionarea deșeurilor sau protecția mediului;
- **Constituirea de consorții locale sau GAL-uri** (Grupuri de Acțiune Locală) pentru atragerea de fonduri nerambursabile și implementarea de proiecte integrate;
- **Participarea activă în rețele județene sau regionale de dezvoltare rurală**, cu schimburi de bune practici și reprezentare instituțională;
- **Crearea unui mecanism de consultare interinstituțională**, care să faciliteze coordonarea cu autoritățile județene, serviciile descentralizate și ONG-uri relevante;
- **Promovarea de inițiative comune de digitalizare sau inovare administrativă**, cu sprijinul autorităților regionale sau al programelor naționale.

Această componentă a strategiei sprijină **transformarea administrației locale într-un pilon solid al dezvoltării comunei**, capabil să răspundă proactiv provocărilor și să susțină o guvernanta eficientă, transparentă și deschisă cetățenilor.

G. Monitorizare, evaluare și adaptabilitate strategică

Implementarea unei strategii de dezvoltare durabilă nu se limitează la definirea obiectivelor și proiectelor, ci presupune un **proces continuu de urmărire, evaluare și ajustare** a intervențiilor în funcție de rezultatele obținute, de feedbackul comunității și de schimbările din mediul extern.

Comuna Frâncești își asumă un model de **guvernanta deschisă și responsabilă**, în care fiecare acțiune strategică este însoțită de indicatori clari de rezultat, mecanisme de raportare și proceduri transparente de revizuire.

1. Mecanisme de monitorizare

Pentru a urmări progresul înregistrat în realizarea obiectivelor strategice, comuna va institui un **Sistem Local de Monitorizare**, care va include:

- **Un set de indicatori de performanță**, cantitativi și calitativi, corelați cu fiecare obiectiv strategic și program de intervenție;
- **Rapoarte de progres periodice** (trimestrial/semestrial), elaborate de compartimentele responsabile și prezentate în cadrul ședințelor Consiliului Local;
- **Fișe de monitorizare pentru proiectele majore**, cu termene, bugete, surse de finanțare și responsabilități clar definite;
- **Publicarea transparentă a stadiului proiectelor pe site-ul Primăriei**, într-o secțiune interactivă, accesibilă oricărui cetățean.

2. Evaluarea impactului și revizuirea strategiei
Strategia va fi evaluată anual și revizuită la mijlocul perioadei de implementare (în 2027), ținând cont de:

- **Gradul de realizare a obiectivelor și a investițiilor planificate;**
- **Modificări în contextul socio-economic local sau regional;**
- **Feedbackul colectat din partea comunității și a partenerilor locali;**
- **Disponibilitatea surselor de finanțare și modificările în cadrul normativ.**

Se vor realiza **evaluări externe** (de tip audit strategic sau evaluare intermediară), cu sprijinul unor instituții independente sau al unor experți în politici publice.

3. Implicarea cetățenilor în evaluare

O dimensiune importantă a monitorizării o reprezintă **implicarea comunității în evaluarea strategiilor și proiectelor**, prin:

- **Consultări anuale de tip „Buget Participativ”**, pentru prioritizarea investițiilor;
- **Chestionare online și sesiuni de feedback public** privind satisfacția față de serviciile publice și inițiativele în derulare;
- **Ateliere tematice cu grupuri țintă** (tineri, seniori, antreprenori, agricultori), pentru evaluarea rezultatelor și formularea de propuneri;
- **Crearea unei Comisii consultative de monitorizare**, formată din reprezentanți ai societății civile, ai școlilor, ai mediului economic și ai administrației.

4. Flexibilitate și adaptare continuă

Într-un context socio-economic dinamic, **flexibilitatea** este esențială pentru succesul unei strategii. Astfel:

- Strategia prevede **un mecanism de actualizare anuală a listei de proiecte**, în funcție de oportunitățile de finanțare și prioritățile comunității;

- **Proiectele-pilot sau cu incertitudine ridicată** vor fi implementate etapizat, cu evaluări la fiecare fază;
- Se vor utiliza **planuri de contingență**, pentru a reacționa eficient în caz de crize economice, climatice sau sociale.

Prin acest sistem integrat de **monitorizare, evaluare și adaptabilitate**, comuna Frâncești își propune nu doar să urmărească implementarea strategiei, ci să învețe și să evolueze continuu, în funcție de realitatea din teren și de aspirațiile cetățenilor săi.

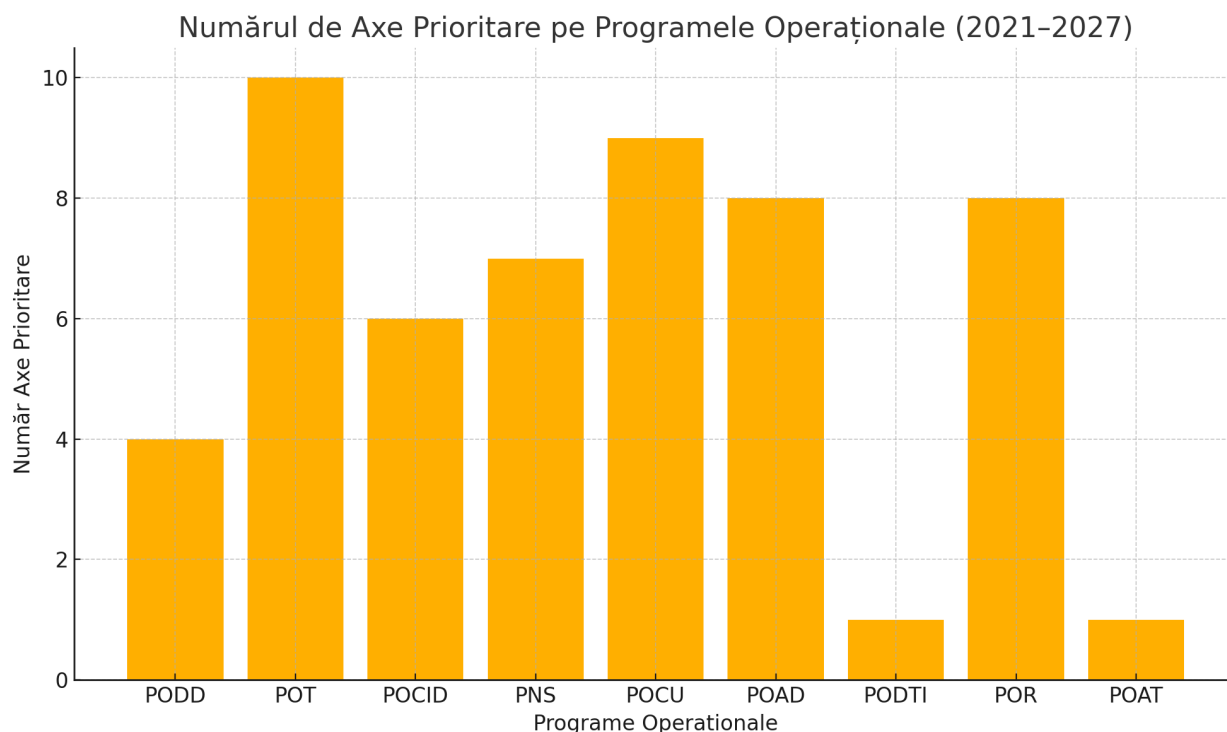
POTENȚIALE SURSE DE FINANȚARE

Pentru realizarea obiectivelor strategice și implementarea programelor de dezvoltare locală prevăzute în Strategia de Dezvoltare Durabilă a comunei Frâncești, este esențială mobilizarea unor resurse financiare diversificate, coerente și adaptate fiecărui tip de investiție. Într-un context marcat de constrângeri bugetare, dar și de multiple oportunități de finanțare națională și europeană, comuna își propune să adopte o abordare proactivă, integrată și eficientă în atragerea fondurilor necesare.

În cadrul administrației publice locale se va urmări o utilizare rațională a resurselor financiare disponibile, în conformitate cu principiile bunei guvernante și ale sustenabilității. Astfel, bugetul local va fi direcționat cu prioritate către cofinanțarea proiectelor eligibile pentru sprijin nerambursabil, precum și pentru acoperirea cheltuielilor neeligibile sau recurente asociate implementării acestora.

În funcție de domeniul de intervenție și tipologia proiectului, comuna Frâncești va valorifica următoarele surse de finanțare:

Fonduri Structurale și de Coeziune

În perioada 2021–2027, politica de coeziune a Uniunii Europene reprezintă principalul instrument de sprijin pentru dezvoltarea teritorială, economică și socială, oferind autorităților locale posibilitatea de a accesa fonduri semnificative pentru implementarea de investiții publice în domenii prioritare precum tranziția verde, digitalizarea, infrastructura, sănătatea și educația.

Strategia de dezvoltare durabilă a comunei Frâncești valorifică acest cadru prin identificarea unor surse relevante de finanțare nerambursabilă, care vor susține realizarea obiectivelor strategice definite la nivel local.

1. Direcții strategice ale politicii de coeziune

Noua abordare a politicii de coeziune susține:

- Tranziția ecologică și digitală;
- Adaptarea la schimbările structurale și socio-economice (ex. automatizare, îmbătrânirea populației);
- Consolidarea educației prin competențe greu de automatizat (creativitate, gândire critică, adaptabilitate).

În România, politica de coeziune este implementată prin **nouă programe operaționale**, în cadrul cărora comunele pot aplica pentru finanțare în baza priorităților locale.

2. Programele operaționale naționale și regionale 2021–2027

Nr.	Program Operațional	Abordare	Observații
1.	PODD – Dezvoltare Durabilă	Național	Energie, mediu, schimbări climatice
2.	POT – Transport	Național	Infrastructură rutieră, feroviară, mobilitate
3.	POCID – Creștere Inteligentă și Digitalizare	Național	CDI, digitalizare, broadband
4.	PNS – Național de Sănătate	Național	Infrastructură medicală și servicii
5.	POCU – Capital Uman	Național	Educație, formare profesională, piața muncii
6.	POAD – Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate	Național	Servicii sociale, grupuri vulnerabile
7.	PODTI – Dezvoltare Teritorială Integrată	Național	Abordare multifond integrată
8.	POR – Programe Regionale (8 regiuni)	Regional	Gestionate de ADR-uri
9.	POAT – Asistență Tehnică	Național	Sprijin pentru implementare

3. Axe prioritare relevante pentru comuna Frâncești

3.1. Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD)

- Tranziție energetică și eficiență energetică;
- Infrastructură de apă și canalizare;
- Protecția mediului și biodiversitate;
- Adaptare la schimbări climatice și gestionarea riscurilor.

3.2. Programul Operațional Transport (POT)

- Îmbunătățirea conectivității rutiere (inclusiv TEN-T);
- Infrastructură de mobilitate locală (piste biciclete, siguranță rutieră);
- Transport multimodal și căi navigabile.

3.3. Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID)

- Digitalizarea administrației și a serviciilor publice;
- Cercetare, inovare și infrastructuri CDI;
- Infrastructură broadband și rețele IT în mediul rural.

3.4. Programul Național de Sănătate (PNS)

- Investiții în infrastructura medicală locală și ambulatorii;
- Servicii de îngrijire comunitară;
- Digitalizarea sistemului de sănătate și telemedicină.

3.5. Programul Operațional Capital Uman (POCU)

- Formare profesională, reconversie, educație permanentă;
- Combaterea abandonului școlar;
- Promovarea economiei sociale și sprijin pentru antreprenoriat.

3.6. Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate (POAD)

- Asistență pentru persoane vulnerabile: copii, vârstnici, persoane cu dizabilități;
- Servicii comunitare, centre de zi, consiliere socială;
- Sprijin pentru incluziunea grupurilor marginalizate.

3.7. Programele Operaționale Regionale (POR) – gestionate de ADR Sud-Vest Oltenia

- Reabilitare infrastructură rutieră și publică;
- Regenerare urbană și dezvoltare rurală integrată;
- Investiții în educație, sănătate și infrastructură socială;
- Promovarea turismului și valorificarea patrimoniului cultural.\

4. Management și responsabilități instituționale

- Ministerul Transporturilor: autoritate de management pentru POT;
- Agențiile pentru Dezvoltare Regională: autorități de management pentru cele 8 POR;
- Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE): coordonare generală.

Surse de finanțare din bugetele naționale

Pentru implementarea proiectelor de interes local în comuna Frâncești, bugetul național oferă oportunități importante prin mai multe programe guvernamentale. Aceste surse de finanțare pot contribui la modernizarea infrastructurii, dezvoltarea serviciilor publice, promovarea coeziunii sociale și a protecției mediului.

1. Programul Național de Construcții de Interes Public sau Social (PNCIPS) – derulat de Compania Națională de Investiții (CNI)

Finanțator: Guvernul României

Obiectiv: Construirea, modernizarea, reabilitarea, extinderea și dotarea obiectivelor publice sau sociale.

Solicitanți eligibili:

- Autoritățile administrației publice locale și centrale;
- Instituții publice și de utilitate publică;
- Entități reglementate prin legi speciale;
- Persoane fizice și juridice (doar pentru subprogramul „Lucrări în primă urgență”).

Subprograme relevante:

- Săli de sport
- Bazine de înot
- Complexuri sportive
- Așezăminte culturale
- Unități de învățământ de stat
- Patinoare artificiale
- Unități sanitare
- Săli de cinema
- Lucrări în primă urgență
- Reabilitare blocuri în zone defavorizate
- Drumuri locale și județene
- Fose septice, microstații de epurare, sisteme de apă
- Alte obiective de interes public/social

2. Programul Național de Dezvoltare locală (PNDL)

Coordonator: Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației (MLPDA)

Principiu: Asigurarea unui pachet minim de servicii publice (10S) în toate localitățile.

Domenii de finanțare:

- Apă, canalizare, stații de epurare;
- Sănătate și educație (grădinițe, școli, licee);
- Drumuri (județene, comunale, străzi locale);
- Iluminat public, energie termică și electrică;
- Cultură, culte, locuire, sport, piețe publice;
- Poduri, podețe, punți pietonale;
- Infrastructură turistică și socio-edilitară.

Surse de finanțare:

- Transferuri de la bugetul de stat (MLPDA);

- Bugete locale;
- Alte surse legal constituite.

Subprograme active:

- **„Modernizarea satului românesc”** – pentru comune și ADI-uri;
- **„Regenerarea urbană a municipiilor și orașelor”** – pentru UAT-uri urbane și satele aparținătoare;
- **„Infrastructură la nivel județean”** – pentru consiliile județene și ADI-uri județene.

3. Programele derulate de Administrația Fondului pentru Mediu (AFM)

Rol: Sprijinirea proiectelor de protecția mediului, în baza principiilor europene: „poluatorul plătește” și „responsabilitatea producătorului”.

Coordonare: Ministerul Mediului

Program relevant pentru comuna Frâncești:

Programul privind sprijinirea eficienței energetice și iluminatului public

Obiectiv: Modernizarea iluminatului public pentru creșterea eficienței energetice.

Beneficiari eligibili: UAT-uri (comune, orașe, municipii).

Activități finanțate:

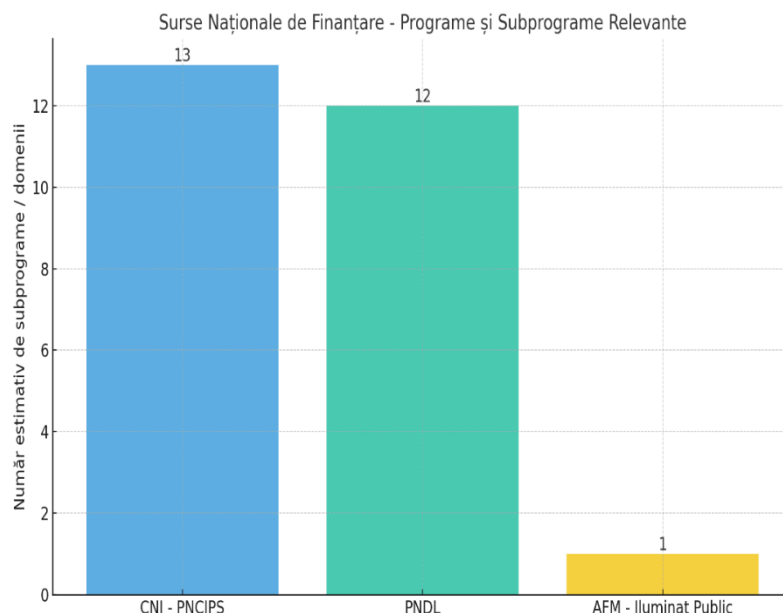
- Înlocuirea corpurilor vechi cu sisteme LED eficiente;
- Instalarea de sisteme de telegestiune pentru reglarea fluxului luminos.

Sinergii între sursele de finanțare naționale și strategiile locale

Sursele de finanțare din bugetele naționale constituie un sprijin esențial pentru autoritățile locale din comuna Frâncești. Acestea oferă o alternativă sau un complement la fondurile europene, în special pentru:

- Investiții în infrastructura tehnico-edilitară;
- Proiecte culturale, educaționale și sportive;
- Eficiență energetică și tranziție verde;
- Dezvoltare socială și îmbunătățirea condițiilor de trai.

Accesarea acestor surse necesită o planificare atentă, documentație solidă, colaborare interinstituțională și o capacitate administrativă bine pregătită.

Alte finanțări nerambursabile care pot proveni de la o varietate de finanțatori

În completarea fondurilor europene și a celor provenite din bugetul național, comuna Frâncești poate beneficia de o varietate de surse alternative de finanțare nerambursabilă, disponibile prin granturi internaționale, programe europene tematice sau linii de finanțare susținute de entități publice și private.

1. Granturile Spațiului Economic European (SEE) și Norvegiene

Acestea reprezintă contribuția Islandei, Liechtensteinului și Norvegiei la reducerea disparităților economice și sociale în cadrul Spațiului Economic European, dar și la consolidarea relațiilor bilaterale cu cele 15 state beneficiare, inclusiv România.

- **Beneficiari eligibili:** entități și organizații din România și din statele donatoare;
- **Finanțator:** Mecanismul Financiar SEE 2014–2021;
- **Perioada de implementare:** 2018–2024;
- **Domenii finanțate:**
 - incluziune socială, combaterea sărăciei, sprijin pentru copiii și tinerii în risc, drepturile omului;
 - eficiență energetică, energie regenerabilă, securitate energetică;
 - dezvoltare de afaceri, inovare, IMM-uri;
 - sănătate publică, cercetare, mediu și schimbări climatice;
 - patrimoniu cultural, antreprenoriat cultural, cooperare culturală;
 - justiție, combaterea violenței domestice, afaceri interne, poliție, educație;
 - muncă decentă, dialog social și cetățenie activă.

2. Programul Europa Creativă – Subprogramul Cultură

Un program al Comisiei Europene dedicat sprijinirii sectoarelor culturale și creative.

- **Finanțator:** Comisia Europeană (prin Agenția Executivă pentru Educație, Audiovizual și Cultură din Bruxelles);
- **Beneficiari eligibili:** organizații neguvernamentale, instituții publice, companii private cu activitate culturală;
- **Domenii finanțate:** proiecte culturale și audiovizuale, mobilitate artistică, cooperare transnațională;
- **Asistență tehnică:** oferită gratuit în România de Biroul Europa Creativă.

3. Programul LIFE – Mediu și Acțiune Climatică

Este principalul instrument de finanțare al Uniunii Europene pentru proiecte de mediu și climă.

- **Finanțator:** Comisia Europeană (prin Ministerul Mediului din România);
- **Beneficiari eligibili:** autorități publice locale;
- **Obiective:**
 - tranziția către o economie circulară, eficientă energetic și cu emisii reduse;
 - protejarea biodiversității și a resurselor naturale;
 - adaptarea la schimbările climatice și promovarea energiilor curate.

4. Programul ROSENC – Eficiență Energetică în Iluminat (PREEI)

Un program național susținut de Clusterul de Energii Sustenabile din România – ROSENC, dedicat reducerii consumului de energie în iluminatul public stradal.

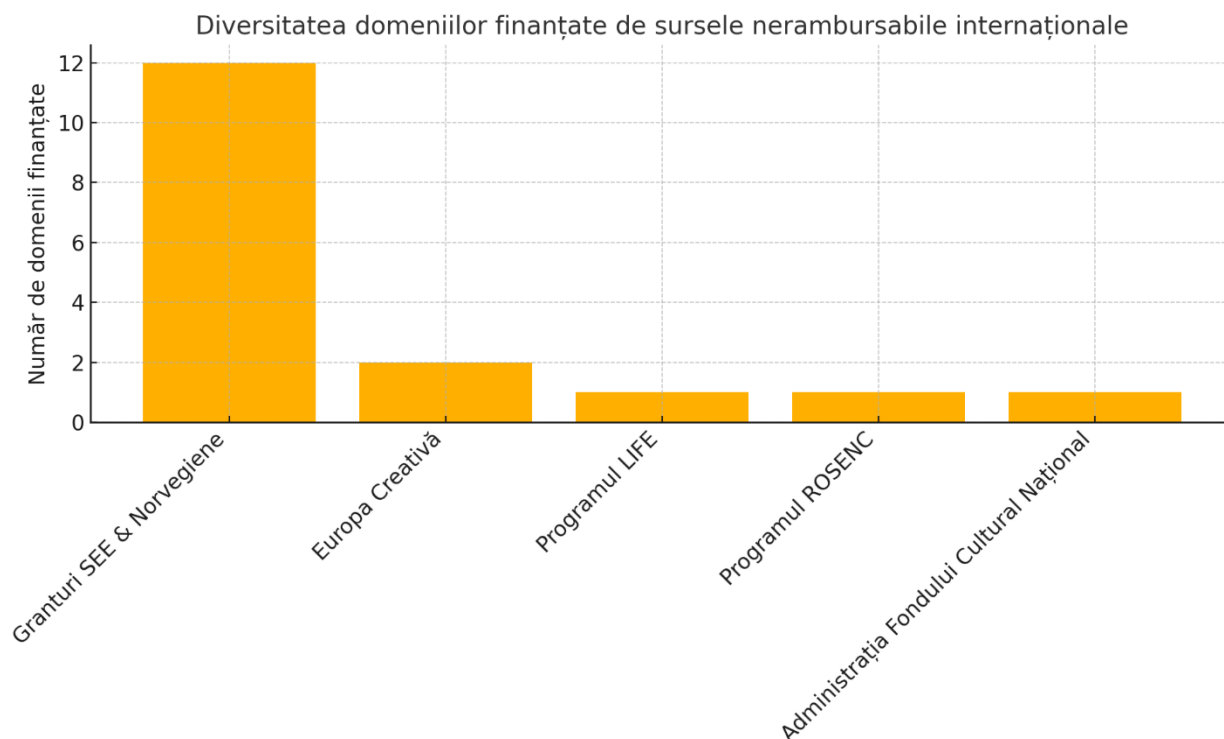
- **Beneficiari eligibili:** autorități publice locale;
- **Obiective:**
 - modernizarea și eficientizarea iluminatului public;
 - reducerea cheltuielilor anuale cu iluminatul cu 50–70%;
 - instalarea de corpuri de iluminat LED și sisteme de telegestiune/dimare.

5. Administrația Fondului Cultural Național (AFCN)

Principalul finanțator public național al activităților culturale, operând prin apeluri competitive.

- **Finanțator:** Ministerul Culturii;
- **Beneficiari eligibili:** asociații, fundații, instituții publice de cultură, persoane fizice autorizate, societăți comerciale;
- **Domenii finanțate:** proiecte culturale, educaționale și creative la nivel local, regional sau național;

- **Mecanism de selecție:** bazat pe transparență, relevanță și impact cultural.

4.3 O abordare integrată care răspunde nevoilor de dezvoltare identificate și potențialul zonei

Comuna Frâncești reprezintă un exemplu semnificativ de comunitate rurală aflată la intersecția unor provocări multiple – economice, sociale, climatice, demografice și de mediu – interdependente și accentuate de transformările din ultimele decenii. Conștientă de complexitatea acestor provocări și de necesitatea alinierii la obiectivele europene privind dezvoltarea teritorială sustenabilă, administrația locală a fundamentat direcțiile strategice într-o manieră integrată și coerentă, în acord cu principiile prevăzute la art. 48 din Regulamentul (UE) 2021/1058 privind Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), care promovează o abordare holistică a dezvoltării teritoriale.

Provocări economice

La nivel economic, comuna Frâncești se caracterizează printr-o economie locală predominant agricolă, axată pe exploatații familiale de mici dimensiuni, a căror producție este destinată în special autoconsumului sau valorificării pe piețele locale. Lipsa unor unități moderne de procesare agroalimentară și a unor forme asociative funcționale limitează integrarea acestor

producători în lanțuri valorice competitive, menținând agricultura la un nivel de valoare adăugată scăzut. Totodată, investițiile private rămân reduse, în condițiile absenței unor facilități industriale, logistice sau de servicii care să diversifice structura economică și să stimuleze ocuparea forței de muncă. Această situație contribuie la un grad redus de ocupare în rândul populației active și la o dependență crescută a gospodăriilor de ajutoare sociale, amplificând riscurile sărăciei și excluziunii economice.

Provocări sociale

Pe plan social, se remarcă existența unor fenomene persistente de marginalizare, reflectate în dificultățile de integrare profesională ale unor categorii vulnerabile, în special persoane cu un nivel scăzut de calificare sau fără studii. Fenomenul abandonului școlar, în special în rândul copiilor proveniți din familii cu venituri reduse, reprezintă un risc major de excluziune educațională și socială, perpetuând cercul vicios al sărăciei. Grupurile vulnerabile – precum vârstnicii singuri, persoanele cu dizabilități sau familiile numeroase – au un acces limitat la servicii sociale adecvate, ceea ce accentuează polarizarea socială și fragilizează coeziunea comunitară.

Provocări climatice și de mediu

Comuna Frâncești resimte din ce în ce mai pregnant efectele schimbărilor climatice. Alternanțele tot mai frecvente între secetă și precipitații extreme afectează direct producția agricolă și contribuie la degradarea solului, intensificând riscul de eroziune și deșertificare. Lipsa unor sisteme moderne de gestionare a deșeurilor și a unor campanii educaționale sistematice în domeniul protecției mediului generează presiuni suplimentare asupra ecosistemelor locale. De asemenea, spațiile verzi sunt insuficiente și slab întreținute, ceea ce limitează capacitatea comunei de a asigura un microclimat sănătos și de a absorbi emisiile de dioxid de carbon.

Patrimoniul cultural și oportunitățile de dezvoltare prin turism sustenabil

Comuna Frâncești dispune de un patrimoniu cultural și natural valoros, insuficient valorificat până în prezent, dar cu potențial real de a deveni un motor important de dezvoltare locală durabilă. Poziționarea geografică favorabilă – în zona de contact dintre dealurile subcarpatice și munții Căpățânii, proximitatea unor rute turistice regionale importante și peisajul natural

deosebit – oferă comunei oportunitatea de a se afirma ca o destinație autentică de turism rural și cultural.

a. Valoarea patrimoniului cultural

Comuna găzduiește mai multe lăcașuri de cult ortodox cu valoare istorică și arhitecturală deosebită, cu origini ce pot fi urmărite până în secolele XVII–XVIII. Acestea constituie repere identitare importante pentru comunitate și pot fi integrate în circuite tematice de turism religios, în asociere cu zonele turistice consacrate din județul Vâlcea (Cozia, Turnu, Frăsinei). Pe lângă edificiile religioase, patrimoniul cultural imaterial local – meșteșugurile tradiționale, obiceiurile legate de sărbători, folclorul și gastronomia specifică – reprezintă resurse valoroase pentru dezvoltarea unui turism autentic, cu caracter participativ și comunitar.

b. Turism rural, ecoturism și inițiative locale

Turismul rural și agroturismul pot oferi o alternativă economică viabilă în contextul fragilității sectorului agricol, încurajând păstrarea ocupațiilor tradiționale și generând locuri de muncă locale. În acest sens, comuna poate sprijini dezvoltarea de pensiuni familiale, ferme agroturistice sau ateliere de artizanat care să ofere vizitatorilor experiențe autentice, bazate pe specificul local. Amenajarea de trasee ecoturistice, poteci tematice, spații de recreere și belvedere poate contribui la diversificarea ofertei turistice, cu impact pozitiv asupra duratei medii a sejurului și a cheltuielilor efectuate de turiști.

c. Oportunități de valorificare sustenabilă

Valorificarea patrimoniului cultural și natural trebuie să se realizeze într-un mod sustenabil, prin integrarea principiilor de conservare, participare comunitară și promovare inteligentă. Inițiativele de tip festivaluri locale, târguri tradiționale, expoziții tematice sau campanii de promovare digitală pot contribui la creșterea vizibilității comunei și la atragerea de noi vizitatori, inclusiv din rândul diasporei sau al turiștilor străini interesați de turismul cultural și experiențial.

Pe termen mediu și lung, este necesară dezvoltarea unei strategii locale de turism sustenabil, care să vizeze:

- restaurarea și reabilitarea obiectivelor istorice;
- includerea comunei în rețele turistice tematice regionale;
- realizarea de parteneriate cu operatori privați și ONG-uri culturale;
- dezvoltarea de infrastructuri de informare turistică (puncte info, hărți interactive, aplicații mobile);

- implicarea tinerilor și a școlilor în proiecte educaționale de redescoperire a valorilor locale.

Proiectele aflate în pregătire sau deja structurate pentru consolidarea, restaurarea și punerea în valoare a acestor obiective – inclusiv digitizarea lor și integrarea în circuite turistice tematice – reprezintă o oportunitate strategică pentru atragerea vizitatorilor și generarea de activități economice complementare, în domenii precum artizanatul local, serviciile Horeca, ghidajul turistic sau organizarea de evenimente culturale și religioase. Astfel, patrimoniul cultural devine un vector de revitalizare economică și socială, creând premise pentru noi locuri de muncă și pentru reconectarea comunității la propria identitate.

d. Impact asupra dezvoltării locale

Prin corelarea investițiilor în patrimoniu cu inițiative antreprenoriale locale și cu infrastructuri turistice adaptate cerințelor actuale (mobilitate verde, accesibilitate, semnalistică, servicii Horeca), comuna Frâncești poate transforma moștenirea sa culturală într-un avantaj competitiv. Turismul sustenabil, bazat pe respect față de patrimoniu, implicarea comunității și protejarea mediului, poate deveni un pilon strategic al dezvoltării locale și un factor de coeziune socială, contribuind la revitalizarea identității locale și la creșterea atractivității comunei pentru generațiile tinere și pentru potențialii investitori.

Provocări demografice

Din punct de vedere demografic, comuna se confruntă cu o accentuată tendință de îmbătrânire a populației, cauzată de migrarea tinerilor și a familiilor tinere spre mediul urban sau în afara țării. Acest fenomen afectează potențialul de dezvoltare locală și pune presiune pe sistemele de servicii sociale și medicale, solicitate tot mai mult de o populație vârstnică aflată în creștere. Scăderea constantă a numărului de copii ridică semne de întrebare cu privire la viabilitatea rețelei educaționale locale, riscând închiderea unor unități școlare și reducerea atractivității comunei pentru noii locuitori.

Provocări administrative

La nivel administrativ, Primăria Frâncești funcționează printr-o structură compusă din primar, viceprimar și cinci compartimente principale – urbanism, finanțe, stare civilă, investiții și asistență socială – susținute de compartimente auxiliare precum relații publice, resurse umane, cadastru, registru agricol, achiziții publice și registratură. Deși au fost atrase fonduri europene în

cadru POR 2014–2020 pentru digitalizare, modernizarea iluminatului public și documentații urbanistice, administrația se confruntă în continuare cu limite în ceea ce privește capacitatea de a gestiona proiecte complexe, mai ales în domenii emergente precum tranziția verde, economia circulară sau adaptarea la schimbările climatice. De asemenea, lipsa unui compartiment specializat în atragerea și gestionarea fondurilor nerambursabile reduce capacitatea instituțională de a valorifica oportunitățile disponibile.

Viziune integrată pentru dezvoltarea durabilă

Pentru a face față acestor provocări interconectate, comuna Frâncești își propune implementarea unei strategii coerente și multisectoriale, care să promoveze simultan dezvoltarea economică locală, coeziunea socială, adaptarea la schimbările climatice și protejarea mediului. Pe lângă continuarea investițiilor în valorificarea patrimoniului cultural-religios – cu potențial de catalizare a turismului și de creare a locurilor de muncă –, se urmărește și diversificarea activităților economice prin susținerea meșteșugurilor tradiționale, promovarea produselor agroalimentare locale și integrarea comunei în circuite turistice tematice.

Strategia propusă prevede, de asemenea, adoptarea principiilor economiei circulare în toate investițiile viitoare: utilizarea materialelor durabile, reducerea risipei, gestionarea eficientă a deșeurilor, reciclare și conservarea resurselor naturale. Toate proiectele vor respecta principiul DNSH („Do No Significant Harm”), pentru a garanta că intervențiile publice nu aduc prejudicii semnificative mediului și contribuie activ la protejarea biodiversității și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

Vor fi încurajate investițiile în spații verzi, plantări de arbori, amenajări cu rol climatic și infrastructuri sustenabile – inclusiv clădiri eficiente energetic și soluții smart pentru servicii publice. Această abordare integrată constituie baza unui model de dezvoltare durabilă pentru Frâncești, cu scopul de a transforma comuna într-o comunitate rezilientă, incluzivă și conectată la standardele europene contemporane.

O viziune integrată pentru o comunitate rezilientă și sustenabilă

Administrația publică locală a conștientizat că aceste provocări nu pot fi abordate izolat și a adoptat o abordare strategică integrată, în acord cu cerințele art. 48 din Regulamentul FEDR. Astfel, pe lângă investițiile în infrastructura culturală cu rol economic și turistic, se conturează acțiuni dedicate adaptării la schimbările climatice și reducerii riscurilor de deșertificare, prin

reabilitarea și extinderea spațiilor verzi, implementarea de soluții inovatoare pentru gestionarea resurselor de apă și pentru reducerea pierderilor în agricultură. De asemenea, principiile economiei circulare și respectarea strictei conformități cu principiul DNSH (do no significant harm) devin piloni centrali în conceperea viitoarelor proiecte, asigurând astfel că dezvoltarea locală nu compromite mediul, ci dimpotrivă contribuie activ la protejarea ecosistemelor și la reducerea emisiilor de carbon.

Dimensiunea socială a strategiei vizează reducerea marginalizării prin programe integrate de sprijin pentru copii, tineri și familii vulnerabile, dar și prin măsuri ce țin direct incluziunea persoanelor vârstnice și a celor cu dizabilități, inclusiv prin adaptarea infrastructurilor restaurate pentru acces universal. În paralel, creșterea capacității administrative prin digitalizarea serviciilor, perfecționarea continuă a personalului și colaborarea cu experți pentru atragerea fondurilor europene reprezintă motorul instituțional menit să garanteze implementarea eficientă a acestei abordări integrate.

În acest fel, comuna Frâncești își consolidează traiectoria spre o dezvoltare sustenabilă și rezilientă, transformând constrângerile actuale în oportunități de regenerare economică, socială și ambientală, într-un cadru strategic care tratează unitar și interconectat dimensiunile economice, climatice, demografice, sociale și de mediu, spre beneficiul direct al comunității locale și al generațiilor viitoare.

Prin această abordare integrată, comuna Frâncești își propune nu doar să remedieze problemele structurale existente, ci să construiască un model local de comunitate rezilientă, competitivă și incluzivă, care valorifică inteligent resursele sale economice, culturale și naturale, oferind locuitorilor săi perspective reale de bunăstare, coeziune socială și calitate a vieții, în armonie cu mediul înconjurător și în spiritul solidarității între generații.

CAPITOLUL 5: PORTOFOLIUL DE PROIECTE

LISTA PROIECTE IMPLEMENTATE/IN CURS DE IMPLEMENTARE LA NIVEL DE COMUNA FRÂNCEȘTI (AUGUST 2025):

Nr. crt .	Denumire proiect	Nr. contract finantare si data	Valoare	Linia de finantare	Inceput proiect	Sfarsit proiect	Descriere proiect
1	Traseu de agrement si echipamente specifice in comuna Frâncești	773/06.02.2023	505158,94 lei	Fonduri POPAM	Februarie 2023 Da	Decembrie 2023 Da	Creșterea gradului de ocupare a forței de muncă și sporirea coeziunii teritoriale Măsura: nr. 2 Sprijinirea diversificării, învățării continue, inovare, creare locuri de muncă în zona Flag Lotru-Olt Mijlociu Versiunea 4
2	Accesibilizarea zonei de pescuit Frâncești, judetul Valcea	655/2022	609 478,73 lei	Fonduri POPAM	Martie 2023 Da	Septembrie 2023 Da	PRIORITATEA UNIUNII NR. 4: Creșterea gradului de ocupare a forței de muncă și sporirea coeziunii teritoriale MĂSURA NR. III.3 – POPAM 2014-2020 : Punerea in aplicare a strategiilor de dezvoltare locala plasate sub responsabilitatea comunitatii – Implementarea strategiilor de dezvoltare locala Măsura SDL nr. 3 din cadrul strategiei implementata de ASOCIATIA GRUPUL LOCAL DE PESCUIT LOTRU-OLT MIJLOCIU – “Generarea de valoare adaugata produselor si serviciilor locale de pescuit si acvacultura ”

3	Dotare cu mobilier, materiale didactice si echipamente a Scolii Gimnaziale Frâncești, comuna Frâncești, judetul Valcea (septembrie 2023)	1989DOT/28.08.2023	875 682,26 lei	Fonduri PNRR	Iulie 2024 Da	Nu	Dotarea cu mobilier si materiale didactice a Scolilor de pe raza comunei Frâncești asigurand un invatamnt de calitate si conform normelor in vigoare.
4	„Extindere sisteme edilitare în comuna Frâncești, Județul Vâlcea” cu urmatoarele componente: Componenta 1 – „Extindere rețea de distribuție apă potabilă în comuna Frâncești, Județul Vâlcea” si Componenta 2 – „Înființare stație de epurare pentru satele Cremenari și Bratia Din Deal și Extindere sistem de canalizare menajeră în comuna Frâncești, Județul Vâlcea”.	Nr. 4557/03.04. 2025	15 000 000 lei	Programul National de Investitii Anghel Saligny	Aprilie 2025	Nu	Asigurarea conditiilor optime de trai
5	Modernizarea sistemului de iluminat public în Comuna FRÂNCEȘTI	Nr. 211/F/GES/07.12.2023	1 000 000 lei	Administratia Fondului pentru Mediu	Decembrie 2023	Martie 2025	Modernizarea sistemului de iluminat
6	Asfaltare drumuri de interes local in comuna Frâncești, Judetul Valcea	Nr.1730 din 07.07.2023	10 423 397,38 lei (dupa licitatie 9 146 603 lei)	Programul National de Investitii Anghel Saligny	Iulie 2023	Noiembrie 2024	Asigurarea conditiilor optime pentru circulatie si atragerae de noi investitori in localitate

5.1. Lista completă a proiectelor (pe baza politicilor și programelor elaborate)

În vederea implementării viziunii de dezvoltare durabilă a comunei Frâncești pentru perioada 2025–2030, precum și pentru atingerea obiectivelor strategice definite în cadrul documentului, a fost elaborat un portofoliu integrat de proiecte, structurat pe domenii tematice prioritare. Acest portofoliu reflectă nevoile reale ale comunității, potențialul local identificat, resursele existente și oportunitățile de finanțare disponibile la nivel național și european.

Portofoliul de proiecte include atât intervenții majore de infrastructură publică, cât și proiecte cu impact social, economic, cultural sau de mediu, concepute în logica dezvoltării sustenabile și a tranziției verzi și digitale. Proiectele au fost ierarhizate în funcție de urgența și relevanța lor pentru comunitate, gradul de maturitate tehnico-economică, fezabilitatea implementării, impactul asupra calității vieții și capacitatea de a atrage resurse financiare nerambursabile.

În elaborarea acestui portofoliu s-a urmărit o abordare coerentă și integrată, care să asigure corelarea dintre investițiile planificate și politicile publice la nivel regional, național și european, cu accent pe respectarea principiului DNSH („Do No Significant Harm”) și pe alinierea cu obiectivele Agendei 2030 pentru Dezvoltare locală.

Portofoliul are caracter flexibil și va putea fi actualizat periodic, în funcție de evoluția nevoilor comunității, apariția unor noi oportunități de finanțare sau modificările legislative și instituționale. Acest instrument strategic reprezintă baza tehnică și operațională pentru planificarea bugetară, elaborarea de proiecte, atragerea de investiții și monitorizarea progresului înregistrat în implementarea Strategiei.

PROIECTE PROPUSE						
	Proiecte propuse/ Priorități	Rezultate așteptate	Potențiale surse de finanțare	Indicatori de evaluare	Termen estimativ de imple-mentare	Responsabili
Obiectiv Strategic 1: Creșterea calității vieții și accesului echitabil la servicii publice moderne						
1.	Modernizarea și extinderea infrastructurii de transport (drumuri comunale, căi de acces către terenuri agricole, legături intersate).	➤ Creșterea gradului de siguranță în ceea ce privește circulația rutieră pe drumurile locale. ➤ Asigurarea conectivității între toate satele comunei prin drumuri modernizate. ➤ Facilitarea accesului la terenurile agricole și valorificarea potențialului agricol. ➤ Reducerea timpului de deplasare și creșterea accesibilității la servicii și instituții. ➤ Îmbunătățirea accesului la rețelele de transport intercomunal și județean.	- Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL) – Subprogramul „Modernizarea satului românesc” - Programul Operațional Regional (POR) 2021–2027 – Prioritatea 5 – Regiuni accesibile - Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) – măsuri pentru infrastructură rurală - Programul Național de Investiții „Anghel Saligny” - Buget local / județean	- Număr de kilometri de drum modernizat (km); - Număr de căi de acces modernizate spre terenuri agricole; - Număr de sate conectate prin drumuri modernizate; - Timp mediu de deplasare redus (minute); - Număr de locuitori care beneficiază de îmbunătățirea accesului la transport (persoane).	2026 – 2029 (etapizat, în funcție de fonduri disponibile și studii de fezabilitate)	- Primăria Comunei Frâncești (Responsabil principal) - Consiliul Județean Vâlcea - Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației (MDLPA) - Administrația Fondului pentru Mediu (dacă se includ soluții verzi) - ADR Sud-Vest Oltenia (pentru POR) - Unități de consultanță și proiectare, firme de execuție lucrări publice
2.	•Reabilitarea și extinderea rețelelor de apă, canalizare, energie electrică și internet în toate satele componente.	➤ Alinierea la standardele europene în materie de utilități publice. ➤ Creșterea gradului de confort și siguranță în gospodărie. ➤ Reducerea pierderilor și a riscurilor de avarii în rețelele vechi. ➤ Creșterea atractivității comunei pentru locuire și investiții. ➤ Asigurarea accesului la internet de mare viteză ca suport pentru educație, economie și administrație digitală	- Programul Național de Investiții „Anghel Saligny” - Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) - Planul Național de Redresare și Reziliență – Componenta 5 - Fondul de Coeziune / FEDR prin POR Sud-Vest Oltenia 2021–2027 - Bugetul local	- Lungime rețea apă modernizată/extinsă: min. 20 km - Lungime rețea canalizare nouă/modernizată: min. 15 km - Număr gospodării conectate la rețele moderne: min. 1000 - Număr gospodării cu acces internet de mare viteză: min. 900 - Scăderea pierderilor din rețelele vechi cu min. 30% - Număr de sisteme smart/metereologice integrate: min. 2	2026–2029	- Primăria Comunei Frâncești - Operatorii de utilități regionale (Apavil, CEZ/Distribuție Oltenia, furnizori internet) - ADI-uri de profil, Ministerul Dezvoltării

			al UAT Frâncești - Administrația Fondului pentru Mediu (pentru extinderea rețelei electrice verzi și internet verde)			
3.	• Îmbunătățirea accesului la servicii de sănătate, inclusiv dotarea dispensarului și dezvoltarea serviciilor de asistență socială.	☐ Creșterea accesibilității și calității serviciilor medicale locale. ☐ Reducerea timpului de intervenție și diagnostic pentru locuitori. ☐ Creșterea gradului de acoperire a nevoilor de asistență socială în rândul categoriilor vulnerabile. ☐ Asigurarea unei baze materiale moderne și funcționale pentru serviciile medicale și sociale. ☐ Creșterea nivelului de informare și prevenție în rândul populației privind sănătatea.	- Programul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), Componenta 12 – Sănătate - Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL) / „Anghel Saligny” - Programul Operațional Sănătate 2021– 2027 (POS) - Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS) - Bugetul local - Granturi SEE și Norvegiene – domeniile sănătate și servicii sociale	Dispensar medical modernizat și dotat: 1 unitate - Număr echipamente medicale achiziționate: min. 25 - Număr beneficiari ai serviciilor sociale extinse: min. 200 persoane/an - Număr campanii de informare/prevenție organizate: min. 6/an - Timp mediu de răspuns medical redus cu: min. 30% - Grad de acoperire a serviciilor sociale la nivelul comunei: peste 80% din cazurile eligibile	2026–2028	- Primăria Comunei Frâncești - Direcția de Asistență Socială - Personal medical din cadrul dispensarului - Direcția de Sănătate Publică Vâlcea - Ministerul Sănătății și Ministerul Muncii (pentru componentele sociale)
4	• Amenajarea spațiilor publice (parcuri, locuri de joacă, zone pietonale, platforme de recreere, Amenajarea de piste pentru bicicliști).	☐ Creșterea satisfacției locuitorilor prin asigurarea unor spații de calitate pentru petrecerea timpului liber. ☐ Promovarea incluziunii sociale și a interacțiunii comunitare. ☐ Creșterea atractivității comunei pentru familii tinere și turiști ☐ Asigurarea accesibilității pentru toate categoriile de vârstă, inclusiv persoane cu dizabilități. ☐ Creșterea nivelului de siguranță în spațiile publice.	ogramul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) – Componenta 10 (Fondul Local) - Programele Operaționale Regionale 2021–2027 (POR Sud-Vest Oltenia) - Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL) / Anghel Saligny - Bugetul local - Administrația Fondului pentru Mediu – pentru componente verzi (infrastructură	- Număr de parcuri/locuri de joacă amenajate: min. 3 - Suprafață totală spații publice reamenajate: min. 6.000 mp - Număr de metri de pistă pentru bicicliști create: min. 2.000 m - Număr de bănci, coșuri de gunoi și elemente de mobiliu urban montate: min. 80 - Număr estimativ de beneficiari: peste 2.000 persoane/an - Număr de zone dotate cu accesibilitate pentru persoane cu dizabilități: min. 5	2026–2028	- Primăria Comunei Frâncești - Compartimentul Urbanism - Compartimentul Investiții - Consiliul Local Frâncești

			verde, piste bicicliști)			
5	•Dezvoltarea infrastructurii educaționale și susținerea programelor extracurriculare.	☐ Creșterea calității procesului educațional prin infrastructură modernizată. ☐ Asigurarea unui mediu educațional sigur, sănătos și stimulativ pentru elevi. ☐ Creșterea participării școlare și reducerea abandonului ☐ Dezvoltarea de competențe complementare prin activități extracurriculare (culturale, sportive, ecologice etc.). ☐ Sprijinirea formării continue a cadrelor didactice și implicarea comunității în actul educațional.	Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO) 2021– 2027 - Programele Operaționale Regionale (POR Sud-Vest Oltenia) – infrastructură școlară - Programul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) – Componenta 15: Educație - PNDL / Programul Anghel Saligny – pentru infrastructură - Buget local și sponsorizări comunitare	- Număr de unități de învățământ reabilite: min. 2 - Număr de săli de clasă modernizate sau construite: min. 6 - Număr de laboratoare/ateliere dotate: min. 3 - Număr de elevi beneficiari ai programelor extracurriculare: min. 250 - Scăderea ratei de abandon școlar cu min. 30% față de anul de referință 2025 - Număr de cadre didactice implicate în formare continuă: min. 20	2026–2029	Primăria Comunei Frâncești - Conducerea unităților de învățământ - Compartimentul Investiții - Consiliul Local - Inspectoratul Școlar Județean Vâlcea
Obiectiv Strategic 2: Diversificarea economiei locale și susținerea antreprenoriatului rural						
	•Sprijinirea agriculturii durabile și ecologice, cu accent pe produsele locale și lanțuri scurte de aprovizionare.	☐ Creșterea ponderii produselor locale ecologice pe piața regională. ☐ Îmbunătățirea calității solului și reducerea impactului negativ asupra mediului. ☐ Valorificarea superioară a resurselor naturale locale prin metode agricole prietenoase cu mediul. ☐ Stimularea consumului de produse locale și reducerea dependenței de lanțurile lungi de aprovizionare. ☐ Dezvoltarea unei imagini identitare a comunei ca promotoare de agricultură sustenabilă.	- Planul Strategic PAC 2023–2027 (Sprijin pentru agricultură ecologică, ecoscheme) - Programul LEADER prin GAL (Grupuri de Acțiune Locală) - Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) – viitor program 2027+ - Granturi SEE / Norvegiene – pentru proiecte de economie verde - Programe naționale de sprijinire a fermierilor (AFIR, MADR)	- Număr de producători implicați în practici ecologice: min. 30 - Număr de ferme înregistrate în agricultura durabilă: min. 15 - Număr de forme asociative sprijinite/înființate: min. 3 - Creșterea suprafeței cultivate prin metode ecologice cu min. 20% față de 2025 - Organizarea a min. 2 târguri anuale pentru produse locale - Reducerea cu min. 25% a distanței medii de transport a produselor locale până la piață	2026–2028	- Primăria Comunei Frâncești - Compartimentul Agricol și Investiții - Consiliul Local - Direcția Agricolă Județeană Vâlcea
	•Încurajarea formării de asociații agricole și cooperare între	☐ Creșterea capacității de negociere a fermierilor în raport cu intermediarii și	- PNDR / Planul Strategic PAC 2023–2027 –	- Număr de asociații agricole nou înființate: min. 3 până în 2030 - Număr de membri	2026–2029 , cu activități de promovare și sprijin instituțional	- Primăria Frâncești – Compartiment Agricol / Investiții

	fermieri.	piețele de desfacere. □ Facilitarea accesului colectiv la utilaje, tehnologii și servicii specializate. □ Acces mai facil la finanțare nerambursabilă pentru grupuri organizate. □ Promovarea unei agriculturi colaborative, orientată spre eficiență economică. □ Întărirea coeziunii și solidarității în rândul producătorilor agricoli locali.	Intervenția DR-28 – Sprijin pentru cooperative și grupuri de producători - GAL (LEADER) – Sprijin pentru cooperare - **Programul Tranziție Justă (dacă aplicabil) - Fonduri proprii ale membrilor / microfinanțare rurală - Programe Ministerul Agriculturii pentru constituirea de cooperative	fermieri implicați: min. 50 - Suprafață agricolă gestionată în comun: min. 200 ha - Valoare fonduri accesate de grupuri: min. 500.000 euro - Număr de proiecte comune implementate: min. 5	demarate din 2026	- Asociații existente / fermieri locali - Consultanți agricoli / GAL local - Oficiul Județean pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (OJFIR)
	•Dezvoltarea unor micro-platforme agroalimentare și puncte de colectare în apropierea zonelor de producție	□ Reducerea pierderilor de produse agricole perisabile. □ Facilitarea procesului de colectare și distribuție a produselor în condiții igienice și eficiente. □ Sprijinirea procesării primare la nivel local, cu valoare adăugată. □ Creșterea veniturilor micilor fermieri prin vânzare directă sau integrată. □ Conectarea mai rapidă a producției locale la piețele urbane și regionale.	- Planul Strategic PAC 2023–2027 (intervenții pentru investiții în exploatații și infrastructuri colective) - Programul LEADER prin GAL (pentru infrastructură agroalimentară) - AFIR – Submăsura 4.2 (procesare) - Fonduri Norvegiene pentru dezvoltare rurală și sustenabilitate - Programe din PNRR (în limita eligibilității) - Buget local / parteneriate public-private	- Număr de micro-platforme funcționale: min. 2 - Număr de puncte de colectare create: min. 4 - Producători locali deserviți de sistem: min. 40 - Reducerea pierderilor post-recoltă estimate: - 30% - Creștere cu min. 20% a volumului de produse locale vândute în lanțuri scurte - Timpul mediu de colectare redus cu 40%	2026–2029	- Primăria Comunei Frâncești - Compartimentul Agricol și Investiții - Direcția Agricolă Județeană Vâlcea - Consiliul Local
	•Promovarea inițiativelor de economie socială și a micilor afaceri în domeniul meșteșugurilor, turismului, comerțului local.	□ Crearea de locuri de muncă locale, în special pentru persoane vulnerabile sau defavorizate. □ Revitalizarea meșteșugurilor tradiționale ca resursă economică și culturală. □ Dezvoltarea unei oferte turistice	- Programul Incluziune și Demnitate Socială 2021–2027 (POIDS) – pentru economie socială - Programul Tranziție Justă 2021–	- Număr inițiative de economie socială sprijinite: min. 5 - Număr de locuri de muncă nou create: min. 20, dintre care min. 8 persoane vulnerabile - Număr de produse tradiționale promovate online: min. 10 - Număr de meșteșugari	2026–2029	- Primăria Frâncești – coordonare și sprijin - GAL local – pentru finanțare LEADER și selecția proiectelor - ONG-uri / cooperative / asociații de economie socială

		integrate (turism rural, gastronomic, cultural). ☐ Creșterea vizibilității produselor și serviciilor locale pe platforme digitale și în târguri regionale. ☐ Stimularea inițiativei antreprenoriale în rândul tinerilor și al femeilor.	2027 , dacă zona este eligibilă - PNRR – Pilonul V: Coeziune economică și socială - Granturi SEE & Norvegiene – linia pentru antreprenoriat social - Fonduri LEADER (GAL) pentru antreprenoriat rural - Start-up Nation Rural sau alte scheme IMM de la Ministerul Economiei	implicați: min. 15 - Număr de participări la târguri/expouri: min. 6 pe an - Număr de femei sau tineri antreprenori sprijiniți: min. 10		- Consiliul Local și Compartimentul Investiții
	•Creșterea capacității de atragere a investițiilor private și a fondurilor nerambursabile în domeniul economic.	☐ Dezvoltarea unui portofoliu de proiecte pregătite pentru finanțare. ☐ Îmbunătățirea imaginii comunei ca destinație favorabilă investițiilor. ☐ Întărirea capacității administrative de scriere, depunere și implementare a proiectelor. ☐ Sprijinirea antreprenorilor locali în accesarea programelor naționale și europene. ☐ Crearea unui cadru predictibil și prietenos pentru investitori prin măsuri de sprijin și facilități locale.	- POCIDIF 2021–2027 – Componenta de digitalizare și investiții teritoriale - PNRR – Reforme și investiții în capacitate administrativă și sprijin IMM-uri - Start-Up Nation și alte programe IMM de la Ministerul Economiei - Programul Tranziție Justă (dacă aplicabil) - Programul LEADER (GAL) pentru proiecte de antreprenoriat - Fonduri proprii și atragerea de capital privat	- Număr proiecte incluse într-un portofoliu complet: min. 10 - Număr investitori privați atrași în comună: min. 3 în 3 ani - Valoare fonduri nerambursabile atrase: min. 2 milioane euro până în 2030 - Număr de antreprenori locali sprijiniți: min. 20 - Evenimente/ateliere de informare pentru IMM-uri: min. 4/an	2026–2028 pentru faza inițială de consolidare a capacității administrative și pregătirea de proiecte; atragerea investițiilor continuă pe termen mediu și lung (2026–2030)	- Primăria Frâncești – Compartiment Investiții și Dezvoltare - Consiliul Local – pentru aprobarea cadrului de sprijin - Consultanți în accesarea fondurilor europene - GAL local – pentru sprijinul IMM-urilor
Obiectiv Strategic 3: Dezvoltarea turismului durabil și valorificarea patrimoniului local						
	•Identificarea și promovarea obiectivelor turistice locale (situri arheologice, biserici, peisaje, tradiții).	☐ Crearea unei hărți interactive cu toate obiectivele de interes turistic din comună. ☐ Restaurare, reabilitare, consolidare, unități de cult/biserici	PNRR – Pilonul IV – Turism și Cultură - Programul Național de Restaurare (PNR) –	- Număr obiective turistice identificate și promovate: min. 10 - Hărți turistice realizate și distribuite: min. 1000 - Număr de vizitatori anuali la obiectivele promovate: creștere cu	2026–2029 , implementare etapizată: identificare și digitalizare (2026), intervenții fizice și promovare (2027–2029)	Primăria Frâncești – Compartiment Cultură / Investiții / Urbanism - Parohii locale, Direcția Județeană pentru Cultură - ONG-uri culturale

		precum și restaurarea picturii; punerea în valoare a acestora, □ Creșterea numărului de vizitatori prin promovarea online și offline a patrimoniului local. □ Valorificarea patrimoniului arheologic, natural și religios prin ghidaj local, panouri informative și pliante. □ Conectarea istoriei și tradițiilor locale la experiențe turistice autentice. □ Implicarea comunității locale în punerea în valoare a patrimoniului imaterial (povești, obiceiuri, gastronomie).	Institutul Național al Patrimoniului - Programul Europa Creativă (pentru patrimoniu imaterial) - Fonduri SEE și Norvegiene – Patrimoniu cultural - AFIR – Submăsura 7.6 pentru patrimoniu religios - Buget local + sponsorizări	min. 30% până în 2030 - Număr de panouri informative instalate: min. 15 - Număr de membri ai comunității implicați în activități turistice: min. 25		locale - GAL, OMD (organizație de management al destinației)
	•Amenajarea de trasee ecoturistice tematice (pentru drumeții, biciclete, turism ecvestru)	□ Dezvoltarea infrastructurii verzi pentru activități de recreere și turism activ. □ Crearea de trasee marcate, sigure și atractive, cu puncte de belvedere și zone de popas. □ Diversificare a tipurilor de turism practicate (cicloturism, turism ecvestru, turism de natură). □ Creșterea duratei medii a sejururilor în zonă și a atractivității comunei pentru familii și grupuri. □ Promovarea ecoturismului ca alternativă sustenabilă și integrată în mediul rural.	PNRR – Pilonul V – Valul Renovării – amenajări verzi și reziliente - Programul Național de Redresare și Reziliență (componente culturale și ecoturism) - AFIR – Submăsura 7.6 (pentru dezvoltare turistică rurală) - Programul Operațional Regional (POR) 2021–2027 – OS 5.1: Regenerare teritorială - Buget local + sponsorizări / parteneriate ONG	- Număr trasee ecoturistice amenajate: min. 3 trasee tematice - Lungime totală trasee: min. 20 km - Număr panouri informative și puncte de belvedere: min. 15 - Număr vizitatori/an pe trasee: +5000 - Creștere durată medie a sejurului cu min. 1 zi până în 2030	2026–2028 (cu următoarele etape: cartare și consultare comunitară – 2026; amenajare fizică – 2027; promovare și lansare – 2028)	- Primăria Frâncești – Compartiment Urbanism / Investiții - GAL - OMD Vâlcea / OMD local (Organizație de Management al Destinației)
	•Crearea de spații de cazare prin agroturism și stimularea inițiativelor private în turism.	□ Creșterea numărului de unități de cazare în gospodării rurale tradiționale. □ Atracția investitorilor locali în amenajarea de pensiuni, căsuțe de vacanță și campinguri. □ Oferirea unei	- AFIR – Submăsura 6.4: sprijin pentru investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole (pensiuni, agroturism)	- Număr unități noi de cazare sprijinite: min. 5 până în 2030 - Număr de locuri de cazare create: min. 30 - Număr de pachete tematice dezvoltate: min. 3 (gastronomie, agricultură, meșteșuguri)	2026–2029 (etape: informare și consiliere antreprenori – 2026; accesare fonduri și execuție – 2027–2028; promovare și operare – 2029)	- Primăria Frâncești – Compartiment Dezvoltare / Investiții - GAL-ul local - Biroul local de promovare turistică

		experiențe autentice turiștilor: gastronomie locală, activități agricole, meșteșuguri. □ Crearea de pachete turistice tematice, în colaborare cu actorii economici locali. □ Accesarea de fonduri nerambursabile pentru sprijinirea agroturismului și turismului de familie.	- PNRR – Componenta C11 Turism și cultură - POR 2021–2027 – OS 5.1 și 5.2 (revitalizare și economie locală) - Buget local + cofinanțare privată	- Grad de ocupare spații: >50% anual		Antreprenori locali - Asociația Națională de Turism Rural, Ecologic și Cultural (ANTREC) - Agenții de turism regionale - ONG-uri de profil (patrimoniu, rural, meșteșuguri) - OMD Vâlcea / CJ Vâlcea – promovare integrată
	•Realizarea unui brand turistic local și a unei strategii de promovare coerente	□ Elaborarea unui concept identitar vizual (logo, slogan, poveste de brand) specific comunei. □ Creșterea vizibilității comunei pe platformele online de turism și în rețelele de promovare județene. □ Participarea la târguri și evenimente de promovare turistică. □ Promovarea activă a comunei prin social media, materiale video, broșuri și aplicații mobile. □ Construirea unei reputații turistice pozitive, asociate cu autenticitate, natură și ospitalitate.	- PNRR – Componenta C11: Turism și cultură - Programul Tranziție Justă (PTJ) – promovare destinații turistice - POR 2021–2027 – Obiectiv Specific 5.2: Dezvoltarea turismului sustenabil - Buget local + sponsorizări locale	- Identitate vizuală finalizată și înregistrată (1) - Strategie de promovare turistică aprobată și implementată (1) - Număr materiale promoționale distribuite: min. 1000 pliante/broșuri - Număr de evenimente/târguri: min. 3/an	2026–2028 (2026: concept branding și strategie; 2027: materiale, website, aplicație; 2028: participare târguri, evaluare impact)	- Primăria Frâncești – Compartiment Turism și Proiecte - Consilier/consultant branding turistic - OMD Vâlcea (Organizația de Management al Destinației)
	-Integrarea comunei în rețele turistice regionale și parteneriate cu alte localități.	□ Creșterea fluxului de turiști prin includerea Frânceștiului în circuite turistice regionale. □ Aderarea la asociații de promovare turistică județene sau intercomunale. □ Dezvoltarea de trasee comune cu localități vecine (ex. trasee cultural-spirituale, gastronomice). □ Realizarea de proiecte comune transfrontaliere sau cu sprijin european. □ Promovarea turismului de cooperare ca motor de dezvoltare locală și regională.	Programul Interreg NEXT România-Bulgaria sau România-Serbia - Programul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) – Componenta C11 - Programul Regiunea Sud-Vest Oltenia – Obiectiv 5.2 turism sustenabil - Buget local și cofinanțări din parteneriate	- Număr parteneriate turistice încheiate: min. 3 până în 2028 - Număr trasee turistice tematice dezvoltate în parteneriat: min. 2 - Proiecte depuse în parteneriat intercomunal sau transfrontalier: min. 1 - Număr de turiști/participanți la circuite comune: +25% față de 2026	2026–2029 (2026: aderare la rețele, parteneriate; 2027: elaborare trasee comune; 2028–2029: implementare proiecte și evaluare impact)	- Primăria Frâncești – Compartiment Proiecte și Turism - Compartiment Relații externe și parteneriate - Asociații de dezvoltare intercomunitară (ADI) Parteneri piosibili: CJ Vâlcea – Direcția Turism și Parteneriate - Primăriile localităților învecinate (Călimănești, Sălătrucel, Păușești-Măglași etc.) - Organizații de Management al Destinației (OMD) - ONG-uri culturale, ghizi locali, structuri turistice

Obiectiv Strategic 4: Protejarea mediului și creșterea rezilienței la schimbările climatice						
	•Implementarea măsurilor de prevenție și adaptare la riscurile climatice (perdele forestiere, retenție de apă, reîmpăduriri).	☐ Reducerea riscurilor de alunecări de teren și eroziune prin perdele forestiere și lucrări de stabilizare. ☐ Amenajarea zonelor de retenție a apei pentru prevenirea inundațiilor și combaterea secetei. ☐ Extinderea suprafețelor împădurite în zonele vulnerabile ecologic ☐ Îmbunătățirea calității solului și refacerea ecosistemelor locale. ☐ Integrarea principiilor de adaptare la schimbări climatice în documentațiile de urbanism și planificare locală.	Programul LIFE al Uniunii Europene – componenta Climă și Natură - PNRR – Componenta C3 (Păduri și protecția biodiversității) - PNDR/NSP 2023–2027 – măsuri de mediu și climă - Fondul pentru Mediu – proiecte de reîmpădurire și combaterea deșertificării	Suprafață împădurită/reîmpădurită: min. 10 ha până în 2029 - Număr km perdele forestiere instalate: min. 3 km - Număr zone de retenție a apei amenajate: min. 2 - Număr documentații urbanistice actualizate cu măsuri climatice: toate PUG/PUZ-uri până în 2028	2026–2029 (2026: studii și identificare terenuri; 2027–2028: lucrări efective; 2029: monitorizare și integrare documente strategice)	- Primăria Frâncești – compartiment Mediu și Urbanism - Compartiment Proiecte Europene - Ocoalele Silvice, RNP Romsilva
	•Dezvoltarea infrastructurii de colectare selectivă și reciclare.	☐ Crearea de puncte de colectare selectivă în toate satele componente. ☐ Creșterea ratei de colectare separată a deșeurilor și reducerea cantității de deșeuri depozitate. ☐ Îmbunătățirea logisticii de transport și prelucrare a deșeurilor reciclabile. ☐ Implementare a de campanii periodice de informare și responsabilizare privind reciclarea. ☐ Colaborare cu operatori specializați pentru eficientizarea circuitului deșeurilor.	Fondul pentru Mediu – Programul privind gestionarea deșeurilor - PNRR – Componenta C3 – Economie circulară și managementul deșeurilor - Programul LIFE – Mediu și Climă - Programul Interreg sau parteneriate intercomunitare pentru infrastructuri comune	- Număr puncte colectare selectivă funcționale: min. 8 - Creșterea procentului de colectare selectivă la >50% până în 2029 - Număr de campanii de informare realizate anual: min. 2/an - Tonne deșeuri reciclate/an: creștere cu min. 30% față de 2025	2026–2028 (2026: achiziții și infrastructură; 2027: implementare; 2028: consolidare și extindere cu parteneri regionali)	- Primăria Frâncești – compartiment Mediu și Achiziții - ADI Salubritate Vâlcea (dacă este cazul) - Compartiment Proiecte Europene Operatori de salubritate locali - ONG-uri de educație ecologică - Inspectoratul Școlar (pentru implicarea elevilor în campanii) - Companii de reciclare (Green Group, Remat etc.)
	•Promovarea utilizării energiilor regenerabile în gospodării și în clădirile publice.	☐ Dotarea clădirilor publice cu panouri fotovoltaice și sisteme de eficiență energetică. ☐ Stimularea cetățenilor și antreprenorilor locali să adopte surse verzi de energie (solară, microhidro, biomasă). ☐ Accesarea de fonduri nerambursabile pentru tranziția energetică în	- Programul Casa Verde – Administrația Fondului pentru Mediu (AFM) - PNRR – Componenta C6 – Energie - Programul LIFE (UE) - Fonduri Norvegiene 2021–2024 (Eficiență energetică în	Număr clădiri publice dotate: min. 4 (primărie, dispensar, școală, grădiniță) - Număr gospodării sprijinite: min. 50 până în 2030 - Reducere medie estimată a consumului energetic în clădirile publice: >40% - Tonne CO₂ evitate: min. 150 t/an	2026–2029 (2026: studii, proiectare și aplicații; 2027: execuție în clădiri publice; 2028–2029: scheme pentru gospodării și monitorizare)	- Primăria Frâncești – compartiment Tehnic și Proiecte Europene - Compartimentul de Mediu și Achiziții - Colaborare cu AFM și ADR Sud-Vest Oltenia

		gospodăriile vulnerabile. ☐ Reducerea amprente de carbon a comunei. ☐ Dezvoltarea unui ghid local de bune practici privind energia regenerabilă.	clădiri publice și locuințe sociale)			
•Valorificarea potențialului natural al terenurilor degradate prin reconversie ecologică.	☐Reintroducerea în circuitul economic și ecologic a terenurilor neproductive prin reîmpăduriri și refuncționalizări verzi. ☐ Amenajarea de spații verzi, zone umede sau habitate ecologice pe suprafețele degradate. ☐ Creșterea valorii de mediu și recreaționale a acestor terenuri. ☐ Reducerea fenomenelor de deșertificare locală și refacerea biodiversității. ☐ Integrarea acestor spații în rețeaua ecoturistică locală.	- Programul LIFE (UE) – Natură și Biodiversitate - AFM – Programul de împăduriri și reconversie ecologică - PNRR – Componenta C3 – Managementul deșeurilor și regenerarea urbană - POIM 2021–2027 / viitorul Program pentru Climă și Mediu (Programul „Mediu și Climă” 2021–2027)	- Suprafață reîmpădurită: min. 10 ha - Număr de zone verzi amenajate: 2–3 - Specii de arbori plantați: min. 5 specii autohtone - Timp mediu de regenerare ecologică: <3 ani - Creșterea biodiversității locale (monitorizată anual)	2026–2029 (2026: identificare terenuri și proiectare tehnică; 2027–2028: lucrări de reconversie; 2029: monitorizare și integrare turistică/ecologică)	- Primăria Frâncești – compartiment Mediu și Dezvoltare Durabilă - Ocolul Silvic Călimănești (pentru suport tehnic și plantare) - Compartimentul Proiecte Europene ONG-uri de mediu (ex. WWF România, Asociația EcoLogic) - Instituții educaționale pentru activități de voluntariat - Companii cu responsabilitate CSR interesate de sponsorizare (ex. „Plantăm fapte bune”) - Consiliul Județean Vâlcea (pentru sinergii cu proiecte adiacente)	
•Creșterea nivelului de conștientizare ecologică în rândul populației.	☐Organizarea de campanii de educație ecologică în școli și în comunitate. ☐Dezvoltarea de parteneriate cu ONG-uri de mediu și instituții educaționale. ☐Implicarea cetățenilor în acțiuni de voluntariat ecologic (plantări, ecologizări, concursuri tematice). ☐Stimularea formării de grupuri comunitare de inițiativă pentru protecția mediului. ☐ Crearea unui program permanent de informare privind riscurile climatice și bunele practici de protejare a naturii.	AFM – Programul Educație ecologică - Programul LIFE – Guvernanță și informare în domeniul mediului - PNRR – Componenta C10 – Educație - Granturi SEE / Norvegiene – programul Mediu / Societate Civilă	- Număr campanii anuale: $\geq 3/\text{an}$ - Număr elevi și adulți implicați: >500 persoane/an - Număr ONG-uri și instituții partenere: ≥ 5 - Rată de participare comunitară în activități ecologice: $\geq 15\%$ din populație - Număr materiale informative distribuite: $>1000/\text{an}$	2026–2028 (2026: lansarea programului și primele campanii; 2027–2028: extinderea activităților, monitorizare și evaluare)	- Primăria Frâncești – compartiment Mediu și Educație - Unitățile de învățământ din comună -Compartimentul Proiecte și Comunicare ONG-uri specializate (ex. ViitorPlus, EcoAssist, Asociația MaiMultVerde) - Inspectoratul Școlar Județean Vâlcea - Agenția pentru Protecția Mediului Vâlcea - Parohia locală și alte entități culturale	

						- Platforme online de promovare și voluntariat civic
Obiectiv Strategic 5: Consolidarea capitalului uman și susținerea educației, culturii și identității locale						
•Susținerea educației timpurii, școlare și a formării profesionale pentru tineri și adulți.	□ Creșterea accesului la educație preșcolară prin modernizarea grădinițelor și sprijinirea familiilor vulnerabile. □ Îmbunătățirea condițiilor materiale și digitale din școlile comunei. □ Dezvoltarea unor parteneriate cu licee și centre de formare profesională din județ pentru a susține integrarea socio-profesională a tinerilor. □ Creșterea competențelor tinerilor și adulților prin cursuri de calificare și recalificare. □ Promovarea educației remediale și programelor de tip „Școală după școală” pentru reducerea abandonului școlar.	- PNRR – C15 Educație - Programul Educație și Ocupare 2021–2027 - Fondul Social European Plus (FSE+) - Granturi norvegiene – Incluziune socială și educație - Bugetul local / Consiliul Județean	- Număr grădinițe modernizate: ≥2 - Număr beneficiari „Școală după Școală”: ≥100 elevi/an - Rată de abandon școlar: sub 2% - Număr tineri/adulți formați profesional: ≥50/an - Număr parteneriate încheiate cu licee/centre profesionale: ≥3	2026–2029 (2026–2027: investiții în infrastructură și dotări; 2027–2029: extinderea programelor educaționale și formare profesională continuă)	- Primăria Frâncești – compartiment Educație și Programe sociale - Unitățile de învățământ din comună - Consiliul Local și partenerii educaționali	
•Înființarea de centre de învățare permanentă și sprijinirea reconversiei profesionale.	□ Amenajarea unui centru comunitar de învățare și formare continuă accesibil tuturor categoriilor de vârstă. □ Colaborarea cu instituții educaționale și organizații non-guvernamentale pentru furnizarea de cursuri de competențe digitale, antreprenariat, agricultură ecologică etc. □ Creșterea adaptabilității forței de muncă locale la cerințele pieței prin programe de reconversie profesională. □ Sprijin pentru integrarea profesională a tinerilor reveniți din străinătate sau a celor în căutare de noi competențe. □ Crearea unui	- Programul Educație și Ocupare 2021–2027 (POEO) - Fondul Social European Plus (FSE+) - PNRR – C15 Educație și reforme digitale - Granturi Norvegiene (incluziune, formare profesională) - Buget local / parteneriate public-private	- Număr centre înființate: 1 funcțional - Număr participanți anual la formare: ≥50 persoane/an - Număr de cursuri livrate: ≥6/an - Rată de satisfacție a beneficiarilor: >85% - Număr de persoane angajate post-reconversie: ≥30 până în 2030	2026–2029 (2026: proiectare și amenajare; 2027–2029: operaționalizare și implementare programe de formare continuă și reconversie)	- Primăria Frâncești – compartiment Dezvoltare locală și socială - Consiliul Local - Parteneri educaționali și furnizori acreditați de formare profesională	

		mecanism de identificare a nevoilor locale de formare.				
	•Conservarea și promovarea patrimoniului cultural imaterial (obiceiuri, meșteșuguri, tradiții).	□ Documentarea, arhivarea și promovarea tradițiilor, obiceiurilor locale și portului popular specific zonei. □ Susținerea meșteșugarilor locali prin târguri, ateliere și inițiative de economie creativă. □ Integrarea patrimoniului cultural în curricula școlară și în proiectele educaționale extracurriculare. □ Dezvoltarea de proiecte culturale intergeneraționale care să implice bătrânii satului în transmiterea tradițiilor. □ Colaborarea cu instituții culturale județene pentru sprijin logistic și promovare.	- Administrația Fondului Cultural Național (AFCN) - Programul Europa Creativă (Subprogramul Cultură) - PNRR – Componenta C11 – Turism și cultură - Granturi SEE și Norvegiene (componenta culturală) - Buget local / parteneriate public-private	- Număr de tradiții documentate și arhivate: ≥ 20 - Număr de evenimente culturale organizate anual: ≥ 2 - Număr de elevi implicați în proiecte educaționale: ≥ 100 - Număr de meșteșugari susținuți: ≥ 10 - Parteneriate culturale stabilite: ≥ 3	2026–2028 (2026 – documentare, parteneriate, proiectare activități; 2027–2028 – implementare activă, ateliere, promovare)	- Primăria Frâncești – compartiment cultură și relații comunitare - Consiliul Local Frâncești - Școlile locale și cadrele didactice - Biblioteca locală, Căminul Cultural
	•Dezvoltarea ofertei culturale și implicarea tinerilor în viața comunitară.	□ Organizarea periodică a evenimentelor culturale, festivaluri locale și manifestări tradiționale. □ Crearea de platforme pentru exprimarea creativă a tinerilor (trupe de teatru, ansambluri folclorice, ateliere artistice). □ Implicarea elevilor și tinerilor în proiecte civice, educative și culturale locale. □ Promovarea lecturii și accesului la cultură prin modernizarea bibliotecii comunale. □ Dezvoltarea unui calendar cultural anual care să devină reper identitar pentru comunitate.	- Administrația Fondului Cultural Național (AFCN) - Programul Europa Creativă (Subprogramul Cultură) - Granturi SEE și Norvegiene (componenta copii și tineri în situații de risc, cultură) - PNRR – Componenta C15 – Educație - Buget local / sponsorizări locale	Număr de evenimente culturale organizate/an: ≥ 4 - Număr de tineri implicați activ: ≥ 150 - Număr de inițiative artistice susținute (trupe, ateliere, expoziții): ≥ 5 - Număr de utilizatori activi ai bibliotecii comunale: $\geq 200/\text{an}$	2026–2028 (2026 – planificare, formare grupuri, infrastructură; 2027–2028 – derulare de activități, consolidare, promovare)	- Primăria Frâncești – Compartiment cultură și tineret - Biblioteca comunală și Căminul Cultural - Unitățile de învățământ din comună - Consiliul Local – Comisia de cultură și educație
	•Crearea unor spații multifuncționale pentru activități educative, artistice și	□ Amenajarea unor centre comunitare moderne care să găzduiască activități culturale, educative și sportive.	- Programul Educație și Ocupare 2021–2027 (POEO) - PNRR – Pilonul 6:	- Număr centre multifuncționale amenajate: ≥ 2 - Număr de tineri beneficiari/an: ≥ 300 - Număr de activități	2026–2029 (2026 – identificare spații, proiectare; 2027 – amenajare; 2028–2029 – dotare și operare)	- Primăria Frâncești – Compartiment investiții și tineret - Unitățile de învățământ locale - Biblioteca

	sportive.	☐ Dotarea cu echipamente necesare pentru desfășurarea activităților de educație non-formală și sport. ☐ Crearea de parteneriate cu școli, ONG-uri și autorități pentru utilizarea acestor spații în mod constant. ☐ Asigurarea accesului copiilor și tinerilor din toate satele comunei la facilități de timp liber și formare. ☐ Promovarea acestor spații ca locuri de întâlnire și coeziune socială pentru întreaga comunitate.	Politici pentru tineret, educație și cultură - Programul Interreg NEXT România–Bulgaria (dacă sunt parteneriate) - Fondul pentru Mediu – infrastructură verde pentru sport și educație - Buget local	educative și sportive desfășurate/an: ≥ 30 - Număr de parteneriate active în proiect: ≥ 5	activități pilot)	comunală și Căminul Cultural - Consiliul Local
Obiectiv Strategic 6: Modernizarea administrației locale și promovarea bunei guvernări						
	•Digitalizarea serviciilor publice și a proceselor administrative.	☐ Implementarea unui sistem digital integrat de gestiune a documentelor și serviciilor publice. ☐ Crearea unei platforme online funcționale pentru depunerea cererilor, eliberarea de acte și urmărirea solicitărilor. ☐ Creșterea eficienței și vitezei în procesarea documentelor administrative. ☐ Asigurarea interoperabilității cu alte sisteme informatice naționale și județene. ☐ Dezvoltarea competențelor digitale ale personalului din primărie.	- PNRR – Componenta C7 – Transformare digitală - Programul Național de Redresare și Reziliență – Cloud guvernamental - Programul de Cooperare Intercomunitară 2021–2027 - Buget local	- Platformă digitală operațională: 1 - Servicii publice digitalizate: ≥ 10 - Număr de utilizatori activi lunar: ≥ 500 cetățeni - Angajați formați în competențe digitale: ≥ 10	2026–2028 (2026 – analiză nevoi și proiectare; 2027 – achiziții și implementare; 2028 – training și operare completă)	- Primăria Frâncești - Compartiment IT și administrație publică - Compartiment Achiziții publice - Operator IT extern (contractat)
	•Creșterea gradului de transparență și implicare cetățenească (consultări publice, bugetare participativă).	☐ Publicarea și accesibilă a tuturor hotărârilor, proiectelor de investiții și cheltuielilor bugetare. ☐ Organizarea periodică de consultări publice și dezbateri tematice cu cetățenii. ☐ Implementare a unui sistem de bugetare participativă, prin care cetățenii pot propune și vota proiecte locale.	- PNRR – Componenta C14 – Buna guvernare - Programul Operațional Capacitate Administrativă (POCA) - Fonduri de la bugetul local - Programul Interreg Europe	- Număr de consultări publice organizate/an: ≥ 2 - Număr de proiecte propuse de cetățeni prin bugetare participativă: ≥ 5 /an - Procent hotărâri publicate online în termen legal: 100% - Număr cetățeni implicați activ în consultări/an: ≥ 100	2026–2028 (2026 – proiectare mecanisme și digitalizare; 2027 – lansare și testare; 2028 – funcționare completă cu buget dedicat participativ)	- Primăria Frâncești - Cabinet primar / Secretariat / Compartiment IT - Responsabil relații cu publicul și comunicare - Responsabil buget participativ

		☐ Înființarea unui birou de relații cu publicul modernizat, cu program extins și asistență digitală. ☐ Promovarea implicării tinerilor și a actorilor locali în luarea deciziilor administrative.				
	•Îmbunătățirea capacității de atragere și gestionare a proiectelor cu finanțare externă.	☐ Înființarea unei unități specializate pentru scrierea, depunerea și implementarea proiectelor. ☐ Dezvoltarea de competențe tehnice în atragerea fondurilor europene și guvernamentale. ☐ Accesarea programelor relevante pentru digitalizare, infrastructură, turism, educație și mediu. ☐ Creșterea ratei de absorbție a fondurilor nerambursabile. ☐ Stabilirea unui mecanism de monitorizare și evaluare a proiectelor în derulare.	- Programul Operațional Capacitate Administrativă (POCA) - PNRR – Componenta C14 – Buna guvernanță - Programul Interreg Europe - Buget local și cofinanțări	- Număr de angajați formați în domeniul fondurilor: ≥ 5 - Număr de proiecte elaborate/depuși anual: ≥ 5 - Număr de proiecte cu finanțare obținută: ≥ 3 /an - Gradul de execuție bugetară a proiectelor externe: $>90\%$	2026–2028 (2026 – înființarea structurii și inițierea formărilor; 2027 – primele proiecte depuse și implementate; 2028 – funcționare consolidată și extindere domenii eligibile)	- Primăria Frâncești – Compartiment dezvoltare/proiecte - Responsabil desemnat pentru atragerea fondurilor - Compartiment resurse umane (pentru formare)
	•Profesionalizarea resursei umane din administrație prin formare continuă.	☐ Elaborarea unui plan anual de formare profesională pentru angajații din administrație. ☐ Participarea la cursuri acreditate, seminarii și conferințe relevante. ☐ Introducerea unui sistem de evaluare a performanței bazat pe obiective clare și măsurabile. ☐ Îmbunătățirea comunicării și colaborării interne în cadrul instituției. ☐ Crearea unui cadru motivațional pentru menținerea personalului calificat.	- POCA 2021–2027 (Programul Operațional Capacitate Administrativă) - PNRR – Componenta 14: Bună guvernanță - Buget local (pentru cofinanțări și cursuri punctuale) - Parteneriate cu INA și instituții de formare acreditate	- Număr de angajați instruiți anual: ≥ 10 - Număr de cursuri acreditate parcurse: ≥ 6 /an - Grad de satisfacție al angajaților privind activitățile de formare: $>80\%$ - Raport anual de evaluare a performanței implementat și validat intern	2026–2028 (lansare plan formare și evaluare în 2026; consolidare în 2027–2028)	- Compartiment Resurse Umane – Primăria Frâncești - Compartiment Dezvoltare Locală / Proiecte - Conducerea UAT (Primar/Viceprimar)
	•Dezvoltarea de parteneriate intercomunale pentru furnizarea unor servicii integrate și eficiente.	☐ Inițierea și extinderea cooperării în cadrul Asociațiilor de Dezvoltare Intercomunitară (ADI). ☐ Parteneriate pentru furnizarea de	- PNRR – Componenta 10 (Fondul Local), Componenta 14 (Guvernanță) - Programul Interreg NEXT	- Număr ADI-uri active la care comuna participă: ≥ 2 - Număr de proiecte depuse împreună cu alte UAT-uri: ≥ 2 până în 2028	2026–2029 – demarare în 2026, proiecte pilot și extindere în anii următori	- Primăria Comunei Frâncești – conducerea executivă - Compartiment Dezvoltare Locală / Proiecte

		servicii precum salubritate, transport public, infrastructură comună. □ Accesarea în comun a fondurilor europene pentru proiecte regionale. □ Transfer de bune practici între unitățile administrativ-teritoriale vecine. □ Promovarea conceptului de guvernanță colaborativă la nivel local și zonal	România–Bulgaria / România–Serbia - Programul Dezvoltare Durabilă 2021–2027 - Bugetele locale + contribuții partenariale - InvestEU – pentru investiții comune	- Număr de servicii furnizate prin parteneriate: ≥3 - Grad de satisfacție al cetățenilor privind serviciile: ≥75%		- Reprezentanți în consiliile de conducere ale ADI-urilor
Obiectiv Strategic 7: Promovarea coeziunii sociale, siguranței și implicării civice						
	•Crearea unor mecanisme locale de sprijin pentru grupurile vulnerabile în vârstă, familii cu venituri reduse, persoane cu dizabilități), inclusiv prin extinderea serviciilor de îngrijire la domiciliu și facilitarea accesului la informații și sprijin social.	□ Extinderea serviciilor de îngrijire la domiciliu pentru persoanele vârstnice și dependente. □ Înființarea unui punct local de informare și asistență socială pentru populația vulnerabilă. □ Realizarea de campanii locale de informare privind drepturile sociale și accesul la sprijin. □ Încheierea de parteneriate cu ONG-uri, parohii și voluntari pentru susținerea acestor categorii. □ Asigurarea accesului egal la servicii sociale în toate satele componente.	- Programul Incluziune și Demnitate Socială 2021–2027 - PNRR – Componenta 13 (Reforme sociale) - Fondul Social European Plus (FSE+) - Bugetul local - Fonduri private și sponsorizări prin parteneriate (ONG, CSR)	- Număr beneficiari servicii de îngrijire la domiciliu: ≥100 până în 2029 - Număr puncte de informare și consiliere funcționale: ≥1 - Număr de parteneriate încheiate (ONG, biserici, voluntari): ≥5 - Număr campanii de informare: ≥2/an	2026–2029 – pilotare în 2026–2027, extindere și operaționalizare completă până în 2029	- Compartimentul de asistență socială din Primărie - Primar și Consiliul Local - Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Vâlcea (DGASPC) - ONG-uri și parteneri de sprijin social
	•Îmbunătățirea nivelului de siguranță publică, prin: -extinderea iluminatului public în zonele periferice, -instalarea de camere de supraveghere în puncte sensibile -colaborarea cu structurile MAI pentru prevenirea delinvenței.	□ Extinderea iluminatului public în toate zonele cu vizibilitate redusă sau cu risc sporit. □ Instalarea unui sistem modern de camere de supraveghere în puncte cheie din comună. □ Crearea unui mecanism de semnalare rapidă a incidentelor (linie verde/locală sau aplicație). □ Intensificarea colaborării cu Poliția și Jandarmeria pentru patrulare regulate și activități preventive. □ Informarea	- Programul Operațional Dezvoltare Durabilă 2021–2027 (PODD) - PNRR – Componenta 10: Fondul Local - Programul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), Componenta 5 – Valul Renovării (pentru iluminat eficient energetic) - Buget local	- Lungime extinsă de rețea iluminat public: +5 km - Număr camere de supraveghere funcționale: ≥20 - Număr sesizări/incident raportate prin noul mecanism: ≥50/an - Număr patrulare MAI suplimentare: ≥4/lună - Număr campanii de informare: ≥2/an	2026–2028, cu fază pilot pentru iluminat și supraveghere în primul an, extindere și operaționalizare în 2027–2028	Primăria Frâncești – compartiment investiții / tehnic - Compartiment IT și achiziții - Inspectoratul de Poliție Județean Vâlcea - Jandarmeria Vâlcea - Consiliul Local

		populației prin campanii de educație privind prevenirea delinvenței și siguranța în comunitate.				
	•Crearea unui sistem local de voluntariat, care să mobilizeze cetățenii în sprijinul celor vulnerabili, în acțiuni ecologice, culturale sau de răspuns rapid în caz de urgențe.	□Înființarea unei rețele locale de voluntari din rândul tinerilor, profesorilor, pensionarilor activi. □Organizarea de activități periodice de ecologizare, sprijin social, reparații minore, etc. □Elaborarea unui regulament local al voluntariatului și a unor mecanisme de recunoaștere (diplome, festivități, tabere) □Crearea unei baze de date cu voluntari și nevoi identificate în comunitate. □Realizarea de parteneriate active cu școala, biserica, medicii de familie și asociațiile locale.	Programul Corpul European de Solidaritate (prin proiecte de voluntariat local) - Programul Erasmus+ – Acțiuni pentru tineret și cetățenie activă - PNRR – C10: Fondul Local (pentru platforme digitale și dotări minime) - Buget local / sponsorizări	- Număr voluntari înscriși în platformă: minim 100 până în 2028 - Număr activități derulate/an: ≥6 - Număr parteneriate active cu școli, parohii, ONG-uri: ≥5 - Număr beneficiari direcți sprijiniți: ≥150/an - Nivel de satisfacție >85% în rândul participanților	2026–2028, cu lansare a rețelei în 2026, extindere în 2027 și maturitate operațională până în 2028	- Primăria Frâncești – compartiment social și educație - Consiliul Local - Școala gimnazială din localitate
	•Organizarea periodică de forumuri cetățenești, de ateliere de consultare publică și sesiuni de educație civică, în special pentru tineri și elevi, în parteneriat cu școala și biserica.	□Organizarea anuală a unor întâlniri cetățenești pe teme de interes comunitar (transport, educație, mediu). □Inițierea de ateliere pentru elevi privind implicarea civică, democrația locală și valorile comunitare. □Implicarea școlii, preoților și liderilor locali în campanii de mobilizare civică. □Promovarea dezbaterilor comunitare deschise și a mecanismelor participative (chestionare, consultări). □Realizarea de materiale educative locale despre drepturi, responsabilități și implicare.	PNRR – Componenta 10: Fondul Local (pentru digitalizare, participare și implicare cetățenească) - Programul Erasmus+ – KA1 și KA3 (tineret și educație civică) - Programul Cetățeni, Egalitate, Drepturi și Valori (CEDV) - Buget local / parteneriate	- Număr de forumuri organizate/an: ≥3 - Număr elevi/tineri implicați anual: ≥100 - Număr de consultări publice organizate cu chestionare: ≥2/an - Număr parteneriate active cu școala și biserica: ≥4	2026–2028, cu lansarea campaniilor și a atelierelor în 2026 și consolidare ca program recurent în 2027–2028	Primăria Frâncești – compartiment relații cu publicul / social / educație - Consiliul Local și reprezentanți ai comunității - Școala gimnazială din Frâncești - Parohiile ortodoxe locale - ONG-uri de educație civică și tineret - Biblioteca comunală - Consiliul Elevilor
	•Promovarea valorilor comunitare, a respectului reciproc și a responsabilității colective, prin	□Organizarea de festivaluri tradiționale și evenimente tematice care unesc generațiile și satele comunei. □Derularea unor campanii de informare	- Programul CERV – Cetățeni, Egalitate, Drepturi și Valori (UE) - AFM –	- Număr evenimente anuale organizate: ≥3 - Număr participanți medii/eveniment: ≥150 - Număr de copii și seniori implicați în proiecte comune: ≥50/an	2026–2028, cu lansarea primelor festivaluri și proiecte de legătură generatională începând cu anul	- Primăria Frâncești – compartiment cultural, relații cu publicul, social - Consiliul Local - Școala gimnazială Frâncești

campanii locale, festivaluri, întâlniri comunitare tematice și proiecte intergeneraționale.	privind toleranța, respectul reciproc și solidaritatea. □ Crearea de programe intergeneraționale (copii – seniori) pentru transmiterea valorilor și sprijin reciproc. □ Sprijinirea grupurilor de inițiativă civică în promovarea coeziunii și înfrumusețarea spațiului public. □ Amenajarea unor spații comunitare pentru întâlniri, activități culturale și sociale accesibile tuturor.	Fondul pentru mediu (pentru amenajări verzi spații comunitare) - PNRR – Fondul Local (componenta coeziune și incluziune socială) - Buget local / sponsorizări / ONG-uri culturale	- Număr spații comunitare amenajate: ≥ 1	2026	- Parohiile locale - Biblioteca comunală - Asociații de seniori și tineret - ONG-uri culturale și sociale - Grupuri civice de inițiativă locală
---	--	---	---	------	---

5.2. Mecanismul de prioritizare

Stabilirea ordinii de prioritate a proiectelor incluse în Strategia de Dezvoltare Durabilă a comunei Frâncești pentru perioada 2025–2030 s-a realizat pe baza unui set de criterii clar definite, aplicate într-un mod obiectiv și transparent. Aceste criterii au reflectat atât necesitățile reale ale comunității, cât și gradul de pregătire al proiectelor, potențialul acestora de a genera efecte pozitive asupra dezvoltării locale și coerența cu direcțiile strategice stabilite.

Pentru a asigura o abordare echilibrată și fundamentată, procesul de selecție a fost ghidat de o metodologie de punctaj, care a permis evaluarea comparativă a propunerilor de investiții în funcție de relevanță, fezabilitate tehnico-economică și impact așteptat. Această ierarhizare a avut un rol decisiv în structurarea implementării pe etape, în contextul resurselor financiare și administrative limitate disponibile la nivel local.

Principalele criterii care au stat la baza procesului de ierarhizare a proiectelor:

- Corelarea cu direcțiile strategice locale – a fost analizat în ce măsură fiecare proiect contribuie direct la atingerea obiectivelor prevăzute în cadrul de dezvoltare al comunei și susține viziunea generală de transformare a localității.
- Nivelul de pregătire al proiectului – s-a avut în vedere stadiul documentației tehnice și administrative, precum existența studiilor de fezabilitate, proiectelor tehnice, avizelor necesare, precum și disponibilitatea terenului pe care urmează a fi realizată investiția.
- Influența asupra calității vieții în comunitate – au fost considerate efectele anticipate asupra populației, inclusiv asupra condițiilor de trai, accesului la servicii de bază, integrării sociale și echilibrului teritorial între sate.

- Contribuția la o dezvoltare durabilă – au fost punctate favorabil acele inițiative care includ componente ecologice, de protecție a resurselor, eficiență energetică, adaptare la schimbările climatice sau valorizare a patrimoniului natural și construit.
- Posibilitățile de finanțare și cofinanțare – s-a evaluat viabilitatea financiară a proiectelor, existența surselor proprii sau a contribuțiilor partenariale și eligibilitatea pentru accesarea de fonduri nerambursabile sau alte linii de finanțare externe.
- Caracterul transversal și gradul de inovare – s-a acordat o importanță sporită proiectelor cu abordare integrată, care conectează mai multe domenii (ex. educație și tehnologie sau economie și mediu), precum și celor dezvoltate în colaborare cu alte localități, ONG-uri sau sectorul privat.
- Numărul de persoane care beneficiază direct – un alt criteriu relevant a fost dimensiunea populației deservite, în special în cazul categoriilor vulnerabile, raportată la amploarea investiției propuse.

Etapele procesului de ierarhizare a investițiilor:

Etapa 1: Colectarea propunerilor de proiecte – a constat în identificarea și listarea tuturor inițiativelor posibile, rezultând din consultările cu comunitatea, analiza nevoilor locale și proiectele deja existente în documentații sau planuri tehnice.

Etapa 2: Evaluarea pe baza unui set de criterii obiective – fiecare proiect a fost analizat folosind o metodologie bazată pe punctaj, reflectând criterii precum relevanța strategică, fezabilitatea și impactul estimat.

Etapa 3: Consolidarea scorurilor și stabilirea ordinii de prioritate – proiectele au fost ordonate într-un clasament, în funcție de scorul total obținut, și împărțite în categorii de urgență: Prioritate 1 (implementare imediată), Prioritate 2 (termen mediu), Prioritate 3 (pe termen lung).

Etapa 4: Aprobarea listei de proiecte prioritare – clasamentul rezultat a fost analizat și validat de către echipa de lucru responsabilă cu elaborarea strategiei și de reprezentanții administrației locale, în urma unui proces de consultare internă și tehnică.

Rezultatul procesului:

Lista proiectelor selectate a fost organizată în raport cu principalele domenii strategice de intervenție – precum infrastructura, educația, sănătatea, dezvoltarea economică, protecția mediului și altele – și a fost ierarhizată în funcție de punctajul total obținut în procesul de

evaluare. Pentru fiecare proiect au fost indicate sursele potențiale de finanțare și perioada estimativă de derulare. Această ierarhizare reprezintă fundamentul pentru planificarea etapizată a investițiilor și constituie un instrument esențial în definirea calendarului de implementare a Strategiei de Dezvoltare Durabilă pentru intervalul 2025–2030.

Procedura de selectare a fiselor de proiecte. Termene. Responsabilitati.

Etapă 1. Selecția listei scurte de proiecte din portofoliul general al Strategiei de Dezvoltare Durabilă (SDD) a comunei Frâncești

În termen de 15 zile de la finalizarea portofoliului de proiecte, se realizează selecția unei liste intermediare („lista scurtă”) care va include proiectele cu cel mai ridicat grad de prioritate pentru perioada de implementare 2025–2030.

Responsabili:

Procesul este coordonat de Primăria Comunei Frâncești, prin echipa de implementare a SDD, în colaborare cu partenerii locali relevanți. Echipa de implementare este alcătuită din 3 membri, dintre care unul deține o funcție de conducere și are rolul de a coordona întregul proces.

Justificare și documentare:

Se anexează minuta ședinței în cadrul căreia s-a decis inițierea procesului de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Durabilă și constituirea echipei de implementare.

Implicarea partenerilor locali:

În data de 21.07.2025, ora 11.00, la sediul Primăriei Comunei Frâncești, a avut loc o întâlnire cu partenerii relevanți, invitați de echipa de implementare pentru a participa activ la procesul de selecție. Discuțiile s-au axat pe identificarea principalelor nevoi specifice fiecărui sector de activitate, precum și pe oportunitățile de accesare a fondurilor europene aferente perioadei de programare 2021–2027.

Obligații specifice:

Echipa de implementare, în colaborare cu partenerii implicați, are responsabilitatea de a analiza portofoliul de proiecte și de a elabora lista intermediară de proiecte, care va sta la baza etapizării și planificării intervențiilor strategice în perioada de referință.

Responsabilitățile echipei de implementare a Strategiei de Dezvoltare Durabilă (SDD) a Comunei Frâncești

Echipa de implementare are un rol esențial în gestionarea procesului de prioritizare și monitorizare a proiectelor strategice, având următoarele atribuții principale:

- Participă activ la reuniunile de lucru organizate în cadrul procesului de elaborare și implementare a SDD;
- Evaluează proiectele considerate prioritare, aplicând o grilă de punctaj bazată pe următorii indicatori:
 - C1 – Gradul de maturitate al proiectului;
 - C2 – Contribuția proiectului la atingerea obiectivelor și indicatorilor stabiliți prin strategie;
 - C3 – Sustenabilitatea financiară a proiectului;
 - C4 – Respectarea principiilor dezvoltării durabile: accesibilitate, egalitate de șanse, incluziune socială și nediscriminare;
 - C5 – Caracterul integrat al intervenției, în special pentru proiectele aferente *Priorității 7 – Dezvoltare teritorială sustenabilă*;
- Asigură repartizarea proiectelor către compartimentele de specialitate din cadrul Primăriei Comunei Frâncești pentru analiză și validare;
- Elaborează sau actualizează documentele-suport pentru fiecare domeniu prioritar definit în cadrul strategiei;
- Evaluează proiectele și dintr-o perspectivă etică, juridică și socială, pentru a asigura conformitatea acestora cu normele și valorile comunității.

Coordonatorul echipei de implementare are atribuții distincte și de conducere, după cum urmează:

- Delegă responsabilitățile în cadrul echipei, în funcție de competențele și domeniul de expertiză al fiecărui membru;
- Convoacă ședințele echipei și facilitează participarea partenerilor relevanți la consultări tematice;
- Participă la procesul de evaluare a proiectelor, aplicând grila de criterii C1–C5, cu accent pe dimensiunea strategică a fiecărei intervenții;
- Evaluează din punct de vedere financiar fezabilitatea proiectelor propuse, contribuind la fundamentarea deciziilor de etapizare și finanțare.

Implicarea partenerilor locali în procesul de elaborare a strategiei

Procesul de consultare publică și implicare a actorilor locali a fost unul **activ și consistent**, contribuind în mod semnificativ la conturarea priorităților strategice. Partenerii relevanți au fost invitați să participe la întâlniri tematice și să transmită puncte de vedere relevante prin chestionare structurate.

Contribuții concrete ale partenerilor:

- **Instituțiile de învățământ** au propus proiecte legate de modernizarea procesului educațional, promovarea activităților extracurriculare și susținerea digitalizării în școli:
 - Modernizarea și dotarea sălilor de clasă cu mobilier ergonomic, echipamente multimedia, table interactive și resurse didactice moderne;
 - Extinderea rețelei de internet de mare viteză și asigurarea de echipamente IT (laptopuri, tablete) pentru elevi și profesori, cu prioritate pentru familiile cu venituri reduse;
 - Amenajarea și modernizarea laboratoarelor (informatică, științe, limbi străine) și a bibliotecilor școlare, incluzând și colecții digitale;
 - Dezvoltarea programelor extracurriculare – cluburi de lectură, ateliere de teatru, coruri, activități sportive și artistice – pentru stimularea creativității și a implicării civice a elevilor;
 - Implementarea unui program de “Școală verde”, axat pe educația ecologică și implicarea elevilor în proiecte de protecție a mediului;
 - Tabere educaționale și schimburi interșcolare în parteneriat cu școli din alte localități sau chiar din străinătate, pentru deschiderea orizonturilor culturale;
 - Formare profesională continuă pentru cadrele didactice în domeniul metodelor moderne de predare și utilizării tehnologiei în educație;
 - Parteneriate școală–comunitate–mediul privat pentru susținerea financiară și logistică a proiectelor educaționale.
- **Reprezentanții mediului de afaceri** (antreprenori locali, societăți comerciale) au subliniat necesitatea creării unor structuri de sprijin, precum incubatoare de afaceri sau zone economice cu facilități pentru investitori;
 - Înființarea unui incubator de afaceri rural care să ofere spații de lucru, consultanță juridică, contabilă și de marketing, precum și mentorat pentru tinerii antreprenori;
 - Amenajarea unei zone economice mixte în proximitatea drumului județean DJ 703G, cu utilități complete și acces facil, destinată micilor unități de producție, depozitelor și serviciilor;

- Organizarea periodică a unor târguri și expoziții locale pentru promovarea produselor agricole, meșteșugurilor și serviciilor din Frâncești;
- Crearea unei platforme online de promovare și comerț pentru producătorii locali, integrată cu servicii de livrare la nivel județean și regional;
- Parteneriate public–privat pentru dezvoltarea infrastructurii de sprijin economic (centre logistice, spații de depozitare și procesare a produselor agricole);
- Facilități fiscale și administrative pentru investitorii care creează locuri de muncă în comună, în special pentru tineri și persoane din grupuri vulnerabile;
- Programe de formare profesională în domenii cu potențial economic local (agroturism, procesare agroalimentară, servicii) derulate în colaborare cu agenții economici și instituțiile de formare.

- **Partenerii din domeniul social** au sugerat inițiative de extindere a serviciilor sociale și proiecte adaptate nevoilor grupurilor vulnerabile (persoane vârstnice, familii cu venituri reduse, persoane cu dizabilități) precum:

- Crearea unui Centru comunitar multifuncțional în satul Frâncești, care să ofere servicii integrate de consiliere socială, asistență medicală primară, sprijin psihologic și activități recreative pentru vârstnici și persoane cu dizabilități;
- Servicii de îngrijire la domiciliu pentru vârstnici și persoane imobilizate, asigurate prin echipe mobile dotate corespunzător;
- Implementarea unui program de masă caldă pentru copiii din familii defavorizate și persoanele singure cu venituri reduse;
- Ateliere de incluziune socială pentru tineri și adulți din grupuri vulnerabile, axate pe dezvoltarea abilităților practice (meșteșuguri, agricultură ecologică, IT de bază);
- Programe intergeneraționale, care să conecteze tinerii din comună cu vârstnicii prin activități educative, culturale și de voluntariat;
- Parteneriate cu ONG-uri specializate pentru implementarea de proiecte cu finanțare europeană în domeniul social (PNRR, Programul Incluziune și Demnitate Socială 2021–2027);
- Campanii locale de informare privind drepturile sociale, accesul la servicii și programele de sprijin disponibile.

- Una dintre **direcțiile strategice fundamentale identificate în cadrul consultărilor publice și susținute de partenerii instituționali și de comunitatea locală vizează reabilitarea și punerea în valoare a monumentelor istorice și a edificiilor de cult din comuna Frâncești**. Această linie de intervenție urmărește revitalizarea identității culturale locale și integrarea patrimoniului în circuitul turistic și educațional regional. Printre proiectele relevante propuse în acest sens se regăsesc:

- Consolidare, restaurare și punere în valoare a fostului Schit Flămânda, inclusiv amenajarea accesului și dotarea cu panouri informative bilingve;
- Reabilitarea și promovarea Bisericii de lemn „Sf. Nicolae” din satul Cremenari, monument istoric de importanță locală, cu integrarea într-un circuit al bisericilor de lemn din zonă;
- Amenajarea unui traseu cultural tematic care să includă principalele lăcașuri de cult ortodoxe din comună, alături de povești locale, obiceiuri și elemente de patrimoniu imaterial;
- Crearea unui centru de interpretare a tradițiilor și meșteșugurilor locale în colaborare cu artiști populari și meșteșugari din comună, pentru a oferi turiștilor experiențe interactive;
- Restaurarea și valorificarea troițelor și crucilor vechi de piatră amplasate pe vechile drumuri de legătură dintre sate;
- Organizarea anuală a unui festival de tradiții și patrimoniu (muzică, dans, gastronomie), cu scopul de a promova Frâncești în rețeaua evenimentelor culturale din județ;
- Amenajarea de puncte de belvedere și zone de popas în proximitatea obiectivelor de patrimoniu și pe traseele de legătură dintre sate, pentru creșterea atractivității turistice;
- Digitalizarea patrimoniului local, prin realizarea unei platforme online și a unei aplicații mobile cu tururi virtuale, fotografii de arhivă și informații istorice accesibile publicului larg.

Obiectivul general al acestor intervenții este de a sprijini dezvoltarea sustenabilă prin protejarea patrimoniului cultural și religios, crearea de noi oportunități în turismul rural și atragerea de fonduri nerambursabile pentru regenerarea locală. Totodată, se are în vedere digitizarea acestor obiective – atât în scop educațional, cât și pentru atragerea vizitatorilor prin mijloace moderne de promovare culturală.

În procesul de elaborare a strategiei au fost colectate aproximativ 60 de chestionare anonime, care au reflectat nevoile și aspirațiile locuitorilor și au contribuit la fundamentarea deciziilor

strategice. Implicarea constantă a actorilor publici și privați este considerată un pilon esențial al implementării eficiente.

Pentru monitorizarea progresului, Primăria Frâncești – prin echipa de implementare și compartimentele de specialitate – va întocmi anual rapoarte de monitorizare, care vor fi prezentate partenerilor implicați. Acestea vor include analiza indicatorilor de progres, gradul de realizare a obiectivelor și eventuale măsuri corective.

Totodată, în cadrul Planului de acțiune aferent strategiei, au fost definiți indicatori clari de monitorizare și evaluare, care vor permite o urmărire coerentă a progresului până în anul 2027, asigurând astfel o legătură directă între obiectivele formulate și rezultatele concrete.

Etapă 2. Stabilire criterii de selecție aprobate de structura de implementare

Stabilirea ordinii de implementare a intervențiilor propuse în cadrul Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Comunei Frâncești se bazează pe contribuția acestora la atingerea obiectivelor majore de dezvoltare, pe efectele pe care le pot genera în alte domenii conexe și pe capacitatea efectivă de mobilizare a resurselor disponibile. Această abordare are la bază o viziune sistemică, în care fiecare proiect prioritizat este corelat direct cu direcțiile majore de dezvoltare și este conceput pentru a declanșa procese cu efect multiplicator sau de susținere a altor inițiative planificate.

Într-un context în care fondurile publice sunt limitate, deciziile privind alocarea investițiilor trebuie să fie bine fundamentate. De aceea, prioritizarea proiectelor devine un instrument-cheie pentru gestionarea eficientă a fondurilor și asigurarea unui management strategic al dezvoltării locale.

Obiectivele principale ale acestui proces de ierarhizare sunt:

- Alinierea proiectelor de investiții publice cu obiectivele stabilite la nivel local, județean, regional și național;
- Selectarea acelor inițiative care promit un impact economic și social ridicat și care sunt în deplin acord cu direcțiile de dezvoltare ale comunei.

Selecția finală a proiectelor prioritare este condiționată de încadrarea acestora în bugetul de investiții disponibile pentru perioada 2025–2030 și se face pe baza scorurilor obținute conform unei grile multicriteriale.

Autoritatea publică locală, respectiv Primăria Comunei Frâncești, utilizează un set de criterii de evaluare pentru a stabili lista intermediară de proiecte, dintre care se pot menționa: nivelul de pregătire a proiectului, gradul de contribuție la obiectivele strategice, sustenabilitatea economică, coerența cu principiile dezvoltării durabile și caracterul integrat al intervenției.

Mecanismul de evaluare: criterii și indicatori

1. Gradul de maturitate al proiectului

Se referă la stadiul de pregătire tehnico-economică a proiectului. Un proiect matur este acela care are finalizat Studiul de Fezabilitate (conform cerințelor HG 907/2016), avizele necesare, și – în cel mai avansat stadiu – Proiectul Tehnic și autorizația de construire.

- 3 puncte: proiect complet pregătit, cu PT și autorizație
- 2 puncte: proiect cu SF finalizat, în curs de obținere a avizelor
- 1 punct: proiect cu nevoie clară identificată, dar fără documentație
- 0 puncte: proiect nedefinit

2. Contribuția la atingerea obiectivelor strategice și indicatorilor

Se analizează cât de bine se aliniază proiectul cu obiectivele din strategie:

- 3 puncte: contribuie la minimum două obiective strategice
- 2 puncte: contribuie la un obiectiv strategic
- 1 punct: contribuție limitată
- 0 puncte: nu susține niciun obiectiv

3. Sustenabilitatea financiară

Vizează sursa și capacitatea de finanțare:

- 3 puncte: poate fi finanțat din fonduri nerambursabile
- 2 puncte: se poate acoperi din bugetul local
- 1 punct: finanțare incertă sau nesigură
- 0 puncte: fără sursă identificabilă

4. Dezvoltare durabilă, incluziune și egalitate de șanse

Se punctează proiectele care integrează aspecte precum protecția mediului, accesibilitate, egalitate de șanse și nediscriminare:

- 3 puncte: acoperă toate dimensiunile menționate
- 2 puncte: abordează parțial aceste teme
- 1 punct: include o singură dimensiune
- 0 puncte: nu integrează nicio dimensiune

5. Caracterul integrat

Proiectele sunt evaluate în funcție de gradul de complexitate și de colaborare intersectorială sau interinstituțională:

- 3 puncte: integrează mai multe domenii și/sau actori (ex. autorități, ONG-uri, parteneriate locale sau regionale)
- 1 punct: nu prezintă caracter integrat

Criteriu evaluare	Pondere aplicată
Gradul de maturitate	25%
Contribuția la obiectivele strategice și indicatori	25%
Sustenabilitatea financiară	20%
Dezvoltare durabilă, incluziune, egalitate	15%
Caracterul integrat	15%

Acest sistem de punctare și ierarhizare permite o selecție transparentă, argumentată și orientată strategic a proiectelor ce vor fundamenta implementarea strategiei pentru perioada 2025–2030.

Criteriul 1. Gradul de maturitate al proiectului		
Nr. Criteriu	Subcriteriu/punctaj acordat	Maxim 3 puncte
1.1.	Proiectele care sunt in curs de derulare	3
1.2.	Proiecte pentru care s-a demarat procedura de achizitie pentru diverse stadii ale acestora	2
1.3.	Proiecte care sunt la stadiul de idee de proiect	1
Criteriul 2. Contributia proiectului la atingerea obiectivelor si indicatorilor		
2.1.	Proiectul contribuie la atingerea mai multor obiective	3
2.2.	Proiectul contribuie la atingerea unui obiectiv	2
2.3.	Proiectul nu contribuie la atingerea nici unui obiectiv	1
Criteriul 3. Sustenabilitatea financiara a proiectului		
3.1.	Proiectul poate fi finantat din surse de finantare europeana nerambursabila	3
3.2.	Proiectul nu poate fi finantat din surse de finantare europeana nerambursabila dar poate fi finantat din surse de la bugetul local	2

3.3.	Proiectul nu poate fi finantat din surse de finantare europeana nerambursabila si nici nu poate fi finantat din surse de la bugetul local	1
Criteriul 4. Dezvoltarea durabila , accesibilitate, egalitate de sanse, gen, nediscriminarea		
4.1.	Proiectul contribuie la dezvoltarea durabila si accesibilitate si egalitate de sanse, gen si nediscriminare	3
4.2.	Proiectul contribuie partial la dezvoltarea durabila si accesibilitate si egalitate de sanse, gen si nediscriminare	2
4.3.	Proiectul nu contribuie la dezvoltarea durabila si accesibilitate si egalitate de sanse, gen si nediscriminare	1
Criteriul 5. Caracterul integrat al proiectului		
5.1	Proiectul are un caracter integrat/complementar cu alte proiecte derulate sau in curs de derulare, indiferent de sursa de finantare	3
5.2.	Proiectul nu are un caracter integrat/complementar cu alte proiecte derulate sau in curs de derulare, indiferent de sursa de finantare	1

PORTOFOLIUL DE PROIECTE PRIORITARE

Fişele de proiect constituie suportul principal pentru implementarea măsurilor de dezvoltare propuse în cadrul Strategiei Comunei Frânceşti, aferente perioadei 2025–2030. Acestea oferă autorităţii locale un instrument de lucru util în organizarea etapelor necesare derulării intervenţiilor strategice.

Documentele sunt concepute cu rol orientativ şi includ informaţii generale privind scopul fiecărui proiect, activităţile preconizate, rezultatele urmărite, partenerii potenţiali implicaţi, precum şi sursele posibile de finanţare. Detaliile tehnice şi operaţionale urmează a fi conturate de administraţia locală, pe baza unor analize specifice, a studiilor de fezabilitate şi a consultărilor cu actorii relevanţi din comunitate sau din sectoarele vizate.

Estimarea bugetară a fiecărui proiect se va realiza defalcat, pe categorii de cheltuieli, în funcţie de natura activităţilor propuse şi în conformitate cu cerinţele impuse de potenţialii finanţatori.

Fișa de proiect nr. 1

1.	Titlul proiectului	Consolidarea, restaurarea și punerea în valoare a construcțiilor C17, C18, C19 și schimbare învelitoare la construcțiile C9 și C16 din cadrul ansamblului Mănăstirea Dintr-un Lemn Str. Dezrobiți, nr.11, sat Dezrobiți, comuna Frâncești, județul Vâlcea
2.	Beneficiarul proiectului/ Parteneri	Mănăstirea Dintr-un Lemn Str. Dezrobiți, nr.11, sat Dezrobiți, comuna Frâncești, județul Vâlcea
3.	Dreptul de proprietate asupra terenurilor sau clădirilor (dacă este cazul)	Conform informațiilor din cartea funciară nr.35199 Frâncești, Mănăstirea Dintr-un Lemn deține dreptul de proprietate asupra terenurilor și clădirilor, în baza Titlului de proprietate nr.7 din 12/07/2006 emis de Comisia Județeană Vâlcea
4.	Descriere proiect (Principalele lucrări și activități, în câteva fraze)	Ansamblul Mănăstirea dintr-un lemn este monument istoric de interes național, înscris în Lista Monumentelor Istorice, actualizată 2015, a județului VÂLCEA, anexa la Ordinul Ministerului Culturii nr. 2828/2015, la poziția nr. 416, cod VL-II-a-A-09742, cu denumirea Mănăstirea "Dintr-un Lemn", fiind datat 1633-1654, 1715. În cadrul ansamblului se găsesc 18 clădiri înscrise în Lista Monumentelor Istorice / 2004 a județului Valcea. Proiectul CONSOLIDAREA, RESTAURAREA ȘI PUNEREA ÎN VALOARE A CONSTRUCȚIILOR C17, C18, C19 ȘI SCHIMBARE ÎNVELITOARE LA CONSTRUCȚIILE C9 ȘI C16 DIN CADRUL ANSAMBLULUI MĂNĂSTIREA DINTR-UN LEMN vizează intervenții asupra următoarelor 5 construcții din : - [C09] - PALATUL BRÂNCOVENESC (STĂREȚIA VECHE), cod VL-II-m-A-

		09718.03 - [C16] - ARHONDARICUL VECHI, cod VL-II-m-A-09718.09 - [C17] - TURNUL CLOPOTNIȚĂ, cod VL-II-m-A-09718.04 - [C18] - MUZEU (FOSTE CHILII EST), cod VL-II-m-A-09718.10 - [C19] - CHILII SUD, cod VL-II-m-A-09718.11 Se vor avea în vedere următoarele activități: Pentru construcțiile C17 - Turnul clopotniță, cod VL-II-m-A-09718.04, C18 – Muzeu (foste chilii est), cod VL-II-m-A-09718.10, C19 – Chilii sud, cod VL-II-m-A-09718.11 -Consolidarea structurii de rezistență conform recomandărilor expertizei tehnice de rezistență, în directă corelare cu soluțiile arhitecturale; -Restaurare fațade: restaurare zone tencuieli, restaurare profile decorative de fatada, restaurare parament; -Restaurarea și refacerea tâmplăriilor; -Refacerea pardoselilor și a stratului suport; -Refacerea învelitorii, inclusiv înlocuire materiale și a sistemului de colectare a apelor pluviale; -Reabilitarea instalațiilor electrice, termice și sanitare, conform cerințelor de calitate actuale; - Refuncționalizarea unor spații (beciuri în prezent neutilizate, camere de locuit, depozite) și includerea acestora în circuitul de vizitare, prin atribuirea unor funcțiuni muzeale (atelieră tematică, spații multifuncționale), dar și spații conexe (grupuri sanitare) care să fie complementare funcțiunilor muzeale existente Pentru construcțiile - C09 – Palatul brâncovenesc (stăreția veche), cod VL-II-m-A-09718.03 și C16 – Arhondaricul vechi, cod VL-II-m-A-09718.09, care au fost consolidate în anii trecuți se vor avea în vedere doar următoarele lucrări: -Revizuirea/ Refacerea învelitorii, inclusiv
--	--	--

		inlocuire materiale si a sistemului de colectare a apelor pluviale; -Revizuirea/ Refacerea asterelei -Tratamente de biocidare și ignifugare șarpante și astereală Amenajările exterioare vor consta în următoarele: -Lucrări exterioare in incinta istorica care vor consta in sistematizarea terenului in jurul constructiilor, amenajare alei, zone verzi, refacere trotuare perimetrare, iluminat arhitectural -Lucrări aferente organizării de șantier.
5.	Rezultate estimate (Se vor corela cu activitățile și cu indicatorii priorității la care se aplică)	Lucrările de intervenții propuse au ca scop conservarea unui ansamblu monument istoric de importanță națională, martor al trecutului pentru generațiile actuale și viitoare; o consecință directă este dezvoltarea durabilă locală cu efect imediat și direct asupra turismului și, implicit, asupra economiei locale. Obiectivele astfel restaurate vor servi comunității și potențialilor vizitatori ca spațiu de vizitare în scop recreativ și cultural.
6.	Sursele de finanțare identificate Încadrarea ideii de proiect în cadrul priorității P7- Dezvoltare teritorială sustenabilă a PR SV Oltenia 2021-2027	Programul Regional Sud Vest Oltenia 2021-2027 Prioritatea 7 - Dezvoltare teritorială sustenabilă Obiectivul specific 5.2: Obiectivul specific 5.2. „Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în alte zone decât cele urbane (FEDR)
7.	Gradul de maturitate al proiectului (Studiu de fezabilitate/ Studiu de fezabilitate/ Proiect tehnic și detalii de execuție/ Studii de trafic/ Studii de marketing/ Sondaje/ Alte studii)	Solicitantul are recepționată documentația tehnico-economică faza Documentația de avizare a lucrărilor de intervenție elaborată în conformitate cu H.G. nr. 907/2016, cu modificările și completările ulterioare, împreună cu documentele anexă specifice apelului de proiecte.
8.	Calendar orientativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în	Durata estimată de execuție a lucrărilor este de

	aplicare)	36 luni.
9.	Bugetul estimat al investiției si sustenabilitatea financiara a proiectului	3.500.000 Euro
10	Contribuția proiectului la dezvoltarea durabila	Toate intervențiile realizate prin proiect au un impact minim asupra mediului înconjurător și prevăd măsuri prietenoase cu mediul, folosirea eficientă a resurselor (utilizarea de materiale ecologice, fiabile și durabile, reciclabile, care nu întrețin arderea, prevenirea și controlul poluării aerului, apei, solului, materiale sustenabile etc.). Proiectul se implementează prin acțiuni prietenoase cu mediul înconjurător, respectiv: - utilizarea de materiale ecologice, sustenabile, reciclabile; - măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice în limita în care nu sunt afectate elementele cu valoare de patrimoniu ale construcției.; - se prevede un sistem de management al energiei pentru controlul, administrarea și distribuția perfectă a energiei la nivelul locației; - cel puțin 70% (în greutate) din deșeurile nepericuloase provenite din construcții se vor reutiliza, recicla sau valorifica Dotări/ echipamente prevăzute prin proiect: -coșuri de gunoi pentru colectare selectivă; -Sistem de gestionare consumuri electrice -Iluminat interior/exterior cu LED-uri – acolo unde este posibil. - Pompe de căldură -Echipamentele tehnice specifice vor îndeplini cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic stabilite în conformitate cu Directiva 2009/125/CE (cu modificările aduse prin Directiva 2012/27/UE).
11	Ideea de proiect permite aspecte legate de principiile privind dezvoltarea durabilă, accesibilitatea, egalitatea de șanse, gen și nediscriminarea	Proiectul respectă principiile privind dezvoltarea durabilă, protecției mediului, eficienței energetice, prevăzute de legislația națională și comunitară, accesibilitatea pentru persoanele cu dizabilitati, egalitatea de șanse și gen și

		nediscriminarea. Se asigură dispozitiv autonom cu șenile pentru a permite facilita accesul persoanelor cu dizabilități locomotorii în construcțiile din ansamblu. Prin configurarea topografică în rampă, incinta este accesibilă persoanelor în scaun rulant. Pentru vizitatorii cu deficiențe auditive și/sau vizuale, se prevăd: ghiduri virtuale audio/video, plăcuțe și indicatoare pentru marcarea tactilă, hartă tactilă pentru nevăzători, panouri informative cu istoricul obiectivului și/sau o hartă privind circulația vizitatorului în cadrul obiectivului, cu indicarea spațiilor de vizitare, scrise în alfabet Braille. Personalul bisericii va fi instruit pentru stăpânirea termenilor medicali și cunoașterea tipurilor de dizabilități, pentru a putea asigura un sprijin real pe parcursul vizitei.
12	Ideea de proiect are caracter integrat ?	Proiectul de investiție al Parohiei, reflectă caracterul integrat (proiectul implică mai multe tipuri de părți interesate/ implică diferite sectoare) cu investițiile prioritare vizate de către APL Comuna Frâncești, și proiectele vizate unitățile de cult, în Strategia primăriei.
13	Alte informații relevante	Proiectul are în vedere realizarea, urmărind o abordare integrată, a unor lucrări pentru consolidarea, restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural a monumentului istoric, din comuna Frâncești, jud. Vâlcea. • Categoria A: Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, prin activități de restaurare, consolidare și dotare (pentru expunerea și protecția patrimoniului cultural imobil) a monumentelor istorice de categoria A, Activități complementare ca parte a unui proiect integrat O măsuri de sustenabilitate și reziliență economică: digitalizare, promovare, acțiuni educative și civice, etc ca parte componentă a

		unui proiect de investiții Dezvoltarea infrastructurii de turism și a activelor turistice publice: construcția, reabilitarea, modernizarea, extinderea și dotarea infrastructurii publice de turism și/sau de agrement;
--	--	--

Fisa nr. 2

14	Titlul proiectului	Traseul Ecoturistic Cultural Frâncești – Legătura dintre Patrimoniu și Natură, comuna Frâncești, județul Vâlcea
15	Beneficiarul proiectului/ Parteneri	comuna Frâncești, , jud. Vâlcea.
16	Dreptul de proprietate asupra terenurilor sau clădirilor (dacă este cazul)	UAT Frâncești detine dreptul de proprietate.
17	Descriere proiect (Principalele lucrări și activități, în câteva fraze)	Amenajarea traseului ecoturistic (aprox. 12–15 km) Lucrări de infrastructură ecoturistică: • amenajare poteci pietonale și segmente de drum pentru biciclete (bike-friendly), • balustrade și trepte din lemn în zonele cu pantă, • amenajare și consolidare zone de belvedere. Dotări pentru vizitatori: • montarea de foișoare și bănci de odihnă, • instalarea de panouri informative (cu texte bilingve și cod QR pentru ghidaj digital), • puncte de informare turistică la începutul traseului și în zona centrală a comunei. Punerea în valoare a patrimoniului cultural și natural: • realizarea de materiale de promovare (broșuri, hărți, ghiduri online), • organizarea unui eveniment de lansare a traseului, cu participarea comunității și a partenerilor din turism, • integrarea traseului în rețeaua turistică

		județeană și regională. Componenta de educație și conștientizare: • ateliere tematice pentru elevi și tineri privind protecția mediului, istoria locală și meșteșugurile tradiționale, • tururi ghidate cu voluntari locali instruiți.
18	Rezultate estimate (Se vor corela cu activitățile și cu indicatorii priorității la care se aplică)	Proiectul are în vedere, urmărind o abordare integrată, realizarea de lucrări și activități pentru amenajarea, promovarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și natural al comunei Frâncești, prin dezvoltarea unui traseu ecoturistic integrat: Trasee tematice create sau îmbunătățite – RCO 76 – 1 traseu ecoturistic cultural realizat și pus în valoare, cu infrastructură de vizitare și informare. Obiective de patrimoniu cultural și natural sprijinite – RCO 78 – minim 5 obiective locale Biserica Dintr-un lemn, zone de belvedere, gospodării tradiționale, puncte naturale de interes) integrate în traseu și promovate. Vizite suplimentare la siturile sprijinite – RCR 77 – creștere estimată cu peste 2.500 vizite/an față de situația actuală, ca urmare a dezvoltării și promovării traseului. Suprafață de zone naturale reabilite și valorificate turistic – RCO 75 – aprox. 2 ha (zone de belvedere, spații de odihnă, zone ecoturistice amenajate). Activități de informare și promovare realizate – local – minim 5 (broșuri, hartă turistică, panouri informative, campanie online, eveniment de lansare a traseului). Implementarea proiectului va conduce la crearea unei infrastructuri ecoturistice integrate în comuna Frâncești, care va conecta și valorifica obiectivele culturale și naturale într-un circuit coerent, accesibil și atractiv pentru vizitatori. Traseul ecoturistic va stimula turismul local, va crește vizibilitatea comunei la nivel județean și regional și va genera efecte pozitive asupra economiei rurale prin atragerea vizitatorilor, susținerea micilor producători și promovarea tradițiilor locale. Totodată, proiectul va contribui la protejarea și conservarea patrimoniului natural și cultural, implicând comunitatea locală în activități de promovare și voluntariat, și consolidând identitatea culturală a zonei.
19	Sursele de finanțare identificate Încadrarea ideii de proiect în cadrul priorității P7- Dezvoltare teritorială sustenabilă a PR SV Oltenia 2021-	Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 Obiectiv de politică 5 - O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării sustenabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor

	2027	locale Obiectiv Specific 5.2: Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în alte zone decât cele urbane Prioritatea 7 - Dezvoltare Teritorială Sustenabilă
20	Gradul de maturitate al proiectului (Studiu de fezabilitate/ Studiu de fezabilitate/ Proiect tehnic și detalii de execuție/ Studii de trafic/ Studii de marketing/ Sondaje/ Alte studii)	Proiectul se află în faza de propunere. initiala
21	Calendar orientativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)	Durata estimată de execuție a lucrărilor este de 36 luni.
22	Bugetul estimat al investiției și sustenabilitatea financiară a proiectului	Aprox. 500.000 Euro
23	Contribuția proiectului la dezvoltarea durabilă	Proiectul „Traseul Ecoturistic Cultural Frâncești” se fundamentează pe principii de dezvoltare durabilă, urmărind să valorifice potențialul cultural, natural și turistic al comunei Frâncești fără a afecta echilibrul ecologic al zonei. Toate intervențiile planificate au un impact minim asupra mediului înconjurător, fiind concepute pentru a proteja biodiversitatea locală și pentru a sprijini utilizarea responsabilă a resurselor naturale. Măsurii prietenoase cu mediul integrate în proiect: - Folosirea eficientă a resurselor Se vor utiliza materiale ecologice, durabile și reciclabile (lemn tratat ecologic, piatră naturală locală, metale cu rezistență ridicată la coroziune) pentru amenajările de pe traseu (balustrade, foișoare, bănci, panouri informative). Materialele alese vor fi fiabile, cu durată mare de viață și ușor de întreținut, reducând necesitatea de reparații frecvente și consum suplimentar de resurse. - Protecția și conservarea mediului Amenajările vor fi realizate cu un grad redus de intervenție asupra solului și vegetației, evitând defrișările și lucrările masive de terasare. Traseele vor fi stabilite pe drumuri și poteci deja existente, minimizând fragmentarea habitatelor naturale. Se vor amenaja puncte de colectare selectivă a deșeurilor, cu recipiente separate pentru plastic, metal, hârtie/carton și deșeuri biodegradabile. - Prevenirea și controlul poluării Folosirea vopselelor și lacurilor pe bază de apă, fără compuși organici volatili (COV), pentru toate elementele din lemn. Amplasarea de indicatoare pentru interzicerea depozitării deșeurilor și a focului deschis în zonele

		ecoturistice. Promovarea mobilității nemotorizate prin amenajarea de trasee pentru drumeții și biciclete, reducând emisiile de CO₂. - Integrarea principiilor economiei circulare Refolosirea materialelor provenite din lucrări de reamenajare (lemn, piatră, metal) în construcții sau amenajări secundare. Includerea unor elemente modulare, ușor de reparat sau înlocuit, pentru a evita generarea inutilă de deșeuri. - Educație ecologică și implicarea comunității Instalarea de panouri educative despre biodiversitatea locală, importanța protecției mediului și regulile de vizitare responsabilă. Organizarea de evenimente de tip „Ziua curățeniei” cu participarea voluntarilor din comunitate și a elevilor. Colaborarea cu școlile locale pentru activități extracurriculare în natură, axate pe protecția mediului. Prin aceste măsuri, proiectul contribuie direct la atingerea obiectivelor europene și naționale privind tranziția verde, protecția mediului și crearea unui turism sustenabil, care să aducă beneficii economice și sociale comunității, fără a compromite resursele și frumusețea naturală a zonei pentru generațiile viitoare. Echipamentele tehnice specifice vor îndeplini cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic stabilite în conformitate cu Directiva 2009/125/CE (cu modificările aduse prin Directiva 2012/27/UE).
24	Ideea de proiect permite aspecte legate de principiile privind dezvoltarea durabilă, accesibilitatea, egalitatea de șanse, gen și nediscriminarea	Proiectul „Traseul Ecoturistic Cultural Frâncești” integrează în mod explicit principiile de dezvoltare durabilă, protecția mediului, accesibilitatea pentru toate categoriile de persoane și egalitatea de șanse, în conformitate cu legislația națională și comunitară. 1. Dezvoltare durabilă și protecția mediului Amenajările prevăzute prin proiect respectă principiile economiei verzi, utilizând materiale ecologice și tehnici de construcție prietenoase cu mediul, cu un impact minim asupra biodiversității locale. Se asigură integrarea armonioasă a infrastructurii ecoturistice în peisajul natural și cultural al comunei Frâncești, evitând degradarea habitatelor. Proiectul include panouri educative care promovează comportamente responsabile față de natură, contribuind la creșterea gradului de conștientizare a vizitatorilor. 2. Accesibilitate pentru persoanele cu dizabilități Traseele vor fi amenajate astfel încât să existe sectoare adaptate pentru acces facil, cu pante reduse, suprafețe antiderapante și zone de odihnă. Pentru vizitatorii cu deficiențe de vedere: Plăcuțe și indicatoare tactile cu text în alfabet Braille, marcând punctele de interes și direcțiile de deplasare.

		Hărți tactile la punctele de start ale traseului, reprezentând rutele și obiectivele incluse. Pentru vizitatorii cu deficiențe auditive: -Ghiduri virtuale video cu interpretare în limbajul mimico-gestual. -Subtitrarea materialelor video de prezentare a obiectivelor turistice. Pentru vizitatorii cu deficiențe vizuale și auditive: -Ghiduri audio preînregistrate, accesibile prin coduri QR amplasate în puncte cheie ale traseului. 3. Egalitate de șanse și nediscriminare Proiectul va fi implementat cu respectarea deplină a principiilor egalității de șanse, asigurând accesul egal al tuturor cetățenilor, indiferent de gen, vârstă, origine etnică, religie sau statut social. Evenimentele și activitățile de promovare vor fi deschise tuturor categoriilor de public, încurajând participarea grupurilor vulnerabile și a tinerilor din comunitate. Materialele de promovare vor utiliza un limbaj incluziv și imagini care reflectă diversitatea și echitatea socială. 4. Integrarea în comunitate și reducerea barierelor sociale Activitățile educative și culturale desfășurate în cadrul proiectului vor fi adaptate pentru a implica activ comunitatea locală, inclusiv persoanele vârstnice, tinerii, familiile cu venituri reduse și persoanele cu dizabilități. În organizarea evenimentelor culturale și ecoturistice, se vor respecta standardele de accesibilitate și se vor asigura facilități pentru participarea în condiții egale a tuturor categoriilor de public. Prin aceste măsuri, proiectul contribuie nu doar la dezvoltarea turismului sustenabil în comuna Frâncești, ci și la crearea unui mediu incluziv, accesibil și echitabil, în care patrimoniul natural și cultural poate fi cunoscut, apreciat și protejat de toți membrii comunității și de vizitatorii din afara acesteia.
25	Ideea de proiect are caracter integrat ?	Proiectul de investiție propus reflectă caracterul integrat (proiectul implică mai multe tipuri de părți interesate/ implică diferite sectoare) cu investițiile prioritare în cadrul Priorității 7 vizate de către Comuna Frâncești prevăzute în Strategia de dezvoltare locală pentru perioada 2025-2030. Proiectul implică: Colaborare între autoritatea locală, unități de cult în vederea punerii în valoare și conservarea patrimoniului cultural din localitate. Sprăjină atât comunitatea locală prin dezvoltare turistică și economică, cât și pelerinii prin îmbunătățirea condițiilor de vizitare și rugăciune. Contribuie la Prioritatea 7 axată pe valorificarea

		patrimoniului cultural și religios.
26	Alte informații relevante	Proiectul are în vedere realizarea, urmărind o abordare integrată, a unor lucrări pentru valorificarea patrimoniului cultural din comuna Frâncești, jud. Vâlcea. - realizarea de lucrări și activități pentru amenajarea, promovarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și natural al comunei Frâncești, prin dezvoltarea unui traseu ecoturistic integrat - Activități complementare ca parte a unui proiect integrat - măsuri de sustenabilitate și reziliență economică: activități de marketing și promovare turistică a obiectivului, inclusiv digitalizarea acestuia, ca parte componentă a unui proiect de investiții

Fisa nr. 3

27	Titlul proiectului	Hub Cultural și Civic Frâncești – Spațiu pentru Educație, Creativitate și Incluziune
28	Beneficiarul proiectului/ Parteneri	comuna Frâncești, , jud. Vâlcea.
29	Dreptul de proprietate asupra terenurilor sau clădirilor (dacă este cazul)	UAT Frâncești detine dreptul e propritare.
30	Descriere proiect (Principalele lucrări și activități, in câteva fraze)	Principalele lucrări propuse: • Construcția unei clădiri noi cu structură modernă, eficientă energetic, accesibilă persoanelor cu dizabilități, sau reabilitarea/extinderea unei clădiri existente cu potențial de reconversie în centru comunitar. • Amenajarea spațiilor interioare destinate funcțiunilor multiple: sală de spectacole și evenimente culturale, bibliotecă publică modernă cu zonă de lectură și multimedia, sală de cursuri și ateliere, spații pentru servicii digitale (e-servicii publice, videoconferințe, instruire digitală). • Dotarea cu echipamente și mobilier: sisteme audio-video profesionale, calculatoare și tablete pentru acces la servicii electronice, mobilier modular, bibliotecă digitală, echipamente pentru prezentări și proiecții. • Amenajarea spațiilor exterioare: parcări,

		zone verzi, loc de socializare în aer liber, rampă de acces pentru persoane cu dizabilități, iluminat exterior cu surse LED. • Instalarea unui sistem de energie regenerabilă (panouri fotovoltaice sau sistem hibrid) pentru reducerea costurilor de operare și protecția mediului. • Lucrări de eficiență energetică: izolație termică performantă, tâmplărie cu geam triplu, sisteme de ventilație cu recuperare de căldură. Principalele activități propuse: • Organizarea de evenimente culturale și educative (spectacole, festivaluri locale, expoziții, ateliere de meșteșuguri). • Furnizarea de servicii comunitare și sociale (informare, consiliere, sprijin pentru categoriile vulnerabile). • Implementarea de programe de formare profesională, educație digitală și activități pentru tineri și copii. • Crearea unei platforme digitale locale pentru comunicare între administrație și cetățeni. • Activități de promovare a centrului și de atragere a comunității locale în utilizarea infrastructurii create.
3	Rezultate estimate (Se vor corela cu activitățile și cu indicatorii priorității la care se aplică)	Infrastructură culturală și comunitară nou creată sau modernizată – RCO 75 – 1 centru comunitar multifuncțional construit/reabilitat și dotat, cu funcțiuni culturale, educaționale și sociale integrate. Servicii culturale și comunitare sprijinite – RCO 76 – minimum 1 infrastructură multifuncțională capabilă să găzduiască anual peste 30 de evenimente și activități pentru public (culturale, educaționale, sociale). Participanți suplimentari la activitățile desfășurate în infrastructurile sprijinite – RCR 75 – minimum 2.500 participanți anual după finalizarea proiectului (copii, tineri, adulți, persoane vârstnice, categorii vulnerabile). Activități de informare și promovare realizate – local – minim 4: campanii online și offline, materiale promoționale, eveniment inaugural, tururi ghidate pentru public. Crearea unui spațiu digital comunitar – platformă locală cu acces la informații administrative, culturale și

		educaționale, integrată cu e-serviciile publice.
32	Sursele de finanțare identificate Încadrarea ideii de proiect în cadrul priorității P7- Dezvoltare teritorială sustenabilă a PR SV Oltenia 2021-2027	Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 Obiectiv de politică 5 - O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării sustenabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale Obiectiv Specific 5.2: Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în alte zone decât cele urbane Prioritatea 7 - Dezvoltare Teritorială Sustenabilă
33	Gradul de maturitate al proiectului (Studiu de fezabilitate/ Studiu de fezabilitate/ Proiect tehnic și detalii de execuție/ Studii de trafic/ Studii de marketing/ Sondaje/ Alte studii)	Proiectul se află în faza de propunere. initiala
34	Calendar orientativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)	Durata estimată de execuție a lucrărilor este de 36 luni.
35	Bugetul estimat al investiției și sustenabilitatea financiară a proiectului	Aprox. 1.000.000 Euro
36	Contribuția proiectului la dezvoltarea durabilă	Proiectul respectă principiile dezvoltării durabile, asigurând un echilibru între dimensiunea economică, socială și de mediu. Toate lucrările propuse vor fi realizate cu tehnologii și materiale prietenoase cu mediul, eficiente energetic și durabile, în conformitate cu standardele naționale și europene. Impact minim asupra mediului și măsuri ecologice incluse: • Utilizarea de materiale ecologice, reciclabile și nepoluante, care nu întrețin arderea și respectă cerințele de protecție a mediului. • Integrarea unor soluții pentru eficiența energetică: termoizolație performantă, tâmplărie cu pierderi reduse de căldură, iluminat LED cu consum scăzut, echipamente cu eficiență energetică ridicată. • Implementarea unui sistem de colectare selectivă a deșeurilor și prevederea de spații pentru reciclare în clădirea multifuncțională. • Posibilitatea utilizării de surse de energie regenerabilă (panouri fotovoltaice sau solare termice) pentru reducerea amprente de carbon. • Amenajarea de spații verzi perimetrale cu vegetație autohtonă, care contribuie la îmbunătățirea calității aerului și la reducerea efectului de insulă termică. Contribuție socială și economică: • Crearea unei infrastructuri multifuncționale

		accesibile tuturor categoriilor sociale, care va stimula coeziunea comunitară și participarea civică. • Dezvoltarea de programe culturale, educaționale și sociale, susținând capitalul uman local și implicarea tinerilor. • Creșterea atractivității localității și a calității vieții prin asigurarea unor facilități moderne la nivel comunitar. Rezistență și adaptare la schimbările climatice: • Proiectarea infrastructurii conform normelor de reziliență climatică, cu măsuri de protecție la evenimente meteorologice extreme (inundații, furtuni, temperaturi ridicate). • Utilizarea elementelor de umbră naturală și a ventilației pasive pentru confort termic sporit fără consum energetic excesiv. Prin aceste măsuri, proiectul contribuie la Obiectivul de politică 5 din Programul Regional Sud-Vest Oltenia și se aliniază obiectivelor Pactului Verde European, promovând o dezvoltare locală sustenabilă, incluzivă și prietenoasă cu mediul.
3	Ideea de proiect permite aspecte legate de principiile privind dezvoltarea durabilă, accesibilitatea, egalitatea de șanse, gen și nediscriminarea	Proiectul respectă pe deplin principiile transversale prevăzute de legislația națională și europeană, asigurând: 1. Dezvoltare durabilă Implementarea lucrărilor în conformitate cu principiile de protecție a mediului, utilizarea eficientă a resurselor și prevenirea poluării. Folosirea de materiale ecologice, durabile și reciclabile, care contribuie la reducerea amprente de carbon. Crearea unei infrastructuri multifuncționale cu consum redus de energie, adaptată pentru o utilizare pe termen lung și cu costuri reduse de întreținere. 2. Accesibilitate pentru toate categoriile de persoane Clădirea va fi proiectată conform standardelor de accesibilitate universală: rampă de acces, uși și coridoare dimensionate pentru utilizatorii de scaun rulant, grupuri sanitare adaptate. Pentru vizitatorii cu deficiențe auditive, se vor integra sisteme de amplificare a sunetului, bucle inductive și subtitrare pentru prezentări video. Pentru persoanele cu deficiențe vizuale, vor fi realizate plăcuțe tactile și inscripții în alfabet Braille, hărți tactile ale clădirii și ghidaj audio pentru orientare. Asigurarea de platforme digitale accesibile (site web și aplicații) conform standardelor WCAG, pentru ca serviciile comunitare și informațiile să fie ușor de accesat de către toți cetățenii.

		3. Egalitate de șanse, gen și nediscriminare Toate activitățile desfășurate în cadrul centrului comunitar vor fi deschise și accesibile fără discriminare pe criterii de gen, vârstă, dizabilitate, etnie, religie sau orientare sexuală. Promovarea participării active a femeilor și a tinerilor în activitățile culturale, educaționale și decizionale desfășurate în centru. Organizarea de programe și cursuri care să încurajeze incluziunea socială a persoanelor vulnerabile și sprijinirea acestora pentru implicarea în comunitate. 4. Contribuție la coeziunea socială Crearea unui spațiu comun, neutru și sigur, care favorizează interacțiunea între diferite grupuri ale comunității. Dezvoltarea de programe intergeneraționale și interculturale care susțin solidaritatea și schimbul de experiență între locuitorii comunei. Prin aceste măsuri, proiectul nu doar creează o infrastructură modernă și funcțională, ci și consolidează coeziunea socială, asigurând o dezvoltare echitabilă și incluzivă în comuna Frâncești.
38	Ideea de proiect are caracter integrat ?	Proiectul propus are un caracter integrat prin faptul că răspunde simultan mai multor nevoi și priorități ale comunității, îmbinând dimensiuni culturale, educaționale, sociale, digitale și de coeziune comunitară într-o singură investiție. 1. Integrare funcțională Spațiul creat/reabilitat va găzdui activități culturale (spectacole, expoziții, ateliere de meșteșuguri), educaționale (cursuri, formare profesională, programe pentru tineri), digitale (punct de acces la internet, e-servicii publice) și sociale (activități pentru grupuri vulnerabile, evenimente comunitare). Infrastructura multifuncțională va permite adaptarea spațiilor pentru diferite tipuri de evenimente, asigurând utilizarea eficientă pe tot parcursul anului. 2. Integrare teritorială Proiectul va deservi întreaga comună Frâncești, acționând ca pol de atracție și coeziune pentru toate satele componente (Bratia din Deal, Bratia din Vale, Cocoru, Cremenari, Dealu Mare, Frâncești – reședință, Ostroveni, Teiu, Valea Râului). Vor fi create conexiuni cu rețeaua educațională și culturală din localitățile învecinate și cu centrele urbane apropiate (Călimănești, Râmnicu Vâlcea). 3. Integrare strategică

		Proiectul se aliniază Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Comunei Frâncești, obiectivelor Programului Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 și direcțiilor de intervenție la nivel județean și regional. Contribuie la atingerea Obiectivului Specific 5.2 – prin promovarea dezvoltării integrate în domeniul social, cultural, digital și turistic. 4. Integrare socială și economică Infrastructura multifuncțională va sprijini antreprenoriatul cultural și creativ, prin găzduirea de târguri, expoziții și evenimente care pot genera venituri pentru comunitate. Va facilita implicarea ONG-urilor și grupurilor civice locale în organizarea de activități, sporind participarea comunitară și voluntariatul. 5. Integrare digitală Dotarea cu echipamente IT și acces gratuit la internet va susține digitalizarea serviciilor publice și dezvoltarea competențelor digitale ale cetățenilor. Se vor crea platforme și aplicații dedicate informării și promovării evenimentelor și serviciilor comunitare. Prin abordarea integrată, acest proiect va funcționa nu doar ca un spațiu fizic, ci și ca un nucleu de dezvoltare comunitară care stimulează implicarea locuitorilor, conservă tradițiile, promovează cultura locală și susține incluziunea socială și digitală.
39	Alte informații relevante	Proiectul are în vedere realizarea, urmărind o abordare integrată, a unor lucrări pentru valorificarea patrimoniului cultural din comuna Frâncești, jud. Vâlcea. - realizarea de lucrări și activități pentru amenajarea, promovarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și natural al comunei Frâncești, prin dezvoltarea unui traseu ecoturistic integrat - Activități complementare ca parte a unui proiect integrat - măsuri de sustenabilitate și reziliență economică: activități de marketing și promovare turistică a obiectivului, inclusiv digitalizarea acestuia, ca parte componentă a unui proiect de investiții

Fisa nr. 4

1.	Titlul proiectului	„Centrul de Informare Turistică & Casa Folclorului Frâncești
2.	Beneficiarul proiectului/ Parteneri	Primăria Frâncești
3.	Dreptul de proprietate asupra terenurilor sau clădirilor (dacă este cazul)	Primăria Frâncești
4.	Descriere proiect (Principalele lucrări și activități, în câteva fraze)	Proiectul creează, într-o clădire existentă din Buleta (sau alta pusă la dispoziție de UAT), un centru compact care îmbină informarea turistică cu o „Casă a folclorului” dedicată identității locale. Intervenția este punctuală, de tip infrastructură culturală, complementară celorlalte proiecte: nu include trotuare, treceri pietonale, Park & Bike ori marcaje pe drumuri județene (acestea aparțin „coridorului”); nu amenajează trasee pe câmp/culmi (acestea aparțin „traseului ecoturistic”). Aici focalizăm pe clădire, dotări, conținut și servicii. Principalele lucrări (infrastructură & amenajări) • Reabilitare interioară și reconfigurare funcțională (≈150–250 m² utili, în funcție de clădire): hol de primire cu birou Info Turism, sală expozițională permanentă (patrimoniu, port și meșteșug), sală pentru expoziții temporare/ateliere, mic studio audio pentru „arhiva orală”, depozit cu condiții minime de conservare, grupuri sanitare (inclusiv adaptat), spațiu tehnic. • Accesibilizare completă (design universal): rampă/plan înclinat, uși largite, grup sanitar adaptat, circulații fără trepte, contrast cromatic și semnalistică tactilă de orientare. • Eficiență energetică & DNSH: corpuri LED, sistem de ventilație/temperare cu consum redus, pavaje permeabile în curtea de acces, selectare materiale cu amprentă scăzută (lemn certificat, finisaje cu emisii reduse). • Securitate & protecție: detecție incendiu, control microclimat pentru spațiul expo (umiditate/temperatură), CCTV interior (zone publice), mobilier expo antivibrații. • Amenajare curte/piațetă mică (strict perimetral clădirii): pergolă ușoară, 2–3 bănci, rastel biciclete, totem de identificare a

		centrului. <i>(Doar în incintă – fără lucrări pe drumuri publice, pentru a evita suprapunerea cu proiectul „coridor”.)</i> Dotări & conținut (interpretare, colecție, educație) • Info Turism: hărți tipărite ale comunei, program lăcașuri de cult, fișe ale obiectivelor (Mănăstirea Dintr-un lemn, bisericile LMI, siturile arheologice), contact ghidaj; tabletă interactivă cu hartă digitală (RO/EN) și coduri QR. • Expoziție permanentă „Frâncești – între modernism și gospodăria de subcarpați”: vitrine, panouri bilingve, obiecte etnografice donate/împrumutate (port, unelte, icoane pe sticlă), colț tactil pentru nevăzători (mostre textile/relief). • Spațiu pentru expoziții temporare & ateliere: țesut, lemn, gastronomie locală „la rece”, coruri/parohii – cu dotări simple (mese de lucru, proiector, sonorizare portabilă). • Studio „Arhivă orală Frâncești”: microfon, cabină fonică ușoară, laptop + scanner pentru fotografii/documente; colectare povești, cântece, rețete, meșteșuguri – cu consimțământ și licențe clare. • Micro-depozit: dulapuri cu control elementar al umidității, cutii arhivistice, suport pentru textile (costume), sistem de inventariere. Servicii & activități (operate de centru) • Front-desk zilnic (program adaptat sezonului): orientare vizitatori, rezervări pentru tururi ghidate oferite de parohii/voluntari, distribuție materiale informative. • Interpretare & educație: tururi scurte în centru (15–30 min), proiecții, ateliere pentru elevi („cum documentăm o poveste”), „șezători” cu meșteri locali. • Arhivă orală (campanii periodice): zile de colectare (seniori, diaspora în vacanțe), digitizare fotografii vechi, lansări de mini-expoziții tematice. • Program „Casă deschisă”: 6–8 evenimente/an (micro-recitaluri de strănă, prezentări de port, seri de povestiri), în curtea centrului sau în sala multifuncțională. • Accesibilitate & incluziune: ghidaje în limbaj simplu, materiale cu font mare, audio-ghid, rezervare intervale pentru grupuri cu nevoi
--	--	---

		speciale; personal instruit pentru interacțiune incluzivă. • Digital & date: microsite pe domeniul UAT (program, colecție selectivă online, calendar, formulare de donație/împrumut), analytics pentru raportare la indicatori; toate materialele vizuale respectă contrast și lizibilitate. Semnalistică și promovare (fără suprapunere cu „coridorul”) • Exclusiv în incintă și pe fațada clădirii: totem de identificare, plăcuțe direcționale interioare, panou cu „reguli de vizitare”; nu montăm indicatoare rutiere sau panouri la intersecții – acelea rămân în proiectul de coridor. • Promovare: comunicare online, afișe la căminele culturale și la mănăstiri; parteneriat cu școlile pentru programări de grup.
5.	Rezultate estimate (Se vor corela cu activitățile și cu indicatorii priorității la care se aplică).	- RCO 77 – „Number of cultural and tourism sites supported” (output) - reabilitare interioară, dotări, accesibilizare, expoziție permanentă, spațiu expoziții temporare/ateliere, front-desk „Info Turism”, conținut bilingv și digital. - 1 sit cultural-turistic sprijinit (Centrul de Informare Turistică & Casa Folclorului Frâncești). - RCR 77 – „Visitors of cultural and tourism sites supported” (result) - vizitatori/an ai centrului (localnici, grupuri școlare, turiști/pelerini). Țintă: ≥ 5.000 vizitatori/an (interval programatic: 4.000–6.000 în 12–18 luni de la deschidere). - RCO 112 – „Stakeholders involved in the preparation and implementation of strategies for integrated territorial development” (output) - parteneri/actori implicați formal (acord/parteneriat) în pregătire, conținut și operare. Țintă: ≥ 8 actori (UAT fFrâncești, parohii/Mănăstirea Dintr-un lemn, școli/bibliotecă, sanatoriu, DJC/CJ Vâlcea – după caz, ONG/mediul asociativ, meșteri/producători). - RCO 75 – „Strategies for integrated territorial development supported” (output) – Plan de

		interpretare & operare al centrului (program expozițional/an, educație, accesibilitate, mentenanță), adoptat prin HCL - 1 document aprobat.
6.	Sursele de finanțare identificate	Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 Obiectiv de politică 5 - O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării sustenabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale Obiectiv Specific 5.2: Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în alte zone decât cele urbane Prioritatea 7 - Dezvoltare Teritorială Sustenabilă
7.	Gradul de maturitate al proiectului (Studiu de fezabilitate/ Studiu de fezabilitate/ Proiect tehnic și detalii de execuție/ Studii de trafic/ Studii de marketing/ Sondaje/ Alte studii)	Proiectul se află în pregătire.
8.	Calendar orientativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)	Durata estimată de execuție a investiției de bază: 36 luni de la emiterea ordinului de începere a lucrărilor
9.	Bugetul estimat al investiției și sustenabilitatea financiară a proiectului	Valoarea totală a proiectului este apr. 500.000 euro
10	Contribuția proiectului la dezvoltarea durabilă	Mediu (DNSH, economie de resurse). Proiectul valorifică o clădire existentă ($\approx 200 \text{ m}^2$), evitând consumul de teren și emisiile asociate construcțiilor noi. Intervențiile sunt ușoare și reversibile: finisaje cu emisii reduse, corpuri LED, echipamente cu consum scăzut, pavaj permeabil în curte și rigole verzi pentru preluarea pluvialului. Instalațiile sunt dimensionate pentru eficiență (ventilație/temperare cu recuperare, robinete economizori), iar achizițiile urmează principii verzi (lemn certificat, materiale reciclabile, ambalaje minime). Centru promovează digitalul (fișe/QR, hărți online), reducând tiparul pe hârtie. Pe șantier: colectare selectivă a deșeurilor și trasee scurte de aprovizionare.

		Adaptare și reziliență. Amenajările exterioare folosesc suprafețe permeabile și umbrire ușoară, care scad insolația de vară și riscul de bălțiri la ploi intense. Plan de întreținere include revizii sezoniere, verificarea sistemelor electrice/AV și un mic stoc de piese pentru reparații rapide; spațiile pot funcționa pe program redus în caz de criză energetică. Accesibilitate universală. Acces fără trepte, rampă cu pantă conformă, uși lățite, grup sanitar adaptat, ghidaj tactil la intrare și în zona front-desk. Expoziția are texte lizibile, contrast cromatic, înălțimi prietenoase și conținut audio; există un colț tactil (mostre textile/relief) pentru nevăzători. Curtea are mobilier la distanțe scurte și zone umbrite; rastelul pentru biciclete facilitează mobilitatea nemotorizată. Egalitate de șanse, gen și nediscriminare. Limbajul expozițional și materialele de promovare sunt incluzive și lipsite de stereotipuri; programarea activităților ține cont de familii (intervale de seară/weekend). Proceduri de acces nediscriminatoriu, personal instruit pentru interacțiuni cu persoane vulnerabile, iluminat bun în spațiile de așteptare și CCTV discret în zonele publice pentru sentiment de siguranță. Se colectează, acolo unde este posibil, date de participare defalcate pe vârstă și sex, pentru corectarea eventualelor dezechilibre. Cultură și patrimoniu responsabil. Expoziția permanentă și „Arhiva orală Frâncești” conservă patrimoniul imaterial (povești, port, meșteșug), cu consimțământ explicit și drepturi clare de utilizare. Conținutul digital (RO/EN) crește accesul fără a pune presiune pe obiectivele din teren; regulile de vizitare responsabilă ghidează fluxurile spre Mănăstirea Govora și bisericile LMI. Economie locală de proximitate. Centrul prelungește timpul de ședere al vizitatorilor în comună și canalizează cererea către servicii locale (ghidaj, mici
--	--	---

		produse artisanale). Spațiul pentru expoziții temporare/ateliere creează ocazii recurente pentru meșteri și producători, cu costuri de intrare reduse; calendarul predictibil oferă vizibilitate inițiativelor locale. Guvernanță participativă. Operarea se face în parteneriat cu parohiile, școlile/biblioteca, sanatoriul, meșterii; un grup de lucru stabilește programul expozițional și educațional. Monitorizarea publică folosește indicatorii RCO/RCR ai Priorității 7 (RCO 77 – 1 sit sprijinit; RCR 77 – vizitatori/an; RCO 112 – actori implicați), plus KPI locali (număr de ateliere, colecții digitizate, satisfacție vizitatori). Aliniere la OP5/OS 5.2 (Prioritatea 7). Proiectul îmbină infrastructură cultural-turistică cu accesibilitate, educație și protecția mediului: oferă un loc sigur și deschis pentru toți, pune în valoare patrimoniul fără intervenții invazive și sprijină micro-economia locală. Practic, aduce „Europa mai aproape de cetățeni” la scara comunei – prin servicii culturale, informare și participare comunitară, într-un cadru operațional ușor de întreținut.
	Ideea de proiect permite aspecte legate de principiile privind dezvoltarea durabilă, accesibilitatea, egalitatea de șanse, gen și nediscriminarea	Dezvoltare durabilă (DNSH). Proiectul reutilizează o clădire existentă (~200 m²), evitând consumul suplimentar de teren și emisiile unei construcții noi. Intervențiile sunt ușoare și reversibile: finisaje cu emisii reduse, iluminat LED, echipamente eficiente, pavaj permeabil și rigole verzi în curte pentru gestionarea pluvialului. Achizițiile respectă criteriile verzi (lemn certificat, conținut reciclat, ambalaje reduse), iar informarea se livrează cu prioritate digital (QR, hărți online), limitând tiparul. În execuție se aplică colectarea separată a deșeurilor și rute scurte de aprovizionare. Proiectul respectă principiul DNSH pe întreg ciclul de viață. Accesibilitate universală. Accesul se asigură fără trepte (rampă conformă), cu uși largite, grup sanitar adaptat, contrast cromatic și ghidaj tactil la intrare/recepție. Conținutul expozițional folosește texte lizibile, pictograme și înălțimi prietenoase; este

		disponibil audio-ghid și un „colț tactil” (mostre textile/relief) pentru nevăzători. La exterior, mobilierul de odihnă este amplasat la distanțe scurte, există zone umbrite și rastel pentru biciclete, încurajând mobilitatea nemotorizată. Egalitate de șanse, perspectivă de gen și nediscriminare. Materialele de comunicare și interpretare sunt incluzive, fără stereotipuri. Programarea activităților ține cont de familii și de persoanele care îngrijesc copii/vârstnici (intervale de seară și weekend). Iluminatul adecvat, vizibilitatea spațiilor și CCTV discret sporesc sentimentul de siguranță, în special pentru femei și tineri. Personalul este instruit pentru interacțiune cu persoane vulnerabile; accesul la activități se face pe baze egalitare, conform unei politici explicite anti-discriminare aplicate și în selecția furnizorilor. Feedbackul se colectează ușor (online/QR și registru la recepție). Participare și guvernare. Conținutul se co-creează cu parohiile, școlile/biblioteca, sanatoriul, meșteri și grupuri civice, astfel încât vocile diverse (tineri, seniori, persoane cu dizabilități) să fie reprezentate. Se monitorizează nu doar numărul de vizitatori, ci și participarea (acolo unde e posibil) defalcată pe vârstă și sex, iar anual se realizează un audit de accesibilitate (continuitatea rampelor, lizibilitatea panourilor, funcționarea audio-ghidului).
11	Ideea de proiect are caracter integrat ?	Proiectul este integrat în sensul OP5/OS 5.2 deoarece reunește, într-un singur sistem funcțional, infrastructura cultural-turistică, serviciile pentru public și grija pentru mediu. Centrul devine nodul de informare și interpretare și funcționează ca „poartă” comunală către Mănăstirea Dintr-un lemn și bisericile LMI, orientând coerent fluxurile vizitatorilor în rețeaua locală. Integrarea se vede atât în componenta hard (amenajarea și dotarea clădirii, accesibilizare, eficiență energetică, soluții verzi), cât și în componenta soft (informare bilingvă, expoziție permanentă, ateliere,

		arhivă orală, program educațional și digital/QR). Operarea este susținută de un parteneriat formal între UAT, parohii, școli/bibliotecă, DJC/CJ și mediul asociativ, cu roluri și calendar clar definite pe tot ciclul de viață: proiectare – execuție – operare/mentenanță – monitorizare. Proiectul este complementar inițiativelor din comună: nu dublează „Coridorul Integrat” (acces/semnalistică rutieră) și nici „Traseul Ecoturistic” (rute pe teren), ci le completează ca nod de informare, interpretare și programare culturală. Rezultatele se raportează pe indicatorii comuni (RCO 77, RCR 77, RCO 112), asigurând o intervenție unitară, sustenabilă și aproape de cetățeni.
12.	Alte informații relevante	-

Fisa nr. 5

1.	Titlul proiectului	Frânțești Verde” – Rețea de spații verzi, recreative și de agrement pentru comunitate
2.	Beneficiarul proiectului/ Parteneri	Primăria Frânțești
3.	Dreptul de proprietate asupra terenurilor sau clădirilor (dacă este cazul)	Primăria Frânțești
4.	Descriere proiect (Principalele lucrări și activități, în câteva fraze)	- Amenajarea și modernizarea parcurilor și spațiilor verzi din satele comunei. - Crearea de zone de agrement și fitness în aer liber (aparate sportive, piste pentru alergare, locuri de joacă accesibile). - Plantarea de arbori și realizarea de perdele forestiere pentru protecția împotriva vântului și reducerea poluării. - Amenajarea de alei pietonale și piste pentru biciclete, conectate cu zonele de interes turistic și social. - Dotarea cu mobilier urban modern (bănci, foișoare, iluminat ecologic cu panouri fotovoltaice). - Crearea unui program anual de educație ecologică și voluntariat pentru întreținerea spațiilor verzi.
5.	Rezultate estimate (Se vor	Proiectul urmărește crearea și modernizarea

	corela cu activitățile și cu indicatorii priorității la care se aplică)	infrastructurii verzi și recreative din comuna Frâncești, printr-o abordare integrată, generând rezultate cuantificabile și sustenabile: Spații verzi noi create sau amenajate – RCO 38 – min. 5 spații verzi (parcuri, scuaruri, zone de agrement) realizate sau reabilitate în satele comunale, cu o suprafață totală de peste 1,5 ha. Infrastructură de recreere nou creată sau modernizată – RCO 39 – min. 4 zone de agrement dotate cu mobilier urban, aparate fitness în aer liber, locuri de joacă, foisoare și alei pietonale/piste pentru biciclete. Iluminat public eficient energetic în zonele verzi – RCO 46 – min. 50 de corpuri de iluminat cu LED alimentate din surse regenerabile (panouri fotovoltaice). Suprafață de teren reabilitată ecologic – RCR 30 – peste 1 ha de teren degradat reconvertit în spații verzi funcționale. Evenimente comunitare de promovare a educației ecologice – local – min. 6 acțiuni/an (plantări, ateliere pentru copii, campanii de curățenie și reciclare). Creșterea gradului de utilizare a spațiilor verzi – RCR local – estimată la peste 1.500 de vizite/lună în zonele de agrement nou create sau modernizate.
6.	Sursele de finanțare identificate	Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 Obiectiv de politică 5 - O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării sustenabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale Obiectiv Specific 5.2: Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în alte zone decât cele urbane Prioritatea 7 - Dezvoltare Teritorială Sustenabilă
7.	Gradul de maturitate al proiectului (Studiu de fezabilitate/ Studiu de fezabilitate/ Proiect tehnic și detalii de execuție/ Studii de trafic/ Studii de marketing/ Sondaje/ Alte studii)	Proiectul se află în pregătire.

8.	Calendar orientativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)	Durata estimată de execuție a investiției de bază: 36 luni de la emiterea ordinului de începere a lucrărilor
9.	Bugetul estimat al investiției și sustenabilitatea financiară a proiectului	Valoarea totală a proiectului este apr. 500.000 euro
10	Contribuția proiectului la dezvoltarea durabilă	Proiectul „Frânțești Verde” este conceput în deplină conformitate cu principiile dezvoltării durabile și are ca scop crearea unei infrastructuri verzi multifuncționale, cu impact pozitiv asupra mediului, sănătății și coeziunii comunitare. Toate intervențiile propuse minimizează impactul asupra mediului și promovează utilizarea eficientă și responsabilă a resurselor naturale. Măsurile prevăzute includ: Utilizarea materialelor ecologice și durabile pentru amenajări, inclusiv mobilier urban din lemn certificat FSC, pavaje ecologice cu permeabilitate ridicată și vopsele pe bază de apă. Eficiență energetică și surse regenerabile – instalarea corpurilor de iluminat cu LED și alimentarea acestora prin panouri fotovoltaice, reducând consumul de energie convențională. Conservarea biodiversității locale – plantarea de specii autohtone (arbori, arbuști și plante perene) adaptate ecosistemului local, reducând necesarul de irigare și întreținere intensivă. Managementul sustenabil al apei – colectarea apei pluviale și utilizarea acesteia pentru irigarea zonelor verzi, reducând consumul de apă potabilă. Reducerea poluării – realizarea de piste pentru biciclete și alei pietonale care încurajează mobilitatea nemotorizată și reduc traficul rutier intern. Prevenirea deșeurilor – amenajarea de puncte de colectare selectivă a deșeurilor în fiecare spațiu verde nou creat. Adaptare la schimbările climatice – crearea de zone umbrite, perdele vegetale și spații verzi cu rol de atenuare a efectelor valurilor de căldură și de reducere a eroziunii solului.

		Prin aceste măsuri, proiectul sprijină tranziția verde a comunei Frâncești, contribuind la îndeplinirea obiectivelor de mediu ale Uniunii Europene și la îmbunătățirea calității vieții locuitorilor.
	Ideea de proiect permite aspecte legate de principiile privind dezvoltarea durabilă, accesibilitatea, egalitatea de șanse, gen și nediscriminarea	Proiectul „Frâncești Verde” respectă în totalitate principiile orizontale prevăzute de legislația națională și europeană, asigurându-se că investiția este concepută și implementată în mod incluziv, echitabil și sustenabil. Accesibilitate pentru toate categoriile de persoane Toate spațiile verzi și facilitățile recreative vor fi proiectate astfel încât să fie accesibile persoanelor cu mobilitate redusă, prin alei cu pante conforme normativelor, rampe de acces și mobilier urban adaptat. Vor fi amplasate plăcuțe tactile și indicatoare în alfabet Braille, precum și ghiduri audio pentru persoanele cu deficiențe de vedere. Pentru persoanele cu deficiențe de auz, vor fi disponibile materiale video cu subtitrare și interpretare în limbaj mimico-gestual pentru prezentarea facilităților și a regulilor de utilizare. Egalitate de șanse și nediscriminare Proiectul este deschis tuturor cetățenilor, fără discriminare pe criterii de gen, vârstă, etnie, religie, orientare sexuală sau statut socio-economic. Activitățile comunitare derulate în aceste spații vor fi concepute astfel încât să încurajeze participarea egală a femeilor și bărbaților, a tinerilor și vârstnicilor, a familiilor și persoanelor singure. Incluziune socială Zonele de agrement vor include facilități și programe destinate în mod special copiilor și tinerilor din medii defavorizate și persoanelor vârstnice, cu scopul de a reduce izolarea socială. Se vor organiza periodic evenimente comunitare gratuite – ateliere educaționale, activități sportive, campanii de plantare – care să aducă împreună toate categoriile de locuitori.

		Dezvoltare durabilă și protecția mediului Toate lucrările vor respecta standardele de mediu, utilizând materiale ecologice, reciclaje selective și tehnologii prietenoase cu natura. Investiția contribuie direct la creșterea suprafeței verzi per locuitor, reducerea poluării și îmbunătățirea sănătății populației. Proiectul „Frâncești Verde” se aliniază principiilor fundamentale ale Uniunii Europene, creând un spațiu comun sigur, accesibil, prietenos cu mediul și incluziv, care răspunde nevoilor actuale și viitoare ale comunității din Frâncești.
11	Ideea de proiect are caracter integrat ?	Proiectul „Frâncești Verde” este conceput ca o intervenție integrată, care combină dimensiuni multiple – socială, ecologică, educațională și economică – pentru a răspunde simultan mai multor nevoi ale comunității din comuna Frâncești. 1. Dimensiunea socială și comunitară Spațiile verzi amenajate devin puncte de întâlnire intergeneraționale, favorizând coeziunea socială și participarea civică. Proiectul creează oportunități pentru activități în aer liber, evenimente culturale, activități sportive și ateliere educative, contribuind la dezvoltarea capitalului social. 2. Dimensiunea ecologică și de protecție a mediului Amenajarea de zone plantate cu arbori, arbuști și plante perene autohtone sprijină biodiversitatea locală și contribuie la reducerea efectului de insulă de căldură. Crearea de perdele verzi și zone de retenție a apei are rolul de a combate efectele schimbărilor climatice, precum inundațiile sau seceta. 3. Dimensiunea educațională și de conștientizare Vor fi integrate panouri educative despre flora și fauna locală, precum și trasee tematice pentru școli și grupuri de tineri. Proiectul promovează educația ecologică și

		responsabilitatea față de mediu prin ateliere de plantare, campanii de curățenie și implicarea directă a comunității în întreținerea spațiilor. 4. Dimensiunea economică și turistică Spațiile verzi și traseele de agrement pot atrage vizitatori din localitățile învecinate, stimulând activitatea economică locală (comerț, gastronomie, meșteșuguri). Crearea de locuri de muncă temporare în etapa de implementare și oportunități pentru mici afaceri legate de agrement și turism rural. Prin aceste abordări complementare, proiectul nu se limitează la o simplă amenajare fizică a spațiilor, ci creează o rețea funcțională de zone verzi care devin resurse multifuncționale – pentru recreere, educație, coeziune socială și dezvoltare locală durabilă.
12.	Alte informații relevante	-

Fisa nr. 6

1.	Titlul proiectului	Coridorul Integrat „Patrimoniu & Natură” Frâncești — Acces Sigur, Semnalistică Turistică Unitară și Mobilitate Durabilă
2.	Beneficiarul proiectului/ Parteneri	Primăria Frâncești
3.	Dreptul de proprietate asupra terenurilor sau clădirilor (dacă este cazul)	Primăria Frâncești
4.	Descriere proiect (Principalele lucrări și activități, în câteva fraze)	- Coridor rutier/pietonal/ciclist mai sigur pe DJ 647–DJ 649 (în intravilanul comunei). - Semnalistică turistică unitară și informare coerentă către toate obiectivele locale. - Accesibilitate crescută pentru copii, vârstnici și persoane cu mobilitate redusă. - Vizibilitate și flux turistic mai bine direcționat, cu impact economic local (servicii, produse). - Conformitate DNSH și soluții verzi (pavaje permeabile, rigole înierbate, LED).

		Principalele lucrări și activități 1) Acces sigur și calmarea traficului (securitate rutieră) • Treceri pietonale ridicate și insule de refugiu în dreptul: școlii/Școlilor comuna, Mănăstirii Dintr-un Lemn, căminele culturale, accesul spre centrul satului și stațiile de microbuz. • Marcaje termoplastice de vizibilitate sporită, semnalizare verticală nouă, limitare 30 km/h în zonele sensibile. • Borduri coborâte / pavaj tactil pentru traversare cu mobilitate redusă; reparații acostamente și colțuri de intersecții. • Iluminat pietonal LED la treceri și în nodurile civice (optică direcționată, consum redus). 2) Semnalistică turistică unitară (wayfinding & interpretare) • Totemuri de intrare în UAT și direcționale standardizate către: Mănăstirea Dintr-un Lemn căminele culturale, puncte de belvedere și zone de belvedere. • Panouri interpretative (RO/EN) în punctele-cheie, cu coduri QR (fișe digitale: patrimoniu, reguli de vizitare, natură). • Identitate vizuală comună: pachet grafic pentru toate semnele/panourile, compatibil cu cerințele LMI în perimetrele protejate. 3) Mobilitate durabilă & accesibilitate • Trotuare continue/închideri de inel pe segmentele locuite ale DJ urilor (unde lipsește continuitatea), pavaje permeabile la extinderi. • Benzi/benzi partajate pentru biciclete pe sectoarele cu profil existent suficient; rasteluri la obiective și la stații. • Park & Bike de scară mică (2–3 puncte) în nodurile civice: pietruire, rastel, semnalistică. • Soluții verzi pentru pluvial: rigole înierbate, guri de scurgere, corecții minore de pantă pentru a proteja accesele pietonale. ○ Management, avize și mentenanță • Documentații DALI/SF, avize (Cultură pentru zonele LMI, drumuri județene, Mediu pentru intervenții lângă habitate), acorduri proprietari. • Contract de întreținere pe 3 ani: verificare semnalistică, curățare panouri, marcaje, mici reparații; jurnal de mentenanță.
--	--	---

5.	Rezultate estimate (Se vor corela cu activitățile și cu indicatorii priorității la care se aplică).	- RCO 76 – „Integrated projects for territorial development” (output) - intervenții integrate pe coridor (siguranță pietonală, semnalistică turistică, mobilitate durabilă, informare) - 1 proiect integrat finalizat (coridor DJ 647–DJ 649 în intravilan). - RCO 77 – „Number of cultural and tourism sites supported” (output) - obiective culturale/turistice sprijinite direct (semnalistică/interpretare/acces) – fără a include situri exclusiv naturale - RCR 77 – „Visitors of cultural and tourism sites supported” (result) - vizitatori/an ai siturilor susținute (după punerea în funcțiune) - agregare anuală din evidențe la obiective și scanări QR ale panourilor. Țintă inițială: ≥ 8.000 vizitatori/an cumulativ la cele 3 situri (va fi calibrată după baseline). - RCO 112 – „Stakeholders involved in the preparation and implementation of strategies for integrated territorial development” (output) - organizații implicate formal în pregătire/implementare (UAT, CJ Vâlcea – DJ, Direcția Județeană pentru Cultură, parohii, școli/bibliotecă, ADI turism/salubritate, ONG local). Țintă: ≥ 8 stakeholderi implicați (acord/parteneriat). - RCO 75 – „Strategies for integrated territorial development supported” (output) - micro-cadru/plan de semnalistică și acces sigur pe coridor (adoptat la nivel UAT) – 1 strategie/plan aprobat.
6.	Sursele de finanțare identificate	Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 Obiectiv de politică 5 - O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării sustenabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale Obiectiv Specific 5.2: Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în alte zone decât cele urbane

		Prioritatea 7 - Dezvoltare Teritorială Sustenabilă
7.	Gradul de maturitate al proiectului (Studiu de fezabilitate/ Studiu de fezabilitate/ Proiect tehnic și detalii de execuție/ Studii de trafic/ Studii de marketing/ Sondaje/ Alte studii)	Proiectul se află în pregătire.
8.	Calendar orientativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)	Durata estimată de execuție a investiției de bază: 36 luni de la emiterea ordinului de începere a lucrărilor
9.	Bugetul estimat al investiției și sustenabilitatea financiară a proiectului	Valoarea totală a proiectului este apr. 1.000.000 euro
10	Contribuția proiectului la dezvoltarea durabilă	Proiectul „Coridorul Integrat «Patrimoniu & Natură» Frâncești” așază comuna pe direcția unei dezvoltări rurale integrate, așa cum cere OP5/OS 5.2 din Programul Regional Sud-Vest Oltenia. Traseul sigur și lizibil de-a lungul DJ 647–DJ 649 conectează obiectivele culturale și naturale cu nucleele civice, astfel încât locuitorii și vizitatorii să poată accesa patrimoniul în condiții bune, cu costuri de întreținere reduse și cu respect pentru mediu. Ecologic, intervențiile sunt ușoare și reversibile: trotuare și extinderi cu pavaj permeabil, rigole înierbate pentru apele pluviale, marcaje și mobilier demontabil, plus iluminat pietonal LED, direcționat doar acolo unde este necesar. Coridorul încurajează mersul pe jos și bicicleta (benzi partajate, Park & Bike), ceea ce scade presiunea traficului auto și a emisiilor pe distanțe scurte. În vecinătatea habitatelor sensibile și a zonelor protejate (lăcașuri LMI, lacul cu nuferi), intervențiile se limitează la semnalistică și acces sigur, fără lucrări invazive; pe șantier, deșeurile sunt colectate separat. Astfel, proiectul respectă principiul DNSH și adaugă măsuri de adaptare locală la ploi torențiale prin drenaj verde. Social, coridorul crește siguranța și incluziunea: trecerile pietonale ridicate, suprafețele tactile și

		bordurile coborâte fac traversarea previzibilă pentru copii, vârstnici și persoane cu mobilitate redusă, iar iluminatul pietonal reduce zonele de risc seara. Semnalistica unitară și panourile de interpretare în limbaj clar (RO/EN, cu pictograme) transformă vizita într-o experiență ușor de înțeles pentru toți. Programul de educație rutieră și „Ghizi juniori” leagă școala de patrimoniu și de natură, cultivând respectul pentru locuri și un comportament responsabil în spațiul public. Economic, proiectul ordonează fluxurile turistice spre Mănăstirea Dintr-un Lemn și bisericile LMI, mărin­d timpul petrecut în comună și șansele de consum local (servicii, produse de terroir, mici experiențe ghidate). Pentru întreprinzători, un coridor clar înseamnă vizibilitate, costuri mici de intrare (standuri mobile, puncte de informare) și o bază pentru evenimente recurente. Cum soluțiile tehnice sunt simple și standardizate, costul de operare rămâne previzibil, iar comuna poate planifica ușor întreținerea sezonieră. Ca guvernanta, proiectul este construit în parteneriat: UAT, Consiliul Județean (pentru drumurile județene), Direcția Județeană pentru Cultură, parohiile, școlile și sanatoriul stabilesc împreună traseul, punctele de siguranță și semnalistica. Monitorizarea se face pe indicatorii comuni UE – un proiect integrat livrat (RCO 76), trei situri culturale sprijinite (RCO 77), cel puțin opt actori implicați (RCO 112) – și pe rezultatul de vizitare (RCR 77), completate local cu scăderea incidentelor pieton/ciclist, numărători de treceri și descărcări ale hărților digitale. Astfel, coridorul nu e doar o lucrare punctuală, ci un mecanism durabil de mobilitate, identitate și economie locală, aliniat în întregime cu Prioritatea 7 – Dezvoltare Teritorială Sustenabilă.
	Ideea de proiect permite aspecte legate de principiile privind dezvoltarea durabilă, accesibilitatea, egalitatea de	Proiectul „Coridorul Integrat «Patrimoniu & Natură» Frâncești” este gândit ca o intervenție publică care integrează, din faza de proiectare până la operare, principiile dezvoltării durabile, ale accesibilității și ale

șanse, gen și nediscriminarea	egalității de șanse, cu o atenție explicită pentru gen și nediscriminare. Din perspectiva mediului, soluțiile sunt ușoare și reversibile: trotuare și extinderi cu pavaj permeabil, rigole verzi pentru ape pluviale, mobilier demontabil și iluminat pietonal LED direcționat, astfel încât consumul energetic și poluarea luminoasă să fie minime. În zonele sensibile – lăcașuri de cult și habitatul lacului cu nuferi – intervențiile se limitează la semnalistică și la acces sigur, fără lucrări grele sau excavații, cu gestionarea separată a deșeurilor pe perioada șantierului și criterii de achiziție verde (lemn certificat, materiale cu conținut reciclat, ambalaje reduse). Accesibilitatea este tratată ca regulă, nu ca excepție. Trecherile pietonale sunt ridicate, cu borduri coborâte și suprafețe tactile; panourile de informare folosesc limbaj simplu, caractere lizibile, contrast cromatic și pictograme, iar codurile QR oferă audio-ghiduri. Parcursul până la punctul de informare din Buleta este fără trepte, iar pe lângă obiectivele cu trafic pietonal mare se asigură trasee continue pentru cărucioare, scaune rulante și biciclete de echilibru. În jurul lacului cu nuferi, un micro-traseu accesibil (pantă redusă, balustrade, suprafață stabilă) permite contactul cu natura persoanelor cu mobilitate redusă. Mobilierul de odihnă este amplasat la distanțe rezonabile, cu zone umbrite pentru perioadele calde, iar stațiile de așteptare și trecherile sunt bine iluminate. Egalitatea de șanse și perspectiva de gen sunt reflectate atât în design, cât și în modul de folosire a coridorului. Iluminatul pietonal, vizibilitatea bună a trecherilor și evitarea „colțurilor oarbe” sporesc confortul de deplasare al femeilor, copiilor și vârstnicilor, inclusiv seara. Programul educațional („Ghizi juniori”) și voluntariatul asociat traseului sunt deschise în mod explicit fetelor și băieților, cu activități adaptate programului de îngrijire al părinților. Comunicarea publică, semnalistica și materialele digitale folosesc un limbaj incluziv, fără stereotipuri, iar punctul de informare respectă principiile designului universal (acces fără bariere, informare clară, spațiu de așteptare sigur).
-------------------------------	---

		Nediscriminarea este asigurată prin proceduri simple, dar ferme: consultări publice care includ persoane vârstnice, persoane cu dizabilități, părinți cu copii mici și elevi; materiale disponibile în română și engleză, cu iconografie ușor de înțeles; mecanism de feedback accesibil (formular QR și registru pe hârtie la punctul de informare). În documentațiile de achiziție se introduc clauze de egalitate de șanse la recrutare pe durata implementării, reguli de conduită pe șantier și cerințe minime de accesibilitate pentru toate livrabilele (panouri, aplicații web, mobilier). Monitorizarea proiectului se face cu indicatori defalcați – acolo unde este posibil – pe vârstă și sex (participanți la activități educaționale, utilizatori ai coridorului, beneficiari ai ghidajului), alături de o verificare anuală a standardelor de accesibilitate (continuitatea trotuarelor, funcționarea iluminatului, lizibilitatea semnalisticii). În ansamblu, coridorul pune în valoare patrimoniul și natura fără a le vulnerabiliza, oferă deplasări sigure și prietenoase pentru toți, crește sentimentul de apartenență și deschide oportunități economice mici, dar stabile. Prin această abordare integrată – mediu, social, economie locală, guvernanta participativă – proiectul aduce „Europa mai aproape de cetățeni” exact în sensul Priorității 7: dezvoltare teritorială sustenabilă, incluzivă și inteligent gestionată la scara comunei.
11	Ideea de proiect are caracter integrat ?	Proiectul nu propune o intervenție izolată, ci țese într-un singur coridor – pe segmentele DJ 647–DJ 649 din interiorul comunei – mobilitatea sigură, patrimoniul cultural și grija pentru mediu. Traseul leagă, coerent și lizibil, Mănăstirea dintr-un Lemn și nodurile civice (Primărie–Cămin cultural, etc, , astfel încât locuitorii și vizitatorii să ajungă ușor și în siguranță la toate punctele de interes. Integrarea se vede în modul în care lucrările „hard” – treceri pietonale ridicate, trotuare continue, iluminat pietonal LED, semnalistică turistică unitară, mici Park & Bike și marcaje cicliste – sunt completate de componente „soft”: punct de informare, hartă digitală

		cu QR, program de educație rutieră și „Ghizi juniori”, comunicare pentru vizitare responsabilă. Soluțiile tehnice sunt prietenoase cu mediul (pavaje permeabile, rigole verzi, materiale reversibile), iar designul este universal: acces fără bariere, tactil la treceri, limbaj simplu și pictograme, astfel încât femeile, copiii, vârstnicii și persoanele cu mobilitate redusă să se simtă în siguranță. Integrarea este și instituțională: UAT, Consiliul Județean (pentru drumurile județene), Direcția pentru Cultură, parohiile, școlile și sanatoriul lucrează împreună pe un traseu comun, cu roluri clare și mentenanță planificată. Impactul se măsoară pe indicatorii comuni europeni – proiect integrat finalizat, situri culturale sprijinite, actori implicați, creșterea vizitatorilor – și pe indicatori locali de siguranță și utilizare. Rezultatul este o intervenție unică, cu efecte sociale, culturale, economice și de mediu, care apropie serviciile, pune în valoare identitatea locului și crește calitatea vieții la scara întregii comune.
12.	Alte informații relevante	-

Fisa nr. 7

1.	Titlul proiectului	Înființare rețea inteligentă de transport și distribuție gaze naturale în comuna Frâncești, județul Vâlcea
2.	Beneficiarul proiectului/ Parteneri	Primăria Frâncești
3.	Dreptul de proprietate asupra terenurilor sau clădirilor (dacă este cazul)	Imobilul se află în proprietatea primăriei Frâncești
4.	Descriere proiect (Principalele lucrări și activități, în câteva fraze)	○ Înființare rețea inteligentă de transport și distribuție gaze naturale în comuna Frâncești, județul Vâlcea Acțiuni sprijinite: Dezvoltarea rețelelor inteligente de distribuție a gazelor naturale în vederea creșterii nivelului de flexibilitate, siguranță, eficiență în operare, precum și de integrare a activităților de transport, distribuție și consum final.
5.	Rezultate estimate (Se vor corela cu activitățile și cu	Conceptul de rețea inteligentă de distribuție de gaze naturale presupune ca investiția să includă cel puțin

	indicatorii priorității la care se aplică)	una dintre următoarele funcționalități: Sprijinirea integrării producției din surse neconvenționale (cum ar fi sursele de energie regenerabile bazate pe metan sintetic și biometan); Permiterea integrării în rețelele electrice a centralelor electrice pe gaz, necesare pentru compensarea sarcinilor maxime; Îmbunătățirea flexibilității rețelelor de gaze, în special prin utilizarea tehnologiilor IT pentru a sprijini provocările legate de cerere și de ofertă.
6.	Sursele de finanțare identificate	POIM Dezvoltarea rețelelor inteligente de distribuție a gazelor naturale în vederea creșterii nivelului de flexibilitate, siguranță, eficiență în operare, precum și de integrare a activităților de transport, distribuție și consum final
7.	Gradul de maturitate al proiectului (Studiu de fezabilitate/ Studiu de fezabilitate/ Proiect tehnic și detalii de execuție/ Studii de trafic/ Studii de marketing/ Sondaje/ Alte studii)	Proiectul se află în pregătire.
8.	Calendar orientativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)	Durata estimată de execuție a investiției de bază: 36 luni de la emiterea ordinului de începere a lucrărilor
9.	Bugetul estimat al investiției și sustenabilitatea financiară a proiectului	Valoarea totală a proiectului este apr. 18.000.000
10	Contribuția proiectului la dezvoltarea durabilă	Creșterea gradului de confort și siguranță pentru populație • Asigurarea unei surse moderne și sigure de energie pentru încălzire, gătit și apă caldă menajeră. • Eliminarea riscurilor asociate cu surse tradiționale (lemne, butelii). Reducerea cheltuielilor gospodăriilor pentru energie • Costuri energetice mai mici pe termen lung pentru populație și instituții, față de sursele convenționale. Stimularea dezvoltării economice locale • Creșterea atractivității comunei pentru noi

		locuitori și investitori. Reducerea poluării și protecția mediului • Trecerea de la arderea lemnului sau a combustibililor lichizi la gaze naturale, cu emisii mult mai scăzute de CO₂ și particule. • Alinierea la obiectivele europene privind tranziția către o economie cu emisii reduse de carbon.
11	Ideea de proiect are caracter integrat ?	Proiectul de investiție, reflectă caracterul integrat (proiectul implică mai multe tipuri de părți interesate/ implică diferite sectoare) cu investițiile prioritare vizate de către APL Comuna Frâncești, în Strategia primăriei.
12.	Alte informații relevante	-

Fisa nr. 8

1.	Titlul proiectului	Frâncești Verde” – Rețea de spații verzi, recreative și de agrement pentru comunitate
2.	Beneficiarul proiectului/ Parteneri	Primăria Frâncești
3.	Dreptul de proprietate asupra terenurilor sau clădirilor (dacă este cazul)	Primăria Frâncești
4.	Descriere proiect (Principalele lucrări și activități, în câteva fraze)	- Amenajarea și modernizarea parcurilor și spațiilor verzi din satele comunei (Frâncești, Cremenari, Bratia din Vale, Ostroveni). - Crearea de zone de agrement și fitness în aer liber (aparate sportive, piste pentru alergare, locuri de joacă accesibile). - Plantarea de arbori și realizarea de perdele forestiere pentru protecția împotriva vântului și reducerea poluării. - Amenajarea de alei pietonale și piste pentru biciclete, conectate cu zonele de interes turistic și social. - Dotarea cu mobilier urban modern (bănci, foișoare, iluminat ecologic cu panouri fotovoltaice). - Crearea unui program anual de educație ecologică și voluntariat pentru întreținerea spațiilor verzi.
5.	Rezultate estimate (Se vor corela cu activitățile și cu	Proiectul urmărește crearea și modernizarea infrastructurii verzi și recreative din comuna Frâncești,

	indicatorii priorității la care se aplică)	printr-o abordare integrată, generând rezultate cuantificabile și sustenabile: Spații verzi noi create sau amenajate – RCO 38 – min. 5 spații verzi (parcuri, scuaruri, zone de agrement) realizate sau reabilitate în satele Frâncești, Cremenari, Bratia din Vale, Ostroveni și Teiu, cu o suprafață totală de peste 1,5 ha. Infrastructură de recreere nou creată sau modernizată – RCO 39 – min. 4 zone de agrement dotate cu mobilier urban, aparate fitness în aer liber, locuri de joacă, foisoare și alei pietonale/piste pentru biciclete. Iluminat public eficient energetic în zonele verzi – RCO 46 – min. 50 de corpuri de iluminat cu LED alimentate din surse regenerabile (panouri fotovoltaice). Suprafață de teren reabilitată ecologic – RCR 30 – peste 1 ha de teren degradat reconvertit în spații verzi funcționale. Evenimente comunitare de promovare a educației ecologice – local – min. 6 acțiuni/an (plantări, ateliere pentru copii, campanii de curățenie și reciclare). Creșterea gradului de utilizare a spațiilor verzi – RCR local – estimată la peste 1.500 de vizite/lună în zonele de agrement nou create sau modernizate.
6.	Sursele de finanțare identificate	Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 Obiectiv de politică 5 - O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării sustenabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale Obiectiv Specific 5.2: Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în alte zone decât cele urbane Prioritatea 7 - Dezvoltare Teritorială Sustenabilă
7.	Gradul de maturitate al proiectului (Studiu de fezabilitate/ Studiu de prefezabilitate/ Proiect tehnic și detalii de execuție/ Studii de trafic/ Studii de marketing/ Sondaje/ Alte studii)	Proiectul se află în pregătire.

8.	Calendar orientativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)	Durata estimată de execuție a investiției de bază: 36 luni de la emiterea ordinului de începere a lucrărilor
9.	Bugetul estimat al investiției și sustenabilitatea financiară a proiectului	Valoarea totală a proiectului este apr. 500.000 euro
10	Contribuția proiectului la dezvoltarea durabilă	Proiectul „Frânțești Verde” este conceput în deplină conformitate cu principiile dezvoltării durabile și are ca scop crearea unei infrastructuri verzi multifuncționale, cu impact pozitiv asupra mediului, sănătății și coeziunii comunitare. Toate intervențiile propuse minimizează impactul asupra mediului și promovează utilizarea eficientă și responsabilă a resurselor naturale. Măsurile prevăzute includ: Utilizarea materialelor ecologice și durabile pentru amenajări, inclusiv mobilier urban din lemn certificat FSC, pavaje ecologice cu permeabilitate ridicată și vopsele pe bază de apă. Eficiență energetică și surse regenerabile – instalarea corpurilor de iluminat cu LED și alimentarea acestora prin panouri fotovoltaice, reducând consumul de energie convențională. Conservarea biodiversității locale – plantarea de specii autohtone (arbori, arbuști și plante perene) adaptate ecosistemului local, reducând necesarul de irigare și întreținere intensivă. Managementul sustenabil al apei – colectarea apei pluviale și utilizarea acesteia pentru irigarea zonelor verzi, reducând consumul de apă potabilă. Reducerea poluării – realizarea de piste pentru biciclete și alei pietonale care încurajează mobilitatea nemotorizată și reduc traficul rutier intern. Prevenirea deșeurilor – amenajarea de puncte de colectare selectivă a deșeurilor în fiecare spațiu verde nou creat. Adaptare la schimbările climatice – crearea de zone umbrite, perdele vegetale și spații verzi cu rol de atenuare a efectelor valurilor de căldură și de reducere a eroziunii solului.

		Prin aceste măsuri, proiectul sprijină tranziția verde a comunei Frâncești, contribuind la îndeplinirea obiectivelor de mediu ale Uniunii Europene și la îmbunătățirea calității vieții locuitorilor.
	Ideea de proiect permite aspecte legate de principiile privind dezvoltarea durabilă, accesibilitatea, egalitatea de șanse, gen și nediscriminarea	Proiectul „Frâncești Verde” respectă în totalitate principiile orizontale prevăzute de legislația națională și europeană, asigurându-se că investiția este concepută și implementată în mod incluziv, echitabil și sustenabil. Accesibilitate pentru toate categoriile de persoane Toate spațiile verzi și facilitățile recreative vor fi proiectate astfel încât să fie accesibile persoanelor cu mobilitate redusă, prin alei cu pante conforme normativelor, rampe de acces și mobilier urban adaptat. Vor fi amplasate plăcuțe tactile și indicatoare în alfabet Braille, precum și ghiduri audio pentru persoanele cu deficiențe de vedere. Pentru persoanele cu deficiențe de auz, vor fi disponibile materiale video cu subtitrare și interpretare în limbaj mimico-gestual pentru prezentarea facilităților și a regulilor de utilizare. Egalitate de șanse și nediscriminare Proiectul este deschis tuturor cetățenilor, fără discriminare pe criterii de gen, vârstă, etnie, religie, orientare sexuală sau statut socio-economic. Activitățile comunitare derulate în aceste spații vor fi concepute astfel încât să încurajeze participarea egală a femeilor și bărbaților, a tinerilor și vârstnicilor, a familiilor și persoanelor singure. Incluziune socială Zonele de agrement vor include facilități și programe destinate în mod special copiilor și tinerilor din medii defavorizate și persoanelor vârstnice, cu scopul de a reduce izolarea socială. Se vor organiza periodic evenimente comunitare gratuite – ateliere educaționale, activități sportive, campanii de plantare – care să aducă împreună toate categoriile de locuitori.

		Dezvoltare durabilă și protecția mediului Toate lucrările vor respecta standardele de mediu, utilizând materiale ecologice, reciclaje selective și tehnologii prietenoase cu natura. Investiția contribuie direct la creșterea suprafeței verzi per locuitor, reducerea poluării și îmbunătățirea sănătății populației. Proiectul „Frâncești Verde” se aliniază principiilor fundamentale ale Uniunii Europene, creând un spațiu comun sigur, accesibil, prietenos cu mediul și incluziv, care răspunde nevoilor actuale și viitoare ale comunității din Frâncești.
11	Ideea de proiect are caracter integrat ?	Proiectul „Frâncești Verde” este conceput ca o intervenție integrată, care combină dimensiuni multiple – socială, ecologică, educațională și economică – pentru a răspunde simultan mai multor nevoi ale comunității din comuna Frâncești. 5. Dimensiunea socială și comunitară Spațiile verzi amenajate devin puncte de întâlnire intergeneraționale, favorizând coeziunea socială și participarea civică. Proiectul creează oportunități pentru activități în aer liber, evenimente culturale, activități sportive și ateliere educative, contribuind la dezvoltarea capitalului social. 6. Dimensiunea ecologică și de protecție a mediului Amenajarea de zone plantate cu arbori, arbuști și plante perene autohtone sprijină biodiversitatea locală și contribuie la reducerea efectului de insulă de căldură. Crearea de perdele verzi și zone de retenție a apei are rolul de a combate efectele schimbărilor climatice, precum inundațiile sau seceta. 7. Dimensiunea educațională și de conștientizare Vor fi integrate panouri educative despre flora și fauna locală, precum și trasee tematice pentru școli și grupuri de tineri. Proiectul promovează educația ecologică și

		responsabilitatea față de mediu prin ateliere de plantare, campanii de curățenie și implicarea directă a comunității în întreținerea spațiilor. 8. Dimensiunea economică și turistică Spațiile verzi și traseele de agrement pot atrage vizitatori din localitățile învecinate, stimulând activitatea economică locală (comerț, gastronomie, meșteșuguri). Crearea de locuri de muncă temporare în etapa de implementare și oportunități pentru mici afaceri legate de agrement și turism rural. Prin aceste abordări complementare, proiectul nu se limitează la o simplă amenajare fizică a spațiilor, ci creează o rețea funcțională de zone verzi care devin resurse multifuncționale – pentru recreere, educație, coeziune socială și dezvoltare locală durabilă.
12.	Alte informații relevante	-

Fisa nr. 9

1.	Titlul proiectului	Amenajare parc sat Frâncești
2.	Beneficiarul proiectului/ Parteneri	Primăria Frâncești
1.	Dreptul de proprietate asupra terenurilor sau clădirilor (dacă este cazul)	Terenul se află în proprietatea primăriei Frâncești
2.	Descriere proiect (Principalele lucrări și activități, în câteva fraze)	Dezvoltarea infrastructurii publice din mediul rural ○ crearea/reabilitarea aleilor pietonale, pistelor pentru bicicliști, reabilitarea trotuarelor, strazi locale; ○ crearea/reabilitarea/modernizarea/amenajarea spațiilor verzi (achiziția și montarea elementelor constructive de tipul alei, foișoare, pergole, grilaje etc.; plantarea/ gazonarea suprafețelor, inclusiv plantare arbori), realizarea sistemelor de

		irigații pentru spațiile verzi;
3.	Rezultate estimate (Se vor corela cu activitățile și cu indicatorii priorității la care se aplică)	Amenajarea unui parc multifuncțional modern în satul Teiu - Crearea unui spațiu public atractiv, destinat recreerii, socializării și activităților în aer liber pentru locuitorii satului. - Suprafață amenajată cu alei pietonale, bănci, coșuri de gunoi, iluminat public, spații verzi și zone umbrite. Realizarea unui loc de joacă sigur și accesibil pentru copii - Dotarea parcului cu echipamente moderne: tobogane, leagăne, balansoare, carusele, cățărători etc. - Asigurarea suprafețelor de protecție (ex: covor din cauciuc antitraumă sau nisip) pentru siguranța celor mici.
4.	Sursele de finanțare identificate Încadrarea ideii de proiect în cadrul priorității P7- Dezvoltare teritorială sustenabilă a PR SV Oltenia 2021-2027	PR SV Oltenia, Buget local
5.	Gradul de maturitate al proiectului (Studiu de fezabilitate/ Studiu de fezabilitate/ Proiect tehnic și detalii de execuție/ Studii de trafic/ Studii de marketing/ Sondaje/ Alte studii)	Proiectul se află în pregătire.

6.	Calendar orientativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)	Durata estimată de execuție a investiției de bază: 36 luni de la emiterea ordinului de începere a lucrărilor
7.	Bugetul estimat al investiției și sustenabilitatea financiară a proiectului	Valoarea totală a proiectului este de 500.000 lei
8.	Contribuția proiectului la dezvoltarea durabilă	- Contribuția la obiectivele de mediu Se va respecta principiul economiei circulare, asigurându-se utilizarea doar a soluțiilor tehnice compatibile cu cele istorice, cu grijă pentru detaliu și calitate a proiectării și execuției, fără a aduce un prejudiciu semnificativ asupra obiectivelor de mediu. - Contribuția la dezvoltarea durabilă În timpul execuției lucrărilor zgomotul produs de utilajele de execuție se preconizează a nu deranja locuitorii din zona vizată de investiție. Nu se prevede producerea de poluanți care pot afecta solul sau subsolul. - Accesibilitate, egalitate de șanse, gen și nediscriminare În urma realizării proiectului se va evita orice discriminare bazată pe sex, origine etnică sau rasială, religie sau credință, dizabilitate, vârstă sau orientare sexuală, în concordanță cu cerințele legislative în domeniu.
9.	Ideea de proiect are caracter integrat ?	Proiectul de investiție, reflectă caracterul integrat (proiectul implică mai multe tipuri de părți interesate/ implică diferite sectoare) cu investițiile prioritare vizate de către APL Comuna Frâncești, și proiectele vizate unitățile de cult, în Strategia primăriei.
10.	Alte informații relevante	Stimularea coeziunii sociale și a activităților comunitare

		• Posibilitatea organizării de activități și evenimente pentru comunitate (serbări, activități sportive, educative etc.). • Spațiu de întâlnire și recreere pentru familiile din satul Teiu. Contribuție la dezvoltarea durabilă și aspectul estetic al localității • Înfrumusețarea satului și creșterea atractivității zonei printr-un spațiu bine întreținut și dotat. • Plantarea de arbori și flori, folosirea materialelor ecologice și durabile.
--	--	--

CAPITOLUL 6: IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI

6.1. Responsabilitățile și planul de acțiune pentru implementarea strategiei

Implementarea Strategiei de Dezvoltare Durabilă a comunei Frâncești va fi coordonată de administrația publică locală – **Primăria Comunei Frâncești**, care va acționa în calitate de promotor, coordonator și garant al punerii în aplicare a direcțiilor strategice asumate.

Principalele responsabilități în punerea în aplicare a strategiei sunt distribuite astfel:

- **Primăria Frâncești** – asigură conducerea procesului, elaborează cererile de finanțare, gestionează implementarea proiectelor și urmărește execuția acestora atât din punct de vedere tehnic, cât și financiar.
- **Consiliul Local** – adoptă deciziile strategice necesare, aprobă bugetele și documentațiile aferente proiectelor, și sprijină inițiativele de parteneriat între sectorul public și cel privat.
- **Partenerii locali** (instituții de învățământ, parohii, ONG-uri, agenți economici) – sunt implicați activ în implementarea de proiecte tematice cu caracter educativ, cultural, economic sau social.
- **Grupul de Lucru pentru Implementare** – constituit din reprezentanți ai administrației și ai comunității, are rolul de a urmări desfășurarea acțiunilor planificate, de a evalua periodic stadiul implementării și de a propune ajustări, dacă acestea se impun.

Planul de acțiune va fi organizat pe ani și domenii prioritare și va include următoarele tipuri de intervenții:

- dezvoltarea infrastructurii (transport, utilități publice, digitalizare);
- programe cu impact social și educațional;
- măsuri de sprijin pentru economia locală și ocuparea forței de muncă;
- conservarea patrimoniului și valorificarea sa turistică;
- proiecte pentru protecția mediului, tranziție ecologică și economie circulară.

În vederea implementării eficiente, fiecare obiectiv strategic va fi detaliat astfel:

- împărțirea în acțiuni operaționale;
- definirea clară a rezultatelor așteptate;
- stabilirea de indicatori de performanță pentru monitorizare;
- desemnarea responsabilului/compartimentului de implementare;
- estimarea termenelor de finalizare.

Este important de menționat că aplicarea strategiei va putea genera transformări majore în structura economică și socială a comunei, motiv pentru care este necesară o reevaluare periodică a nevoilor reale ale comunității și o adaptare permanentă a intervențiilor.

Strategia va fi pusă în aplicare prin proiectele prevăzute în portofoliu, cu respectarea cadrului normativ național și european, iar reușita acestui demers depinde de o colaborare eficientă și deschisă între autorități, parteneri locali și sectorul privat.

Condițiile-cheie pentru aplicarea Planului de Acțiune în comuna Frâncești includ:

- asigurarea unei cooperări transparente și eficiente între administrația publică, instituțiile locale și mediul economic;
- identificarea de surse de finanțare complementare celor structurale;
- respectarea priorităților asumate de autoritatea locală în implementarea proiectelor;
- corelarea inițiativelor existente cu cele noi, pentru o dezvoltare coerentă și sustenabilă la nivel local și regional.

Strategia de Dezvoltare Durabilă (SDD) este un document de planificare esențial, care trasează direcțiile de dezvoltare pentru perioada 2025–2030, reunind atât proiecte inițiate de autoritatea publică, cât și propuneri venite din partea comunității.

Succesul implementării va depinde și de evaluarea proiectelor deja derulate în perioada anterioară și de capitalizarea rezultatelor obținute. Întregul demers va fi coordonat de **Primăria Frâncești**, cu implicarea constantă a partenerilor relevanți.

Etaple-cheie pentru aplicarea SDD Frâncești 2025–2030 includ:

- pregătirea etapelor preliminare pentru demararea strategiei;
- derularea activităților aferente implementării proiectelor;
- crearea unui sistem eficient de monitorizare a progresului;
- aplicarea de măsuri corective adaptate contextului local;
- pregătirea viitorului exercițiu de programare.

6.2. Sistemul de monitorizare și evaluare

Pentru a garanta o punere în aplicare coerentă, eficientă și transparentă a Strategiei de Dezvoltare Durabilă (SDL), va fi instituit un **Sistem de Monitorizare și Evaluare (SME)**, având ca scop principal urmărirea constantă a progresului înregistrat în implementarea obiectivelor strategice. Acest sistem va include:

- evaluarea periodică a gradului de realizare a fiecărui obiectiv general și specific, pe baza unor **indicatori de realizare și rezultat** bine definiți;

- întocmirea de **rapoarte semestriale și anuale** privind stadiul implementării strategiei;
- **întâlniri de lucru și consultări periodice** cu actorii locali pentru validarea progresului și ajustarea intervențiilor;
- utilizarea de **instrumente digitale** moderne (fișe de monitorizare, baze de date, tablouri de bord interactive) pentru centralizarea și analiza informațiilor

Obiectivele principale ale SME sunt:

- monitorizarea implementării proiectelor incluse în SDL;
- verificarea gradului de îndeplinire a obiectivelor strategice și a indicatorilor stabiliți;
- furnizarea unei baze factuale pentru luarea deciziilor fundamentate;
- garantarea **transparenței** față de cetățeni și față de toți actorii implicați în dezvoltarea locală.

Componentele sistemului de monitorizare:

- desemnarea unei **echipe tehnice de monitorizare** la nivelul Primăriei Frâncești;
- elaborarea anuală a unui **plan de monitorizare**, cu obiective, acțiuni și indicatori clari;
- realizarea de **rapoarte de progres** la intervale regulate (semestrial/anual);
- **organizarea de reuniuni de evaluare** cu implicarea Consiliului Local, partenerilor instituționali, societății civile și mediului de afaceri;
- utilizarea unei **platforme digitale locale** pentru înregistrarea și urmărirea proiectelor;
- dezvoltarea unui **mecanism de feedback comunitar**, prin chestionare, consultări publice și platforme online de dialog.

Evaluarea strategiei va fi realizată:

- **intern** – anual, de către echipa de implementare/monitorizare;
- **extern** – la jumătatea și la finalul perioadei de implementare (ex. în 2027 și 2030), prin evaluatori independenți, pentru a ajusta acțiunile și a îmbunătăți politicile publice locale.

Implementarea SDL în comuna Frâncești implică o colaborare activă între administrația locală, comunitate, mediul de afaceri și societatea civilă. O aplicare eficientă a strategiei asigură progres real în toate domeniile prioritare și consolidează dezvoltarea pe termen lung.

Un sistem de monitorizare bine conceput, bazat pe indicatori calitativi și cantitativi, este esențial pentru succesul acestui proces. **Monitorizarea, evaluarea și pilotarea** sunt activități complementare, interdependente, integrate în ciclul de viață al politicilor publice și al programelor de dezvoltare.

Monitorizarea: rol, metodă și resurse necesare

Monitorizarea este procesul prin care se colectează și se analizează, într-un mod sistematic și periodic, date relevante privind implementarea strategiei, cu scopul de a sprijini luarea deciziilor și de a asigura transparență.

Aceasta presupune:

- **resurse dedicate** (umane, materiale, digitale);
- **sisteme funcționale de colectare și procesare a datelor;**
- **o pregătire specifică** pentru definirea și urmărirea indicatorilor.

Este important ca monitorizarea să funcționeze ca un sistem de **avertizare timpurie**, semnalând eventualele dificultăți sau întârzieri în implementarea măsurilor prevăzute.

Monitorizarea se va realiza prin:

1. **Monitorizare de birou** – centralizarea și analiza informațiilor colectate din rapoarte, ședințe ale echipei de monitorizare, audieri ale persoanelor implicate în proiecte, contribuții ale experților.
2. **Monitorizare pe teren** – vizite de verificare la entitățile responsabile pentru implementare, pentru a observa direct stadiul fizic al proiectelor și impactul lor.
3. **Rapoarte de monitorizare** – vor fi elaborate trimestrial și anual și vor constitui documentele de referință pentru analiza progresului, pe baza informațiilor provenite din:
 - rapoartele instituțiilor responsabile;
 - documentele serviciilor implicate în aplicarea SDL;
 - consultări cu societatea civilă și partenerii locali;
 - cercetări, sondaje și analize realizate de experți;
 - surse media relevante.

Partenerii locali vor fi implicați activ în procesul de monitorizare, prin reprezentanții lor în grupul de lucru, alături de compartimentele de specialitate ale Primăriei Frâncești, care vor furniza date și vor participa la validarea rapoartelor.

Construirea unui sistem funcțional de monitorizare și evaluare reprezintă o condiție esențială pentru gestionarea performantă a strategiei și pentru adaptarea sa la nevoile în schimbare ale comunității locale.

Evaluarea intermediară

Această etapă are ca scop **analiza pe parcurs a impactului generat de proiectele aflate în implementare**, precum și a modului în care planul strategic evoluează în raport cu calendarul și obiectivele asumate. Obiectivele principale ale evaluării intermediare sunt:

- oferirea unui sprijin real procesului decizional privind activitățile în curs;
- colectarea și analiza informațiilor relevante privind elementele care funcționează eficient și cele care necesită ajustare;
- îmbunătățirea calității intervențiilor implementate;
- identificarea și diseminarea **bunei practici** care pot fi replicate la scară extinsă;
- formularea unor **recomandări concrete** pentru optimizarea Strategiei în perioada de aplicare.

Evaluarea finală

Aceasta vizează analiza aprofundată a **efectelor și rezultatelor generate de strategie** la finalul perioadei de implementare (2025–2030), pe baza indicatorilor de rezultat și impact stabiliți prin planul de acțiune. Scopurile evaluării finale includ:

- formularea concluziilor cu privire la gradul de realizare a obiectivelor și la impactul asupra comunității;
- analiza raportului dintre resursele investite și beneficiile socioeconomice obținute;
- fundamentarea unor decizii privind **revizuirea sau actualizarea strategiei**, în funcție de lecțiile învățate și de noile perspective de dezvoltare;
- **integrarea rezultatelor pozitive** în viitoarele politici și documente strategice;
- realizarea de **recomandări strategice** pentru îmbunătățirea planificării și implementării ulterioare.

Instrumente de evaluare și raportare

Pentru asigurarea unei monitorizări riguroase și coerente, Primăria Frâncești, prin structurile sale executive, va elabora și prezenta Consiliului Local următoarele documente esențiale:

1. **Rapoarte anuale de progres** – începând cu al doilea an de implementare, aceste rapoarte vor analiza gradul de realizare a măsurilor prevăzute în strategie, pe fiecare domeniu strategic, evidențiind evoluția indicatorilor de output și rezultat.
2. **Rapoarte strategice** – având în vedere durata strategiei (5 ani), se impune o evaluare intermediară la fiecare 3 ani. Aceste rapoarte vor analiza în profunzime:
 - starea și evoluția socioeconomică a comunei;
 - realizările obținute și gradul de atingere a obiectivelor strategice;

- o obstacolele întâmpinate în procesul de implementare;
- o bunele practici identificate pe parcurs;
- o necesitatea ajustării strategiei în funcție de schimbările majore înregistrate la nivel local.

Calendarul rapoartelor strategice

Rapoartele strategice vor fi elaborate **din 3 în 3 ani**, în **2028 și 2030 – în cazul de față**, și vor fi prezentate în cadrul ședințelor Consiliului Local al Comunei Frâncești.

În funcție de concluziile evaluărilor și de schimbările legislative apărute la nivel național sau european, **Strategia de Dezvoltare Durabilă a Comunei Frâncești 2025–2030** va putea fi **revizuită și actualizată ori de câte ori este necesar**, pentru a răspunde noilor realități și priorități locale.

ACȚIUNE termen scurt (2025 – 2026)	RESPONSABILI
Aprobarea strategiei de către Consiliul Local al comunei Frâncești prin Hotărâre de Consiliu Local	Consiliul Local al Comunei Frâncești
Înființarea unei „Comisii de monitorizare și actualizare a Strategia Locala de Dezvoltare Durabilă a Comunei Frâncești, Județul Vâlcea	Primarul comunei Frâncești
Repartizarea proiectelor pe compartimentele de specialitate din cadrul Primăriei Comunei Frâncești	Comisia de monitorizare și actualizare a SDL
Finalizarea proiectelor aflate în implementare	Comisia de monitorizare și actualizare a SDL
Realizarea/actualizarea documentelor de fundamentare pentru fiecare domeniu prioritar stabilit prin Strategia de dezvoltare , conform nivelelor de prioritate stabilite	Comisia de monitorizare și actualizare a SDL

Indicatori principali de monitorizare și evaluare (conform Anexei 5 + specific SDD)

Tabel 1 – Indicatori de realizare imediată (output)

Cod Ref.	Indicator Output	Unitate măsură	Valoare 2021	Țintă 2024	Țintă 2030
RCO 74	Populația	persoane	0	1.500	3,268 (nr.

	vizată de proiecte SDL				pop. recensământ 2021)
RCO 75	Strategii de dezvoltare teritorială integrată sprijinite	contribuții	0	1	1
RCO 76	Proiecte integrate de dezvoltare teritorială	proiecte	0	5	20
RCO 77	Număr situri culturale și turistice care beneficiază de sprijin	situri	0	1	2
CULT.1	Monumente istorice restaurate și puse în valoare	obiective	0	0	2
Cod Ref.	Indicator Output	Unitate măsură	Valoare 2021	Țintă 2024	Țintă 2030
CULT.2	Suprafață construită reabilitată în clădiri de patrimoniu	mp	0	1.200	3.000

CULT.3	Vizitatori anuali la obiective restaurate și promovate	persoane/an	0	0	3000
CULT.4	Activități culturale organizate în obiective restaurate	nr. evenimente	0	0	10
TOUR.1	Trasee turistice create sau promovate (fizic/digital)	trasee	0	1	3
TOUR.2	Puncte de informare turistică modernizate /înființate	puncte	0	0	1

Indicatorii reflectă obiectivele specifice ale Strategiei de Dezvoltare Durabilă și sunt strâns corelați cu:

- valorificarea funcțională a monumentelor istorice;
- punerea în valoare și conservarea patrimoniului cultural;
- stimularea turismului cu tematică culturală și religioasă;
- transformarea digitală și actualizarea serviciilor culturale;
- amplificarea efectelor sociale și economice la nivel local.

Indicatori de monitorizare:

Obiectiv Strategic 1: Creșterea calității vieții și accesului echitabil la servicii publice moderne

1. Modernizarea și extinderea infrastructurii de transport (drumuri comunale, căi de acces către terenuri agricole, legături intersate).

Indicator	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr de kilometri de drum modernizat	km	0	8	15
Număr de căi de acces modernizate spre terenuri agricole	număr	0	3	6
Număr de sate conectate prin drumuri modernizate	număr	0	5	9
Timp mediu de deplasare redus pe rutele modernizate	minute	25	18	12
Număr de locuitori care beneficiază de îmbunătățirea accesului la transport	persoane	0	900	1.800

2. Reabilitarea și extinderea rețelilor de apă, canalizare, energie electrică și internet în toate satele componente

Indicator	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Lungime rețea apă modernizată/extinsă	km	0	12	20
Lungime rețea canalizare nouă/modernizată	km	0	10	15
Număr de gospodării conectate la rețele moderne	număr	~500	800	1.000
Număr de gospodării cu acces internet de mare viteză	număr	~300	700	900
Scăderea pierderilor din rețelele vechi	%	0%	20%	30%
Număr de sisteme smart/meteo integrate în rețea	număr	0	1	2

3. Îmbunătățirea accesului la servicii de sănătate, inclusiv dotarea dispensarului și dezvoltarea serviciilor de asistență socială

Indicator	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Dispensar medical modernizat și dotat	unități	0	1	1
Număr echipamente medicale achiziționate	bucăți	0	15	25

Indicator	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr beneficiari ai serviciilor sociale extinse	persoane/an	~80	150	200
Număr campanii de informare/prevenție organizate	campanii/an	0	4	6
Timp mediu de răspuns medical redus	%	0%	20%	30%
Grad de acoperire a serviciilor sociale în comună	% cazuri eligibile	~50%	70%	80%+

4. Amenajarea spațiilor publice (parcuri, locuri de joacă, zone pietonale, platforme de recreere, Amenajarea de piste pentru bicicliști).

Indicator	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr de parcuri/locuri de joacă amenajate	unități	1	2	3
Suprafață totală spații publice reamenajate	mp	1.500	4.000	6.000
Număr de metri de pistă pentru bicicliști create	metri	0	1.000	2.000
Număr de bănci, coșuri de gunoi și elemente de mobilier urban montate	bucăți	20	50	80
Număr estimativ de beneficiari	persoane/an	~1.000	1.500	2.000+
Număr de zone dotate cu accesibilitate pentru persoane cu dizabilități	unități	1	3	5

5. Dezvoltarea infrastructurii educaționale și susținerea programelor extracurriculare

Indicator	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr de unități de învățământ reabilite	unități	0	1	2
Număr de săli de clasă modernizate sau construite	săli	0	3	6
Număr de laboratoare/ateliere dotate	unități	0	2	3

Indicator	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr de elevi beneficiari ai programelor extracurriculare	persoane	0	150	250
Scăderea ratei de abandon școlar față de anul de referință	procent (%)	100% (nivel 2025)	70%	≤ 70% (scădere cu 30%)
Număr de cadre didactice implicate în formare continuă	persoane	5	15	20

Obiectiv Strategic 2: Diversificarea economiei locale și susținerea antreprenoriatului rural

1. Sprijinirea agriculturii durabile și ecologice, cu accent pe produsele locale și lanțuri scurte de aprovizionare

Indicator	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr de producători implicați în practici ecologice	persoane	10	20	30
Număr de ferme înregistrate în agricultura durabilă	ferme	5	10	15
Număr de forme asociative sprijinite/înființate	organizații	0	2	3
Creșterea suprafeței cultivate prin metode ecologice față de nivelul din 2025	procent (%)	100% (nivel 2025)	115%	120%
Număr de târguri anuale organizate pentru produse locale	târguri	0	1/an	2/an
Reducerea distanței medii de transport a produselor locale până la piață	procent (%)	0%	15%	25%

2. Încurajarea formării de asociații agricole și cooperare între fermieri

Indicator	UM	Nivel de referință 2025	Țintă intermediară 2027	Țintă finală 2030
Număr de asociații agricole nou înființate	număr	0	2	3
Număr de membri fermieri implicați	persoane	0	30	50
Suprafață agricolă gestionată în comun	ha	0	120	200
Valoare fonduri accesate de grupuri de producători/asociații	euro	0	300.000	500.000

Indicator	UM	Nivel de referință 2025	Țintă intermediară 2027	Țintă finală 2030
Număr de proiecte comune implementate de grupuri/asociații agricole	proiecte	0	3	5

3. Dezvoltarea unor micro-platforme agroalimentare și puncte de colectare în apropierea zonelor de producție

Indicator	UM	Nivel de referință 2025	Țintă intermediară 2027	Țintă finală 2030
Număr de micro-platforme funcționale	număr	0	1	2
Număr de puncte de colectare create	număr	0	2	4
Număr de producători locali deserviți de sistem	persoane	0	25	40
Reducerea pierderilor post-recoltă estimate	procent	0%	20%	30%
Creștere a volumului de produse locale vândute în lanțuri scurte	procent	0%	12%	20%
Timpul mediu de colectare redus	procent	0%	25%	40%

4. Promovarea inițiativelor de economie socială și a micilor afaceri în domeniul meșteșugurilor, turismului, comerțului local.

Indicator	UM	Nivel de referință 2025	Țintă intermediară 2027	Țintă finală 2030
Număr de inițiative de economie socială sprijinite	număr	0	3	5
Număr de locuri de muncă nou create	număr	0	12	20
...dintre care ocupate de persoane vulnerabile	număr	0	5	8
Număr de produse tradiționale promovate online	număr	0	6	10
Număr de meșteșugari implicați	număr	0	10	15
Număr de participări la târguri/expoziții	număr/an	0	4	6
Număr de femei sau tineri antreprenori sprijiniți	număr	0	6	10

5. Creșterea capacității de atragere a investițiilor private și a fondurilor nerambursabile în domeniul economic.

Indicator	UM	Nivel de referință 2025	Țintă intermediară 2027	Țintă finală 2030
Număr proiecte incluse într-un portofoliu complet	număr	0	6	10
Număr investitori privați atrași în comună	număr	0	2	3
Valoare fonduri nerambursabile atrase	euro	0	1.200.000	2.000.000
Număr de antreprenori locali sprijiniți	număr	0	12	20
Evenimente/ateliere de informare pentru IMM-uri	număr/an	0	3	4

Obiectiv Strategic 3: Dezvoltarea turismului durabil și valorificarea patrimoniului local

1. Identificarea și promovarea obiectivelor turistice locale (situri arheologice, biserici, peisaje, tradiții).

Indicator	UM	Nivel de referință 2025	Țintă intermediară 2027	Țintă finală 2030
Număr obiective turistice identificate și promovate	număr	4	7	10
Hărți turistice realizate și distribuite	număr	0	600	1.000
Număr de vizitatori anuali la obiectivele promovate	% creștere	+0%	+15%	+30%
Număr de panouri informative instalate	număr	0	10	15
Număr de membri ai comunității implicați în activități turistice	număr	5	15	25

2. Amenajarea de trasee ecoturistice tematice (pentru drumeții, biciclete, turism ecvestru)

Indicator	UM	Nivel de referință 2025	Țintă intermediară 2027	Țintă finală 2030
Număr trasee ecoturistice amenajate	număr	0	2	3
Lungime totală trasee	km	0	12	20
Număr panouri informative și puncte de belvedere	număr	0	10	15

Indicator	UM	Nivel de referință 2025	Țintă intermediară 2027	Țintă finală 2030
Număr vizitatori/an pe trasee	număr	0	3.000	5.000
Creștere durată medie a sejurului	zile	2	2,5	3

3. Crearea de spații de cazare prin agroturism și stimularea inițiativelor private în turism.

Indicator	UM	Nivel de referință 2025	Țintă intermediară 2027	Țintă finală 2030
Număr unități noi de cazare sprijinite	număr	0	3	5
Număr de locuri de cazare create	locuri	0	20	30
Număr de pachete tematice dezvoltate (gastronomie, etc.)	număr	0	2	3
Grad de ocupare spații	procent	0%	35%	>50%

4. Realizarea unui brand turistic local și a unei strategii de promovare coerente

Indicator	UM	Nivel de referință 2025	Țintă intermediară 2027	Țintă finală 2030
Identitate vizuală finalizată și înregistrată	număr	0	1	1
Strategie de promovare turistică aprobată și implementată	număr	0	1	1
Număr materiale promoționale distribuite (pliante/broșuri)	număr	0	600	1000
Număr de evenimente/târguri la care comuna este promovată	număr/an	0	2/an	min. 3/an

5. Integrarea comunei în rețele turistice regionale și parteneriate cu alte localități

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr parteneriate turistice încheiate	parteneriate	0	2	3
Număr trasee turistice tematice dezvoltate în parteneriat	trasee	0	1	2
Proiecte depuse în parteneriat intercomunal sau transfrontalier	proiecte	0	1	1

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr de turiști/participanți la circuite comune (creștere față de 2026)	% creștere	0%	+15%	+25%

Obiectiv Strategic 4: Protejarea mediului și creșterea rezilienței la schimbările climatice

1. Implementarea măsurilor de prevenție și adaptare la riscurile climatice (perdele forestiere, retenție de apă, reîmpăduriri).

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Suprafață împădurită/reîmpădurită	ha	0	5	10
Număr km perdele forestiere instalate	km	0	1,5	3
Număr zone de retenție a apei amenajate	zone	0	1	2
Număr documentații urbanistice actualizate cu măsuri climatice (PUG/PUZ)	documentații	0	50%	100%

2. Dezvoltarea infrastructurii de colectare selectivă și reciclare.

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr puncte colectare selectivă funcționale	puncte	2	5	8
Procent colectare selectivă din total deșeuri	%	20%	35%	>50%
Număr campanii de informare realizate anual	campanii/an	0	2	2
Cantitate de deșeuri reciclate	tone/an	100 t/an	130 t/an	160 t/an (↑30%)

3. Promovarea utilizării energiilor regenerabile în gospodării și în clădirile publice

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr clădiri publice dotate cu surse de energie regenerabilă	clădiri	0	2	4
Număr gospodării sprijinite pentru	gospodării	0	20	50

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
instalarea de sisteme de energie regenerabilă				
Reducere medie estimată a consumului energetic în clădirile publice	%	0%	25%	>40%
Tonne CO ₂ evitate anual ca urmare a implementării surselor regenerabile	tone CO ₂ /an	0	100	150

4. Valorificarea potențialului natural al terenurilor degradate prin reconversie ecologică

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Suprafață reîmpădurită	ha	0	5	10
Număr de zone verzi amenajate	zone	0	1	2–3
Număr de specii autohtone de arbori plantați	specii	0	3	min. 5
Timp mediu estimat pentru regenerare ecologică	ani	—	<4	<3
Creșterea biodiversității locale (pe baza monitorizării anuale a faunei și florei)	evaluare calitativă	nivel scăzut	trend pozitiv	trend evident crescut

5. Creșterea nivelului de conștientizare ecologică în rândul populației

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr campanii de conștientizare ecologică organizate anual	campanii/an	0	≥3	≥3/an
Număr total de elevi și adulți implicați anual	persoane/an	0	>300	>500
Număr ONG-uri și instituții partenere în activități ecologice	entități	1	≥3	≥5
Rată de participare comunitară în activități ecologice	% din populație	<5%	≥10%	≥15%
Număr materiale informative ecologice distribuite anual	materiale/an	200	>600	>1000

Obiectiv Strategic 5: Consolidarea capitalului uman și susținerea educației, culturii și identității locale

1. Susținerea educației timpurii, școlare și a formării profesionale pentru tineri și adulți

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr grădinițe modernizate	unități	0	1	≥2
Număr beneficiari ai programului „Școală după Școală”	elevi/an	0	≥60	≥100
Rată de abandon școlar la nivelul comunei	%	~4%	≤3%	<2%
Număr de tineri/adulți formați profesional	persoane/an	0	≥30	≥50
Număr parteneriate cu licee/centre profesionale încheiate	acorduri/parteneriate	0	≥2	≥3

2. Înființarea de centre de învățare permanentă și sprijinirea reconversiei profesionale.

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr centre de învățare înființate și funcționale	unități	0	1	1
Număr participanți anual la programele de formare	persoane/an	0	≥30	≥50
Număr de cursuri livrate anual	cursuri/an	0	≥4	≥6
Rată de satisfacție a beneficiarilor	%	–	>75%	>85%
Număr persoane angajate post-reconversie	persoane	0	≥15	≥30

3. Conservarea și promovarea patrimoniului cultural imaterial (obiceiuri, meșteșuguri, tradiții).

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr de tradiții documentate și arhivate	tradiții	5	≥15	≥20

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr de evenimente culturale organizate anual	evenimente/an	1	≥2	≥2/an
Număr de elevi implicați în proiecte educaționale despre patrimoniu	elevi/an	0	≥60	≥100
Număr de meșteșugari susținuți	persoane	3	≥7	≥10
Număr de parteneriate culturale stabilite	parteneriate	1	≥2	≥3

4. Dezvoltarea ofertei culturale și implicarea tinerilor în viața comunitară

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr de evenimente culturale organizate/an	evenimente/an	2	≥3	≥4
Număr de tineri implicați activ în activități culturale/comunitare	persoane	50	≥100	≥150
Număr de inițiative artistice susținute (trupe, ateliere, expoziții etc.)	inițiative	2	≥4	≥5
Număr de utilizatori activi ai bibliotecii comunale	utilizatori/an	120	≥160	≥200

5. Crearea unor spații multifuncționale pentru activități educative, artistice și sportive.

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr centre multifuncționale amenajate	centre	0	≥1	≥2
Număr de tineri beneficiari/an	persoane/an	100	≥200	≥300
Număr de activități educative și sportive desfășurate/an	activități/an	10	≥20	≥30
Număr de parteneriate active în proiect	parteneriate	2	≥4	≥5

Obiectiv Strategic 6: Modernizarea administrației locale și promovarea bunei guvernări

1. Digitalizarea serviciilor publice și a proceselor administrative.

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Platformă digitală operațională	platformă	0	1	1
Servicii publice digitalizate	servicii	2	≥6	≥10
Număr de utilizatori activi lunar	persoane/lună	100	≥300	≥500
Angajați formați în competențe digitale	persoane	2	≥6	≥10

2. Creșterea gradului de transparență și implicare cetățenească (consultări publice, bugetare participativă).

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr de consultări publice organizate/an	consultări/an	1	≥2	≥2
Număr de proiecte propuse de cetățeni prin bugetare participativă/an	proiecte/an	0	≥3	≥5
Procent hotărâri publicate online în termen legal	%	75%	90%	100%
Număr cetățeni implicați activ în consultări/an	persoane/an	40	≥70	≥100

3. Îmbunătățirea capacității de atragere și gestionare a proiectelor cu finanțare externă

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr de angajați formați în domeniul fondurilor	persoane	2	≥4	≥5
Număr de proiecte elaborate/depuși anual	proiecte/an	2	≥4	≥5
Număr de proiecte cu finanțare obținută	proiecte/an	1	≥2	≥3
Gradul de execuție bugetară a proiectelor externe	%	70%	85%	>90%

4. Profesionalizarea resursei umane din administrație prin formare continuă.

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr de angajați instruiți anual	persoane/an	4	≥8	≥10
Număr de cursuri acreditate parcurse	cursuri/an	2	≥4	≥6
Grad de satisfacție al angajaților privind activitățile de formare	%	60%	>75%	>80%
Raport anual de evaluare a performanței implementat și validat intern	document/an	nu există	elaborat și testat	funcțional și validat

5. Dezvoltarea de parteneriate intercomunale pentru furnizarea unor servicii integrate și eficiente.

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr ADI-uri active la care comuna participă	ADI-uri	1	≥2	≥2
Număr de proiecte depuse împreună cu alte UAT-uri	proiecte	0	≥1	≥2
Număr de servicii furnizate prin parteneriate	servicii	1	≥2	≥3
Grad de satisfacție al cetățenilor privind serviciile intercomunale	%	60%	≥70%	≥75%

Obiectiv Strategic 7: Promovarea coeziunii sociale, siguranței și implicării civice

1. Crearea unor mecanisme locale de sprijin pentru grupurile vulnerabile (persoane în vârstă, familii cu venituri reduse, persoane cu dizabilități), inclusiv prin extinderea serviciilor de îngrijire la domiciliu și facilitarea accesului la informații și sprijin social.

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr beneficiari servicii de îngrijire la domiciliu	persoane	30	≥70	≥100
Număr puncte de informare și consiliere funcționale	puncte	0	1	≥1
Număr de parteneriate încheiate (ONG, biserici, voluntari)	parteneriate	2	≥3	≥5

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr campanii de informare	campanii/an	0	≥2/an	≥2/an

2. Îmbunătățirea nivelului de siguranță publică, prin:

- extinderea iluminatului public în zonele periferice,
- instalarea de camere de supraveghere în puncte sensibile
- colaborarea cu structurile MAI pentru prevenirea delicvenței.

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Lungime extinsă de rețea iluminat public	km	0	+3 km	+5 km
Număr camere de supraveghere funcționale	camere	0	≥10	≥20
Număr sesizări/incident raportate prin noul mecanism	sesizări/an	0	≥30/an	≥50/an
Număr patrule MAI suplimentare	patrute/lună	0	≥2/lună	≥4/lună
Număr campanii de informare	campanii/an	0	≥1/an	≥2/an

3. Crearea unui sistem local de voluntariat, care să mobilizeze cetățenii în sprijinul celor vulnerabili, în acțiuni ecologice, culturale sau de răspuns rapid în caz de urgențe

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr voluntari înscrși în platformă	persoane	0	≥70	≥100
Număr activități derulate/an	activități/an	0	≥4/an	≥6/an
Număr parteneriate active cu școli, parohii, ONG-uri	parteneriate	0	≥3	≥5
Număr beneficiari direcți sprijiniți	persoane/an	0	≥100/an	≥150/an
Nivel de satisfacție în rândul participanților	% participanți mulțumiți	—	≥80%	>85%

4. Organizarea periodică de forumuri cetățenești, ateliere de consultare publică și sesiuni de educație civică, în special pentru tineri și elevi, în parteneriat cu școala și biserica.

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr de forumuri organizate/an	forumuri/an	0	≥2/an	≥3/an
Număr elevi/tineri implicați anual	persoane/an	0	≥80/an	≥100/an
Număr de consultări publice organizate cu chestionare	consultări/an	0	≥1/an	≥2/an
Număr parteneriate active cu școala și biserica	parteneriate	0	≥3	≥4

5. Organizarea periodică de forumuri cetățenești, ateliere de consultare publică și sesiuni de educație civică, în special pentru tineri și elevi, în parteneriat cu școala și biserica.

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr evenimente anuale organizate	evenimente/an	0	≥2/an	≥3/an
Număr participanți medii/eveniment	persoane/eveniment	0	≥120	≥150
Număr de copii și seniori implicați în proiecte comune	persoane/an	0	≥35	≥50
Număr spații comunitare amenajate	spații	0	≥1	≥1

6.3. O analiză a riscurilor/un plan de diminuare a riscului în implementarea SDT/SDL

Nr.	Risc identificat	Probabilitate	Impact	Măsuri de diminuare
1	Întârzierea obținerii finanțărilor nerambursabile	Mare	Mare	Stabilirea unui portofoliu clar, pregătirea documentației din timp, angajarea de experți în accesare fonduri
2	Lipsa cofinanțării locale pentru proiecte	Medie	Mare	Prioritizarea bugetară, atragerea parteneriatelor public-private, planificare financiară multianuală
3	Întârzieri în procedurile de	Mare	Mediu	Formare pentru personalul UAT,

Nr.	Risc identificat	Probabilitate	Impact	Măsuri de diminuare
	achiziție publică			consultanță externă, calendar strict de achiziții
4	Schimbări legislative sau de ghiduri de finanțare	Medie	Mare	Monitorizare legislativă constantă, adaptabilitate a proiectelor, dialog permanent cu autoritățile centrale
5	Lipsa de personal calificat în administrație pentru implementare și monitorizare	Medie	Mare	Recrutare, formare continuă, externalizarea unor servicii de implementare/monitorizare
6	Grad scăzut de implicare a comunității în proiecte participative	Medie	Mediu	Campanii de informare, facilitatori comunitari, consultări regulate și stimulente pentru implicare
7	Neînțelegeri sau conflicte cu partenerii locali	Mică	Mediu	Contracte clare, reguli de colaborare, mediere instituțională dacă e cazul
8	Probleme de absorbție sau execuție a fondurilor	Medie	Mare	Planificare riguroasă, management financiar extern, raportări interne trimestriale
9	Eșecul în obținerea avizelor/autorizărilor necesare	Medie	Mediu	Consultare timpurie cu autoritățile competente, sprijin tehnic pentru elaborare documentații
10	Reacții negative din partea populației privind anumite investiții (ex: amplasări)	Mică	Mediu	Informare proactivă, consultări publice din faza de proiectare, studii de impact local
11	Creșterea prețurilor materialelor/construcțiilor	Mare	Mare	Introducerea unor rezerve în buget, fazare, renegociere oferte, adaptare bugetară flexibilă
12	Condiții meteorologice nefavorabile ce afectează execuția lucrărilor	Medie	Mediu	Planificare sezonieră realistă, clauze contractuale adaptate
13	Probleme în lanțul de aprovizionare cu materiale	Medie	Mediu	Contracte alternative, furnizori multipli, stocuri de siguranță
14	Fluctuații demografice care reduc numărul beneficiarilor direcți	Mică	Mediu	Proiecte flexibile, adaptabile la nevoi reale, ajustări ale indicatorilor
15	Întârzierea sau eșecul în implementarea digitalizării administrației	Medie	Mediu	Audit IT inițial, formare personal, parteneriat cu firme specializate, mentenanță continuă
16	Coordonare deficitară între compartimentele din primărie	Medie	Mare	Stabilirea unui calendar de lucru integrat, desemnarea unui responsabil de proiect pe fiecare domeniu
17	Lipsa unui mecanism intern de monitorizare continuă	Medie	Mediu	Crearea unui grup de monitorizare, cu raportări lunare și fișe de progres

Nr.	Risc identificat	Probabilitate	Impact	Măsuri de diminuare
				standardizate
18	Decizii întârziate din cauza lipsei de consens între actorii implicați	Medie	Mediu	Clarificarea responsabilităților în regulamentul intern, includerea consultărilor rapide în fluxul decizional
19	Suprapunerea de responsabilități între instituții sau parteneri	Mică	Mediu	Stabilirea unui partaj clar al atribuțiilor în acorduri/parteneriate și urmărirea acestora prin indicatori
20	Lipsa unui plan de management al schimbării	Medie	Mediu	Elaborarea unui plan de schimbare, comunicare internă transparentă, sprijin pentru adaptare
21	Lipsa unui sistem clar de prioritizare a proiectelor în caz de resurse limitate	Medie	Mare	Introducerea unei grile de prioritizare transparente, validată de Consiliul Local
22	Management defectuos al timpului în implementarea proiectelor	Mare	Mare	Planificare realistă cu milestone-uri clare, utilizarea unui instrument digital de urmărire a progresului
23	Schimbări în structura de conducere locală (alegeri, demisii etc.)	Medie	Mediu	Asigurarea continuității prin documente strategice asumate de Consiliul Local, informarea periodică a noii conduceri
24	Înexistența unui sistem de învățare din greșeli sau proiecte eșuate	Medie	Mediu	Instituirea de sesiuni anuale de analiză a lecțiilor învățate și adaptarea procedurilor interne
25	Lipsa unei culturi organizaționale orientate spre rezultate și inovație	Medie	Mare	Introducerea de obiective de performanță, formare specifică, promovarea inițiativelor interne
26	Lipsa interesului din partea mediului privat pentru implicare în proiecte PPP	Medie	Mare	Organizarea de sesiuni de informare, pachete de sprijin pentru investitori, promovarea proiectelor cu potențial
27	Parteneriate dezechilibrate în favoarea operatorului privat	Mică	Mare	Analiza atentă a contractelor, implicarea juriștilor și consultanților înainte de semnare
28	Întârzieri sau blocaje în implementarea proiectelor PPP	Medie	Mediu	Definirea clară a etapelor și termenelor contractuale, clauze de penalizare și monitorizare continuă
29	Capacitate redusă a administrației locale în negocierea și gestionarea PPP	Medie	Mediu	Formarea personalului, atragerea de consultanți externi specializați, sprijin din partea ADR/OIR/ministere
30	Neîndeplinirea obligațiilor contractuale de către partenerul privat	Mică	Mare	Stabilirea unor clauze de reziliere clar definite, garanții de bună execuție, controale de etapă

6.4. Comunicarea cu beneficiarii proiectelor și promovarea strategiei

Importanța componentei de comunicare în implementarea SDL Comunicarea reprezintă un pilon strategic esențial pentru succesul implementării Strategiei de Dezvoltare Durabilă (SDL) a comunei Frâncești. Lipsa unui dialog activ, transparent și constant între autoritățile publice și cetățeni poate genera scepticism, rezistență și o slabă asumare colectivă a proiectelor. De aceea, SDL integrează o componentă robustă de comunicare și promovare, participativă și adaptată specificului local.

2. Justificarea unei strategii eficiente de comunicare Comuna Frâncești se confruntă cu provocări precum:

- informare deficitară a populației;
- participare redusă la procesele decizionale;
- neîncredere în inițiativele autorităților locale.

Pentru a transforma cetățenii în parteneri activi ai dezvoltării locale, este necesar ca:

- Obiectivele SDL să fie clar comunicate și înțelese;
- Fiecare actor local (persoană fizică, antreprenor, ONG, tânăr, agricultor etc.) să fie informat despre oportunitățile și beneficiile proiectelor;
- Să fie menținute relații strânse și transparente între autoritatea publică și comunitate.

3. Mecanisme și canale de comunicare propuse

Mecanism / Canal	Descriere	Obiectiv	Frecvență / Format
Platforma online dedicată SDD	Secțiune specială în site-ul primăriei, cu informații, rapoarte, calendare și formular de contact.	Informare în timp real și colectare de feedback.	Permanent / online
Rețele sociale și buletine informative	Pagini dedicate SDL, buletine tipărite și digitale.	Informare accesibilă și constantă, mai ales pentru tineri.	Lunar / trimestrial
Panouri informative fiecare sat	Informații privind stadiul și beneficiile proiectelor anticipate.	Vizibilitate locală și transparență.	Actualizări semestriale
Forumuri	și Prezentare a progresului SDL,	Implicare activă	a Anual /

întâlniri publice	colectare de propuneri.	cetătenilor.	tematic
Rapoarte de implementare accesibile	Infografice, sinteze, exemple concrete.	Creșterea înțelegerii și sprijinului comunitar.	Anual

4. Măsuri de promovare activă a SDD

Măsură	Scop	Public țintă	Modalitate
Materiale informative atractive	Vizibilitate și înțelegerea beneficiilor SDD.	Populația generală.	Pliante, broșuri, clipuri video.
Participare la târguri și expoziții regionale	Creșterea notorietății și atragerea de parteneri.	Instituții, investitori, comunități învecinate.	Evenimente regionale tematice.
Identitate vizuală proprie pentru SDL	Consolidarea imaginii și recunoașterii strategiei.	Toți actorii locali și regionali.	Logo, paletă cromatică, fonturi și layout standardizat.

5. Obiectivele componentei de comunicare și promovare

1. Creșterea gradului de informare a populației privind proiectele SDD.
2. Asigurarea unui dialog constant între administrație și cetățeni.
3. Creșterea implicării civice și participative în implementarea strategiei.
4. Vizibilitate și credibilitate crescută pentru SDD la nivel regional.
5. Atragerea sprijinului actorilor locali și potențialilor finanțatori.

6. Indicatori de monitorizare a componentei de comunicare

Indicator	Unitate măsură	de Nivel de referință (2025)	Țintă 2027	Țintă finală 2030
Număr accesări platformă SDD	nr. accesări/lună	0	≥ 300	≥ 500
Număr buletine informative publicate	nr./an	0	≥ 4	≥ 6
Număr de forumuri publice organizate	nr./an	1	≥ 2	≥ 3

Rată de participare cetățeni la consultări	%	<5%	≥10%	≥15%
Număr materiale promoționale distribuite	nr.	0	≥ 1000	≥ 3000
Număr de parteneriate/participări la târguri	nr./an	0	≥ 2	≥ 4
Grad de notorietate a SDD în comunitate (sondaj)	%	-	≥50%	≥75%

O strategie de comunicare solidă este esențială pentru o implementare eficientă și sustenabilă a SDD. Aceasta nu doar informează, ci creează o legătură funcțională și de încredere între administrație și cetățeni, transformând dezvoltarea locală într-un demers comun, transparent și orientat spre rezultate.

Perioada	Activitate	Instrumente de comunicare și promovare	Responsabil	Scop principal
Trim. I 2025	Crearea identității vizuale SDD	Logo, manual vizual, paletă grafică	Primăria + consultant comunicare	Imagine coerentă și recognoscibilă pentru SDD
Trim. I 2025	Crearea secțiunii SDD pe site-ul Primăriei	Platformă online, formulare, actualizări în timp real	Responsabil IT & comunicare	Informare transparentă și accesibilă
Trim. II 2025	Lansarea paginilor SDD pe rețele sociale	Facebook, Instagram, sondaje, postări regulate	Biroul de Comunicare	Implicare crescută a cetățenilor, mai ales a tinerilor
Trim. II 2025	Distribuirea de materiale informative	Broșuri, pliante, materiale digitale și tipărite	Primăria + Școală + Cămin cultural	Informare clară a cetățenilor despre obiectivele SDD
Trim. III 2025	Montarea panourilor informative în satele comunei	Panouri permanente cu actualizări periodice	Serviciul Tehnic al Primăriei	Vizibilitate și transparență în comunitate
Trim. IV 2025	Organizarea primului forum civic de informare	Întâlniri publice, chestionare, sesiuni live	Primărie + ONG local	Feedback comunitar și întărirea încrederii publice
Trimestrial 2026–2029	Publicarea raportului anual de implementare	Raport simplificat cu infografice, distribuit tipărit și online	Primăria + Compartiment Programe	Monitorizare și responsabilizare constantă

Perioada	Activitate	Instrumente de comunicare și promovare	Responsabil	Scop principal
SDD				
Trimestrial 2026–2029	Emiterea buletinului informativ semestrial	Format A4 distribuit fizic și digital	Responsabil comunicare	Actualizare periodică privind stadiul proiectelor
Trimestrial 2026–2029	Organizarea de mese rotunde tematice	Discuții tematice cu actori locali (educație, turism, infrastructură etc.)	Primărie + parteneri locali	Dezbateri constructive pe domenii de interes comunitar
Trimestrial 2026–2029	Campanie de promovare a poveștilor de succes	Video, interviuri, media digitală	Biroul de Comunicare	Promovarea rezultatelor și stimularea implicării comunității
Trim. I–II 2030	Consultări pentru strategia 2031– 2037	Chestionare, forumuri publice, platforme online	Primăria + experți dezvoltare locală	Construirea participativă a noii strategii
Trim. III–IV 2030	Promovarea bilanțului SDD 2025–2030	Raport final, conferință publică, diseminare în presă	Echipa SDD + Consiliul Local	Evaluare publică a impactului și recunoașterea rezultatelor obținute

Corelarea logică a strategiei: de la analiză la implementare

Strategia de Dezvoltare Durabilă a Comunei Frâncești 2025–2030 se fundamentează pe un proces integrat, coerent și participativ, în care fiecare etapă strategică – analiza situației existente, formularea viziunii, stabilirea obiectivelor și definirea măsurilor – este interconectată și orientată spre impact. Această abordare garantează alinierea între nevoi reale, direcții strategice și acțiuni concrete de dezvoltare locală.

1. Analiza și identificarea nevoilor

Studiul diagnostic a evidențiat provocări semnificative: declin demografic, infrastructură insuficientă, acces redus la servicii publice, economie slab diversificată și subutilizarea resurselor locale. Informațiile au fost colectate din surse statistice, observații de teren și consultări publice.

2. Viziunea strategică

Pornind de la aceste provocări, a fost formulată o viziune realistă, dar ambițioasă:

„Frâncești – Tradiție și Viitor într-o Comunitate Durabilă. Dezvoltare locală prin investiții responsabile și valorizarea resurselor locale.”

Această viziune reflectă dorința de reconectare între valorile tradiționale și progresul modern, într-un cadru incluziv și rezilient.

3. Obiective strategice

Obiectivele au fost definite pe baza nevoilor comunității și acoperă dimensiuni multiple: infrastructură, educație, sănătate, economie locală, turism, digitalizare, incluziune socială, mediu și guvernare.

Obiective generale:

- Creșterea calității vieții prin investiții în infrastructură și servicii.
- Dezvoltarea economiei locale prin sprijinirea inițiativei private și a agriculturii sustenabile.
- Promovarea identității culturale și a turismului durabil.
- Consolidarea capacității administrative și a participării cetățenești.

Indicatori de monitorizare (exemple):

- Număr de proiecte implementate/an
- Număr de beneficiari direcți ai măsurilor
- Grad de execuție financiară a proiectelor strategice
- Nivel de participare comunitară în consultări publice
- Rată de absorbție a fondurilor nerambursabile

4. Măsuri strategice

Obiectivele sunt transpuse în măsuri clare, structurate în jurul a șapte axe prioritare:

- Servicii publice moderne și accesibile
- Economie locală sustenabilă și inovativă
- Educație și capital uman
- Turism și patrimoniu
- Coeziune socială și incluziune
- Mediu și schimbări climatice
- Guvernare participativă și digitalizare

Fiecare măsură este sprijinită de o serie de acțiuni concrete și bugete estimate, având un potențial clar de impact pe termen mediu și lung.

Structura de management și implementare a strategiei

Pentru implementarea coerentă a strategiei, comuna Frâncești a creat o **structură de guvernare** clară, reglementată prin hotărâri ale Consiliului Local:

Componente instituționale:

- **Primăria Comunei Frâncești** – actor principal în elaborarea, promovarea și implementarea proiectelor strategice. Coordonează procesul de finanțare, implementare și raportare.
- **Consiliul Local Frâncești** – organ decizional cu rol în aprobarea bugetelor, a planurilor anuale și în monitorizarea generală.
- **Comisia de Monitorizare și Actualizare a SDD**, compusă din:
 - Primar (Președinte)
 - Administrator Public (coordonare generală)
 - Responsabil Tehnic (achiziții/urbanism)
 - Responsabil Economic (execuție financiară)
 - Reprezentanți ai partenerilor locali (școală, ONG, cult, antreprenori)

Atribuții cheie ale comisiei:

- Monitorizarea implementării strategiei și întocmirea rapoartelor periodice
- Revizuirea anuală a măsurilor și adaptarea lor la schimbările legislative sau contextuale
- Implicarea partenerilor locali în deciziile de prioritizare și planificare
- Evaluarea progresului implementării prin indicatori agreeți

Mecanism de raportare:

- Se va elabora **un raport anual de progres**, validat de comisie, care va include: nivelul de implementare al proiectelor, resursele mobilizate, indicatorii atinși, propuneri de ajustare. Raportul va fi public și va sta la baza consultărilor viitoare.

Această structură are misiunea de a transforma obiectivele strategice în rezultate concrete, urmărind calendarul stabilit și adaptând implementarea în funcție de evoluția contextului local.

Structura de guvernare a Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Comunei Frâncești

Componentă	Roluri și responsabilități principale	Componentă
Primăria Comunei Frâncești	Coordonare generală, elaborare proiecte, atragere fonduri, raportare și comunicare cu cetățenii	Primar, Administrator Public, personal tehnic
Consiliul Local	Aprobare bugete, planuri anuale, proiecte strategice, adoptare decizii strategice	Consilierii locali

Componentă	Roluri și responsabilități principale	Componentă
Comisia de Monitorizare și Actualizare SDD	Monitorizare, evaluare progres, propuneri de actualizare, validare rapoarte anuale	Primar (președinte), Admin. Public, responsabili tehnic/economic, parteneri locali
Responsabil Tehnic	Supravegherea implementării tehnice, a achizițiilor publice, a execuției lucrărilor	Specialist urbanism/achiziții
Responsabil Economic	Monitorizare bugetară, execuție financiară, relație cu finanțatorii	Personal contabil sau inspector de specialitate
Parteneri locali	Implicare în proiecte locale, consultări, promovare, sprijin în mobilizarea comunității	ONG-uri, școală, biserică, antreprenori

Indicatori de monitorizare a implementării Strategiei SDL Frâncești

Domeniu strategic	Indicatori propuși	Frecvență raportare
Proiecte implementate	Număr total de proiecte inițiate / finalizate	Anual
Finanțare și resurse	Valoarea fondurilor nerambursabile atrase Grad de execuție bugetară (>85%)	Semestrial
Participare publică	Număr consultări publice organizate Număr propuneri cetățenești colectate Grad implicare comunitară	Trimestrial
Digitalizare și transparență	Număr servicii digitalizate Număr vizitatori pe platforma online SDD % hotărâri publice publicate	Anual
Impact social și economic	Număr locuri de muncă nou create Număr gospodării sprijinite Creștere turism local	Anual
Educație și capital uman	Număr persoane formate profesional Reducere abandon școlar Participare la activități educative	Anual
Mediu și schimbări climatice	Suprafață reîmpădurită Reducerea consumului energetic Tonaj de deșeuri reciclate	Anual
Evaluare generală	Raport anual de progres aprobat de Comisie Număr măsuri implementate conform planificării	Anual

Atribuții specifice privind managementul și implementarea Strategiei de Dezvoltare Durabilă (SDD) a Comunei Frâncești

Implementarea SDD este susținută de o structură de management coerentă, care asigură guvernanta strategică, coordonarea operațională și implicarea tuturor actorilor locali relevanți. Structura are următoarele atribuții principale:

1. Coordonare strategică și operaționalizare

- Descompunerea obiectivelor strategice în acțiuni concrete și atribuirea acestora compartimentelor de specialitate din cadrul Primăriei;
- Stabilirea responsabililor direcți pentru fiecare acțiune și definirea termenelor de implementare;
- Elaborarea anuală a **Planurilor de acțiune**, cu rezultate estimate și indicatori de performanță.

2. Monitorizare tehnico-financiară

- Urmărirea execuției fizice și financiare a proiectelor (grafic lucrări, achiziții, contracte);
- Monitorizarea periodică a indicatorilor de rezultat și impact;
- Identificarea eventualelor devieri și formularea de soluții corective.

3. Raportare și transparență

- Elaborarea de **rapoarte trimestriale, semestriale și anuale** către Consiliul Local și cetățeni;
- Prezentarea de **rapoarte strategice triennale** (în 2027 și 2030), axate pe evaluarea impactului general al SDD.

4. Consultare și participare publică

- Organizarea de forumuri publice, întâlniri tematice și mese rotunde pentru consultarea comunității și colectarea propunerilor;
- Implicarea activă a partenerilor locali în toate etapele de monitorizare și adaptare a strategiei.

5. Managementul riscurilor și adaptarea strategiei

- Aplicarea măsurilor de diminuare a riscurilor identificate;
- Revizuirea periodică a planurilor de acțiune în funcție de contextul socio-economic.

Procedura de monitorizare și raportare a progresului

Un **Sistem de Monitorizare și Evaluare (SME)** este implementat la nivelul Comunei Frâncești pentru a urmări aplicarea SDD și pentru a asigura transparența decizională:

Componentă SME	Descriere funcțională
Colectare de date	- Din rapoartele interne ale Primăriei

Componentă SME	Descriere funcțională
	- Prin vizite de teren la obiective
	- Fișe de monitorizare
Instrumente utilizate	- Tablouri de bord
	- Baze de date
	- Trimestriale: indicatori tehnici și financiari
Tipuri de raportări	- Anuale: stadiul implementării
	- Strategice (la 3 ani): evoluție socio-economică
Validarea progresului	- Ședințe periodice ale Comisiei de Monitorizare și ale Grupului de Lucru
	- Coordonare implementare
Rolul echipei SDL	- Colectare date
	- Consultare parteneri locali
Implementarea efectivă a SDD	
Etapă	Acțiuni cheie
Planificare anuală	Stabilirea acțiunilor pe obiective, termene clare, responsabili și indicatori
Execuție	Derularea măsurilor de către compartimentele din primărie sau parteneri
Monitorizare	Verificare permanentă a progresului, ajustări în timp real
Raportare și adaptare	și Informarea Consiliului Local și comunității, propuneri de corecții strategice

Rolul Strategiei de Dezvoltare Durabilă și al proiectelor prioritizate

Strategia de Dezvoltare Durabilă a Comunei Frâncești nu reprezintă doar un document strategic, ci constituie **instrumentul-cheie de orientare a dezvoltării locale** într-o manieră integrată, participativă și responsabilă. Ea are un rol esențial în asigurarea coerenței și eficienței procesului de transformare a comunității în perioada 2025–2030.

1. Fundamentarea dezvoltării pe nevoile reale ale comunității

Strategia este rezultatul unui proces amplu de **analiză diagnostic** și **consultare publică**, care a permis identificarea provocărilor locale – economice, sociale, demografice și de infrastructură –

și formularea unui răspuns strategic coerent. Fiecare direcție de intervenție reflectă **realități validate participativ**, asigurând relevanța și sprijinul comunității.

2. Prioritizarea proiectelor pentru maximizarea impactului

Prin stabilirea unui portofoliu de proiecte prioritare, strategia oferă un cadru clar pentru:

- **planificarea eficientă a investițiilor publice,**
- **alocarea resurselor bugetare în funcție de impact și fezabilitate,**
- **creșterea capacității de atragere a fondurilor externe** (europene, guvernamentale, private),
- **evitarea fragmentării intervențiilor** și suprapunerii inițiativelor locale.

3. Consolidarea guvernancei locale și a cooperării interinstituționale

Strategia funcționează ca **un document de referință comun** pentru toți actorii implicați în dezvoltarea locală: autorități publice, instituții educaționale, ONG-uri, mediul de afaceri, unități de cult și comunitatea civilă. Aceasta:

- Încurajează **parteneriate locale și intercomunale durabile;**
- Asigură **complementaritatea și coerența acțiunilor;**
- Favorizează **mobilizarea capitalului social local.**

4. Creșterea calității vieții prin dezvoltare durabilă și echitabilă

Prin implementarea proiectelor prioritare, strategia urmărește:

- **Modernizarea infrastructurii de bază** (drumuri, rețele edilitare, iluminat public);
- **Acces echitabil la educație, sănătate și servicii sociale;**
- **Sprijinirea inițiativelor antreprenoriale locale și a economiei verzi;**
- **Valorificarea resurselor turistice, culturale și naturale;**
- **Promovarea incluziunii sociale și a educației permanente.**

5. Întărirea capacității administrative și a transparenței

Strategia contribuie la **profesionalizarea administrației locale**, prin:

- Instituirea unei structuri de management clar definite;
- Stabilirea unor **proceduri transparente de monitorizare și evaluare;**
- Creșterea capacității de **coordonare, comunicare și raportare publică;**
- Consolidarea **încrederii cetățenilor în administrație**, prin implicare activă și informare constantă.

Dezbateri publice – vocea comunității în procesul strategic

În procesul de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Comunei Frâncești pentru perioada 2025–2030, administrația locală a pus în centrul demersului său vocea cetățenilor, considerând că aprecierea gradului de satisfacție al acestora reprezintă un barometru esențial al calității serviciilor publice oferite.

Satisfacția locuitorilor nu este doar un simplu indicator administrativ, ci reflectă gradul de acces, utilitate și eficiență a serviciilor edilitare, sociale și economice de la nivel local. Un cetățean informat și mulțumit de comunitatea în care trăiește este, în același timp, un actor al dezvoltării, contribuind activ la progresul zonei din care face parte – fie prin implicare civică, fie prin susținerea inițiativelor locale.

În acest context, procesul de consultare publică s-a desfășurat într-un mod deschis, participativ și constructiv, urmărind implicarea cât mai largă a comunității. Strategia de dezvoltare nu a fost concepută în mod unilateral, ci împreună cu oamenii locului, ale căror nevoi, aspirații și sugestii au conturat direcțiile de acțiune pentru anii următori.

Un element central al acestui demers a fost dezbaterea publică, care a permis cetățenilor să iasă din rolul pasiv de simpli beneficiari și să devină parteneri activi în conturarea viitorului comunei. Prin exprimarea liberă a ideilor, a preocupărilor și a propunerilor, oamenii au avut șansa reală de a contribui la o viziune comună de dezvoltare – una care îmbină progresul economic cu echitatea socială, protecția mediului cu valorificarea resurselor locale și investițiile cu păstrarea identității culturale.

Pentru colectarea opiniilor a fost utilizat un chestionar special conceput, structurat astfel încât să permită obținerea unor răspunsuri clare și relevante. Instrumentul a fost adaptat diversității comunității locale, pornind de la întrebări generale și evoluând către aspecte specifice, precum infrastructura, economia locală, administrația publică, serviciile sociale și calitatea mediului.

Feedback-ul obținut a furnizat o bază solidă de date, extrem de valoroasă în etapa de fundamentare a strategiei. Astfel, rezultatele consultării au evidențiat percepțiile reale ale locuitorilor privind nivelul de trai, nevoile neacoperite, prioritățile de intervenție, dar și gradul de încredere în instituțiile locale.

Această cercetare participativă a contribuit la o viziune strategică aliniată cu realitățile de la firul ierbii, iar propunerile formulate au fost preluate și integrate în obiectivele și măsurile concrete ale strategiei. În plus, procesul de consultare a stimulat transparența și dialogul instituțional, creând un precedent sănătos pentru implicarea cetățenească și în etapele ulterioare de implementare.

Implicarea cetățenilor în procesul de elaborare a strategiei nu doar că a îmbunătățit calitatea documentului final, dar a consolidat și sentimentul de apartenență și responsabilitate colectivă față de viitorul comunei. Atunci când oamenii sunt consultați, ascultați și incluși activ în luarea deciziilor, devin mai dispuși să sprijine, să promoveze și să se implice în proiectele locale, contribuind astfel la succesul implementării și la o guvernare participativă autentică.

Dezbaterea publică a funcționat ca un catalizator al încrederii între administrație și comunitate, deschizând canale de dialog onest și constructiv, și oferind ocazia identificării unor soluții mai apropiate de realitate. Ea a generat un cadru propice pentru exprimarea așteptărilor, preocupărilor și ideilor de îmbunătățire, încurajând colaborarea între cetățeni, autorități, școli, antreprenori, ONG-uri și alți actori relevanți.

Pe termen lung, consolidarea unei culturi a consultării publice va contribui la crearea unei comunități mai coezive, informate și implicate. Frâncești nu este doar un spațiu geografic, ci o rețea de oameni și inițiative care se pot armoniza printr-o strategie comună, susținută de dialog constant, transparență și responsabilitate mutuală. Continuarea acestor practici și în etapa de implementare a strategiei va garanta adaptabilitatea planurilor, durabilitatea investițiilor și creșterea calității vieții la nivel local.

**Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Frâncești, Județul Vâlcea**

Anexa 1 la strategie

**Chestionar pentru consultarea populației –
Strategia de Dezvoltare Durabilă a Comunei Frâncești (2025–2030)**

1. Date socio-demografice

- 1.1. Localitatea de domiciliu: _____
- 1.2. Etnie: ☐ Română ☐ Romă ☐ Altă etnie: _____
- 1.3. Vârsta: ☐ 18–25 ☐ 26–35 ☐ 36–45 ☐ 46–60 ☐ Peste 60
- 1.4. Sex: ☐ F ☐ M
- 1.5. Studii finalizate: ☐ Fără studii ☐ < 8 clase ☐ Studii medii ☐ Studii liceale ☐ Studii superioare
- 1.6. Venit net lunar al gospodăriei: ☐ Sub 1.000 lei ☐ 1.001–2.000 lei ☐ 2.001–3.000 lei ☐ 3.001–4.000 lei ☐ Peste 4.000 lei
- 1.7. Statut: ☐ Angajat ☐ Șomer ☐ Pensionar ☐ Elev/Student ☐ Casnic/ă ☐ Altul:

2. Infrastructură, utilități, educație, sănătate

- 2.1. Cât de mulțumit(ă) sunteți de starea drumurilor din comuna dvs.? ☐ Foarte nemulțumit(ă) ☐ Nemulțumit(ă) ☐ Mulțumit(ă) ☐ Foarte mulțumit(ă)
- 2.2. Cât de mulțumit(ă) sunteți de iluminatul public? ☐ Foarte nemulțumit(ă) ☐ Nemulțumit(ă) ☐ Mulțumit(ă) ☐ Foarte mulțumit(ă)
- 2.3. Cât de mulțumit(ă) sunteți de rețelele de telecomunicații? ☐ Foarte nemulțumit(ă) ☐ Nemulțumit(ă) ☐ Mulțumit(ă) ☐ Foarte mulțumit(ă)
- 2.4. Cât de mulțumit(ă) sunteți de rețeaua de alimentare cu apă? ☐ Foarte nemulțumit(ă) ☐ Nemulțumit(ă) ☐ Mulțumit(ă) ☐ Foarte mulțumit(ă)
- 2.5. Cât de mulțumit(ă) sunteți de rețeaua de canalizare (acolo unde există)? ☐ Foarte nemulțumit(ă) ☐ Nemulțumit(ă) ☐ Mulțumit(ă) ☐ Foarte mulțumit(ă)
- 2.6. Cât de mulțumit(ă) sunteți de rețeaua de gaze naturale? ☐ Foarte nemulțumit(ă) ☐ Nemulțumit(ă) ☐ Mulțumit(ă) ☐ Foarte mulțumit(ă)
- 2.7. Cât de mulțumit(ă) sunteți de accesul la unități de învățământ (școală, grădiniță)? ☐ Foarte nemulțumit(ă) ☐ Nemulțumit(ă) ☐ Mulțumit(ă) ☐ Foarte mulțumit(ă)

**Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Frâncești, Județul Vâlcea**

2.8. Cât de mulțumit(ă) sunteți de accesul la servicii medicale (cabinet medical, medic de familie)? ☐

Foarte nemulțumit(ă) ☐ Nemulțumit(ă) ☐ Mulțumit(ă) ☐ Foarte mulțumit(ă) ☐

2.9. Cât de mulțumit(ă) sunteți de accesul la serviciile primăriei? ☐ Foarte nemulțumit(ă) ☐

Nemulțumit(ă) ☐ Mulțumit(ă) ☐ Foarte mulțumit(ă) ☐

2.10. Cât de mulțumit(ă) sunteți de curățenia și întreținerea domeniului public? ☐ Foarte nemulțumit(ă) ☐ Nemulțumit(ă) ☐ Mulțumit(ă) ☐ Foarte mulțumit(ă) ☐

3. AGRICULTURĂ ȘI DEZVOLTARE RURALĂ

1. Practicați activități agricole?

☐ Da ☐ Nu

2. Dacă da, ce tip de activitate agricolă desfășurați? (puteți bifa mai multe opțiuni)

☐ Cultivare legume/fructe ☐ Creștere animale ☐ Culturi cerealiere ☐ Alte activități:

3. Faceți parte dintr-o formă de asociere (cooperativă agricolă, grup de producători etc.)?

☐ Da ☐ Nu

4. Considerați necesară amenajarea unei piețe moderne de desfacere a produselor agricole în comună?

☐ Da ☐ Nu

5. Ce alte forme de sprijin considerați utile pentru agricultori în comună?

4. ASISTENȚĂ SOCIALĂ

1. Ați beneficiat vreodată de servicii de asistență socială din partea autorităților locale?

☐ Da ☐ Nu

2. Ce tipuri de servicii considerați necesare pentru persoanele vulnerabile din comună? (bifați)

☐ Cantină socială ☐ Îngrijire la domiciliu ☐ Sprijin pentru persoane cu dizabilități

☐ Consiliere psihologică ☐ Programe pentru copii și tineri

3. Cum apreciați implicarea autorităților în sprijinirea persoanelor vulnerabile?

☐ Foarte bună ☐ Bună ☐ Satisfăcătoare ☐ Nesatisfăcătoare

5. ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ LOCALĂ

1. Cât de des interacționați cu administrația publică locală?

☐ Săptămânal ☐ Lunar ☐ Rar ☐ Niciodată

2. Cum apreciați activitatea angajaților din cadrul Primăriei Frâncești?

☐ Foarte bună ☐ Bună ☐ Satisfăcătoare ☐ Nesatisfăcătoare

3. Ce domenii considerați că ar trebui dezvoltate cu prioritate în comună? (bifați maximum 3 opțiuni)

**Strategia de Dezvoltare Durabilă
2021-2027
Comuna Frâncești, Județul Vâlcea**

☐ Infrastructură rutieră ☐ Educație ☐ Sănătate ☐ Agricultură ☐ Turism ☐ Digitalizare

☐ Tineret și sport ☐ Servicii sociale ☐ Mediu și ecologie ☐ Alte domenii:

4. Ce așteptări aveți de la administrația publică locală?

6. TURISM ȘI PATRIMONIU LOCAL

1. Considerați că potențialul turistic al comunei este suficient valorificat?

☐ Da ☐ Nu

2. Ce tipuri de turism considerați că s-ar potrivi comunei Frâncești? (bifați)

☐ Turism rural ☐ Agroturism ☐ Turism religios ☐ Turism sportiv și de aventură

☐ Alte forme: _____

3. Ce monumente sau obiective locale ar trebui promovate mai mult?

7. OPINII GENERALE DESPRE COMUNĂ ȘI STRATEGIE

1. Sunteți informat(ă) despre proiectele pe care Primăria Frâncești dorește să le implementeze în perioada următoare?

☐ Da ☐ Nu

2. Care considerați că sunt principalele probleme ale comunei? (bifați până la 3)

☐ Drumuri proaste ☐ Lipsă canalizare ☐ Probleme în educație ☐ Lipsă locuri de muncă

☐ Acces slab la servicii medicale ☐ Inactivitate în turism ☐ Alte:

3. Ce soluții propuneți pentru dezvoltarea comunei? _____

4. Sunteți dispus(ă) să vă implicați în acțiuni de voluntariat pentru dezvoltarea locală?

☐ Da ☐ Nu

5. Alte sugestii sau observații: _____

Anexa nr.1 la HCL

► Lista proiectelor prioritare la finanțare prin PR SV Oltenia 2021-2027 din STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A COMUNEI FRÂNCEȘTI 2021–2027

Nr. Crt.	Prioritate	Obiectiv Specific	Titlu proiect	Activități propuse	Buget estimat	Calendar implementare
1.	Prioritatea 7. Dezvoltare teritoriala sustenabila	RSO5.2.	Consolidarea, restaurarea și punerea în valoare a construcțiilor C17, C18, C19 și schimbare învelitoare la construcțiile C9 și C16 din cadrul ansamblului Mănăstirea Dintr-un Lemn Str. Dezrobiți, nr.11, sat Dezrobiți, comuna Frâncești, județul Vâlcea	În cadrul proiectului sunt vizate realizarea următoarelor tipuri de activități: - restaurarea, consolidarea, protecția și conservarea monumentelor istorice din patrimoniul cultural național (categoria A) din mediul rural; - Dotări interioare (instalații, echipamente și dotări pentru asigurarea condițiilor de climatizare, siguranță la foc, antiefracție); - Asigurarea iluminatului interior și exterior și a celui arhitectural, ca parte a activității de bază; - Reabilitarea rețelelor de utilități ca parte a activității de bază;	3.500.000 euro	2025-2029

► Lista proiectelor de rezervă la finanțare prin PR SV Oltenia 2021-2027 din STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A COMUNEI FRÂNCEȘTI 2021–2027

Nr. Crt.	Prioritate	Obiectiv Specific	Titlu proiect	Activități propuse	Buget estimat	Calendar implementare
1	Prioritatea 7. Dezvoltare teritoriala sustenabila	RSO5.2.	Traseul Ecoturistic Cultural Frâncești – Legătura dintre Patrimoniu și Natură, comuna Frâncești, județul Vâlcea	În cadrul proiectului sunt vizate realizarea următoarelor tipuri de activități: - inventarierea și documentarea obiectivelor culturale și religioase de pe raza comunei; - elaborarea și distribuirea de materiale de	500.000 euro	2025-2029

				promovare (pliante, broșuri, afișe, ghiduri turistice); - realizarea unei platforme de informare online; - organizarea de evenimente cu specific cultural și religios, menite să valorifice tradițiile locale; - dezvoltarea unor trasee turistice tematice partenariate cu instituții și organizații locale pentru susținerea și promovarea patrimoniului cultural-religios, contribuind la creșterea vizibilității comunei Frâncești ca destinație turistică.		
2.	Prioritatea 7. Dezvoltare teritoriala sustenabila	RSO5.2.	Hub Cultural și Civic Frâncești – Spațiu pentru Educație, Creativitate și Incluziune	În cadrul proiectului sunt vizate realizarea următoarelor tipuri de activități: - Construcția unei clădiri noi cu structură modernă, eficientă energetic, accesibilă persoanelor cu dizabilități, sau reabilitarea/extinderea unei clădiri existente cu potențial de reconversie în centru comunitar. - Amenajarea spațiilor interioare destinate funcțiunilor multiple: sală de spectacole și evenimente culturale, bibliotecă publică modernă cu zonă de lectură și multimedia, sală de cursuri și ateliere, spații pentru servicii digitale (e-servicii publice, videoconferințe, instruire digitală).	1.000.000 euro	2025-2029
3.	Prioritatea 7. Dezvoltare teritoriala sustenabila	RSO5.2.	„Centrul de Informare Turistică & Casa Folclorului Frâncești	În cadrul proiectului sunt vizate realizarea următoarelor tipuri de activități: Construcția unei clădiri noi cu structură modernă, eficientă energetic, accesibilă persoanelor cu dizabilități, Amenajarea spațiilor interioare destinate funcțiunilor multiple: sală de spectacole și evenimente culturale, bibliotecă publică modernă cu zonă de lectură și multimedia, sală de cursuri și ateliere.	500.000 euro	2025-2029

4.	Prioritatea 7. Dezvoltare teritoriala sustenabila	RSO5.2.	Frâncești Verde” – Rețea de spații verzi, recreative și de agrement pentru comunitate	În cadrul proiectului sunt vizate realizarea următoarelor tipuri de activități: • crearea/reabilitarea aleilor pietonale, pistelor pentru bicicliști, reabilitarea trotuarelor, strazi locale; • crearea/reabilitarea/modernizarea/amenajarea spațiilor verzi (achiziția și montarea elementelor constructive de tipul alei, foișoare, pergole, grilaje etc.; plantarea/ gazonarea suprafețelor, inclusiv plantare arbori), realizarea sistemelor de irigații pentru spațiile verzi; •	500.000 euro	2025-2030
5.	Prioritatea 7. Dezvoltare teritoriala sustenabila	RSO5.2.	Amenajare parc sat Frâncești	În cadrul proiectului sunt vizate realizarea următoarelor tipuri de activități: • crearea/reabilitarea aleilor pietonale, pistelor pentru bicicliști, reabilitarea trotuarelor, strazi locale; • crearea/reabilitarea/modernizarea/amenajarea spațiilor verzi (achiziția și montarea elementelor constructive de tipul alei, foișoare, pergole, grilaje etc.; plantarea/ gazonarea suprafețelor, inclusiv plantare arbori), realizarea sistemelor de irigații pentru spațiile verzi;	100.000 euro	2025-2030

Președinte de sedință

Contrasemnează pentru legalitate
 Secretar general
 Ionescu Monica Maria

Anexa nr. 5 – Evaluarea fișelor de proiect de către Structura de guvernanță din:**➤ Lista proiectelor prioritare pentru Prioritatea 7**

Nr. CRT	Denumire proiect	Crt.1 Gradul de maturitate	Crt. 2 Contributia la atingerea obiectivelor si indicatorilor,	Crt. 3 Contribuția proiectului la dezvoltarea durabilă	Crt. 4. Disponibilitatea sursei de finanțare și eligibilitate	Crt. 5 Accesibilitate, egalitate de șanse, gen și nediscriminare	Crt. 6 Impactul specific	Crt. 7 Sustenabilitatea financiară a proiectului	Total
1.	Consolidarea, restaurarea și punerea în valoare a construcțiilor C17, C18, C19 și schimbare învelitoare la construcțiile C9 și C16 din cadrul ansamblului Mănăstirea Dintr-un Lemn Str. Dezrobiți, nr.11, sat Dezrobiți, comuna Frâncești, județul Vâlcea	5	5	5	5	5	5	5	35

Semnătură membru nr. 2 din Structura de Guvernanță

Administrator public Primaria Francesti
Baicu Gheorghe-Ovidiu

➤ Lista de rezervă a proiectelor prioritizate pentru Prioritatea 7

Nr. CRT	Denumire proiect	Crt.1 Contribuția la atingerea indicatorilor	Crt. 2 Importanța proiectului în implementarea Strategiei	Crt. 3 Contribuția proiectului la dezvoltarea durabilă	Crt. 4. Disponibilitatea sursei de finanțare și eligibilitate	Crt. 5 Accesibilitate, egalitate de șanse, gen și nediscriminare	Crt. 6 Caracterul integrat al proiectului	Crt. 7 Sustenabilitatea financiară a proiectului	Total
2.	Traseul Ecoturistic Cultural Frâncești – Legătura dintre Patrimoniu și Natură, comuna Frâncești, județul Vâlcea	1	4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	22.5
3.	Hub Cultural și Civic Frâncești – Spațiu pentru Educație, Creativitate și Incluziune	1	4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	22.5
4.	„Centrul de Informare Turistică & Casa Folclorului Frâncești	1	4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	22.5
5.	Frâncești Verde” – Rețea de spații verzi, recreative și de agrement pentru comunitate	1	4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	22.5
6.	Amenajare parc sat Frâncești	1	4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	22.5

Semnătură membru nr.2 din Structura de Guvernanță

Administrator public Primaria Francesti
Baicu Gheorghe-Ovidiu

Președinte de sedință

Contrasemnează pentru legalitate
 Secretar general
 Ionescu Monica Maria

Anexa nr. 5 – Evaluarea fișelor de proiect de către Structura de guvernanță din:

➤ **Lista proiectelor prioritare pentru Prioritatea 7**

Nr. CRT	Denumire proiect	Crt.1 Gradul de maturitate	Crt. 2 Contributia la atingerea obiectivelor si indicatorilor,	Crt. 3 Contribuția proiectului la dezvoltarea durabilă	Crt. 4. Disponibilitatea sursei de finanțare și eligibilitate	Crt. 5 Accesibilitate, egalitate de șanse, gen și nediscriminare	Crt. 6 Impactul specific	Crt. 7 Sustenabilitatea financiară a proiectului	Total
1.	Consolidarea, restaurarea și punerea în valoare a construcțiilor C17, C18, C19 și schimbare învelitoare la construcțiile C9 și C16 din cadrul ansamblului Mănăstirea Dintr-un Lemn Str. Dezrobiți, nr.11, sat Dezrobiți, comuna Frâncești, județul Vâlcea	5	5	5	5	5	5	5	35

Semnătură membru nr. 3 din Structura de Guvernanță

Gavrilă Dumitru

➤ **Lista de rezervă a proiectelor prioritizate pentru Prioritatea 7**

Nr. CRT	Denumire proiect	Crt.1 Contribuția la atingerea indicatorilor	Crt. 2 Importanța proiectului în implementarea Strategiei	Crt. 3 Contribuția proiectului la dezvoltarea durabilă	Crt. 4. Disponibilitatea sursei de finanțare și eligibilitate	Crt. 5 Accesibilitate, egalitate de șanse, gen și nediscriminare	Crt. 6 Caracterul integrat al proiectului	Crt. 7 Sustenabilitatea financiară a proiectului	Total
2.	Traseul Ecoturistic Cultural Frâncești – Legătura dintre Patrimoniu și Natură, comuna Frâncești, județul Vâlcea	1	4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	22.5
3.	Hub Cultural și Civic Frâncești – Spațiu pentru Educație, Creativitate și Incluziune	1	4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	22.5
4.	„Centrul de Informare Turistică & Casa Folclorului Frâncești	1	4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	22.5
5.	Frâncești Verde” – Rețea de spații verzi, recreative și de agrement pentru comunitate	1	4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	22.5
6.	Amenajare parc sat Frâncești	1	4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	22.5

Semnătură membru nr. 3 din Structura de Guvernanță

Gavrilă Dumitru

Președinte de sedință

Contrasemnează pentru legalitate

Secretar general

Ionescu Monica Maria

Anexa nr. 5 – Evaluarea fișelor de proiect de către Structura de guvernanță din:

➤ Lista proiectelor prioritare pentru Prioritatea 7

Nr. CRT	Denumire proiect	Crt.1 Gradul de maturitate	Crt. 2 Contributia la atingerea obiectivelor si indicatorilor,	Crt. 3 Contribuția proiectului la dezvoltarea durabilă	Crt. 4. Disponibilitatea sursei de finanțare și eligibilitate	Crt. 5 Accesibilitate, egalitate de șanse, gen și nediscriminare	Crt. 6 Impactul specific	Crt. 7 Sustenabilitatea financiară a proiectului	Total
1.	Consolidarea, restaurarea și punerea în valoare a construcțiilor C17, C18, C19 și schimbare învelitoare la construcțiile C9 și C16 din cadrul ansamblului Mănăstirea Dintr-un Lemn Str. Dezrobiți, nr.11, sat Dezrobiți, comuna Frâncești, județul Vâlcea	5	5	5	5	5	5	5	35

Semnătură membru nr. 4 din Structura de Guvernanță

Andreica Nicolae Iulian

➤ **Lista de rezervă a proiectelor prioritizate pentru Prioritatea 7**

Nr. CRT	Denumire proiect	Crt.1 Contribuția la atingerea indicatorilor	Crt. 2 Importanța proiectului în implementarea Strategiei	Crt. 3 Contribuția proiectului la dezvoltarea durabilă	Crt. 4. Disponibilitatea sursei de finanțare și eligibilitate	Crt. 5 Accesibilitate, egalitate de șanse, gen și nediscriminare	Crt. 6 Caracterul integrat al proiectului	Crt. 7 Sustenabilitatea financiară a proiectului	Total
2.	Traseul Ecoturistic Cultural Frâncești – Legătura dintre Patrimoniu și Natură, comuna Frâncești, județul Vâlcea	1	4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	22.5
3.	Hub Cultural și Civic Frâncești – Spațiu pentru Educație, Creativitate și Incluziune	1	4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	22.5
4.	„Centrul de Informare Turistică & Casa Folclorului Frâncești	1	4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	22.5
5.	Frâncești Verde” – Rețea de spații verzi, recreative și de agrement pentru comunitate	1	4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	22.5
6.	Amenajare parc sat Frâncești	1	4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	22.5

Semnătură membru nr. 4 din Structura de Guvernanță
Andreica Nicolae Iulian

Președinte de sedință

Contrasemnează pentru legalitate
Secretar general
Ionescu Monica Maria

Anexa nr.2 la HCL

Anexa nr. 5 – Evaluarea fișelor de proiect de către Structura de guvernanță din:

➤ **Lista proiectelor prioritare pentru Prioritatea 7**

Nr. CRT	Denumire proiect	Crt.1 Gradul de maturitate	Crt. 2 Contributia la atingerea obiectivelor si indicatorilor,	Crt. 3 Contribuția proiectului la dezvoltarea durabilă	Crt. 4. Disponibilitatea sursei de finanțare și eligibilitate	Crt. 5 Accesibilitate, egalitate de șanse, gen și nediscriminare	Crt. 6 Impactul specific	Crt. 7 Sustenabilitatea financiară a proiectului	Total
1.	Consolidarea, restaurarea și punerea în valoare a construcțiilor C17, C18, C19 și schimbare învelitoare la construcțiile C9 și C16 din cadrul ansamblului Mănăstirea Dintr-un Lemn Str. Dezrobiți, nr.11, sat Dezrobiți, comuna Frâncești, județul Vâlcea	5	5	5	5	5	5	5	35

Semnătură membru nr. 1 din Structura de Guvernanță

Primar

Paraschiv Daniel Florin

➤ **Lista de rezervă a proiectelor prioritizate pentru Prioritatea 7**

Nr. CRT	Denumire proiect	Crt.1 Contribuția la atingerea indicatorilor	Crt. 2 Importanța proiectului în implementarea Strategiei	Crt. 3 Contribuția proiectului la dezvoltarea durabilă	Crt. 4. Disponibilitatea sursei de finanțare și eligibilitate	Crt. 5 Accesibilitate, egalitate de șanse, gen și nediscriminare	Crt. 6 Caracterul integrat al proiectului	Crt. 7 Sustenabilitatea financiară a proiectului	Total
2.	Traseul Ecoturistic Cultural Frâncești – Legătura dintre Patrimoniu și Natură, comuna Frâncești, județul Vâlcea	1	4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	22.5
3.	Hub Cultural și Civic Frâncești – Spațiu pentru Educație, Creativitate și Incluziune	1	4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	22.5
4.	„Centrul de Informare Turistică & Casa Folclorului Frâncești	1	4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	22.5
5.	Frâncești Verde” – Rețea de spații verzi, recreative și de agrement pentru comunitate	1	4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	22.5
6.	Amenajare parc sat Frâncești	1	4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	22.5

Semnătură membru nr. 1 din Structura de Guvernanță

▪ **Primar**

Paraschiv Daniel Florin

Președinte de sedință

Contrasemnează pentru legalitate

Secretar general

Ionescu Monica Maria

Nr. 10629/27.10.2025

ANEXA nr. 6 la Strategiei de Dezvoltare a comunei Frâncești pentru perioada 2025-2030

RAPORT DE SELECTIE ȘI PRIORITIZARE

1. Cadrul general

În conformitate cu prevederile Programului Regional Sud-Vest Oltenia 2021–2027 și cu obiectivele stabilite prin Strategia de Dezvoltare a comunei Frâncești pentru perioada 2021-2027, s-a desfășurat procesul de selecție și prioritzare a proiectelor depuse în cadrul Etapei 1 de selecție, aferentă Obiectivului Specific 5.2 – „Promovarea tranziției către o economie circulară și eficientă din punct de vedere al resurselor”.

Prin Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027, pentru Obiectivul Specific 5.2. Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în alte zone decât cele urbane, se abordează dezvoltarea rurală, care are la bază prevederile articolelor 28 și 29 din Regulamentul UE 1060/2021, respectiv OUG nr. 156/2020 privind unele măsuri pentru susținerea dezvoltării teritoriale a localităților urbane și rurale din România cu finanțare din fonduri externe nerambursabile, cu modificările și completările ulterioare.

La nivelul instrumentului au fost operaționalizate următoarele activități în cadrul Obiectivului Specific (OS) 5.2.:

- A. Protejarea și valorificarea patrimoniului cultural în zone rurale
 - restaurarea, consolidarea, protecția și conservarea monumentelor istorice din patrimoniul UNESCO și patrimoniul cultural național (categoria A) din mediul rural;
 - dezvoltarea de infrastructuri publice pentru valorificarea monumentelor istorice din patrimoniul UNESCO și patrimoniul cultural național (categoria A) din mediul rural (centre de informare, spații pentru expunere, etc); (proximitatea față de obiectivul de patrimoniu va fi o condiție obligatorie și va fi operaționalizată la nivel de Ghid specific).
 - Aceste intervenții pot include, de asemenea, următoarele acțiuni complementare: dotări interioare (instalații, echipamente și dotări pentru asigurarea condițiilor de climatizare,
 - siguranță la foc, antiefracție), dotări pentru expunerea și protecția patrimoniului cultural mobil și imobil, activități de marketing și promovare turistică a obiectivului restaurat, inclusiv digitalizarea acestuia, infrastructura digitală interactivă pentru vizitatori, crearea/modernizarea infrastructurilor conexe de utilitate publică;
- B. Dezvoltarea infrastructurii publice de turism și activelor turistice publice în stațiunile turistice din mediul rural
 - amenajarea obiectivelor turistice naturale de utilitate publică precum și crearea/modernizarea infrastructurilor conexe de utilitate publică;

ROMÂNIA
JUDEȚUL VÂLCEA
COMUNA FRÂNCEȘTI

- dezvoltarea de infrastructuri publice la scară mică pentru valorificarea atracțiilor turistice (complementar investiției principale);
- crearea și extinderea infrastructurii publice de agrement, inclusiv a utilităților aferente;
- activități de marketing și promovare turistică ale obiectivului finanțat;
- crearea/reabilitarea aleilor pietonale, pistelor pentru bicicliști, reabilitarea trotuarelor, strazi locale;
- crearea/reabilitarea/modernizarea/amenajarea spațiilor verzi (achiziția și montarea elementelor constructive de tipul alei, foișoare, pergole, grilaje etc.; plantarea/ gazonarea suprafețelor, inclusiv plantare arbori), realizarea sistemelor de irigații pentru spațiile verzi;
- construirea/ modernizarea căilor de acces la principalele obiective turistice naturale; aceste activități sunt eligibile numai în cazul în care se poate argumenta că valorificarea obiectivului turistic este afectată de infrastructura de acces deficitară;

C. Alocări financiare pe categorii de localități rurale (mii. euro FEDR + CN) si obiective specific

Prioritate/ Obiectiv specific FEDR selectat (O.S)	Operațiune/ acțiune specifică	Alocare dezvoltare rurală (Euro FEDR+ BS)*
O.P 5/ P 7/ O.S 5.2 Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în alte zone decât cele urbane	1. Protejarea si valorificarea patrimoniului cultural în zone rurale	15.788.235 EURO (13.420.000 Euro FEDR+ 2.368.235 Euro CN)
	2. Dezvoltarea infrastructurii publice de turism si activelor turistice publice in stațiunile turistice din mediul rural	17.647.059 EURO (15.000.000 Euro FEDR 2.647.059 Euro CN)
Total		33.435.294 EURO (28.420.000 Euro FEDR + 5.015.294 CN)

2. Procedură de lucru

În vederea prioritizării proiectelor din cadrul Strategiei de Dezvoltare Durabilă (SDD) a comunei Frâncești Județul Vâlcea, a fost inițiat procesul de selecție și prioritizare a proiectelor aferente Obiectivului Specific 5.2 – „Promovarea tranziției către o economie circulară și eficientă din punct de vedere al resurselor”, prin Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021–2027. Procesul de selecție a avut la bază grila de evaluare și prioritizare aprobată la nivel local, care include criterii clare și transparente, menite să asigure alegerea celor mai relevante proiecte pentru dezvoltarea comunității.

În contextul celor de mai sus, a fost necesara constituirea unei comisii de selecție și prioritizare cu atribuții privind selectarea și prioritizarea proiectelor din SDD 2025-2030 a comunei Frâncești care pot fi finanțate din sumele alocate pentru Priorității nr. 7, Programul Regional Sud Vest Oltenia.

Comisia de selecție și prioritizare a fost constituita prin Dispoziția Primarului comunei Frâncești din 22.10.2025, fiind compusa din persoane cu functii de decizie din cadrul Primariei și alte entitati din mediul de afaceri, societatea civila:

Nr. Crt.	Nume și Prenume	Reprezentant
1.		membru din partea Primăriei comunei Frâncești

2.		membru din partea Primăriei comunei Frâncești
3.	Protos. Efrem Gavrilă	membru din partea Arhiepiscopiei Râmnicului
4.		Reprezentant mediu de afaceri

3. Nivelul strategic a aplicat urmatorul mecanism pentru prioritizarea proiectelor:

Structura de guvernanta stabilita la nivel local a stabilit ierarhia fișelor de proiect pe fiecare obiectiv specific în ordine descrescătoare.

Strategia și Lista Generala de proiecte prioritare generate de obiectivele Strategiei au constituit punctul de plecare în selectarea și prioritizarea proiectelor finantabile prin PR Sud-Vest 2021-2027.

Etapele principale care au fost parcurse de Structura de guvernanta sunt urmatoarele:

Etapă 1 - Din lista generală de proiecte prioritare generate de obiectivele strategiei au fost selectate proiectele care se încadrează în tipologia de finanțare pentru fiecare acțiune a Obiectivului Specific (O.S) 5.2 din PR Sud-Vest Oltenia 2021-2027, după caz, și se vor elabora fișele de proiecte corespunzătoare care vor include informații despre activitățile propuse, bugetul, calendarul de implementare și rezultatele estimate. Se vor întocmi astfel liste de proiecte, însoțite de fișele de proiecte corespunzătoare.

Etapă 2 - Autoritatea publică locală și partenerii selectați în structura de guvernanta au stabilit o serie de criterii specifice pentru prioritizarea proiectelor. Pentru proiectele selectate la Etapa 1, aferente unei acțiuni specifice a O.S 5.2 din PR Sud-Vest Oltenia 2021-2027, a fost utilizată grila specifică pentru întocmirea Listei de proiecte prioritare din SDL/SIDT finanțabile din PR Sud-Vest Oltenia 2021-2027.

Etapă 3 - Lista de proiecte prioritare finanțabile prin PR Sud-Vest Oltenia 2021-2027, aferente unei acțiuni specifice a O.S 5.2 din PR Sud-Vest Oltenia 2021-2027, este supusă aprobării Consiliului Local.

4. Etapa de selecție din lista scurtă a proiectelor care ating obiectivele specifice OS 5.2. selectate spre finanțare în cadrul PR SV Oltenia 2021-2027 și stabilirea criteriilor de evaluare pe baza cărora se vor evalua fișele de proiect

În această etapă, membrii comisiei de selecție și prioritizare au selectat, din lista scurtă a strategiei proiectele care ating obiectivele specifice ale priorităților selectate pentru finanțare, și au stabilit criteriile pe baza cărora proiectele se vor prioritiza.

În acest scop, în data de 27.10.2025 începând cu orele 12:00, la sediul instituției membrii comisiei au stabilit criteriile de evaluare, punctajele acordate, modelul grilei de evaluare, și au selectat proiectele care ating obiectivele specifice ale Priorității 7.

Ca și definiție, lista scurtă reprezintă planul de acțiuni al APL pentru perioada 2025-2030 și cuprinde proiectele din lista generală de proiecte propuse în strategie cărora li s-a aplicat filtrul de prioritizare.

Filtrul de prioritizare presupune aplicarea a cinci criterii de evaluare stabilite în Strategie pentru prioritizarea proiectelor, adăugându-se alte trei criterii în selecția proiectelor, fiecare având pondere diferită în evaluarea finală.

ROMÂNIA
JUDEȚUL VÂLCEA
COMUNA FRÂNCEȘTI

Criteriile folosite la selectarea și prioritizarea proiectelor includ aspecte legate de impactul estimat pentru locuitori, impactul estimat pentru mediul privat, impactul estimat pentru turiști, sustenabilitate financiară, impactul asupra incluziunii sociale, impactul asupra schimbărilor climatice, gradul de maturitate a proiectului, contribuția proiectului la atingerea obiectivelor și indicatorilor, principiile privind dezvoltarea durabilă, accesibilitatea, egalitatea de șanse, gen și nediscriminare, caracterul integrat.

Fiecare criteriu are pondere diferită în evaluarea finală, astfel:

Criteriu	Punctaj maxim (Pmax)	Pondere (%)
Gradul de maturitate al proiectului	5	15%
Contribuția proiectului la atingerea obiectivelor și indicatorilor strategici	5	25%
Contribuția proiectului la dezvoltarea durabilă, caracter integrat	5	15%
Accesibilitate, egalitate de șanse, gen și nediscriminare	5	10%
Impact specific	5	15%
Disponibilitatea sursei de finanțare și eligibilitate	5	10%
Sustenabilitatea financiară a proiectului	5	10%
Total	35	100%

Membrii comisiei au selectat, într-o primă etapă proiectele care ating obiectivele specifice, din lista de proiecte prioritare a SDL:

Proiectele care ating obiectivele specifice și care au obținut un punctaj se regăsesc în cadrul Anexei - Anexa nr.3 - Lista proiectelor prioritizate;

5. Obiectivul selecției și prioritizării

Prioritizarea Fișelor de proiect din cadrul Strategiei de Dezvoltare Locală a Comunei Frâncești pentru perioada 2025-2030, finanțate prin Prioritatea 7 - Dezvoltare teritorială sustenabilă, O.S. 5.2., în vederea depunerii pentru finanțare prin Programul Regional Sud – Vest Oltenia 2021-2027.

În data de **20.10.2025** a fost publicat la pe site-ul primăriei comunei Frâncești, anunțul prin care a fost anunțată Campania de depunere a propunerilor de proiect, cu data de închidere **24.10.2025**.

- Structura de guvernare a primit și înregistrat fișele de proiecte depuse.
- Fișele de proiecte s-au depus la sediul primăriei, respectând formatul standard recomandat de Ghidul pentru Strategii teritoriale integrate pentru localitățile rurale.
- Înregistrarea a început de la numărul de ordine 1, în ordinea primirii fișelor, cu identificarea priorității pentru fiecare fișă de proiect.

Până la data întâlnirii membrilor comisiei de selecție și prioritizare din data de 27.10.2025 au fost înregistrate nouă fișe de proiect, o fișă de proiect din partea unităților de cult din localitate și încă opt fișe de proiecte propuse de către Primăria comunei Frâncești, în baza listei proiectelor prioritare din SDL. Dintre proiectele propuse, un proiect deține documentația tehnică întocmită în diferite faze (certificat de urbanism/documentație pentru obținerea autorizației de construire/proiect tehnic și detalii de execuție), iar celelalte 8 fișe se află în faza de idee de proiect.

Fișele de proiect conțin informațiile solicitate cu privire la activitățile propuse, bugetul, calendarul de implementare și rezultatele așteptate, precum și grilele de evaluare ale proiectelor, care au stabilit punctajele obținute de fiecare proiect în parte.

ROMÂNIA
JUDEȚUL VÂLCEA
COMUNA FRÂNCEȘTI

6. Lista proiectelor prioritizate pentru Prioritatea 7

Membrii Structurii de Guvernanta au punctat individual pe baza grilei de evaluare, fiecare fișa de proiect, au calculat punctajul aferent fiecarui criteriu pentru fiecare fișa de proiect și au întocmit Lista generala de proiecte prioritare pentru Prioritatea 7 - Dezvoltare teritoriala sustenabila, conform grilelor și centralizatoarelor de punctare, rezultand urmatoarea lista:

Nr. Crt.	Denumire proiect	Punctaj	Surse de finantare	Buget estimat	Calendar implementare
F1	Consolidarea, restaurarea și punerea în valoare a construcțiilor C17, C18, C19 și schimbare învelitoare la construcțiile C9 și C16 din cadrul ansamblului Mănăstirea Dintr-un Lemn Str. Dezrobiți, nr. 11, sat Dezrobiți, comuna Frâncești, județul Vâlcea	35	Prioritatea 7. Dezvoltare teritoriala sustenabila RSO5.2.	3.500.000 euro	2025-2029

7. Lista proiectelor de rezervă

Nr. Crt.	Denumire proiect	Punctaj	Surse de finantare	Buget estimat	Calendar implementare
F2	Traseul Ecoturistic Cultural Frâncești – Legătura dintre Patrimoniu și Natură, comuna Frâncești, județul Vâlcea	22.5	Fonduri exterene nerambursabile Buget local	500.000 euro	2025-2030
F3	Hub Cultural și Civic Frâncești – Spațiu pentru Educație, Creativitate și Incluziune	22.5	PNRR, Fondul pentru Mediu	1.000.000 euro	2025-2030
F4	„Centrul de Informare Turistică & Casa Folclorului Frâncești	22.5	Fonduri exterene nerambursabile Buget local	500.000 euro	2025-2030
F5	Frâncești Verde” – Rețea de spații verzi, recreative și de agrement pentru comunitate	22.5	Fonduri exterene nerambursabile Buget local	500.000 euro	2025-2030
F6	Amenajare parc sat Frâncești	22.5	Fonduri exterene nerambursabile Buget local	100.000 euro	2025-2030

8. Acte normative si documente care au stat la baza prioritizării:

- Regulamentul (UE) 2021/ 1060;
- Regulamentul (UE) 2021/1058;
- OUG 156/2020 privind unele masuri pentru sustinerea dezvoltarii teritoriale a localitatilor urbane și rurale din Romania cu finantare din fonduri externe nerambursabile;

ROMÂNIA
JUDEȚUL VÂLCEA
COMUNA FRÂNCEȘTI

- Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul (actualizata); Ordinul nr. 233/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul și de elaborare și actualizare a documentațiilor de urbanism;
- ghidul pentru elaborarea Strategii Teritoriale Integrate pentru Localități Rurale Acordul de parteneriat pentru Programul Regional Sud-Vest 2021-2027; Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021 -2027;
- Programul Regional SV Oltenia 2021-2027;
- Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României; Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene („Carta”); Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități;
- Strategia națională privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2021-2027; Strategia Națională a României pentru Dezvoltarea Turismului 2023-2035; Planul Strategic Institutional (PSI) al Ministerului Culturii 2024-2027.
- Structura de Guvernanta a Comunei Frâncești

9. Prezentul raport de selecție și prioritizare este însoțit de următoarele anexe:

Anexa nr. 3 - Procedura de selecție a fișelor de proiect

Anexa nr. 4 - Lista proiectelor prioritizate;

10. Lista de semnături membrii comisiei de selecție și prioritizare;

Membrii Structură de guvernanta		
Nume și prenume	Funcția	Semnătură
	membru din partea Primăriei comunei Frâncești	
	membru din partea Primăriei comunei Frâncești	
	membru din partea Arhiepiscopiei Râmnicului	
	Reprezentant mediu de afaceri	

Președinte de sesiune

Contrasemnează pentru legalitate

Secretar general

Ionescu Monica Maria